

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor
(structurată pe articole sau puncte din proiect) la proiectul
de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale)

Cadrul legal actual	Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni				
Articolul 77. Achiziționarea de către societate a acțiunilor proprii (14) Acțiunile achiziționate în scopul cedării către angajații și/sau acționarii societății trebuie înstrăinate acestora în termen de până la 12 luni din data expirării termenului lor de achiziționare. În caz contrar, acțiunile de tezaur astfel achiziționate, indiferent de numărul lor, urmează a fi anulate, societatea fiind obligată să aprobe la următoarea adunare generală a acționarilor reducerea corespunzătoare a capitalului social.	Articolul 77 alineatul (14) din Legea privind societățile pe acțiuni nr.1134/1997 (Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.372-382, art.341), cu modificările ulterioare, se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Aceste prevederi nu se aplică pentru acțiunile achiziționate pentru acordarea în cadrul Programelor de stimulare pe termen lung (stock option plan - SOP).”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	În caz de stock-option e oportun să fie introdusa limita de timp de realizare a acțiunilor răscumpărate, închît desemnarea deținătorilor se efectuează după Regulament intern semestrial-anual. Formulare eronată (acordare... a ce?).	Se acceptă parțial Formularea urmează a fi revizuită pentru a evita orice neclarități. Totodată, nu poate fi stabilit un termen de realizare a acțiunilor răscumpărate, acest drept urmează să mențină după fiecare beneficiar.
		Berjan Iuliana	Stoc option plan (SOP) este exceptat de la termenul de 12 luni pentru acțiunile de tezaur, dar nu există o normă corespondentă în Codul Fiscal care să clarifice momentul apariției venitului impozabil (grant, vest, exercitare sau vânzare). Un angajat primește opțiuni la acțiuni (SOP) exercitabile în 3 ani. Nu se știe: (1) când se naște obligația fiscală, (2) ce cotă se aplică, (3) cum se calculează baza impozabilă dacă acțiunile nu sunt tranzacționate public.	Nu se acceptă Obligația fiscală se naște la momentul înstrăinării titlurilor dobândite și se reglementează prin prisma cap.5 al titlului II din Cod fiscal. Totodată, conform art.20 lit. z ²²) din Cod, drepturile acordate în cadrul <i>stock option plan</i> , în conformitate cu condițiile stabilite de Guvern nu se consideră venitul impozabil. Mecanismul de acordare și exercitare a drepturilor acordate în cadrul Programului este stabilit prin HG nr.693/2018.
		MAI	Se atrage atenția asupra faptului că, nu este clar dacă excepția se aplică tuturor societăților sau doar anumitor categorii. Totodată, ar putea crea tratament preferențial pentru anumite tranzacții cu acțiuni fără suficiente garanții împotriva abuzului. Astfel, ar fi utilă definirea expresă a Programelor de stimulare pe termen lung (stock option plan - SOP) sau trimiterea la o definiție legală existentă.	Nu se acceptă Definiția și mecanismul de aplicare a Programului este prevăzut în Codul fiscal și Hotărârea Guvernului nr.693/2018. Astfel, excepția prevăzută la art.77 se referă doar la societățile pe acțiuni în scopul acordării dreptului societăților respective de a aplica Programul de stimulare pe termen lung.

		Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. I din proiectul de lege (prin care se modifică Legea nr. 1134/1997 privind societății pe acțiuni), nu susținem modificarea art. 77 alin. (14) din Legea nr. 1134/1997. În acest context, menționăm că modificările propuse depășesc scopul declarat al proiectului de lege (simplificarea legislației fiscale și vamale), iar nota de fundamentare a proiectului de lege nu descrie clar care este corelarea modificărilor propuse cu cerințele europene din domeniu și nici nu reglementează impactul asupra situațiilor descrise în Legea nr.1134/1997.	Nu se acceptă La moment, legea societăților pe acțiuni reglementează că acțiunile achiziționate de către societate în scopul cedării către angajații trebuie înstrăinate acestora în termen de până la 12 luni din data expirării termenului lor de achiziționare. Totodată, prin programul stock-option-plan (program de stimulare pe termen lung), angajaților se acordă dreptul de a achiziționa acțiuni la un preț preferențial cel puțin peste 3 ani, de la momentul acordării acestora. Astfel, în vederea racordării prevederilor legii privind societățile pe acțiuni și prevederilor Codului fiscal, se propune excepție de la termen de 12 luni, în cazul acordării acțiunilor către salariați prin programul de stimulare.
Codul fiscal nr.1163/1997				
Articolul 5. Noțiuni generale Următoarele noțiuni se aplică în scopul impozitării, fără modificarea statutului juridic al persoanelor juridice și fizice prevăzut de legislația în vigoare: 36 ⁴) <i>Antreprenor independent</i> - persoană fizică rezidentă care desfășoară, în mod individual, activitate economică independentă în domeniile de activitate stabilite conform anexei la cap. 10 ⁴ al titlului II, fără a constitui o formă juridică de organizare.	La articolul 5: la punctul 36 ⁴), textul „în domeniile de activitate stabilite conform anexei la cap.10 ⁴ al titlului II”, se substituie cu cuvintele „în orice domeniu”;	CNSM	Nu susținem extinderea domeniilor pentru care este permisă desfășurarea activității economice independente a persoanelor fizice, inclusiv în partea ce ține de modificarea propusă la pct. 27-33, 42.3 care are un risc sporit de a permite eschivarea de la încheierea contractului individual de muncă și achitarea impozitului pe venit, primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuțiilor de asigurări sociale de stat, conform cotelor, care însumează 35% din salariul angajatului, care este semnificativ mai mare față de cotele impozitului unic prevăzute la art. 69 ²⁵ din Codul fiscal.	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e stabilită interdicția/limitarea pentru activități ce necesită acte permissive.	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect
		Berjan Iuliana	Extinderea regimului antreprenorului independent 'în orice domeniu' fără plafonarea bazei de impunere minime; riscul utilizării abuzive pentru	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect

			optimizarea fiscală a salariaților mascați. Un salariat cu salariu de 50.000 lei/lună poate fi 'convertit' în antreprenor independent și impozitat la 15% pe profit net declarat (ex. 10.000 lei), evitând contribuțiile sociale obligatorii. Extinderea regimului la 'orice domeniu' fără criterii de delimitare față de activitatea salarială; lipsa unui test de 'angajat mascat' (employee-like worker) crează vid de control. Un programator care lucrează exclusiv pentru un singur client (factură lunară fixă, program fix, scule ale clientului) poate fi recalificat de SFS drept salariat, cu penalități retroactive, sau rămâne freelancer? Norma nu prevede criterii.	
		EBA	Definirea antreprenorului independent în vederea reducerii situațiilor de abuz și asigurării transparenței în aplicarea conceptului - La moment, redacția Codului fiscal include doar o noțiune generică a antreprenorului independent, fără, însă, a preciza care sunt condițiile/criteriile necesare a fi întrunite în vederea calificării ca freelancer. Or, lipsa unor astfel de criterii ridică suspiciuni în modul practic în care va fi aplicată legea, cu potențiale scenarii de recalificare a activității derulate de antreprenori în beneficiul persoanelor juridice (similar altor forme existente în prezent și care sunt adesea recalificate de SFS). Acest lucru face contractarea freelancerilor mai puțin predictibilă și mai puțin atractivă pentru companii. Mai mult, redacția actuală pare să acorde statutul de antreprenor independent doar pentru persoanele fizice rezidente, nevalorificând pe deplin situația fiscală a cetățenilor străini și care, din diverse	Nu se acceptă Cu referire la stabilirea unor criterii clare legate de modul în care urmează a fi recunoscută calitatea/statutul de antreprenor independent, menționăm că odată cu introducerea unor criterii există risc că acestea nu vor acoperi toate situațiile existente, ceea ce va îngreuna activitatea freelancerilor. Or, în opinia Ministerului Finanțelor, în calitate de freelancer poate activa orice persoana fizică, în numele propriu, care are intenția de a desfășura orice activitate și de obține un venit legal care ulterior poate fi utilizat conform necesităților. Totodată, redacția actuală nu limitează pe freelancer în raport cu care sau câte agenții economice poate fi prestat serviciu, ceea ce presupune o libertate de alegere a potențialului beneficiar. De asemenea, în partea ce vizează eliminarea restricției de a practica activitate de freelancer doar de către persoanele rezidente, menționăm că la

			motive, pot să nu întrunească criteriul de rezident fiscal al Moldovei. Atribuirea statutului de rezident fiscal în Republica Moldova se face în fiecare an și doar după ce se atestă prezența fizică mai mare de 183 de zile pe parcursul anului, fapt care face această cerință extrem de dificil de a fi implementă în cazul cetățenilor străini. Astfel, propunem să fie soluționate probleme identificate și semnalate de freelanceri/mediul de afaceri prin: (i) Includerea unor criterii clare și exhaustive legate de modul în care urmează a fi recunoscută calitatea/statutul de antreprenor independent; (ii) Eliminarea restricției de a practica activitate de freelancer doar de către persoanele rezidente (să fie extins regimul și pentru cetățeni străini care încă nu dispun de statutul de rezident fiscal în Republica Moldova).	etapa actuală urmează să rămâne restricția respectivă, astfel încât regimul antreprenorului independent este un regim nou, și orice extindere pe subiecții urmează a fi examinată suplimentar ca urmare analizării funcționării regimului dat.
		MAI	Înlocuirea textului „în domeniile de activitate stabilite conform anexei la cap. 10⁴ al titlului II”, cu cuvintele „în orice domeniu”, elimină complet filtrul sectorial existent. De asemenea, această modificare poate extinde semnificativ beneficiile fiscale fără o evaluare a impactului bugetar și poate intra în conflict cu obiectivul inițial al facilității fiscale, dacă aceasta era destinată unor sectoare prioritare.	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect
	Puncte din proiect: pct. 1.1 – art. 5 pct. 36 ⁴ ; pct. 13.3 – art. 24 alin. (11 ¹); pct. 20–25 – regimuri speciale; pct. 32 – art. 69 ²⁷ ; pct. 42.3 – abrogarea art. 88 alin. (8).	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	4. Revizuirea modului de activitate și deduceri aferente freelancer-ilor Vă rugăm să clarificați următoarele aspecte esențiale: • delimitarea conceptuală și juridică între noțiunile utilizate („activitate independentă”, „antreprenor independent”, „freelancer”), inclusiv dacă acestea sunt echivalente sau implică regimuri fiscale distincte;	Se acceptă parțial prin excluderea propunerilor de modificare a articolelor respective Totodată, Codul fiscal diferențiază activitatea independentă a persoanei fizice în domeniul comerțului, reglementat prin cap.10² din Codul fiscal (ca urmare Legii nr.54/2026 regimul respectiv se referă la „comercianți independenți”) și

		• modul de aplicare a plafonului de 3% din fondul anual de retribuire a muncii, inclusiv: ✓ dacă plafonul se calculează la nivel agregat sau per beneficiar; ✓ cum se aplică în cazul companiilor fără salariați, nou-create sau cu activitate sezonieră; ✓ cum se corelează cu plafonul existent de 10% aplicabil microîntreprinderilor și dacă există riscul aplicării cumulative a acestora; • tratamentul fiscal aplicabil în cazul depășirii plafonului, respectiv: ✓ dacă depășirea conduce exclusiv la calificarea sumei ca cheltuială neeligibilă supusă impozitării cu 15% sau poate genera recalificarea întregii relații; ✓ dacă, în anumite situații, plățile pot fi tratate similar salariilor, cu obligația calculării impozitului pe venit, CAS și PAM; • modul în care se evită dubla impunere economică în situațiile în care: ✓ plățile către freelanceri nu sunt deductibile la nivelul companiei sau sunt tratate similar salariilor; și ✓ venitul este în paralel impozitat la nivelul antreprenorului independent prin impozitul unic; • regimul juridic al recalificării raporturilor, în contextul abrogării art. 88 alin. (8), respectiv: ✓ dacă autoritățile vor putea recalifica în continuare aceste relații în raporturi de muncă în baza altor dispoziții legale; ✓ care sunt criteriile obiective aplicabile (inclusiv din perspectiva legislației muncii și practicii administrative);	activitatea desfășurată de către antreprenor independent, reglementat prin cap.10⁴ din Codul fiscal (care în redacția actuală a Codului se referă strict la activitățile din domeniul serviciilor).

			• impactul propunerii asupra modelului actual de activitate independentă, care presupune impozitare finală unică și lipsa contabilității la nivelul persoanei fizice, și modul în care noul mecanism afectează coerența acestui regim; • impactul asupra modelelor de business bazate pe utilizarea antreprenorilor independenți (inclusiv distribuție, IT, servicii externalizate) și dacă aceste efecte au fost evaluate în Nota de fundamentare.	
		ASP	Cu referire la pct. 1.1, informăm că genurile de activitate ale persoanelor juridice se înregistrează în conformitate cu Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei 2 (CAEM 2) și cu respectarea prevederilor Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Totodată, informăm că este necesară obținerea aprobării prealabile din partea autorității competente, pentru activarea în domeniile de importanță pentru securitatea statului, prevăzută la art.4 din Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului. Ținând cont de cele expuse, Agenția Servicii Publice nu susține redacția propusă pentru modificarea pct.36⁴ din art.5 din Codul Fiscal al Republicii Moldova.	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect
		ACAP	Considerăm oportun limitarea activităților ce pot fi practicate de AI prin exceptarea activităților ce necesită acte permissive (licențe, autorizații etc.) conform Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Or, controlul de stat al persoanelor fizice este mult mai dificil în comparație cu persoanele juridice.	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect

Articolul 5. Noțiuni generale Următoarele noțiuni se aplică în scopul impozitării, fără modificarea statutului juridic al persoanelor juridice și fizice prevăzut de legislația în vigoare: 38) <i>Campanie promoțională</i> – modalitate de promovare a vânzărilor, cu sau fără organizarea de concursuri, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, returnări (cashback), bonusuri sau alte câștiguri/stimulente ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.	La articolul 5: punctul 38) se completează cu textul „precum și organizarea de către autoritățile publice a acestei activități în alt scop decât cel de promovare a vânzărilor”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e clar scopul de a introduce noțiunea p/u autorități publice, încât acestea nu desfășoară activități comerciale.	Nu se acceptă Este de menționat că noțiunea de „campania promoțională” a fost ajustată prin Legea nr.318/2025. Până la efectuarea ajustărilor prin legea menționată, în noțiunea respectivă au fost incluse inclusiv câștiguri obținute ca urmare campaniilor promoționale organizate de către autoritățile sau instituțiile publice. Totodată, necesitatea reintroducerii în definiția noțiunii de „campanie promoțională” a sintagmei „precum și organizarea de către autoritățile publice a acestei activități în alt scop decât cel de promovare a vânzărilor”, urmărește asigurarea continuității încadrării premiilor acordate în cadrul campaniilor organizate de autoritățile și instituțiile publice în categoria surselor de venit neimpozabile, în conformitate cu prevederile art. 20 lit. p²) din Codul fiscal. În consecință, autorități și instituții publice, precum Serviciul Fiscal de Stat sau Banca Națională a Moldovei, care organizează campanii cu caracter promoțional sau informațional în alte scopuri decât promovarea vânzărilor, nu mai sunt subsumate noțiunii de „campanie promoțională”, cu efecte fiscale directe asupra regimului aplicabil premiilor acordate în cadrul acestor activități. De exemplu, dispozițiile art. 133 alin. (2) pct. 34) din Codul fiscal reglementează atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat în materia organizării campaniilor promoționale, inclusiv sub forma concursurilor, extragerilor și loteriilor.
		Berjan Iuliana	Extinderea definiției campaniei promoționale pentru a include activitățile organizate de autorități publice creează confuzie între	Nu se acceptă Este de menționat că noțiunea de „campania promoțională” a fost ajustată prin Legea nr.318/2025. Până la efectuarea ajustărilor prin legea

			campaniile comerciale și cele civice/publice cu efecte fiscale diferite. O companie participă ca sponsor la o campanie organizată de primărie (nu în scop comercial) – cheltuiala este deductibilă ca 'campanie promoțională' sau nu? Textul permite interpretări contradictorii. Includerea campaniilor organizate de autorități publice în definiția campaniei promoționale fără un prag valoric minim sau o listă de activități excluse poate obliga autoritățile să impoziteze premiile acordate în concursuri civice (ex. concursuri de idei, campanii ecologice). Un cetățean câștigă premiul de 5.000 lei la un concurs de reciclare organizat de primărie. Primăria are acum obligația de a reține impozit la sursă? Câștigătorul trebuie să declare acest venit? Norma nu clarifică.	menționată, în noțiunea respectivă au fost incluse inclusiv câștiguri obținute ca urmare campaniilor promoționale organizate de către autoritățile sau instituțiile publice. Totodată, necesitatea reintroducerii în definiția noțiunii de „campanie promoțională” a sintagmei „precum și organizarea de către autoritățile publice a acestei activități în alt scop decât cel de promovare a vânzărilor”, urmărește asigurarea continuității încadrării premiilor acordate în cadrul campaniilor organizate de autoritățile și instituțiile publice în categoria surselor de venit neimpozabile, în conformitate cu prevederile art. 20 lit. p²) din Codul fiscal. În consecință, autorități și instituții publice, precum Serviciul Fiscal de Stat sau Banca Națională a Moldovei, care organizează campanii cu caracter promoțional sau informațional în alte scopuri decât promovarea vânzărilor, nu mai sunt subsumate noțiunii de „campanie promoțională”, cu efecte fiscale directe asupra regimului aplicabil premiilor acordate în cadrul acestor activități. De exemplu, dispozițiile art. 133 alin. (2) pct. 34) din Codul fiscal reglementează atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat în materia organizării campaniilor promoționale, inclusiv sub forma concursurilor, extragerilor și loteriilor.
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. 5 pct. 38) din Codul fiscal, la definiția de „<i>campanie promoțională</i>”, observăm că a fost preluată redacția prevederii din avizul BNM nr. 31-002/14/870 din 03.03.2026. Totodată, propunem evaluarea oportunității de completare a art. 20, care prevede sursele de venit neimpozabile, cu această activitate, având în vedere scopul necomercial al acesteia, precum	Nu se acceptă Articolul 20 din Codul fiscal reglementează câștigurile obținute în cadrul campaniei promoționale în limita plafonului stabilit drept sursă de venit neimpozabilă. Totodată, extinderea facilităților fiscale, și anume abrogarea plafonului, va crea oportunități de evaziune fiscală, neconformare și riscuri de a extrage

			și în vederea uniformizării tratamentului fiscal aplicat de către persoanele juridice scutite de la plata impozitului pe venit conform art. 51 și persoanele juridice care aplică regimul general de impozitare (<i>a se vedea argumente suplimentare expuse la modificarea propusă la art. 20 lit. p²</i>)). Totodată, solicităm stabilirea datei de intrare în vigoare a acestei modificări în anul 2026, în vederea asigurării unui tratament fiscal unitar și echitabil pentru autoritățile publice și persoanele juridice din sectorul privat.	câștiguri în valori mare fără impozitare. La fel propunerea privind aplicarea retroactivă a redacției prevăzute la pct.38) din art.5 nu poate fi susținută, astfel încât contravine regulilor stabilite de Legea nr.100/2017 cu privire la acte normative.
	Puncte din proiect: pct. 1.2 – art. 5 pct. 38; pct. 9.5 – art. 20 lit. p¹ și p²; pct. 46.2 – art. 90¹; pct. 48 – art. 92.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Campaniile promoționale Vă rugăm să clarificați următoarele aspecte: • cum se delimitează o campanie promoțională de o activitate publică de informare, educare sau stimulare comportamentală, inclusiv în cazul campaniilor organizate de autorități publice? • dacă premiile acordate de autorități vor fi impozitate similar câștigurilor din campanii promoționale; • care este regimul fiscal aplicabil beneficiilor acordate persoanelor fizice care nu sunt salariați ai contribuabilului (inclusiv clienți, distribuitori independenți sau alți participanți la campanii promoționale)? • cine va avea obligația de declarare și/sau reținere a impozitului; • regimul fiscal aplicabil beneficiilor acordate persoanelor fizice care nu sunt salariați ai contribuabilului; • tratamentul clienților, distribuitorilor independenți și participanților la campanii promoționale; • dacă aceste cheltuieli sunt deductibile sau neeligibile la nivelul persoanei juridice; • cum se asigură coerența între tratamentul TVA (ex.: reducere de	Nu se acceptă Este de menționat că noțiunea de „campania promoțională” a fost ajustată prin Legea nr.318/2025. Până la efectuarea ajustărilor prin legea menționată, în noțiunea respectivă au fost incluse inclusiv câștiguri obținute ca urmare a campaniilor promoționale organizate de către autoritățile sau instituțiile publice. Totodată, necesitatea reintroducerii în definiția noțiunii de „campanie promoțională” a sintagmei „precum și organizarea de către autoritățile publice a acestei activități în alt scop decât cel de promovare a vânzărilor”, urmărește asigurarea continuității încadrării premiilor acordate în cadrul campaniilor organizate de autoritățile și instituțiile publice în categoria surselor de venit neimpozabile, în conformitate cu prevederile art. 20 lit. p²) din Codul fiscal. În consecință, autorități și instituții publice, precum Serviciul Fiscal de Stat sau Banca Națională a Moldovei, care organizează campanii cu caracter promoțional sau informațional în alte scopuri decât promovarea vânzărilor, nu mai sunt subsumate noțiunii de „campanie promoțională”, cu efecte

			preț) și tratamentul la impozitul pe venit (ex.: câștig impozabil), pentru aceleași tipuri de instrumente promoționale? • dacă punctele de loialitate, cashback-ul, voucherele și alte mecanisme similare vor fi tratate uniform ca reduceri comerciale sau ca venituri impozabile. • cum se evită situațiile de dublă impunere sau tratament fiscal inconsecvent pentru aceleași beneficii, generate de diferențele între tratamentul TVA și cel al impozitului pe venit? • când se aplică cota de 15% pentru câștigurile din campanii promoționale; • cum se tratează premiile nemonetare; • cine are obligația de reținere la sursă și de declarare a impozitului în aceste situații și dacă există obligații reziduale de declarare pentru beneficia • dacă obligația de reținere la sursă revine persoanei juridice; • dacă beneficiarul are obligația de declarare; • cum se delimitează situațiile în care beneficiul este impozitat la nivelul persoanei juridice de situațiile în care este impozitat la nivelul persoanei fizice; • cum se aplică obligațiile de raportare pentru beneficiilor acordate în masă (ex. campanii cu un număr mare de participanți), inclusiv pragul de 10.000 lei? În calitate de asociație de business, am avut mai multe iterații pe acest subiect pentru a clarifica modul de aplicare a acestora (aici și aici, de exemplu). Redacția curentă nu atinge acest obiectiv, ci ridică și mai multe semne de întrebare. Suplimentar, atragem atenția că campaniile promoționale (cadouri,	fiscale directe asupra regimului aplicabil premiilor acordate în cadrul acestor activități. De exemplu, dispozițiile art. 133 alin. (2) pct. 34) din Codul fiscal reglementează atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat în materia organizării campaniilor promoționale, inclusiv sub forma concursurilor, extragerilor și loteriilor. Totodată, este de menționat că, urmare consultării proiectului prezentat spre avizare, mecanismul de impozitare a câștigurilor rămâne în forma actuală, în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește 1000 de lei per câștig.

			cashback, puncte de fidelitate, reduceri) se adresează publicului larg și fac parte din practica comercială. Prin natura lor, aceste măsuri nu ar trebui să presupună eforturi suplimentare din partea consumatorilor și nici disponibilitatea actului de identitate. Modul de impozitare propus în proiect ar lipsi campaniile promoționale de sensul lor, întrucât nu și-ar mai putea îndeplini scopul de promovare a vânzărilor, generând premise pentru concurență neloială. Solicităm alinierea explicită a tratamentului fiscal între TVA și impozitul pe venit, pentru a evita dubla impunere, tratamentele fiscale inconsecvente și sarcinile administrative disproporționate pentru mediul de afaceri.	
Articolul 6. Impozite și taxe și tipurile lor (5) Sistemul impozitelor și taxelor de stat include: a) impozitul pe venit; b) taxa pe valoarea adăugată; c) accizele; d) impozitul privat; e) taxa vamală; f) taxele rutiere; g) impozitul pe avere; h) impozitul unic de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației.	Articolul 6: la alineatul (5) literele d) și g) se abrogă;	CNSM	Propunem excluderea din proiect a propunerii de abrogare a lit. g) din art. 6 alin. (5) a Codului fiscal pornind de la faptul că conform proiectului propus spre consultare impozitul pe avere se păstrează.	Se acceptă
		Ministerul Energiei	La pct. 2.1, propunem eliminarea prevederii privind abrogarea lit. g) din art. 6 alin. (5) din Codul fiscal, întrucât impozitul pe avere este menținut în structura proiectului.	Se acceptă
		Berjan Iuliana	Abrogarea impozitului privat (lit.d) și impozitului pe avere (lit.g) fără norme tranzitorii pentru obligațiile fiscale existente aferente acestor impozite. O companie cu active imobile supuse impozitului pe avere pentru 2026 nu știe dacă mai datorează impozit restant din perioada anterioară și prin ce mecanism îl achită.	Nu se acceptă Nu este clar cum abrogarea impozitului pe avere se rasfrange asupra companiei cu active imobiliare, în contextul în care subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță (cu excepția terenurilor), pe teritoriul Republicii Moldova.

		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	”literele d) și g) se abrogă” – dar g) este impozitul pe avere? Taxa pentru unități comerciale e scoasă definitiv?	Nu se acceptă Abrogarea literei d) vizează impozitul privat, dar abrogarea literei g) se referă la impozitul pe avere. Proiectul nu prevede abrogarea taxei pentru unități comerciale
		Berjan Iuliana	Abrogarea 'impozitului privat' local fără clarificarea tratamentului bunurilor imobile care aparțineau domeniului privat al statului/UAT – creare vid legal privind fiscalizarea acO UAT care concesionează teren din domeniul privat nu mai are instrument fiscal (impozit privat) – bunul rămâne fiscal 'invizibil' până la adoptarea noilor norme de impozit pe proprietate. estor bunuri. Abrogarea impozitului pe avere fără norme de tranziție pentru obligațiile fiscale restante sau contestațiile aflate pe rol la SFS. Un contribuabil cu contestație în curs privind impozitul pe avere din 2026 nu știe dacă procedura continuă sub normele vechi sau se stinge prin abrogare.	Nu se acceptă Impozitul privat este o plată fiscală specială percepută în procesul de privatizare a bunurilor proprietate publică. Impozitul privat se virează la bugetul de stat sau la bugetul local, în funcție de apartenența bunului. Pentru unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special, surse de reglementare a veniturilor sistemului bugetar sunt de asemenea impozitul pe venitul persoanelor juridice (colectat pe teritoriul unității teritoriale autonome), taxa pe valoarea adăugată (în partea ce ține de taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate de agenții economici din unitatea autonomă) și accizele la mărfurile (producția) supuse accizelor, fabricate pe teritoriul unității date. Prin urmare, nu este clar repercursiunea abrogării impozitului privat asupra sustenabilității bugetare a UTA Gagauzia. În partea ce vizează abrogarea impozitului pe avere fără a stabili norme tranzitorii, menționăm că impozit va fi abrogat începând cu perioada 2027, respectiv în cazul unor contestații în curs se vor aplica reguli care au fost la momentul depistării unor abateri de la norma generală privind determinarea impozitului pe avere.
		Berjan Iuliana	Regimul IT Park (impozit unic) rămâne în lista de impozite de stat (art.6 lit.h), dar politica fiscală 2027 anunță	Notă Proiectul de lege nu prevede ajustări la capitolul de impozitare a parcurilor It,
Articolul 6. Impozite și taxe și tipurile lor				

(5) Sistemul impozitelor și taxelor de stat include: a) impozitul pe venit; b) taxa pe valoarea adăugată; c) accizele; d) impozitul privat; e) taxa vamală; f) taxele rutiere; g) impozitul pe avere; h) impozitul unic de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației.			eliminarea treptată a regimurilor speciale, fără un calendar clar pentru IT Park. O companie IT Park care a semnat contracte multianuale de prestări servicii (3–5 ani) nu știe dacă va beneficia de regimul actual pe durata contractelor sau dacă va fi forțată la regimul general. Incertitudinea privind data eliminării regimului IT Park afectează deciziile de investiții și planificarea resurselor umane pentru companiile din sector. O companie IT Park cu 200 angajați decide dacă extinde biroul (+50 angajați) sau se relocă în România, fără a ști dacă regimul fiscal favorabil va continua 1, 3 sau 5 ani.	faptul menționat inclusiv și în Nota de fundamentare.
Articolul 6. Impozite și taxe și tipurile lor (6) Sistemul impozitelor și taxelor locale include: a) impozitul pe bunurile imobiliare; a¹) impozitul privat; b) taxele pentru resursele naturale; c) taxa pentru amenajarea teritoriului; d) taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale; e) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei); f) taxa de aplicare a simbolicii locale; g) taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii; h) taxa de piață; i) taxa pentru cazare; j) taxa balneară; k) taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe rutele municipale, orașenești și satești (comunale);	Articolul 6: la alineatul (6) literele a¹) și c) se abrogă;	Primăria Municipiului Chișinău	I. Referitor la menținerea taxei pentru amenajarea teritoriului Proiectul prevede abrogarea taxei pentru amenajarea teritoriului, care constituie în prezent o sursă proprie importantă de venit pentru bugetul municipal Chișinău. Considerăm nejustificată excluderea acestei taxe din categoria taxelor locale reglementate de Titlul VII al Codului fiscal, inclusiv modificările prevăzute la pct. 121-126 din proiectul de lege. Menținerea acestei taxe este necesară pentru asigurarea unor venituri proprii ale autorității publice locale și pentru finanțarea lucrărilor de amenajare, întreținere și dezvoltare a municipiului. Potrivit calculelor efectuate în baza indicatorilor bugetari pentru anul 2026, pierderile estimate pentru municipiul Chișinău constituie circa 51–52 milioane lei anual. În aceste condiții, propunem excluderea din proiect a prevederilor ce vizează abrogarea taxei pentru amenajarea teritoriului și menținerea acesteia în sistemul taxelor	Se acceptă, prin excluderea propunerilor din proiect.

l) taxa pentru parcare; p) taxa pentru parcaj; r) taxa pentru salubritate; s) taxa pentru dispozitivele publicitare.			locale reglementat de Titlul VII al Codului fiscal.	
Articolul 6. Impozite și taxe și tipurile lor (5) Sistemul impozitelor și taxelor de stat include: a) impozitul pe venit; b) taxa pe valoarea adăugată; c) accizele; d) impozitul privat; e) taxa vamală; f) taxele rutiere; g) impozitul pe avere; h) impozitul unic de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației. i) impozitul unic de la antreprenorii independenți. (6) Sistemul impozitelor și taxelor locale include: a) impozitul pe bunurile imobiliare; a¹) impozitul privat; b) taxele pentru resursele naturale; c) taxa pentru amenajarea teritoriului; d) taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale; e) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei); f) taxa de aplicare a simbolicii locale;	Articolul 6: la alineatul (5) literele d) și g) se abrogă; la alineatul (6) literele a1) și c) se abrogă; la alineatul (9), textul „Scutirile specificate la art.33, 34 și 35, cota redusă a T.V.A. și” se exclude; la alineatul (10), enunțul „Impozitul privat se virează la bugetul de stat sau la bugetul local, în funcție de apartenența bunului” se exclude.	AGCC	Abrogarea lit. c) de la alineatul (6) ar putea afecta interesele administrației publice locale, care este beneficiarul acestei contribuții fiscale, ce stă la baza formării mijloacelor financiare utilizate pentru realizarea planificată a unei strategii unitare de amenajare a teritoriului, fiind astfel exclusă amenajarea haotică sau fragmentară a teritoriului adiacent de către agenții economici. În prezent, art. 6 reglementează o serie de scutiri care reprezintă opțiuni legislative naționale legitime. Nota de fundamentare invocă uniformizarea TVA și alinierea la Directiva 2006/112/CE. Însă, contrar acestui argument, directiva nu interzice, ci dimpotrivă, permite în mod expres statele membre să mențină scutiri pentru activități de interes general (art. 132–137). Prin urmare, eliminarea lor în bloc nu este impusă de acquis-ul comunitar. Mai grav, proiectul nu conține nicio analiză de impact sectorial, nu se cuantifică efectele asupra prețurilor, asupra consumatorilor vulnerabili și nu se propun perioade de tranziție diferențiate. De asemenea, se ignoră distincția esențială dintre scutirile „cu drept de deducere” și cele „fără drept de deducere”, ceea ce poate genera supraimpozitare și denaturarea concurenței. În consecință, prevederea este insuficient motivată și disproporționată. Recomandăm revederea acestui punct în forma actuală și, alternativ, menținerea scutirilor permise de directivă până la finalizarea unei evaluări sectoriale temeinice.	Se acceptă, prin excluderea propunerilor din proiect. Se acceptă parțial, prin revizuirea alin.(5), (6) și (9)

g) taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii; h) taxa de piață; i) taxa pentru cazare; j) taxa balneară; k) taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe rutele municipale, orașenești și sătești (comunale); l) taxa pentru parcare; p) taxa pentru parcaj; r) taxa pentru salubritate; s) taxa pentru dispozitivele publicitare. (9) La stabilirea impozitelor și taxelor se determină următoarele elemente: a) obiectul impunerii – materia impozabilă; b) subiectul impunerii (contribuabilul) – persoana specificată la art.5 pct.2); c) sursa de plată a impozitului sau taxei – sursa din care se achită impozitul sau taxa; d) unitatea de impunere – unitatea de măsură care exprimă dimensiunea obiectului impozabil; e) cota (cotele) de impunere – cuantumul unitar al impozitului sau taxei în raport cu obiectul impozabil; f) termenul de achitare a impozitelor sau taxelor – perioada în decursul căreia contribuabilul este obligat să achite impozitul sau taxa sub formă de interval de timp sau zi fixă a plății; g) facilitățile (înlesnirile) fiscale – elemente de care se ține seama la estimarea obiectului impozabil, la determinarea cuantumului impozitului sau taxei, precum și la încasarea acestuia, sub formă de:		Berjan Iuliana	Eliminarea mențiunii 'scutirile art.33–35, cota redusă TVA și scutirea TVA cu drept de deducere nu sunt facilități fiscale' deschide calea pentru ca SFS să le trateze ca facilități și să le includă în controlul ajutorului de stat. O firmă care beneficia de cota redusă TVA 8% pentru produsele exportate ar putea fi informată că aceasta constituia 'ajutor de stat' și i se solicită rambursarea retroactivă.	Se acceptă prin excluderea normei din proiect

- scutire parțială sau totală de impozit sau taxă; - scutire parțială sau totală de plata impozitelor sau taxelor; - cote reduse ale impozitelor sau taxelor; - reducerea obiectului impozabil; - amânări ale termenului de achitare a impozitelor sau taxelor; - eşalonări ale obligaţiei fiscale. Scutirile specificate la art.33, 34 şi 35, cota redusă a T.V.A. şi scutirea de T.V.A. cu drept de deducere nu se consideră facilităţi (înlesniri) fiscale. (10) Impozitele şi taxele percepute în conformitate cu prezentul cod şi cu alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta reprezintă surse de venituri ale bugetului de stat şi ale bugetelor locale. Impozitul privat se virează la bugetul de stat sau la bugetul local, în funcţie de apartenenţa bunului. Impozitul pe venitul persoanelor fizice reprezintă sursa de reglementare a veniturilor sistemului bugetar. Pentru unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special, surse de reglementare a veniturilor sistemului bugetar sînt de asemenea impozitul pe venitul persoanelor juridice (colectat pe teritoriul unităţii teritoriale autonome), taxa pe valoarea adăugată (în partea ce ţine de taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse şi serviciile prestate de agenţii economici din unitatea autonomă) şi accizele la mărfurile (producţia) supuse accizelor, fabricate pe teritoriul unităţii date.				
Articolul 8. Drepturile şi obligaţiile contribuabilului		CNPM	Restricţionarea drepturilor contribuabililor prin reducerea	Notă

(2) Contribuabilul este obligat: f) în caz de control al respectării legislației fiscale, să prezinte, la prima cerere sau maximum în decursul unei zile lucrătoare din data finalizării controlului fiscal operativ, persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală documentele de evidență, dările de seamă fiscale și alte documente și informații privind desfășurarea activității de întreprinzător, calcularea și achitarea la buget a impozitelor, a taxelor și a altor plăți obligatorii și acordarea facilităților, să permită accesul, în cazul ținerii evidenței computerizate, la sistemul electronic de contabilitate;			termenelor de prezentare a documentelor în timpul controlului fiscal Modificarea propusă la articolul 8 alineatul (2) litera f) din Codul Fiscal impune contribuabililor obligația de a prezenta toate documentele și informațiile solicitate de inspectorii fiscali „la prima cerere sau în decurs de cel mult 1 zi lucrătoare din data efectuării controlului fiscal”. Membrii CNPM insistă pe reformularea acestui text pentru a asigura corectitudinea procedurală: documentele ar trebui puse la dispoziție în termen de 1 zi lucrătoare, însă calculat strict de la momentul recepționării unei solicitări scrise, clare și punctuale din partea Serviciului Fiscal de Stat. În plus, pentru documentele cu un volum ridicat de date, rapoarte financiare complexe sau date agregate care necesită prelucrări informatice, termenul legal de prezentare trebuie să fie de minimum 3 zile lucrătoare. Sintagma propusă inițial în proiect generează incertitudine juridică majoră, fiind imposibil de determinat dacă termenul de o zi se calculează de la inițierea fizică a controlului sau de la finalizarea acestuia. Pentru companiile mari, cu structuri divizionale complexe sau subsidiare teritoriale, extragerea datelor istorice, reconcilierea contabilă și generarea unor rapoarte centralizate nu se pot realiza fizic în interval de câteva ore. Impunerea unui termen atât de agresiv va genera în mod artificial amenzi și penalități pentru neconformare, transformând procedurile de audit în capcane administrative.	Proiectul nu prevede modificări la art.8 alin.(2)
Articolul 12. Noțiuni		CNSM	Pornind de la propunerea ministerului prin care se va stabili că orice angajator	Notă

În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni:			va avea posibilitatea de a deduce cheltuielile pentru orice beneficii nemonetare suportate și determinate în folosul angajaților, zilierilor, studenților stagiați și/sau elevilor, în cuantum anual ce nu depășește 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv, iar aceste beneficii să fie neimpozabile pentru salariat, considerăm că art. 12 din Codul fiscal urmează a fi completat cu noțiunea de „beneficii nemonetare” întru evitarea neclarității și abuzurilor unor angajatori în acordarea acestor beneficii, ținând cont de faptul că unele beneficii acordate de către angajatori, care sunt deductibile actualmente, precum cadourile în natură, plățile efectuate în folosul salariatului în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani, primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale salariatului sau abonamente la facilități sportive și alte tipuri de cheltuieli nu sunt prevăzute de alte acte normative.	Nu este necesară completarea proiectului, astfel încât „sintagma” beneficii nemonetare a fost exclusă din proiectul de lege.
Articolul 12. Noțiuni În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni: 12) Scutire – sumă care, la calcularea venitului impozabil, se scade din venitul brut al contribuabilului conform art.33, 34 și 35.	Articolul 12: punctul 12) se abrogă;	Berjan Iuliana	Abrogarea noțiunii de 'scutire' fără corelarea cu toate articolele din Cod care fac trimitere la ea. Riscul apariției unor contradicții normative interne. Art.24 alin.(1) lit.b) referă la 'scutiri conform art.33–35', dar acestea sunt abrogate – agentul de reținere la sursă nu știe cum să calculeze baza impozabilă.	Se acceptă parțial , prin menținerea noțiunii de „scutire”. Suplimentar, atragem atenție că art.24 alin.(1) nu are litera b) mai mult ca atât articolul respectiv reglementează dreptul la deducerea cheltuielilor suportate de către agentul economic.
		ACAP	În contextul anulării scutirilor ca element al impunerii cu impozit pe venit, nu este clar de ce acest termen rămâne în componența noțiunii „venit impozabil”. Este necesar de ajustat noțiunile.	Se acceptă prin menținerea noțiunii de „scutire”
Articolul 12. Noțiuni	Articolul 12:	Berjan Iuliana	Definiția nouă 'fond anual de retribuire a muncii = salarii efectiv achitate' este	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni	se completează cu punctul 17) cu următorul cuprins: „17) <i>fond anual de retribuire a muncii</i> - cuantumul salariilor efectiv achitate salariaților pe parcursul perioadei fiscale respective.”.		utilizată ca bază de calcul pentru anumite deduceri/obligații, dar nu sunt corelate toate articolele care folosesc această noțiune. O firmă care achită bonusuri trimestriale calculate pe performanță nu știe dacă acestea intră în 'fondul anual de retribuire' sau sunt tratate separat, afectând deducerile permise.	
Articolul 12. Noțiuni În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni	Articolul 12: se completează cu punctul 17) cu următorul cuprins: „17) <i>fond anual de retribuire a muncii</i> - cuantumul salariilor efectiv achitate salariaților pe parcursul perioadei fiscale respective.”.	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Beneficiile extra salariale și plafonul de 10% Politicele fiscale din ultimii ani, care au permis companiilor să utilizeze instrumente mai atractive de motivare și retenție a personalului, au fost apreciate de comunitatea investitorilor și au contribuit la reținerea talentelor în Republica Moldova. Plafonul unic de 10% din fondul anual de retribuire a muncii pentru deducerea beneficiilor nemonetare este, în opinia noastră, insuficient pentru a acoperi nevoile reale de atragere și retenție a personalului calificat. O valoare de lucru rezonabilă, discutată în cadrul comunității, ar fi de minimum 15%. Sunt necesare, suplimentar, următoarele clarificări și ajustări: să se precizeze ce include „fondul anual de retribuire a muncii” (salarii, bonusuri, adaosuri, prime, ajutoare materiale); să se înlocuiască, în definiția de la art. 12 pct. 17, sintagma „plătite” cu „calculate”, în acord cu principiul contabil al angajamentelor și cu baza efectivă a impozitelor salariale; să se permită deducerea, la nivelul impozitului pe profit, a facilităților impozitate la nivelul salariatului — prin păstrarea logicii actualului alin. (19 ²) al art. 24 — pentru a evita dubla impunere; și să se precizeze că depășirea plafonului de 10% nu atrage calcularea contribuțiilor sociale, printr-o prevedere expresă în Legea nr.	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

			489/1999. Recomandăm, de asemenea, excluderea cheltuielilor de formare profesională din plafonul de 10% și deducerea integrală a acestora, întrucât instruirea nu are caracter facultativ, ci reprezintă o investiție necesară în competențele angajaților și în competitivitatea întreprinderii. În mod similar, tichetele de masă și tichetele de vacanță, reglementate prin legi speciale și cu finalitate socială distinctă, ar trebui menținute în afara plafonului comun, pentru a nu fi puse în concurență artificială cu celelalte beneficii. Solicităm majorarea plafonului beneficiilor nemonetare la minimum 15%, excluderea formării profesionale și a tichetelor de masă/vacanță din plafon, înlocuirea termenului „plătite” cu „calculate” și confirmarea că depășirea plafonului nu generează contribuții sociale.	
Articolul 12. Noțiuni În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni	Articolul 12: se completează cu punctul 17) cu următorul cuprins: „17) <i>fond anual de retribuire a muncii</i> - cuantumul salariilor efectiv achitate salariaților pe parcursul perioadei fiscale respective.”.	MAI	Referitor la definiția noțiunii „fondul de remunerare a muncii” este necesar de menționat că, atât Codul Muncii al RM cât și Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar operează cu sintagma „fondul de salarizare”. Totodată, conform Codului Muncii al RM prin remunerație se înțelege retribuiția bănească care include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), precum și toate adaosurile, sporurile, premiile și alte plăți de stimulare și compensare acordate salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă pentru munca prestată. Astfel, în înțelegerea noastră, prin fond de salarizare se subînțelege totalitatea sumelor brute cuvenite anual, ca drepturi salariale/remunerație, persoanelor	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

			fizice încadrate în temeiul unui contract individual de munca din partea unuia și aceluiași angajator. În acest context, se propune revizuirea punctului.	
Articolul 12. Noțiuni În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni	Articolul 12: se completează cu punctul 17) cu următorul cuprins: „17) <i>fond anual de retribuire a muncii</i> - cuantumul salariilor efectiv achitate salariaților pe parcursul perioadei fiscale respective.”.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 3.2, referitor la modificarea art. 12 din Codul fiscal și introducerea noțiunii de „fond anual de retribuire a muncii”, MMPS consideră necesară clarificarea definiției propuse. Sintagma „salariilor efectiv achitate salariaților” este ambiguă, întrucât nu precizează dacă se referă la salariile brute sau nete și nici dacă sunt vizate sumele calculate ori doar cele achitate, și dacă includ alte plăți (concedii, prime). Pentru a evita interpretările divergente și a asigura aplicarea uniformă a normei, se recomandă precizarea expresă a elementelor incluse în fondul anual de retribuire a muncii.	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. 12 pct. 17) din Codul fiscal, cu referire la noțiunea de „fond anual de retribuire a muncii”, propunem definirea mai detaliată a elementelor incluse în această noțiune având în vedere că aceasta reprezintă baza de calcul pentru mai multe facilități și limite fiscale prevăzute de proiect (art. 24 alin. (11 ¹), alin. (19) și art.69 ²⁷). În acest context, menționăm că actualmente, termenul utilizat de „fond de retribuire a muncii” (art. 24, alin. (19 ³) lit.b)) cuprinde o sferă mai largă de componente decât doar salariu, incluzând și alte recompense pentru munca depusă inclusiv ajutorul material. Astfel, la art. 130 din Codul Muncii, termenul de „retribuire a muncii” se referă la salariu, care, conform definiției, include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (adaosurile și	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

			sporurile la salariul de bază) și alte plăți de stimulare și compensare. Totodată, în Codul Muncii, la art. 1 este definit termenul „remunerație”, care, la fel, este o retribuție bănească care include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), precum și toate adaosurile, sporurile, premiile și alte plăți de stimulare și compensare acordate salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă pentru munca prestată. Suplimentar, opinăm că, în redacția propusă, nu este clar nici dacă cuantumul salariilor efectiv achitate reprezintă sumele nete sau dacă acestea reprezintă sumele calculate brut, înaintate spre plată. Prin urmare, în scopul aplicării corecte a prevederilor care implică fondul anual de retribuire a muncii, sugerăm autorului clarificarea, atât în proiectul de lege, cât și în nota de fundamentare, dacă fondul anual de retribuire a muncii include exclusiv salariile sau dacă acesta include și alte plăți aferente raporturilor de muncă, inclusiv dacă acesta include sumele nete sau brute.	
Articolul 12. Noțiuni În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni	Articolul 12: se completează cu punctul 17) cu următorul cuprins: „17) fond anual de retribuire a muncii - cuantumul salariilor efectiv achitate salariaților pe parcursul perioadei fiscale respective.”.	CCI	Pct. 3.2. se expune în următoarea redacție: ”3.2. se completează cu punctul 17) cu următorul cuprins: 17) fond anual de retribuire a muncii - cuantumul salariilor achitate în formă brută pe parcursul perioadei fiscale respective.” Actuala formulare, care utilizează sintagma „efectiv achitat”, poate genera interpretări neuniforme în ceea ce privește baza de calcul aplicabilă. În cadrul consultărilor proiectului a fost menționată intenția de a avea în vedere cuantumul salariilor în formă brută, însă formularea propusă poate fi	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

			interpretată ca referindu-se atât doar la sumele efectiv plătite angajaților cât și la totalitatea plăților aferente salariului brut. În vederea asigurării unei aplicări uniforme și previzibile a prevederii, se propune definirea expresă a noțiunii de „fond anual de retribuire a muncii” ca reprezentând cuantumul salariilor achitate în formă brută pe parcursul perioadei fiscale respective.	
		ABM	Definiția propusă a noțiunii de “ fond anual de retribuire a muncii”, generează unele incertitudini cu privire la componentele acestuia, reieșind din prevederile privind achitarea asigurărilor sociale incluse în proiectul Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. Utilizarea noțiunii de „fond anual de retribuire a muncii” (art.12 alin.17) pentru determinarea deductibilității, corelată cu cuantumul salariilor efectiv achitate, nu reflectă principiul contabil al angajamentelor, fiind mai adecvată raportarea la salariile calculate (art.24 alin. (11 ¹)).	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect
Articolul 13. Subiecții impunerii (1) <i>Subiecți ai impunerii</i> sînt: a) persoanele juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova, care desfășoară activitate de întreprinzător, persoanele care desfășoară servicii profesionale, precum și persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății, care, pe parcursul perioadei fiscale, obțin venit din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova; b) persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de	Articolul 13 va avea următorul cuprins: „Articolul 13. Subiecții impunerii (1) Subiecți ai impunerii sunt: a) persoanele juridice rezidente ale Republicii Moldova; b) persoanele fizice rezidente ale Republicii Moldova; c) persoanele fizice nerezidente; d) persoanele juridice nerezidente. (2) În cazul în care pentru anumite categorii de subiecți ai impunerii prezentul Cod prevede norme specifice, acestora li se aplică normele respective	Berjan Iuliana	Noul art.13 simplifică categoriile (PJ rezidente, PF rezidente, nerezidente) dar elimină categoriile speciale (societăți mixte, reprezentanțe), fără norme de tranziție pentru aceste entități. O reprezentanță a unei firme străine înregistrată în Moldova nu mai regăsește categoria sa în art.13 – este sau nu subiect al impunerii și în ce regim?	Se acceptă prin menținerea redacției actuale a art.13 Totodată, menționăm că redacția actuală tot nu reglementează separat reprezentanța ca subiect separat, astfel încât sunt norme speciale pentru impozitarea reprezentanțelor străine, or în cazul reprezentanței permanente aceasta se consideră drept agent economic rezident conform art.75 din Codul fiscal.

întreprinzător și pe parcursul perioadei fiscale obțin venituri impozabile din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea lor în Republica Moldova; b¹) persoanele fizice rezidente care desfășoară activități independente și pe parcursul perioadei fiscale obțin venit din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea lor în Republica Moldova; c) persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător și obțin venit din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova; d) persoanele fizice rezidente cetățeni străini și apatrizi care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova și obțin venit din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea lor în Republica Moldova, cu excepția venitului din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova; e) persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova și pe parcursul perioadei fiscale obțin venituri conform capitolului 11 din prezentul titlu. (2) Subiecții impunerii sînt obligați să declare venitul brut obținut din toate sursele.				

Articolul 13. Subiecții impunerii (1) <i>Subiecți ai impunerii</i> sînt: a) persoanele juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova, care desfășoară activitate de întreprinzător, persoanele care desfășoară servicii profesionale, precum și persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății, care, pe parcursul perioadei fiscale, obțin venit din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova; b) persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător și pe parcursul perioadei fiscale obțin venituri impozabile din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea lor în Republica Moldova; b¹) persoanele fizice rezidente care desfășoară activități independente și pe parcursul perioadei fiscale obțin venit din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea lor în Republica Moldova; c) persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător și obțin venit din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova; d) persoanele fizice rezidente cetățeni străini și apatrizi care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova și obțin venit	Articolul 13 va avea următorul cuprins: „Articolul 13. Subiecții impunerii (1) Subiecți ai impunerii sunt: a) persoanele juridice rezidente ale Republicii Moldova; b) persoanele fizice rezidente ale Republicii Moldova; c) persoanele fizice nerezidente; d) persoanele juridice nerezidente. (2) În cazul în care pentru anumite categorii de subiecți ai impunerii prezentul Cod prevede norme specifice, acestora li se aplică normele respective	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	Cu referire la reconceptualizarea modelului de impozitare a persoanelor juridice: una dintre cele mai importante intervenții promovate prin proiectul supus avizării este reprezentată în special de modificarea art. 13, art. 14 și art. 15 din Codul fiscal nr. 1163/1997, prin care se propune reconceptualizarea regimului general de impozitare a persoanelor juridice. Potrivit noii redacții a art. 14 lit. b), obiectul impunerii nu va mai fi profitul persoanelor juridice determinat în condițiile actuale, ci profitul distribuit sub formă de dividende, precum și cheltuielile neeligibile aferente activității de întreprinzător. În nota de fundamentare, autorul justifică această modificare prin faptul că mecanismul actual diminuează capacitatea întreprinderilor de acumulare a capitalului, reduce disponibilitatea resurselor destinate investițiilor și generează costuri administrative ridicate. Totodată, se afirmă că impozitarea profitului nedistribuit afectează capacitatea întreprinderilor de reinvestire și dezvoltare. Astfel, se apreciază că obiectivul de stimulare a reinvestirii profitului și de consolidare a capacității investiționale a întreprinderilor este compatibil cu obiectivele politicilor de dezvoltare economică și poate contribui la creșterea atractivității investiționale a Republicii Moldova. În același timp, trebuie remarcat faptul că modificarea propusă reprezintă una dintre cele mai importante schimbări ale sistemului fiscal din ultimii ani și va genera efecte economice care eventual depășesc sfera administrării fiscale. În context, se consideră că documentația de fundamentare necesită completări suplimentare și anume privind:	Se acceptă prin menținerea actuală a redacției art.13 și art.14 din Cod

din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea lor în Republica Moldova, cu excepția venitului din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova; e) persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova și pe parcursul perioadei fiscale obțin venituri conform capitolului 11 din prezentul titlu. (2) Subiecții impunerii sînt obligați să declare venitul brut obținut din toate sursele.			estimarea investițiilor suplimentare care ar putea fi generate de noul regim fiscal; impactul asupra capitalizării întreprinderilor; efectele asupra fluxurilor de numerar ale companiilor; influența asupra productivității și competitivității economice; impactul diferențiat asupra întreprinderilor mici, mijlocii și mari. La fel, în documentația aferentă nu au fost identificate simulări economice care să permită compararea efectelor regimului actual și ale regimului propus asupra diferitelor categorii de contribuabili. Prin urmare o asemenea analiză ar contribui la fundamentarea mai solidă a opțiunii de politică fiscală promovate și ar permite aprecierea mai exactă a efectelor economice anticipate. Totodată, nu au fost identificate analize comparative privind alte opțiuni de politică fiscală care ar fi putut contribui la stimularea investițiilor și reinvestirii profitului. În aceste condiții, nu rezultă în mod suficient care au fost criteriile care au stat la baza selectării modelului propus în detrimentul altor instrumente de stimulare investițională. Un alt aspect care necesită atenție suplimentară este reprezentat de efectele bugetare pe termen scurt și mediu ale reformei. Deși nota de fundamentare descrie avantajele economice anticipate, aceasta nu conține o analiză suficient de detaliată privind perioada necesară pentru materializarea efectelor investiționale și impactul acestora asupra veniturilor bugetare. Astfel se recomandă completarea notei de fundamentare cu evaluări suplimentare privind efectele economice și investiționale ale noului model de impozitare a persoanelor juridice.	
Articolul 14. Obiectul impunerii	Articolul 14 va avea următorul cuprins:	CNSM	Propunem completarea redacției propuse la art.14 lit.a) din Cod, după	Se acceptă prin menținerea actuală a redacției art.14 din Cod

(1) Obiect al impunerii îl constituie: b) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, inclusiv facilitățile acordate de angajator, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător;	„Articolul 14. Obiectul impunerii Obiect al impunerii îl constituie: a) venitul impozabil obținut de către persoanele fizice rezidente din orice sursă, dacă prezentul Cod nu prevede altfel; b) profitul distribuit de către persoanele juridice rezidente care aplică regimul general de impozitare, sub formă de dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, sau sub oricare altă formă, fie monetară sau nemonetară, precum și cuantumul cheltuielilor neeligibile în activitatea de întreprinzător; c) venitul impozabil obținut de către persoanele juridice rezidente, care aplică regimuri de impozitare altele decât cel general, conform normelor speciale prevăzute în Cod, până la expirarea acestora; d) venitul impozabil obținut de către persoanele fizice și persoanele juridice nerezidente, conform capitolului 11 din prezentul titlu.”.	Ministerul Energiei	cuvintele „din orice sursă” cu sintagma „aflate în Republica Moldova, inclusiv din afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova” în vederea evitării dublei impuneri a veniturilor realizate pe teritoriul altui stat pentru activitate în muncă în statutul respectiv. La pct. 5, propunem completarea art. 14 lit. a) din Codul fiscal prin introducerea sintagmei: „<i>aflate în Republica Moldova, inclusiv din afara teritoriului Republicii Moldova pentru activitatea desfășurată în Republica Moldova</i>”, cu scopul de a preveni dubla impunere a veniturilor salariale realizate peste hotare. Suplimentar la art. 14, se propune completarea cu o prevedere care să menționeze faptul că: „<i>Nu constituie obiect al impunerii profitul net obținut de persoanele juridice în perioadele fiscale de până la 31 decembrie 2026, care a fost supus impozitării conform regimului general valabil la data generării acestuia, prevăzut art. 14 lit. b) și art. 15 lit. b) din Codul fiscal, în cazul în care repartizarea acestuia sub formă de dividende are loc după 1 ianuarie 2027</i>”. Includerea alineatului privind excluderea din obiectul impunerii a profitului net realizat până la 31 decembrie 2026 este necesară din următoarele considerente: 1. Legea nu poate avea efect retroactiv ceea ce ar fi în contradicție cu mecanismele de echitate fiscală și administrare uniformă a legislației. Profitul acumulat în perioada până la 1 ianuarie 2027 a fost deja supus mecanismului de impozitare în vigoare la acea dată (prin aplicarea cotei de 12% pe venitul impozabil anual). Prin urmare, o eventuală anulare sau	Se acceptă prin menținerea actuală a redacției art.14 și art.15 din Cod

			recalculare retroactivă ar afecta contribuabilii și ar crea un precedent ce ar putea încuraja neconformarea fiscală. Aplicarea noului impozit de 15% pe profitul distribuit (introdus din 2027) asupra unor sume generate în trecut ar însemna aplicarea retroactivă a legii, fapt care contravine principiilor de bază ale dreptului. 2. Fără această derogare expresă, profitul anilor precedenți ar fi taxat de două ori de către stat la nivelul aceleiași companii. La distribuirea dividendelor din profitul net aferent perioadelor de până la 31 decembrie 2026, persoana juridică are obligația doar de a reține la sursă și de a achita la buget impozitul pe dividende conform cotei prevăzute de legislație la data distribuirii efective.	
		Berjan Iuliana	Noul art.14 redefinit simplifică categoriile de contribuabili, dar nu mai face distincție explicită între venituri din activitate dependentă și cele din investiții pentru persoane fizice rezidente, generând ambiguitate de clasificare. Un rezident care obține simultan salariu și dividende de la o firmă românească nu poate determina cu certitudine coloana de declarare și cota aplicabilă. Tratamentul fiscal al dividendelor primite de o persoană juridică rezidentă de la o altă persoană juridică rezidentă nu este explicit reglementat în noul art.14 – riscul dublei impuneri economice. Firma A deține 40% din firma B. B distribuie dividende, impozitate la 15%. Firma A primește dividende nete – le include în profitul distribuit și mai	Se acceptă prin menținerea actuală a redacției art.14 din Cod

			plătește 15% la redistribuire? Nicio normă de participare-exemption.	
		Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Lărgirea obiectului impunerii pentru persoanele fizice rezidente, astfel încât să cuprindă veniturile obținute din absolut orice sursă (ceea ce va include și veniturile salariale realizate oficial peste hotare). În redacția veche a Codului fiscal, pentru persoanele fizice rezidente care nu desfășurau activitate de întreprinzător, obiectul impunerii viza doar veniturile obținute din afara țării <i>pentru activitatea desfășurată în Republica Moldova sau cele din investiții și financiar</i>. Noua formulare propusă stabilește că obiectul impunerii îl constituie „venitul impozabil obținut de către persoanele fizice rezidente din orice sursă”. Această generalizare elimină delimitările anterioare și transformă automat orice venit obținut în afara – inclusiv salariile moldovenilor considerați rezidenți fiscali care muncesc oficial peste hotare – în venit impozabil în Republica Moldova. Această măsură va avea un impact negativ major asupra cetățenilor care lucrează în străinătate (sezonier sau pe termen mai lung, dar care își păstrează rezidența fiscală), deoarece îi va obliga să își declare salariile acasă și să suporte o posibilă sarcină fiscală suplimentară (în funcție de diferențele de cote și de acordurile de evitare a dublei impuneri), lovind direct în bunăstarea lor și a familiilor acestora pe care le întrețin.	Se acceptă prin menținerea actuală a redacției art.14 din Cod
Articolul 14. Obiectul impunerii (1) <i>Obiect al impunerii</i> îl constituie: a) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara	Articolul 14 va avea următorul cuprins: „ Articolul 14. Obiectul impunerii Obiect al impunerii îl constituie: a) venitul impozabil obținut de către persoanele fizice rezidente	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Profitul acumulat până la 1 ianuarie 2027 — evitarea efectului retroactiv O preocupare majoră a investitorilor care și-au onorat constant obligațiile vizează tratamentul profitului acumulat până la 31 decembrie 2026.	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.

Republicii Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova care desfășoară activitate de întreprinzător, de persoanele care desfășoară servicii profesionale, precum și de persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății; b) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, inclusiv facilitățile acordate de angajator, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător; b¹) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente care desfășoară activități independente; c) venitul din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător; d) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova, cu excepția venitului din investiții și financiar	din orice sursă, dacă prezentul Cod nu prevede altfel; b) profitul distribuit de către persoanele juridice rezidente care aplică regimul general de impozitare, sub formă de dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, sau sub oricare altă formă, fie monetară sau nemonetară, precum și cuantumul cheltuielilor neeligibile în activitatea de întreprinzător; c) venitul impozabil obținut de către persoanele juridice rezidente, care aplică regimuri de impozitare altele decât cel general, conform normelor speciale prevăzute în Cod, până la expirarea acestora; d) venitul impozabil obținut de către persoanele fizice și persoanele juridice nerezidente, conform capitolului 11 din prezentul titlu.”.		Acest profit a fost deja supus mecanismului de impozitare în vigoare la data generării — prin aplicarea cotei de 12% pe venitul impozabil anual. Pentru a înlătura acest risc, solicităm clarificarea tratamentului fiscal aplicabil profitului reportat, rezervelor constituite din profit și altor componente ale capitalurilor proprii existente la 31 decembrie 2026, pentru a evita orice interpretare privind includerea acestora în baza noului regim de impozitare . O asemenea precizare protejează investitorii conformi, elimină incertitudinea și transmite un semnal de stabilitate noilor investiții. Solicităm introducerea unei derogări exprese care să excludă din obiectul impunerii profitul net realizat până la 31 decembrie 2026, evitând astfel dubla impunere și efectul retroactiv al legii.	

din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni străini și apatrizi care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova; e) venitul obținut în Republica Moldova de persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova. (2) Sursele de venit sînt stabilite în cap.2 și 11. (3) Prin derogare de la prevederile alin.(1) și (2) ale prezentului articol, obiect al impunerii pentru cîștigurile și veniturile specificate la cap10¹, 10² și 10³, la art.88¹ și la art.90¹ alin.(3), (3¹), (3³), (3⁴), (3⁵) și (3⁶), precum și pentru veniturile specificate la art.14¹ alin.(2), este exclusiv acest cîștig și/sau venit.				
Articolul 14. Obiectul impunerii (1) <i>Obiect al impunerii</i> îl constituie: a) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova care desfășoară activitate de întreprinzător, de persoanele care desfășoară servicii profesionale, precum și de persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății; b) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, inclusiv facilitățile acordate de angajator, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru	Articolul 14 va avea următorul cuprins: „Articolul 14. Obiectul impunerii Obiect al impunerii îl constituie: a) venitul impozabil obținut de către persoanele fizice rezidente din orice sursă, dacă prezentul Cod nu prevede altfel; b) profitul distribuit de către persoanele juridice rezidente care aplică regimul general de impozitare, sub formă de dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, sau sub oricare altă formă, fie monetară sau nemonetară, precum și cuantumul cheltuielilor neeligibile în activitatea de întreprinzător; c) venitul impozabil obținut de către persoanele juridice rezidente, care aplică regimuri de impozitare altele decât cel general, conform	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Subiectul și obiectul impunerii cu impozitul pe profit (venitul companiilor) Profit reinvestit și baza de impunere Vă rugăm să clarificați aplicarea noului regim general de impozitare, inclusiv: • dacă poate fi făcută echivalarea între ”profit reinvestit” și ”profit nedistribuit”, în scopul înțelegerii esenței economice a bazei de impunere și acțiunile ce se cer cu acesta. Adică, dacă profitul nu este distribuit, ci păstrat, de exemplu, în fondul de rezervă sau utilizat ca contribuție la capitalul statutar, este considerată aceasta o conformare în ceea ce ține de ”reinvestirea” profitului? • dacă profitul reinvestit va rămâne neimpozitat până la momentul distribuirii efective și când apare obligația fiscală aferentă profitului distribuit – aici e nevoie de concretizat cum anume urmează să fie realizată	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.

activitatea în Republica Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător; b¹) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente care desfășoară activități independente; c) venitul din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător; d) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova, cu excepția venitului din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni străini și apatrizi care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova; e) venitul obținut în Republica Moldova de persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova. (2) Sursele de venit sînt stabilite în cap.2 și 11. (3) Prin derogare de la prevederile alin.(1) și (2) ale prezentului articol, obiect al impunerii pentru cîștigurile și veniturile specificate	normelor speciale prevăzute în Cod, până la expirarea acestora; d) venitul impozabil obținut de către persoanele fizice și persoanele juridice nerezidente, conform capitolului 11 din prezentul titlu.”.		identificarea anuală a profiturilor formate, distribuite sau nu. Problema ar putea fi soluționată printr-un sistem simplu de provizionare anuală, cu valorificare atunci când este efectiv repartizat profitul sub formă de dividende; • ce reprezintă „distribuire sub orice formă” și cum se evaluează distribuirea nemonetară către asociați/acționari? • ce reprezintă „distribuire mascată”, inclusiv în contextul operațiunilor intra-grup și al tranzacțiilor atipice? • cum se tratează conversiile de datorii în capital și dacă acestea pot fi considerate „reinvestire” sau „distribuire mascată”? • cum se tratează operațiunile de finanțare intra-grup (împrumuturi, dobânzi, cash-pooling) în contextul noii baze de impozitare și dacă există riscul recalificării acestora ca distribuiți? • ce este considerat drept profit distribuit de către persoanele juridice rezidenre – suma aprobată de a fi repartizată sub forma de dividende sau suma dividendelor efectiv achitate? Acestea pot fi diferite, plus ca Legea privind SA prevede ca dacă dividendele nu au fost revendicate timp de 2 ani acestea pot fi recunoscute ca venitul companiei. • se va aplica acest regim pentru profiturile distribuite/cheltuieli neeligibile și pentru persoane juridice ce aplică alt regim fiscal (SIMM, rezidenții parcului IT)? • Se va aplica acest regim sediilor permanente și în ce format? Regim tranzitoriu și elemente istorice • care este sarcina fiscală efectivă cumulată asupra profitului distribuit și dacă această sarcină cumulată a fost	

la cap10¹, 10² și 10³, la art.88¹ și la art.90¹ alin.(3), (3¹), (3³), (3⁴), (3⁵) și (3⁶), precum și pentru veniturile specificate la art.14¹ alin.(2), este exclusiv acest câștig și/sau venit.			analizată comparativ cu jurisdicțiile din regiune? • cum vor fi tratate profiturile nerepartizate acumulate până la 31 decembrie 2026 și deja impozitate conform regimului actual? • cum se vor trata pierderile fiscale reportate dacă pierderile fiscale istorice vor putea fi utilizate după trecerea la noul regim? Aspecte internaționale și compatibilitate • cum se va asigura trecerea în cont al impozitului pe venit din activitatea antreprenorială desfășurată peste hotarele țării? • Cum se va asigura implementarea prevederilor convențiilor de evitare a dublei impuneri atunci când baza de aplicare curentă a impozitului diferă de cea prevăzută în convenții? Va necesita asta un efort suplimentar de transpunere și transformare a noțiunilor din Cod, față de cele din convenții? • cum se asigură compatibilitatea noului regim cu regulile internaționale de impozitare (inclusiv principiile BEPS/ATAD și limitarea deductibilității dobânzii)? • dacă se prevede elaborarea unor ghidaje oficiale sau exemple practice privind identificarea „distribuirilor mascate”, pentru a evita interpretări divergente?	
		Contabil News	Reforma sistemului de impozitare a persoanelor juridice este foarte complexă, care nu poate fi normal implementa din anul 2027, deoarece în afară de cadrul din proiectul de lege mai e nevoie de un șir substanțial de modificări în acte normative inferioare, de modificarea paginii de declarare (pe sfs.md) - toate acestea trebuie să fie	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.

			gata în vara anului ce precede anul intrării în vigoare a reformei.	
		Rotaru Viorica	De anulat sau de reformulat doar punctul b) Formularea nouă a obiectului impunerii pentru persoanele juridice schimbă modul și termenul de calcul al venitului impozabil și impozitul pe venit, pentru care ministerul nu a oferit soluții în acest proiect.	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.
		CCI	Pct. 5. se completează cu următorul cuprins: <i>"Nu constituie obiect al impunerii</i> <i>a) Profitul net obținut de persoanele juridice în perioadele fiscale de până la 31 decembrie 2026, care a fost supus impozitării conform regimului general valabil la data generării acestuia, prevăzut în art. 14 b) și art. 15 lit. b) din Codul fiscal, în cazul în care repartizarea</i> <i>acestuia sub formă de dividende are loc după 1 ianuarie 2027."</i> Includerea alineatului privind excluderea din obiectul impunerii a profitului net realizat până la 31 decembrie 2026 este necesară din următoarele considerente. Prevederile Codului fiscal trebuie să respecte principiile securității juridice, echității fiscale și previzibilității cadrului normativ. Profitul acumulat în perioada de până la 1 ianuarie 2027 a fost deja supus mecanismului de impozitare în vigoare la acea dată (prin aplicarea cotei de 12% pe venitul impozabil anual).	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.
		CCI	La pct. 5. se solicită definirea noțiunii "Cheltuieli neeligibile în activitatea de întreprinzător" și de clarificat momentul declarării și impozitării acestora. Se impun clarificări cum va fi impozitat profitul distribuit pentru perioadele precedente (obținut până în	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.

			01.01.2027) la care deja au fost aplicate 12% impozit pe profit	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e clară modalitatea de impozitare a persoanelor juridice rezidente – se impune profitul doar la distribuția sub formă de dividende? Dar cheltuielile neeligibile când și cum se vor calcula? După anularea subpunctului vechi nu este descifrată lista costurilor eligibile p/u activitatea antreprenorială, ce va duce spre tratarea multiplă a aceeași cheltuieli din partea autorităților și antreprenorilor.	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.
		AO Forța Fermierilor	Asociația solicită unele clarificări pe subiectul impozitului pe venit reinvestit. Se propune cota 0 pentru venit reinvestit și impozitarea venitului distribuit ca dividende la cotele de 15 plus 7 procente. Totodată, nu este clar cum va fi impozitat acel venit, care nu este repartizat acționarilor/asociațiilor, însă în anul respectiv nu a fost reinvestit sau a fost reinvestit parțial, întrucât planuri investitoriale s-au schimbat sau este nevoie de acumularea mai multor resurse pentru investiții. Asociația constată o discriminare pentru gospodăriile țărănești, întrucât pentru acestea nu este prevăzut mecanismul de aplicare a cotei 0 la venit reinvestit. Mai mult ca atât, povara fiscală asupra acestui tip de întreprindere crește semnificativ. În prezent gospodăriile țărănești achită impozitul pe venit la cota 7 %, însă politica fiscală pentru anul viitor prevede impozitarea veniturilor GT pentru suma, ce depășește un milion la cota de 15 %, indiferent dacă venitul a fost reinvestit sau sustras.	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal. Totodată, este de menționat că gospodăriile țărănești nu pot aplica regimul de amânare a achitării impozitului pe venit în cazul nedistribuirii dividendului, astfel încât gospodăria țărănească are statut de persoană fizică și aceasta nu poate efectua repartizarea dividendelor către fondator, astfel încât venitul rămas după impozitarea la cota de 7% din venitul impozabil al gospodăriei țărănești, stabilită în art.15 lit.c) din Cod, reprezintă patrimoniul gospodăriei țărănești care este inseparabil de bunurile personale ale fondatorului.
		Berjan Iuliana	Cota 0% pentru profitul reinvestit și 15% la distribuție nu definește explicit ce înseamnă 'cheltuieli neeligibile' incluse în baza impozabilă, lăsând SFS	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe

			cu putere discreționară largă de recalificare. O firmă deduce cheltuielile de reprezentare (5.000 lei/an), considerate de SFS drept 'neeligibile' – acestea sunt impozitate automat la 15%? Care este procedura contestației? Cota de 15% la distribuirea dividendelor devine aplicabilă indiferent de sursa profitului (ani anteriori acumulați la cota veche de 12% vs. profit curent). Nu există prevedere clară de grandfathering. O SRL cu rezerve acumulate de 1.000.000 lei (constituite din profit impozitat la 12% în 2024–2026) distribuie dividende în 2027 – i se aplică din nou 15% sau există credit fiscal?	venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.
Articolul 14. Obiectul impunerii (1) Obiect al impunerii îl constituie: b) venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, inclusiv facilitățile acordate de angajator, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea în Republica Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător;	Articolul 14 va avea următorul cuprins: „Articolul 14. Obiectul impunerii Obiect al impunerii îl constituie: b) profitul distribuit de către persoanele juridice rezidente care aplică regimul general de impozitare, sub formă de dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, sau sub oricare altă formă, fie monetară sau nemonetară, precum și cuantumul cheltuielilor neeligibile în activitatea de întreprinzător;	ACAP	O asemenea modificare va genera un număr mare de dificultăți în aplicare, cum ar fi, în particular: • Nu este clar cum se va aplica acest mecanism în cazul cheltuielilor neeligibile care se reversează în timp (de exemplu, amortizarea mijloacelor fixe, venitul în cazul pierderii forțate a proprietății, cheltuieli față de persoana interdependentă care aplică metoda de casă, încasarea creanțelor compromise anterior decontate, operațiuni cu provizioane etc.). • Ce se înțelege prin profit distribuit „sub oricare altă formă”? • Care vor fi reglementările în cazul reorganizării agentului economic – de exemplu, la comasarea unei întreprinderi care înregistrează un rezultat financiar negativ al perioadelor de gestiune precedente cu o întreprindere care înregistrează profit nedistribuit?	Se acceptă prin excluderea propunerii de ajustare a art.14 și extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.

			• Care va fi mecanismul de impozitare a profitului în cazul lichidării agentului economic? • Care vor fi normele de tranziție – cum se va impozita profitul net al perioadelor de gestiune de până la 2027, care a fost impozitat conform reglementărilor în vigoare în acele perioade, inclusiv impozitat conform altor regimuri decât cel general, distribuit la plata dividendelor după 01.01.2027? Considerăm necesară introducerea unor norme tranzitorii exprese care să reglementeze tratamentul fiscal al profitului acumulat până la 31.12.2026 și deja impozitat conform legislației în vigoare. În lipsa unor asemenea prevederi există riscul dublei impuneri economice a acelorași profituri și apariției unor interpretări neuniforme în practică. • Cum se coroborează noțiunea de cheltuieli neeligibile cu cheltuieli limitate în scopuri fiscale (de exemplu, amortizarea mijloacelor fixe, cheltuieli cu reparația mijloacelor fixe, cheltuieli în folosul persoanelor interdependente care aplică metoda de casă, venitul din înlocuirea proprietății etc.)?	
		Instituția Publică „Centrul Municipal pentru Dezvoltarea Antreprenoraturii” (CMDA)	Introducerea cotei de 0% pentru profitul reinvestit reprezintă una dintre cele mai atractive măsuri incluse în proiect și, în principiu, poate contribui la stimularea investițiilor, modernizarea companiilor și creșterea competitivității economiei. Totuși, eficiența acestei măsuri nu poate fi analizată separat de restul modificărilor fiscale propuse. O companie poate reinvesti doar profitul pe care îl generează efectiv. În același timp, proiectul prevede extinderea cotei standard de TVA asupra unor bunuri și servicii esențiale, majorarea unor accize și eliminarea	Se acceptă parțial , prin extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.

			unor facilități fiscale. Aceste modificări vor conduce la creșterea costurilor la energie, gaze naturale, transport, logistică, materii prime și alte inputuri utilizate în activitatea economică. Costurile suplimentare vor fi transferate în lanț pe întreg circuitul economic și se vor regăsi în prețul final al bunurilor și serviciilor. Ca urmare, pe de o parte întreprinderile vor suporta costuri operaționale mai ridicate, iar pe de altă parte populația va avea o putere de cumpărare mai redusă, ceea ce va afecta consumul intern și volumul vânzărilor. În aceste condiții apare o contradicție economică evidentă. Pe de o parte, statul încearcă să stimuleze reinvestirea profitului prin aplicarea cotei de 0%. Pe de altă parte, aceeași reformă reduce capacitatea companiilor de a genera profit prin creșterea costurilor și diminuarea cererii din economie. Pentru întreprinderile mari, facilitatea poate genera efecte pozitive, deoarece acestea dispun de rezerve financiare și acces la surse alternative de finanțare. Pentru majoritatea IMM-urilor însă, problema principală nu este impozitarea profitului reinvestit, ci capacitatea de a obține profit într-un context caracterizat prin costuri în creștere și consum în scădere. Există astfel riscul ca beneficiul fiscal al cotei de 0% să fie valorificat în principal de companiile mari și bine capitalizate, în timp ce o mare parte a întreprinderilor mici și microîntreprinderilor să nu dispună de resursele financiare necesare pentru a realiza investiții suplimentare. Prin urmare, susținem principiul stimulării profitului reinvestit, însă considerăm că efectele pozitive ale acestei măsuri vor fi limitate atât timp cât alte modificări din același pachet	

			fiscal generează presiuni asupra costurilor de operare, reduc consumul și diminuează profitabilitatea mediului de afaceri. Pentru ca facilitatea să producă efectele scontate, aceasta trebuie analizată împreună cu impactul cumulativ al tuturor măsurilor fiscale propuse, nu ca un instrument izolat de stimulare a investițiilor.	
		Primăria m. Bălți	Prin art. II pct. 5 din proiect (noul art. 14 lit. b) din Codul fiscal), obiect al impunerii devine profitul distribuit de persoanele juridice rezidente sub formă de dividende, impozitat la cota de 15%. Deși măsura urmărește uniformizarea regimului fiscal aplicabil distribuirii profitului, aplicată întreprinderilor municipale, ea produce efecte negative semnificative asupra acestora și, implicit, asupra autonomiei financiare a administrației publice locale. În esență, măsura creează stimulente economice ineficiente, determinând întreprinderile municipale să evite distribuirea profitului către bugetul municipal și să recurgă la reinvestirea acestuia exclusiv în scopul evitării sarcinii fiscale suplimentare, indiferent dacă asemenea investiții corespund sau nu priorităților reale ale comunității. Spre deosebire de sectorul privat, transferul profitului de către o întreprindere municipală către bugetul local nu reprezintă o ieșire a resurselor din sectorul public, ci o redistribuire internă a acestora în cadrul aceluiași patrimoniu public local, în funcție de necesitățile și prioritățile de finanțare. Chiar dacă profitul este repartizat bugetului municipal, resursele respective continuă să fie utilizate în interes public, prin finanțarea serviciilor publice, dezvoltarea infrastructurii locale, cofinanțarea proiectelor	Se acceptă parțial , prin extinderea perioadei de aplicare a mecanismului de amânare a achitării impozitului pe venit care este reglementat la moment în Codul fiscal.

			investiționale sau asigurarea echilibrului bugetar. În aceste condiții, impozitarea distribuirii profitului întreprinderilor municipale către bugetele locale reduce în mod nejustificat capacitatea financiară a autorităților publice locale și afectează principiul performanței bugetare prevăzut de legislația bugetar-fiscală, potrivit căruia resursele bugetare trebuie alocate și utilizate în mod economic, eficient și eficace, în conformitate cu principiile bunei guvernări. În acest sens, Primăria municipiului Bălți solicită instituirea cotei de impozitare 0% pentru profitul direcționat de către întreprinderile municipale către bugetele locale.	
Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;	Articolul 15 va avea următorul cuprins: „Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină a) pentru persoanele fizice - 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei, și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei;	S.A. Energocom Ministerul Energiei	La art. II pct. 6 din Proiect, care vizează modificarea art. 15 din Codul fiscal, la lit. a), a se completa, înainte de sintagma „ce depășește”, cu textul „aferent diferenței”. Ajustarea propusă este necesară pentru evitarea unor interpretări neuniforme ale modului de aplicare a impozitării progresive, în special în situația în care, pe parcursul anului fiscal, veniturile sunt impozitate cu cota de 7%, iar ulterior, la cumularea anuală, acestea depășesc plafonul de 1 000 000 lei. În lipsa unei formulări clare, pot apărea incertitudini privind tratamentul fiscal al venitului care depășește plafonul, inclusiv sub aspectul recalculării impozitului și al regularizării obligațiilor fiscale.	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice
		Berjan Iuliana	Lipsa pragului de tranziție lunar: noua grilă 7%/15% se aplică pe venit anual, dar salariile se rețin lunar fără un mecanism clar de recalculare la depășirea pragului de 1 mil. lei.	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice

			Un angajat cu salariu lunar de 90.000 lei (1.080.000 lei/an) va fi reținut la 7% primele 11 luni, iar în luna 12 angajatorul trebuie să recalculeze retroactiv diferența de 8% – procedura de regularizare nu este definită. Reducerea cotei IFPF la 7% nu este însoțită de ajustarea cotelor de asigurări sociale (CAS, CNAS). Sarcina fiscală totală pe salarii rămâne neclară în absența unui calculator actualizat și publicat oficial. Un angajat cu salariu brut de 20.000 lei calculează IFPF 7% = 1.400 lei, dar CAS+CNAS angajat rămân la cotele actuale (~9%), generând neclaritate privind salariul net efectiv.	
		Berjan Iuliana	Câștigurile de capital din vânzarea activelor digitale (crypto, NFT) nu sunt clasificate explicit în noul art.14; tratamentul fiscal rămâne nedefinit. Un cetățean care vinde Bitcoin cu profit de 200.000 lei nu știe dacă aplică 7% (venit obișnuit), 15% (câștig de capital >1 mil.) sau nu declară deloc în absența normelor clare.	Se acceptă în măsura în care propunerea de stabilire a impozitului progresiv a fost exclusă din proiect
		Ministerul Apărării	Potrivit proiectului, pentru persoanele fizice se propune aplicarea cotei de 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei și a cotei de 15% pentru partea obiectului impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei. Totodată, se propune înlocuirea scutirilor personale actuale cu un mecanism de stimulare a muncii, care presupune acordarea unui stimulent în limita impozitului pe venit efectiv achitat, în mărime de până la 500 lei lunar drept beneficiu personal și până la 200 lei lunar pentru fiecare copil minor aflat la întreținere. În paralel, începând cu perioada fiscală 2027, contribuțiile de asigurări sociale	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice, precum și la schimbarea mecanismului de impozitare a salariilor

			de stat obligatorii urmează a fi datorate de salariați și reținute din salariul brut. Potrivit proiectului, angajatorul va asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la data de 1 ianuarie 2027. Această prevedere are impact direct asupra autorităților și instituțiilor bugetare, inclusiv asupra Ministerului Apărării, întrucât menținerea salariului net nu reprezintă doar o operațiune tehnică de calcul, ci poate genera necesitatea majorării salariului brut și, respectiv, a fondului anual de retribuire a muncii. În acest context, Ministerul Apărării consideră necesară prezentarea de către autorii proiectului a calculelor de impact bugetar asupra autorităților și instituțiilor bugetare, inclusiv separat pentru Ministerul Apărării și instituțiile din subordine. De asemenea, este necesară identificarea sursei de acoperire financiară a eventualului necesar suplimentar de mijloace bugetare pentru aplicarea prevederilor respective începând cu 1 ianuarie 2027.	
		EBA	Revizuirea noului mecanism de impozitare a veniturilor salariale În conformitate cu Art. II din proiectul de lege, se propune modificarea Codului fiscal, inclusiv a art. 15 lit.a), care stabilește cotele impozitului pe venit pentru persoanele fizice, respectiv 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei, precum și a art. 88 alin. (1), potrivit căruia fiecare angajator care plătește salariatului salariu, inclusiv primele și facilitățile acordate, este obligat să calculeze, să rețină și să achite din	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice, precum și la schimbarea mecanismului de impozitare a salariilor

			aceste plăți impozitul pe venit determinat conform cotei minime prevăzute la art. 15 lit. a). Aplicarea exclusivă la sursă a cotei minime prevăzute la art. 15 lit. a), astfel cum rezultă din modificările propuse la Art. II, poate conduce, în cazul salariaților al căror venit anual impozabil depășește plafonul de 1 000 000 lei, la apariția unei obligații suplimentare de plată la momentul depunerii declarației cu privire la impozitul pe venit. O asemenea soluție diminuează, în practică, eficiența mecanismului de reținere la sursă și transferă asupra salariatului obligații suplimentare de declarare și achitare a diferenței de impozit. În măsura în care venitul din muncă reprezintă categoria de venit pentru care mecanismul de reținere la sursă ar trebui să funcționeze cât mai complet și previzibil, este oportun ca reglementările propuse la Art. II din proiect, în partea ce vizează art.15 lit. a) și art.88 alin. (1) din Codul fiscal, să permită o corelare mai bună între cota finală datorată și mecanismul efectiv de reținere la sursă. O asemenea abordare ar contribui atât la simplificarea administrării pentru angajatori, cât și la reducerea cazurilor în care salariații sunt obligați să depună declarația anuală exclusiv pentru achitarea diferenței de impozit. În acest sens, propunem completarea dispozițiilor de la Art. II – Codul fiscal, prin introducerea, în art. 88, a unor prevederi exprese privind posibilitatea aplicării cotei majorate de 15% de către angajator, fie în cazul depășirii plafonului de venit în cadrul sumelor achitate de același angajator, fie la cererea scrisă a salariatului, în scopul reducerii cazurilor în care acesta este	

			obligat să depună declarația cu privire la impozitul pe venit exclusiv pentru achitarea suplimentară a diferenței de impozit. În ceea ce privește art. XXIV alin.(3) din proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale), considerăm necesară clarificarea expresă a mecanismului de recalcul aferent menținerii salariului net, astfel încât acesta să fie aplicat în mod uniform și echitabil tuturor salariaților și angajatorilor. În opinia noastră, recalculul ar trebui efectuat fără luarea în considerare a scutirilor personale aplicabile anterior modificărilor și fără includerea stimulentele fiscale instituite prin noul regim. O asemenea soluție ar permite compararea obiectivă a efectelor vechiului și noului mecanism de impozitare, ar evita tratamentele diferențiate determinate de situația fiscală individuală a salariaților și ar reduce dificultățile de administrare pentru angajatori. Considerăm că o asemenea precizare este necesară pentru aplicarea coerentă și previzibilă a normei tranzitorii. Totodată, considerăm necesar să fie avut în vedere că modificările propuse în materia salarizării au impact direct asupra modului de calcul, evidență și raportare a obligațiilor fiscale aferente salariilor. Implementarea acestora presupune ajustarea softurilor de salarizare și a proceselor interne ale angajatorilor, ceea ce necesită timp, resurse și investiții suplimentare. Din acest motiv, apreciem că noile reguli trebuie să fie clare, previzibile și să permită o adaptare rezonabilă din partea angajatorilor.	

		Contabil News	Reforma sistemului de impozitare a salariilor și altor plăți este și mai complexă, nicidecum nu poate fi făcută în același an, în care se fac reformele numite mai sus, acolo e mult mai mare atît lista de acte normative inferioare, cît și a declarațiilor, apoi vizează nu doar entitățile cu implicarea în plus a specialistului de personal, ci, practic, orice cetățean care muncește.	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice, precum și la schimbarea mecanismului de impozitare a salariilor
Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil; a¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zilieri) – în mărime de 12% din venitul impozabil, fără aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II; b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil; c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil; d) pentru agenții economici al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 2251 – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic. .	Articolul 15 va avea următorul cuprins: „Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină a) pentru persoanele fizice - 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei, și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei; b) pentru persoanele juridice - 15% din obiectul impunerii; c) pentru categoriile de contribuabili cărora se aplică alte reguli de impozitare prevăzute în Cod, cotele impozitului pe venit se determină în conformitate cu prevederile articolelor respective.”.	MAI	În partea ce ține de redacția nouă a art. 15, se atrage atenția asupra faptului că norma propusă necesită clarificare sub aspectul perioadei de aplicare, întrucât nu rezultă în mod expres, dacă prevederile respective se aplică la calcularea venitului lunar impozabil sau la determinarea venitului impozabil pentru întregul an fiscal. În vederea asigurării unei aplicări uniforme a normei, se recomandă precizarea expresă a perioadei fiscale vizate. Totodată, apreciem pozitiv soluția legislativă propusă prin care se propune instituirea cotei impozitului pe venit de 7% pentru venitul anual impozabil de până la 1 000 000 lei și de 15% pentru partea care depășește acest plafon. Respectiv, se constată că, majoritatea funcționarilor publici cu statut special, militari și alte categorii de personal remunerate din fonduri publice nu realizează venituri anuale care să depășească plafonul menționat. Pentru aceste categorii de salariați va fi aplicabilă cota de 7%, ceea ce reprezintă o diminuare a sarcinii fiscale comparativ cu regimul actual de impozitare.	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice
		Primăria Municipiului Chișinău	Impactul modificării cotelor impozitului pe venitul persoanelor fizice Proiectul propune modificarea mecanismului actual de impozitare a veniturilor persoanelor fizice prin	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice

			aplicarea următoarelor cote: - 7% pentru veniturile de până la 1 milion lei anual; - 15% pentru partea de venit care depășește 1 milion lei anual. Totodată, proiectul prevede majorarea impozitării creșterii de capital la cota de 15%. Creșterea de capital reprezintă diferența pozitivă obținută la înstrăinarea unui activ, cum ar fi un imobil, un teren sau alte bunuri. Cu alte cuvinte, dacă o persoană vinde un activ la un preț mai mare decât valoarea de procurare sau valoarea justificată documentar, diferența obținută se consideră creștere de capital și se impozitează. În prezent, sarcina fiscală efectivă aferentă creșterii de capital este de circa 6%, având în vedere că suma creșterii de capital în perioada fiscală este egală cu 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale, înmulțită cu cota de 12%. Prin aplicarea cotei de 15%, povara fiscală aferentă înstrăinării activelor ar crește considerabil. Această modificare va avea efecte negative asupra pieței activelor, inclusiv asupra pieței bunurilor imobile. În condițiile în care, în ultimii ani, costurile activelor au crescut semnificativ pe fondul crizelor energetice, inflaționiste și al altor presiuni economice, majorarea impozitării creșterii de capital poate conduce la scumpiri suplimentare, deoarece costul fiscal va fi transferat în prețul final al bunului. Ca urmare, puterea de cumpărare a populației ar putea scădea, ceea ce poate afecta numărul tranzacțiilor și, implicit, realizarea în volum deplin a încasărilor bugetare prognozate din această sursă. Potrivit notei informative la proiect,	

			impactul estimat al modificării cotelor IVPF este de circa 2,7 miliarde lei la nivel național, ceea ce reprezintă o diminuare de aproximativ 24,96% a încasărilor din IVPF. În bugetul municipal Chișinău pentru anul 2026 sunt planificate încasări din IVPF în sumă de aproximativ 3,29 miliarde lei. Aplicarea diminuării estimate de 24,96% ar reduce veniturile până la circa 2,47 miliarde lei. Astfel, pierderea estimată pentru bugetul municipal Chișinău este de aproximativ 822,4 milioane lei anual. În urma modificării mecanismului de calcul al salariului, încasările la bugetul asigurărilor sociale de stat urmează să crească. Totodată, această modificare va determina diminuarea încasărilor la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală și la bugetele locale, din impozitul pe venitul persoanelor fizice. În cazul fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, diferența de venituri urmează a fi compensată prin transferuri. În schimb, pentru bugetele locale nu este prevăzut un mecanism similar de compensare, deși pierderile vor afecta direct capacitatea autorităților publice locale de a finanța serviciile publice și proiectele de dezvoltare la nivel de comunitate. Prin urmare, se impune instituirea, în politica bugetară pentru anul 2027, a unui mecanism de compensare a pierderilor suportate de autoritățile publice locale, fie prin majorarea transferurilor cu destinație generală, majorarea cotei defalcărilor din IVPF, restituirea unei cote din TVA colectată pe teritoriul administrativ al fiecărei unități administrativ-teritoriale sau prin aplicarea unui alt mecanism care	

			să asigure acoperirea integrală a pierderilor de venituri.	
	Puncte din proiect: pct. 6 – art. 15; pct. 14–16 – art. 33, art. 34–35 ¹ și art. 35 ² ; pct. 42 – art. 88; modificările la Legea nr. 489/1999; Art. XXIV – dispoziții tranzitorii.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Revizuirea modului de calcul a obligațiilor aferente salariului Vă rugăm să clarificați următoarele aspecte: Aplicarea cotelor de impozit și regularizarea • cum se tratează salariații ale căror venituri anuale depășesc plafonul de 1.000.000 lei și cum se realizează regularizarea impozitului aferent diferenței de cotă (7% vs 15%)? • dacă salariatul poate solicita angajatorului reținerea cotei de 15% pentru veniturile de la primul leu? • dacă angajatorul poate refuza o asemenea solicitare, pentru a nu complica sistemul și pentru a responsabiliza prin declarație persoana fizică pentru veniturile ce le obține; • care este mecanismul de regularizare anuală a impozitului în cazul veniturilor din mai multe surse (mai mulți angajatori)? Stimulente și beneficii fiscale • dacă stimulentele pentru muncă se acordă lunar prin angajator sau anual prin restituire/compensare; • dacă stimulentele se acordă doar în limita impozitului efectiv achitat; • cum se aplică stimulentele în cazul salariilor mici, pentru care impozitul calculat este sub 500 lei; • dacă beneficiul pentru copil se acordă ambilor părinți sau doar unuia dintre ei; • cum se aplică mecanismul dacă părinții lucrează la angajatori diferiți; • dacă stimulentele va fi indexat în funcție de inflație; • va beneficia de stimulente și persoanele cu venituri salariale peste 1 mln lei;	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice, fiind menținut mecanismul actual de impozitare a veniturilor persoanelor fizice, inclusiv veniturilor salariale

			• va beneficia de stimulente persoanele care prestează servicii prin contract civil; • cum sunt protejate persoanele cu dizabilități, veteranii, victimele represiunilor politice și alte categorii care beneficiau anterior de scutiri majorate. • pentru a beneficia de stimulentele de 500 lei și de 200 lei pentru fiecare copil, vor trebui depuse cereri însoțite de documente confirmative? Nu există riscul de a ne regăsi în aceleași reglementări de eligibilitate ca și în cazul capitolului „scutiri” actual? Deduceri și bază de impozitare • dacă deducerile personale de la art. 35² pot fi utilizate exclusiv din venituri salariale și care este rațiunea excluderii altor tipuri de venituri (royalty, dividende); • dacă plafonul de 100.000 lei pentru deduceri este cumulativ sau se aplică pe categorii de cheltuieli; • dacă deducerea reduce baza impozabilă sau generează restituire efectivă; • dacă plafonul de 100.000 lei este cumulativ pentru toate categoriile sau se aplică separat; • dacă vor fi acceptate cheltuielile suportate pentru persoane întreținute sau terțe (în interesul unui membru de familie); • cum se evită ca mecanismul să avantajeze disproporționat persoanele cu venituri medii și mari • cum se determină salariul brut în perioada de tranziție (pentru anul 2027 în vederea menținerii salariului net), în situația în care aceiași angajați, cu aceleași funcții și același salariu brut în 2026, dar cu scutiri diferite, ar obține — în urma calculului pentru menținerea salariului net — salarii	

			brute diferite? În acest context, la stabilirea salariului brut pentru 2027 se va lua în considerare scutirea existentă în 2026 pentru fiecare angajat? Ajustarea salariului și implementarea în relațiile de muncă • dacă ajustarea salariului brut este obligație legală imperativă sau doar ipoteză de calcul; • ce se întâmplă dacă salariul net nu este menținut; • cum se determină salariul net de referință, având în vedere structurile variabile de remunerare (bonusuri, beneficii, componentă variabilă)? • dacă sunt necesare acte adiționale la contractele individuale de muncă existente la zi; • cum se tratează contractele în care salariul este indicat net; • cum se tratează politicile salariale stabilite la nivel de grup internațional; • cine răspunde pentru erorile de calcul, reținere sau transfer; Categorii speciale de venituri și contribuabili • cum se tratează expații și persoanele detașate și dacă expații vor achita CAS în Republica Moldova; • cum se tratează contractele civile, zilierii și alte forme de remunerare. • cum se tratează situațiile de bonusuri anuale, plăți retroactive sau corecții salariale în contextul noilor cote. cum se aplică contribuțiile sociale și medicale pentru venituri din stock-options sau alte instrumente de remunerare pe termen lung? Atragem atenția că, întrucât contribuțiile de asigurări sociale de stat (21%) și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală (7%) sunt suportate de salariat și reținute din venitul brut, impozitarea acestora în cadrul aceleiași baze reprezintă o dublă	

			impunere economică a aceluiași venit. Considerăm necesar ca baza de calcul a impozitului pe venit să fie determinată după deducerea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, păstrând principiul deductibilității recunoscut în prezent. Este nevoie de completarea Notei de fundamentare cu exemple de calcul „înainte/după” pentru diferite niveluri de salarizare, salariat cu copii, salariat cu dizabilitate și/sau copii cu dizabilitate, pensionar activ, salariat part-time și persoane care beneficiază în prezent de scutiri personale/majore pentru a prezenta tabloul complet al acestei reforme. De asemenea, solicităm publicarea unor exemple detaliate de calcul pentru scenarii complexe (bonusuri, remunerație variabilă, contracte de management), pentru a reduce riscurile de neconformare și costurile administrative.	
		Asociația Producătorilor de carne de porc din Moldova	Reforma sistemului de impozitare a salariilor — povara reală crește, deși cotele declarate În urma implementării noului sistem de impozitare constatăm majorarea costului forței de muncă cu 27% anual, ceea ce influențează direct costul de producție, determinând o creștere a acestuia cu 10%. Proiectul prezintă reforma salarială ca o reducere a poverii fiscale prin: scăderea IPV de la 12% la 7%, scăderea PAM de la 9% la 7%, uniformizarea CAS la 21%. Pentru contractele existente la 1 ianuarie 2027, art. XXIV alin. (3) obligă angajatorul să ajusteze salariul brut pentru menținerea netului. Pentru contractele încheiate după 1 ianuarie 2027, această protecție nu se aplică. Aspectul care nu este expres prezentat	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice, fiind menținut mecanismul actual de impozitare a veniturilor persoanelor fizice, inclusiv veniturilor salariale

			în Nota de Fundamentare este faptul că, simultan cu scăderea cotelor, baza de calcul a impozitelor se extinde substanțial — în special baza IPV, din care dispar deducerile PAM și scutirea personală. Pentru a ilustra impactul real, prezentăm două calcule comparative, pe paliere de salariu reprezentative. 1.1 Calcul comparativ — brut 10.000 lei/lună (salariu mediu, sector agricol, cu scutire personală) Conform mecanismului de ajustare, brutul de 10.000 lei astăzi se ajustează la 11.800 lei în noul regim ($= 10.000 + 1.800$ CAS angajator transferat), pentru a menține neschimbat costul total al angajatorului. Observații pentru palierul 10.000 lei: chiar cu ajustarea obligatorie a brutului ($10.000 \rightarrow 11.800$), netul angajatului scade cu 135 lei/lună (-1,6%). Mai mult, IPV-ul în absolut crește de la 795 la 826 (+31 lei) — deși cota IPV scade de la 12% la 7%. Acest paradox apare pentru că baza de calcul a IPV se mărește cu 78% (de la 6.625 la 11.800), neutralizând scăderea cotei. Pentru contractele noi (post 2027), unde ajustarea nu se aplică, pierderea netă urcă la 1.305 lei/lună (-15,7%). 1.2 Calcul comparativ — brut 40.000 lei/lună (management, fără scutire personală) La un brut de 40.000 lei/lună, venitul anual depășește pragul de 360.000 lei și salariatul nu beneficiază astăzi de scutirea personală. Brutul ajustat în noul regim devine 47.200 lei. Venitul anual ajustat (566.400 lei) rămâne sub pragul de 1.000.000 lei pentru aplicarea cotei IPV de 15% — deci se aplică doar cota de 7%. Observații pentru palierul 40.000 lei: chiar cu ajustarea brutului la 47.200 lei,	

			netul scade cu 852 lei/lună (-2,7%). În acest caz IPV-ul în absolut scade (de la 4.368 la 3.304), dar economia este consumată de noua sarcină a CAS-ului transferat (de la 0 la 9.912 lei/lună). Cota de 15% IPV se aplică doar pentru brutul actual care depășește ~71.000 lei/lună (echivalent cu brut ajustat de 83.333 lei/lună = 1.000.000 lei/an), nu pentru palierele de management mediu. 1.3 Aspectele care nu sunt expres prezentate în Nota de Fundamentare 1. IPV procentual scade, dar baza de calcul se extinde semnificativ. Sub regimul actual, baza IPV este: brut – PAM – scutirea personală. Sub regimul propus, baza IPV este brutul integral. Pentru palierul 10.000, asta înseamnă o creștere de 78% a bazei (6.625 → 11.800), care neutralizează scăderea cotei de la 12% la 7%. Pentru palierul 40.000, creșterea bazei este de 30% (36.400 → 47.200), iar IPV-ul scade marginal în absolut, dar este consumat de transferul CAS. 2. Beneficiul personal de 500 lei nu compensează eliminarea scutirii personale. Scutirea actuală de 2.475 lei/lună (deducere) generează o economie de IPV de 297 lei/lună la cota 12%. Beneficiul nou de 500 lei pare mai generos, dar este acordat „în limita IPV efectiv achitat” și se acordă numai dacă persoana fizică solicită lunar. La salariul minim, IPV efectiv poate fi sub 500 lei, deci beneficiul nu se realizează integral. 3. Transferul CAS de la angajator la salariat nu este o reducere — este o redistribuire. În sectorul privat, salariatul plătește astăzi 0% CAS; din 2027 va plăti 21%. Mecanismul de „ajustare a brutului” este obligatoriu doar pentru contractele existente la 31	

			decembrie 2026. Pentru contractele încheiate ulterior, negocierea salarială se face direct pe net, iar transferul integral al CAS va presa în jos puterea de cumpărare a noilor angajați. 4. Cota progresivă de 15% afectează doar salariile mari. Pragul de 1.000.000 lei anual înseamnă brut ajustat de ~83.333 lei/lună (echivalent brut actual ~71.000 lei/lună). Pentru majoritatea salariilor, inclusiv management mediu, se aplică doar cota de 7%. Propunere concretă: (a) Completarea Notei de Fundamentare cu un calcul comparativ transparent al impactului real, pe diferite paliere de salariu, incluzând cazul contractelor noi fără ajustare. (b) Extinderea obligației de ajustare a brutului și asupra contractelor încheiate în primii doi ani post-reformă (până la 31 decembrie 2028), pentru a evita degradarea netului pentru noii salariați. (c) Reconsiderarea includerii contribuțiilor sociale și PAM în baza de calcul a IPV — această extindere a bazei neutralizează parțial efectul declarat de reducere a poverii fiscale pe muncă.	
Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil; a¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zilieri) – în mărime de 12% din venitul impozabil, fără	Articolul 15 va avea următorul cuprins: „Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină a) pentru persoanele fizice - 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei, și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei; b) pentru persoanele juridice - 15% din obiectul impunerii; c) pentru categoriile de contribuabili cărora se aplică alte	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Tranziția la noul mecanism de impozitare a salariilor Trecerea la cotele de 7% (până la 1.000.000 lei) și 15% (peste acest prag), transferul contribuției de asigurări sociale către salariat și ajustarea salariului brut pentru menținerea salariului net au un impact direct asupra contractelor individuale de muncă, a softurilor de salarizare și a politicilor de remunerare ale companiilor. Implementarea acestor schimbări necesită timp, resurse și certitudine. Reținerea la sursă exclusiv a cotei minime de 7% poate genera,	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice, fiind menținut mecanismul actual de impozitare a veniturilor persoanelor fizice, inclusiv veniturilor salariale

aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II; b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil; c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil; d) pentru agenții economici al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 2251 – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.	reguli de impozitare prevăzute în Cod, cotele impozitului pe venit se determină în conformitate cu prevederile articolelor respective.”.		pentru salariații cu venituri anuale peste prag, o obligație suplimentară de plată la depunerea declarației anuale, ceea ce diminuează eficiența mecanismului de reținere la sursă. Propunem ca angajatorul să poată reține cota de 15% de la primul leu, la cererea scrisă a salariatului, pentru a evita acumularea unei sume mari de plată în anul următor — soluție avantajoasă și pentru salariat, și pentru ritmicitatea încasărilor bugetare. Solicităm, de asemenea, clarificarea mecanismului de menținere a salariului net în perioada de tranziție, astfel încât acesta să fie aplicat uniform și echitabil, fără ca diferențele de scutiri din 2026 să conducă la salarii brute diferite pentru salariați aflați în situații comparabile. Atragem atenția și asupra unui aspect de principiu: întrucât contribuțiile de asigurări sociale (21%) și primele de asigurare medicală (7%) sunt suportate de salariat și reținute din venitul brut, impozitarea lor în cadrul aceleiași baze reprezintă o dublă impunere economică a aceluiași venit. Considerăm necesar ca baza de calcul a impozitului pe venit să fie determinată după deducerea acestor contribuții, păstrând principiul deductibilității recunoscut în prezent. Într-o perspectivă de simplificare, susținem și ideea unui cont unic de achitare a obligațiilor salariale, urmând ca distribuirea către destinatari (CNAS, CNAM, SFS) să se realizeze la nivel de trezorerie, conform cotelor stabilite — o măsură care ar reduce semnificativ sarcina administrativă a angajatorilor.	
		Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 6, apreciem că soluția prevăzută la art. 15 lit. a) trebuie privită cu prudență. Din perspectiva echității fiscale și a predictibilității, considerăm că primul plafon de 1 000 000 lei	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice, fiind menținut mecanismul actual de

			trebuie să fie supus cotei de 7 %, și doar sumele care depășesc acest plafon să fie supuse unei cote superioare. Această structură este echilibrată și mai ușor de aplicat. Totuși, chiar și această soluție ridică probleme practice, întrucât, pentru contribuabilii cu venituri variabile, pentru profesiile cu încasări neregulate (cum ar fi executorii judecătorești) aplicarea pragului anual poate genera erori de calcul, necesitatea unor regularizări frecvente. Art. 15 propune expres cota de 7 % pentru obiectul impunerii de până la 1 000 000 lei și 15 % pentru obiectul impunerii care depășește acest plafon, ceea ce confirmă că mecanismul devine unul progresiv și mai greu de administrat decât actualul sistem cu cotă unică. În lipsa unei formulări clare, există riscul apariției unor interpretări neuniforme privind modul de aplicare a cotelor progresive, în special în cazul persoanelor care realizează venituri fluctuante sau venituri din mai multe surse. O asemenea clarificare este necesară pentru asigurarea previzibilității fiscale și a aplicării uniforme a legislației.	impozitare a veniturilor persoanelor fizice, inclusiv veniturilor salariale
Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil; a¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zilieri) – în mărime de 12% din venitul impozabil, fără aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II;	Articolul 15 va avea următorul cuprins: „Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină a) pentru persoanele fizice - 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei, și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei; b) pentru persoanele juridice - 15% din obiectul impunerii; c) pentru categoriile de contribuabili cărora se aplică alte reguli de impozitare prevăzute în	AGCC	Referitor la revizuirea mecanismului de impozitare a veniturilor salariale, considerăm necesară evaluarea impactului propunerilor asupra veniturilor nete ale salariaților. În forma propusă, transferarea obligației de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat de la angajator la salariat, concomitent cu modificarea cotelor aplicabile și eliminarea mecanismului actual al scutirilor personale, poate conduce la diminuarea venitului net disponibil al unor categorii de salariați. În special, în situația în care salariul brut al angajatului în anul 2027 va rămâne la	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice, fiind menținut mecanismul actual de impozitare a veniturilor persoanelor fizice, inclusiv veniturilor salariale

b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil; c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil; d) pentru agenții economici al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 2251 – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.	Cod, cotele impozitului pe venit se determină în conformitate cu prevederile articolelor respective.”.		același nivel nominal ca în anul 2026, aplicarea noului mecanism de calcul al obligațiilor fiscale și sociale poate avea ca efect reducerea salariului net încasat de salariat comparativ cu regimul fiscal actual. Prin urmare, pentru a evita diminuarea veniturilor disponibile ale persoanelor fizice, este necesară prezentarea unor calcule comparative și a unei analize de impact care să demonstreze modul în care reforma propusă va influența diferite categorii de contribuabili și niveluri de remunerare. Totodată, se recomandă clarificarea expresă a mecanismului de ajustare a salariului brut în contextul transferării obligației de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale către salariat, astfel încât implementarea reformei să nu genereze o reducere efectivă a veniturilor nete ale persoanelor încadrate în muncă. Nu este clar cum va fi asigurată respectarea obligației de menținere a salariului net în situațiile în care salariile individuale sunt stabilite prin contracte individuale de muncă, contracte colective sau alte acte interne ale angajatorului. Lipsa unor mecanisme de implementare și control generează incertitudini privind aplicarea practică a normei și efectele acesteia asupra veniturilor salariaților. Prin urmare, considerăm necesară completarea notei de fundamentare cu calcule comparative, simulări financiare și explicații detaliate privind modalitatea de ajustare a salariului brut, astfel încât să fie demonstrat în mod clar că reforma propusă nu va conduce la diminuarea veniturilor nete ale persoanelor salariate și că garanția prevăzută de proiect poate fi aplicată efectiv în practică.	

		Primăria m. Bălți Prin art. II pct. 6 din proiect se modifică art. 15 din Codul fiscal, stabilindu-se pentru persoanele fizice o cotă de 7% pentru venitul ce nu depășește 1 000 000 lei și 15% pentru partea ce depășește acest plafon. Întrucât venitul anual al mării majorități a salariaților din municipiu nu depășește plafonul de 1 000 000 lei, practic întreaga masă salarială impozabilă a municipiului Bălți va fi supusă cotei reduse de 7% în locul cotei actuale de 12%. Efectul este unul direct și semnificativ asupra bugetului municipal, întrucât, potrivit art. 5 alin. (5) din Legea nr. 397/2003, municipiul Bălți reține 50% din impozitul pe venitul persoanelor fizice colectat pe teritoriul său. La un volum anual colectat de 535 milioane lei, defalcările municipiului constituie în prezent 268 milioane lei. Conform calculelor efectuate, reducerea cotei de la 12% la 7% va genera pentru bugetul municipal o pierdere anuală, sub formă de venituri ratate, în sumă de circa 110 milioane lei. Deși, la nivel național, impactul reducerii cotei impozitului pe venit de la 12% la 7% este estimat a fi parțial compensat prin măsuri de extindere a bazei impozabile (impozitarea donațiilor, eliminarea reducerii de 50% la creșterea de capital, revizuirea unor venituri investiționale), Proiectul de lege nu vine cu modificări care să garanteze protejarea veniturilor proprii ale bugetelor locale, cu atât mai mult cu cât nota informativă nu prezintă nicio evaluare a impactului pe fiecare unitate administrativ teritorială. În termeni reali, această reducere înseamnă mai puține drumuri renovate, mai puține școli reabilitate, mai puține investiții în infrastructura de utilități și,	Se acceptă prin renunțarea de introducere a cotei progresive la impozit pe venit al persoanelor fizice, fiind menținut mecanismul actual de impozitare a veniturilor persoanelor fizice, inclusiv veniturilor salariale

			în ansamblu, o diminuare semnificativă a capacității municipiului de a asigura cofinanțarea proprie necesară implementării proiectelor de dezvoltare. Prin aplicarea acestei reduceri se ignoră faptul că veniturile proprii reprezintă principala sursă de finanțare a cheltuielilor de competență proprie ale municipiului. Mai mult, Primăria Municipiului Bălți are angajamente financiare internaționale pe care le onorează exclusiv din sursele proprii ale bugetului local, iar o eventuală incapacitate de plată ar afecta deopotrivă implementarea proiectelor investiționale și credibilitatea instituțională a autorității publice locale în raport cu partenerii externi de dezvoltare. În loc să corecteze dezechilibru structural și să consolideze sursele proprii ale municipiului, afectate încă din anul 2018, odată cu reducerea cotei de impozitare de la 18% la 12%, proiectul de față perpetuează același tipar de erodare a veniturilor locale, prin reducerea suplimentară a cotei impozitului pe venit de la 12% la 7%, afectând în mod direct autonomia financiară și capacitatea de dezvoltare a municipiului Bălți. Cel mai grav este că această situație se produce în condițiile în care municipiul Bălți beneficiază doar de defalcări din impozitul pe venitul persoanelor fizice în proporție 50% și, începând cu anul 2015, este exclus din formula de calcul a transferurilor cu destinație generală pentru echilibrarea bugetelor locale, potrivit art. 11 alin. (6) din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale. O asemenea erodare continuă a autonomiei financiare locale este inacceptabilă în forma proiectului de	

			lege propus, cu atât mai mult în actualul context de presiune inflaționistă asupra cheltuielilor bugetare de competență locală. O politică fiscală responsabilă ar trebui să consolideze capacitatea financiară a autorităților locale, nu să o diminueze. Reducerea cotei impozitului pe venitul persoanelor fizice, în lipsa unui mecanism compensatoriu, contravine următoarelor norme și principii: – Art. 9 alin. (1), (3) și (5) din Carta Europeană a Autonomiei Locale - autoritățile locale au dreptul la resurse proprii suficiente și proporționale cu competențele lor (alin. 1), dintre care o parte trebuie să provină din impozite și taxe al căror nivel nu poate fi redus unilateral de autoritatea centrală (alin. 3), beneficiind totodată de protecție împotriva distribuirii inechitabile a resurselor financiare (alin. 5). – Art. 5 alin. (5) și art. 11 alin. (6) din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale - cota defalcărilor din impozitul pe venit constituie un element structural al autonomiei financiare locale. Art. 10 și art. 17 din Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală - consacră principiile predictibilității și sustenabilității bugetare și interzic adoptarea deciziilor care reduc veniturile fără ca impactul lor să fie prevăzut și fundamentat printr-un calcul publicat și verificabil. – HCC nr. 2/2014, HCC nr. 27/2021 și HCC nr. 5/2024 - autonomia financiară este un element indispensabil al autonomiei locale și presupune exercitarea efectivă a competenței de gestionare a veniturilor proprii; diminuarea acestor venituri în absența unor mecanisme compensatorii reale este incompatibilă	

			cu Constituția. Simplificarea administrării fiscale nu poate și nu trebuie să se realizeze prin diminuarea veniturilor proprii ale unităților administrativ-teritoriale, cu atât mai mult în absența unor mecanisme reale și adecvate de compensare. Suplimentar, mecanismul nou de stimulare a muncii introdus prin art. II pct. 14 (art. 33 din Cod) prevede restituirea către persoanele fizice a impozitului efectiv achitat, în limita a până la 500 lei lunar (beneficiu personal) și până la 200 lei lunar pentru fiecare copil minor întreținut, ceea ce erodează suplimentar încasările nete, până la a le anula pentru o parte din salariații cu venituri mici și medii. Totodată, art. XXIV alin. (3) din proiect obligă angajatorul să mențină salariul net cel puțin la nivelul anterior datei de 1 ianuarie 2027, în condițiile transferului contribuțiilor sociale de la angajator la salariat (art. VI). Pentru municipiu, în calitate de angajator al unei rețele extinse de instituții bugetare, această obligație poate genera costuri salariale suplimentare neacoperite, accentuând presiunea asupra bugetului local. Per ansamblu, Primăria municipiului Bălți se pronunță împotriva inițiativei propuse, în lipsa ajustării cotelor de defalcare din impozitul pe venitul persoanelor fizice pentru menținerea veniturilor proprii ale municipiului și a unui mecanism de compensare integrală a pierderilor de venituri. Având în vedere impactul negativ a acestei modificări asupra veniturilor bugetului municipal, solicităm identificarea și instituirea unor măsuri de compensare a acestei influențe asupra bugetului local.	

Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil;	Articolul 15 va avea următorul cuprins: „Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină b) pentru persoanele juridice - 15% din obiectul impunerii;	CNPM	Modificarea sistemului de impozitare a profitului corporațiilor, majorarea cotelor și regimul dividendelor Proiectul legii de reformă introduce o schimbare majoră prin creșterea cotei impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător de la 12% la 15%, simultan cu majorarea impozitului pe dividende de la 6% la 7%. Această reformă introduce, de asemenea, un model hibrid de impozitare a profitului distribuit și reguli noi destinate combaterii „distribuirii mascate de profit”. Membrii CNPM solicită ferm menținerea cotelor actuale în vigoare, respectiv 12% pentru profitul corporativ și 6% pentru dividende. În cazul în care decizia politică de majorare va fi menținută, este imperativă reconfigurarea textului normativ pentru a elimina complet orice risc de aplicare retroactivă. Mai exact, profiturile istorice acumulate în perioadele anterioare (inclusiv rezervele din anii 2008–2011 și anii precedenți intrării în vigoare a reformei) trebuie să fie taxate strict la cota veche de 6% în momentul distribuirii lor viitoare. De asemenea, din categoria „distribuțiilor mascate de profit” trebuie excluse explicit operațiunile economice ordinare și legitime, cum ar fi structurile de cash-pooling transfrontalier sau național intra-grup, conversia datoriilor comerciale în capital social, precum și împrumuturile pe termen scurt acordate companiilor afiliate în scopul asigurării lichidităților operaționale. Modificările propuse de Guvern, privite în ansamblu, generează o creștere bruscă a presiunii fiscale brute asupra companiilor transparente cu	Se acceptă parțial, prin menținerea și extinderea mecanismului actual de amânare a achitării impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător. Totodată, analiza comparativă la nivel european arată că Republica Moldova se află în grupul statelor cu cele mai mici impozite. Astfel, în clasamentul european ordonat de la cele mai mici niveluri de impozitare, Republica Moldova ocupă doar locul șase în ceea ce privește veniturile fiscale totale raportate la PIB, locul al patrulea pentru impozitarea veniturilor salariale și locul al doilea pentru impozitarea companiilor. În același timp, țara noastră are multiple regimuri derogatorii, care permit abateri de la regula generală, cu achitarea (legală) a și mai puține impozite decât în regim obișnuit.

			aproximativ 25%. Acest șoc fiscal anulează efectul stimulat al modelului de amânare a plății impozitului în cazul reinvestirii profitului. Conceptele introduse în text, precum „distribuirea mascată de profit” sau recalificarea automată a împrumuturilor în dividende, sunt formulate într-un mod vag și lipsit de claritate conceptuală. Această ambiguitate legislativă lasă loc unor interpretări subiective și potențial abuzive din partea organelor de control fiscal, penalizează fluxurile financiare corporative și va determina holdingurile internaționale să își amâne deciziile strategice de investiții sau extindere în Republica Moldova.	
		Vasile Corețchi	Dacă vorbim despre un salariu brut de 8.000 de Euro pe lună (ceea ce înseamnă un salariu masiv de 96.000 de Euro pe an), situația se răstoarnă complet față de calculele anterioare. La acest nivel de venit, intri direct în pragurile maxime de impozitare din Irlanda, în timp ce în Moldova cota rămâne aceeași (tot 20% în total). Iată calculele detaliate bazate pe cursul valutar din 2026 (1 EUR = ~20,13 MDL): 1. În Irlanda (8.000 € Brut / lună) La 96.000 € pe an, ești considerat un câștigător cu venituri mari (high earner). Statul irlandez aplică impozitul maxim de 40% pentru tot ce depășește pragul de 44.000 € pe an. Reținerile lunare în Irlanda: Impozit pe venit (PAYE): Din cei 8.000 € brut, o parte se taxează cu 20%, iar cea mai mare parte cu 40%. După ce scădem creditele fiscale standard, rezultă un impozit de aproximativ 2.250 €. USC (Taxa de sănătate - tranșele superioare ajung la 8%): ~420 € PRSI (Asigurări	Se acceptă, prin menținerea mecanismului actual de impozitare a salariilor

			sociale - 4,35%): 348 € Total taxe în Irlanda: ~3.018 € (Statul îți oprește 37,7% din salariu) BANI ÎN MÂNĂ ÎN IRLANDA: ~4.982 € 2. În Moldova (8.000 € Brut / lună→~161.000 Lei) În Republica Moldova, un salariu de 161.040 Lei brut pe lună este astronomic. Totuși, pentru că Moldova folosește o cotă unică, procentul total de taxare rămâne blocat la fix 20%, indiferent cât de mult crește salariul. Reținerile lunare în Moldova: Asigurarea Medicală (9% fix): 14.494 Lei (~720 €) Impozit pe venit (12% fix aplicat la ce rămâne): 17.585 Lei (~874 €) Total taxe în Moldova: 32.079 Lei (adică fix 20% din salariul brut, echivalentul a ~1.594 €) BANI ÎN MÂNĂ ÎN MOLDOVA: 128.961 Lei → adică ~6.406 € Diferența curată: În Republica Moldova rămâi în mână cu 1.424 € MAI MULT în fiecare lună decât în Irlanda la același salariu brut. Dacă aplicăm o simulare matematică bazată pe modelul de taxare din Irlanda, cifrele ifrele devin extrem de interesante. In Republica Moldova se aplică în prezent o cotă unică de impozitare de 12% pentru persoanele fizice. Din acest motiv, statul adună acum relativ puțin de la acest segment. Însă, datorită datelor oficiale ale Serviciului Fiscal de Stat, cunoaștem exact suma totală pe care acești 8.019 cetățeni au acumulat-o: 28,3 miliarde de lei. Dacă am schimba radical sistemul și am introduce modelul din Irlanda — unde tot ce depășește un prag de bază se impozitează cu 40% (Cota Superioară de Impozitare) - calculele ar arăta în felul următor: 1. Situația Actuală în Moldova (Cotă unică 12%) Venit total cumulat de cei	

			8.019 cetățeni: 28,3 miliarde MDL Impozit total încasat actual de stat: 1,98 miliarde MDL 2. Scenariul "Modelul Irlandez" (Impozitare progresivă) În Irlanda, pragul pentru cota de 40% este de aproximativ 44.000 EUR pentru o persoană singură. Pentru a păstra proporțiile corecte în simularea noastră, vom aplica pragul echivalent folosit de Fiscul din Moldova: 1 milion de lei. Asta înseamnă că: Primul milion de lei câștigat de fiecare dintre cele 8.019 persoane s-ar taxa cu cota standard din Moldova (12%). Tot ce depășește pragul de 1 milion de lei s-ar taxa dur, cu 40%. Fiscul din Moldova menționează că din cele 28,3 miliarde de lei, aproximativ 8 miliarde reprezintă „primul milion” al fiecăruia, iar restul de 20,3 miliarde de lei reprezintă banii curați care depășesc acest prag (deoarece există multimilionari care câștigă zeci de milioane individual). Dacă aplicăm taxa de 40% pe această suprasumă de 20,3 miliarde MDL: Impozitul doar din cota de 40% ar fi: 8,12 miliarde MDL La acesta adăugăm impozitul de bază (12% pentru primul milion): ~0,96 miliarde MDL Total încasat de stat în Scenariul Irlandez: ~9,08 miliarde MDL Concluzie: Care ar fi câștigul net pentru buget? Dacă Republica Moldova ar trece la un sistem progresiv de tip irlandez strict pentru acești 8.019 oameni, bugetul de stat ar colecta cu peste 7 miliarde de lei mai mult decât în prezent (o creștere de la 1,98 miliarde la aproximativ 9,08 miliarde MDL).	
Articolul 15. Cotele de impozit	Articolul 15 va avea următorul cuprins:	Moldova Fruct	Confuzia din spatele modelului „Estonian” și impozitarea automată	Se acceptă parțial , prin menținerea și extinderea mecanismului actual de

Suma totală a impozitului pe venit se determină: b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil;	„Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină a) pentru persoanele fizice - 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei, și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei; b) pentru persoanele juridice - 15% din obiectul impunerii; c) pentru categoriile de contribuabili cărora se aplică alte reguli de impozitare prevăzute în Cod, cotele impozitului pe venit se determină în conformitate cu prevederile articolelor respective.”.		a erorilor contabile (Articolul 54 din Codul Fiscal) Ce prevede proiectul: Se introduce reforma impozitului pe venit pentru companii. Cota devine 0% pentru profitul care este păstrat în firmă sau reinvestit, dar se va achita un impozit de 15% atunci când profitul se distribuie sub formă de dividende. Marea problemă este că în obiectul impozitării cu 15% s-a inclus obligatoriu și cuantumul cheltuielilor neeligibile (nedeductibile). Prin urmare, cota generală de impozitare pentru persoanele juridice se majorează de facto de la 12% la 15% pe orice flux de ieșire asimilat dividendelor, inclusiv pe tranzacțiile comerciale blocate de vicii de formă. Consecințe economice anticipate: În agricultură, specificul muncii pe câmp implică achiziții rapide, reparații de urgență, în satele izolate unde deseori nu există conexiuni stabile, sau facturare electronică pe loc. Din acest motiv, riscul ca unele documente primare să aibă mici vicii de evidență este uriaș. Dacă în sistemul anterior, o cheltuială nedeductibilă doar creștea profitul impozitabil la sfârșit de an, în noul sistem orice bon sau factură considerată neconformă de inspector la control devine automat obiect al impozitării directe cu 15%, fiind asimilată dividendelor distribuite, ca și cum fermierul ar fi scos acei bani ca dividende personale. Măsura transformă controlul fiscal într-un mecanism de sancționare automată a activității economice rurale.	amânare a achitării impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător. Totodată, analiza comparativă la nivel european arată că Republica Moldova se află în grupul statelor cu cele mai mici impozite. Astfel, în clasamentul european ordonat de la cele mai mici niveluri de impozitare, Republica Moldova ocupă doar locul șase în ceea ce privește veniturile fiscale totale raportate la PIB, locul al patrulea pentru impozitarea veniturilor salariale și locul al doilea pentru impozitarea companiilor. În același timp, țara noastră are multiple regimuri derogatorii, care permit abateri de la regula generală, cu achitarea (legală) a și mai puține impozite decât în regim obișnuit.
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu este indicată în Nota informativă motivarea majorării și calcul posibilului impact.	Se acceptă parțial, prin menținerea și extinderea mecanismului actual de amânare a achitării impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător

			alternative de extragere a valorii din afacere, în afara distribuirii formale a dividendelor. În asemenea condiții, o parte dintre contribuabili ar putea fi înurajați să recurgă la structuri mai puțin transparente sau la optimizări fiscale agresive, ceea ce ar putea afecta obiectivul de creștere a conformării voluntare și de reducere a economiei informale. Pentru IMM-uri, care sunt construite în jurul asumării riscului antreprenorial și al investițiilor realizate din resurse proprii, este esențial ca diferența dintre profitul obținut și profitul disponibil după impozitare să rămână suficient de atractivă pentru a justifica continuarea investițiilor și dezvoltarea afacerii. În acest context, AIM recomandă reevaluarea nivelului de impozitare aplicabil profitului distribuit și identificarea unui echilibru, inclusiv cu posibilitatea menținerii regimului curent aplicat pentru IMM-uri, care să permită atât stimularea reinvestirii profitului, cât și menținerea atractivității activității antreprenoriale și a conformării voluntare.	
Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil; a¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zilieri) – în mărime de 12% din venitul impozabil, fără aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II;	Articolul 15 va avea următorul cuprins: „Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină a) pentru persoanele fizice - 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei, și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei; b) pentru persoanele juridice - 15% din obiectul impunerii; c) pentru categoriile de contribuabili cărora se aplică alte reguli de impozitare prevăzute în Cod, cotele impozitului pe venit se	Asociația Businessului European (EBA)	Elementul central al politicii fiscale pentru perioada următoare este axat pe majorarea impozitelor și taxelor, inclusiv majorarea cotei impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător de la 12% la 15%, iar cea aplicabilă dividendelor de la 6% la 7%. Aceste modificări vor genera un impact fiscal semnificativ asupra modului de impozitare a profiturilor prin majorarea presiunii fiscale cu cca 25%. Solicităm să fie menținută cota existentă în prezent pentru a asigura un climat de afaceri competitiv și atractiv în Republica Moldova.	Se acceptă parțial, prin menținerea și extinderea mecanismului actual de amânare a achitării impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător. Totodată, analiza comparativă la nivel european arată că Republica Moldova se află în grupul statelor cu cele mai mici impozite. Astfel, în clasamentul european ordonat de la cele mai mici niveluri de impozitare, Republica Moldova ocupă doar locul șase în ceea ce privește veniturile fiscale totale raportate la PIB, locul al patrulea pentru impozitarea veniturilor salariale și locul al doilea pentru impozitarea companiilor. În același timp, țara noastră are multiple regimuri

b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil; c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil; d) pentru agenții economici al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic. Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit (3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 6% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, achitate în folosul persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv; - 15% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv; - 15% din suma retrasă din capitalul social aferentă majorării capitalului social din repartizarea profitului net și/sau altor surse constatate în capitalul propriu între acționari (asociați) în perioadele fiscale 2010–2011 inclusiv, în conformitate cu cota de participatie depusă în capitalul social; - 12% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice, cu excepția antreprenorilor independenți conform cap. 10⁴;	determină în conformitate cu prevederile articolelor respective.”. Articolul 90¹: alineatul (3¹) va avea următorul cuprins: „(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 7% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, cu excepția dividendelor achitate persoanelor juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale), perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor, în capitalul social a persoanei juridice rezidente plătitoare a dividendelor; - 15% din dobânzi în folosul persoanelor fizice; - 15% din câștigurile de la campaniile promoționale; - 15% din jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive, cu excepție celor prevăzute la art.89¹; - 15% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice”;		Suplinirea surselor bugetare trebuie să fie efectuată, în mod imperativ, prin valorificarea sporită a bazinului fiscal, cu accent pe identificarea și contracararea evaziunii fiscale, conformarea voluntară eficientă și identificarea și revizuirea facilităților/regimurilor fiscale ineficiente, fără, însă, a crește povara fiscală asupra businessului corect. Or, un regim fiscal predictibil, fără majorări de cote, transformă conformarea voluntară în cea mai rațională alegere economică pe termen lung. Extinderea/valorificarea pe deplin a bazinului fiscal devine o măsură extrem de importantă nu doar în contextul sustenabilității bugetare, dar și a cerințelor impuse în procesul de aderare la Uniunea Europeană (UE). Re-focusarea de pe majorarea impozitelor pe eficiența fiscală asigură eliminarea concurenței neloiale, în condițiile în care firmele care evită plata taxelor subminează în mod brutal atât stabilitatea bugetară, cât și companiile corecte. Doar o disciplină fiscală strictă poate egala condițiile de joc și asigura dezvoltarea businessului privat în condiții corecte și transparente de piață. Focusul autorităților fiscale ar trebui să se mute către identificarea activităților nedeclare/sub-declare. Or, este demonstrat faptul că reducerea evaziunii fiscale și extinderea bazei de impozitare, concomitent cu menținerea unui interval optim de impozitare aduc mai multe venituri la buget decât majorarea cotelor pentru contribuabilii onești (efectul Curbei Laffer). Mai mult, creșterea taxelor nu reprezintă un instrument potrivit în condițiile în care economia națională	derogatorii, care permit abateri de la regula generală, cu achitarea (legală) a și mai puține impozite decât în regim obișnuit.

– 6% din mărimea sumei mijloacelor bănești donate persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător. Prevederile de la liniuțele întâi și a doua ale prezentului alineat se aplică și în cazul dividendelor achitate prealabil pe parcursul perioadei fiscale.			este încă una extrem de fragilă, iar redresarea acesteia nu este una suficient de predictibilă. Un nivel majorat de impozitare poate crea o serie de distorsiuni nedorite ale activității economice, în condițiile în care acesta poate distorsiona modul în care efortul sau activele sunt alocate/redistribuite. Modul propus de suprataxare a profiturilor dăunează economiei și nu ajută la dezvoltarea acesteia (în special, datorită faptului că efectul pozitiv din amânarea propusă a impozitării profiturilor la momentul distribuirii acestuia va fi compensat cu efectul negativ al creșterii ratelor de impozitare). O alternativă fiabilă pentru generarea veniturilor bugetare, fără a crește ratele existente, este extinderea bazei de impozitare prin revizuirea veniturilor supuse impozitării, a regimurilor fiscale speciale care, de cele mai multe ori, sunt utilizate în mod abuziv în vederea optimizărilor fiscale agresive (ex. Regimul SIMM, Organizații necomerciale, Royalty, deținători de patentă, plăți pentru chirii, tranzacții care nu sunt la preț de piață /care nu au substanță economică derulate cu rezidenți din parcul IT și care ar trebui revizuite în vederea conformării). Totodată, politica de impozitare a profiturilor în Republica Moldova ar trebui să fie una competitivă și din punct de vedere al comparabilității cu alte state membre ale UE. În context, subliniem faptul că în UE cotele impozitului pe profit variază în funcție de țară, Ungaria (9%), Bulgaria (10%) și Irlanda (12,5%) oferind cele mai mici cote standard de impozitare.	

			Totodată, cele mai mici rate de impozitare a dividendelor aplicabile în UE sunt cele raportate de Estonia și Letonia: 0% (țări care operează un sistem corporativ bazat pe impozitarea doar atunci când compania distribuie profiturile); Malta: 0%, Bulgaria și Grecia: 5%. În altă ordine de idei, ținem să precizăm faptul că modul propus de impozitare nu este unul definitivat din punct de vedere tehnic/conceptual, fapt care va genera o serie de întrebări și situații contradictorii, va pune o presiune suplimentară pe mediul de afaceri legat de riscul de neconformare. Exemple elocvente în acest sens sunt prezentate mai jos: • Impozitarea venitului din dividende nu ține cont de perioada fiscală aferent căreia se distribuie aceste dividende. În context, menționăm că atât (i) dividendele aferente profitului realizat în perioada 2008-2011 și care ar fi trebuit să fie impozitate la cota de 15%, cât și (ii) dividendele aferente profitului realizat în perioadele de până la 2027 (altele decât cele aferente profitului realizat în 2008-2011), urmează a fi impozitate cu un impozit de 7%, fapt care nu asigură o stabilitate și transparență în abordare. Prin urmare, această normă/mod de impozitare urmează a fi revizuit. • Redacția propusă a art.14 b) și art.15 lit. b) din Codul fiscal lasă loc de interpretare și urmează a fi completată în sensul precizării că aceste norme se aplică profitului net obținut de persoanele juridice în perioadele fiscale de începînd cu 1 ianuarie 2027/cu perioada fiscală 2027 (pentru companiile care aplică o altă perioadă	

			fiscală decît anul calendaristic). Precizarea dată este importantă din perspectiva reducerii potențialelor interpretări diferite/situații de abuz, dar și în vederea evitării dublei impunerii la nivelul persoanei juridice (prima dată - prin impozitul pe venit de 12% deja achitat în anii precedenți și a doua oară - prin noul impozit de 15% la momentul distribuirii din 2027). Profitul acumulat în perioada până la 1 ianuarie 2027 a fost deja supus mecanismului de impozitare în vigoare la acea dată. O eventuală anulare sau recalculare retroactivă ar afecta contribuabilii și ar crea un precedent ce ar putea încuraja neconformarea fiscală. Aplicarea noului impozit de 15% pe profitul distribuit (introdus din 2027) asupra unor sume generate în trecut ar însemna aplicarea retroactivă a legii, fapt care contravine principiilor de bază ale dreptului. • La fel este necesară includerea unei noțiuni exprese a ”cheltuielilor neeligibile”. Atât legislația fiscală, cât și prevederile contabile operează cu alte noțiuni - cheltuieli deductibile, nedeductibile, însă noțiunea de ”cheltuieli neeligibile” nu este utilizată. • Nu este clară aplicabilitatea și funcționalitatea termenului de ”profit distribuit” în contextul determinării/apariției obiectului impozabil – i.e. cota de 15% va fi aplicată exclusiv profitul contabil înregistrat de companie, sau va ține cont de determinarea unui venit impozabil, pornind de la regulile generale de recunoaștere a venitului/deducere a cheltuielilor stabilite în Titlul II al Codului fiscal.	

			• Nu este clar modul în care vor fi impozitate formele organizatoric-juridice, altele decât cele care sunt vizate nemijlocit de noul mecanism (ex. Reprezentanțe Permanente ale nerezidenților avînd în vedere faptul că, din punct de vedere juridic, natura profiturilor repatriate de către un nerezident și obținute prin intermediul reprezentanței sale înregistrate în Republica Moldova nu poate fi asimilată noțiunii de distribuire de dividende; Rezidenți ai Parcului IT care nu corespund criteriilor de eligibilitate stabilite prin Legea nr.77/2016 și obligațiile fiscale ale cărora urmează a fi recalculate conform modului general de impozitare etc).	
Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină:	Articolul 15 va avea următorul cuprins: „Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină a) pentru persoanele fizice - 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei, și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei; b) pentru persoanele juridice - 15% din obiectul impunerii; c) pentru categoriile de contribuabili cărora se aplică alte reguli de impozitare prevăzute în Cod, cotele impozitului pe venit se determină în conformitate cu prevederile articolelor respective.”.	CCI	La pct. 6. se propune ca în lit. b) din art. 15, textul „15%” să fie substituit cu textul „12%”. Propunerea de menținere a nivelului impozitului pe venit la cota actuală este argumentată prin faptul că majorarea cotei impozitului pe venit aplicabile persoanelor juridice de la nivelul actual la 15% va avea un impact financiar negativ asupra întreprinderilor din sectorul energetic, inclusiv asupra celor care activează în domenii supuse reglementării tarifare, determinând creșterea sarcinii fiscale și diminuarea profitului net disponibil pentru finanțarea activităților operaționale și investiționale. Întreprinderile care își desfășoară activitatea în baza prețurilor și tarifelor aprobate de autoritatea de reglementare nu dispun de posibilitatea de a transfera în mod direct și imediat costurile fiscale suplimentare în tarifele și prețurile aplicate, iar absorbția impactului se realizează exclusiv din rezultatul financiar al acestora.	Se acceptă parțial , prin menținerea și extinderea mecanismului actual de amânare a achitării impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător. Totodată, analiza comparativă la nivel european arată că Republica Moldova se află în grupul statelor cu cele mai mici impozite. Astfel, în clasamentul european ordonat de la cele mai mici niveluri de impozitare, Republica Moldova ocupă doar locul șase în ceea ce privește veniturile fiscale totale raportate la PIB, locul al patrulea pentru impozitarea veniturilor salariale și locul al doilea pentru impozitarea companiilor. În același timp, țara noastră are multiple regimuri derogatorii, care permit abateri de la regula generală, cu achitarea (legală) a și mai puține impozite decât în regim obișnuit.

			Având în vedere specificul sectoarelor reglementate, se consideră necesară evaluarea impactului economic al modificării propuse asupra operatorilor economici supuși reglementării tarifare, inclusiv din perspectiva efectelor asupra sustenabilității financiare, programelor investiționale și capacității acestora de a menține nivelul și calitatea serviciilor prestate.	
	Articolul 15 va avea următorul cuprins: „Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină a) pentru persoanele fizice - 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei, și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei; b) pentru persoanele juridice - 15% din obiectul impunerii; c) pentru categoriile de contribuabili cărora se aplică alte reguli de impozitare prevăzute în Cod, cotele impozitului pe venit se determină în conformitate cu prevederile articolelor respective.”. Articolul 23 va avea următorul cuprins: „Articolul 23. Cheltuieli neeligibile/nedeductibile aferente activității de întreprinzător Nu sunt eligibile/deductibile cheltuielile personale și familiale, beneficiile acordate persoanelor fizice, inclusiv salariaților, cu excepția cazurilor pentru care prezentul titlu prevede un alt mod de reglementare.	ABM	Majorarea impozitului pe venitul din activitatea de întreprinzător de la 12% la 15% și a cotei aplicabile dividendelor de la 6% la 7% sporește povara fiscală și reduce predictibilitatea pentru investiții. Totodată, lipsesc clarificări privind aplicarea noilor cote pentru profitul generat anterior anului 2027, noțiunile de „profit distribuit” și „cheltuieli neeligibile”, ceea ce poate crea riscuri de aplicare neunitară și dublă impunere. Propunere: menținerea cotelor actuale de 12% impozit pe profit și 6% impozit pe dividende. Dacă se promovează noul regim, proiectul trebuie completat cu norme tranzitorii care să prevadă expres că noile reguli se aplică doar profitului generat începând cu anul fiscal 2027, cu definirea noțiunii de „cheltuieli neeligibile”, clarificarea noțiunii de „profit distribuit” și păstrarea tratamentului fiscal aplicabil dividendelor aferente profiturilor din perioadele anterioare. Un cadru fiscal stabil susține formarea voluntară, investițiile și competitivitatea Republicii Moldova. Acoperirea necesarului bugetar ar trebui orientată prioritar spre extinderea bazei fiscale, combaterea evaziunii și eliminarea regimurilor ineficiente, fără majorarea poverii	Se acceptă parțial, prin menținerea și extinderea mecanismului actual de amânare a achitării impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător. Totodată, analiza comparativă la nivel european arată că Republica Moldova se află în grupul statelor cu cele mai mici impozite. Astfel, în clasamentul european ordonat de la cele mai mici niveluri de impozitare, Republica Moldova ocupă doar locul șase în ceea ce privește veniturile fiscale totale raportate la PIB, locul al patrulea pentru impozitarea veniturilor salariale și locul al doilea pentru impozitarea companiilor. În același timp, țara noastră are multiple regimuri derogatorii, care permit abateri de la regula generală, cu achitarea (legală) a și mai puține impozite decât în regim obișnuit.

			asupra contribuabililor conformi. Normele tranzitorii sunt necesare pentru a evita aplicarea retroactivă, dubla impunere și incertitudinile privind plata dividendelor în baza situațiilor financiare auditate și a deciziilor acționarilor. Solicităm menținerea cotelor actuale, pentru asigurarea unui climat investițional stabil și competitiv în Republica Moldova, având în vedere următoarele argumente: • Acoperirea necesarului bugetar ar trebui realizată prin extinderea și eficientizarea bazei fiscale, inclusiv prin combaterea evaziunii, creșterea conformării voluntare și eliminarea regimurilor fiscale ineficiente, fără majorarea poverii asupra contribuabililor corecți. Un cadru fiscal stabil și previzibil rămâne esențial pentru stimularea conformării voluntare pe termen lung. • Extinderea bazei fiscale este esențială atât pentru sustenabilitatea bugetară, cât și pentru alinierea la cerințele de aderare la UE. Menținerea cotelor actuale, corelată cu întărirea disciplinei fiscale, susține investițiile private, creșterea economică și lărgirea bazei de impozitare prin conformare. • Majorarea impozitelor nu este oportună într-un context economic fragil și incert. O astfel de măsură poate genera distorsiuni în alocarea resurselor și investițiilor, iar eventualul beneficiu al amânării impozitării profiturilor este anulat de creșterea cotelor. • În plus, politica fiscală trebuie să rămână competitivă în raport cu statele UE, unde se regăsesc cote reduse precum Ungaria (9%), Bulgaria (10%) sau Irlanda (12,5%), iar la dividende chiar 0% în unele sisteme (Estonia,	

			Letonia), respectiv 0–5% în alte jurisdicții. Totodată, propunerea ridică incertitudini tehnice care pot afecta aplicarea unitară a normelor: • În primul rând, tratamentul fiscal al dividendelor nu diferențiază în funcție de perioada în care a fost generat profitul distribuit, ceea ce poate conduce la aplicarea neunitară a cotelor (ex. profitul aferent perioadelor 2008-2011 va fi taxat cu 7% în loc de 15%, iar profitul din celelalte perioade până la 2027 va fi taxat cu 7% în loc de 6%). Această abordare necesită revizuire pentru a asigura coerență și predictibilitate. • În al doilea rând, formularea art. 14 lit.b) și art. 15 lit. b) din Codul fiscal trebuie completată prin precizarea expresă că noile prevederi se aplică exclusiv profitului generat începând cu anul fiscal 2027. Această delimitare este esențială pentru evitarea interpretărilor retroactive și a dublei impuneri asupra profiturilor deja impozitate. • În al treilea rând, este necesară definirea expresă a conceptului de „cheltuieli neeligibile”, întrucât cadrul legislativ actual utilizează doar noțiunile de cheltuieli deductibile și nedeductibile. • În al patrulea rând, trebuie clarificat dacă noțiunea de „profit distribuit” se referă strict la rezultatul contabil sau implică ajustări fiscale conform regulilor generale de determinare a venitului impozabil prevăzute de Codul fiscal (la situația din 31.12.2027). • Incertitudini tehnice majore apar (după perioada de raportare fiscală 2027) pentru Bănci cu referire la plata	

			dividendelor conform Situațiilor financiare auditate și Deciziei Adunării generale a acționarilor. Obiectul impunerii PJ — cheltuielile neeligibile incluse fără mecanism clar; schimbare de paradigmă neînsoțită de norme tranzitorii Art. 14 lit. b): obiect de impunere = profit distribuit + cheltuieli neeligibile. PJ cu cheltuieli neeligibile (art. 23) plătesc impozit chiar fără distribuire de dividende, asimilând cheltuielile cu dividendele. Lipsește normele tranzitorii pentru: profitul acumulat anterior datei de 01.01.2027; pierderile fiscale reportate; dividendele din profituri anterioare anului 2027 deja impozitate la cota 12%. Art. 15 lit. b) nu conține referință expresă la art. 14 lit. b), creând ambiguitate privind baza de impozitare. Propunere 1: Completare art. 14 lit. b) cu referință la mecanism Art. 14 lit. b) se reformulează: «profitul distribuit de PJ rezidente care aplică regimul general sub formă de dividende... valoarea cheltuielilor neadmise la deducere în scopuri fiscale în temeiul art. 23, cu excepția cheltuielilor care au fost deja supuse impozitării prin includerea în veniturile angajaților, indiferent de distribuirea ulterioară a profitului sub formă de dividende » Propunere 2: Adăugare art. XXIV alin. (8)–(10) — Norme tranzitorii obligatorii pentru PJ • (8) Dividendele distribuite din profitul aferent perioadelor fiscale 2012–2026, pentru care impozitul a fost achitat anterior potrivit cotelor de	

			12% sau 0%, nu se includ în obiectul impunerii prevăzut la art. 14 lit. b) din prezentul Cod • (9) Pierderile fiscale determinate conform art. 32, aferente perioadelor fiscale până la data de 31 decembrie 2026, care nu au fost deduse până la această dată, se reportează în perioadele fiscale ulterioare și se deduc potrivit regulilor stabilite de prezentul Cod din baza impozabilă aferentă cheltuielilor neeligibile. • (10) Trecerea la noul regim de impozitare nu generează obligații fiscale suplimentare pentru persoanele juridice care, până la data de 31 decembrie 2026, nu au distribuit dividende din profitul acumulat aferent perioadelor fiscale 2012–2026. La fel, se propune ca regimul dividendelor aferent profitului anilor anterior anului 2027 să fie păstrat cel din perioada respectivă. Și anume impozitare cu 6%. Introducerea normelor tranzitorii la art.XXIV alin. (8)–(10) este necesară pentru a asigura continuitatea tratamentului fiscal, protejarea situațiilor deja impozitate și evitarea apariției unor obligații fiscale suplimentare la trecerea la noul regim. La fel, se propune ca regimul dividendelor aferent profitului anilor anterior anului 2027 să fie păstrat cel din perioada respectivă. Și anume impozitare cu 6%.	
		Asociația producătorilor de carne de porc din Moldova	Impozitul pe dividende și distribuie — clarificarea relației cu convențiile de Evitare a Dublei Impuneri. Proiectul introduce un mecanism dual de impozitare a dividendelor: La nivelul persoanei juridice: impozit de 15% pe profitul distribuit (sau pe cheltuielile neeligibile), reprezentând impozitul „pe activitatea de	Se acceptă parțial, prin menținerea și extinderea mecanismului actual de amânare a achitării impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător. Totodată, analiza comparativă la nivel european arată că Republica Moldova se află în grupul statelor cu cele mai mici impozite. Astfel, în clasamentul european ordonat de la cele mai mici

			întreprinzător” (modelul estonian). La nivelul beneficiarului nerezident: reținere la sursă de 7% pe dividendele direcționate către persoane fizice și juridice nerezidente. Cumulul celor două taxe pentru un dividend distribuit către un acționar nerezident: ➤ Sumă brută de distribuit: 100 lei ➤ Impozit la nivel PJ (15%): 15 lei → rămân 85 lei pentru distribuire ➤ Reținere la sursă pe dividend (7%): 5,95 lei ➤ Net încasat de acționarul nerezident: 79,05 lei ➤ Sarcină fiscală efectivă cumulată: 20,95% Această sarcină cumulată este mai mare decît în regimul actual (12% impozit pe profit + 6%), și relația cu CDI necesită clarificare.	niveluri de impozitare, Republica Moldova ocupă doar locul șase în ceea ce privește veniturile fiscale totale raportate la PIB, locul al patrulea pentru impozitarea veniturilor salariale și locul al doilea pentru impozitarea companiilor. În același timp, țara noastră are multiple regimuri derogatorii, care permit abateri de la regula generală, cu achitarea (legală) a și mai puține impozite decît în regim obișnuit.
Articolul 15². Desemnarea procentuală (1) Contribuabilul persoană fizică rezidentă care nu are datorii la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale anterioare este în drept de a desemna un quantum procentual de 2% din suma impozitului pe venit calculat anual la buget către unul dintre beneficiarii indicați la alin.(4). (2) Desemnarea procentuală se efectuează începînd cu 1 ianuarie al anului următor anului fiscal pentru care se face desemnarea procentuală pînă la data-limită de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit, în modul stabilit de Guvern. (3) Beneficiarii desemnării procentuale sînt: a) asociațiile obștești, fundațiile și instituțiile private înregistrate în Republica Moldova care		Consiliul Național al ONG-urilor	Mecanismul desemnării procentuale Constatări: 1) Contextul și importanța mecanismului de desemnare procentuală. Mecanismul de desemnare procentuală (2%), reglementat de articolul 15² din Codul fiscal al Republicii Moldova, permite persoanelor fizice rezidente, care nu au datorii la impozitul pe venit, să direcționeze pînă la 2% din impozitul pe venit anual achitat în favoarea organizațiilor necomerciale (ONC) de utilitate publică sau a cultelor religioase incluse în lista beneficiarilor aprobată anual de Agenția Servicii Publice (ASP). Mecanismul funcționează din 2017 și a înregistrat o creștere semnificativă în ultimii ani, atât ca număr de contribuabili participanți, cât și ca valoare totală a viramentelor. În 2025, 41 767 de contribuabili au direcționat suma totală de 19 922 257 lei - o	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

desfășoară activități de utilitate publică în conformitate cu Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an pînă la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare; b) cultele religioase și părțile componente ale acestora înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități sociale, morale, culturale sau de caritate, cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an pînă la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare. (4) Lista beneficiarilor în drept să participe la desemnarea procentuală se stabilește anual de Agenția Servicii Publice și se publică pe pagina web oficială a acesteia pînă la data de 31 decembrie a anului pentru care se face desemnarea, conform modului stabilit de Guvern. (5) Mijloacele financiare obținute în urma desemnării procentuale se vor utiliza în scopurile stabilite de legislația în vigoare. (6) Mecanismul de desemnare procentuală și de transfer al desemnărilor procentuale către beneficiari, precum și de control al utilizării acestor sume, se stabilește de Guvern. (7) Beneficiarii desemnării procentuale poartă răspundere potrivit legii pentru neraportarea			creștere de 37% față de 2024. Lista beneficiarilor aprobată pentru 2026 include 1 596 de organizații. Această dinamică pozitivă reflectă eforturile conjugate ale societății civile și ale autorităților publice de promovare a mecanismului - inclusiv în cadrul Programului Național de Dezvoltare a Organizațiilor Societății Civile (PDO SC) pentru perioada 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845/2023 și al Foi de Parcurș privind Funcționarea Instituțiilor Democratice, documente ce reprezintă angajamente asumate explicit de Guvern față de consolidarea sustinabilității financiare a ONC-urilor 2) Profilul contribuabilului mediu Conform datelor statistice oficiale ale SFS, contribuabilul mediu care depune declarația CET18 are un venit anual ce nu depășește 200 000 lei. Această constatare are o importanță crucială pentru evaluarea impactului reformei. Din totalul de 206 682 de declarații CET18 depuse pentru 2024, doar 8 019 persoane (circa 3,9% dintre declaranți) au raportat venituri de peste 1 milion de lei. Cu alte cuvinte, aproximativ 96% dintre contribuabilii care utilizează mecanismul 2% se regăsesc în categoria celor cu venituri sub 1 milion de lei - și anume în segmentul pentru care proiectul de reformă propune reducerea cotei de la 12% la 7%. Contribuabilii cu venituri peste 1 milion de lei - cărora li se va aplica cota de 15% conform proiectului - reprezintă o fracțiune neglijabilă din participanții la mecanismul de desemnare procentuală. Riscuri: Reducerea cotei impozitului pe venit	

utilizării sumelor obținute în urma desemnării procentuale și pentru utilizarea contrar destinației a acestor sume. Sumele neraportate și utilizate contrar destinației se restituie la buget.			de la 12% la 7% pentru persoanele cu venituri sub 1 milion de lei înseamnă o diminuare a bazei de calcul a desemnării procentuale cu aproximativ 41,7% (raportul $7/12 = 0,583$). Aceasta se va traduce direct într-o pierdere substanțială a fondurilor direcționate spre ONG-uri: • În 2026, pierderea estimată este de aproximativ 11 372 288 lei; • În 2027, pierderea cumulată ajunge la aproximativ 15 580 035 lei. Această diminuare reprezintă o îngrijorare gravă, dat fiind că mecanismul de desemnare procentuală constituie una dintre puținele surse de finanțare internă pentru ONG-uri, reducând dependența acestora de granturile externe. Slăbirea acestui mecanism în momentul în care el câștigă tracțiune și recunoaștere publică ar submina angajamentele asumate de Guvern în documentele strategice menționate mai sus. Recomandari: 1) Majorarea cotei de desemnare de la 2% la 3,5% pentru persoanele fizice Cea mai directă și eficientă măsură de compensare este majorarea cotei de desemnare procentuală de la 2% la 3,5% pentru persoanele fizice. Calculul arată că: • La cota de 3,5% aplicată unui Impozit pe venit de 7%, suma desemnărilor ar ajunge la circa 27 877 107 lei în 2026 și 38 186 086 lei în 2027 - aproape egal cu scenariul de bază (fără reformă); • Chiar și cele mai optimiste prognoze privind creșterea numărului de contribuabili participanți nu pot compensa, prin volumul suplimentar generat, pierderea structurală cauzată de reducerea cotei de impozit pe venit - motiv pentru care majorarea procentului este o condiție necesară, nu	

			opțională. Propunerea de majorare a cotei de desemnare de la 2% la 3,5% este o soluție proporțională, cu impact fiscal neglijabil asupra bugetului de stat, care permite nu doar compensarea pierderilor, ci și continuarea traiectoriei de creștere a sectorului asociativ. Această măsură trebuie introdusă simultan cu intrarea în vigoare a noilor cote ale impozitului pe venit 2) Extinderea mecanismului la persoanele juridice (variantă complementară) Ca variantă alternativă sau complementară, în cazul menținerii cotei de 2% pentru persoanele fizice, se propune extinderea mecanismului de desemnare procentuală la persoanele juridice - în proporție de 2% în impozitul pe venitul (cota de 15% conform proiectului de reformă). Această opțiune trebuie abordată cu prudență. Suma estimată de ~50 000 000 de lei este una orientativă, calculată în baza impozitului curent pe venitul persoanelor juridice și nu reflectă realitatea post-reformă. Noul regim fiscal va reduce semnificativ baza impozabilă anuală a companiilor, ceea ce înseamnă că suma efectivă a viramentelor de la persoane juridice ar putea fi considerabil mai mică decât estimarea prezentată. Cu toate acestea, introducerea mecanismului pentru persoane juridice rămâne o opțiune valoroasă pe termen mediu, din următoarele motive: • Creează un nou canal de finanțare internă pentru ONG-uri, independent de bazinul persoanelor fizice; • Impactul asupra bugetului public este redus tocmai datorită restructurării bazei impozabile a companiilor;	

			• Stimulează responsabilitatea socială corporativă printr-un mecanism simplu și transparent; • Este compatibil cu practicile europene din Ungaria, România și alte state membre ale UE.	
Articolul 18. Sursele de venit impozabile În venitul brut se includ:	Articolul 18: se completează cu litera f ³⁾ cu următorul cuprins: „f ³⁾ suma donațiilor primite sub formă monetară, cu excepție celor specificate la art.20;”.	Gangan Bogdan	DONAȚII PERSOANE FIZICE Proiectul impozitează donațiile bănești primite de persoanele fizice, cu excepția celor de la rudele de gradul I sau între soți, mutând obligația asupra beneficiarului (ajustarea art. 18, 20, 90). Măsura este impracticabilă: cuprinde, în litera ei, darurile uzuale (nunți, cumetrii, sprijin financiar între rude de gradul II sau între apropiați), impune persoanei fizice o obligație de declarare și de probă a sursei și a naturii transferurilor și creează risc de dublă sarcină economică. Se aduce atingere vieții private și familiale (art. 28 din Constituție) și dreptului de proprietate (art. 46), fără ca scopul declarat – prevenirea evaziunii – să nu poată fi atins prin mijloace mai puțin restrictive (praguri de neimpozitare, mecanisme de verificare ținută).	Se acceptă , donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile
		AGCC	În prezent, donațiile sunt în mod tradițional neimpozabile, iar această modificare reprezintă o schimbare fundamentală a politicii fiscale. Nota de fundamentare invocă prevenirea evitării fiscale și extinderea bazei fiscale. Cu toate acestea, impozitarea donațiilor între persoane care nu sunt rude descurajează solidaritatea socială privată și ajutorul comunitar. De asemenea, proiectul nu prevede nicio normă de minimis care să excepteze donațiile de valoare redusă, ceea ce poate conduce la sarcini fiscale disproportionale pentru acte de generozitate obișnuită. Recomandăm introducerea unui plafon neimpozabil (de exemplu, echivalentul a 12 salarii	Se acceptă , donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile

			minime brute pe an) pentru donațiile către persoane fizice, precum și definirea clară a documentelor justificative necesare pentru a beneficia de excepție. Proiectul nu oferă niciun mecanism fezabil pentru ținerea evidenței donațiilor primite cu ocazia unor evenimente sociale (nunți, botezuri, aniversări). În practică, astfel de donații se fac de regulă în numerar, în plicuri, fără documente justificative. Persoana fizică beneficiară nu are mijloace obiective pentru a înregistra fiecare donație în parte, pentru a identifica donatorii (gradul de rudenie) sau pentru a verifica valoarea exactă a sumelor primite. Mai mult, proiectul nu stabilește cine, cum și în ce termen ar trebui să declare aceste venituri, iar sarcina probei rămâne neclară. În aceste condiții, norma devine inaplicabilă în fapt și va genera fie imposibilitatea conformării (cu riscuri de sancțiuni pentru contribuabilii de bună-credință), fie o eludare generalizată care va submina însuși scopul urmărit. Considerăm că, cel puțin, este necesară exceptarea expresă a donațiilor ocazionale primite în cadrul unor evenimente familiale sau sociale, indiferent de gradul de rudenie, sau stabilirea unei prezumții simple de neimpozitare pentru sume care nu depășesc un plafon rezonabil (de exemplu, 50.000 lei pe eveniment).	
	(pct. 7 – art. 18; pct. 9 – art. 20; pct. 34 – art. 71; pct. 45 – art. 90)	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Impactul prevederilor PFV 2027 asupra persoanelor fizice, consumatorilor și gospodăriilor: Donații, moșteniri, remitențe și ajutor familial Vă rugăm să clarificați: • dacă se intenționează impozitarea donațiilor primite de la bunici, frați/surori, unchi/mătuși sau alte rude	Se acceptă , donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile

			apropiate; inclusiv orice transfer bancar efectuat; • dacă se vor stabili praguri neimpozabile pentru donații ocazionale; • cum se tratează cadourile de nuntă, cumetrie, botez sau alte evenimente familiale; • cum se tratează ajutorul primit pentru tratament medical colectat de la diferiți donatori-persoane fizice; • cum se tratează transferurile din diasporă către rude; • dacă se impozitează transferurile P2P între persoane fizice; • cine declară și achită impozitul: donatorul, beneficiarul, notarul, instituția financiară sau altă persoană; • cum se probează natura transferului; • cum se evită calificarea eronată a solidarității familiale drept venit impozabil- sau calificare directă, indiferent de scop, venit impozabil. Înțelegem necesitatea prevenirii abuzurilor și a donațiilor simulate. Totuși, norma propusă riscă să afecteze relații sociale obișnuite: ajutorul între rude, susținerea acordată de diasporă, cadourile de familie, sprijinul pentru tratament, moștenirile între rude apropiate și transferurile ocazionale între persoane fizice – colegi, prieteni, etc. Propunem introducerea unui regim diferențiat pentru donații și moșteniri. Pentru donații, poate fi stabilit un prag anual neimpozabil și reguli anti-abuz. Pentru moșteniri, se recomandă extinderea cercului de persoane scutite cel puțin la rude de gradul II, precum și păstrarea unui regim protejat pentru patrimoniul familial modest.	
Articolul 19. Facilități acordate de angajator	Articolul 19 va avea următorul cuprins:	Rotaru Viorica	De completat primul enunț ca în redacția actuală ”Articolul 19.	Notă

Facilitățile impozabile acordate de angajator includ: a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea salariatului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(19) și (24) care nu depășesc plafonul stabilit de Guvern și a plăților menționate la art.24 alin.(19³), (20) și (26) care nu depășesc plafonul prevăzut de art.24;	„Articolul 19. Facilități acordate de angajator Facilitățile acordate de angajator includ: a) plățile sub formă monetară, cu excepție celor reglementate prin alte acte normative și în cuantumurile stabilite de legislație;		Facilități impozabile acordate de angajator” Formularea ”facilități impozabile” este mai clară și nu provoacă dubii.	Ca urmare consultării proiectului, acesta nu conține modificări la art.19 din Cod. Totodată, faptul că facilitățile sunt „impozabile” este prevăzut la art.88 din Codul fiscal.
		Iavorscaia Elena Travinsckaia Ecaterina	E necesar de definit limita legislației aplicabile inclusiv și Directivele internaționale.	Nota Nu este clară obiecție
		ACAP	În diferite locuri din proiect sunt utilizate noțiuni diferite: plăți în formă monetară, beneficii nemonetare, beneficii, facilități, fără a fi definite aceste noțiuni. Este necesară definirea și uniformizarea terminologiei.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale în partea ce vizează acordarea facilităților salariaților
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. 19 din Codul fiscal, considerăm necesară revizuirea redacției în vederea asigurării clarității și aplicării uniforme a normei. În acest context, menționăm că, în redacția propusă, textul de la lit. a) „<i>plățile sub formă monetară, cu excepția celor reglementate prin alte acte normative și în cuantumurile stabilite de legislație</i>” comportă un caracter general și nu permite delimitarea clară a plăților care reprezintă facilități acordate de angajator (urmează a fi supuse impozitării) de plățile care beneficiază de tratament fiscal distinct (care sunt scutite de impozitare până la o anumită limită/plafon, sau care sunt excluse din categoria facilităților impozabile). Totodată, cu referire la prevederea „<i>în cuantumurile stabilite de legislație</i>”, menționăm că, nu este clar dacă această prevedere se referă la plățile exceptate de la calificarea drept facilități sau la plățile sub formă monetară care constituie facilități. În vederea evitării unor interpretări divergente precum și pentru menținerea coerenței cu mecanismul fiscal existent, propunem pentru art. 19	Notă Ca urmare consultării proiectului, acesta nu conține modificări la art.19 din Cod.

			lit. a) din Codul fiscal următoarea redacție: „a) plățile sub formă monetară, cu excepția celor care se încadrează în condițiile stabilite în conformitate cu prezentul Cod sau alte acte normative”. Suplimentar, menționăm că, redacția în vigoare a art. 19 delimitează în mod expres facilitățile impozabile acordate salariatului pentru recuperarea cheltuielilor personale și alte plăți efectuate în favoarea acestuia/altor persoane, de categoriile de plăți neimpozabile, prin stabilirea expresă a unor tipuri de plăți exceptate în mărimea și condițiile stabilite expres în cadrul articolului (la lit. a¹), a⁴), c) și e)) precum și prin trimitere directă la prevederile art. 24 din Codul fiscal și la plafoanele stabilite de Guvern.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: [...] c¹) plățile suportate de angajator, în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului, pentru organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor sau plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani; c²) cadourile în natură, inclusiv voucherele oferite salariaților, al căror quantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat;	Articolul 20: literale c¹) și c²) se abrogă;	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 9.1 referitor la abrogarea lit. c¹) și c²) ale articolului 20 din Codul fiscal, MMPS solicită menținerea reglementării în redacția actuală. Neimpozitarea plăților de până la 2500 lei/lună suportate de angajator pentru servicii alternative de îngrijire a copiilor de până la 3 ani au un impact direct la politicile demografice și serviciile alternative de îngrijire a copiilor. În 2024 comparativ cu 2020, rata de ocupare a femeilor cu copii 0-6 ani a crescut de la 35,5% la 50,7%, reflectând impactul pozitiv al politicilor orientate spre concilierea vieții profesionale cu responsabilitățile familiale, inclusiv al măsurilor care facilitează accesul la servicii de îngrijire a copiilor. În acest context, menținerea stimulentei fiscale pentru angajatorii care contribuie la acoperirea costurilor aferente serviciilor alternative de îngrijire reprezintă un instrument important	Se acceptă menținerea redacției actuale prevăzute în Codul fiscal. Totodată, este de atras atenție că conform proiectului de lege, acest tip de plăți a fost prevăzut ca beneficii acordate de angajator fără a stabili un plafon, acestea la fel fiind neimpozabile

[...]			pentru susținerea participării părinților, în special a femeilor, pe piața muncii. Abrogarea facilității ar reduce interesul angajatorilor de a finanța astfel de servicii, ceea ce ar afecta direct familiile cu copii, care va determina următoarele efecte negative: prelungirea perioadei de absență pe piața muncii, diminuarea ratei de ocupare a femeilor cu copii și accentuarea deficitului de forță de muncă. Mai mult, existența acestei facilități fiscale a fost comunicată Comisiei Europene în cadrul contribuțiilor Republicii Moldova la Pachetul de Extindere 2024, ca măsură concretă menită să susțină participarea ambilor părinți pe piața muncii prin reducerea costurilor asociate îngrijirii copiilor. Or, eliminarea acestei facilități ar reprezenta un regres față de măsurile deja raportate de Republica Moldova în domeniul concilierii vieții profesionale cu responsabilitățile familiale și al creșterii ocupării forței de muncă, în special în rândul femeilor cu copii. În ceea ce privește lit. c²), facilitatea reprezintă un instrument de motivare și fidelizare a salariaților, utilizat pe scară largă de angajatori pentru recunoașterea performanței, consolidarea relațiilor de muncă și promovarea bunăstării la locul de muncă. Beneficiile respective au un impact direct asupra satisfacției profesionale și contribuie la creșterea atractivității locurilor de muncă, aspect deosebit de important în contextul deficitului de forță de muncă și al competiției crescânde pentru atragerea și menținerea personalului calificat. Totodată, valoarea plafonată a facilității demonstrează caracterul său social și motivațional, fără a genera	

			riscuri semnificative de optimizare fiscală. Dimpotrivă, eliminarea acesteia ar reduce capacitatea angajatorilor de a oferi beneficii non-salariale și ar diminua unul dintre instrumentele flexibile prin care sunt susținuți salariații, în special cei cu venituri mici și medii. Menținerea facilității este în concordanță cu practicile europene de promovare a beneficiilor extra-salariale și contribuie la dezvoltarea unui mediu de muncă atractiv, la creșterea productivității și la consolidarea dialogului dintre angajatori și salariați.	
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	În continuare, considerând modificările propuse la art. 19 lit. a) precum și art. 20 lit. d ⁶) și p ²), menționăm că, în temeiul articolului 35 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Banca Națională suportă cheltuielile de asistență juridică și expertiză ale membrilor organelor de conducere, lichidatorului desemnat de către aceasta și personalului său (în continuare denumit generic – „personal”), ocazionate de participarea acestora în cadrul procedurilor judiciare în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, inclusiv după încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă, în conformitate cu art. 35 din Legea nr.548/1995. Articolul 35 din Legea nr. 548/1995 instituie Băncii Naționale a Moldovei o obligație legală de a suporta cheltuielile ocazionate de participarea personalului său la proceduri penale, contravenționale, administrative sau civile, în măsura în care acestea sunt generate de exercitarea atribuțiilor de serviciu. Această reglementare reflectă garanția exercitării atribuțiilor de serviciu a personalului BNM în concordanță cu	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			principiile enunțate de Comitetul Basel și cu practicile internaționale, care prevăd, în esență, faptul că autoritatea de supraveghere și angajații acesteia urmează să fie protejați în mod adecvat de costurile inerente exercitării dreptului la apărare în cadrul proceselor intentate în privința acțiunilor și omisiunilor admise de aceștia în exercitarea cu bună credință a atribuțiilor de serviciu. În acest context, opinăm, că, plățile efectuate de BNM în temeiul art. 35 din Legea nr. 548/1995 nu constituie un venit impozabil al persoanei în adresa căreia acestea sunt efectuate, considerând natura acestor plăți, determinată de temeiul legal special care le consacră. Prin urmare, plățile respective nu reprezintă recompense acordate în considerarea muncii prestate și nu generează un beneficiu economic pentru personalul BNM, ci constituie compensarea unor costuri generate de exercitarea atribuțiilor de serviciu, reprezentând o măsură de protecție instituțională a personalului față de riscurile inerente exercitării funcției, or aceste plăți reprezintă costuri pe care personalul le suportă exclusiv din cauza exercitării funcției sale în cadrul Băncii Naționale a Moldovei. Semnalăm că plățile referite se subsumează, din punct de vedere conceptual, surselor de venit neimpozabile prevăzute în art. 20 al Codului Fiscal, fiind de categoria compensațiilor legate de îndeplinirea obligațiilor de serviciu ale personalului. Cu toate acestea, art. 20 al Codului Fiscal nu conține o prevedere expresă care să prevadă tratamentul fiscal al acestor tipuri de plăți.	

			Având în vedere cele menționate <i>supra</i> , propunem completarea art. 20 din Codul Fiscal cu următorul tip de sursă de venit neimpozabil: „ <i>sumele primite de către persoane fizice în conformitate cu art. 35 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei</i> ”.	
	litera d⁶) va avea următorul cuprins: „d⁶) beneficii nemonetare primite de către angajați, zilieri, studenți stagiați și/sau elevi în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, de la angajatori;”;	Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. 20 din Codul fiscal: - Cu referire la modificarea lit. d⁶), observăm că norma, în redacția propusă, presupune comasarea mai multor tipuri de surse de venit (beneficii), la fel, este utilizată o terminologie nouă și anume „beneficii nemonetare” care generează unele incertitudini în aplicarea acesteia. În acest context, propunem definirea noțiunii de „beneficii nemonetare” și „beneficii monetare”, inclusiv, stabilirea unor criterii conform cărora contribuabilii să poată evalua natura beneficiilor respective (monetare/nemonetare). Totodată, nota de fundamentare a proiectului de lege, poate oferi câteva exemple privind procedura de evaluare a beneficiilor. Suplimentar, urmează a se preciza dacă toate tipurile de instruiți ale angajaților sunt considerate neimpozabile cu prime de asigurare obligatorie medicală și impozit pe venit, fiind impozitate doar cu contribuții de asigurări sociale obligatorii de stat (considerând propunerea de completare a Anexei 3 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, cu pct. 44).	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: i) patrimoniul primit de către persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova cu titlu de	Articolul 20: litera i) după cuvintele „ai Republicii Moldova” se completează cu cuvintele „de la rude de gradul I sau soți”;	CNSM	Propunem expunerea normei propuse, după cum urmează „de la rude și afini de gradul I, rude de gradul II sau soți” pentru a nu admite impozitarea donațiilor efectuate de bunici, nepoți, frați, surori sau socri (afini de gradul I). Or, actualmente, tot	Se acceptă , donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile

donatie sau de mostenire, cu exceptia donatiilor efectuate conform art.90¹ alin.(3¹);			mai mulți salariați efectuează transferuri bancare prin intermediul sistemului de plăți MIA pentru acordarea unor sume de bani cu ocazia sărbătorilor sau suport la achitarea unor contracte de studii sau acoperirea unor cheltuieli ale familiei, fapt ce ar impune contribuabilul în mod defectuos să achite impozitul pe venit din aceste tranzacții efectuate în favoarea membrilor familiei.	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	E îngustată scutirea de impozitare a donațiilor/moștenirii doar la sude de gr. I și soți, însă practica obișnuită e cu un șir mai larg de rude	Se acceptă, donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile
		Rotaru Viorica	De completat cu rudele de gradul II „de la rude de gradul I, II sau soți”. Tranzacțiile dintre rudele de gradul II, de obicei, sunt doar formalități de modificare a moștenirilor primite anterior de la rudele de gradul I și nu reprezintă o vânzare ascunsă, dar are scop păstrarea bunurilor în familia extinsă.	Se acceptă, donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile
		MAI	Se propune de expus în redacție nouă cu următorul cuprins: „litera i) după cuvintele „ai Republicii Moldova” se completează cu cuvintele „de la rude de gradul I și II în linie dreaptă sau soți”;”. Se consideră oportună această modificare, întrucât extinde sfera beneficiarilor normei și asupra bunicilor, care constituie rude de gradul II în linie dreaptă. Astfel, bunurile transmise prin donație sau moștenire între aceste categorii de rude vor beneficia de un regim juridic și fiscal mai clar. Totodată, se va lua în vedere faptul că, în practică, bunicii participă frecvent la întreținerea și educarea nepoților, în special în situațiile în care părinții nu sunt în viață, sunt decăzuți din drepturile părintești sau sunt plecați la muncă	Se acceptă, donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile

			peste hotare, precum și faptul că pot exista situații în care nepoții contribuie considerabil la întreținerea bunicilor, circumstanțe care justifică includerea acestor raporturi de familie în categoria persoanelor vizate de normă.	
		ACAP	Dat fiind faptul că în art. 20 sunt determinate ca fiind venit neimpozabil patrimoniul primit de către persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova de la rude de gradul I sau soți cu titlu de donație, rămâne neclarificat statutul impozabil al donațiilor sub formă de active primite de persoanele fizice de la alte persoane decât rudele de gradul I sau soți. Care este statutul veniturilor din donațiile nemonetare pentru persoane juridice? Totodată, în redacția nouă propusă a art. 90¹ alin.(3¹) nu se specifică nimic despre donații și moștenire. Propunem neimpozitarea patrimoniului primit cu titlu de moștenire indiferent de gradul de rudenie față de testatar.	Se acceptă , donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: i) patrimoniul primit de către persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova cu titlu de donație sau de moștenire, cu excepția donațiilor efectuate conform art.90¹ alin.(3¹);	Articolul 20: litera i) după cuvintele „ai Republicii Moldova” se completează cu cuvintele „de la rude de gradul I sau soți”;	Consiliul Național al Tineretului din Moldova	În cadrul modificării propuse la art. 20 lit. i) din Codul fiscal, se recomandă extinderea categoriei rudelor pentru care patrimoniul primit cu titlu de donație sau moștenire nu constituie sursă de venit impozabil. Prin modificarea propusă la art. 20 lit. i) din Codul fiscal se prevede că patrimoniul primit de către persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova de la rude de gradul I sau de la soți, cu titlu de donație sau de moștenire, nu constituie sursă de venit impozabil. Consiliul Național al Tineretului din Moldova consideră că limitarea acestei excepții exclusiv la rudele de gradul I și soți nu reflectă în totalitate realitățile sociale și familiale existente în	Se acceptă , donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile

			Republica Moldova și poate genera situații în care transmiteri patrimoniale cu caracter familial evident să fie tratate fiscal în mod diferit, fără existența unui scop economic sau comercial. În practică, numeroși tineri beneficiază de transmiterea cu titlu gratuit a unor bunuri patrimoniale din partea bunicilor, unchilor, mătușilor sau altor rude apropiate, inclusiv în contextul succesiunii generaționale, migrației, susținerii accesului la locuire sau al consolidării situației materiale la începutul vieții adulte. În multe cazuri, aceste transmiteri reprezintă forme tradiționale de solidaritate familială și continuitate patrimonială, fără a genera un venit nou în sens economic. Limitarea regimului neimpozabil exclusiv la rudele de gradul I și soți poate afecta în mod disproporționat tinerii care beneficiază de donații sau moșteniri din partea altor rude apropiate, altele decât gradul I, și poate conduce la instituirea unor obligații fiscale asupra unor operațiuni care au un caracter preponderent familial și social. În acest context, Consiliul Național al Tineretului din Moldova recomandă extinderea categoriei rudelor pentru care patrimoniul primit cu titlu de donație sau moștenire nu constituie sursă de venit impozabil, prin includerea rudelor până la gradul IV inclusiv. Această recomandare ar contribui la: • asigurarea unei reglementări fiscale proporționale și adaptate realităților familiale și succesoriale existente în Republica Moldova; • evitarea instituirii unor obligații fiscale asupra transmițerilor patrimoniale realizate în cadrul familiei	

			extinse, care nu au caracter economic sau comercial; ● consolidarea coerenței, predictibilității și securității juridice a regimului fiscal aplicabil donațiilor și moștenirilor; ● reducerea riscului apariției unor sarcini fiscale disproporționate pentru beneficiarii donațiilor și moștenirilor realizate între rude apropiate.	
		Berjan Iuliana	Lista veniturilor neimpozabile nu este actualizată corelat cu eliminarea scutirilor, creând incertitudine privind tratamentul fiscal al indemnizațiilor de concediu medical, maternitate și burselor O mamă aflată în concediu de maternitate primește indemnizație CNAS – nu este clar dacă 7% se aplică integral sau există plafon de excludere în lipsa art.33–35.	Se acceptă parțial, astfel încât mecanismul de impozitare a veniturilor persoanelor fizice, inclusiv salariului rămâne în forma actuală. Totodată, este de menționat că, indemnizațiile de concediu medical, maternitate și/ sau burse sunt stabilite ca surse de venit neimpozabile conform art.20 din Codul fiscal.
		MAI	Totodată, în scopul armonizării prevederilor Codului Fiscal cu prevederile art. 19, alin (2) ale Legii nr. 219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale se propune de completat cu o prevedere cu următorul cuprins: „litera d¹) se completează cu o poziție nouă în redacția următoare: „- indemnizație zilnică pentru aflare în operație sau misiune internațională”.	Nu se acceptă, în măsura în care cadrul normativ actual stabilește mai multe acte juridice prevederi despre diferite tipuri de plăți care au caracter neimpozabil, fapt care va induce necesitatea dublării regimului fiscal aplicat acestora în Codul fiscal.
		Ministerul Energiei	La pct. 9.3, formula propusă trebuie modificată astfel: <i>„de la rude și afini de gradul I și II sau de la soți”</i>, pentru a proteja de impozitare transferurile bănești de sprijin familial efectuate prin sistemul MIA între bunici, nepoți, frați, surori sau socri.	Se acceptă, donațiile primite de către persoanele fizice rămân neimpozabile
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Oportun de introdus noțiunea direct în LP 1420/2002.	Notă Ca urmare consultării proiectului, acesta nu conține modificări la art.20 lit.I) din Cod.

Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: l) ajutoarele primite de la organizații filantropice – fundații și asociații obștești – în conformitate cu prevederile statutului acestor organizații și ale legislației;		Consiliul Național al ONG-urilor	Modificarea art 20, lit. l) Cod fiscal Constatări: a) Prin modificarea propusă la art. 20, lit. l) Cod fiscal se va menține perpetuarea sintagmei „organizații filantropice”. Or, această sitagmă, care de altfel provoca confuzii de oridn legislativ-tehnic, deja a fost eliminată din Legea Nr. 1420 din 21.10.2002 cu privire la filantropie și sponsorizare. b) Așa cum în cazul operatorilor din domeniul alimentar nu este vreo obligație ca în statutul acestora să fie reglementat aspectul legat de donațiile conform Legii nr.299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente, tot așa considerăm că n-ar trebui să fie impuse prevederi statutare filantropilor, sponsorilor și organizațiilor beneficiare cu referire la aspectul legat de ajutoarele oferite conform Legii nr. 1420 din 21.10.2002 cu privire la filantropie și sponsorizare. Recomandări: Propunem reformularea conținutului art: 20, lit. l) Cod fiscal după cum urmează: „ajutoarele primite de la filantropi, sponsori și organizațiile beneficiare, conform Legii nr. 1420 din 21.10.2002 cu privire la filantropie și sponsorizare, precum și donațiile primite de la operatorii din domeniul alimentar conform Legii nr.299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente”.	Se acceptă Ca urmare consultării proiectului, acesta nu conține modificări la art.20 lit.l) din Cod.
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: p¹) câștigurile de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește 1% din scutirea personală stabilită la art.33	Articolul 20: literale p¹) și p²) vor avea următorul cuprins: „p¹) câștigurile de la jocurile de noroc, loterii și/sau pariuri sportive, obținute de către persoanele fizice în condițiile în care sunt respectate prevederile art.89¹;	Iavorscaia Elena Travinsckaia Ecaterina	În art.89¹ nu e suficient descris scopul introducerii plafonului 10000 p/u a fi indicate NPP beneficiarilor de câștig (prezentarea informațiilor către ANI, verificări prin metoda de contrapunere?). Nu e menționat care beneficii vor fi limitate prin art.23 CF.	Se acceptă Impozitarea câștigurilor din jocurile de noroc rămâne în forma actuală prevăzută la moment în legislația, fiind ajustat doar plafonul

alin.(1), cu excepția câștigurilor obținute prin intermediul rețelelor de comunicații electronice; p ²) câștigurile de la campaniile promoționale în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește mărimea scutirii personale stabilite la art.33 alin.(1);	p ²) beneficiile primite de către persoanele fizice, inclusiv salariații de la persoanele juridice rezidente, pentru care acestea constituie cheltuieli neeligibile/nedeductibile conform art.23;”.			
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: p ¹) câștigurile de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește 1% din scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1), cu excepția câștigurilor obținute prin intermediul rețelelor de comunicații electronice; p ²) câștigurile de la campaniile promoționale în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește mărimea scutirii personale stabilite la art.33 alin.(1);	Articolul 20: literale p ¹) și p ²) vor avea următorul cuprins: „p ¹) câștigurile de la jocurile de noroc, loterii și/sau pariuri sportive, obținute de către persoanele fizice în condițiile în care sunt respectate prevederile art.89 ¹ ; p ²) beneficiile primite de către persoanele fizice, inclusiv salariații de la persoanele juridice rezidente, pentru care acestea constituie cheltuieli neeligibile/nedeductibile conform art.23;”.	Banca Națională a Moldovei (BNM)	Cu referire la modificarea lit. p ²), propunem precizarea aplicării normei respective de către persoanele juridice care sunt scutite de la plata impozitului pe venit (art. 24 din Legea 1164/1997; art. 51 din Codul fiscal). Înțelegem că, entitățile care sunt scutite de la declararea și plata impozitului pe venit, inclusiv Banca Națională a Moldovei, nu aplică regimul general de impozitare, respectiv nu aplică nici criteriile de neeligibilitate sau nedeductibilitate prevăzute la art. 23. În aceste condiții, nu este clar dacă beneficiile acordate persoanelor fizice de către autoritățile publice scutite de la plata impozitului pe venit conform art.51 urmează a fi încadrate în categoria veniturilor impozabile în baza lit. p ²), având în vedere că sintagma „cheltuieli neeligibile/nedeductibile” conform art. 23 nu este aplicabilă acestor entități. Totodată, semnalăm că autoritățile publice organizează diverse activități de interes public care se încadrează în termenul de „campanie promoțională” conform definiției propuse în proiectul de lege, precum și oferă în cadrul activităților de reprezentanță, diverse bunuri (premii simbolice), de exemplu, bancnote și monede jubiliare și comemorative ori alte beneficii cu caracter ocazional, fără scop comercial și fără intenția de remunerare a beneficiarilor. Prin urmare, propunem	Se acceptă parțial Impozitarea câștigurilor din jocurile de noroc rămâne în forma actuală prevăzută la moment în legislația, fiind ajustat doar plafonul

			ajustarea normei respective, prin reglementarea expresă a tratamentului fiscal aplicabil beneficiilor acordate de autoritățile publice scutite de la plata impozitului pe venit conform art. 51, astfel încât persoanele fizice inclusiv salariații beneficiari ai acestora să fie supuși unui regim fiscal echivalent celui aplicabil beneficiarilor unor avantaje similare acordate de persoanele juridice care aplică un regim general de impozitare, evitându-se în acest mod aplicarea unui tratament fiscal diferențiat pentru situații comparabile.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: y ³⁾ veniturile obținute de persoanele fizice rezidente (cetățeni ai Republicii Moldova și apatrizi) de la înstrăinarea locuinței de bază și de la înstrăinarea unui autoturism care a fost în proprietatea contribuabilului cel puțin 3 ani până la data înstrăinării, cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic;	Articolul 20: la litera y ³⁾ cuvintele „locuinței de bază” se completează cu textul „cu excepția cazului prevăzut la art.40 alin.(6),”;	Octavian Rusnac (particip.gov)	In redactia actuala Art.20 pct.y ³⁾ poate fi folosit si pentru spalarea banilor. Cumperi 10 masini la pret de nimic, apoi le vinzi peste 3 ani de 10 ori mai scump si ai venituri legalizate si neimpozitate. Deaceea trebuie impusa o limita de un singur autorurism. In asa caz ar fi rezonabil de redus termenul de posesie la cel putin 18 luni sau chiar 12 luni.	Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar la etapa de rescriere a Codului fiscal.
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Limitează drepturile cetățenilor de a realiza în condiții echivoce aceeași obiect de impunere (după natură). Limita de 1 mln lei pentru locuința de bază este neechitabil și știrbește dreptul de a cumpăra altă locuință de bază la suma obținută	Se acceptă , creșterea de capital ca urmare înstrăinării locuinței de baza rămâne neimpozabile, fără a specifica plafoane
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: z ¹⁵⁾ plățile suportate de către beneficiarii de lucrări pentru hrana și transportarea zilierilor, în mărimea stabilită de Guvern;	Articolul 20: literele z), z ¹⁰⁾ , z ¹¹⁾ , z ¹⁵⁾ , z ¹⁸⁾ se abrogă;	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Abrogarea duce la limitarea angajării lucrătorilor din zone rurale și atragerea personalului la lucrări sezoniere.	Se acceptă
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	Cu referire la abrogarea lit. z ¹¹⁾ , menționăm că nu sunt clare argumentele autorului prin care se propune excluderea din sursele de venit neimpozabile a veniturilor sub formă	Nu se acceptă Impozitarea veniturilor din diferite surse investiționale nu trebuie să fi diferențiată pe vârsta contribuabilului

			de royalty ale persoanelor fizice în vârstă de 60 ani și mai mult din domeniul literaturii, artei și științei. Or, această normă are drept scop sprijinirea autorilor în etate, încurajarea activității intelectuale la vârste înaintate și protejarea patrimoniului cultural și științific, în condițiile naturii speciale a veniturilor din proprietate intelectuală. În acest context, urmează a fi precizat dacă propunerea este fundamentată pe studii, analize de impact sau bune practici europene relevante. Totodată, considerăm necesară completarea și ajustarea Notei de fundamentare, inclusiv prin prezentarea argumentelor și a surselor care justifică oportunitatea și necesitatea instituirii unei astfel de reglementări.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: z ¹⁹⁾ dividendele primite de persoanele juridice rezidente de la alte persoane juridice rezidente, cu excepția dividendelor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv;	Articolul 20: litera z ¹⁹⁾ va avea următorul cuprins: „z ¹⁹⁾ dividendele primite de persoanele juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale) în capitalul altei persoane juridice rezidente, pe parcursul unei perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor.”;	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Denaturează obiectul impunerii prin folosirea de persoană-fondator a citorva întreprinderi de tip IMM. Impozitarea dividendelor persoanelor juridice reintroduce haosul privind declararea, cât și noi dureri de cap, ținând cont de pragul și condițiile de timp.	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect
		ACAP	Considerăm norma ca fiind discriminatorie după criteriul de mărime a cotei de participare în capitalul social. Or, în cazul în care asociatul deține mai puțin de 10% în capitalul întreprinderii-investite, entitatea plătitoare a dividendelor va calcula impozit pe venit conform cotei prevăzute de art. 15 pct. b) și va reține suplimentar impozit la sursa de plată conform art. 90 ¹ . De asemenea, considerăm inoportună stabilirea limitei temporale de deținere a cotei minime de 10% de participațiuni – un investitor care a procurat un pachet semnificativ de participațiuni în capitalul altui agent economic va trebui să aștepte 1 an pentru ca dividendele	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect

			primite să fie considerate venit neimpozabil. Considerăm că această condiție poate reduce atractivitatea investițiilor în capitalul societăților rezidente și poate crea bariere suplimentare pentru investițiile noi, în special în contextul atragerii de capital, restructurărilor corporative și reorganizărilor de grup. De asemenea, este necesar de clarificat cel puțin următoarele: - La care moment se ia în considerație cota de participație de cel puțin 10% - la momentul înregistrării profitului (adică în ultima zi a perioadei de gestiune), în ziua luării deciziei de repartizare a dividendelor sau în ziua plății efective a dividendelor? Amintim că persoanele juridice țin evidența contabilă conform metodei de angajamente și recunosc venituri din dividende la data luării deciziei de repartizare a profitului. - Ce semnifică sintagma „pe parcursul unei perioade de cel puțin 365 de zile”? Ea se referă la deținerea cotei de 10 % din participațiuni, sau la perioada între încheierea exercițiului financiar și decizia de repartizare a profitului, sau sau la o altă perioadă? 365 de zile se numără cumulative – inclusiv perioadele „de întrerupere”? - Ce se are în vedere prin „altă persoană juridică”? Dacă se are în vedere persoana juridică-plătitor al dividendelor, atunci trebuie indicat expres acest lucru.	
		ABM	Noua redacție propusă pentru art. 20 lit. z¹⁹) limitează neimpozitarea dividendelor primite de persoanele juridice rezidente doar la cazurile în care beneficiarul deține cel puțin 10% participațiuni pentru o perioadă de minimum 365 de zile. Aplicarea acestor condiții în raporturile dintre	Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect

			persoane juridice rezidente poate conduce la impozitarea repetată a aceluiași profit distribuit sub formă de dividende. Se propune menținerea versiunii actuale/precedente a art. 20 lit. z¹⁹) din Codul fiscal pentru dividendele primite de persoane juridice rezidente de la alte persoane juridice rezidente. Totodată, înțelegând necesitatea alinierii legislației naționale la prevederile și practicile UE, propunem ca regula privind deținerea a cel puțin 10% din participațiuni pe o perioadă de cel puțin 365 de zile să fie aplicată doar în cazul distribuirii dividendelor către persoane juridice nerezidente din statele membre ale Uniunii Europene, după caz, într-o normă distinctă relevantă pentru tratamentul fiscal al nerezidenților. Profitul din care sunt distribuite dividendele este deja impozitat la nivelul persoanei juridice rezidente care îl obține. Impozitarea ulterioară a dividendelor la nivelul persoanei juridice rezidente beneficiare, în cazul neîndeplinirii condițiilor de participație de 10% și deținere de 365 de zile, ar genera dublă impozitare economică și efecte de cascadă fiscală în interiorul economiei naționale. Aceasta poate reduce atractivitatea investițiilor în capitalul companiilor rezidente, poate dezavantaja investitorii minoritari și poate afecta dezvoltarea pieței locale de capital. În același timp, recunoaștem rațiunea introducerii unor condiții similare celor aplicabile în practica UE, însă considerăm că acestea trebuie utilizate în mod ținut, în special pentru situațiile transfrontaliere, respectiv la distribuirea dividendelor către persoane juridice nerezidente din UE, fără a afecta regimul fiscal aplicabil	

			dividendelor distribuite între persoane juridice rezidente. O asemenea abordare ar permite alinierea graduală la standardele europene, menținând totodată neutralitatea fiscală, predictibilitatea și evitarea dublei impozitări pe piața internă.	
	Puncte din proiect: pct. 9.8 – art. 20 lit. z ¹⁹ ; pct. 46.2 – art. 90 ¹ ; pct. 47 – art. 91; pct. 5–6 – art. 14 și art. 15.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Dividendele între persoanele juridice și dividendele în favoarea nerezidenților Vă rugăm să clarificați: • cum se impozitează dividendele primite de persoane juridice rezidente care nu îndeplinesc condiția de 10%? la ce cota vor fi impozitate aceste dividende? • dacă regula se aplică dividendelor aferente perioadelor anterioare? • cum se calculează termenul de 365 de zile – continuu sau cumulativ? Cum se tratează, dacă persoana juridică la începutul perioadei de 365 zile a detinut mai mult de 10% și la finele perioadei de asemenea, dar pe parcursul anului a efectuat vânzări și procurări încât o perioadă a deținut mai puțin de 10%?? • cum se aplică termenul de 365 de zile în cazul restructurărilor, fuziunilor sau transferurilor intragrup și dacă se analizează o regulă specială pentru participării intragrup? • dacă dividendele achitate către nerezidenți suportă doar reținerea de 7% sau și efectul impozitului de 15% la nivelul companiei? • dacă Ministerul a analizat posibilitatea introducerii unei cote reduse pentru dividendele achitate către nerezidenți care dețin participării semnificative pe o perioadă minimă? • cum se aplică tratatele de evitare a dublei impuneri și care este impactul asupra investițiilor străine directe?	Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect În partea ce vizează celealte întrebări, menționăm că Codul fiscal nu poate asigura acoperirea tuturor aspectelor menționat. Astfel, pentru claritatea normelor va fi asigurată publicarea răspunsurilor în BGPF.

			• cum se tratează profitul istoric distribuit după 1 ianuarie 2027? • dacă noul regim este compatibil cu Directivele UE privind societățile-mamă și filialele (în contextul integrării europene)? • cum se tratează dividendele distribuite în lanț (multi-tier structures)? • dacă există reguli anti-abuz pentru structuri artificiale? Este nevoie de o clarificare exemplificată a modulului de achitare a dividendelor fondatorilor care au până 10% cota și cele 365 zile și în celelalte cazuri, inclusiv cu depășirea de 1 milion de lei.	
	Articolul 20: la litera z ²²), cuvântul „acordate” se substituie cu cuvântul „obținute”;	ABM	Redacția actuală prevede neimpozitarea doar la acordare SOP. Propunere: modificarea redacției art.20 lit. z ²²) drepturile obținute acordate în cadrul stock option plan, în momentul acordării și exercitării acestora, în conformitate cu condițiile stabilite de Guvern; Neimpozitarea drepturilor în cadrul stock option plan atât la acordare, cât și la exercitare este necesară pentru a evita taxarea înainte de realizarea efectivă a beneficiului economic și pentru a menține stimulentele de retenție pe termen lung	Se acceptă
Articolul 23. Regula generală Nu se permite deducerea cheltuielilor personale și familiale, cu excepția cazurilor pentru care prezentul titlu prevede un alt mod de reglementare.	Articolul 23 va avea următorul cuprins: „Articolul 23. Cheltuieli neeligibile/nedeductibile aferente activității de întreprinzător Nu sunt eligibile/deductibile cheltuielile personale și familiale, beneficiile acordate persoanelor fizice, inclusiv salariilor, cu excepția cazurilor pentru care prezentul titlu prevede un alt mod de reglementare.	AGCC	În proiect se stabilește că cheltuielile neeligibile constituie obiect al impunerii, iar în pct.12, referitor la art.23 Cod fiscal sunt enunțate categoriile de cheltuieli considerate neeligibile/deductibile. Observăm că, unele noțiuni utilizate la art. 23, precum „cheltuieli personale și familiale” sau „beneficii acordate persoanelor fizice”, sunt formulate într-o manieră generală, fără a fi însoțite de criterii suficiente de delimitare. În aceste condiții, există riscul unor interpretări neuniforme din	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect

			partea contribuabililor și a organelor fiscale, ceea ce poate afecta previzibilitatea normei și genera litigii fiscale. Recomandăm completarea art. 23 prin precizarea mai detaliată a categoriilor de cheltuieli neeligibile sau prin stabilirea unor criterii clare de calificare a acestora.	
		ACAP	Considerăm inoportun ca neimpozitarea venitului persoanei fizice să depindă de neeligibilitatea cheltuielii la persoana juridică. De exemplu, entitatea a achitat cursuri de croșetare pentru un angajat și a considerat aceste cheltuieli eligibile (deductibile) – reieșind din redacția propusă, aceste beneficii reprezintă venit impozabil pentru angajat? Și invers – dacă aceste cheltuieli nu vor fi eligibile pentru entitate, pentru angajat ele nu vor reprezenta venituri impozabile? Cum se va aplica norma pentru entitățile care aplică regimuri speciale și pentru organizații necomerciale? Cum se va aplica norma dată în cazul în care entitatea suportă cheltuieli în beneficiul antreprenorilor independenți care depășesc limita stabilită în art. 24 alin. (11¹) și reprezintă cheltuieli neeligibile?	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect
Articolul 23. Regula generală Nu se permite deducerea cheltuielilor personale și familiale, cu excepția cazurilor pentru care prezentul titlu prevede un alt mod de reglementare.	Articolul 23 va avea următorul cuprins: „Articolul 23. Cheltuieli neeligibile/nedeductibile aferente activității de întreprinzător Nu sunt eligibile/deductibile cheltuielile personale și familiale, beneficiile acordate persoanelor fizice, inclusiv salariaților, cu excepția cazurilor pentru care prezentul titlu prevede un alt mod de reglementare. Articolul 24:	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Cheltuieli neeligibile În ceea ce privește cheltuielile neeligibile, vă rugăm să clarificați: • care sunt criteriile concrete pentru calificarea unei cheltuieli drept neeligibilă? • dacă noțiunea de cheltuieli neeligibile reprezintă doar o reformulare a cheltuielilor nedeductibile sau schimbă esența testului fiscal și dacă se menține criteriul legăturii cu activitatea de întreprinzător și dacă se mai aplică logica cheltuielilor ordinare și necesare?	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect

	În denumirea articolului cuvântul „Deducerea” se substituie cu textul „Eligibilitatea (deducerea)”; alineatele (2) și (4¹) se abrogă; alineatul (11¹) va avea următorul cuprins: „(11¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de către contribuabili în folosul antreprenorilor independenți care desfășoară activitate conform cap.10⁴, în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune.”;		• dacă orice cheltuială neeligibilă atrage automat un impozit de 15%, rămân anuale raportarea și achitarea? • care e modul concret de impozitare a cheltuielilor neeligibile (în consultări s-a menționat formula 15% (profit)+7% (dividende), ceea ce este un non-sens economic). • cum se califică la eligibilitate acele cheltuieli care sunt plafonate în baza unor HG sau Regulamente. Ex.: depășirea limitelor de consum a combustibilului, depășirea limitei cheltuielilor de deplasare, uzura nedeductibilă, etc, practic, toate listate în Anexa 2D din Declarația VEN12. • pentru depășirea cheltuielilor de deplasare, în special a diurnei azi se aplică contribuțiile medicale și impozitul pe venit. Cum se vor impozita din 01.01.2027? Dacă sunt neeligibile și se vor taxa la fel, sau încă și cu 15%+7%? Sau doar cu ultimele două? • dacă impozitul aferent cheltuielilor neeligibile se aplică și contribuabililor care înregistrează pierderi; • dacă impozitul aferent cheltuielilor neeligibile este final; • cum se evită impozitarea dublă în lanț (la nivelul companiei și ulterior la nivelul beneficiarului - persoană fizică sau juridică)? • Care este termenul de achitare a impozitului calculat din cheltuielile neeligibile, inclusiv în cazurile depășirii plafonul stabilit pe baza anuală? Suplimentar, având în vedere necesitatea clarificării acestor întrebări, propunem considerarea posibilității de a prezenta regimul nou ca alternativă la cel curent, cel puțin până la punerea în vigoare a Noului Cod Fiscal, pentru a permite	

			companiilor să aleagă cea mai adecvată opțiune și a evita costurile repetate de tranziție. Solicităm includerea în Nota de fundamentare a unor exemple concrete „înainte/după” privind calculul bazei impozabile în noul regim, inclusiv pentru situații ce implică profit reinvestit, distribuiri, pierderi istorice și tranzacții intragrup, pentru a asigura predictibilitate și securitate juridică.	
		Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Definirea „cheltuielilor neeligibile” și a „profitului distribuit” Noțiunea de „cheltuieli neeligibile” nu este utilizată nici în legislația fiscală în vigoare, nici în reglementările contabile, care operează cu categoriile de cheltuieli deductibile și nedeductibile. Calificarea unei cheltuieli drept neeligibilă atrage, potrivit proiectului, impozitarea cu 15% — ceea ce transformă această calificare într-un element central al sarcinii fiscale. În lipsa unor criterii exhaustive, există un risc semnificativ de interpretări divergente între contribuabil și organul de control. Solicităm să se clarifice dacă noțiunea reprezintă doar o reformulare a cheltuielilor nedeductibile sau modifică testul fiscal de fond, dacă se menține criteriul legăturii cu activitatea de întreprinzător și cum se tratează cheltuielile plafonate prin hotărâri de guvern sau regulamente (depășirea limitelor de consum de combustibil, a diurnelor, uzura nedeductibilă etc.). Actualmente, nota informativă utilizează alternativ noțiunile de «cheltuieli neeligibile» și «cheltuieli care nu țin de activitatea de întreprinzător», fără a clarifica dacă acestea sunt noțiuni identice sau distincte de actualele cheltuieli nedeductibile prevăzute de Codul	Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect

			Fiscal. La fel de important, în consultări a circulat ideea unei impozitări de tip „15% (profit) + 7% (dividende)” asupra aceluiași sume, ceea ce ar putea crea efecte de dublă impunere a aceleiași baze. Proiectul nu conține prevederi tranzitorii care să reglementeze tratamentul profitului acumulat până la 31 decembrie 2026 și deja supus impozitării conform regimului existent. În lipsa unor clarificări exprese, există riscul ca distribuția ulterioară a acestui profit să fie încadrată în noțiunea de «profit distribuit» prevăzută la art. 14 lit. b), ceea ce ar putea conduce la o dublă impunere economică a aceleiași baze fiscale. Solicităm confirmarea expresă că impozitul aferent cheltuielilor neeligibile este final și că nu se cumulează cu impozitul pe dividende. Sunt necesare, de asemenea, clarificări privind tratamentul în cazul în care contribuabilul înregistrează pierderi și privind termenul de achitare a impozitului aferent cheltuielilor neeligibile. În privința „profitului distribuit”, solicităm să se precizeze dacă obiectul impunerii este suma aprobată spre repartizare sau suma dividendelor efectiv achitate — cele două pot diferi, cu atât mai mult cu cât legislația privind societățile pe acțiuni permite recunoașterea ca venit al companiei a dividendelor nerevendicate timp de doi ani. Este necesară și o delimitare clară a noțiunii de „distribuție sub orice formă” și de „distribuție mascată”, inclusiv în contextul operațiunilor de finanțare intra-grup (împrumuturi, dobânzi, cash-pooling, conversii de datorii în capital), pentru a evita recalificarea acestora drept distribuiri.	

Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (11¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1), se permite deducerea cheltuielilor suportate în folosul antreprenorilor independenți care desfășoară activități independente conform cap. 10⁴, în cazurile în care: a) cheltuielile sunt suportate de către contribuabilii care în ultima zi a perioadei fiscale au cel mult 9 salariați și realizează o cifră anuală de afaceri de până la 18 milioane de lei sau dețin active totale de până la 18 milioane de lei și nu depășesc 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv, aferent perioadei fiscale de gestiune; b) cheltuielile sunt suportate de către contribuabilii care desfășoară ca activitate principală (peste 70% din cifra de afaceri) una dintre următoarele activități, conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM-2): 59.1 – Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune; 90.01 – Activități de interpretare artistică (spectacole); 90.02 – Activități suport pentru interpretarea artistică (spectacole); 93.11 – Activități ale bazelor sportive; 93.12 – Activități ale cluburilor sportive. În sensul prezentului alineat, prin fond de retribuire a muncii se înțelege salariul, alte recompense pentru munca depusă, inclusiv ajutorul material.	Articolul 24: alineatul (11¹) va avea următorul cuprins: „(11¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de către contribuabili în folosul antreprenorilor independenți care desfășoară activitate conform cap.10⁴, în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune.”;	ACAP	Solicităm insistent să se stabilească un alt moment de determinare a indicatorului limită, decât perioada fiscală de gestiune curentă (de exemplu, perioada fiscală precedentă). Deducerea, chiar și limitată, a cheltuielilor în favoarea antreprenorilor independenți va provoca „migrarea” sarcinii fiscale din sfera impozitării salariului în sfera impozitării freelance-urilor.	Nu se acceptă Dreptul la deducere se va determina la sfârșitul perioadei fiscale, iar la depășirea plafonului respectiv se va aplica prevederile 69²⁷

Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (11¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1), se permite deducerea cheltuielilor suportate în folosul antreprenorilor independenți care desfășoară activități independente conform cap. 10⁴, în cazurile în care: a) cheltuielile sunt suportate de către contribuabilii care în ultima zi a perioadei fiscale au cel mult 9 salariați și realizează o cifră anuală de afaceri de până la 18 milioane de lei sau dețin active totale de până la 18 milioane de lei și nu depășesc 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv, aferent perioadei fiscale de gestiune; b) cheltuielile sunt suportate de către contribuabilii care desfășoară ca activitate principală (peste 70% din cifra de afaceri) una dintre următoarele activități, conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM-2): 59.1 – Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune; 90.01 – Activități de interpretare artistică (spectacole); 90.02 – Activități suport pentru interpretarea artistică (spectacole); 93.11 – Activități ale bazelor sportive; 93.12 – Activități ale cluburilor sportive. În sensul prezentului alineat, prin fond de retribuire a muncii se înțelege salariul, alte recompense pentru munca depusă, inclusiv ajutorul material.	Articolul 24: alineatul (11¹) va avea următorul cuprins: „(11¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de către contribuabili în folosul antreprenorilor independenți care desfășoară activitate conform cap.10⁴, în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune.”;	Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova (ANTRIM)	Industria turismului din Republica Moldova se bazează într-o proporție covârșitoare pe colaboratori independenți cu rol esențial în crearea și livrarea pachetelor turistice: ghizi de turism, meșteri populari, facilitatori de experiențe locale, creatori de conținut și experți în destinații. Din perspectiva sectorului nostru, mecanismele propuse în prezent nu reflectă realitățile operaționale ale turismului, fiind concepute preponderent pentru industriile cu activitate liniară pe tot parcursul anului. Prin urmare, înaintăm propunerea de ajustare și regândire a bazei de deducere a cheltuielilor cu prestatorii independenți. Modelul propus, care limitează deductibilitatea cheltuielilor cu freelancerii în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune, conform noilor prevederi ale art. 24 alin. (11¹) și art. 69²⁷ alin. (1) din Codul fiscal, este profund dezavantajos pentru agențiile de turism (tour-operatori). O agenție de turism receptor poate avea 2-3 angajați permanenți (fond de salarizare redus), dar în perioada de vârf a sezonului (mai-octombrie) contractează zeci de ghizi de turism independenți și experți locali pentru a deservi grupurile de turiști. Solicităm ca, pentru companiile a căror activitate principală este organizarea și prestarea de servicii turistice, limita de deductibilitate pentru contractarea persoanelor independente să fie raportată la cifra de afaceri (de exemplu, 10% din veniturile din vânzări) sau la costul de formare a pachetului turistic, și nicidecum la fondul de salarizare. Aceasta este singura metodă prin care tour-operatorii pot rămâne rentabili atunci	Nu se acceptă, plafonul de deductibilitate prevăzut de proiect este conceput ca un mecanism general de aplicare, destinat prevenirii substituției raporturilor de muncă prin contracte de prestări servicii încheiate cu antreprenori independenți și asigurării unui tratament fiscal uniform pentru toți contribuabilii. Totodată, este de menționat că modificările la art.24 au fost excluse din proiect, urmează a fi aplicate normele existente la moment

			când aduc turiști străini în țară. Activitatea unui ghid de turism sau a unui artizan local nu este uniformă. Peste 80% din veniturile anuale ale acestor profesioniști sunt generate într-o perioadă de doar 4-5 luni. Aplicarea unor cote de impozitare marginale crescute la depășirea anumitor praguri lunare sau trimestriale (cum ar fi plafonul de 1.000.000 lei prevăzut la art. 15 lit. a) coroborat cu art. 69¹⁸ alin. (1) din Codul fiscal) va penaliza nejustificat munca intensivă din timpul verii. Calculul pragurilor de impozitare pentru activitatea independentă din turism trebuie să fie strict anualizat, luând în considerare lunile de inactivitate totală (sezonul de iarnă). Solicităm un regim de impozitare stabil care să nu penalizeze "vârfurile" de încasări sezoniere, permițând ghizilor să își asigure rezervele financiare pentru lunile fără turiști.	
		Asociația Obștească „Asociația Companiilor de Creație” (COR)	Pentru ca reforma să își atingă obiectivele fără a afecta un sector prioritar și fără a exclude sectorul asociativ, supunem atenției Ministerului Finanțelor următoarele propuneri: (i) Păstrarea deducerii fără plafon pentru activitățile creative și extinderea listei activităților eligibile din industriile creative. Menținerea, în noul art. 24 alin. (11¹), a tratamentului actual (deducere integrală, fără plafon procentual) pentru contribuabilii a căror activitate principală (peste 70% din cifra de afaceri) se încadrează în codurile CAEM creative și, totodată, extinderea listei dincolo de cele 5 coduri actuale, prin preluarea domeniilor din Anexa la cap. 10⁴ (inclusiv, fără a se limita la: 58.1, 58.2 – editare; 59.1, 59.2 – audiovizual;	Nu se acceptă, plafonul de deductibilitate prevăzut de proiect este conceput ca un mecanism general de aplicare, destinat prevenirii substituției raporturilor de muncă prin contracte de prestări servicii încheiate cu antreprenori independenți și asigurării unui tratament fiscal uniform pentru toți contribuabilii. Totodată, este de menționat că modificările la art.24 au fost excluse din proiect, urmează a fi aplicate normele existente la moment

			62.01, 62.02 – software și consultanță IT; 74.1 – design specializat; 74.2 – activități fotografice; 90.01–90.04 – artele spectacolului). Totodată, companiile din industriile creative, inclusiv S.R.L. „AF ARCHITECTS” solicită includerea explicită a domeniului arhitecturii și proiectării (CAEM 71.1) printre sectoarele care păstrează un regim adecvat de deductibilitate, dat fiind modelul de organizare pe echipe multidisciplinare de colaboratori independenți (ingineri de rezistență și de instalații, arhitecți peisagiști, designeri, vizualizatori, specialiști BIM, consultanți tehnici). (ii). Renunțarea la plafonul de 3% pentru IMM Membrii Asociației (S.R.L. „PROFILE COMMUNICATIONS”, S.R.L. „DAX TANDEM”, „True Agency” SRL) consideră că orice plafon exprimat ca procent din fondul de salarizare este structural inadecvat industriilor creative și că problema vizată de legiuitor – angajarea mascată sub forma colaborării cu freelanceri – se rezolvă nu printr-un plafon procentual, ci printr-un criteriu obiectiv de frecvență și exclusivitate a relației (numărul de tranzacții anuale cu același colaborator și prestarea sau nu de servicii către mai mulți clienți), similar mecanismului deja existent pentru contractele de tip royalty. Un asemenea criteriu ar sancționa exact abuzul, fără a bloca modelul de business legitim al întregului sector creativ. În același timp, pentru companiile mari cu fond de retribuire a muncii înalt este sens de păstrat cota de 3% propusă de legiuitor.	
		Ministerul Justiției (MJ)	Se constată că modificările propuse la art. 24 din Codul fiscal nu țin cont de specificul activității profesionale	Nu se acceptă , plafonul de deductibilitate prevăzut de proiect este conceput ca un mecanism general de

			desfășurate în sectorul justiției, în special de particularitățile exercitării profesiei de notar. Limitarea deducerii cheltuielilor la plafonul de „3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune”, concomitent cu excluderea altor categorii de cheltuieli deductibile, nu reflectă modul de organizare și exercitare a activității notariale și nici obligațiile legale ce revin notarilor în procesul îndeplinirii actelor și procedurilor notariale. Această prevedere este inoportună pentru notari, având în vedere că majoritatea birourilor notariale au un număr redus de angajați sau nu au deloc salariați, ceea ce presupune un fond de retribuire a muncii redus ori inexistent. Aplicarea mecanică a plafonului de 3% va avea drept efect transformarea cheltuielilor profesionale în cheltuieli nedeductibile, ceea ce va conduce la majorarea artificială a bazei impozabile. În prezent, potrivit art. 69³ din Codul fiscal, notarul este impozitat pentru venitul impozabil determinat ca onorarii minus cheltuielile aferente activității profesionale, deductibile conform cap. 3 titlul II. Textul proiectului (art. 14 lit. a)) păstrează noțiunea de „venit impozabil”, care, prin definiție (art. 12 Cod fiscal), înseamnă venit brut diminuat cu deducerile permise - deci, baza rămâne netă. Nota de fundamentare descrie însă baza ca „venitul brut obținut din toate sursele, cu excepția deducerilor și scutirilor la care are dreptul contribuabilul conform legislației fiscale”. Această formulare, coroborată	aplicare, destinat prevenirii substituției raporturilor de muncă prin contracte de prestări servicii încheiate cu antreprenori independenți și asigurării unui tratament fiscal uniform pentru toți contribuabilii. Totodată, este de menționat că modificările la art.24 au fost excluse din proiect, urmează a fi aplicate normele existente la moment

			cu cap. 10¹ (art. 69³) și faptul că activitatea notarială nu este activitate de întreprinzător (art. 24, care reglementează deducerile, vizează formal activitatea de întreprinzător), creează un risc real de interpretare potrivit căreia notarul ar fi impozitat pe încasările brute, fără deducerea cheltuielilor reale. Notarul suportă în mod obligatoriu și permanent cheltuieli aferente întreținerii biroului notarial, remunerării personalului, contribuțiilor profesionale obligatorii, asigurării de răspundere profesională, păstrării și ordonării arhivei notariale, accesului la registre și sisteme informaționale de stat, implementării măsurilor de conformare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, digitalizării activității și securității cibernetice, cheltuieli pentru servicii <i>outsourcing</i> (curățenie, servicii de contabilitate ș.a.), precum și alte cheltuieli prevăzute de legislația specială. Impozitarea asupra unor venituri care includ cheltuieli profesionale obligatorii ar contraveni principiului capacității contributive și ar crea o sarcină fiscală excesivă și disproporționată pentru notari. În această ordine de idei, propunem menținerea principiului potrivit căruia baza impozabilă a persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției se determină ca diferență dintre venitul brut și cheltuielile aferente activității profesionale, deductibile conform prevederilor Codului fiscal, această regulă urmând a fi aplicabilă tuturor notarilor, indiferent de data investiției cu împuterniciri de exercitare a profesiei.	

Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (13) Deducerea reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale se permite în limitele aprobate anual de către conducătorii întreprinderilor, dar fără a depăși limitele stabilite de către Ministerul Sănătății pentru produsele din tutun de la pozițiile tarifare 240210000, 240220, 240290000, 2403, 2404 și limitele stabilite de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare pentru produsele din alcool etilic de la pozițiile tarifare 2207 și 2208, precum și limitele stabilite de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale pentru produsele petroliere.		Ministerul Sănătății	La art. 24, alineatul (13), se propune modificarea textului normei prin substituirea sintagmei „Ministerul Sănătății” (introdusă prin Legea nr. 356/2022) cu sintagma „Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare”.	Nota Propunerea urmează a fi examinată la etapa de rescriere a Codului fiscal.
		Uniunea Transportatorilor și Drumarilor (UTD)	Deducerea imediată și amortizarea accelerată a investițiilor Solicităm recunoașterea integrală, în perioada fiscală în care sunt suportate, sau amortizarea accelerată a cheltuielilor pentru: a) vehicule comerciale noi sau cu standarde ridicate de emisii; b) autobuze, autocare, vehicule electrice și vehicule cu combustibili alternativi; c) remorci, semiremorci și echipamente frigorifice; d) utilaje pentru construcția și întreținerea drumurilor; e) echipamente pentru stații de încărcare și depouri; f) sisteme de ticketing electronic, e-CMR, sisteme telematice, sisteme de management al flotei, tahografe inteligente și echipamente de control al plecărilor; g) echipamente de laborator și control al calității utilizate în lucrările de	Nu se acceptă, în contextul în care prevederile actuale a Codului fiscal (art.26¹), deja reglementează dreptul la deducerea accelerată a amortizării în scopuri fiscale, în cazul punerii în funcțiune a mijlocului fix

			infrastructură. În contextul noului regim de impozitare a profitului distribuit, solicităm clarificarea expresă că plățile documentate aferente procurării, finanțării, leasingului, asigurării și întreținerii acestor active nu constituie distribuire de profit și nici cheltuieli neeligibile.	
		Uniunea Transportatorilor și Drumarilor (UTD)	Facilități fiscale pentru formarea profesională și deficitul de personal Deficitul conducătorilor auto profesioniști, al inginerilor și al specialiștilor în infrastructură constituie o constrângere critică pentru sector. Solicităm ca următoarele cheltuieli suportate de angajator să fie recunoscute integral drept cheltuieli eligibile și să nu fie considerate facilități impozabile acordate salariatului: a) pregătirea inițială și periodică a conducătorilor auto profesioniști; b) obținerea și reînnoirea certificatelor de competență profesională; c) instruirea ADR, EcoDrive și instruirea la simulator; d) obținerea cardurilor pentru tahograf; e) examinările medicale și psihologice obligatorii; f) pregătirea și perfecționarea inginerilor, laboranților și specialiștilor din domeniul drumurilor; g) instruirea privind sistemele digitale, e-CMR, NCTS și alte proceduri europene de transport și tranzit.	Nu se acceptă Actualmente Codul fiscal reglementează dreptul la deducerea cheltuielilor pentru formarea profesională a salariaților, precum și oricărui cheltuieli care sunt suportate în cadrul activității de întreprinzător (ordinare și necesare).
		Ministerul Energiei	La pct. 13 se propune completarea art. 24 cu alin. (14¹) cu următorul cuprins: „(14¹) Se permite deducerea cheltuielilor aferente transmiterii gratuite a instalațiilor electrice, liniilor electrice și posturilor de transformare, conform Legii nr.164/2025 cu privire la energia electrică”.	Nu se acceptă Propunerea dată deja se regăsește în Codul fiscal, începând cu perioada 2026.

Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (15) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii sau suma taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru în mărime ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie, prognozate și aprobate de Guvern pentru anul în care au fost suportate.	Articolul 24 la alineatul (15) și (15¹), textul „0,15% din fondul de retribuire a muncii sau suma taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru în mărime ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie, prognozate și aprobate de Guvern pentru anul în care au fost suportate” se substituie cu textul „0,05% din cifra de afaceri”;	CNPM	Diminuarea deductibilității cotizațiilor plătite organizațiilor patronale și camerelor de comerț Proiectul de lege modifică articolul 24 alineatul (15) din Codul Fiscal, schimbând baza de calcul pentru deductibilitatea cotizațiilor de membru. Se trece de la plafonul actual de „până la 0.15% din fondul de salarizare sau maximum 2 salarii medii pe economie” la un indicator fix de „0.05% din cifra de afaceri” a companiei. Membrii CNPM solicită păstrarea formulei actuale corelate cu fondul de salarizare sau, în subsidiar, majorarea semnificativă a procentului aplicat cifrei de afaceri, oferind companiilor opțiunea legală de a alege indicatorul cel mai favorabil structurii lor financiare. Noua formulă penalizează în mod direct și discriminatoriu companiile care activează în domenii cu volume mari de tranzacționare, dar cu marje de profit extrem de reduse, cum sunt rețelele de distribuție sau comerțul cu amănuntul. Din perspectivă instituțională, această reducere drastică a deductibilității va diminua veniturile organizațiilor de reprezentare a mediului de afaceri. Măsura vine într-un moment critic, reducând capacitatea asociațiilor de a oferi IMM-urilor consultanță tehnică gratuită și programe de instruire pentru alinierea la standardele europene și la noul Cod Vamal.	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (15) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de taxe de	Articolul 24 la alineatul (15) și (15¹), textul „0,15% din fondul de retribuire a muncii sau suma taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru în mărime ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie,	CNSM	în conformitate cu art. 24 alin. (15¹) din Codul fiscal nr. 1163/1997 (în redacția actuală), se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili În decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii sau suma taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru în mărime ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie, prognozate și aprobate de Guvern pentru anul în care au fost suportate. (15¹) Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii sau suma taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru în mărime ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie, prognozate și aprobate de Guvern pentru anul în care au fost suportate.	prognozate și aprobate de Guvern pentru anul în care au fost suportate” se substituie cu textul „0,05% din cifra de afaceri”;		lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii sau suma taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru în mărime ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie, prognozate și aprobate de Guvern pentru anul în care au fost suportate. Se impune a fi subliniat faptul că norma menționată este în deplină concordanță cu prevederile art. 35 alin. (5) din Legea sindicatelor nr. 1129/2000, care stabilește limita de cel mult 0,15% din fondul de salarii. Prin urmare, considerăm oportună completarea redacției propuse în proiect la art. 24 alin. (15¹) în final cu sintagma „, dar nu mai puțin de 0,15% din fondul de retribuire a muncii”.	
		EBA	Revizuirea limitei propuse pentru deducerea cheltuielilor cu taxele de aderare și cotizații de membru Salutăm intenția Ministerului Finanțelor de a include un alt mecanism de deducere a cheltuielilor cu taxele de aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător. În prezent plafonul de deductibilitate este raportat la anumiți indicatori și constituie: (i) 0,15% din fondul de retribuire a muncii sau (ii) valoarea ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie, prognozate și aprobate de Guvern, aplicabil întregii valori a taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru suportate pe parcursul perioadei fiscale. Proiectul propus al politicii fiscale modifică abordarea de a stabili	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

			plafonul în funcție de fondul de salarizare la un alt indicator – cifra de afaceri, limitând însă la 0,05%. Ținem să menționăm că plafonul de 0.05% din cifra de afaceri este unul foarte mic și nu asigură deductibilitatea integrală unor astfel de cheltuieli, fiind afectați în mod special companiile cu rulaje mici ale cifrei de afaceri. În context, merită menționat faptul că calitatea de membru a unei asociații de profil sau de reprezentare reprezintă o chestiune indispensabilă în cadrul activității de întreprinzător, companiile organizându-și activitatea la nivel asociativ și nu în mod individual. Mai mult, de regula, companiile sunt membre a câtorva asociații, fapt care implică un cost mai mare cu aderarea, iar limitarea deducerii la 0,05% din cifra de afaceri reprezintă o povară fiscal suplimentară și neargumentată. Astfel, solicităm să fie revizuită această limită prin raportarea la 5% din cifra de afaceri pentru a reflecta în mod fidel scopul real al acestor taxe, dar și pentru a alinia altor limite prevăzute prin proiectul politicii fiscale (ex. Deducerea cheltuielilor cu donații în limita de 5% din cifra de afaceri).	
		Asociația Obștească „Asociația Companiilor de Creație” (COR)	Recalibrarea deducerii cotizațiilor de membru. Ajustarea art. 24 alin. (15) și (15¹) astfel încât să nu se reducă deductibilitatea actuală a cotizațiilor către asociațiile de reprezentare – de exemplu, prin păstrarea alternativei celor două salarii medii lunare pe economie.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.
		Moldova Fruct	Solicităm majorarea plafonului deductibil pentru cotizațiile de membru și taxele de patronat de la 0,05% la maximum 2% din cifra de afaceri, lăsând companiilor dreptul legitim de a susține structurile asociative de export.	Se acceptă parțial , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

		Asociația Producătorilor de carne de porc din Moldova	Revizuirea limitei propuse pentru deducerea cheltuielilor cu taxele de aderare și cotizații de membru. Proiectul propus al politicii fiscale modifică abordarea de a stabili plafonul în funcție de fondul de salarizare la un alt indicator – cifra de afaceri, limitând însă la 0,05%. Ținem să menționăm că plafonul de 0.05% din cifra de afaceri este unul foarte mic și nu asigură deductibilitatea integrală unor astfel de cheltuieli. Solicităm să fie revizuită această limită prin raportarea la 5% din cifra de afaceri.	Se acceptă parțial , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.
		Asociația „MĂR”	Revizuirea limitei de deductibilitate a cheltuielilor aferente cotizațiilor de membru și taxelor de aderare la organizațiile patronale Salutăm intenția de a menține posibilitatea deducerii fiscale a cheltuielilor aferente taxelor de aderare și cotizațiilor de membru achitate către organizațiile patronale, precum și altor structuri reprezentative ale mediului antreprenorial. Totodată, considerăm că plafonul propus de 0,05% din cifra de afaceri este insuficient și riscă să reducă eficiența practică a acestei facilități fiscale, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii care reprezintă majoritatea membrilor organizațiilor patronale și profesionale. Din perspectiva MĂR, participarea companiilor în cadrul organizațiilor patronale și asociațiilor sectoriale nu reprezintă o cheltuială opțională, ci o investiție în reprezentarea intereselor economice, dialogul cu autoritățile, dezvoltarea profesională, promovarea bunelor practici și consolidarea competitivității sectoarelor economice.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

			În cazul mai multor industrii, activitatea asociativă a devenit esențială pentru promovarea reformelor sectoriale, participarea la consultările publice, dezvoltarea competențelor profesionale și implementarea proiectelor de interes comun pentru industrial economiei. De asemenea, multe companii sunt membre simultan ale mai multor organizații profesionale, patronale, ceea ce presupune costuri legitime și necesare pentru asigurarea unei reprezentări eficiente a intereselor lor economice. În aceste condiții, limitarea deductibilității la nivelul de 0,05% din cifra de afaceri poate descuraja implicarea companiilor în structurile asociative și poate diminua capacitatea organizațiilor patronale de a reprezenta eficient mediul de afaceri în dialogul cu autoritățile publice. Prin urmare, solicită reconsiderarea plafonului propus și stabilirea unui mecanism care să permită deductibilitatea într-o măsură mai apropiată de realitățile mediului antreprenorial. Considerăm oportună examinarea majorării plafonului la un nivel care să asigure deductibilitatea efectivă a acestor cheltuieli și să fie în concordanță cu importanța activității asociative pentru dezvoltarea mediului de afaceri și consolidarea dialogului public-privat. O astfel de abordare ar contribui la stimularea participării companiilor în organizațiile reprezentative, la consolidarea structurilor patronale și profesionale și la crearea unui cadru mai favorabil pentru formularea și promovarea politicilor economice bazate pe consultare și parteneriat.	

Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (15) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii sau suma taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru în mărime ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie, prognozate și aprobate de Guvern pentru anul în care au fost suportate. (15¹) Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii sau suma taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru în mărime ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie, prognozate și aprobate de Guvern pentru anul în care au fost suportate.	Articolul 24 la alineatul (15) și (15¹), textul „0,15% din fondul de retribuire a muncii sau suma taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru în mărime ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie, prognozate și aprobate de Guvern pentru anul în care au fost suportate” se substituie cu textul „0,05% din cifra de afaceri”;	Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova (ANTRIM)	În același spirit al susținerii mediului de afaceri, atragem atenția asupra propunerii de a raporta deductibilitatea cheltuielilor cu taxele de aderare și cotizațiile de membru la cifra de afaceri, înlocuind astfel limitarea bazată pe fondul de salarizare. Deși direcția este una salutară, modificarea propusă la art. 24 alin. (15) și (15¹) din Codul fiscal limitează această deductibilitate la doar 0,05% din cifra de afaceri. Acest procent este disproporționat de mic și nu asigură acoperirea integrală a acestor cheltuieli, afectând în mod special IMM-urile. Industria turismului este prin excelență un sector multidisciplinar, iar operatorii noștri sunt adesea nevoiți să facă parte din mai multe asociații de profil pentru a-și putea desfășura și promova activitatea eficient. De exemplu, o agenție de turism poate fi membră atât a unei asociații de turism receptor și intern, cât și a uneia de outgoing, operatorii de turism medical trebuie să fie afiliați și la structuri din sistemul de sănătate, iar o cramă care primește turiști este de regulă membră ANTRIM, dar și a asociației micilor producători de vinuri sau a altor entități de ramură. Acest nivel ridicat de afiliere, vital pentru calitatea și complexitatea produsului turistic, implică un cost cumulativ semnificativ cu cotizațiile. Prin urmare, solicităm revizuirea acestei limite și stabilirea ei la 5% din cifra de afaceri. O astfel de cotă ar reflecta fidel realitatea asocierii profesionale și s-ar alinia echitabil cu alte facilități similare prevăzute în același proiect de lege, cum ar fi deducerea cheltuielilor pentru donații, plafonată tot la 5% din cifra de afaceri.	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

		Uniunea Transportatorilor și Drumarilor (UTD)	Deducerea integrală a cotizațiilor achitate organizațiilor internaționale reprezentative Proiectul politicii fiscale limitează deducerea taxelor de aderare și a cotizațiilor de membru prin raportare la cifra de afaceri. Această limitare nu trebuie să afecteze participarea întreprinderilor moldovenești la organizații internaționale care reprezintă ramurile economiei în raport cu instituțiile interguvernamentale. Propunem completarea art. 24 din Codul fiscal cu alineatul (15 ³), cu următorul cuprins: „(15 ³) Prin derogare de la alin. (15) și (15 ¹), se permite deducerea integrală a cheltuielilor suportate de contribuabili sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru achitate organizațiilor internaționale de reprezentare constituite în temeiul convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și altor organizații internaționale care sunt acreditate, dețin statut consultativ, participativ sau de observator pe lângă organizații interguvernamentale.” Deducerea trebuie să fie permisă în baza documentului de aderare, a facturii sau notei de plată și a documentului care confirmă achitarea cotizației.	Nu se acceptă , se menține redacția actuală prevăzută în Codul fiscal
	Puncte din proiect: pct. 13.4 – art. 24 alin. (15) și (15 ¹); pct. 13.7 – art. 24 alin. (20); modificările aferente art. 52, după caz.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Excluderea sindicatelor și patronatelor din categoria entităților scutite de calcularea impozitului pe profit și revizuirea plafonului de deductibilitate Vă rugăm să clarificați: • rațiunea schimbării bazei de calcul pentru deductibilitatea cotizațiilor către patronate și sindicate? • de ce se trece de la fondul de retribuire a muncii la cifra de afaceri? • cum se aplică plafonul companiilor cu cifră de afaceri mare, dar marjă redusă	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

			și cum se aplică plafonul organizațiilor care nu au cifră de afaceri în sens clasic? • dacă a fost evaluat impactul asupra sustenabilității organizațiilor patronale și sindicale și impactul asupra dialogului public-privat; • de ce sunt excluse patronatele și sindicatele din regimul de scutire, în același timp cu menținerea organizațiilor non-profit? Or, esența și natura activităților este similară, dar reglementarea se face prin legi specifice diferite, ceea ce crează distorsiuni în înțelegerea acestei decizii; • dacă modificarea tratamentului fiscal respectă principiul neutralității și nediscriminării între entități cu scop necomercial comparabil? • dacă a fost analizată conformitatea cu jurisprudența europeană privind tratamentul organizațiilor non profit? Actualul proiect ridică îngrijorări inclusiv în ceea ce privește tratamentul aplicabil cotizațiilor către organizațiile patronale și sindicale, precum și statutul fiscal al acestor organizații. Patronatele și sindicatele au un rol esențial în menținerea unui dialog social și economic constructiv, contribuind la formularea de politici publice mai echilibrate, la consultarea mediului de afaceri și a salariaților, precum și la prevenirea unor decizii normative rupte de realitățile economice. În acest context, modificarea bazei de calcul pentru deductibilitatea cotizațiilor, precum și excluderea patronatelor și sindicatelor din regimul de scutire, necesită o fundamentare suplimentară. Noua arhitectură a impozitării, în special componenta aferentă cheltuielilor neeligibile, poate	

			genera riscuri sporite de calificare diferită și aplicare abuzivă din partea organelor de control. Aceste riscuri sunt amplificate de menținerea unei abordări diferite pentru organizațiile necomerciale, deși natura activității patronatelor, sindicatelor și organizațiilor non-profit este comparabilă sub aspectul finalității necomerciale și al reglementării prin legi speciale. Propunem menținerea unui tratament fiscal coerent și nediscriminatoriu pentru patronate, sindicate și organizațiile necomerciale, cel puțin în ceea ce privește veniturile obținute din cotizații, granturi, donații și alte surse destinate realizării scopurilor statutare.	
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern.	Articolul 24: alineatul (19) va avea următorul cuprins: „(19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice beneficii nemonetare în folosul angajaților, zilierilor, studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în cuantumul anual ce nu depășește 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv, aferent perioadei fiscale de gestiune.”;	CNPM	Plafonarea cumulativă rigidă a beneficiilor extra-salariale și a facilităților nemonetare acordate angajaților Prin modificarea articolelor 19, 20 și 24 din Codul Fiscal, proiectul introduce un plafon global și rigid, limitat la maximum 10% din fondul anual de salarizare al companiei, în care trebuie să se încadreze absolut toate facilitățile nemonetare (non-cash) și beneficiile oferite de angajator salariaților săi. Membrii CNPM solicită excluderea din acest plafon cumulativ a cheltuielilor strategice destinate dezvoltării resurselor umane. Astfel, programele de instruire profesională, cursurile de calificare, pachetele de asigurări medicale facultative, abonamentele de servicii medicale sau sportive, precum și planurile de stimulare pe termen lung bazate pe acțiuni (de tipul Stock Option Plans) trebuie să rămână deductibile integral și separate de facilitățile de consum curent.	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

			O plafonare rigidă de 10% va pune o presiune uriașă pe companiile din sectoarele mari consumatoare de forță de muncă (precum industria manufacturieră, automotive sau retail), forțându-le să își desființeze sau să își reducă drastic pachetele de suport social, tichetele de masă și asigurările de sănătate. Într-o perioadă marcată de un deficit acut de forță de muncă calificată și de emigrare masivă, aceste beneficii reprezintă instrumente vitale de retenție. De asemenea, asimilarea planurilor de tip Stock Option Plans în acest plafon contravine logicii financiare internaționale, unde opțiunile pe acțiuni sunt instrumente de capitalizare și co-interesare pe termen lung, nu elemente de remunerare salarială curentă.	
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern. (19¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art.4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă, precum și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii aferente tichetelor de masă.	Articolul 24: alineatul (19) va avea următorul cuprins: „(19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice beneficii nemonetare în folosul angajaților, zilierilor, studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în cuantumul anual ce nu depășește 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv, aferent perioadei fiscale de gestiune.”; alineatele (19¹) - (19⁴) se abrogă;	Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova (ANTRIM)	Salutăm intenția Ministerului Finanțelor de a elimina răspunderea angajatului pentru eventualele depășiri ale plafonului fiscal acordat, însă considerăm necesară o abordare mai nuanțată în ceea ce privește structura acestui plafon. În forma actuală, includerea tichetelor de vacanță și a tichetelor de masă în plafonul comun de 10% creează o competiție artificială între beneficii cu finalități sociale distincte, forțând angajatorii să aleagă între acestea în detrimentul salariaților. Tichetele de vacanță nu reprezintă un simplu beneficiu extrasalarial, ci un instrument strategic de politică turistică. Acestea au o misiune clară spre direcționarea resurselor financiare exclusiv către prestatorii de servicii turistice din Republica Moldova, susținând direct structurile de cazare, pensiunile rurale și unitățile de alimentație publică din mediul rural. Într-un context în care turismul intern are nevoie de stimulente pentru a-și	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

(19²) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, al studentului stagiar și/sau al elevului în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau de Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și/sau au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de angajator și angajat. Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a altor tipuri de cheltuieli conform prevederilor prezentului articol.			consolida cota de piață și a-și formaliza veniturile, tichetele de vacanță sunt un catalizator pentru consumul intern. Includerea lor în plafonul general de 10% riscă să transforme acest instrument, aflat încă în etapă de lansare și educare a pieței, într-o facilitate inaccesibilă pentru o mare parte a salariaților, din cauza prioritizării tichetelor de masă care, la rândul lor, joacă un rol vital în asigurarea alimentației zilnice pentru categoriile cu venituri mici și medii. Considerăm că tichetele de masă și tichetele de vacanță trebuie tratate ca instrumente cu regim special, fiind deja reglementate prin legi dedicate. Acestea au destinație limitată, sunt netransferabile și 100% trasabile, generând un consum fiscalizat care susține direct bugetul de stat. Fuzionarea lor într-un plafon comun ar submina eficiența ambelor instrumente angajatorii urmând a fi nevoiți să reducă numărul de beneficii acordate, cu efecte directe asupra veniturilor sectorului HoReCa și asupra gradului de utilizare a capacităților de cazare în zonele rurale. Pentru a asigura sustenabilitatea acestei politici și a atinge obiectivele de dezvoltare a turismului intern, propunem ca tichetele de vacanță și tichetele de masă să rămână plafonate conform legislației speciale aplicabile fiecăruia, fiind excluse din calculul plafonului general de 10%. În acest scop, solicităm completarea art. 24 alin. (19) din Codul fiscal cu următoarea prevedere: „Prevederile prezentului alineat nu se aplică cheltuielilor suportate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă, a tichetelor de vacanță și abonamentelor pentru utilizarea facilităților sportive în	

			vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic. Cheltuielile respective sunt deductibile separat, în limitele și în condițiile stabilite de legislația specială aplicabilă fiecărui instrument.” Această modificare nu reprezintă o relaxare fiscală nelimitată, ci o aliniere a regimului fiscal cu scopul economic al acestor instrumente: stimularea turismului și protejarea puterii de cumpărare a angajaților, fără a pune în pericol viabilitatea agenților economici din industria ospitalității.	
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. 24 alin. (19) din Codul fiscal, opinăm că norma urmează a fi revizuită prin stabilirea modului de determinare a plafonului de 10% din fondul anual de retribuire a muncii pentru contribuabilii care își încep activitatea pe parcursul perioadei fiscale sau care nu au activat pe întreaga durată a anului fiscal. În redacția actuală a normei, opinăm că nu este clar acest aspect.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (19 ¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art.4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă, precum și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii aferente tichetelor de masă. (19 ²) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, al studentului stagiar și/sau al elevului în baza	Articolul 24: alineatele (19 ¹) - (19 ⁴) se abrogă;	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 13.6 MMPS susține menținerea redacției actuale a alin. (19¹), alin. (19³) lit. b) și d) din Codul fiscal. Menționăm că sprijinim menținerea integrală a deducțiilor pentru tichete de masă, formare profesională și servicii medicale. Tichetele de masă reprezintă un instrument important de susținere a bunăstării salariaților, utilizat în special în sectoarele cu activități solicitante din punct de vedere fizic. Prin acest mecanism, angajatorii contribuie la acoperirea cheltuielilor pentru alimentație, sporind atractivitatea locurilor de muncă și gradul de retenție a personalului. Totodată, studiile Organizației Internaționale a Muncii și ale Organizației Mondiale a Sănătății	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

raporturilor reglementate de Codul educației și/sau de Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și/sau au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de angajator și angajat. Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a altor tipuri de cheltuieli conform prevederilor prezentului articol. (19³) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator, în folosul salariatului, pentru: a) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite salariaților, al căror cuantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat; b) perfecționarea salariaților, alta decât cea prevăzută la alin.(19), precum și pentru activitățile aferente consolidării culturii corporative și a spiritului de echipă, în modul stabilit de Guvern, în cuantum anual ce nu depășește 5% din valoarea calculată ca diferență între fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul precedent sau pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din			evidențiază că accesul la o alimentație adecvată contribuie la creșterea productivității, reducerea absenteismului și îmbunătățirea stării de sănătate a lucrătorilor. De asemenea, în numeroase state membre ale Uniunii Europene, tichetele de masă beneficiază de tratament fiscal preferențial, fiind recunoscute ca instrument de politică socială și de ocupare. Abrogarea facilității fiscale riscă să determine reducerea sau eliminarea acestui beneficiu pentru salariați, diminuarea instrumentelor de motivare utilizate de angajatori și reducerea consumului în sectorul alimentar și HoReCa. Abrogarea alin. 19³ lit. b), referitor la perfecționarea profesională și activitățile de team-building, riscă să reducă investițiile angajatorilor în dezvoltarea competențelor forței de muncă, într-un context în care deficitul de personal calificat reprezintă una dintre principalele provocări ale pieței muncii. Potrivit datelor europene, întreprinderile care investesc în formarea continuă înregistrează niveluri mai ridicate de productivitate, inovare și retenție a personalului. Eliminarea facilității fiscale ar putea descuraja participarea angajatorilor la astfel de programe și ar diminua capacitatea de adaptare a salariaților la noile cerințe tehnologice și profesionale. În ceea ce privește alin. 19³ lit. d), referitor la serviciile medicale și asigurarea medicală facultativă acordate salariaților, menținerea facilității fiscale este justificată prin beneficiile economice și sociale generate. Eliminarea deductibilității ar reduce interesul angajatorilor de a oferi aceste beneficii, limitând accesul	

Republica Moldova din anul respectiv. În sensul prezentei litere, prin fond de retribuire a muncii se înțelege salariul, alte recompense pentru munca depusă, inclusiv ajutorul material; c) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, achiziționate de la furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei, precum și de la intermediarii acestora, și/sau compensarea cheltuielilor suportate de salariați în structurile de primire turistică din zonele rurale ale Republicii Moldova, inclusiv a cheltuielilor aferente tichetelor de vacanță, în mărime anuală de până la 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat; d) contractarea serviciilor medicale în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat. Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a cheltuielilor enumerate la lit.a)–d) dacă pentru cuantumul ce depășește plafonul menționat se aplică alin.(19²). (19⁴) Se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru transportul și hrana studenților stagiari și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul			salariaților la servicii preventive și complementare de sănătate și sporind presiunea asupra sistemului public de sănătate. Totodată, într-o piață a muncii marcată de deficit de personal, aceste beneficii reprezintă instrumente importante de atragere și retenție a forței de muncă.	

educației și/sau Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, conform modului stabilit de Guvern.				
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern. (19¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art.4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă, precum și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii aferente tichetelor de masă. (19²) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, al studentului stagiar și/sau al elevului în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau de Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și/sau au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de	Articolul 24: alineatul (19) va avea următorul cuprins: „(19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice beneficii nemonetare în folosul angajaților, zilierilor, studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în cuantumul anual ce nu depășește 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv, aferent perioadei fiscale de gestiune.”; alineatele (19¹) - (19⁴) se abrogă;	ABM	Noua structură privind beneficiile monetare și nemonetare introduce noțiuni nedefinite și un plafon unic de deductibilitate, generând incertitudine privind componentele fondului anual de retribuire a muncii. De asemenea, eliminarea posibilității de deducere a facilităților impozitate la nivelul salariatului poate conduce la dublă impunere. Noua structură a politicii fiscale introduce diferențierea între beneficii monetare și nemonetare, însă această abordare generează incertitudini privind aplicarea corespunzătoare a regimului fiscal. În acest context, evidențiem următoarele aspecte: • În primul rând, definiția propusă a noțiunii de “fond anual de retribuire a muncii”, generează unele incertitudini cu privire la componentele acestuia, reieșind din prevederile privind achitarea asigurărilor sociale incluse în proiectul Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. Utilizarea noțiunii de „fond anual de retribuire a muncii” (art.12 alin.17) pentru determinarea deductibilității, corelată cu cuantumul salariilor efectiv achitate, nu reflectă principiul contabil al angajamentelor, fiind mai adecvată raportarea la salariile calculate (art.24 alin. (11¹)). • În al doilea rând, eliminarea prevederii care permitea deducerea facilităților impozitate la nivelul salariatului poate conduce la dublă impunere, motiv pentru care considerăm necesară menținerea acesteia.	Se acceptă parțial , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

angajator și angajat. Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a altor tipuri de cheltuieli conform prevederilor prezentului articol. (19³) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator, în folosul salariatului, pentru: a) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite salariaților, al căror quantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat; b) perfecționarea salariaților, alta decât cea prevăzută la alin.(19), precum și pentru activitățile aferente consolidării culturii corporative și a spiritului de echipă, în modul stabilit de Guvern, în quantum anual ce nu depășește 5% din valoarea calculată ca diferență între fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul precedent sau pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova din anul respectiv. În sensul prezentei litere, prin fond de retribuire a muncii se înțelege salariul, alte recompense pentru munca depusă, inclusiv ajutorul material; c) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației			• În al treilea rând, solicităm respectuos autorului definirea noțiunii de “beneficia nemonetare” și “beneficii monetare”, inclusiv stabilirea unor criterii conform cărora ar fi posibilă evaluarea naturii beneficiilor respective (oferirea unor exemple). Plafonul de 10% aplicabil beneficiilor nemonetare nu este corelat clar cu celelalte prevederi fiscale relevante, ceea ce generează incertitudine normativă și dificultăți de aplicare (redacția propusă la art.20 lit.d⁶ și art.20 lit.d²⁰ din Codul fiscal). • În al patrulea rând, considerăm oportună revizuirea plafonului de deductibilitate, având în vedere natura cumulativă și utilizarea extinsă a acestor beneficii ca instrument de motivare a angajaților. Claritatea regimului fiscal al beneficiilor este necesară pentru aplicare uniformă și pentru evitarea dublării sarcinii fiscale. Beneficiile acordate salariaților sunt utilizate ca instrumente de motivare și retenție, iar deductibilitatea predictibilă a acestora sprijină dezvoltarea competențelor, competitivitatea angajatorilor și formalizarea costurilor salariale.	
		Moldova Fruct	Plafonarea și taxarea hranei, transportului și serviciilor destinate zilierilor (Modificarea Art. 24 din CF) Ce prevede proiectul: Cheltuielile suportate de angajator pentru hrană, transport și tichete de masă pentru salariați, stagiați și zilieri sunt consolidate și supuse unui plafon rigid de 10% din fondul anual de retribuire a muncii. Orice sumă ce depășește acest plafon este declarată neeligibilă (și taxată cu 15%).	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, achiziționate de la furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei, precum și de la intermediarii acestora, și/sau compensarea cheltuielilor suportate de salariați în structurile de primire turistică din zonele rurale ale Republicii Moldova, inclusiv a cheltuielilor aferente tichetelor de vacanță, în mărime anuală de până la 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat; d) contractarea serviciilor medicale în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat. Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a cheltuielilor enumerate la lit.a)–d) dacă pentru cuantumul ce depășește plafonul menționat se aplică alin.(19²). (19⁴) Se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru transportul și hrana studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, conform modului stabilit de Guvern. (20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale salariatului în			Consecințe economice: Această regulă ignoră total modul în care funcționează horticultura. O fermă are puțini angajați permanenți la birou sau mecanizatori în câmp, dar în lunile de recoltare (mai-octombrie) aduce la muncă sute de oameni cu ziua (zilieri). Pentru a strânge recolta, fermierul este obligat prin lege și de realitățile din teren să le asigure oamenilor transport organizat din sate și o masă caldă pe câmp. Deoarece fondul de salarizare permanent al fermei este mic, plafonul de 10% se va epuiza chiar din primele două săptămâni de recoltare. Tot ce cheltuiește fermierul în restul lunilor pentru a hrăni și transporta zilierii va fi taxat de stat cu 15%. Este inadmisibil ca statul să amendeze fiscal un producător pentru că le dă o masă caldă oamenilor care muncesc sub cerul liber. Solicităm ca toate cheltuielile efectuate de fermieri pentru hrana, tichetele de masă și transportul zilierilor (conform Legii nr. 22/2018) să fie deductibile în proporție de 100%, fără a fi incluse în plafonul restrictiv de 10% din fondul de salarizare al personalului permanent.	
		Asociația Producătorilor de carne de porc din Moldova	Revizuirea plafonului pentru beneficiile nemonetare în folosul angajaților (hrana, transport, cadouri pentru angajați). Proiectul propune prin Alineatul (19) :,,(19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice beneficii nemonetare în folosul angajaților, zilierilor, studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în cuantumul anual	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat. (26) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de angajator, în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului, pentru organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor sau pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani.			ce nu depășește 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv, aferent perioadei fiscale de gestiune.” Limita de 10% nu acoperă cheltuielile pentru transport și masă pentru angajații din sectorul agricol luând în considerație faptul că activitatea fermelor se desfășoară în extravilan, iar fermele sunt nevoite să asigure aceste beneficii nemonetare angajaților. Propunem majorarea plafonului deductibil al cheltuielilor cu beneficii la minim 20% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului.	
		ACAP	Solicităm insistent să se stabilească un alt moment de determinare a indicatorului limităm, decât perioada fiscală de gestiune curentă (de exemplu, perioada fiscală precedentă). În acest context, este principial important de clarificat ce se înțelege prin beneficii nemonetare. Se vor include aici sau nu hrana, transportul organizat, instruirea profesională etc.?	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.
		CNSM	propunem la pct. 13.5, în partea ce ține de expunerea într-o nouă redacție a art. 24, alin. (19) din Codul fiscal să fie completată după cuvintele „în folosul angajaților,” cu sintagma „stabilite prin contractul colectiv de muncă la nivel de unitate”, fapt ce va permite acordarea nediscriminatorie de către angajator a beneficiilor nemonetare, de comun acord cu organizația sindicală, sau, în lipsa acesteia, cu reprezentanții salariaților care au încheiat contractul colectiv de muncă. Propunerea dată va asigura promovarea negocierilor colective precum prevede Directiva UE 2022/2041 privind salariile minime adecvate.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.
		EBA	Revizuirea modului propus de impozitare a veniturilor din beneficii	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

			Proiectul politicii fiscale supus consultărilor este axat pe două concepte distincte ”beneficii monetare și ”beneficii nemonetar” și care, în baza analizei noastre preliminare comportă sarcini fiscale diferite / lasă loc de interpretare privind modul practic în care trebuie înțeles și aplicat regimul fiscal aferent. În context, sumarizăm mai jos principalele deficiențe constatate: • Pentru respectarea regimului fiscal al acestora este necesar sa fie dată noțiunea exactă a ”beneficiilor monetare” și ”beneficiilor nemonetare”. De exemplu , nu este clar dacă acordarea tichetelor de masă intră în categoria beneficiilor per general, și dacă da, atunci în care categorie de beneficii - monetare sau nemonetare. • Fondul anual de retribuire a muncii (noțiune nouă) utilizat la determinarea cheltuielilor eligibile/deducerea cheltuielilor, inclusiv în raport cu antreprenorii independenți, este bazat cuantumul salariilor efectiv achitate salariaților pe parcursul perioadei fiscale respective. Având în vedere că în scopuri contabile veniturile și cheltuielile se determina în baza principiului de angajamente, consideram necesar modificarea noțiunii bazat pe salariile calculate și nu cele achitate. • Am identificat excluderea alin.(19²) din art.24 din Codul fiscal, prin care facilitățile care sunt impozitate la nivelul salariatului se permiteau la deducere la determinarea impozitului pe profit. Consideram esențiala menținerea prevederii actuale pentru evitarea dublei impuneri a acestor cheltuieli atât la nivel de angajator, cât și la nivel de salariat.	

			• În cazul beneficiilor nemonetare este propusă limita la deducere de 10% din fondul de salarizare, însă nu este clar cum această limită este/trebuie să fie corelată cu redacția propusă a art.20 lit.d⁶ și art.20 lit.d²⁰ din Codul fiscal. Înțelegem că, cel puțin, din punct de vedere al asigurărilor sociale de stat o astfel de legătură a fost inclusă prin suplinirea Anexei nr.3 la Legea nr.489/1999 punctul 44) și care face trimitere în mod expres la art.24 alin.(19) din Codul fiscal. • Totodată, propunem majorarea plafonului deductibil al cheltuielilor cu beneficii, avînd în vedere cumularea tuturor beneficiilor acordate și utilizate ca stimulent de către companii, fiind planificate și bugetate pe termen mediu si lung, iar valoarea acestora cumulativă este una destul de mare (ex.cheltuieli cu hrana, transport, cadouri, sport, servicii de îngrijire a copiilor, etc) • De asemenea, nu este clar mecanismul de impozitare /deducere a cheltuielilor cu tichetele de masă în condițiile propuse de noua politică fiscală. Astfel, nu este clar (i) care este actul de bază care reglementează regimul de impozitare (Codul fiscal, Legea 166/2017, Legea 489/1999), (ii) care este scopul excluderii contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii din valoarea tichetelor de masă (Potrivit Notei informative la proiect modificarea respectivă urmărește ”excluderea obligației de calculare a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii la valoarea nominală a tichetelor de masa” însă această normă/regulă nu este inclusă în Legea 489/1999, iar art.7 din Legea 166/2017 include prevederi diferite de cele anunțate prin Nota informativă în	

			temeiul căruia ”Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art.4 alin.(1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu”. Pe cale de consecință, solicităm s fie corelate toate aceste legi, astfel încât să fie clar modul de impozitare/de deducere a tichetelor de masă începînd cu 2027. • Totodată, solicităm să fie păstrat regimul actual de deductibilitate pentru transportul și alimentația angajaților. Limitarea deductibilității beneficiilor nemonetare la un plafon de 10% din fondul de salarizare este insuficientă și nu reflectă realitatea în care activează companiile din anumite domenii. În prezent, cheltuielile cumulate aferente transportului și hranei angajaților reprezintă aproximativ 20% din fondul de salarizare. Plafoanele legale actuale de 75 lei/zi/angajat pentru transport și 70 lei/zi/angajat pentru hrana deja constituie circa 20% din fondul de salarizare. Stabilirea unui plafon unic de deductibilitate de 10% pentru toate beneficiile nemonetare ar însemna, în practică, reducerea semnificativă a nivelului actual de deductibilitate pentru aceste cheltuieli. În consecință, noua regulă ar reduce nivelul de deductibilitate existent și ar genera costuri fiscale suplimentare pentru	

			mediul de afaceri. În contextul actual, marcat de declinul demografic și de nivelul redus al veniturilor populației, transportul și alimentația nu pot fi considerate simple beneficii extrasalariale, ci reprezintă necesități esențiale pentru asigurarea și menținerea forței de muncă. Din aceste considerente, propunem păstrarea nivelului actual de deductibilitate pentru transportul și hrana angajaților la minimum 20% din fondul de salarizare. • De asemenea este necesară excluderea cheltuielilor pentru formarea profesională din plafonul de 10% aplicabil beneficiilor nemonetare și permiterea deducerii integrale a acestora. Cheltuielile pentru formarea profesională sunt direct legate de activitatea de întreprinzător și reprezintă investiții necesare pentru dezvoltarea competențelor angajaților și menținerea competitivității întreprinderii. Deductibilitatea integrală a acestora ar încuraja investițiile în capitalul uman și ar asigura alinierea la bunele practici fiscale internaționale.	
	Articolul 24: alineatul (19) va avea următorul cuprins: „(19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice beneficii nemonetare în folosul angajaților, zilierilor, studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în cuantumul anual ce nu depășește 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv,	ABM	Formarea profesională și studiile angajaților incluse în plafonul global de 10% — regres față de regimul anterior Art. 24 alin. (19) nou stabilește un plafon unic de 10% din fondul anual de retribuire a muncii pentru TOATE beneficiile nemonetare, inclusiv: tichete de masă, transport, cazare, asigurare, sport, cadouri, formare profesională, studii. Regim anterior: cheltuielile cu formarea profesională a angajaților (cursuri, studii postuniversitare, certificări) nu aveau plafon propriu — erau deductibile	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

	aferent perioadei fiscale de gestiune.”; Articolul 23 va avea următorul cuprins: „Articolul 23. Cheltuieli neeligibile/nedeductibile aferente activității de întreprinzător Nu sunt eligibile/deductibile cheltuielile personale și familiale, beneficiile acordate persoanelor fizice, inclusiv salariilor, cu excepția cazurilor pentru care prezentul titlu prevede un alt mod de reglementare.		integral dacă legate de activitatea angajatorului. Impact concret: o bancă cu 2.000 angajați și fond de salarii de 200 mil. lei/an dispune de un plafon de 20 mil. lei pentru TOATE beneficiile nemonetare cumulate. Dacă cheltuielile cu formarea profesională, tichetele de masă și asigurarea depășesc 20 mil. lei, excedentul devine cheltuială neeligibilă (15% impozit). Propunere: Excluderea cheltuielilor cu formarea profesională din plafonul de 10% și permiterea spre deducere integral Modificările pot fi expuse în modul următor: Alineatul (19) în redacția propusă se completează la final cu o propoziție nouă: (19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice beneficii nemonetare în folosul angajaților, zilierilor, studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în cuantumul anual ce nu depășește 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv, aferent perioadei fiscale de gestiune. Prevederile prezentului alineat nu se aplică pentru cheltuielile incluse în alineatul (19¹) Și se adaugă un alineat nou (19¹) (19¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de angajator pentru studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern. Cheltuielile pentru formarea profesională sunt direct legate de activitatea de întreprinzător și reprezintă investiții necesare pentru dezvoltarea competențelor angajaților	

			și menținerea competitivității întreprinderii. Deductibilitatea integrală a acestora ar încuraja investițiile în dezvoltarea profesională și ar asigura alinierea la bunele practici fiscale internaționale.	
	Puncte din proiect: pct. 3 – art. 12 pct. 17; pct. 8 – art. 19; pct. 9 – art. 20; pct. 13.5 – art. 24 alin. (19); pct. 48 – art. 92; pct. 56 – art. 99 alin. (2); Art. XIX – Legea nr. 166/2017 privind tichetele de masă.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Facilitățile acordate de patron (beneficiile monetare și nemonetare) Vă rugăm să clarificați următoarele aspecte: • ce stă în spatele introducerii plafonului general de 10% și de ce anume această valoare? Ideea este că acest plafon este insuficient pentru a acoperi necesitățile companiei în ceea ce ține de atragerea și retenția personalului, iar propunerea unui alt plafon necesită înțelegerea modului de stabilire a acestuia. O valoare de lucru discutată în comunitate ar fi de minim 15% din fondul anual de retribuire a muncii; • rugăm să fie clarificat dacă „fondul anual de retribuire a muncii” include salariile, bonusurile, adaosurile, primele, concediile de odihnă, ajutoarele materiale, etc.; • propunem ca sintagma „plătite” din definiția de la art.12 pct.17 să fie înlocuită cu „calculate” – propunem următoarea redacție: „prin fond anual de retribuire a muncii se înțelege salariul, alte recompense, inclusiv ajutoarele materiale calculate și pentru care au fost calculate impozitele salariale. • La care anume salariu se referă plafonul de 10%? La ce sumă de salariu se referă plafonul de 10%? Anual pentru toate categoriile de salariați, anual pentru fiecare salariat sau pe altă bază de referință? • care este definiția clară a beneficiilor monetare și nemonetare în folosul angajaților?	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

			• salutăm excluderea contribuțiilor sociale la tichetele de masă, dar este nevoie de concretizarea necesității includerii acestei facilități în acest proiect, de rând cu tichetele de vacanță (detalii – mai jos). • nu este clară includerea cheltuielilor educaționale în acest grup? • dacă beneficiile acordate în baza contractelor colective de muncă vor avea același tratament? • nu este clar dacă entitatea va putea acorda și alte tipuri de beneficii nemonetare, decît celea care acum sunt prevăzute art.24? Sau entitatea va putea acorda și alte tipuri de beneficii nemonetare pe care le va determina aceasta, cu condiția ca ele să nu depășească plafonul menționat? • Propunem ca prevederile alin.(19²) actual din art.24 din CF să rămână valabile pentru facilitățile monetare, care vor fi cuprinse la art.19 din CF modificat. Astfel, facilitățile acordate de angajator conf.art. 19, care sunt impozitate la nivelul salariatului, să se permită deducerea la determinarea impozitului pe profit. Astfel vom evita dubla impunere a acestor cheltuieli atât la nivel de angajator, cît și la nivel de salariat; • Solicităm clarificarea privind tratamentul fiscal al facilităților actuale prevăzute la art.19 și eliminate din noul art.19, de exemplu: lit. “e) cheltuielile angajatorului pentru darea proprietății în folosință salariatului în scopuri personale” – această facilitate se va încadra în acel coș comun de beneficii nemonetare prevăzute la art.25 alin.19 nou?; • cum se tratează beneficiile recurente contractate anterior intrării în vigoare a legii?	

			• dacă la depășirea plafonului de 10% se impozitează doar depășirea sau întreaga sumă? • dacă beneficiile care nu depășesc plafonul de 10% sunt neimpozabile pentru salariați și dacă se aplică suplimentar contribuții sociale și medicale? Propunem includerea expresă a prevederii în Legea 489/1999 privind faptul că depășirea plafonului de 10% nu atrage după sine calcularea contribuțiilor sociale • de ce au fost excluse facilitățile ce țineau de creșe – nu doar cele ce țineau de sumele acordate, dar și cele ce țineau de deducerile pentru angajatorii ce decid organizarea spațiilor dedicate îngrijirii copiilor la locul de muncă? • cum se corelează tratamentul impozitului pe venit cu tratamentul TVA pentru bunurile și serviciile acordate salariaților, inclusiv în cazul în care acestea sunt în limita plafonului sau depășesc plafonul? • există obligația de ajustare TVA pentru bunurile și serviciile acordate gratuit sau prin intermediul unor furnizori externi, în contextul încadrării acestora în plafonul de 10%? • cum se tratează beneficiile acordate angajaților în contexte transfrontaliere (ex.: angajați detașați sau angajați ai grupurilor internaționale)? • cum se tratează beneficiile acordate prin intermediul unor furnizori externi (platforme de beneficii flexibile)? • dacă pragul de 10.000 de lei pentru raportare la SFS se aplică per tranzacție sau cumulativ anual, per persoană, și dacă se raportează și beneficiile neimpozabile. Menționăm că raportarea lunară a datelor “adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost oferite beneficiile” va depăși prevederile	

			GDPR care vor intra în vigoare din august 2026, poate ne limitam la IDNP? Conform proiectului, se introduce noțiunea “Fond anual de retribuire a muncii – cuantumul salariilor efectiv achitate salariaților pe parcursul perioadei fiscale respective”. Ce se întâmplă cu alte remunerații plătite pentru munca depusă, sub formă de prime/bonusuri etc.? Excluderea acestora diminuează baza de calcul pentru plafonul deductibilității. Atragerea și retenția personalului calificat au reprezentat, începând cu 2023, una dintre direcțiile importante ale politicilor fiscale, apreciate și promovate intens de comunitatea noastră de afaceri pentru că au permis companiilor să includă, în limita posibilităților, instrumente mai atractive de motivare și fidelizare a angajaților, setul dat fiind un punct de coeziune puternic pentru toate industriile prezente în cadrul AmCham Moldova. Unele dintre aceste instrumente, precum creșele organizate la locul de muncă, au contribuit și la obiectivul mai larg de facilitare a revenirii femeilor în câmpul muncii, prin asigurarea unui spațiu sigur pentru copil în proximitatea părintelui. Acest lucru susține continuitatea activității, menține productivitatea și reduce necesitatea unor costuri suplimentare pentru reinstruirea sau readaptarea angajatelor după o perioadă îndelungată de absență. Este salutară intenția de a elimina răspunderea angajatului pentru eventualele depășiri ale plafonului acordat. Totuși, este necesară o analiză atentă a elementelor care urmează să fie incluse în acest plafon și a oportunității de lui în forma propusă. În opinia noastră, plafonul ar	

			putea fi menținut doar cu excluderea expresă din componența acestuia a tichetelor de masă și a tichetelor de vacanță, având în vedere rolul lor social și economic, precum și faptul că acestea sunt deja reglementate prin legi speciale. Ambele instrumente au o finalitate socială și economică distinctă și nu pot fi asimilate beneficiilor extrasalariale cu caracter general. Tichetele de masă contribuie direct la asigurarea alimentației salariaților, în special a persoanelor cu venituri mici și medii, iar tichetele de vacanță stimulează odihna salariaților și direcționează resurse financiare exclusiv către serviciile turistice prestate pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, aceste instrumente au destinație limitată, nu pot fi convertite în numerar și sunt integral trasabile. Utilizarea lor generează consum formal și fiscalizat, susțin comerțanții, unitățile de alimentație publică, structurile de cazare, pensiunile rurale și ceilalți prestatori din industria turismului. Includerea tichetelor de masă și a tichetelor de vacanță în plafonul comun de 10% ar crea o concurență artificială între acestea și celelalte beneficii acordate salariaților, precum serviciile medicale, abonamentele sportive, formarea profesională sau alte facilități sociale. În cazul angajaților cu salarii mici și medii, tichetele de masă pot consuma o parte substanțială sau chiar integrală din plafonul disponibil. În consecință, angajatorii vor fi obligați să aleagă între acordarea tichetelor de masă și acordarea tichetelor de vacanță, iar cel din urmă instrument riscă să devină practic inaccesibil pentru o mare parte dintre salariați. O asemenea abordare ar putea diminua	

			utilizarea tichetelor de masă și ar compromite dezvoltarea tichetelor de vacanță chiar în etapa de lansare. Efectele s-ar răsfrânge atât asupra salariaților și angajatorilor, cât și asupra comercianților, sectorului HoReCa, pensiunilor rurale și bugetului public, prin reducerea consumului fiscalizat. Propunerea nu urmărește acordarea unui regim fiscal nelimitat. Tichetele de masă și tichetele de vacanță trebuie să rămână plafonate, însă separat, potrivit limitelor și condițiilor stabilite prin legislația specială aplicabilă fiecărui instrument (valoarea nominală minimă trebuie menținută din considerente economice pentru operatori). Astfel, este menținut controlul asupra costului fiscal, fără a afecta funcționalitatea și obiectivele sociale și economice ale acestora. În acest scop, se propune completarea art. 24 alin. (19) din Codul fiscal cu următoarea prevedere: „Prevederile prezentului alineat nu se aplică cheltuielilor suportate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă și a tichetelor de vacanță. Cheltuielile respective sunt deductibile separat, în limitele și în condițiile stabilite de legislația specială aplicabilă fiecărui instrument.” Referitor la includerea cheltuielilor pentru instruire în categoria beneficiilor acordate angajaților, alături de asigurări, activități sportive sau cadouri, considerăm această abordare ca fiind necorespunzătoare naturii reale a acestor cheltuieli. Capitalul uman reprezintă una dintre cele mai valoroase resurse ale mediului de afaceri, iar investițiile în dezvoltarea competențelor angajaților sunt esențiale pentru funcționarea și	

			creșterea sustenabilă a întreprinderilor. În contextul evoluției continue a tehnologiilor și al cerințelor pieței, instruirea profesională nu are un caracter facultativ, ci constituie o necesitate operațională, inclusiv pentru domenii în care sunt impuse certificări și perfecționări periodice. Totodată, dezvoltarea competențelor contribuie la creșterea competitivității întreprinderilor, la reducerea riscurilor operaționale și la asigurarea conformării cu cerințele legale și profesionale. În același timp, investițiile în formarea profesională susțin retenția personalului calificat în Republica Moldova și reduc fenomenul migrației forței de muncă, inclusiv prin stimularea implicării tinerilor în programe precum învățământul dual. Cheltuielile pentru formarea profesională sunt direct legate de activitatea de întreprinzător și reprezintă investiții necesare pentru dezvoltarea competențelor angajaților și menținerea competitivității întreprinderii. Deductibilitatea integrală a acestora ar încuraja investițiile în capitalul uman și ar asigura alinierea la bunele practici fiscale internaționale.	
		AIM	AIM consideră că beneficiile acordate angajaților reprezintă un instrument important pentru retenția personalului, creșterea productivității și dezvoltarea pieței muncii formale. În acest context, plafonul de 10% propus pentru beneficiile neimpozabile este insuficient pentru a răspunde necesităților actuale ale angajatorilor și ale angajaților. Limitarea excesivă a acestor mecanisme poate reduce atractivitatea unor instrumente care au contribuit în ultimii ani la formalizarea	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a normei prevăzute în Codul fiscal.

			economiei și la dezvoltarea unor sectoare precum alimentația publică, turismul și serviciile. AIM recomandă majorarea plafonului la un nivel cuprins între 20% și 25%, care ar permite menținerea rolului economic și social al acestor instrumente.	
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 13, articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător din Codul fiscal, se propune completarea: cu alineatul 19⁵ cu următorul cuprins: „19⁵) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de către angajator pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă, conform Legii 186/2008 securității și sănătății în muncă.”. Modificarea propusă va încuraja angajatorii să investească în măsuri de securitate și sănătate în muncă, ceea ce va conduce la sporirea gradului de securitate și sănătate în muncă și la diminuarea numărului de persoane accidentate, precum și la reducerea considerabilă a cheltuielilor pentru acoperirea consecințelor unor accidente de muncă. Doar pe parcursul anului 2025, au fost comunicate 683 accidente în muncă din care au suferit 704 de persoane. La nivel global, conform estimărilor Organizației Internaționale a Muncii, aproximativ 4% din Produsul Mondial Brut constituie pierderile cauzate de accidentele de muncă. Aceste pierderi reprezintă echivalentul a aproximativ 2,8 trilioane de dolari anual la nivel mondial. La nivel european, conform studiilor Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă aproximativ 3,3% din PIB-ul anual al Uniunii Europene se pierde din cauza condițiilor deficitare	Nu se acceptă Cheltuielile respectivă pot fi calificate drept cheltuieli ordinare și necesare în cadrul companii care pot fi deduse prin prisma art.24 alin.(1) din Codul fiscal.

			de securitate și sănătate în muncă, și accidentelor de muncă. Aceasta se traduce printr-o povară economică de peste 476 de miliarde de euro în fiecare an. Articolul 4, alineatul 3, litera h) din Convenția OIM 187 privind cadrul de promovare a securității și sănătății în muncă (ratificată de Republica Moldova prin Legea nr.72/2009) prevede că sistemul național de securitate și sănătate în muncă include mecanisme de sprijin pentru îmbunătățirea progresivă a condițiilor de securitate și sănătate în muncă în microîntreprinderi, în întreprinderile mici și mijlocii. Unul din mecanismele respective este deducerea cheltuielilor suportate de angajator pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă, formulat în propunerea de mai sus, așa cum este prevăzut în articolul 10 din Legea nr. 186/2008. Totodată menționăm că Ordinul Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 40/2001 stabilește Norme pentru elaborarea și realizarea măsurilor de protecție a muncii. Potrivit pct. 3, fiecare angajator, în baza evaluării factorilor de risc la locurile de muncă, va elabora Planul de măsuri de protecție a muncii în conformitate cu Lista-cadru privind măsurile de protecție a muncii (anexa nr. 2). Lista-cadru privind măsurile de protecție a muncii conține o serie de măsuri care îmbunătățesc nivelul de securitate și sănătate și contribuie la evitarea, excluderea sau minimizarea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire la locul de muncă. Acestea se divizează în măsuri tehnice și măsuri organizatorice. Ordinul în cauză asigură prevenirea abuzului legat de deducerea cheltuielilor suportate de	

			angajator pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă.	
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale salariatului în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat.	Articolul 24: alineatul (20) va avea următorul cuprins: „(20) Se permite deducerea donațiilor făcute de contribuabilul pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților și instituțiilor publice, organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), organizațiilor sindicale și patronale, caselor de copii de tip familial, autorităților administrației publice locale, în limita de 5% din cifra de afaceri.”;	Consiliul Național al Tineretului din Moldova	În cadrul modificării propuse la art. 24 alin. (20) din Codul fiscal, se recomandă majorarea plafonului de deductibilitate pentru donațiile și sponsorizările acordate organizațiilor de tineret și structurilor asociative de tineret de la 5% la 8% din cifra de afaceri Prin modificarea propusă la art. 24 alin. (20) din Codul fiscal se menține posibilitatea deducerii donațiilor și sponsorizărilor efectuate de contribuabili în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților și instituțiilor publice, organizațiilor necomerciale, organizațiilor sindicale și patronale, caselor de copii de tip familial și autorităților administrației publice locale, în limita de 5% din cifra de afaceri. Consiliul Național al Tineretului din Moldova susține menținerea mecanismului de deductibilitate prevăzut la art. 24 alin. (20), apreciind importanța acestuia pentru susținerea activităților de interes public desfășurate de organizațiile societății civile și de alte entități care contribuie la dezvoltarea comunităților. Totodată, CNTM consideră necesară consolidarea stimulentei fiscale destinate susținerii sectorului de tineret, având în vedere rolul organizațiilor de tineret și al structurilor asociative de tineret în dezvoltarea participării civice, educației nonformale, voluntariatului, incluziunii sociale și integrării socio-profesionale a tinerilor. În prezent, organizațiile de tineret implementează programe și servicii de interes public care completează intervențiile autorităților publice în	Nu se acceptă extinderea facilităților fiscale

			domeniul tineretului, contribuind la dezvoltarea competențelor tinerilor, promovarea participării acestora la procesele decizionale și consolidarea coeziunii sociale. Cu toate acestea, accesul la surse sustenabile de finanțare rămâne limitat, iar nivelul redus al sponsorizărilor private reprezintă una dintre principalele provocări pentru dezvoltarea sectorului. În acest context, Consiliul Național al Tineretului din Moldova recomandă completarea art. 24 alin. (20) din Codul fiscal cu o normă specială aplicabilă organizațiilor de tineret și structurilor asociative de tineret, după cum urmează: Redacția propusă: „Prin derogare de la prezentul alineat (art. 24 alin. (20)), donațiile și sponsorizările acordate organizațiilor de tineret și structurilor asociative de tineret, astfel cum sunt definite de Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret, se permit spre deducere în limita de 8% din cifra de afaceri.” Această recomandare ar contribui la: ● stimularea implicării mediului de afaceri în finanțarea programelor și inițiativelor destinate tinerilor; ● diversificarea și consolidarea surselor de finanțare ale organizațiilor de tineret; ● creșterea capacității organizațiilor de tineret de a implementa activități și servicii de interes public; ● dezvoltarea parteneriatelor dintre sectorul asociativ de tineret și mediul de afaceri; ● susținerea implementării obiectivelor politici de tineret	

			prevăzute de Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret.	
		Consiliul Național al ONG-urilor	Domeniul filantropiei și sponsorizării. Constatări: a) Slăbirea caracterului stimulativ al deducerii în noul model. Sub regimul actual, deducerea funcționează ca stimulent pozitiv: donatorul își reduce venitul impozabil și obține o economie fiscală efectivă. În modelul de impozitare a profitului distribuit, profitul nedistribuit este impozitat cu 0%, astfel încât deducerea nu mai produce o economie reală, ci asigură doar neutralitate fiscală - donația, în limita plafonului, nu este penalizată drept cheltuială neeligibilă. Practic, sistemul încetează să recompenseze filantropia și se limitează la a nu o sancționa. Pentru o țară cu un nivel deja scăzut al donațiilor corporative, eliminarea componentei stimulative riscă să frâneze creșterea filantropiei private. b) Pierderea diferențierii fiscale a sectorului independent și dispersia donațiilor către stat. Articolul 24 alineatul (20) așază pe picior de egalitate fiscală, sub același plafon, organizațiile necomerciale și autoritățile/instituțiile publice, inclusiv autoritățile administrației publice locale (APL). Întrucât plafonul, raportat la cifra de afaceri, este de regulă neconstrângător, sistemul fiscal nu mai face nicio diferență între o donație către o organizație a societății civile și una către o autoritate publică. În aceste condiții, decizia donatorului se mută pe criterii extrafiscale - vizibilitate, bunăvoință instituțională, iar în cazul APL, raporturile de autorizare, control și fiscalitate locală. Riscul concret este redirecționarea filantropiei corporative dinspre sectorul independent către	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

			entități bugetare, cu efect de erodare a autonomiei societății civile. c) Subvenționarea dublă a entităților deja finanțate de la buget. Autoritățile și instituțiile publice, precum și APL, sunt finanțate din bugetul public. Acordarea deductibilității pentru donațiile către acestea înseamnă că statul renunță la venit fiscal pentru a finanța entități pe care le finanțează deja. Această abordare este în contradicție cu raționamentul propriu al Ministerului Finanțelor, exprimat în cadrul consultării publice: solicitările de includere a instituțiilor medico-sanitare publice și a organizațiilor sindicale în mecanismul desemnării procentuale (2%) au fost respinse tocmai pe motivul evitării dublei finanțări a structurilor care beneficiază deja de resurse bugetare. Aceeași logică ar trebui aplicată consecvent și în cazul deductibilității donațiilor filantropice. Recomandări: 1. Reintroducerea unei componente real stimulative pentru donațiile către sectorul independent. Recomandăm completarea regimului de deducere cu un mecanism de stimulare adaptat modelului de impozitare a profitului distribuit - de exemplu, un credit fiscal aplicabil impozitului de 15% datorat la distribuirea profitului, pentru donațiile efectuate în favoarea organizațiilor necomerciale (art.52 alin.(1)). Un astfel de mecanism transformă neutralitatea fiscală actuală într-un stimulent efectiv și aliniază Republica Moldova la bunele practici de încurajare a filantropiei private. 2. Diferențierea tratamentului în favoarea societății civile independente și limitarea deductibilității pentru entitățile bugetare. Recomandăm fie	

			excluderea autorităților și instituțiilor publice și a APL din sfera deductibilității prevăzute la articolul 24 alineatul (20) - acestea fiind finanțate de la buget - fie instituirea unui tratament diferențiat: un plafon majorat sau o deducere/credit preferențial(ă) pentru donațiile către organizațiile necomerciale (art.52), comparativ cu cele către entitățile publice. Întrucât proiectul stabilește deja o deductibilitate selectivă (anumite categorii de beneficiari fiind excluse), diferențierea propusă reprezintă o recalibrare a unei selecții deja asumate de legiuitor, nu o excepție de la principiu.	
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale salariatului în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat.	Articolul 24: alineatul (20) va avea următorul cuprins: „(20) Se permite deducerea donațiilor făcute de contribuabilul pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților și instituțiilor publice, organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), organizațiilor sindicale și patronale, caselor de copii de tip familial, autorităților administrației publice locale, în limita de 5% din cifra de afaceri.”;	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	De asemenea, alin. (20) art. 24 se propune a fi completat cu reglementări ce țin de deducerea donațiilor făcute de contribuabilul pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea „prestatorilor de servicii sociale ” conform Legii 123/2010 cu privire la serviciile sociale, ținând cont că beneficiari ai acestor servicii sociale sunt persoanele defavorizate, inclusiv copiii în situație de risc și copii defavorizați. Astfel, alin. (20) la art. 24 va avea următorul cuprins: „(20) Se permite deducerea donațiilor făcute de contribuabilul pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților și instituțiilor publice, organizațiilor necomerciale specificate la art. 52 alin. (1), organizațiilor sindicale și patronale, prestatorilor de servicii sociale, autorităților administrației publice locale, în limita de 5% din cifra de afaceri”.	Nu se acceptă Propunerea urmează fi examinată suplimentar, inclusiv prin prisma de neadmitere a coerenței legislative între Legea nr.1420/2002 și Codul fiscal.
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător	Articolul 24 alineatul (26) va avea următorul cuprins:	Iavorscaia Elena Travinsckaia Ecaterina	De ce nu e indicată și legea 756/1999?	Se acceptă parțial , prin menținerea redacției actuale a articolului 36 din Codul fiscal

(26) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de angajator, în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului, pentru organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor sau pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani.	„(26) Angajatorilor li se permite deducerea plăților suportate aferente indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, conform art.4 al Legii nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.”.			
		Camera Notarială din RM	Deducerea cheltuielilor (Art. II, pct. 13 din proiect – art. 24 Codul fiscal). Potrivit Legii nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, Camera Notarială este organizația profesională de interes public care asigură organizarea și funcționarea profesiei de notar, contribuie la garantarea independenței notarilor, exercită atribuții de dezvoltare profesională și autoadministrare a profesiei, gestionează procese instituționale esențiale pentru exercitarea activității notariale și participă la asigurarea calității serviciilor notariale prestate cetățenilor. Rolul Camerei Notariale trebuie analizat și prin prisma principiilor fundamentale ale notariatului de tip latin, sistem la care Republica Moldova a aderat prin reforma instituției notarului și consacrarea modelului notarului independent și al autoadministrării profesiei. În cadrul acestui sistem, organul profesional nu reprezintă o asociație constituită pe principii benevole, ci o instituție indispensabilă pentru funcționarea profesiei, garant al independenței notarilor, al respectării normelor profesionale și al exercitării unitare a	Se acceptă parțial, prin menținerea actuală a redacției din art.24 al Codului fiscal.

			atribuțiilor de interes public conferite notarului. În acest sens, principiile notariatului latin prevăd obligativitatea apartenenței notarilor la organizația profesională națională, aceasta constituind o condiție inherentă exercitării profesiei. Prin urmare, Camera Notarială nu poate fi asimilată altor forme asociative constituite pe bază voluntară, precum sindicatele, patronatele sau alte organizații profesionale, având un statut juridic distinct și atribuții expres stabilite prin lege. În vederea realizării atribuțiilor sale, Camera Notarială dispune de patrimoniu și buget proprii, principalele surse de finanțare fiind constituite din contribuțiile obligatorii ale notarilor. Din aceste mijloace sunt finanțate activitatea aparatului administrativ, remunerarea personalului angajat, instruirea profesională continuă, proiectele de digitalizare și modernizare a activității notariale, precum și alte activități necesare realizării atribuțiilor prevăzute de lege. În fapt, contribuția obligatorie a notarilor reprezintă principala și unica sursă stabilă de finanțare a Camerei Notariale. În aceste condiții, Camera Notarială exprimă rezerve față de diminuarea posibilității de deducere a contribuției obligatorii achitate de notar, considerând că o asemenea măsură poate avea consecințe negative atât asupra exercitării profesiei de notar, cât și asupra funcționării eficiente a organului profesional de autoadministrare. Prin urmare, Camera Notarială consideră oportună menținerea posibilității de deducere a contribuției	

			obligatorii la un nivel care să reflecte importanța acesteia pentru funcționarea organului profesional, inclusiv prin păstrarea regimului actual sau prin identificarea unei soluții legislative echivalente, care să nu afecteze sustenabilitatea financiară a instituției și exercitarea atribuțiilor sale de interes public. Totodată, Camera Notarială constată că modificările propuse la art. 24 din Codul fiscal nu țin cont de specificul activității profesionale desfășurate în sectorul justiției, în special de particularitățile exercitării profesiei de notar. Limitarea deducerii cheltuielilor la plafonul de „3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune”, concomitent cu excluderea altor categorii de cheltuieli deductibile, nu reflectă modul de organizare și exercitare a activității notariale și nici obligațiile legale ce revin notarilor în procesul îndeplinirii actelor și procedurilor notariale. Această prevedere este inoportună pentru notari, având în vedere că majoritatea birourilor notariale au un număr redus de angajați sau nu au deloc salariați, ceea ce presupune un fond de retribuire a muncii redus ori inexistent. Aplicarea mecanică a plafonului de 3% va avea drept efect transformarea cheltuielilor profesionale în cheltuieli nedeductibile, ceea ce va conduce la majorarea artificială a bazei impozabile. În prezent, potrivit art. 69³ din Codul fiscal, notarul este impozitat pentru venitul impozabil determinat ca onorarii minus cheltuielile aferente activității profesionale, deductibile	

			conform cap. 3 titlul II. Textul proiectului (art. 14 lit. a)) păstrează noțiunea de „venit impozabil”, care, prin definiție (art. 12 Cod fiscal), înseamnă venit brut diminuat cu deducerile permise – deci, baza rămâne netă. Nota informativă descrie însă baza ca „venitul brut obținut din toate sursele, cu excepția deducerilor și scutirilor la care are dreptul contribuabilul conform legislației fiscale”. Această formulare, coroborată cu eşalonarea/închiderea cap. 10¹ – temeiul expres al deducerii cheltuielilor notarului (art. 69³) și faptul că activitatea notarială nu este activitate de întreprinzător (iar art. 24, care reglementează deducerile, vizează formal activitatea de întreprinzător), creează un risc real de interpretare potrivit căreia notarul ar fi impozitat pe încasările brute, fără deducerea cheltuielilor reale. Notarul suportă în mod obligatoriu și permanent cheltuieli aferente întreținerii biroului notarial, remunerării personalului, contribuțiilor profesionale obligatorii, asigurării de răspundere profesională, păstrării și ordonării arhivei notariale, accesului la registre și sisteme informaționale de stat, implementării măsurilor de conformare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, digitalizării activității și securității cibernetice, cheltuieli pentru servicii outsursing (curățenie, servicii de contabilitate ș.a.), precum și alte cheltuieli prevăzute de legislația specială. Impozitarea asupra unor venituri care includ cheltuieli profesionale obligatorii ar contraveni principiului capacității contributive și ar crea o sarcină fiscală excesivă și disproporționată pentru notari.	

			În această ordine de idei, Camera Notarială propune menținerea principiului potrivit căruia baza impozabilă a persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției se determină ca diferență dintre venitul brut și cheltuielile aferente activității profesionale, deductibile conform prevederilor Codului fiscal, această regulă urmând a fi aplicabilă tuturor notarilor, indiferent de data investiției cu împuterniciri de exercitare a profesiei.	
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (4 ¹) Prin derogare de la prevederile prezentului articol, ale art.26 ¹ , deducerea amortizării și cheltuielilor pentru întreținerea, funcționarea și reparația autoturismelor folosite de către persoanele specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, deductibile conform prezentului titlu, se permite doar pentru un singur autoturism pentru fiecare persoană specificată la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova și doar în scopul activității de întreprinzător.	Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător alineatele (2) și (4 ¹) se abrogă;	ACAP	Să fie stabilite limite spre deducere în scopuri fiscale pentru unele cheltuieli pentru care este greu de stabilit o limită între activitatea de întreprinzător și cheltuielile personale ale contribuabilului: costul autoturismelor pentru conducători – 600,000 lei; cheltuieli telefonice – 60% din suma cheltuielilor suportate, (spre deducere TVA în aceeași limită, de exemplu) etc). Argument: În urma excluderii limitelor privind costul autoturismelor conducătorilor permise spre deducere în scopuri fiscale, s-a ivit tentația entităților de a procura autoturisme foarte scumpe. N-ar fi corect ca întreaga lor valoare să fie atribuită cheltuielilor permise spre deducere fiscală. De asemenea, propunem să fie analizată experiența altor state din UE privind stabilirea unor limite spre deducere pentru unele articole de cheltuieli care conțin și cheltuieli suportate pentru necesitățile personale.	Se acceptă parțial , prin menținerea actuală a redacției din art.24 al Codului fiscal.
Articolul 26¹. Deducerea amortizării mijloacelor fixe		ACAP	Se propune revenirea la mecanismul anterior prevăzut de art. 26 CF, bazat pe calcularea amortizării pe categorii de mijloace fixe și nu pentru fiecare activ individual. Totodată, se	Nu se acceptă Menținerea metodei liniare de amortizare a mijloacelor fixe este justificată de necesitatea asigurării unui regim fiscal simplu, predictibil și

			recomandă completarea regimului anterior cu elementele utile introduse prin reglementările actuale, inclusiv cele privind durata de exploatare a mijloacelor fixe utilizate anterior, a activelor luate în arendă și alte situații specifice. Din experiența practică acumulată rezultă că obiectivele urmărite prin noul mecanism nu au fost realizate, inclusiv apropierea evidenței fiscale de cea contabilă. Metoda actuală este complexă, dificil de automatizat, predispusă la erori și generează costuri administrative suplimentare atât pentru contribuabili, cât și pentru autoritățile fiscale. Se recomandă reevaluarea impactului acestei reforme prin prisma experienței acumulate de contribuabili și de Serviciul Fiscal de Stat.	neutru, care distribuie uniform deducerile fiscale pe durata de utilizare a activelor, contribuie la stabilitatea și previzibilitatea veniturilor bugetare, reduce costurile de conformare și administrare fiscală, limitează posibilitățile de optimizare fiscală prin accelerarea deducerilor și evită acordarea unor avantaje fiscale care ar putea distorsiona deciziile investiționale ale contribuabililor.
		Ministerul Energiei	Se propune a fi păstrată prevederea care permite amortizarea accelerată (100% în primul an) pentru mijloacele fixe rezultate din proiecte de energie regenerabilă, pentru a delimita clar domeniul de aplicare. Astfel, considerăm necesară completarea art. 26¹ cu alineatul (6²) cu următorul cuprins: <i>„(6²) Prin derogare de la prevederile alin.(6), agenții economici titulari ai unei licențe eliberate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică pot utiliza metoda amortizării accelerate pentru mijloacele fixe rezultate din proiecte de energie electrică din surse regenerabile, inclusiv panouri fotovoltaice, turbine eoliene și sisteme de stocare a energiei electrice, amortizarea pentru primul an de utilizare putând fi dedusă în mărime de 100% din costul de intrare al mijlocului fix”.</i>	Nu se acceptă Extinderea creează premise pentru distorsionarea achităților fiscale în raport cu contribuabili.

Articolul 33. Scutiri personale	Articolul 33 va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Mecanismul de stimulare a muncii (1) Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă) care are un venit lunar, impozabil conform art.88 alin.(1), are dreptul la un stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat: a) în mărime de până la 500 de lei lunar, drept beneficiu personal; b) în mărimea de până la 200 de lei lunar pentru fiecare copil minor aflat la întreținere. (2) Modul, condițiile și procedura de implementare mecanismului prevăzut la alin.(1) se stabilește de Guvern.”.	CCI	Se propune de a revizui redacția articolului 33, din motiv că prevederea stabilește doar principiul acordării stimulentului și cuantumul maxim al acestuia, fără a reglementa elementele esențiale necesare aplicării mecanismului propus. Astfel, criteriile de eligibilitate, modalitatea de calcul și acordare a stimulentului, sursa și mecanismul de finanțare, procedura de administrare, precum și responsabilitățile autorităților și ale altor subiecți implicați urmează a fi stabilite ulterior prin acte normative subordonate legii. Lipsa acestor elemente, nu permite evaluarea completă a funcționalității mecanismului propus, a impactului său bugetar și administrativ, precum și implicațiile asupra contribuabililor și altor participanți la procesul de implementare. Având în vedere că aspectele menționate reprezintă elemente de fond ale mecanismului instituit, se consideră oportună reglementarea acestora la nivelul legii, într-o manieră clară și previzibilă.	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei
		AIM	Clarificarea suplimentară a modului de funcționare și păstrarea caracterului stimulantiv al instrumentului. Din proiect și nota de fundamentare nu rezultă suficient de clar modul practic de aplicare a mecanismului. În locul reconceptualizării integrale, eventualele abuzuri ar putea fi abordate prin măsuri țintite de administrare fiscală.	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei
		ACAP	Abrogarea art. 34-35 ¹ și modificarea art. 33 elimină scutirile pentru soț/soție (21.780 lei/an) și per persoană întreținută (9.900-21.780 lei/an). O familie cu 2 copii pierde scutiri totale de 19.800-39.600 lei/an, echivalentul unui impozit suplimentar de 2.376-	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei

			4.752 lei/an. Această măsură contravine politicii familiale a statului. • Nu există compensare explicită în mecanismul art. 33 pentru pierderea scutirilor familiale. • Familiile monoparentale și cele cu persoane cu dizabilități sunt cele mai afectate. • Moldova are una dintre cele mai scăzute rate de natalitate din Europa — această măsură agravează problema demografică. Noua formulare a art. 33 este ambiguă și nu descrie algoritmul de calcul al stimulentei lunare.	
Articolul 33. Scutiri personale	Articolul 33 va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Mecanismul de stimulare a muncii (1) Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă) care are un venit lunar, impozabil conform art.88 alin.(1), are dreptul la un stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat: a) în mărime de până la 500 de lei lunar, drept beneficiu personal; b) în mărimea de până la 200 de lei lunar pentru fiecare copil minor aflat la întreținere. (2) Modul, condițiile și procedura de implementare mecanismului prevăzut la alin.(1) se stabilește de Guvern.”.	MAI	Art. 33 alin. (1) prevede că, fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care obține venituri lunare impozabile conform art. 88 alin. (1) beneficiază de un stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat, „în mărime de până la 500 de lei lunar”, cu titlu de beneficiu personal, precum și „în mărime de până la 200 de lei lunar” pentru fiecare copil minor aflat la întreținere. Totodată, la pct.2 din Nota de fundamentare se menționează „- beneficiul personal în mărimea de 500 de lei lunar” și „- beneficiului pentru fiecare copil minor aflat la întreținere în mărimea de 200 de lei lunar”, fără utilizarea sintagmei „până la”. În acest context, se constată o neconcordanță între textul proiectului și Nota de fundamentare, întrucât formularea din proiect stabilește un plafon maxim al stimulentei, pe când cea din Nota de fundamentare indică un quantum fix al acestuia. Această discrepanță poate genera confuzii cu privire la intenția reală a autorului și la modul de aplicare a reglementării, motiv pentru care se impune clarificarea și uniformizarea redactării	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei

			documentelor aferente proiectului. De asemenea, constatăm că norma propusă nu conține suficiente elemente pentru a asigura previzibilitatea și claritatea reglementării. Astfel, deși legea stabilește cuantumul maxim al stimulului, modul concret de acordare, condițiile de eligibilitate, procedura de calcul, modalitatea de verificare și alte elemente esențiale sunt delegate integral Guvernului. În aceste condiții, elemente fundamentale ale regimului fiscal urmează să fie stabilite prin acte normative subordonate legii, ceea ce poate afecta previzibilitatea normei și securitatea raporturilor juridice. Or, potrivit art. 21 alin. (1) lit. f), art. 65 alin. (1), lit. a) Legea nr. 100/2017, normele juridice trebuie să fie clare, accesibile, previzibile și suficient de determinate, astfel încât destinatarii acestora să poată cunoaște în mod rezonabil consecințele juridice ale conduitei lor.	
Articolul 33. Scutiri personale	Articolul 33 va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Mecanismul de stimulare a muncii (1) Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă) care are un venit lunar, impozabil conform art.88 alin.(1), are dreptul la un stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat: a) în mărime de până la 500 de lei lunar, drept beneficiu personal; b) în mărimea de până la 200 de lei lunar pentru fiecare copil minor aflat la întreținere. (2) Modul, condițiile și procedura de implementare mecanismului prevăzut la alin.(1) se stabilește de Guvern.”.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 14 modificarea art. 33 din Codul fiscal, noua paradigmă fiscală propusă este orientată exclusiv spre stimularea veniturilor de natură salarială (mecanismul de stimulare a muncii de până la 500 lei/lună) și exclude mecanismele de compensare categoriilor de cetățeni non-salariați, care au venituri preponderent fixe și reduse (pensii și alocații sociale) și o capacitate limitată de adaptare economică. Se propune excluderea lit.b) din art.33 în proiect și stabilirea indemnizației lunare de sprijin pentru copii de vârstă de la 2 ani până la 16 ani, în cuantum de 500 de lei pentru fiecare copil, prin reglementarea acestei indemnizații în Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii. În acest mod asigurăm acoperirea tuturor copiilor cu acest tip	Nota Urmează a fi menținut mecanismul actual prevăzut de Cod privind acordarea scutirilor personale și pentru persoane întreținute

			de indemnizație, indiferent de statutul ocupațional al părinților, printr-o abordare echitabilă și în interesul superior al copilului. Totodată, propunem expunerea articolul 33 în următoarea redacție: „33. Articolul 33. Mecanismul de stimulare a muncii (1) Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă) care are un venit lunar, impozabil conform art. 88 alin.(1), are dreptul la un stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat în mărime de până la 500 de lei lunar, drept beneficiu personal. (2) Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă), care are la întreținere un copil cu vârsta de la 2 ani până la 16 ani beneficiază de indemnizație lunară de sprijin, în cuantum de 500 de lei pentru fiecare copil, stabilită în conformitate cu prevederile Legii nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii; (3) Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă) care are un venit lunar, impozabil conform art. 88 alin.(1) și are la întreținere o persoană în vârstă de 70 ani și peste, o persoană cu dizabilități severe, are dreptul la un stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat în mărime de până la 200 de lei lunar. (4) Modul, condițiile și procedura de implementare a mecanismelor prevăzute la alin. (1) – (3) se stabilesc de Guvern.”. Cu referire la redacția propusă al alin. (3), acest aspect este important în situația excluderii prevederilor din Codul fiscal, art.35, al.2, lit.a) (scutirea pentru este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) contribuabilului (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și	

			înfiatii) ori persoană cu dizabilități severă în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală), care ar reprezenta o sumă lunară de circa 230 lei. Suplimentar, Codul Muncii nr.154/2003 stabilește la art.78 concediul neplătit pentru îngrijirea unei persoane care locuiește în aceeași locuință cu salariatul cu o durată de până la 5 zile lucrătoare într-un an calendaristic. Există țări europene care asigură plata acestui concediu, precum: România, Franța, Belgia etc. În condițiile neplătii acestui concediu este descurajată îngrijirea persoanelor în etate în mediul familial. Propunerea Ministerului este de a oferi acest beneficiu în cazul întreținerii și îngrijirii persoanelor în etate de 70 ani și peste și a persoanelor cu dizabilități severe fapt care va contribui la încurajarea îngrijirii în familie a acestora și diminuarea solicitărilor de plasament. În anul 2026, conform datelor BNS, sunt circa 260 mii persoane de 70 ani și peste. Costul acestui beneficiu estimativ (pentru circa 10% din persoanele de peste 70 ani care locuiesc cu alte persoane angajate în câmpul muncii) - 26.000persoane*200 lei*12 luni*2 persoane=124.800.000 lei Costul aferent pentru categoria de persoane cu dizabilități severe ar fi estimativ - 62 000 000 lei, pentru maxim 13000 beneficiari (13000 beneficiari * 200 lei * 12 luni * 2 persoane = 62 400 000 lei).	
		Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 14 și 15, cu referire la propunerea de modificare a art. 33 și de abrogare a articolelor 34–35¹ din Codul fiscal, substituirea mecanismului actual al scutirilor fiscale cu un mecanism de acordare a beneficiului	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei

			personal și a beneficiului pentru fiecare copil minor aflat la întreținere, necesită o fundamentare suplimentară. Potrivit reglementărilor în vigoare, sistemul scutirilor fiscale este construit pe principiul capacității contributive a persoanei și urmărește să asigure un tratament fiscal diferențiat pentru anumite categorii de contribuabili care, din motive obiective, suportă cheltuieli suplimentare sau se află într-o situație socială distinctă. În acest sens, Codul fiscal reglementează nu doar scutirea personală, ci și scutiri pentru anumite categorii de persoane, precum și scutiri acordate pentru persoanele aflate la întreținere, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități. În acest context, se observă că proiectul propune renunțarea integrală la mecanismul existent al scutirilor și înlocuirea acestuia cu un sistem uniform de acordare a beneficiului personal în cuantum de 500 lei lunar și a beneficiului pentru fiecare copil minor aflat la întreținere în cuantum de 200 lei lunar. Totuși, Nota nu conține o analiză comparativă a impactului acestei măsuri asupra categoriilor de contribuabili care beneficiază actualmente de scutiri majorate sau suplimentare și nici nu demonstrează dacă noul mecanism asigură un nivel echivalent de protecție fiscală pentru aceste categorii. De asemenea, se constată că beneficiul propus pentru copiii minori nu substituie integral actualul mecanism al scutirilor pentru persoanele întreținute, întrucât acesta nu acoperă alte categorii de persoane aflate la întreținere pentru care legislația fiscală în vigoare acordă facilități fiscale, inclusiv părinții aflați la întreținere, persoanele cu dizabilități aflate la	

			întreținere sau alte persoane care, potrivit legislației actuale, pot fi recunoscute în această calitate. În aceste condiții, autorul urmează să argumenteze oportunitatea excluderii acestor categorii din sfera măsurilor de sprijin fiscal. Nu poate fi reținut integral argumentul autorului potrivit căruia abrogarea mecanismului actual al scutirilor fiscale și substituirea acestuia cu mecanismul de acordare a beneficiului personal și a beneficiului pentru copil minor este justificată prin necesitatea simplificării calculului impozitului, reducerii costurilor administrative și automatizării proceselor fiscale. În acest sens, nota de fundamentare nu conține date, estimări sau analize care să demonstreze existența unor dificultăți semnificative de administrare a actualului sistem al scutirilor fiscale și nici nu cuantifică eventualele economii administrative care ar putea fi obținute prin implementarea noului mecanism. Totodată, se constată că actualul sistem al scutirilor este deja integrat în procedurile de calcul al obligațiilor fiscale aferente veniturilor salariale și este aplicat în baza unor reguli clare și previzibile. În același timp, mecanismul propus presupune instituirea unor proceduri noi privind acordarea, verificarea, suspendarea și, după caz, recuperarea beneficiilor acordate, aspecte care, la rândul lor, implică activități suplimentare de administrare și control. De asemenea, argumentul autorului referitor la necesitatea simplificării calculului impozitului, reducerii costurilor administrative și automatizării proceselor fiscale nu apare ca fiind suficient pentru a	

			justifica amploarea modificărilor propuse. În acest sens, se constată că proiectul nu se limitează la modificarea unor proceduri tehnice de administrare fiscală, ci propune înlocuirea integrală a mecanismului actual al scutirilor fiscale cu un nou mecanism de stimulare a muncii și de susținere a familiilor. O asemenea intervenție legislativă depășește sfera simplificării administrative și reprezintă o modificare substanțială a politicii fiscale și sociale a statului. Prin urmare, justificarea măsurii exclusiv prin prisma reducerii costurilor administrative și a automatizării proceselor fiscale nu poate fi considerată suficientă în lipsa unei evaluări detaliate a impactului asupra categoriilor de contribuabili care beneficiază în prezent de scutiri fiscale, precum și a unei analize care să demonstreze că obiectivele sociale urmărite prin actualul sistem de facilități fiscale pot fi realizate într-o manieră cel puțin echivalentă prin mecanismul propus.	
Articolul 33. Scutiri personale (1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.901, are dreptul la o scutire personală în sumă de 29700 lei pe an. (1¹) La determinarea cuantumului venitului anual impozabil prevăzut la alin.(1), persoana fizică rezidentă va ține cont inclusiv de veniturile obținute din activitatea desfășurată conform regimurilor fiscale stipulate la cap. 102 și 103 din titlul II.	Articolul 33 va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Mecanismul de stimulare a muncii (1) Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă) care are un venit lunar, impozabil conform art.88 alin.(1), are dreptul la un stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat: a) în mărime de până la 500 de lei lunar, drept beneficiu personal; b) în mărimea de până la 200 de lei lunar pentru fiecare copil minor aflat la întreținere.	AGCC	În Art.II, pct. 14, reglementarea propusă la art. 33 înlocuiește integral actualul sistem de scutiri personale și familiale prevăzut la art. 33–35 din Codul fiscal cu un „mecanism de stimulare a muncii”, constând într-un beneficiu fiscal plafonat de până la 500 lei lunar pentru contribuabil și până la 200 lei lunar pentru fiecare copil minor, în limita impozitului pe venit achitat, a cărui modalitate de implementare este stabilită de Guvern. În prezent, sistemul de scutiri are caracter de drept fiscal substanțial, integrat în mecanismul de calcul al impozitului și adaptat situației personale și familiale a	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei

(2) Suma scutirii personale, stabilită la alin.(1), va constitui 34620 lei pe an pentru orice persoană care: a) s-a îmbolnăvit și a suferit de boala actinică provocată de consecințele avariei de la C.A.E. Cernobîl; b) este persoană cu dizabilități și s-a stabilit că dizabilitatea sa este în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobîl; c) este părintele sau soția (soțul) unui participant căzut sau dat dispărut în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, cât și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan; d) este persoană cu dizabilități ca urmare a participării la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan; e) este persoană cu dizabilități de pe urma războiului, persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoană cu dizabilități severe și accentuate; f) este pensionar-victimă a represiunilor politice, ulterior reabilitată.	(2) Modul, condițiile și procedura de implementare mecanismului prevăzut la alin.(1) se stabilește de Guvern.”.		contribuabilului, inclusiv prin scutiri pentru persoane întreținute și categorii vulnerabile. Acesta asigură o corelare directă între sarcina fiscală și capacitatea reală de plată, contribuind la echitatea fiscală și la protecția socială. Prin proiect, se trece la un mecanism standardizat și plafonat, cu aplicare uniformă, independent de situația concretă a contribuabilului, ceea ce reduce gradul de personalizare a facilităților fiscale. Totodată, caracterul condiționat și dependența de reguli stabilite prin acte ale Guvernului afectează nivelul de determinare legală și predictibilitatea dreptului fiscal. În plus, plafonarea beneficiului poate conduce, în anumite situații, la diminuarea avantajului fiscal comparativ cu regimul actual, în special pentru contribuabilii cu sarcini familiale mai mari, ceea ce ridică riscuri privind afectarea echității fiscale. Astfel, deși soluția propusă urmărește simplificarea administrativă, aceasta implică reducerea gradului de protecție fiscală individualizată și poate diminua beneficiul fiscal efectiv pentru anumite categorii de contribuabili în raport cu regimul actual prevăzut la art. 33–35 din Codul fiscal. În regimul actual, scutirea personală este de aproximativ 29.700 lei anual (echivalentul a circa 2.475 lei lunar), în timp ce în proiect beneficiul este limitat la aproximativ 6.000 lei anual (500 lei lunar), ceea ce indică o reducere substanțială a avantajului fiscal potențial. În acest context, recomandăm revizuirea soluției propuse, cu menținerea regimului actual de scutiri personale și familiale sau, în cazul modificării acestuia, asigurarea unui nivel de protecție	

			fiscală echivalent, astfel încât să nu fie diminuat beneficiul fiscal acordat în prezent contribuabililor prin mecanismul scutirilor personale.	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e descifrată deloc procedura celor 500 și 200 și nu e clar – la fiecare loc de muncă, sau la toate împreună? De ce e numită stimulare a muncii? Din discuții s-a menționat că banii vor veni la card – ce fac cei care primesc bani cash? Nu e prezentat calcul impactului asupra mediului de afaceri.	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei
		Ministerul Energiei	În privința eliminării scutirilor și a noii versiuni a art. 33 din Codul fiscal, mecanismul „ stimulentului muncii ” propus la pct. 9, 10 și 14 este complet opac. Nu este clar dacă acesta reprezintă o plată directă, o deducere fiscală sau o restituire de impozit virată direct pe card. Din acest motiv, optăm pentru păstrarea sistemului actual de scutiri sau pentru instituirea unor măsuri clare care să garanteze că salariile nete nu vor scădea. Transferul integral al contribuțiilor către angajat va avea drept consecință creșterea artificială a salariului brut și va crea o falsă percepție de majorare a costurilor muncii, stimulând migrarea către munca nedeclarată sau subdeclararea veniturilor.	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei
		ABM	Mecanism de stimulare a muncii incomplet — delegare integrală la Guvern Art. 33 alin. (2) În formula actuală, dorim să concretizăm următoarele aspecte care, în opinia sectorului bancar, par neclare în proiectul propus și necesită reglementare expresă înainte de adoptarea proiectului: 1. Nu se precizează: cine aplică stimulentele (angajator/SFS), dacă este automat sau la cerere, cum se tratează	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei

			contribuabilii cu mai mulți angajatori, ce înseamnă «impozit efectiv achitat» în context lunar vs. anual. 2. Este necesară clarificarea modului de acordare a beneficiului personal de până la 500 lei lunar, respectiv dacă acesta se va aplica direct la nivelul calculului salarial lunar, prin diminuarea impozitului pe venit reținut la sursă, sau va fi acordat ulterior prin mecanisme de regularizare anuală, inclusiv prin declarația persoanei fizice. 3. Este important de precizat modul de tratare a situațiilor în care impozitul pe venit calculat pentru o perioadă fiscală lunară este mai mic decât plafonul beneficiului de 500 lei, inclusiv dacă diferența neutilizată se pierde sau poate fi reportată pentru perioadele ulterioare ori regularizată anual. 4. Se impune clarificarea modului de aplicare a beneficiului în cazul lunilor incomplete de activitate, generate de angajare sau încetare a raporturilor de muncă în cursul lunii, concedii fără plată sau alte situații similare, inclusiv dacă suma de 500 lei se acordă integral sau proporțional cu perioada efectiv lucrată. 5. În contextul diferenței dintre momentul achitării salariului și momentul raportării către Serviciul Fiscal de Stat, este necesară precizarea momentului exact al aplicării beneficiului, respectiv dacă acesta se reflectă la nivelul calculului salarial sau la nivelul declarațiilor fiscale, precum și modul de reconciliere a eventualelor diferențe între aceste procese. 6. Este necesară clarificarea responsabilității aplicării acestui beneficiu, în sensul stabilirii dacă acesta este aplicat direct de către	

			angajator în cadrul procesului de salarizare sau dacă necesită o acțiune din partea salariatului, cum ar fi depunerea unei declarații, cereri sau solicitări. 7. În cazul persoanelor care realizează venituri din mai multe contracte individuale de muncă, este important de precizat dacă plafonul de 500 lei se aplică separat pentru fiecare contract sau cumulativ la nivel de contribuabil. 8. Este necesară clarificarea modului de aplicare a beneficiului pentru copilul minor aflat la întreținere, inclusiv dacă acesta se acordă cumulativ cu beneficiul personal și dacă urmează aceleași reguli de aplicare în ceea ce privește frecvența, plafonarea, regularizarea și documentele justificative. Acest beneficiu se va acorda ambilor soți sau doar unuia din ei? 9. Este necesară clarificarea dacă beneficiul personal de până la 500 lei lunar se acordă indiferent de nivelul veniturilor realizate sau dacă se prevede introducerea unui plafon de venituri pentru eligibilitate, similar mecanismului actual al scutirii personale, precum și modul de aplicare în cazul veniturilor anuale care depășesc anumite praguri. Propunere: Completare art. 33 cu alineate substanțiale care vor stipula: - Cine achită stimulentele (SFS, Ministerul Finanțelor, etc) - Termenele de achitare a stimulentelelor. Stimulentele fiscale trebuie acordate de autoritățile publice, întrucât reprezintă instrumente de politică fiscală menite să susțină interese generale și nu obligații aferente raporturilor de muncă.	

			Transferarea acestei sarcini către angajatori ar genera costuri administrative și financiare suplimentare și ar complica mecanismul de salarizare și raportare.	
Articolul 33. Scutiri personale (1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.901, are dreptul la o scutire personală în sumă de 29700 lei pe an. (1¹) La determinarea cuantumului venitului anual impozabil prevăzut la alin.(1), persoana fizică rezidentă va ține cont inclusiv de veniturile obținute din activitatea desfășurată conform regimurilor fiscale stipulate la cap. 102 și 103 din titlul II. (2) Suma scutirii personale, stabilită la alin.(1), va constitui 34620 lei pe an pentru orice persoană care: a) s-a îmbolnăvit și a suferit de boala actinică provocată de consecințele avariei de la C.A.E. Cernobîl; b) este persoană cu dizabilități și s-a stabilit că dizabilitatea sa este în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobîl; c) este părintele sau soția (soțul) unui participant căzut sau dat dispărut în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, cît și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan; d) este persoană cu dizabilități ca urmare a participării la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței	Articolul 33 va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Mecanismul de stimulare a muncii (1) Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă) care are un venit lunar, impozabil conform art.88 alin.(1), are dreptul la un stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat: a) în mărime de până la 500 de lei lunar, drept beneficiu personal; b) în mărimea de până la 200 de lei lunar pentru fiecare copil minor aflat la întreținere. (2) Modul, condițiile și procedura de implementare mecanismului prevăzut la alin.(1) se stabilește de Guvern.”. Articolul 34 - 35¹ se abrogă.	CNSM	Examinând proiectul de lege, constatăm că revizuirea mecanismului de impozitare a veniturilor salariale obținute de către persoanele fizice propusă nu asigură o reducere a poverii fiscale asupra salariaților. Or, conform proiectului de lege se propune transferarea obligației privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat de la angajator și salariat, precum și abrogarea scutirilor existente la impozitul pe venit. Prin urmare, începând cu 2027, salariații vor fi obligați să achite din salariul brut sub formă de impozit, prime și contribuții – 35% față de 35,4% cumulativ de către salariat și angajator, actualmente. În condițiile în care, însă, scutirile urmează a fi anulate pentru categoriile de contribuabili din categoriile vulnerabile cum ar fi: persoane cu dizabilități, familii cu mulți copii sau cu persoane cu dizabilitate la întreținere, povara fiscală ar putea crește. Potrivit art. XXIV alin. (3) din proiect, pentru plățile salariale aferente perioadelor, începând cu anul 2027, persoanele juridice - angajatorul va asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator, însă nu este clar care cotă a contribuției va fi utilizată la majorarea salariilor de către angajator având în vedere că, potrivit anexei nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei

Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan; e) este persoană cu dizabilități de pe urma războiului, persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoană cu dizabilități severe și accentuate; f) este pensionar-victimă a represiunilor politice, ulterior reabilitată. Articolul 34. Scutiri acordate soției (soțului) (2) Persoana fizică rezidentă aflată în relații de căsătorie cu orice persoană specificată la art.33 alin.(2) are dreptul la o scutire suplimentară în sumă de 21780 lei anual, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală. (3) Prevederile alin.(2) se vor aplica din luna următoare lunii în care au apărut circumstanțele necesare pentru exercitarea dreptului specificat în acestea. Articolul 35. Scutiri pentru persoanele întreținute (1) Contribuabilul (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire în sumă de 9900 de lei anual pentru fiecare persoană întreținută, cu excepția persoanelor cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoanelor cu dizabilități severe și accentuate, pentru care scutirea constituie 21780 de lei anual. (2) În înțelesul prezentului titlu, <i>persoană întreținută</i> este persoana care întrunește toate cerințele de mai jos:			sistemul public de asigurări sociale, sunt prevăzute mai multe cuanțumuri cum ar fi 24%, 18% (angajatorii din agricultură (persoane fizice și juridice) care practică în decursul perioadei de gestiune nu mai puțin de 70% din activitățile stipulate în grupele 01.1–01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei) etc. Concomitent, având în vedere că redacția propusă la art. XXIV alin. (3) din proiect utilizează noțiunea de „salariu net” și care nu este explicit definită de Codul fiscal, reiese că angajatorul, la majorarea salariului, începând cu 2027, va trebui să țină cont de salariul net achitat salariatului până la intrarea în vigoare a legii, care este calculat ținând cont de scutirile acordate la moment. Or, conform prevederilor în vigoare ale Codului fiscal, salariul net acordat salariatului diferă în funcție de categoria și numărul de scutiri la care are dreptul contribuabilul. Prin urmare, este necesar ca proiectul de lege să asigure o claritate privind ajustarea salariilor, începând cu 1 ianuarie 2027, având în vedere că obligația privind plata contribuțiilor de asigurări sociale va fi preluată de salariat. Concomitent, considerăm imperativă introducerea unor sancțiuni contravenționale pentru angajatorii care nu vor majora salariile, începând cu 1 ianuarie, și vor admite abuzuri și creșterea poverii fiscale asupra salariaților. În partea ce ține de abrogarea scutirilor la impozitul pe venit și expunerea într-o nouă redacție a art. 33 din Cod, atragem atenția că mecanismul propus de minister la pct. 9.10 și 14 din art. II la proiect, de acordare a stimulentei muncii, nu oferă o claritate în partea ce	

a) este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) contribuabilului (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiații) ori persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală; b) are un venit ce nu depășește suma de 12400 lei anual. La calcularea venitului nu se include suma alocațiilor achitate din mijloacele bugetului de stat pentru persoanele cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie și pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate. (3) Curatorul minorilor în vîrstă de la 14 pînă la 18 ani și tutorele legal au dreptul la o scutire suplimentară în mărimea specificată la alin.(1), în funcție de caz, pentru fiecare persoană aflată sub tutelă și/sau curatelă, care întrunește cerințele specificate la alin.(2) lit.b). (4) Scutirea pentru persoanele întreținute se aplică din luna următoare lunii apariției acestui drept în condițiile respectării cerințelor prevăzute la alin.(2) și (3). Articolul 35¹. Restricții privind aplicarea scutirilor Persoanele fizice care, pe parcursul perioadei fiscale, au obținut venituri impozitate conform art.88¹ și cap. 1 al titlului X sunt private de dreptul de a folosi scutirile conform art.33, 34 și 35 pentru perioada în care încasează venituri impozitate conform regimului special de impozitare. Scutirile se aplică proporțional lunilor de activitate în regimul standard de impozitare.			ține de modul de acordare a acestuia, fie sub forma unei plăți, a unei deduceri, a unei sume restituite de la impozitul pe venit sau alt tip de plată/beneficiu. Prin urmare, ne expunem pentru menținerea scutirilor existente, fie implementarea unor mecanisme/facilități pentru salariați, care să fie clare și previzibile și să nu admită reducerea salariului net și creșterea poverii fiscale asupra salariaților, ținând cont că în cazul în care nu vor fi acordate facilități fiscale pentru salariați, salariul net se va reduce semnificativ Suplimentar, atragem atenția că odată transferată integral responsabilitatea privind achitarea contribuțiilor către salariat, orice negociere colectivă ulterioară privind majorarea salariilor ar putea deveni mai dificilă, în special în sectoarele în care puterea de negociere a lucrătorilor este redusă. Totodată, majorarea formală a salariului brut ar putea crea percepția unei creșteri semnificative a costului muncii, în special în cazul întreprinderilor mici și mijlocii din regiuni, ceea ce poate influența deciziile acestora privind angajarea și menținerea locurilor de muncă. În lipsa unor mecanisme compensatorii și a unei perioade suficiente de adaptare, există riscul ca o parte dintre angajatori să recurgă la practici informale, inclusiv la subdeclararea salariilor sau la utilizarea muncii nedeclarete. În consecință, măsura ar putea produce efecte contrare obiectivului declarat al reformei – reducerea economiei informale și promovarea muncii declarate.	
		Berjan Iuliana	Abrogarea scutirilor personale (art.33, 34, 35) fără prevederea expresă a tratamentului tranzitoriu pentru	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă

			declarațiile anuale depuse în 2028 pentru veniturile din 2027. Un cetățean care a beneficiat de scutire pentru persoane întreținute (copii) în 2027 nu știe dacă poate reclama scutirea în declarația anuală sau dacă aceasta este înlocuită integral de plata directă de 500 lei.	majorarea plafonului până la 40000 de lei
		Federația Sindicală „Sănătatea”	Excluderea scutirilor de la plata impozitului pe venit, în scopul eliminării optimizărilor fiscale artificiale și a tratamentelor diferențiate și automatizării proceselor fiscale nu reprezintă un argument solid și, respectiv, va duce la micșorarea veniturilor nete ale salariaților. Pe de altă parte, instrumentul de înlocuire al scutirilor de la plata impozitului pe venit invocat în Nota informativă la proiect - mecanismul de stimulare a muncii prin acordarea beneficiului personal și beneficiului pentru copilul minor aflat la întreținere - nu este expus în proiect, respectiv acesta reprezintă un instrument stimulatoriu incert pentru viitor.	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei
		Berjan Iuliana	Mecanismul de plată directă de 500 lei/lună (înlocuitor al scutirii personale) nu definește: organul plătitor, termenul de plată, tratamentul angajaților cu contract part-time sau sezonier. Un angajat cu 2 angajatori în part-time (câte 4 ore/zi) primește 500 lei o singură dată sau de la fiecare angajator? Norma nu specifică, riscul dublei plăți sau al neacordării.	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei
Articolul 33. Scutiri personale (1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.901, are dreptul la o scutire personală în sumă de 29700 lei pe an.	Articolul 33 va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Mecanismul de stimulare a muncii (1) Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă) care are un venit lunar, impozabil conform art.88 alin.(1), are dreptul la un	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Renunțarea la scutirile personale (scutirea personală de bază, scutirea majoră și scutirile pentru persoanele întreținute/copii). Angajații nu vor mai beneficia de o sumă neimpozabilă dedusă direct din salariul brut, ceea ce înseamnă că baza impozabilă se mărește. Deși statul	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirii personale, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei

(1¹) La determinarea cuantumului venitului anual impozabil prevăzut la alin.(1), persoana fizică rezidentă va ține cont inclusiv de veniturile obținute din activitatea desfășurată conform regimurilor fiscale stipulate la cap. 102 și 103 din titlul II. (2) Suma scutirii personale, stabilită la alin.(1), va constitui 34620 lei pe an pentru orice persoană care: a) s-a îmbolnăvit și a suferit de boala actinică provocată de consecințele avariei de la C.A.E. Cernobîl; b) este persoană cu dizabilități și s-a stabilit că dizabilitatea sa este în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobîl; c) este părintele sau soția (soțul) unui participant căzut sau dat dispărut în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, cit și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan; d) este persoană cu dizabilități ca urmare a participării la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan; e) este persoană cu dizabilități de pe urma războiului, persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoană cu dizabilități severe și accentuate; f) este pensionar-victimă a represiunilor politice, ulterior reabilitată.	stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat: a) în mărime de până la 500 de lei lunar, drept beneficiu personal; b) în mărimea de până la 200 de lei lunar pentru fiecare copil minor aflat la întreținere. (2) Modul, condițiile și procedura de implementare mecanismului prevăzut la alin.(1) se stabilește de Guvern.”. Articolul 34 - 35¹ se abrogă.		intenționează implementarea unui beneficiu financiar direct în schimb, prin,, mecanismul de stimulare a muncii” nu este clar cât va constitui exact acest beneficiu (și zero este mai puțin decât 500 lei, respectiv 200 lei), și dacă acest beneficiu va compensa renunțarea la scutiri. Mai mult, până la 200 de lei se vor oferi doar pentru minori, fiind excluse celelalte categorii de persoane întreținute. De asemenea apar o serie de întrebări, răspuns la care nu este în proiect: - cum se va înțelege sintagma „până la” 500 de lei? - care va fi mecanismul de acordare a acestor sume? - cine din angajați vor fi eligibili?	

Articolul 34. Scutiri acordate soției (soțului) (2) Persoana fizică rezidentă aflată în relații de căsătorie cu orice persoană specificată la art.33 alin.(2) are dreptul la o scutire suplimentară în sumă de 21780 lei anual, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală. (3) Prevederile alin.(2) se vor aplica din luna următoare lunii în care au apărut circumstanțele necesare pentru exercitarea dreptului specificat în acestea. Articolul 35. Scutiri pentru persoanele întreținute (1) Contribuabilul (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire în sumă de 9900 de lei anual pentru fiecare persoană întreținută, cu excepția persoanelor cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoanelor cu dizabilități severe și accentuate, pentru care scutirea constituie 21780 de lei anual. (2) În înțelesul prezentului titlu, <i>persoană întreținută</i> este persoana care întrunește toate cerințele de mai jos: a) este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) contribuabilului (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiații) ori persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală; b) are un venit ce nu depășește suma de 12400 lei anual. La calcularea venitului nu se include suma alocațiilor achitate din mijloacele bugetului de stat pentru				

persoanele cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie și pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate. (3) Curatorul minorilor în vîrstă de la 14 pînă la 18 ani și tutorele legal au dreptul la o scutire suplimentară în mărimea specificată la alin.(1), în funcție de caz, pentru fiecare persoană aflată sub tutelă și/sau curatelă, care întrunește cerințele specificate la alin.(2) lit.b). (4) Scutirea pentru persoanele întreținute se aplică din luna următoare lunii apariției acestui drept în condițiile respectării cerințelor prevăzute la alin.(2) și (3). Articolul 35¹. Restricții privind aplicarea scutirilor Persoanele fizice care, pe parcursul perioadei fiscale, au obținut venituri impozitate conform art.88¹ și cap. 1 al titlului X sunt private de dreptul de a folosi scutirile conform art.33, 34 și 35 pentru perioada în care încasează venituri impozitate conform regimului special de impozitare. Scutirile se aplică proporțional lunilor de activitate în regimul standard de impozitare.				
	Articolul 34 - 35 ¹ se abrogă.	Moldova Fruct	Desființarea scutirilor de impozit pentru copii și soți (Articolele 33, 34, 35 din Codul Fiscal) Ce prevede proiectul: Se abrogă definitiv scutirile acordate pînă acum pentru persoanele întreținute (copii, părinți) și pentru soț/soție, fiind înlocuite cu un alt mecanism de stimulare. Consecințe economice: Această eliminare lovește direct în veniturile nete ale salariaților permanenți din agricultură, în special în sate unde	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirilor, fiind propusă majorarea plafonului pînă la 40000 de lei

			structura familiei implică deseori un singur părinte salariat, celălalt având grijă de gospodărie sau de copiii mici. Ea mărește presiunea pe angajatori de a crește salariile brute doar pentru a acoperi pierderea acestor facilități fiscale de bază. Păstrarea dreptului salariaților de a scădea din noua bază unificată de calcul Brut-Net sumele aferente scutirilor pentru copii și persoane întreținute, prevenind creșterea artificială a impozitului pe venit reținut din salariu.	
	Articolul 34 - 35 ¹ se abrogă.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 15 în partea ce vizează abrogarea art. 34–35¹ din Codul fiscal, MMPS solicită menținerea prevederilor în redacția actuală. Normele menționate constituie măsuri de sprijin fiscal acordate familiilor, inclusiv celor în care trăiesc persoane cu dizabilități, contribuind la compensarea parțială a cheltuielilor suplimentare generate de dizabilitate și la menținerea unui nivel adecvat de protecție socială. Abrogarea facilităților respective va duce la diminuarea nivelului de protecție socială acordat familiilor vulnerabile și la creșterea poverii financiare suportate de acestea, în special în contextul costurilor suplimentare asociate dizabilității. În cazul în care se va menține opțiunea de abrogare a prevederilor menționate, considerăm necesară instituirea unor măsuri compensatorii, care să atenueze impactul financiar asupra persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora. În acest sens, propunem: 1)Majorarea cuantumului alocației sociale de stat acordate copiilor cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani și persoanelor cu dizabilități din copilărie, de la 100% la 120% din	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirilor, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei

			cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă, măsură care ar viza circa 42 300 de beneficiari, inclusiv: <i>dizabilități severe</i> – 15087 beneficiari * 2938,2 lei/lunar(120%) * 12 luni = 535 469,3 mii lei; <i>dizabilități accentuate</i> – 17797 beneficiari * 2742,2 lei/lunar(120%) * 12 luni = 585 635,2 mii lei; <i>dizabilități medii</i> – 9381 beneficiari * 1958,7 lei/lunar(120%) * 12 luni = 220 494,7 mii lei. Buget total: 535 469,3 mii lei + 585 635,2 mii lei + 220 494,7 mii lei = 1 341 599,2 mii lei (calculare propunerea nouă) - 1 115 074,3 mii lei (costul actual al alocației) = 226 524,9 mii lei suplimentar necesar. 2) Majorarea cuantumului alocației pentru îngrijire, însoțire și supraveghere de la 80% la 100%, acordată: persoanelor care îngrijesc, însoțesc și supraveghează la domiciliu un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani; persoanelor cu dizabilități severe din copilărie; persoanelor cu dizabilități severe nevăzătoare, Respectiv, în contextul majorării cuantumului alocației pentru îngrijire, însoțire și supraveghere acordate persoanelor care îngrijesc, însoțesc și supraveghează la domiciliu un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani, persoanelor cu dizabilități severe din copilărie și persoanelor cu dizabilități severe nevăzătoare de la 80% la 100% din cuantumul pensiei pentru limită de vârstă, măsură care vizează 14692 de beneficiari, impactul va fi de 115 162,1 mii lei: 14692 beneficiari * 3264,8 lei/lunar(100%) * 12 luni = 575 597,3	

			mii lei (propunere nouă) - 460 435,2 mii lei (costul actual) = 115 162,1 mii lei suplimentar. Astfel, pentru majorarea alocațiilor sociale de stat pentru: - copii cu dizabilități (severe, accentuate și medii) și, - persoane cu dizabilități din copilărie (severe, accentuate și medii), 42 265 beneficiari costul căreia va constitui - 226 524,9 mii lei, și pentru majorarea alocației pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, pentru: - persoanele care îngrijesc, însoțesc și supraveghează la domiciliu un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani; - persoanelor cu dizabilități severe din copilărie; - persoanelor cu dizabilități severe nevăzătoare, Astfel, pentru 14692 beneficiari, vor fi necesare surse financiare circa 115 162,1 mii lei suplimentar necesar. În total costul măsurilor propuse este de circa 341 687,0 mii lei. Modificările propuse vor afecta familiile cu copii cu dizabilități și persoanele cu dizabilități, respectiv este necesar de intervenit și de majorat alocațiile sociale pentru copii cu dizabilități și persoanele cu dizabilități din copilărie. Ministerul Muncii și Protecției Sociale va elabora și propune modificarea Legii nr. 499/1999, privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, pentru majorarea alocațiilor categoriilor menționate.	
		Moldova Fruct	Distorsionarea algoritmului de calcul Brut-Net și penalizarea indirectă a angajatorilor din sectorul rural (Articolele 33, 34, 35 și Dispozițiile Tranzitorii)	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutiilor, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei

			Ce prevede proiectul: Reforma fiscală de la 1 ianuarie 2027 mută contribuțiile de asigurări sociale (BASS) de la angajator în sarcina angajatului, impunând majorarea artificială a salariilor brute contractuale pentru a menține același salariu net („Garanția Netului”). În același timp, proiectul abrogă integral scutirile pentru persoanele întreținute (copii, părinți) și pentru soț/soție (Art. 33, 34, 35). Prin eliminarea deducerilor pentru copii și dependenți din algoritmul de calcul, baza impozabilă finală din care se reține impozitul pe venit de 12% crește în mod automat. Consecințe economice: Această eliminare lovește direct în veniturile nete ale salariaților permanenți din agricultură, în special în sate unde structura familiei implică deseori un singur părinte salariat, celălalt având grijă de gospodărie sau de copiii mici. Ea mărește presiunea pe angajatori de a crește salariile brute doar pentru a acoperi pierderea acestor facilități fiscale de bază. Chiar dacă pe faza de tranziție legea obligă la garantarea salariului net istoric, pe termen lung, fluxul de calcul Brut - Net devine mult mai dezavantajos pentru salariații cu familii din mediul rural. Specialiștii calificați (agronomi, ingineri, mecanizatori), constatând că reținerile de impozit pe fișa de salariu sunt mai mari din cauza lipsei scutirilor pentru copii, vor exercita o presiune directă pe angajatori pentru a obține compensări financiare sau majorări salariale. Acest fapt va transfera costul eliminării scutirilor direct în bugetul de costuri al producătorilor agricoli. Obligarea autorităților fiscale de a pune la dispoziție un Calculator Oficial Brut-Net și normele	

			metodologice cu cel puțin 90 de zile înainte de implementarea reformei, pentru a asigura actualizarea corectă a softurilor contabile de către companii.	
	Articolul 34 - 35 ¹ se abrogă.	ACAP	Se distruge sistemul scutirilor personale de la plata impozitului pe venit, care și-a demonstrat eficiența, simplitatea în aplicare pe parcursul anilor. Se înlocuiește cu Mecanismul de stimulare a muncii, care are o perspectivă de implementare vagă și incertă. Argument: Recomandăm ca mecanismul scutirilor personale de la plata impozitului pe venit să nu fie distrus. Această „reformă” pare a fi mai mult cu un instrument ascuns de majorare a bazei impozabile a impozitului pe venit pentru cetățeni.	Se acceptă prin menținerea mecanismului actual de acordare a scutirilor, fiind propusă majorarea plafonului până la 40000 de lei
Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice (1) Se permite deducerea, în cuantumurile stabilite de legislație, a sumelor pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de persoanele fizice conform legislației. (2) Se permite deducerea contribuțiilor obligatorii în bugetul asigurărilor sociale de stat achitate de persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, în cuantumurile stabilite de legislație. (3) Se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală sau pentru contractarea serviciilor medicale de la un singur furnizor al acestor servicii, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern	Articolul 35²: alineatele (1) și (2) se abrogă; alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Se permite deducerea, din venitului anual impozitat conform art.88 alin.(1), a cheltuielilor suportate de către persoana fizică pe parcursul perioadei fiscale pentru: a) primele de asigurare facultativă de asistență medicală sau pentru contractarea serviciilor medicale; b) procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale; c) achitarea dobânzilor în cazul procurării primei locuințe în baza contractului de credit, altul	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 13, cu referire la deducerea cheltuielilor, amintim că potrivit Legii nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, Camera Notarială este organizația profesională de interes public care asigură organizarea și funcționarea profesiei de notar, contribuie la garantarea independenței notarilor, exercită atribuții de dezvoltare profesională și autoadministrare a profesiei, gestionează procese instituționale esențiale pentru exercitarea activității notariale și participă la asigurarea calității serviciilor notariale prestate cetățenilor. Rolul Camerei Notariale trebuie analizat și prin prisma principiilor fundamentale ale notariatului de tip latin, sistem la care Republica Moldova a aderat prin reforma instituției notarului și consacrarea modelului notarului independent și al autoadministrării profesiei. În cadrul acestui sistem, organul profesional nu	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect

pentru anul pentru care a fost acordat. Dreptul la deducere se acordă persoanelor asigurate conform Legii nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. (4) Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, pentru toate tipurile de contracte cumulativ. (5) Se permite deducerea dobânzilor achitate de către persoana fizică, pe parcursul perioadei fiscale, în cazul procurării primei locuințe în baza contractului de credit, altul decât cel contractat prin programele de stat, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Pentru locuința proprietate comună în devălmășie/cote-părți, dreptul la deducere se acordă fiecărui beneficiar al creditului, proporțional cotei-părți deținute, aplicată conform limitei stabilite. (6) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de către persoana fizică, pe parcursul perioadei fiscale, pentru învățământul și/sau perfecționarea	decât cel contractat prin programele de stat; d) învățământul și/sau perfecționarea profesională proprie, precum și pentru învățământul persoanelor întreținute copii oferit de instituțiile de învățământ prevăzute la art.15 din Codul educației nr.152/2014; e) eficiența energetică a proprietății rezidențiale prin înlocuirea geamurilor, acoperișului, izolarea termică, instalarea bateriilor de stocare a energiei electrice; f) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive achiziționate de la furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei; g) cheltuielile legate de organizarea evenimentelor/ceremoniilor, în limita veniturilor obținute urmare acestora. Cuantumul deductibil se stabilește în mărimea de 100 000 lei anual, cumulativ pentru toate tipurile de cheltuieli, cu condiția confirmării documentare a acestora în modul stabilit de Guvern.		reprezintă o asociație constituită pe principii benevole, ci o instituție indispensabilă pentru funcționarea profesiei, garant al independenței notarilor, al respectării normelor profesionale și al exercitării unitare a atribuțiilor de interes public conferite notarului. În acest sens, principiile notariatului latin prevăd obligativitatea apartenenței notarilor la organizația profesională națională, aceasta constituind o condiție inerentă exercitării profesiei. Prin urmare, Camera Notarială nu poate fi asimilată altor forme asociative constituite pe bază voluntară, precum sindicatele, patronatele sau alte organizații profesionale, având un statut juridic distinct și atribuții expres stabilite prin lege. În vederea realizării atribuțiilor sale, Camera Notarială dispune de patrimoniu și buget proprii, principalele surse de finanțare fiind constituite din contribuțiile obligatorii ale notarilor. Din aceste mijloace sunt finanțate activitatea aparatului administrativ, remunerarea personalului angajat, instruirea profesională continuă, proiectele de digitalizare și modernizare a activității notariale, precum și alte activități necesare realizării atribuțiilor prevăzute de lege. În fapt, contribuția obligatorie a notarilor reprezintă principala și unica sursă stabilă de finanțare a Camerei Notariale. În aceste condiții, diminuarea posibilității de deducere a contribuției obligatorii achitate de notar, se consideră a fi o măsură care poate avea consecințe negative atât asupra exercitării profesiei de notar, cât și asupra funcționării eficiente a	

profesională proprie, precum și pentru învățământul persoanelor întreținute copii oferit de instituțiile de învățământ prevăzute la art.15 din Codul educației nr.152/2014, în cuantum de 20000 de lei. Cuantumul deductibil se aplică cumulativ pentru toate tipurile de învățământ și/sau perfecționare profesională și pentru numărul total de beneficiari.			organului profesional de autoadministrare. Prin urmare, considerăm oportună menținerea posibilității de deducere a contribuției obligatorii la un nivel care să reflecte importanța acesteia pentru funcționarea organului profesional, inclusiv prin păstrarea regimului actual sau prin identificarea unei soluții legislative echivalente, care să nu afecteze sustenabilitatea financiară a instituției și exercitarea atribuțiilor sale de interes public. Totodată, se constată că modificările propuse la art. 24 din Codul fiscal nu țin cont de specificul activității profesionale desfășurate în sectorul justiției, în special de particularitățile exercitării profesiei de notar. Limitarea deducerii cheltuielilor la plafonul de „3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune”, concomitent cu excluderea altor categorii de cheltuieli deductibile, nu reflectă modul de organizare și exercitare a activității notariale și nici obligațiile legale ce revin notarilor în procesul îndeplinirii actelor și procedurilor notariale. Această prevedere este inoportună pentru notari, având în vedere că majoritatea birourilor notariale au un număr redus de angajați sau nu au deloc salariați, ceea ce presupune un fond de retribuire a muncii redus ori inexistent. Aplicarea mecanică a plafonului de 3% va avea drept efect transformarea cheltuielilor profesionale în cheltuieli nedeductibile, ceea ce va conduce la majorarea artificială a bazei impozabile. În prezent, potrivit art. 69³ din Codul fiscal, notarul este impozitat pentru	

			venitul impozabil determinat ca onorarii minus cheltuielile aferente activității profesionale, deductibile conform cap. 3 titlul II. Textul proiectului (art. 14 lit. a)) păstrează noțiunea de „venit impozabil”, care, prin definiție (art. 12 Cod fiscal), înseamnă venit brut diminuat cu deducerile permise - deci, baza rămâne netă. Nota de fundamentare descrie însă baza ca „venitul brut obținut din toate sursele, cu excepția deducerilor și scutirilor la care are dreptul contribuabilul conform legislației fiscale”. Această formulare, coroborată cu cap. 10¹ (art. 69³) și faptul că activitatea notarială nu este activitate de întreprinzător (art. 24, care reglementează deducerile, vizează formal activitatea de întreprinzător), creează un risc real de interpretare potrivit căreia notarul ar fi impozitat pe încasările brute, fără deducerea cheltuielilor reale. Notarul suportă în mod obligatoriu și permanent cheltuieli aferente întreținerii biroului notarial, remunerării personalului, contribuțiilor profesionale obligatorii, asigurării de răspundere profesională, păstrării și ordonării arhivei notariale, accesului la registre și sisteme informaționale de stat, implementării măsurilor de conformare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, digitalizării activității și securității cibernetice, cheltuieli pentru servicii <i>outsourcing</i> (curățenie, servicii de contabilitate ș.a.), precum și alte cheltuieli prevăzute de legislația specială. Impozitarea asupra unor venituri care includ cheltuieli profesionale obligatorii ar contraveni principiului capacității contributive și ar crea o	

			sarcină fiscală excesivă și disproporționată pentru notari. În această ordine de idei, propunem menținerea principiului potrivit căruia baza impozabilă a persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției se determină ca diferență dintre venitul brut și cheltuielile aferente activității profesionale, deductibile conform prevederilor Codului fiscal, această regulă urmând a fi aplicabilă tuturor notarilor, indiferent de data investiției cu împuterniciri de exercitare a profesiei.	
Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice (1) Se permite deducerea, în cuantumurile stabilite de legislație, a sumelor pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de persoanele fizice conform legislației. (2) Se permite deducerea contribuțiilor obligatorii în bugetul asigurărilor sociale de stat achitate de persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, în cuantumurile stabilite de legislație. (3) Se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală sau pentru contractarea serviciilor medicale de la un singur furnizor al acestor servicii, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Dreptul la deducere se acordă persoanelor asigurate conform Legii nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și	Articolul 35²: alineatele (1) și (2) se abrogă; alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Se permite deducerea, din venitul anual impozitat conform art.88 alin.(1), a cheltuielilor suportate de către persoana fizică pe parcursul perioadei fiscale pentru: h) primele de asigurare facultativă de asistență medicală sau pentru contractarea serviciilor medicale; i) procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale; j) achitarea dobânzilor în cazul procurării primei locuințe în baza contractului de credit, altul decât cel contractat prin programele de stat; k) învățământul și/sau perfecționarea profesională proprie, precum și pentru învățământul persoanelor	CNSM	Insistăm asupra menținerii art.35² alin.(1). Eliminarea acestei deduceri reprezintă o penalizare fiscală directă a salariaților, forțându-i să plătească impozit pe venit pentru sume pe care nu le încasează efectiv, fiind reținute obligatoriu de stat pentru finanțarea fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală. Cu referire la redacția propusă la alin. (3) lit. a) a art. 35² din Codul fiscal, propunem completarea acesteia cu sintagma „și procurarea medicamentelor, inclusiv pentru copii” întru acordarea dreptului la deducere a cheltuielilor suportate pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală, pentru contractarea serviciilor medicale și procurarea medicamentelor, atât pentru salariat, cât și pentru copiii acestuia. Or, salariații cu responsabilități familiale, deseori suportă cheltuieli semnificative pentru contractarea serviciilor medicale sau procurarea medicamentelor atât pentru ei înșiși, cât și pentru copiii lor minori. Suplimentar, propunem completarea listei cheltuielilor pentru care se acordă	Se acceptă parțial prin menținerea dreptului la deducere a primei medicale la determinarea impozitului pe venit.

termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. (4) Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, pentru toate tipurile de contracte cumulativ. (5) Se permite deducerea dobânzilor achitate de către persoana fizică, pe parcursul perioadei fiscale, în cazul procurării primei locuințe în baza contractului de credit, altul decât cel contractat prin programele de stat, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Pentru locuința proprietate comună în devălmășie/cote-părți, dreptul la deducere se acordă fiecărui beneficiar al creditului, proporțional cotei-părți deținute, aplicată conform limitei stabilite. (6) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de către persoana fizică, pe parcursul perioadei fiscale, pentru învățământul și/sau perfecționarea profesională proprie, precum și pentru învățământul persoanelor întreținute copii oferit de instituțiile de învățământ prevăzute la art.15 din Codul	întreținute copii oferit de instituțiile de învățământ prevăzute la art.15 din Codul educației nr.152/2014; l) eficiența energetică a proprietății rezidențiale prin înlocuirea geamurilor, acoperișului, izolarea termică, instalarea bateriilor de stocare a energiei electrice; m) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive achiziționate de la furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei; n) cheltuielile legate de organizarea evenimentelor/ceremoniilor, în limita veniturilor obținute urmare acestora. Cuantumul deductibil se stabilește în mărimea de 100 000 lei anual, cumulativ pentru toate tipurile de cheltuieli, cu condiția confirmării documentare a acestora în modul stabilit de Guvern.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	dreptul la deducere lit. h) cu următorul conținut „h) sumele achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de cotizații de membru de sindicat.”. Propunerea vine să asigure egalitatea de drepturi în cadrul parteneriatului social dintre patronate și sindicate. Or, conform art. 24, alin. (15) din Codul fiscal, agenților economici li se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru, destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător. Atragem atenția că astfel de mecanism este prevăzut în legislația mai multor state membre ale UE, precum România, Germania, Norvegia, Austria și Elveția. ”Eficiența energetică... prin... instalarea bateriilor de stocare a energiei electrice” – de nu-s panourile electrice etc.? Nu e indicat în Nota informativă cine și cum va efectua calcularea, declararea și achitarea contribuțiilor CAS, PAM.	Se acceptă prin excluderea normei din proiect

educației nr.152/2014, în cuantum de 20000 de lei. Cuantumul deductibil se aplică cumulativ pentru toate tipurile de învățământ și/sau perfecționare profesională și pentru numărul total de beneficiari.				
Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice	alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Se permite deducerea, din venitul anual impozitat conform art.88 alin.(1), a cheltuielilor suportate de către persoana fizică pe parcursul perioadei fiscale pentru: a) primele de asigurare facultativă de asistență medicală sau pentru contractarea serviciilor medicale; b) procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale; c) achitarea dobânzilor în cazul procurării primei locuințe în baza contractului de credit, altul decât cel contractat prin programele de stat; d) învățământul și/sau perfecționarea profesională proprie, precum și pentru învățământul persoanelor întreținute copii oferit de instituțiile de învățământ prevăzute la art.15 din Codul educației nr.152/2014; e) eficiența energetică a proprietății rezidențiale prin înlocuirea geamurilor, acoperișului, izolarea termică, instalarea bateriilor de stocare a energiei electrice;	MAI	art.35² alin (3) se propune a fi expus în următoarea redacție: „(3) Se permite deducerea din venitul anual impozabil, impozitat conform art. 88 alin. (1), a cheltuielilor suportate de persoana fizică care nu practică activitate de întreprinzător pe parcursul perioadei fiscale pentru: a) primele de asigurare facultativă de asistență medicală sau contractarea serviciilor medicale; b) procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale; c) achitarea dobânzilor aferente procurării primei locuințe în baza unui contract de credit, altul decât cel contractat prin programele de stat; d) învățământul și/sau perfecționarea profesională proprie, precum și învățământul copiilor minori aflați la întreținerea acesteia, oferit de instituțiile de învățământ prevăzute la art. 15 din Codul educației nr. 152/2014; e) îmbunătățirea eficienței energetice a proprietății rezidențiale aflate în proprietatea sau coproprietatea persoanei fizice, prin înlocuirea geamurilor, înlocuirea sau reparația acoperișului, izolarea termică, instalarea sistemelor de stocare a energiei electrice sau alte lucrări similare stabilite de Guvern; f) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive achiziționate de la	Se acceptă parțial prin excluderea propunerii din proiect

	f) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive achiziționate de la furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei; g) cheltuielile legate de organizarea evenimentelor/ceremoniilor, în limita veniturilor obținute urmare acestora. Cuantumul deductibil se stabilește în mărimea de 100 000 lei anual, cumulativ pentru toate tipurile de cheltuieli, cu condiția confirmării documentare a acestora în modul stabilit de Guvern.		furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei; g) cheltuielile legate de organizarea evenimentelor sau ceremoniilor, în limita veniturilor impozabile obținute ca urmare a evenimentului sau ceremoniei respective. Cuantumul deductibil se stabilește în limita a 100 000 lei anual, cumulativ pentru toate tipurile de cheltuieli prevăzute la prezentul alineat, cu condiția confirmării documentare a acestora în modul stabilit de Guvern. În cazul cheltuielilor prevăzute la lit. g), deducerea se aplică separat pentru fiecare eveniment sau ceremonie, în limita veniturilor obținute ca urmare a evenimentului sau ceremoniei respective, iar cheltuielile care depășesc veniturile aferente nu se reportează pentru alte evenimente, ceremonii sau perioade fiscale.” În primul rând, se propune corectarea formulării „din venitului anual impozitat” prin utilizarea formulei juridice corecte „din venitul anual impozabil, impozitat conform art. 88 alin. (1)”.	
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. 35² alin. (3) lit. a) din Codul fiscal, propunem excluderea sintagmei „<i>primele de asigurare facultativă de asistență medicală</i>”, înțelegem că o astfel de primă se include la prevederea de la lit. b) din același articol. În acest context, propunem următoarea redacție pentru art.35² alin. (3) lit. a): „<i>contractare a serviciilor medicale de la furnizorii acestor servicii</i>”. Menționăm că modificarea este necesară întru evitarea dublării reglementării aceleiași categorii de cheltuieli deductibile, întrucât primele de asigurare facultativă de asistență	Se acceptă parțial prin excluderea propunerii din proiect

			medicală sunt incluse în mod corespunzător la lit. b), în cadrul contractelor de asigurări de sănătate. Totodată, remarcăm că, redacția propusă în aviz pentru lit. a) delimitează clar cheltuielile pentru servicii medicale efectiv prestate de cheltuielile pentru asigurări de sănătate, contribuind la claritatea normei și aplicarea uniformă a prevederilor fiscale. La același articol, la alin. (3) lit. b), întru asigurarea transparenței și previzibilității normei, propunem următoarea redacție pentru lit. b): „<i>b) primele de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat pentru clasele de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale</i>”.	
Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice (1) Se permite deducerea, în cuantumurile stabilite de legislație, a sumelor pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de persoanele fizice conform legislației. (2) Se permite deducerea contribuțiilor obligatorii în bugetul asigurărilor sociale de stat achitate de persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, în cuantumurile stabilite de legislație. Articolul 88. Reținerea impozitului din salariu (1) Fiecare angajator care plătește salariatului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținând	Articolul 35²: alineatele (1) și (2) se abrogă; Articolul 88: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Fiecare angajator care plătește salariatului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, să reține și să achite din aceste plăți, impozitul pe venit determinat conform cotei minime prevăzute la art.15 lit.a).”;	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Eliminarea dreptului persoanelor fizice de a deduce primele de asigurare obligatorie de asistență medicală (PAM) și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii (CAS) din venitul brut la calcularea impozitului pe venit În sistemul actual, din salariul brut al angajatului se scad mai întâi contribuțiile medicale (PAM) și, pentru anumite categorii, contribuțiile sociale (CAS), iar impozitul pe venit se calculează doar din suma rămasă. Prin abrogarea acestor deduceri, baza de calcul pentru impozitul pe venit se va aplica pe întreaga sumă brută a salariului. Acest lucru are un impact negativ direct deoarece angajatul va fi forțat să achite impozit pe venit inclusiv pentru sumele pe care statul i le reține obligatoriu pentru fondul social (noul CAS de 21% transferat la angajat) și fondul medical (PAM de 7%). De	<u>Se acceptă parțial</u> prin menținerea dreptului la deducere a primei medicale la determinarea impozitului pe venit.

cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit, determinat conform modului stabilit de Guvern. Angajatorul nu are obligația să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale.			facto, se instituie o taxare în cascadă – o „impozitare a contribuțiilor” – ceea ce lărgeste artificial baza impozabilă și afectează negativ valoarea netă a banilor pe care salariatul îi ia „în mână”, mai ales în contextul riscului atingerii mai rapide a noului prag de impozitare de 15%.	
		Grawe Carat Asigurări SA	Propunem menținerea cadrului fiscal actual, astfel încât primele de asigurare de sănătate, de viață, de accidente, de invaliditate și de boli grave achitate de angajator în beneficiul salariatului să nu constituie venit impozabil pentru persoana fizică, iar cheltuielile aferente să rămână deductibile în limita plafonului anual stabilit de legislație, respectiv în limita unui salariu mediu lunar pe economie. Considerăm că această măsură reprezintă un instrument eficient de politică fiscală și socială, care contribuie la creșterea gradului de protecție financiară și socială a populației, la reducerea vulnerabilității populației în fața unor evenimente neprevăzute cu impact major asupra sănătății, capacității de muncă sau veniturilor, precum și la dezvoltarea unei culturi a responsabilității și prevenirii riscurilor. Totodată, menținerea acestui regim fiscal favorizează completarea mecanismelor publice de protecție socială și de sănătate prin soluții private de asigurare, contribuind la diminuarea presiunii asupra bugetului de stat și asupra sistemelor publice de sănătate și asigurări sociale.	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect
Articolul 36. Alte deduceri aferente activității de întreprinzător (1) Agentul economic rezident are dreptul la deducerea oricăror donații făcute de el pe parcursul	Articolul 36 se abrogă.	ACAP	Să fie restabilit alin.(4) care recent a fost abrogat. Conținutul acestui alineat ține de faptul că cheltuielile de investiții pot fi deduse numai în limita venitului din investiții, dar nu din oricare alte venituri înregistrate de	Se acceptă

perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare, cu excepția donației de alimente făcute în conformitate cu Legea nr.299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente, dar nu mai mult de 5% din venitul impozabil. (2) Pot fi deduse, conform alin.(1) din prezentul articol, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art.51, a organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), a organizațiilor sindicale și patronale, precum și în favoarea caselor de copii de tip familial. (3) Donațiile în scopuri filantropice sau de sponsorizare vor fi deduse numai în cazul confirmării lor în modul stabilit de Guvern. (5) Se permite deducerea defalcărilor obligatorii în Fondul de susținere a populației, efectuate pe parcursul perioadei fiscale în cuantumurile stabilite de legislație. (8) Angajatorilor li se permite să deducă plățile suportate efectiv, aferente indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, conform art.4 al Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.			întreprindere. Propunem ca normele din acest alineat să fie completate cu prevederi prin care să fie stabilit un mecanism de evidență a cheltuielilor de investiții care n-au fost deduse la data suportării lor din motivul lipsei venitului din investiții, dar vor putea fi deduse în perioadele fiscale următoare. Argument: Abrogarea este o eroare care nu este conformă cu practica fiscală națională, acumulată pe parcursul implementării CF, și cea internațională potrivit căreia cheltuielile din investiții pot fi deduse doar din veniturile obținute în rezultatul acestei activități – veniturile din investiții. Abrogarea acestor norme, prin caracterul ei nepotrivit bunelor practici, a creat incertitudini atât pentru contribuabili, cât și pentru inspectorii fiscale în administrarea fiscală.	
Articolul 36. Alte deduceri aferente activității de întreprinzător	Articolul 36 se abrogă.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 17 Articolul 36. Alte deduceri aferente activității de întreprinzător din Codul fiscal,, se propune de a fi completat la alin. (2) cu reglementări	Nu se acceptă A se vedea argumentele de la art.24 alin.(20)

(1) Agentul economic rezident are dreptul la deducerea oricăror donații făcute de el pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare, cu excepția donației de alimente făcute în conformitate cu Legea nr.299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente, dar nu mai mult de 5% din venitul impozabil. (2) Pot fi deduse, conform alin.(1) din prezentul articol, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art.51, a organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), a organizațiilor sindicale și patronale, precum și în favoarea caselor de copii de tip familial. (3) Donațiile în scopuri filantropice sau de sponsorizare vor fi deduse numai în cazul confirmării lor în modul stabilit de Guvern. (5) Se permite deducerea defalcărilor obligatorii în Fondul de susținere a populației, efectuate pe parcursul perioadei fiscale în cuantumurile stabilite de legislație. (8) Angajatorilor li se permite să deducă plățile suportate efectiv, aferente indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, conform art.4 al Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.			privind alte deduceri aferente activității de întreprinzător în favoarea „prestatorilor de servicii sociale”, definiți în Legea 123/2010 cu privire la serviciile sociale. Prin urmare, alin. (2) va avea următorul cuprins: „(2) Pot fi deduse, conform alin. (1) din prezentul articol, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art. 51, instituțiilor de învățământ publice și private specificate la art. 51³, administrația parcurilor pentru tehnologia informației specificate la art. 51⁴, a organizațiilor necomerciale specificate la art. 52 alin. (1), a organizațiilor sindicale și patronale, întreprinderilor create de societățile orbilor, surzilor și invalizilor specificate la art. 53¹, precum și în favoarea prestatorilor de servicii sociale, întreprinderilor sociale, întreprinderilor sociale de inserție, muzeelor, arhivelor, biblioteci și organizațiilor culturale din domeniu: teatru, literatura, muzica, cinematografie, televiziune, turism cultural și alte domenii ale activității culturale.” Această recomandare va asigura crearea unor stimulente fiscale suplimentare pentru susținerea serviciilor sociale destinate categoriilor defavorizate, copiilor în situație de risc și copiilor defavorizați, va contribui la consolidarea sustenabilității financiare a acestor servicii și va încuraja implicarea mediului de afaceri în realizarea obiectivelor de interes public în domeniul protecției drepturilor copilului.	

Articolul 37. Subiecții creșterii sau pierderii de capital Prevederile prezentului capitol se aplică contribuabililor persoane fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova care nu practică activitate de întreprinzător și care vînd, schimbă sau înstrăinează sub altă formă active de capital. Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital (7) Suma creșterii de capital în perioada fiscală este egală cu 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale.		ACAP	Se propune restabilirea întreprinderilor (persoanelor juridice) în calitate de subiecți ai operațiunilor de creștere și pierdere de capital și completarea art. 40 alin. (7) CF cu prevederea potrivit căreia pentru întreprinderi suma creșterii de capital să fie egală cu 100% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale. Excluderea întreprinderilor din categoria subiecților creșterii și pierderii de capital a eliminat mecanismul de evidență fiscală a bazei valorice a activelor de capital și a creat dificultăți în impozitarea activelor cu istoric fiscal acumulat în perioadele precedente. Pentru activele de capital este necesară restabilirea evidenței bazei valorice în scopuri fiscale, deoarece utilizarea valorii contabile drept cost fiscal nu reflectă întotdeauna realitatea economică și fiscală a tranzacțiilor.	Nu se acceptă Având în vedere că proiectul prevede excluderea reducerii de 50% pentru determinarea creșterii de capital pentru persoanele fizice, precum și aplicarea cotei impozitului pe venit în mărimea de 15%, similar cotei prevăzute pentru persoanele juridice, propunerea respectivă este inoportună.
	Articolul 40: alineatul (1) se completează cu textul „și se impozitează la cota maximă prevăzută la art.15 lit.a). Suma creșterii de capital nu participă la determinarea cuantumului obiectului impunerii stabilit la art.15 lit.a)”. alineatul (5) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „La încheierea unui contract de donație între soți baza valorică a bunului primit de către soțul donatar la înstrăinarea ulterioară de către acesta va constitui baza valorică a bunului la momentul donării de către soțul donator”;	CNSM	Nu susținem majorarea cotei impozitului de la 12% la 15% a creșterii de capital și impozitarea integrală a acesteia, inclusiv și la vânzarea locuinței de bază în cuantum ce depășește 1 milion de lei, fapt ce va conduce la eschivarea vânzătorului de a declara suma integrală a prețului imobilului, terenului sau altui bun înstrăinat pe de o parte, precum și la creșterea vertiginoasă a prețurilor la imobiliare având în vedere că odată cu implementarea modificării propuse la impozitarea creșterii de capital, povara fiscală va crește de 2,5 ori. Ca măsură alternativă, insistăm pe majorarea plafonului de impozitare a creșterii de capital pentru locuința de bază de la 1 milion de lei la 3 milioane de lei.	Se acceptă parțial, prin menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrăinarea locuinței de bază.

	alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Creșterea provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale, în limita cuantumului ce nu depășește 1 000 000 lei.”.			
Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital (1) Mărimea creșterii sau pierderii de capital provenite din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a activelor de capital este egală cu diferența dintre suma încasată (venitul obținut) și baza valorică a acestor active.	alineatul (1) se completează cu textul „și se impozitează la cota maximă prevăzută la art.15 lit.a). Suma creșterii de capital nu participă la determinarea cuantumului obiectului impunerii stabilit la art.15 lit.a)”.	Manjos Pavel (particip.gov)	Propunerea de modificare a articolului 40 alineatul (1) din Codul fiscal nr.1163/1997 se expune în următoarea redacție: alineatul (1) se completează cu textul „ <i>și se impozitează la cota maximă prevăzută la art.15 lit.a), cu excepția creșterii de capital aferente activelor de capital prevăzute la art.39 alin.(1) lit.a), care se impozitează la cota de 7%. Suma creșterii de capital nu participă la determinarea cuantumului obiectului impunerii stabilit la art.15 lit.a)</i> ”. Argumentare 1. Măsura propusă în proiect nu instituie, ci desființează o neutralitate fiscală existentă, aferentă instrumentelor financiare. În regimul actual, creșterea de capital la instrumentele financiare se impozitează cu 12% aplicat la 50% din sumă (cotă efectivă de 6%), iar dividendele cu 6% - o cotă egală. Proiectul majorează simultan cota la 15% pentru mărimea creșterii de capital și elimină reducerea de 50%, ridicând sarcina efectivă de la 6% la 15%, în timp ce cota impozitului pe dividend atinge 7%. Astfel, ecartul dintre cele două forme de realizare a randamentului capitalului propriu se lărgeste de la zero la 8 puncte procentuale. Întrucât proiectul invocă expres neutralitatea fiscală drept obiectiv (Nota de fundamentare, pct. 4 privind veniturile investiționale), acest	Nu se acceptă În scopul neadmiterii tratării diferențiate a modului de impozitare a veniturilor investiționale, stabilirea cotei unice asupra veniturilor respective este corespunde principiului echității fiscale.

			segment contrazice direct obiectivul declarat. 2. Diferențierea cotelor distorsionează decizia investitorului între forme echivalente de randament, cu încălcarea art. 6 alin. (8) din Codul fiscal. La nivelul persoanei fizice, același randament economic al unei investiții este impozitat cu 7% dacă se materializează ca dividend și cu 15% dacă se materializează prin aprecierea și înstrăinarea instrumentului. Factorul fiscal devine, contrar principiului neutralității, determinantul alegerii formei de investiție. 3. Distorsiunea afectează în special instrumentele de acumulare și organismele de plasament colectiv. Pentru un investitor de portofoliu, alegerea între un instrument de acumulare (al cărui randament se realizează exclusiv ca creștere de capital la înstrăinare) și unul cu distribuire (impozitat curent ca dividend) ar fi dictată nu de criterii economice, ci de diferența de cotă. Sistemul fiscal ar penaliza astfel capitalizarea și efectul de compunere pe termen lung și ar împinge artificial economisirea spre instrumente cu distribuire, fără niciun beneficiu de politică publică. Deținătorul unui astfel de instrument nu controlează politica de distribuire a emitentului, prin urmare nu există nicio marjă de „arbitraj” pe care cota majorată să o contracareze - diferențialul rămâne pură distorsiune. 4. Pentru instrumentele vizate nu există un impozit corporativ amânat care să justifice o cotă superioară. Spre deosebire de participațiile la societăți închise, câștigul din obligațiuni corporative, din titlurile de	

			participare la fonduri și din tranzacțiile pe piața secundară provine din evoluția ratelor dobânzii și din lichiditate, nu dintr-un profit corporativ reținut neimpozitat. Lipsește, deci, temeiul economic al unei cote majorate față de dividende. 5. Incoerența sistemică cu cota de 0% la profitul nedistribuit. Reforma transmite întreprinzătorilor semnalul de a capitaliza și reinvesti profitul (cota 0%), însă penalizează cu 15% persoana fizică ce fixează rezultatul acestei capitalizări prin înstrăinare, comparativ cu 7% pe ruta distribuirii. Cele două paliere ale reformei acționează în sensuri opuse. 6. Asimetria fiscală pentru sectorul inovațional și start-up-uri. Întreprinderile al căror randament se bazează exclusiv pe creșterea valorii, fără distribuiri în primii ani, ar suporta o cotă dublă față de afacerile mature distribuitoare de dividende. Politica fiscală ar deveni regresivă tocmai față de activitatea cu cel mai înalt potențial de inovare. 7. Costul bugetar al derogării este marginal, iar baza fiscală relevantă rămâne neatinsă. Volumul câștigurilor din instrumente financiare neguvernamentale realizate de persoane fizice rezidente este redus, dată fiind faza incipientă a pieței de capital autohtone; veniturile bugetare în ecuație nu au un volum semnificativ. Derogarea propusă nu atinge propunerea de aplicare a cotei de 15% pentru creșterea de capital aferentă bunurilor imobile - segmentul care concentrează câștigurile de capital semnificative și unde se realizează efectiv lărgirea bazei urmărită de proiect. Propunerea doar corectează distorsiunea.	

			8. Cota majorată descurajează lichiditatea unei piețe deja incipiente prin efectul de blocaj (lock-in). O cotă de 15% la realizare stimulează deținerea prelungită a activelor pentru amânarea impozitului, reducând frecvența tranzacțiilor și, implicit, lichiditatea și adâncimea pieței - efect cu atât mai nociv pentru o piață în formare, în contextul lansării Bursei Internaționale a Moldovei. 9. Conformitatea cu practica statelor care urmăresc dezvoltarea piețelor de capital. Statele care vizează crearea de hub-uri financiare nu impun câștigului de capital din instrumente financiare o cotă superioară dividendelor. În SUA, dividendele calificate și câștigul de capital pe termen lung sunt impozitate la cote identice (0/15/20%). În România, începând cu 1 ianuarie 2026, câștigul din transferul valorilor mobiliare prin intermediari este impozitat cu 3% (deținere peste 365 de zile) și 6% (sub 365 de zile) - sub cota dividendelor, majorată la 16% din 2026. În Estonia, dividendele sunt impozitate doar la nivelul companiei (22/78), iar la nivelul persoanei fizice câștigul de capital se impozitează la cotă unică, aliniată sarcinii pe profitul distribuit (22%). Propunerea de paritate la 7% este, în acest context, una moderată; cota de 15% din proiect ar fi anomală regional pentru un stat care are potențial de a deveni un nou hub financiar-tehnologic. 10. Simplificarea administrării și reducerea reîncadrărilor artificiale. Cote egale pentru dividende și pentru creșterea de capital din instrumente financiare elimină stimulentele de a reclasifica un tip de venit în celălalt,	

	alineatul (5) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „La încheierea unui contract de donație între soți baza valorică a bunului primit de către soțul donatar la înstrăinarea ulterioară de către acesta va constitui baza valorică a bunului la momentul donării de către soțul donator”;			menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrăinarea locuinței de bază.
	Articolul 40: alineatul (1) se completează cu textul „și se impozitează la cota maximă prevăzută la art.15 lit.a). Suma creșterii de capital nu participă la determinarea cuantumului obiectului impunerii stabilit la art.15 lit.a)”. Articolul 15. Cotele impozitului pe venit Suma totală a impozitului pe venit se determină a) pentru persoanele fizice - 7% din obiectul impunerii ce nu depășește suma de 1 000 000 lei, și 15% din obiectul impunerii ce depășește suma de 1 000 000 lei;	ABM	«Cota maximă» — termen nedefinit; câștiguri de capital impozitate la 15% indiferent de venitul total Art. 40 alin. (1) completat cu «se impozitează la cota maximă prevăzută la art. 15 lit. a)» — art. 15 lit. a) conține două cote (7%/15%), iar «cota maximă» nu este definită în Cod. Câștigurile de capital «nu participă la determinarea cuantumului obiectului impunerii stabilit la art. 15 lit. a)» — bază separată de impozitare la 15% chiar dacă venitul total al contribuabilului este sub 1.000.000 lei (inechitabil față de logica progresivă). Propunere 1: Înlocuire termen «cota maximă» cu valoare explicită Textul «la cota maximă prevăzută la art. 15 lit. a)» se înlocuiește cu «la cota de 15%», eliminând ambiguitatea. Propunere 2: Includerea câștigurilor de capital în baza de calcul progresiv Se elimină sintagma «Suma creșterii de capital nu participă la determinarea cuantumului obiectului impunerii stabilit la art. 15 lit. a)». Câștigurile de capital se includ în venitul anual total al persoanei fizice, urmând logica progresivă (7% pentru total ≤ 1.000.000 lei, 15% pentru excedent), corelat cu mecanismul de regularizare din p.1. Includerea câștigurilor de capital în baza de calcul progresiv asigură aplicarea uniformă a principiului	Nu se acceptă În scopul neadmiterii tratării diferențiate a modului de impozitare a veniturilor investiționale, stabilirea cotei unice asupra veniturilor respective corespunde principiului echității fiscale.

			impozitării globale a veniturilor persoanei fizice și corelarea cu mecanismul progresiv prevăzut la art. 15 lit. a). Aceasta contribuie la coerența sistemului fiscal și la simplificarea mecanismului de regularizare anuală.	
		Berjan Iuliana	Pragul de 1 mil. lei pentru impozitarea câștigurilor de capital din locuința de bază nu este indexat la inflație și nu prevede tratamentul proprietăților dobândite prin moștenire sau donație. Un cetățean moștenește apartamentul părinților (evaluat la 150.000 EUR). Vinde cu 180.000 EUR – câștigul de capital este 30.000 EUR = ~600.000 lei (sub prag). Dar baza costului din moștenire e valoarea cadastrală sau de piață? Norma nu prevede	Se acceptă prin menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrăinarea locuinței de bază.
Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital (5) Creșterea sau pierderea de capital nu este recunoscută în scopuri fiscale în cazul încheierii unui contract de donații între rude de gradul I, precum și între soți.	alineatul (5) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „La încheierea unui contract de donație între soți baza valorică a bunului primit de către soțul donatar la înstrăinarea ulterioară de către acesta va constitui baza valorică a bunului la momentul donării de către soțul donator”;	CCI	alin.(5) se expune în următoarea redacție: <i>„La încheierea unui contract de donație între soți baza valorică a bunului primit de către soțul / soția donator/donatară la înstrăinarea ulterioară de către acesta va constitui baza valorică a bunului la momentul donării de către soțul donator / soția donator”;</i> Modificarea propusă are caracter de clarificare și contribuie la eliminarea eventualelor interpretări restrictive și asigură aplicarea uniformă a prevederii pentru ambii soți, fără a modifica esența reglementării sau efectele fiscale ale acesteia.	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect
Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital (6) Creșterea sau pierderea de capital provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale.	Articolul 40: alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Creșterea provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale, în limita cuantumului ce nu depășește 1 000 000 lei.”.	CCI	Se propune majorarea plafonului prevăzut de la 1 000 000 lei la 3 000 000 lei, având în vedere evoluția semnificativă a prețurilor pe piața imobiliară în ultimii ani. Plafonul actual nu mai reflectă valoarea de piață a unei locuințe de bază, în special în municipiul Chișinău	Se acceptă prin menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrăinarea locuinței de bază.

			și în alte centre urbane, unde prețurile locuințelor au crescut considerabil. În practică, majoritatea persoanelor își înstrăinează locuința de bază în scopul achiziționării unei alte locuințe, mai spațioase, mai confortabile sau mai adecvate necesităților familiale, și nu pentru obținerea unui profit investițional. În aceste condiții, menținerea plafonului actual poate conduce la impozitarea unor tranzacții care au, în esență, un caracter social și de îmbunătățire a condițiilor de trai. Majorarea plafonului la 3 000 000 lei va permite adaptarea prevederii la realitățile actuale ale pieței imobiliare și va asigura un tratament fiscal mai echitabil pentru proprietarii de locuințe.	
(6) Creșterea sau pierderea de capital provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale.	alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Creșterea provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale, în limita cuantumului ce nu depășește 1 000 000 lei.”.	Liudmila Vintu	<i>Se propune eliminarea art. 40 alin 6 și anume plafonului de 1 000 000 lei aplicabil venitului obținut din înstrăinarea locuinței de bază.</i> Locuința de bază reprezintă un bun destinat satisfacerii unei necesități vitale de trai și nu un activ deținut în scop investițional. Creșterea valorii acesteia în timp este determinată, în principal, de evoluția pieței imobiliare și de inflație, nu de o intenție speculativă a proprietarului. Impunerea unui plafon valoric conduce la impozitarea unei părți din câștigul aferent locuinței de bază, deși proprietarul nu realizează o investiție financiară, ci își exercită dreptul de a dispune de propria locuință. În plus, în contextul majorării generale a prețurilor pe piața imobiliară, plafonul își pierde relevanța economică și poate afecta inclusiv persoanele care dețin o	Se acceptă prin menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrăinarea locuinței de bază.

			singură locuință utilizată ca domiciliu permanent. Prin urmare, pentru a respecta caracterul social al facilității și pentru a asigura un tratament fiscal echitabil, se consideră oportună eliminarea plafonului valoric și aplicarea facilității pentru întreaga valoare a creșterii de capital aferente locuinței de bază.	
Articolul 40 (7) Suma creșterii de capital în perioada fiscală este egală cu 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale.	Articolul 40: alineatul (7) se abrogă.	AGCC	Proiectul stabilește că, veniturile din creșterea de capital, urmează să fie incluse integral în baza impozabilă și supuse impozitării conform cotelor prevăzute la art. 15. În prezent, cadrul normativ prevede includerea în venitul impozabil a doar 50% din cuantumul creșterii de capital, ceea ce asigură un regim fiscal preferențial pentru aceste venituri. Prin urmare, eliminarea acestui tratament conduce la o majorare substanțială a bazei impozabile și, implicit, la creșterea semnificativă a sarcinii fiscale aferente veniturilor din investiții și tranzacții cu active de capital, cu potențialul de a înrăutăți situația contribuabililor. Deși în nota de fundamentare modificarea este justificată prin necesitatea simplificării și uniformizării sistemului fiscal, aceasta nu conține o analiză suficientă a impactului asupra activității investiționale și a pieței de capital și nici argumente care să justifice renunțarea la regimul fiscal preferențial existent. În acest context, recomandăm completarea notei de fundamentare cu argumente suplimentare privind oportunitatea modificării propuse și evaluarea impactului acesteia asupra contribuabililor și mediului investițional, precum și reanalizarea soluției propuse, în vederea identificării unor alternative mai	Nu se acceptă În scopul neadmiterii tratării diferențiate a modului de impozitare a veniturilor investiționale, stabilirea cotei unice asupra veniturilor respective este corespunde principiului echității fiscale. Totodată, se propune menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrainarea locuinței de bază.

			echilibrate sau, după caz, a renunțării la această modificare.	
	Articolul 40: alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Creșterea provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale, în limita cuantumului ce nu depășește 1 000 000 lei.”.	ACAP	Este necesar de concretizat dacă această limită se aplică și donațiilor între soți, prevăzute de alin. (5)	Se acceptă prin menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrainarea locuinței de bază.
Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital (7) Suma creșterii de capital în perioada fiscală este egală cu 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale.	Articolul 40: alineatul (7) se abrogă.	Gangan Bogdan	CREȘTEREA DE CAPITAL Eliminarea reducerii de 50% la determinarea creșterii de capital și impozitarea înstrăinării locuinței de bază pentru creșterea ce depășește 1 milion de lei afectează dreptul de proprietate (art. 46 din Constituție; art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO) și mobilitatea locativă a persoanelor fizice. Riscul este accentuat de aplicarea, începând cu 1 ianuarie 2027, a valorilor cadastrale „apropiate de valoarea de piață”: în condiții de inflație a valorilor imobiliare, pragul de 1 milion de lei se erodează rapid, extinzând impozitarea asupra unor tranzacții obișnuite cu locuința unică. Se impune cel puțin indexarea pragului și menținerea unor mecanisme de degrevare pentru locuința de bază. În situația în care piața imobiliară fiind stagnată total, o sa ne trezim cu mii de proceduri de insolvabilitate și cu creditorii în așteptarea apartamentelor care vor fi imposibil de finisat construcția.	Se acceptă parțial În scopul neadmiterii tratării diferențiate a modului de impozitare a veniturilor investiționale, stabilirea cotei unice asupra veniturilor respective este corespunde principiului echității fiscale. Totodată, se propune menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrainarea locuinței de bază.
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	De ce la cota maximă? Excluderea alin. (7) relevă încă mai profund faptul, că legislația nu conține dreptul de a deduce reparația. Se păstrează noțiunea de bază valorică, dar nu se dă noțiunea.	Nu se acceptă În scopul neadmiterii tratării diferențiate a modului de impozitare a veniturilor investiționale, stabilirea cotei unice asupra veniturilor respective corespunde principiului echității fiscale.

		ACAP	Alin.(7) prevede că creșterea de capital în scopuri fiscale constituie 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscută peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale. Argument: Se abrogă facilitățile în impozitarea tranzacțiilor cu activele de capital, care se vor impozita în continuare în mod obișnuit. Acest fapt nu stimulează cetățenii să efectueze investiții în active de capital. Această abordare nu corespunde practicii internaționale privind stimularea investițiilor.	Nu se acceptă În scopul neadmiterii tratării diferențiate a modului de impozitare a veniturilor investiționale, stabilirea cotei unice asupra veniturilor respective corespunde principiului echității fiscale.
Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital (1) Mărirea creșterii sau pierderii de capital provenite din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a activelor de capital este egală cu diferența dintre suma încasată (venitul obținut) și baza valorică a acestor active. (5) Creșterea sau pierderea de capital nu este recunoscută în scopuri fiscale în cazul încheierii unui contract de donații între rude de gradul I, precum și între soți. (6) Creșterea sau pierderea de capital provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale. (7) Suma creșterii de capital în perioada fiscală este egală cu 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale.	Articolul 40: alineatul (1) se completează cu textul „și se impozitează la cota maximă prevăzută la art.15 lit.a). Suma creșterii de capital nu participă la determinarea cuantumului obiectului impunerii stabilit la art.15 lit.a)”. alineatul (5) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „La încheierea unui contract de donație între soți baza valorică a bunului primit de către soțul donatar la înstrăinarea ulterioară de către acesta va constitui baza valorică a bunului la momentul donării de către soțul donator”; alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Creșterea provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale, în limita cuantumului ce nu depășește 1 000 000 lei.”. alineatul (7) se abrogă.	EBA	<i>Re-conceptualizarea modului de impozitare a creșterii de capital</i> Proiectul politicii fiscale include o abordare nouă de taxare a venitului din creșterea de capital obținut de persoanele fizice, iar elementele principale ale acesteia sunt (i) anularea facilității de 50% la determinarea creșterii de capital, (ii) impozitarea creșterii de capital cu cota maximală de 15%, și (iii) impozitarea creșterii de capital din înstrăinarea locuinței de bază, dacă valoarea acesteia constituie peste 1 mln de lei. În context, atragem atenția că acest mecanism va pune o presiune fiscală excesivă asupra veniturilor investiționale și ar putea genera eludarea bazei impozabile (prin nedeclararea prețului real al valorilor tranzacționate). Povara fiscală excesivă va reduce atractivitatea investițiilor, va afecta competitivitatea regională a Moldovei și poate încetini dezvoltarea pieței antreprenoriatului (de ex. vânzarea start-upurilor). Totodată, mecanismul propus de impozitare a creșterii de capital rezultate din înstrăinarea locuinței de bază este unul regretabil,	Se acceptă parțial În scopul neadmiterii tratării diferențiate a modului de impozitare a veniturilor investiționale, stabilirea cotei unice asupra veniturilor respective corespunde principiului echității fiscale. Totodată, se propune menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrăinarea locuinței de bază.

			în condițiile în care scopul acestei scutiri a fost de a nu impozita venituri generate din înstrăinarea locuinței, aceste tranzacții fiind privite, mai degrabă, ca fiind marginale/unice și nu cu scopul de a asigura un venit recurent. Totodată, nu este clar cum va fi impozitată creșterea de capital în cazul depășirii limitei de 1 mln de lei (va fi impozabilă doar depășirea sau întreaga valoare). Astfel, solicităm menținerea regulilor existente de impozitare a venitului din creșterea de capital obținut de persoanele fizice. Ca și alternative propunem păstrarea unui nivel redus de impozitare, și lărgirea bazei de impozitare prin conformare, nu prin creșterea cotelor. De asemenea, propunem impozitarea creșterii de capital prin aplicarea logicii impozitării progresive (7% pentru total $\leq 1.000.000$ lei, 15% pentru excedent). Includerea câștigurilor de capital în baza de calcul progresiv asigură aplicarea uniformă a principiului impozitării globale a veniturilor persoanei fizice și corelarea cu mecanismul progresiv prevăzut la art.15 lit.a) din Codul fiscal. Totodată, solicităm să fie reintrodus conceptul de "creștere de capital" și pentru persoanele juridice, cu aplicarea aceleași facilități existente în prezent. Subliniem faptul că prevederile actuale ale Codului fiscal nu încurajează activitatea investițională a companiilor, o astfel de facilitate fiind oferită doar persoanelor fizice. În context, merită subliniat faptul că noțiunea de "creștere de capital" a fost introdusă începând cu intrarea în vigoare a Titlului II al Codului fiscal, din 1 ianuarie 1998, fiind aplicabilă, în egală măsură, persoanelor juridice și fizice rezidente.	

			Începând, însă, cu 1 ianuarie 2020, creșterea de capital este aplicabilă doar persoanelor fizice rezidente și nerezidente ai RM. Prin excluderea unei astfel de facilități pentru companii presiunea fiscală aferentă venitului investițional a crescut semnificativ, fapt care nu motivează amplificarea activității investiționale. Impozitarea excesivă a creșterii de capital reduce investițiile, distorsionează alocarea resurselor și reduce eforturile companiilor de a valorifica pe deplin potențialul investițional. Astfel, solicităm re-introducerea aceluiași reguli de impozitare pentru persoanele juridice fapt care ar reprezenta un pas ferm spre stimularea activității investiționale, dar și ar elimina discrepanțele existente la moment în legislație.	
		AIM	Reevaluarea majorării poverii fiscale și identificarea unui mecanism mai echilibrat pentru persoanele fizice. Măsura poate afecta investițiile individuale și tranzacțiile privind locuința de bază, fără a exista o analiză suficientă a impactului economic și social.	Se acceptă prin menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrăinarea locuinței de bază.
		AIM	Menținerea facilităților existente și majorarea plafonului valoric pentru locuința de bază la minimum 2,5 milioane de lei, cu indexare periodică. Evoluția pieței imobiliare a făcut ca plafonul actual să nu mai reflecte realitățile economice. Modificările propuse pot afecta accesul la locuințe și investițiile în sectorul rezidențial.	Se acceptă prin menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrăinarea locuinței de bază.
	(pct. 18 – art. 40; pct. 52–61 – Titlul III TVA; pct. 118–120 – Titlul VI)	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Locuința de bază, creșterea de capital și costul locuirii Vă rugăm să clarificați: • dacă plafonul de 1.000.000 lei va fi indexat;	Se acceptă prin menținerea scutirii de la impozit a creșterii de capital provenite de la înstrăinarea locuinței de bază.

			• dacă plafonul se aplică per persoană, per familie sau per locuință; • cum se tratează familia care vinde o locuință pentru a cumpăra alta, pentru ca ii diminuează din capacitatea de cumpărare; • cum se tratează pensionarii care dețin locuințe vechi, evaluate astăzi la o valoare mai mare, dar nu au venituri curente mari; • cum se tratează cetățenii din diasporă care vând o locuință în Moldova; • cum se determină baza valorică pentru bunuri vechi, moștenite, donate sau construite în timp; • dacă se acceptă cheltuieli de reparație, investiții capitale și alte costuri documentate; • cum se evită subdeclararea prețului în contracte; • ce impact cumulat are TVA la locuințe, impozitul pe creșterea de capital și impozitul pe bunurile imobile; • dacă există o perioadă tranzitorie pentru avansurile achitate și creditele aprobate anterior intrării în vigoare a normelor. Nu orice vânzare de locuință reprezintă o activitate investițională sau speculativă. În multe cazuri, este vorba despre schimbarea locuinței de către familie, vânzarea unei locuințe vechi de către pensionari sau valorificarea unui bun pentru tratament, educație sau sprijinul familial. Aplicarea unui plafon neindexat și relativ redus poate genera percepția că este impozitată mutarea familiei, nu doar câștigul investițional. Se propune majorarea și indexarea plafonului pentru locuința de bază, aplicarea acestuia per familie sau per persoană, introducerea unei scutiri pentru reinvestirea sumei într-o altă locuință de bază și stabilirea unor	

			reguli clare privind baza valorică și documentarea costurilor istorice. Este important de menționat că nota de fundamentare prezintă o analiză insuficientă a impactului de reglementare pentru a înțelege modul în care respectivele modificări vor influența direct și indirect mediul de afaceri, precum și principalii indicatori macroeconomici (cum ar fi inflația), care vor influența direct puterea de cumpărare a persoanelor fizice și, drept urmare, veniturile companiilor. Pentru a aprecia magnitudinea efectelor acestei reforme importante, este nevoie de completarea notei de fundamentare cu informații relevante, pentru a continua promovarea armonioasă și organică a acestui proiect de lege.	
		SRL „Agromixt TDG”	Impozitul pe venit Ca persona juridică, este dificil în a convinge persoana fizică să vândă o tehnică sau alt obiect întreprinderii, din considerentul necesității reținerii impozitului și respectiv a declarării acestuia. Dar prin mărirea la 15% și excluderea de a se aplica pentru 50% din creștere de capital, mai mult îngreunează acest aspect. Propunem insistent aplicarea și în noua lege fiscală a termenului de calculare a impozitului pe venit de 15 % din 50% din suma creșterii de capital. În ceea ce ține de revizuirea mecanismului de impozitare a veniturilor salariale obținute de către persoane fizice, și anume 7% în mărimea veniturilor ce nu depășește 1 milion, iar 15% în cazul depășirii pragului menționat, este ok să fie stipulat, că aplicarea cotei de 15% se va face suma care depășește milionul.	Nu se acceptă În scopul neadmiterii tratării diferențiate a modului de impozitare a veniturilor investiționale, stabilirea cotei unice asupra veniturilor respective corespunde principiului echității fiscale.
Articolul 52. Organizațiile necomerciale	La articolul 52 alineatul (7) prima propoziție, după cuvintele „document de constituire” se	Plenul Consiliului Concurenței	Cu referire la Art. II pct. 19 din proiect, scutirea de la impozitul pe venit pentru organizațiile necomerciale ar putea	Notă

7) Organizațiile necomerciale care utilizează contrar destinației mijloacele cu destinație specială sau folosesc proprietatea, alte mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară în scopuri neprevăzute în statut, în regulament sau în alt document de constituire calculează și achită impozitul pe venit la cota prevăzută la art.15 lit.b) din suma utilizată contrar destinației. Aplicarea prezentului alineat exclude aplicarea alin.(6) din prezentul articol	introduc cuvintele „precum și suportă cheltuieli care nu sunt eligibile activității statutare a organizației prevăzute în regulament sau în alt document de constituire”.		constitui semne de ajutor de stat în sensul Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, ceea ce a fost constatat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-47 din 30.09.2021 și în raportul elaborat în cadrul proiectului TWINNING. În acest sens, se propune completarea art. 52 cu prevederea expresă potrivit căreia implementarea facilității fiscale se realizează în baza unei hotărâri de Guvern, prin care să fie aprobată, după caz, o schemă de ajutor de minimis sau o schemă de ajutor de stat. Schema de ajutor astfel aprobată va defini condițiile de eligibilitate, intensitatea maximă a ajutorului, obligațiile furnizorului și ale beneficiarului, precum și criteriile de compatibilitate a măsurii de sprijin, în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și ale actelor normative aplicabile. Pentru ca măsura de sprijin să nu constituie ajutor de stat, este esențial ca facilitatea fiscală acordată organizațiilor necomerciale să fie exclusă de la aplicare în cazul desfășurării unei activități economice. În acest sens, prevederea urmează a fi modificată astfel încât să delimiteze în mod expres sfera de aplicare a facilității exclusiv pentru activități neeconomice, excluzând astfel calificarea măsurii drept ajutor de stat în sensul Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.	Propunerea va fi examinată în cadrul procesului de rescriere a Codului fiscal.
		ACAP	Propunem introducerea mecanismului de impozitare a rezultatului/venitului din activitățile economice al organizației necomerciale. Or, multe organizații necomerciale de facto practică doar sau preponderent activitate economică, fără a plăti	Notă Propunerea va fi examinată în cadrul procesului de rescriere a Codului fiscal.

			impozit pe venit analogic entităților din sectorul real.	
		Consiliul Național al ONG-urilor	Modificarea art. 52 alin. (7) din Codul fiscal, prin introducerea noțiunii de „cheltuieli care nu sunt eligibile activității statutare” Constatări: a) Lipsește o definiție legală clară privind „cheltuielile neeligibile”. Noul art. 23 definește cheltuielile neeligibile/nedeductibile pentru activitatea de întreprinzător cheltuieli personale, familiale, beneficii acordate persoanelor fizice. Această definiție este construită pentru sectorul comercial și nu se potrivește cu specificul organizațiilor necomerciale. Dacă art. 23 devine norma generală pentru „cheltuieli neeligibile”, aplicarea lui mecanică la organizații necomerciale ar putea califica drept „beneficii acordate persoanelor fizice” activitatea de bază a multor organizații, care acordă burse, prestații, granturi individuale, asistență socială directă și beneficii persoanelor fizice ca scop statutar. b) Eligibilitatea este determinată prin raportare la regulament sau actul de constituire. În același timp, statutele organizațiilor necomerciale sunt redactate în termeni largi, în mod legitim și necesar, pentru a permite flexibilitate operațională. O sintagmă ca „promovarea drepturilor omului” nu specifică exhaustiv ce tipuri de cheltuieli sunt permise. Organul fiscal poate decide că o anumită cheltuială nu este eligibilă conform statutului, chiar dacă organizația o consideră necesară misiunii. Riscuri: Organizațiile necomerciale ar putea fi obligate să achite impozit pe venit de 15% pe suma cheltuielilor calificate drept neeligibile, la fiecare perioadă	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

			fiscală, chiar dacă sunt legitime și necesare scopului statutar, dar nu sunt expres prevăzute de statut. În absența unor criterii obiective de eligibilitate, reprezentantul organului fiscal devine arbitrul dacă o cheltuială este eligibilă/apartine misiunii statutare. Aceasta creează un risc de aplicare neuniformă și posibil selectivă. Organizațiile care au funcționat ani de zile cu statute redactate în termeni generali vor fi evaluate retroactiv prin prisma unui criteriu nou, mai strict. Această situație ar putea pune presiune pentru revizuirea și detalierea statutelor. Acesta ar fi un exercițiu costisitor și cu efecte imprevizibile pentru ASP și pentru organizațiile necomerciale (un statut prea detaliat poate deveni o capcană). Organizațiile necomerciale ar putea fi forțate să aplice sisteme de evidență contabilă mult mai detaliate, cu justificarea fiecărei cheltuieli prin raportare la misiunea statutară, cu costuri suplimentare. Totodată, organizațiile vor evita cheltuieli legitime de teama reîncadrării fiscale. Recomandări: 1) Excluderea modificării propuse pentru art. 52 alin. (7) din Codul fiscal, prin introducerea noțiunii de „cheltuieli care nu sunt eligibile activității statutare”, sau alternativ. 2) Definirea legală explicită a „cheltuielilor neeligibile” pentru organizații necomerciale, elaborată în consultare cu organizațiile necomerciale. Norma ar trebui elaborată în așa fel încât, definiția să prevadă că interpretarea eligibilității cheltuielilor se face în baza unui criteriu obiectiv. Totodată definiția ar trebui să excludă expres cheltuielile de funcționare instituțională din sfera	

			neeligibilității. Trimiterea la „regulament sau alt document de constituire” ca unic reper de eligibilitate plasează puterea de interpretare exclusiv la organul fiscal. 3) Modificarea să fie însoțită de prevederi procedurale care să stabilească că, în caz de litigiu privind eligibilitatea unei cheltuieli, organul fiscal are obligația de a motiva în scris reîncadrarea, iar organizația necomercială beneficiază de prezumția de bună-credință dacă cheltuiala a fost documentată și a servit unui scop conex misiunii.	
Articolul 52. Organizațiile necomerciale 7) Organizațiile necomerciale care utilizează contrar destinației mijloacele cu destinație specială sau folosesc proprietatea, alte mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară în scopuri neprevăzute în statut, în regulament sau în alt document de constituire calculează și achită impozitul pe venit la cota prevăzută la art.15 lit.b) din suma utilizată contrar destinației. Aplicarea prezentului alineat exclude aplicarea alin.(6) din prezentul articol	La articolul 52 alineatul (7) prima propoziție, după cuvintele „document de constituire” se introduc cuvintele „precum și suportă cheltuieli care nu sunt eligibile activității statutare a organizației prevăzute în regulament sau în alt document de constituire”.	Asociația Obștească „Asociația Companiilor de Creație” (COR)	Clarificarea art. 52 alin. (7). Precizarea expresă că cheltuielile organizațiilor necomerciale cu antreprenori independenți și cu alți colaboratori, atunci când servesc realizării activității statutare, constituie cheltuieli eligibile și nu afectează regimul de scutire	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect
Articolul 53¹. Întreprinderile create de societățile orbilor, surzilor și invalizilor Se scutesc de plata impozitului întreprinderile create pentru realizarea scopurilor statutare ale societăților orbilor, surzilor și invalizilor. Articolul 53². Asociațiile de economii și împrumut	Articolele 53 ¹ -53 ³ se abrogă.	CNSM	Insistăm asupra păstrării dreptului de scutire de la plata impozitului pe venit a organizațiilor sindicale și asociațiilor patronale prevăzută la art. 53 ³ din Codul fiscal. Or, veniturile organizațiilor sindicale provin din cotizațiile membrilor și sunt destinate scopurilor statutare. Aceste sume sunt achitate din salariul net al angajaților, după ce au fost deja supuse impozitării pe venit la sursă. Impozitarea acestora din nou, la nivelul sindicatului,	Nu se acceptă în contextul în care, potrivit Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-12 din 16.04.2021, scutirea de plata impozitului pentru organizațiile sindicale și patronale constituie ajutor de stat care urmează a fi compatibilizat la regulele EU.

Se scutesc de plata impozitului asociațiile de economii și împrumut. Articolul 53³. Organizațiile sindicale și patronale Organizațiile sindicale și patronale se scutesc de impozit pe venit			reprezintă o dublă impozitare a aceleiași mase monetare. Conform statutelor sindicatelor, veniturile sunt constituite din cotizații și utilizate pentru asistență juridică, ajutoare materiale, protecție socială și alte măsuri prevăzute de statute.	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Abrogarea articolului duce la reducerea bruscă locurilor de muncă p/u angajații cu necesități speciale.	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect.
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	Cu referire la abrogarea art. 53 ² din Codul fiscal, care reglementează scutirea asociațiilor de economii și împrumut (în continuare – AEÎ) de la plata impozitului, considerăm că măsura propusă necesită o evaluare suplimentară, având în vedere că aceasta ar putea avea un impact financiar semnificativ asupra activității AEÎ, asupra rolului social și mutual al AEÎ și asupra contribuției la incluziunea financiară a populației, în special în mediul rural. Menționăm în acest sens, că AEÎ nu sunt instituții financiare comerciale clasice orientate spre maximizarea profitului, ci organizații mutuale constituite pentru satisfacerea necesităților financiare ale membrilor lor. Veniturile obținute sunt reinvestite în activitatea asociației și în beneficiul membrilor. Astfel, eliminarea acestei scutiri ar putea afecta incluziunea financiară, prin majorarea costurilor operaționale, reducerea capacității de creditare și creșterea costului împrumuturilor pentru membrii asociațiilor.	Nu se acceptă în contextul în care, potrivit Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. ASO -79 din 07.11.2019 scutirea de plata impozitului pentru asociațiilor de economii și împrumu constituie ajutor de stat care urmează a fi compatibilizat la regulile EU.
Articolul 53³. Organizațiile sindicale și patronale Organizațiile sindicale și patronale se scutesc de impozit pe venit	Articolele 53 ¹ -53 ³ se abrogă.	MAI	În contextul abrogării art. 53 ³ din Codul fiscal, potrivit căruia organizațiile sindicale și patronale se scutesc de impozit pe venit, se propune completarea proiectului cu o normă de clarificare a tratamentului fiscal aplicabil cotizațiilor de membru achitate către organizațiile sindicale și	Nu se acceptă în contextul în care, potrivit Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-12 din 16.04.2021, scutirea de plata impozitului pentru organizațiile sindicale și patronale constituie ajutor de stat care urmează a fi compatibilizat la regulile EU.

			patronale. Propunerea nu vizează menținerea scutirii generale de impozit pe venit pentru organizațiile sindicale și patronale și nu are ca efect exceptarea acestora de la regimul general de impozitare aplicabil veniturilor obținute din activități economice, investiționale sau alte surse impozabile. Propunerea urmărește doar evitarea impozitării repetate a acelorași mijloace financiare provenite din contribuțiile membrilor, în special ale salariaților membri de sindicat. În acest sens, <i>se propune completarea art. 20 din Codul fiscal sau, după caz, introducerea unei norme speciale în Capitolul 7</i>, cu următorul cuprins: <i>„Nu constituie venit impozabil pentru organizațiile sindicale și patronale cotizațiile de membru, taxele de aderare și alte contribuții obligatorii sau benevole ale membrilor acestora, achitate în conformitate cu statutul sau alte acte interne ale organizației, în măsura în care acestea sunt utilizate pentru realizarea scopurilor statutare și nu sunt repartizate în folosul membrilor, fondatorilor sau altor persoane private.”</i> Abrogarea art. 53³ din Codul fiscal urmărește alinierea regimului fiscal aplicabil organizațiilor sindicale și patronale la regulile privind ajutorul de stat, precum și reducerea scutirilor fiscale generale. Această abordare poate fi justificată în măsura în care se referă la veniturile obținute de organizațiile sindicale și patronale din activități economice, investiționale, prestări de servicii, transmiterea în folosință a bunurilor sau alte surse care generează venituri proprii distincte de cotizațiile membrilor. Totuși, în lipsa unei norme de clarificare, abrogarea	

			scutirii generale poate conduce la impozitarea cotizațiilor de membru încasate de organizațiile sindicale și patronale. O asemenea soluție ar crea riscul unei duble impuneri economice asupra acelorași mijloace financiare. În cazul organizațiilor sindicale, cotizațiile sunt achitate de salariați din venituri salariale care au fost deja supuse impozitului pe venit și contribuțiilor obligatorii potrivit legislației fiscale și sociale. Prin urmare, dacă aceleași sume, după reținerea impozitelor și contribuțiilor salariale la nivelul salariatului, ar fi impozitate din nou la nivelul organizației sindicale ca venit impozabil, s-ar institui o presiune fiscală suplimentară asupra exercitării dreptului de asociere sindicală. Cotizația sindicală nu are natura unui venit comercial al organizației, ci reprezintă o contribuție internă a membrilor pentru finanțarea activității statutare, inclusiv reprezentarea și apărarea drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale ale salariaților. În acest sens, organizația sindicală nu obține un profit propriu din cotizațiile membrilor, ci administrează mijloace colectate de la aceștia pentru realizarea scopurilor statutare. Aceeași logică este aplicabilă, mutatis mutandis, și organizațiilor patronale. Cotizațiile de membru ale acestora reprezintă contribuții interne pentru finanțarea activității de reprezentare, consultare, participare la dialog social și apărare a intereselor colective ale membrilor, nu venituri comerciale obținute din activitate economică. Impozitarea cotizațiilor ar putea descuraja participarea salariaților și angajatorilor la structurile de dialog social, ar	

			diminua capacitatea organizațiilor sindicale și patronale de a participa efectiv la consultări publice, negocieri colective, mecanisme tripartite și procese de formulare a politicilor publice. Această consecință nu corespunde obiectivului de consolidare a dialogului social și de asigurare a unei reprezentări echilibrate a intereselor salariaților și angajatorilor. Totodată, propunerea nu instituie o scutire fiscală generală și nu menține privilegiul fiscal abrogat prin proiect. Organizațiile sindicale și patronale ar urma să fie supuse impozitării pentru veniturile obținute din activități economice sau alte surse impozabile, potrivit regulilor generale. Excluderea ar viza exclusiv cotizațiile, taxele de aderare și contribuțiile membrilor utilizate pentru scopuri statutare și nerepartizate în folosul unor persoane private. Prin urmare, se propune reglementarea expresă a faptului că mijloacele provenite din cotizații de membru, taxe de aderare și alte contribuții statutare ale membrilor organizațiilor sindicale și patronale nu constituie venit impozabil, cu condiția utilizării acestora conform scopurilor statutare. Această soluție păstrează obiectivul proiectului de eliminare a scutirilor generale, dar evită impozitarea repetată a acelorași resurse și asigură un tratament fiscal echilibrat pentru organizațiile implicate în dialogul social.	
Articolul 69¹. Subiecții impunerii Subiecți ai impunerii sînt persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății.	Articolul 69¹ se completează cu textul „și care au obținut statutul de subiecți a regimului respectiv până la 31.12.2026 inclusiv”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	De ce se limitează în timp aspectul fiscal al profesioniștilor în justiție/sănătate? Ei după lege nu-s antreprenori.	Se acceptă, prin excluderea propunerii din proiect
		Camera Notarială din RM	Instituirea unor regimuri fiscale diferite pentru categorii de persoane aflate în situații juridice	Se acceptă, prin excluderea propunerii din proiect

			comparabile (Art. II, pct. 22 din proiect – art. 69¹ Codul fiscal). Proiectul prevede menținerea anumitor regimuri fiscale pentru persoanele care au obținut un anumit statut până la 31 decembrie 2026 (liber profesioniștii din domeniul justiției sau sănătății, întreprinderile individuale și gospodăriile țărănești) și excluderea posibilității de acces la aceleași regimuri pentru persoanele care vor începe activitatea în aceleași domenii, după această dată. În acest sens în Nota de fundamentare se menționează că „liber profesioniștii din domeniul justiției au dreptul să desfășoare activitatea profesională sub formele organizatorico-juridice menționate, doar dacă la data de 31.12.2026 dețin statutul respectiv.”, lipsind argumentele care să justifice instituirea unei asemenea diferențieri. În acest mod, proiectul limitează regimul actual la persoanele cu statut deținut la 31.12.2026, persoanele care inițiază activitatea în 2027 urmând „să aleagă alte regimuri fiscale”. Spre deosebire de întreprinderea individuală sau gospodăria țărănească, notarul nu desfășoară activitate de întreprinzător și nu poate opta între forme: potrivit art. 8 din Legea nr. 69/2016, el este exponent al puterii de stat, cu o unică formă legală – persoană fizică ce desfășoară activitate profesională în sectorul justiției (art. 5 pct. 36² CF). Tabelul „Regimurile fiscale care vor fi în vigoare începând cu perioada fiscală 2027” din nota de fundamentare cuprinde doar trei opțiuni – impozitarea muncii (salariu), antreprenor independent (freelancer) și regimul general (SRL/SA). Niciuna nu este compatibilă cu statutul notarului, care: nu este salariat, iar activitatea	

			notarială nu este activitate de întreprinzător (deci nu poate îmbrăca forma de SRL ori de antreprenor independent). Notarul investit începând cu anul 2027 ar rămâne, fără regim fiscal aplicabil. Menționăm, că o asemenea abordare creează un tratament juridic diferențiat între persoane care exercită aceeași activitate profesională și se află în situații comparabile sub aspectul naturii activității desfășurate, al obligațiilor și al responsabilităților asumate, ceea ce considerăm incorect și inequitabil. Principiul egalității în fața legii și a autorităților publice presupune ca persoanele aflate în situații similare să beneficieze de un tratament juridic similar, iar orice diferențiere trebuie să fie justificată obiectiv și rezonabil, inclusiv prin demonstrarea necesității și proporționalității măsurii propuse. Prin urmare, se propune excluderea expresă a persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției din Art. II, pct. 22 – art. 69¹ Cod fiscal, astfel încât cota de la art. 15 lit. a) (7% / 15%) să se aplice tuturor notarilor, indiferent de data investiției, atât timp cât profesia se exercită în forma prevăzută de Legea nr. 69/2016.	
Articolul 69¹. Subiecții impunerii Subiecți ai impunerii sînt persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății.	Articolul 69¹ se completează cu textul „și care au obținut statutul de subiecți a regimului respectiv până la 31.12.2026 inclusiv”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 22, în ceea ce privește modificările propuse la art. 69¹ din Codul fiscal (în forma propusă, se completează cu sintagma „și care au obținut statutul de subiecți a regimului respectiv până la 31.12.2026 inclusiv”), considerăm că norma necesită clarificări suplimentare sub aspectul aplicării acesteia persoanelor aflate în procedura de acces în profesie la data de 31.12.2026. Nota de fundamentare indică faptul că, începând cu perioada fiscală 2027,	Se acceptă, prin excluderea propunerii din proiect

			liberi profesioniștii din domeniul justiției și sănătății, precum și întreprinderile individuale și gospodăriile țărănești, vor putea desfășura activitatea în aceste forme doar dacă la data de 31.12.2026 dețin deja statutul respectiv. Textual, nota indică următoarele: „Respectiv, în cazul persoanelor fizice care vor avea intenția de inițiere a afacerii în anul 2027, aceștia urmează să aleagă regimuri fiscale altele, decât cele aplicabile liberilor profesioniști, întreprinderilor individuale sau gospodăriilor țărănești”. Cu alte cuvinte, textul funcționează ca o clauză de menținere a statutului deja dobândit, nu ca o deschidere a regimului pentru noi titulari după 2026. Totuși, textul nu reglementează situația persoanelor aflate în procesul de dobândire a statutului profesional, inclusiv a stagiarelor, a persoanelor care au promovat examenele prevăzute de lege sau care se află în procedura de numire în funcție. În forma actuală, norma poate genera situații în care persoane aflate în circumstanțe practic identice să fie tratate diferit exclusiv în funcție de data emiterii actului administrativ prin care se confirmă dobândirea statutului profesional. Totodată, ținem să remarcăm că, <i>Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură</i> consacră forma specială de exercitare a profesiei, iar art. 29 alin. (1) stabilește că profesia de avocat se exercită, la discreția fiecărui avocat, în cabinet al avocatului sau în birou asociat de avocați. Art. 29 alin. (6) prevede că aceste forme activează în condiții juridice și economice egale și nu pot fi discriminate sub aspect financiar, fiscal ori de altă natură. Prin urmare, o normă fiscală care, indirect, limitează accesul	

			noilor avocați la regimul fiscal corespunzător acestor forme profesionale este în dezacord cu <i>Legea nr. 1260/2002</i>. De asemenea, fragmentarea propusă va crea dificultăți practice la asocierea avocaților tineri cu avocații seniori în birouri asociate. Coexistența în aceeași structură profesională, a unor regimuri fiscale paralele va genera contabilitate dublă, costuri administrative, neclarități privind veniturile și cheltuielile comune și riscuri de tratament fiscal neuniform. Concomitent se va ține cont că, potrivit <i>Legii nr. 1260/2002</i>, avocatul stagiar activează sub supravegherea avocatului îndrumător, are dreptul să acorde asistență juridică în limitele legii, poartă răspundere personală și disciplinară, iar legea stabilește că avocatul stagiar se supune regimului fiscal aplicabil avocați lor. În măsura în care proiectul limitează regimul fiscal al liber-profesioniștilor din justiție doar la persoanele care au obținut statutul până la 31.12.2026. apare o coliziune directă cu <i>Legea nr. 1260/2002</i>: avocatul stagiar admis după această dată ar fi, potrivit legii speciale, supus regimului fiscal aplicabil avocaților, dar potrivit <i>Codului fiscal</i> modificat nu ar mai putea intra în regimul special al sectorului justiției. În plus, avocatul stagiar se află într-o situație obiectiv diferită de avocatul definitiv. În perioada stagiului, veniturile sunt, de regulă, reduse, neregulate și dependente de activitatea profesională efectivă validată de avocatul îndrumător. Aplicarea unor contribuții fixe sau a unui regim fiscal conceput pentru avocații definitivi poate produce o barieră	

			disproporționată la intrarea în profesie și poate descuraja tinerii juriști să opteze pentru avocatură. De asemenea, se va ține cont că spre deosebire de întreprinderea individuală sau gospodăria țărănească, notarul nu desfășoară activitate de întreprinzător și nu poate opta între forme: potrivit art. 8 din Legea nr. 69/2016, el este exponent al puterii de stat, cu o unică formă legală - persoană fizică ce desfășoară activitate profesională în sectorul justiției (art. 5 pct. 36² Cod fiscal). Tabelul „Regimurile fiscale care vor fi în vigoare începând cu perioada fiscală 2027” din nota de fundamentare cuprinde doar trei opțiuni - impozitarea muncii (salariu), antreprenor independent (<i>freelancer</i>) și regimul general (SRL/SA). Niciuna nu este compatibilă cu statutul notarului, care: nu este salariat, iar activitatea notarială nu este activitate de întreprinzător (deci nu poate îmbrăca forma de SRL ori de antreprenor independent). Notarul investit începând cu anul 2027 ar rămâne, fără regim fiscal aplicabil. Menționăm, că o asemenea abordare creează un tratament juridic diferențiat între persoane care exercită aceeași activitate profesională și se află în situații comparabile sub aspectul naturii activității desfășurate, al obligațiilor și al responsabilităților asumate, ceea ce considerăm incorect și inequitabil. Principiul egalității în fața legii și a autorităților publice presupune ca persoanele aflate în situații similare să beneficieze de un tratament juridic similar, iar orice diferențiere trebuie să fie justificată obiectiv și rezonabil, inclusiv prin demonstrarea necesității și proporționalității măsurii propuse.	

Articolul 69¹¹. Cota de impozit (1) Cota impozitului pe venit constituie 1% din obiectul impunerii, dar nu mai puțin de 3000 de lei. (2) În prima perioadă fiscală, contribuabilul este în drept să diminueze suma impozitului pe venit datorat cu suma cheltuielilor suportate pentru procurarea echipamentului de casă și de control utilizat în activitate, cu excepția persoanelor care au beneficiat de compensarea sumei aferente procurării echipamentului de casă și de control. (3) Pentru contribuabilii care încetează activitatea pe parcursul perioadei fiscale, cota impozitului pe venit constituie 1% din obiectul impunerii, dar nu mai puțin de 250 de lei pentru fiecare lună în care a desfășurat activitate.	Articolul 69¹¹: la alineatul (1), textul „1%” se substituie cu textul „3%”, iar textul „3000 de lei” se substituie cu textul „salariu minim pe economie aprobat pentru perioada fiscală de gestiune”; la alineatul (3), textul „1%” se substituie cu textul „3%”, iar textul „250 de lei” se substituie cu textul „1/12 din salariu minim pe economie aprobat pentru perioada fiscală de gestiune”.	Moldova Fruct	Majorarea de 3 ori a taxelor pentru activitățile independente Ce prevede proiectul: Cota de impozitare pentru persoanele fizice care desfășoară activități independente crește de la 1% la 3% din venitul de vânzări, iar taxa fixă se aliniază cu salariul minim pe economie aprobat pentru anul respectiv. Consecințe economice: Această triplare a impozitului va scumpi direct serviciile mărunte din sate (zilieri calificați, micii meșteșugari, servicii logistice locale), împingând acești oameni înapoi în zona activităților nedeclarate.	Se acceptă, prin excluderea propunerii din proiect
Articolul 69¹¹. Cota de impozit (1) Cota impozitului pe venit constituie 1% din obiectul impunerii, dar nu mai puțin de 3000 de lei. (2) În prima perioadă fiscală, contribuabilul este în drept să diminueze suma impozitului pe venit datorat cu suma cheltuielilor suportate pentru procurarea echipamentului de casă și de control utilizat în activitate, cu excepția persoanelor care au beneficiat de compensarea sumei aferente procurării echipamentului de casă și de control. (3) Pentru contribuabilii care încetează activitatea pe parcursul perioadei fiscale, cota impozitului pe venit constituie 1% din obiectul impunerii, dar nu mai puțin de 250	Articolul 69¹¹: la alineatul (1), textul „1%” se substituie cu textul „3%”, iar textul „3000 de lei” se substituie cu textul „salariu minim pe economie aprobat pentru perioada fiscală de gestiune”; la alineatul (3), textul „1%” se substituie cu textul „3%”, iar textul „250 de lei” se substituie cu textul „1/12 din salariu minim pe economie aprobat pentru perioada fiscală de gestiune”. Articolul 69¹²: la alineatul (1), textul „3000 de lei anual” se substituie cu textul „salariu minim pe economie aprobat pentru perioada fiscală de gestiune”;	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	cu referire la modificările propuse la art. 69¹¹ și art. 69¹² din Codul fiscal nr. 1163/1997, se va menționa că majorarea cotei impozitului de la 1% la 3%, concomitent cu majorarea obligației fiscale minime, poate reduce atractivitatea regimului fiscal respectiv și poate afecta gradul de utilizare a acestuia de către contribuabili. În lipsa unei justificări economice detaliate, nu este clar în ce măsură majorările propuse sunt proporționale cu obiectivele urmărite și care vor fi efectele acestora asupra contribuabililor care aplică regimul respectiv. În acest context, se consideră oportună completarea notei de fundamentare cu informații privind impactul estimat al modificărilor asupra numărului de beneficiari ai regimului, veniturilor bugetare suplimentare preconizate și efectelor	Se acceptă, prin excluderea propunerii din proiect

de lei pentru fiecare lună în care a desfășurat activitate.	la alineatul (2), a doua propoziție, textul „1%” se substituie cu textul „3%”, iar textul „750 de lei” se substituie cu textul „1/4 din salariu minim pe economie aprobat pentru perioada fiscală de gestiune”; la alineatul (2 ¹), textul „250 de lei” se substituie cu textul „1/12 din salariu minim pe economie aprobat pentru perioada fiscală de gestiune””.		anticipate asupra aplicării în continuare a regimului respectiv.	
Articolul 69¹⁴. Sfera aplicării Prezentul regim fiscal se aplică doar activităților de achiziții și vânzare a produselor din fitotehnie și/sau horticultură și/sau a obiectelor regnului vegetal, recoltate pe teritoriul Republicii Moldova. Articolul 69¹⁵. Subiecții impunerii (1) Subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice rezidente care, fără a constitui o formă organizatorico-juridică pentru desfășurarea activității, achiziționează produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau obiecte ale regnului vegetal de la persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în scopul vânzării ulterioare a acestora către agenții economici. Venitul din vânzarea produselor din fitotehnie și/sau horticultură și/sau a obiectelor regnului vegetal către agentul economic nu va depăși suma de 1,2 milioane de lei pe parcursul anului calendaristic. (2) Nomenclatorul de produse din fitotehnie, horticultură și de obiecte ale regnului vegetal se stabilește de Ministerul	Articolul 69 ¹⁴ se completează cu textul „desfășurate de către subiecții prevăzuți la art.69 ¹⁵ înregistrați la Serviciul Fiscal de Stat, până la 31.12.2026 inclusiv”.	EBA	Eliminarea termenului limită sau prelungirea regimului special Cap.10³ din CF - lui - Proiectul de lege limitează aplicarea regimului prevăzut la art.69¹⁴ și 69¹⁵ la subiecții înregistrați la SFS până la 31.12.2026 inclusiv. Totodată, proiectul nu stabilește expres care va fi regimul fiscal aplicabil persoanelor fizice care se vor înregistra după 01.01.2027 pentru desfășurarea activităților agricole. Această lipsă de claritate poate genera interpretări diferite și creează incertitudine pentru persoanele care intenționează să inițieze activități agricole în viitor. Considerăm necesară reglementarea expresă a regimului fiscal care va fi aplicat acestor contribuabili pentru a asigura predictibilitatea și securitatea raporturilor fiscale. Precizăm faptul că persoanele fizice care activează ca intermediari în achizițiile agricole, în special în domeniul nucilor, fructelor și legumelor sunt adesea din mediul rural și nu au alternative imediate de reorganizare. Necesitatea indexării plafonului de 1,2 milioane lei prevăzut la Cap. 10³ — Plafonul de 1,2 milioane lei nu a fost actualizat de ani buni în raport cu inflația și creșterea prețurilor agricole. Menținerea unui plafon real mai	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect

Agriculturii și Industriei Alimentare. (3) În cazul în care venitul din vânzarea produselor din fitotehnie și/sau horticultură și/sau a obiectelor regnului vegetal către agenți economici depășește suma de 1,2 milioane de lei pe parcursul anului calendaristic, subiecții impunerii sunt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit și pentru suma care depășește plafonul de 1,2 milioane de lei, să achite impozitul pe venit la cota stabilită la art.15 lit.a), fără a lua în calcul suma impozitului pe venit reținut la sursa de plată.			aproape de activitatea curentă a intermediarilor reduce riscul de ieșire forțată din regim și de fragmentare artificială a activității.	
	Articolul 69¹⁴ se completează cu textul „desfășurate de către subiecții prevăzuți la art.69¹⁵ înregistrați la Serviciul Fiscal de Stat, până la 31.12.2026 inclusiv”. La articolul 69¹⁸ alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Cota impozitului pe venit se determină în mărimea prevăzută la art.15 lit.a) din obiectul impunerii.”.	Asociația Exportatorilor de Cereale „Agrocereale”	Potrivit Capitolului 10³ din Codul fiscal (art. 69¹⁴–69¹⁹), persoanele fizice care, fără a constitui o formă organizatorico-juridică, achiziționează produse din fitotehnie și horticultură — inclusiv nucă în coajă și miez de nucă — de la persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în scopul revânzării către agenți economici, beneficiază de un regim fiscal special. Conform art. 69¹⁸ alin. (1), cota impozitului pe venit este de 6%, reținută final la sursa de plată de către agentul economic cumpărător, în limita unui plafon anual de vânzări de 1 200 000 lei. La acest plafon, impozitul achitat în prezent constituie 72 000 lei. Plafonul de 1 200 000 lei reprezintă cifra de afaceri (rulajul), nu profitul net. Obiectul impunerii prevăzut la art. 69¹⁷ este venitul din vânzare — o mărime brută din care achizitorul suportă, la rândul său, costul de procurare a produsului de la populație, cheltuielile cu carburantul și întreținerea autovehiculului, contribuțiile de asigurări sociale și	Se acceptă, prin excluderea propunerii din proiect

			medicale, precum și impozitul reținut. În aceste condiții, profitul anual real al unui achizitor se situează între 100 000 și 200 000 lei, echivalentul unui câștig lunar de 14 000–15 000 lei. Conform proiectului politicii fiscale pentru anul 2027, regimurile speciale ale persoanelor fizice urmează a fi uniformizate, aplicându-se o scară de impozitare de 7% pentru venitul de până la 1 000 000 lei și de 15% pentru partea ce depășește acest plafon. Pentru un achizitor cu un rulaj de 1 200 000 lei, impozitul ar crește de la 72 000 lei la 100 000 lei (70 000 lei plus 30 000 lei), adică cu 28 000 lei pe an, ori circa 2 300 lei lunar. Întrucât prețul producției nucicole este dictat de bursele internaționale, iar companiile cumpărătoare nu îl pot majora, această diferență se deduce integral din marja achizitorului — o marjă deja redusă — , făcând activitatea nesustenabilă economic. Problema de fond este că proiectul nu delimitează cifra de afaceri de profitul net, tratându-le unitar sub termenul de „venit”. Or, este fundamental diferit să impozitezi o persoană al cărei venit salarial depășește 1 000 000 lei anual — respectiv minimum 83 000 lei lunar — și o persoană care are un rulaj de peste 1 000 000 lei, dar al cărei câștig efectiv lunar este de 14 000–15 000 lei. Aplicarea unei scheme progresive concepute pentru venitul net asupra cifrei de afaceri contravine însuși scopului declarat al reformei — echitatea fiscală — și produce, în realitate, efectul opus. Descurajarea fiscală a activității achizitorilor are, în plus, efecte în lanț: companiile de procesare și export vor pierde furnizori, volumele de achiziție vor scădea. Totodată se vor diminua și	

			exporturile (în special a nucilor). Aceasta va afecta inclusiv încasările bugetare și intrările de valută generate de exporturile agricole.	
		Asociația Producătorilor de Nuci Ecologice „Nova Nut”	Blocarea înregistrărilor noi în regimul special — incertitudine pentru viitorii producători Proiectul limitează aplicarea regimului special prevăzut la art. 69¹⁴–69¹⁵ la subiecții înregistrați până la 31.12.2026. Termenul este practic imediat, fără o perioadă de tranziție reală. Mai grav, proiectul nu stabilește ce regim fiscal va fi aplicabil persoanelor fizice care vor dori să inițieze activități agricole după 1 ianuarie 2027, generând incertitudine juridică și descurajând intrarea în sector. Sectorul nucifer se bazează pe producători individuali și colectori din mediul rural, cu acces limitat la informații și cu o capacitate redusă de reorganizare rapidă. Un termen de circa șase luni pentru a decide dacă să se înregistreze sau nu într-un regim care urmează oricum să fie închis este insuficient și de natură să genereze confuzie, nu conformare. Amendament propus la art. 69¹⁴: — Eliminarea termenului-limită de 31.12.2026.	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect
Articolul 69¹⁸. Cota de impozit (1) Cota impozitului pe venit constituie 6% din obiectul impunerii.	La articolul 69 ¹⁸ alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Cota impozitului pe venit se determină în mărimea prevăzută la art.15 lit.a) din obiectul impunerii.”.	EBA	Menținerea cotei de 6% a impozitului pe venit la sursă pentru livrările agricole - Sector agricol este un sector de risc maxim, producția agricolă fiind expusă unor factori imprevizibili și devastatori: secetă prelungită, grindină, înghețuri târzii, inundații, atacuri de dăunători. Aceste riscuri nu pot fi controlate de producător și pot anihila într-o singură noapte recoltele unui an întreg. Mai mult, prețurile la combustibili, semințe, îngrășăminte, pesticide, piese de	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect

			schimb și forța de muncă au înregistrat creșteri semnificative în ultimii ani, erodând marjele de profit ale producătorilor mici și mijlocii. Totodată, producătorii agricoli nu sunt formatori de preț; ei acceptă prețurile impuse de piață, care variază sezonier și de la an la an, fără nicio predictibilitate. Orice majorare a impozitului se reflectă direct în diminuarea venitului real al agricultorului, reducându-i puterea de consum și capacitatea de a-și asigura un trai decent. În condițiile în care munca agricolă este deja una dintre cele mai grele și puțin atractive, iar veniturile sunt instabile, majorarea poverii fiscale va descuraja și mai mult persoanele fizice să producă și să livreze marfa obținută. E important de menționat ca impozitul la sursa de plata se retine de la tot volumul de marfa achiziționat, care ulterior este supus procesării, având deșeuri în pierderi semnificative (coaja, produse alterate, uscare, corpuri străine s.a.). Deci la produsul finit acest impozit are o influență mult mai mare decât cota stabilită. Astfel, solicităm să fie menținută cota de 6% la art. 90¹ alin. (3⁵) din CF sau cel puțin introducerea unei perioade de tranziție. Lipsa de fundamentare a cotei de 15% pentru sumele peste 1.000.000 lei potrivit art.69¹⁸ – Producătorii agricoli persoane fizice comercializează frecvent producția agricolă către mai mulți cumpărători (persoane juridice) pe parcursul aceluiași an fiscal. În lipsa unui sistem electronic administrat de autoritatea fiscală, care să permită verificarea în timp real a veniturilor cumulate ale contribuabilului din toate sursele relevante, aplicarea pragului de 1 000	

			000 lei este dificil de administrat și poate genera numeroase situații de neconformare involuntară. Mai mult, venitul intermediarului agricol este un venit brut din comerț, nu un venit net. Din suma de 1,5 milioane lei încasată de la agentul economic achiziționar, intermediarul plătește la rândul său persoanele fizice de la care a cumpărat producția — marjele reale sunt de ordinul a 10–20% din suma tranzacționată. De asemenea pot fi întreprinse anumite lucrări asupra producției date (spargerea, selectarea s.s.) care tot au un cost. Aplicarea cotei de 15% la venitul brut înseamnă, în practică, impozitarea unei mari părți din costul de achiziție, nu a profitului real. Plafonul de 1.000.000 lei corespunde unui volum modest de activitate în sectorul nucifer sau fructifer. Un intermediar activ care colectează producția din mai multe sate depășește cu ușurință acest prag. De asemenea nu se ia în calcul costul anumitor produse, precum nucile, care este de zeci de ori (de ex. nucile 100 - 150 lei/kg, iar prunele 4 lei/kg) mai scump decât alte produse fructifere. Cota de 15% peste prag va genera fragmentarea artificială a activității, prin înregistrarea mai multor persoane din aceeași familie sau gospodărie, tocmai pentru a rămâne sub prag ceea ce este contrară scopului de simplificare fiscală declarat al proiectului. Republica Moldova este printre țările lidere (primele 10) producător mondial de nuci. Lanțul de achiziție se bazează în proporție covârșitoare pe intermediari persoane fizice din mediul rural care colectează de la gospodării individuale. Aceștia operează cu marje mici, pe volume mari, și nu au capacitatea	

			administrativă de a se reorganiza ca persoane juridice. Impozitarea la 15% a venitului brut peste 1.000.000 lei ar face activitatea nerentabilă și ar fragmenta lanțul de colectare, cu efect direct negativ asupra prețurilor plătite producătorilor primari.	
	La articolul 69 ¹⁸ alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Cota impozitului pe venit se determină în mărimea prevăzută la art.15 lit.a) din obiectul impunerii.”.	CNPM	Impozitarea agresivă a intermediarilor persoane fizice din agricultură și riscul de fragmentare a pieței Modificările aduse Capitolului 10³ din Codul Fiscal prevăd aplicarea unei cote de impozitare de 15% direct asupra venitului brut realizat de persoanele fizice care activează ca intermediari în procesul de achiziție a producției agricole de nișă (cum ar fi nucile, fructele sau plantele medicinale), în cazul în care volumul tranzacțiilor depășește pragul de 1.000.000 lei. Membrii CNPM solicită renunțarea la cota de 15% aplicată la venitul brut și indexarea obligatorie a plafonului actual de 1,2 milioane lei în raport cu inflația cumulată din ultimii ani. Republica Moldova ocupă o poziție de top la nivel global în exportul de nuci și fructe, iar acest succes se bazează pe rețele de colectare formate din intermediari persoane fizice din mediul rural. Aceștia preiau cantități mici de la mii de gospodării individuale, operând cu marje de profit reduse la volume mari. Impozitarea cu 15% a venitului brut (și nu a profitului net) va transforma această activitate într-una total nerentabilă. Efectul direct va fi fragmentarea artificială a afacerilor, intermediarii urmând să împartă fluxurile financiare între mai mulți membri ai familiei pentru a rămâne sub plafon. Acest lucru va perturba lanțurile de colectare și va diminua	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect

			prețurile oferite micilor producători primari.	
Articolul 69²⁰. Sfera aplicării Prezentul regim fiscal se aplică exclusiv activităților economice independente desfășurate în domeniul prestării serviciilor.		ACAP	Se propune introducerea unui articol distinct care să reglementeze răspunderea și asigurarea antreprenorului independent. În acest sens, antreprenorul independent ar urma să răspundă pentru obligațiile asumate conform legislației civile, să fie obligat să încheie și să mențină în vigoare o asigurare de răspundere civilă profesională și să poată limita contractual răspunderea la nivelul sumei asigurate sau al unui plafon convenit, cu excepția cazurilor de intenție sau culpă gravă. Introducerea unei asemenea reglementări este necesară deoarece, în lipsa unor prevederi speciale, antreprenorul independent suportă o răspundere patrimonială nelimitată, ceea ce poate genera riscuri disproporționate în raport cu natura activităților prestate, în special în domeniul serviciilor. Propunerea urmărește asigurarea unui echilibru între protecția beneficiarilor și reducerea riscurilor juridice excesive pentru antreprenori, contribuind la creșterea atractivității regimului de activitate independentă și la alinierea cadrului normativ la practicile europene.	Nu se acceptă, reglementarea răspunderii civile a antreprenorului independent este deja asigurată prin normele generale ale legislației civile, care stabilesc atât condițiile angajării răspunderii, cât și mecanismele de reparare a prejudiciilor cauzate terților. Instituirea unor reguli speciale privind răspunderea și limitarea acesteia pentru o anumită categorie de persoane nu a fost suficient fundamentată și nu este însoțită de o analiză care să demonstreze existența unor deficiențe ale cadrului normativ actual. Totodată, obligativitatea încheierii și menținerii unei asigurări de răspundere civilă profesională ar genera costuri suplimentare de conformare pentru antreprenorii independenți, afectând atractivitatea acestui regim de activitate și creând bariere suplimentare pentru inițierea și desfășurarea activităților economice independente. În același timp, posibilitatea limitării contractuale a răspunderii la nivelul sumei asigurate sau al unui plafon convenit poate conduce la diminuarea gradului de protecție a beneficiarilor serviciilor și la restrângerea dreptului acestora de a obține repararea integrală a prejudiciului suferit. Prin urmare, în lipsa unei justificări suficiente a necesității intervenției legislative și a unei evaluări a impactului economic și juridic al măsurii propuse, introducerea unui regim special de răspundere și asigurare pentru antreprenorii independenți nu poate fi susținută.
Articolul 69²⁰. Sfera aplicării Prezentul regim fiscal se aplică exclusiv activităților economice	Articolul 69 ²⁰ cuvintele „desfășurate în domeniul prestării serviciilor” se exclud.	Instituția Publică „Centrul Municipal	Deși intenția autorilor de a dezvolta regimul antreprenorului independent este una corectă și necesară, considerăm	Se acceptă, prin excluderea propunerii din proiect

independente desfășurate în domeniul prestării serviciilor.		pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” (CMDA)	că forma propusă riscă să limiteze tocmai dezvoltarea segmentului pe care încearcă să îl stimuleze. Economia modernă funcționează tot mai mult prin servicii specializate, colaborări flexibile și proiecte temporare. Domenii precum IT, marketing, design, consultanță, arhitectură, inginerie, educație sau industrii creative se bazează în mare măsură pe activitatea profesioniștilor independenți. Aceste activități generează valoare adăugată ridicată, exporturi de servicii și venituri fiscale, fără a necesita investiții majore în infrastructură sau resurse naturale. În acest context, regimul antreprenorului independent ar trebui să devină un instrument de formalizare a economiei și de stimulare a activităților cu valoare adăugată înaltă. Cu toate acestea, o parte dintre limitările propuse riscă să transforme un mecanism de dezvoltare economică într-un mecanism excesiv de restrictiv. O preocupare deosebită o reprezintă impactul asupra întreprinderilor mici și micro, acestea companii nu își permit să angajeze permanent specialiști pentru toate funcțiile necesare dezvoltării afacerii și depind în mod firesc de servicii externe de contabilitate, consultanță, marketing, IT, design sau resurse umane. În practică, o limitare excesivă a posibilității de contractare a profesioniștilor independenți poate afecta în special întreprinderile mici, exact segmentul care dispune de cele mai puține resurse administrative și financiare. În loc să stimuleze conformarea și dezvoltarea activităților independente, există riscul ca unele companii să renunțe la anumite servicii, să amâne investiții sau să fie împinse	

			către formule contractuale mai puțin eficiente și mai puțin transparente. Totodată, proiectul lasă în continuare loc pentru interpretări privind delimitarea dintre activitatea independentă și raporturile de muncă clasice. În lipsa unor criterii suficient de clare, atât antreprenorii independenți, cât și beneficiarii serviciilor acestora vor continua să se confrunte cu riscuri de reinterpretare fiscală și cu un nivel ridicat de incertitudine juridică. De asemenea, nu sunt pe deplin clarificate aspecte importante privind contribuțiile sociale, acumularea stagiului de cotizare și integrarea anumitor categorii de profesioniști în acest regim. Or, succesul unui asemenea mecanism depinde nu doar de nivelul impozitării, ci și de predictibilitatea și securitatea socială pe care o oferă persoanelor care aleg să activeze independent. În contextul în care Republica Moldova concurează cu alte state din regiune pentru atragerea specialiștilor și dezvoltarea exportului de servicii, considerăm că regimul propus trebuie analizat și prin prisma competitivității economice. Un cadru prea restrictiv poate limita dezvoltarea unor sectoare care au demonstrat în ultimii ani capacitatea de a genera locuri de muncă bine plătite, investiții și venituri fiscale suplimentare. Din această perspectivă, considerăm necesară reanalizarea parametrilor regimului astfel încât acesta să încurajeze formalizarea activităților independente, să răspundă nevoilor reale ale IMM-urilor și să contribuie la dezvoltarea economiei serviciilor, fără a crea bariere administrative sau fiscale care ar putea reduce atractivitatea și eficiența acestui instrument.	

Articolul 69²⁵. Cota și componența impozitului unic (1) Cota impozitului unic constituie 15% din obiectul impunerii în cazul în care venitul anual al antreprenorului independent nu depășește 1200000 de lei.	Articolul 69 ²⁵ : la alineatul (1) textul „1200000 de lei” se substituie cu textul „plafonul prevăzut la art.15 lit.a)”	MAI	Se atrage atenția la necesitatea unei clarificări, întrucât substituirea valorii fixe „1 200 000 lei” cu sintagma „plafonul prevăzut la art. 15 lit. a)” poate genera dificultăți de interpretare. Articolul 15 lit. a) reglementează atât plafonul venitului impozabil, cât și cotele de impozitare aplicabile persoanelor fizice, motiv pentru care nu rezultă cu suficientă claritate dacă se are în vedere exclusiv valoarea plafonului de 1 000 000 lei sau un alt element al normei. În vederea asigurării clarității și previzibilității normei, se recomandă precizarea expresă a plafonului vizat.	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect
		Asociația Obștească „Asociația Companiilor de Creație” (COR)	Menținerea pragului de venit al antreprenorului independent. Păstrarea pragului la minimum nivelul actual de 1.200.000 lei, preferabil majorarea la 1.700.000 lei (art. 69 ²⁵), în locul reducerii la 1.000.000 lei prevăzute de proiect	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect
(2) În cazul în care venitul anual depășește plafonul prevăzut la alin.(1), pentru partea excedentară a venitului se aplică o cotă a impozitului unic de 35%.	la alineatul (2) cifrele „35” se substituie cu cifrele „30”;	MAI	Se constată necesitatea reformulării acestuia, întrucât pct.30.1 din proiect prevede modificarea alin. (1) al art. 69 ²⁵ , astfel încât cuantumul fix este exclus, iar trimiterea se va face la art. 15 lit. a), care va stabili un plafon de până la 1.000.000 de lei și, respectiv peste 1.000.000 de lei. În aceste condiții, se consideră oportună expunerea pct. 30.2 într-o nouă redacție sau de exclus alin. (2) al art. 69 ²⁵ .	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect
	Se completează cu un nou articol cu următorul cuprins: „ Articolul 69²⁷. Norme speciale privind contractarea antreprenorilor independenți în scopuri fiscale (1) Se permite contractarea antreprenorilor independenți în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al	Moldova Fruct	Blocarea serviciilor contractate în sate, plafonul de 3% (introducerea Articolului 69 ²⁷) Ce prevede proiectul: Dacă o firmă sau o gospodărie agricolă cumpără servicii de la o persoană fizică autorizată ca antreprenor independent (cei din regimul special de 3%), cheltuiala este recunoscută ca deductibilă doar în limita a 3% din	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect

	contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune. (2) Depășirea limitei de la alin.(1) se consideră cheltuială neeligibilă, ce urmează a fi impozitată la cota prevăzută la art.15 lit.b).		fondul de salarizare al firmei cumpărătoare. Tot ce trece de 3% se impozitează de la companie cu 15%. Consecințe economice: Agricultura modernă funcționează prin servicii externalizate. Fermierii apelează regulat la operatori independenți de drone pentru protecția culturilor, la mecanici specializați pentru reparații de tehnică și utilaje agricole, la paznici sau agronomi pentru consultanță. Considerăm raportarea acestor servicii Cerem excluderea explicită a tuturor serviciilor mecanizate, logistice, tehnologice, de pază și de consultanță agricolă contractate de la antreprenori independenți din mediul rural de sub incidența plafonului restrictiv de 3% aplicat la fondul de salarizare.	
		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	Proiectul prevede abrogarea anexei la Capitolul 10⁴ și instituirea unui nou mecanism de contractare a antreprenorilor independenți prin introducerea art. 69²⁷ . În nota de fundamentare, această intervenție este justificată prin caracterul restrictiv al cadrului actual și prin necesitatea adaptării legislației fiscale la dezvoltarea economiei digitale, a serviciilor prestate la distanță și a activităților desfășurate în regim independent. Această direcție de reformă, poate fi apreciată pozitiv deoarece ea corespunde tendințelor contemporane de dezvoltare economică și transformare digitală. Cu toate acestea, se observă că nota de fundamentare nu conține o evaluare distinctă a impactului economic al acestei măsuri asupra economiei digitale și asupra mediului antreprenorial. În subsidiar poate fi remarcat faptul că instituirea plafonului de 3% din fondul anual de	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect

			retribuire a muncii pentru contractarea antreprenorilor independenți poate limita utilizarea acestui mecanism de către contribuabilii care desfășoară activități bazate pe externalizarea anumitor servicii și colaborarea cu specialiști independenți. În acest context, oportunitatea și proporționalitatea plafonului propus necesită o justificare suplimentară. Totodată, se recomandă completarea notei de fundamentare cu explicații și argumente privind stabilirea nivelului plafonului de 3%, inclusiv prezentarea impactului estimat asupra contribuabililor care utilizează în mod curent colaboratori independenți, precum și asupra sectoarelor economice în care asemenea modele de organizare a activității sunt frecvent utilizate.	
	Se completează cu un nou articol cu următorul cuprins: „ Articolul 69²⁷ . Norme speciale privind contractarea antreprenorilor independenți în scopuri fiscale (1) Se permite contractarea antreprenorilor independenți în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune. (2) Depășirea limitei de la alin.(1) se consideră cheltuială neeligibilă, ce urmează a fi impozitată la cota prevăzută la art.15 lit.b).	Asociația Obștească „Asociația Companiilor de Creație” (COR)	Un regim distinct pentru organizațiile necomerciale. Stabilirea, pentru asociațiile obștești și fundații, a unei baze alternative de calcul – un procent din bugetul anual al proiectelor/granturilor sau din totalul cheltuielilor eligibile, în locul fondului de salarizare – și excluderea expresă a acestora de la impozitul de 15% prevăzut la art. 69 ²⁷ alin. (2), în acord cu statutul lor necomercial.	Nu este clară obiecție
		Asociația Obștească „Asociația Companiilor de Creație” (COR)	Corelarea normelor și evitarea înrăutățirii retroactive. Eliminarea suprapunerii dintre art. 24 alin. (11 ¹) rescris și art. 69 ²⁷ și asigurarea unei clauze tranzitorii care să nu înrăutățească, la mai puțin de un an, regimul instituit prin Legea nr. 228/2025.	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect
	Anexa la Capitolul 10 ⁴ din Titlul II se abrogă.	Asociația Obștească „Asociația Companiilor de Creație”	(iii) Menținerea Anexei la cap. 10 ⁴ . Renunțarea la abrogarea propusă la pct. 33 sau, alternativ, preluarea listei domeniilor eligibile direct în corpul art.	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect

		(COR)	24, pentru a nu lăsa fără reper normativ sfera activităților creative.	
Articolul 71. Veniturile nerezidenților obținute din Republica Moldova (1) Venituri ale nerezidenților obținute din Republica Moldova, indiferent dacă sunt primite în Republica Moldova sau în străinătate, se consideră: [...] c) veniturile, sub formă de creștere de capital, obținute de către persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova, determinate conform art.40 alin.(7), aferente activelor de capital specificate la art.39, aflate, înregistrate, emise pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția veniturilor sub formă de creștere de capital aferente valorilor mobiliare de stat și/sau aferente obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale; [...]	Articolul 71 alineatul (1): la litera c) textul „art.40 alin.(7)” se substituie cu textul „art.40 alin.(1)”; se completează cu o nouă literă cu următorul cuprins: „w) patrimoniul primit cu titlu de donație sau de moștenire.”.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La Art. II pct. 34.2 care se referă la redacția propusă pentru art. 71 alin. (1) Cod fiscal, având în vedere că în privința persoanelor rezidente este prevăzută și menținută excepția privind neconsiderarea patrimoniului primit cu titlu de donație sau de moștenire de la rudele de gradul I sau între soți ca fiind venit susceptibil de impozitare, urmează a fi completat și textul literei w) nou introduse cu această excepție, având în vedere inclusiv prevederile Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și oportunitatea evitării unor prevederi posibil discriminatorii pe criteriu de rezidență.	Nu se acceptă Diferențierea dintre rezidenți și nerezidenți în materia impozitării donațiilor și moștenirilor nu constituie o discriminare, ci reflectă particularitățile regimului fiscal aplicabil fiecărei categorii de contribuabili și necesitatea asigurării unei administrări fiscale eficiente. În cazul nerezidenților, verificarea gradului de rudenie, a caracterului real al donației sau moștenirii și a provenienței bunurilor poate fi semnificativ mai dificilă, în special atunci când raporturile juridice și documentele relevante sunt guvernate de legislația altor state. Prin urmare, menținerea unui tratament fiscal distinct urmărește un scop legitim de prevenire a abuzurilor și de protejare a bazei fiscale.
	Se completează cu articolul 89¹ cu următorul cuprins: „Articolul 89¹. Impozit pe venit aferent plăților îndreptate persoanelor fizice sub formă de câștiguri de la jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive achitate de către organizator al jocurilor de noroc care constituie monopol de stat (1) Organizator al jocurilor de noroc care constituie monopol de stat, achită, în calitate de impozitul pe venit al persoanelor fizice, 3% din venitul de vânzări determinat lunar ca valoarea totală a mizelor încasate de la jucători. Achitarea	Loteria Națională a Moldovei	Moratoriu de 6 luni asupra aprobării art.89¹. Propunerea de suspendare a intrării în vigoare a art.89¹ pentru o perioadă de minimum 6 luni, în vederea efectuării unui studiu de impact aprofundat, motivat de: a) eșecul documentat al modelului german; b) prognoza de insolvență a LNM după 1-2 ani de aplicare; c) absența unui organ de reglementare specializat pentru jocuri de noroc în RM, similar ONJN din România.	Se acceptă.

	impozitului prevăzut se efectuează indiferent de rezultatul financiar al întreprinderii și nu exclude onorarea altor obligații fiscale prevăzute de prezentul Cod. (2) Declararea și achitarea impozitului pe venit determinat conform alin.(1) se efectuează până la data de 25 a lunii următoare celei în care au fost înregistrate veniturile, în modul stabilit de Ministerul Finanțelor. (3) Achitarea impozitului pe venit conform alin.(1), scutește beneficiarul plăților de la includerea lor în componența venitului brut, precum și de la declararea acestora. (4) Organizator al jocurilor de noroc care constituie monopol de stat care oferă plăți îndreptate persoanelor fizice sub formă de câștiguri de la jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive în formă monetară sau nemonetară a căror quantum depășește valoarea de 10 000 de lei persoanelor fizice, sunt obligate să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, pînă la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost oferite plăți.”.			
		Loteria Națională a Moldovei	1. Impozitarea mizelor încasate de la jucători va avea un impact negativ în raport cu modul actual de funcționare a monopolului de stat și, implicit, asupra intereselor economice ale statului. Relevant în acest context este că potrivit datelor prezentate, interesul public total în anul 2025 (ce implică impozitul pe venit încasat de a jucători, impozitul pe profit achitat de LNM,	Se acceptă, prin menținerea regimului actual de impozitare.

			dividendele achitate de LNM, profitul net reinvestit și alte impozite și taxe) în cuantum de 835 milioane lei a constituit 6,30% din veniturile din vânzări de 13,256 miliarde lei. Conform estimărilor disponibile, anul 2026 va marca cel mai bun rezultat financiar din istoria LNM, cu o contribuție totală la interesul public estimată la aproximativ 1,045 miliard de lei. În contradictoriu, proiecțiile aferente primului an de implementare a reformei (2027) prognozează, în condițiile așteptării unei majorări a veniturilor din vânzări față de cel prognozat pentru anul 2026 cu 22%, riscul înregistrării unei pierderi nete de circa 239 milioane lei, o erodare a capitalului propriu cu peste 200 milioane lei și o diminuare considerabilă a indicatorilor de stabilitate financiară, indici care pentru anul 2028 se prezintă a fi și mai gravi. În aceste condiții, statul, în calitate de acționar unic al LNM, riscă să piardă într-o perioadă relativ scurtă rezultatele obținute în urma procesului de redresare și consolidare desfășurat în ultimii ani, astfel încât noul model fiscal ar putea conduce la deteriorarea accelerată a indicatorilor financiari ai LNM, cu riscul înregistrării pierderilor semnificative începând cu semestrul I al anului 2027. Modelele consacrate de evaluare a riscului financiar Taffler–Tishaw și Conan–Holder indică o deteriorare semnificativă a indicatorilor de solvabilitate, iar potrivit acestor evaluări, riscul declanșării unei proceduri de insolvabilitate ar deveni unul major la finele anului 2027. În acest context, există riscul real al afectării și diminuării activelor statului în condițiile în care adoptarea unei măsuri	

			fiscale care, potrivit estimărilor financiare, poate genera insolvabilitatea unei societăți strategice cu capital propriu prognozat pentru anul 2026 de peste 748 milioane lei, și reducerea interesului public prognozat în anii 2026-2027 de la 1,045 miliarde lei la 389 milioane lei. Astfel, aplicarea taxei pe cifra de afaceri în loc de profit, anulează eficiența economică și sustenabilitatea pe termen lung a entității, creând un conflict economic direct cu obiectivele stabilite prin Hotărârile Guvernului nr. 237 din 25.04.2017 și nr. 639 din 14.08.2017, și anume crearea unei surse semnificative de venituri pentru Bugetul Public Național și, în consecință, efectul economic final al modificărilor propuse poate fi diametral invers celui urmărit ca urmare a diminuării contribuției totale generate de LNM interesului public și reducerii beneficiilor economice și sociale generate în prezent pentru stat. Subsecvent, deși aparent încasarea impozitului pe venit de 3% din mizele jucătorilor va genera majorarea sumei acestuia, acest model va genera diminuarea celorlalte componente ale interesului public, inclusiv ca urmare a înregistrării pierderilor nete, lipsa dividendelor și a bazei pentru plata altor impozite achitate actual de către LNM. 2. Totodată, unul dintre principiile fundamentale promovate de standardele internaționale ale Financial Action Task Force (FATF) și de legislația națională constă în asigurarea trasabilității și verificabilității fluxurilor financiare, astfel încât modificarea mecanismului fiscal aplicabil sectorului jocurilor de noroc trebuie evaluată și prin prisma	

			impactului asupra capacității statului de a identifica, monitoriza și verifica proveniența fondurilor utilizate sau obținute în cadrul acestor activități. Potrivit prevederilor Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, activitățile din domeniul jocurilor de noroc sunt recunoscute la nivel internațional și național ca activități expuse unui risc sporit de utilizare în scopul spălării banilor, motiv pentru care entitățile implicate sunt obligate să aplice măsuri de identificare, monitorizare și raportare a tranzacțiilor și beneficiarilor efectivi. Mecanismul actual de impozitare a câștigurilor la sursă contribuie în mod direct la realizarea acestor obiective, deoarece fiecare câștig supus impozitării generează o evidență fiscală individualizată, asociată unei persoane determinate, unui quantum concret al venitului și unei obligații fiscale corespunzătoare. Acest proces creează o urmă fiscală verificabilă, care poate fi utilizată de către autoritățile fiscale, organele de urmărire penală, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și alte instituții competente în procesul de verificare a provenienței fondurilor și a legalității tranzacțiilor financiare. Prin urmare, eliminarea mecanismului actual de impozitare la sursă va conduce la diminuarea instrumentelor de control și verificare de care dispun autoritățile publice în procesul de prevenire și combatere a spălării banilor, iar mecanismul propus de prezentare a dărilor de seamă privind câștigurile ce depășesc 10 mii lei se prezintă a fi inefficient în realizarea scopului indicat.	

			3. Astfel, simpla scutire a jucătorilor de sarcinile fiscale sporește atractivitatea țării pentru realizarea spălării banilor și fraudelor, iar mecanismul actual de impozitare aplicat câștigurilor persoanelor fizice se prezintă a fi cel mai efectiv, chiar dacă nu absolut, instrument de combatere a activităților ilicite. 4. La fel de relevant este și faptul că o mare parte din mizele încasate de la jucători se realizează în cadrul parteneriatului public-privat în care sursele bănești sunt gestionate de către partenerul privat, în calitate de conducător de proiect, astfel încât LNM i se vor impune sarcini de plată a obligațiilor fiscale din contul mijloacelor bănești pe care LNM nu le încasează în cont. a. Notabil la aprecierea chestiunii vizate este și faptul că activitatea LNM se realizează prin intermediul Contractelor de Parteneriat Public-Privat, iar noul mecanism de impozitare prin aplicarea taxei de 3% direct pe venitul din vânzări, poate afecta în mod asimetric interesele statului, în calitate de partener public, în raport cu partenerii privați, generând presiuni asupra clauzelor contractuale, modificând profund echilibrul financiar din cadrul parteneriatului și determinând un dezechilibru economic major în executarea Contractelor de Parteneriat Public-Privat, ce poate conduce la apariția unor riscuri juridice semnificative pentru stat, în condițiile în care clauzele contractelor respective prevăd că orice modificare legislativă ce afectează interesele partenerilor privați constituie pentru aceștia temei de rezoluțiune a contractului și oferă acestora dreptul la compensații din contul statului, inclusiv în cuantumul	

			valorii cotei de participare și plăți compensatorii. 5. Totodată, deoarece activitatea în domeniul jocurilor de noroc este desfășurată în cadrul parteneriatelor public-private și implică utilizarea unor sisteme informatice gestionate de partenerii privați, astfel încât LNM nu deține acces direct la datele brute generate de aceste sisteme monitorizare, orice mecanism de impozitare bazat pe indicatori diferiți decât câștigul individual al jucătorului va crea dificultăți în verificarea veridicității datelor precum și în monitorizarea corectitudinii procesului de calcul și achitare a obligațiilor fiscale. 6. Mai mult, efectele negative pentru LNM a mecanismului propus de impozitare va determina și imposibilitatea executării completărilor la Legea nr.291/2016/2026, ce instituie sarcini de finanțare directă a culturii, sportului și cinematografeiei naționale, folosind resursele generate din jocurile de noroc și dividendele vărsate la stat de către LNM, ce nu vor exista în contextul prognozei după implementarea noului mecanism fiscal în loc de profit, societatea va înregistra pierderi.	
		„NGM Company” SRL	În consecință, solicităm respectuos examinarea posibilității modificării cotei prevăzute la art. 89¹ alin. (1) din proiect, prin reducerea acesteia de la 3% la 2% din valoarea totală a mizelor încasate de la jucători. Totodată, pentru asigurarea unei aplicări clare și previzibile a normei, precum și pentru evitarea unor eventuale dificultăți de interpretare, considerăm oportună operarea unor ajustări de ordin tehnic și conceptual asupra textului propus.	Se acceptă parțial , prin menținerea regimului actual de impozitare.

			a) Titlul art. 89¹ Propunem modificarea titlului articolului, întrucât formularea actuală poate crea confuzii cu privire la natura obligației fiscale reglementate. În acest sens, propunem următoarea denumire: <i>„Articolul 89¹. Mecanismul de impozitare a câștigurilor și beneficiilor acordate în cadrul jocurilor de noroc organizate în condițiile monopolului de stat”.</i> Considerăm că această formulare reflectă mai fidel conținutul normei și mecanismul fiscal instituit prin articolul respectiv. b) Art. 89¹ alin. (1) Având în vedere că noțiunea de „miză” reprezintă elementul esențial pentru determinarea bazei de calcul a impozitului prevăzut la art. 89¹ alin. (1), considerăm oportună completarea notei informative a proiectului cu explicații suplimentare privind conținutul acestei noțiuni. În acest sens, propunem ca în nota informativă să fie precizat expres că prin „valoarea totală a mizelor încasate de la jucători” se înțelege valoarea totală a mizelor valabil plasate și acceptate de organizator pentru participarea la jocurile de noroc, loterii sau pariurile sportive respective. Totodată, considerăm necesară precizarea expresă a faptului că în baza de calcul a impozitului nu se includ mizele anulate, invalidate, returnate participanților sau alte sume care, din motive tehnice, operaționale ori regulamentare, nu au generat participarea efectivă la jocul de noroc respectiv. O asemenea clarificare ar contribui la aplicarea uniformă a normei și ar exclude eventualele interpretări	

			divergente privind determinarea bazei de calcul a impozitului. c) Totodată, considerăm oportună examinarea posibilității completării art. 89¹ cu un nou alineat care să reglementeze tratamentul fiscal al beneficiilor acordate participanților în cadrul programelor de bonusare și fidelizare. O asemenea intervenție legislativă este justificată de particularitățile pieței jocurilor de noroc, în cadrul căreia operatorii ilegali utilizează pe scară largă mecanisme comerciale precum bonusurile de înregistrare, bonusurile de depunere, bonusurile de fidelitate, cashback-ul și alte forme similare de stimulare a participării. În practică, aceste beneficii nu sunt supuse impozitării și nici nu sunt raportate autorităților fiscale din Republica Moldova. În același timp, posibilitățile practice de identificare, urmărire și impozitare a beneficiilor acordate de operatorii neautorizați sunt limitate, iar declararea voluntară a unor asemenea avantaje de către beneficiari este puțin probabilă. În aceste condiții, lipsa unor reguli fiscale clare pentru operatorul legal poate crea dezavantaje concurențiale în raport cu piața ilegală și poate reduce eficiența măsurilor orientate spre canalizarea jucătorilor către segmentul reglementat al pieței. În acest context, considerăm oportună completarea art. 89¹ cu un nou alineat (5), cu următorul cuprins: „(5) Beneficiile acordate participanților de către organizatorul jocurilor de noroc care constituie monopol de stat în cadrul programelor de bonusare, fidelizare, cashback sau al altor mecanisme similare, sunt considerate cheltuieli deductibile și	

			constituie surse de venit neimpozabile în partea în care valoarea fiecărui beneficiu acordat în mod individual nu depășește mărimea salariului mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat beneficiul. Beneficiile în partea în care valoarea depășește mărimea salariului mediu lunar pe economie, constituie venit impozabil al beneficiarului și se supune impozitării în conformitate cu prevederile art. 90¹ din prezentul Cod” În opinia noastră, o asemenea soluție ar contribui la creșterea competitivității segmentului legal al pieței, fără a afecta în mod semnificativ interesele fiscale ale statului și ar sprijini obiectivul comun de reducere a ponderii operatorilor ilegali pe piața jocurilor de noroc. Totodată, aceasta ar permite organizatorului legal să utilizeze instrumente comerciale similare celor promovate de operatorii neautorizați, în condițiile unui regim fiscal clar, transparent și predictibil.	
		„NGM Company” SRL	În partea ce ține de stabilirea pragului de 10 000 lei pentru obligația de raportare prevăzută la pct. 44 (art. 89¹ alin. (4)) și pct. 48.4 din proiect, considerăm oportună completarea normelor cu precizări exprese din care să rezulte că acest prag se aplică fiecărui câștig sau beneficiu acordat în mod individual și nu valorii cumulate a câștigurilor ori beneficiilor acordate unei persoane fizice pe parcursul anului fiscal. În lipsa unei asemenea clarificări, formularea actuală poate genera interpretări diferite cu privire la obligațiile de raportare ale contribuabililor și poate conduce la practici neuniforme de aplicare a legislației fiscale.	Se acceptă parțial, prin menținerea regimului actual de impozitare.

			În acest sens, propunem expunerea art. 89 ¹ alin. (4) în următoarea redacție: „(4) Organizator al jocurilor de noroc care constituie monopol de stat care oferă plăți îndreptate persoanelor fizice sub formă de câștiguri de la jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive în formă monetară sau nemonetară, pentru fiecare câștig al cărui quantum depășește valoarea de 10 000 de lei, sunt obligate să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, pînă la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost oferite plăți.”	
Articolul 69²⁰. Sfera aplicării Prezentul regim fiscal se aplică exclusiv activităților economice independente desfășurate în domeniul prestării serviciilor.	Articolul 69 ²⁰ cuvintele „desfășurate în domeniul prestării serviciilor” se exclud.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Antreprenorul independent e prevăzut doar în CF, deci trebuie de indicat restricțiile/condițiile privind activitățile licențiate/notificate. Înseamnă oare aceasta că vor putea practica comerț? În art. 69 ²⁴ (2) rămîn lucrările.	Se acceptă , prin excluderea propunerii din proiect
Articolul 69²⁰. Sfera aplicării Prezentul regim fiscal se aplică exclusiv activităților economice independente desfășurate în domeniul prestării serviciilor. Articolul 69²⁵. Cota și componența impozitului unic (1) Cota impozitului unic constituie 15% din obiectul impunerii în cazul în care venitul anual al antreprenorului independent nu depășește 1200000 de lei. (2) În cazul în care venitul anual depășește plafonul prevăzut la alin.(1), pentru partea excedentară a venitului se aplică o cotă a impozitului unic de 35%.	Articolul 69 ²⁰ cuvintele „desfășurate în domeniul prestării serviciilor” se exclud. Articolul 69 ²⁵ : la alineatul (1) textul „1200000 de lei” se substituie cu textul „plafonul prevăzut la art.15 lit.a)” la alineatul (2) cifrele „35” se substituie cu cifrele „30”; la alineatul (3) litera a), cuvintele „în domeniul prestării serviciilor” se exclud. la alineatul (4) literale a) - c), cuvintele „în domeniul prestării serviciilor” se exclud. Se completează cu un nou articol cu următorul cuprins: „Articolul 69²⁷. Norme speciale privind contractarea	EBA	Îmbunătățirea cadrului legal aferent activității antreprenorilor independenți (freelanceri) Aplicarea regimului de freelancing a relevat o serie de lacune legislative, ambiguități și obstacole practice care necesită acțiuni ulterioare în vederea scalării cu succes a acestui concept. Aceste probleme au fost identificate în baza feedback-urile colectate de EBA Moldova/Consiliul Economic în cadrul discuțiilor tehnice purtate în data de 20 mai 2026, a sondajelor remise adresa antreprenorilor independenți/mediului de afaceri, dar și a discuțiilor individuale purtate cu reprezentanții autorităților relevante. Urmare a acestui proces de consultări ample, dar și a analizei proiectului de modificări supuse consultărilor, sumarizăm mai	Se acceptă parțial , prin excluderea propunerii din proiect

(3) În componența impozitului unic sunt incluse următoarele impozite, taxe și contribuții: a) impozitul pe venitul antreprenorilor independenți care desfășoară activități în domeniul prestării serviciilor; b) contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii; c) primele de asigurare obligatorie de asistență medicală; d) taxele locale. (4) Impozitul unic se încasează într-un cont trezorerial de încasări, fiind ulterior repartizat: a) la bugetul local: impozitul pe venitul antreprenorilor independenți care desfășoară activități economice independente în domeniul prestării serviciilor – 26,3% și taxele locale – 5,0%; b) la bugetul asigurărilor sociale de stat: contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de antreprenorii independenți care desfășoară activități economice independente în domeniul prestării serviciilor – 53,3%; c) la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală: primele de asigurare obligatorie de asistență medicală sub formă de contribuție procentuală din venitul obținut de antreprenorii independenți care desfășoară activități economice independente în domeniul prestării serviciilor – 15,4%.	antreprenorilor independenți în scopuri fiscale (1) Se permite contractarea antreprenorilor independenți în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune. (2) Depășirea limitei de la alin.(1) se consideră cheltuială neeligibilă, ce urmează a fi impozitată la cota prevăzută la art.15 lit.b).		jos principalele probleme/deficiențe care se necesită a fi soluționate: • Revizuirea plafonului stabilit actualmente/propus prin proiectul politicii fiscale aferent venitului anual al antreprenorului independent – Propunem majorarea limitei existente de la 1,200,000 lei pentru aplicarea cotei de 15% la 1,700,000 lei fiind argumentată de: (i) Aducerea în concordanță/alinierea cu pragul nou de înregistrare ca plătitor TVA, precum și de (ii) Necesitatea captării pe deplin a realităților economice și specificului activităților derulate de freelanceri. Cifra de 1,200,000 lei pentru aplicarea cotei marginale de 15% poate să nu corespundă, în multe cazuri, profilului antreprenorului independent (acesta generând venituri care depășesc acest prag), iar suprataxarea veniturilor excedentare nu încurajează valorificarea pe deplin a regimului de freelancing, existând și riscul ca nu toate veniturile să fie declarate. • Clarificarea dreptului de deducere a cheltuielilor/de contractare a antreprenorilor independenți – Prin proiectul politicii fiscale a fost extins dreptul de deducere a cheltuielilor / de contractare a freelancer-ilor pentru toți agenții economici în limita de 3% din fondul de salarizare. Totuși, în vederea implementării cu succes a acestui regim propunem să fie operate următoarele amendamente: (i) Stabilirea limitei de deducere/de contractare a antreprenorilor independenți în mărime de cel puțin 5% din fondul de salarizare anual. Eventual, ar putea fi prevăzut un plafon mai mare pentru IMM-uri; (ii) Oferirea opțiunii de a alege între utilizarea plafonului fondului salarial din anul precedent sau cel estimat	

			pentru anul curent, în funcție de abilitățile de prognoză ale mediului de afaceri; (iii) Păstrarea derogării existente pentru contribuabilii care nu dispun de fond de salarizare semnificativ/de un număr impunător de salariați în virtutea activităților derulate. Totuși, în scopul aplicării acestei excepții, urmează a fi inclus mecanismul exact de apreciere a plafonului de 70% din cifra de afaceri. În acest scop, ar putea fi considerată formula existentă pentru rezidenții parcurilor IT inclusă în art. 368 din Codul fiscal; (iv) Clarificarea modului de contractare a antreprenorilor de către categoriile de contribuabili care nu aplică regimul general de impozitare (ex. instituții publice, ONG, regimul SIMM, rezidenții parcului IT). Astfel, prin proiectul de lege a fost inclus art.69²⁷ în temeiul căruia este instituită limita/admisibilitatea contactării antreprenorilor independenți de 3% din fondul de salarizare și care, înțelegem că se aplică tuturor formelor organizatorico-juridice, indiferent de regimul de impozitare. Totuși, prin alin.(2) al aceluiași articol este instituit un impozit pe profit de 15% aplicabil tuturor formelor organizatorico-juridice la depășirea limitei de 3% din fondul de salarizare. Prin urmare, urmează a fi revăzută această prevedere și stabilite consecințele pentru încălcarea condițiilor de contractare a antreprenorilor independenți în cazul altor forme organizatorico-juridice decât cele care aplică regimul general de impozitare.	
	Se completează cu un nou articol cu următorul cuprins:	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	”Se permite contractarea antreprenorilor independenți” – cui?	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

	„Articolul 69²⁷. Norme speciale privind contractarea antreprenorilor independenți în scopuri fiscale (1) Se permite contractarea antreprenorilor independenți în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune. (2) Depășirea limitei de la alin.(1) se consideră cheltuială neeligibilă, ce urmează a fi impozitată la cota prevăzută la art.15 lit.b).	AIM AIM salută extinderea regimului antreprenorului independent asupra tuturor domeniilor de activitate, măsură care reflectă transformările economiei moderne și dezvoltarea serviciilor bazate pe cunoaștere. Totodată, exprimăm îngrijorarea privind propunerea de limitare a colaboratorilor independenți la 3% din fondul anual de salarizare. Considerăm că această limitare nu este suficient justificată și riscă să afecteze semnificativ sectoarele care utilizează în mod legitim colaboratori independenți, inclusiv industriile creative, serviciile profesionale, marketingul, producția de conținut, activitățile digitale și alte domenii bazate pe proiecte. În opinia AIM, plafonul actual ar trebui menținut sau, alternativ, stabilit la un nivel care să permită utilizarea efectivă a mecanismului, de cel puțin 10–15% din fondul anual de salarizare.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
		ACAP Solicităm insistent să se stabilească un alt moment de determinare a indicatorului limităm, decât perioada fiscală de gestiune curentă (de exemplu, perioada fiscală precedentă).	Nu se acceptă, a se vedea argumentele expuse la art.24.
		Banca Națională a Moldovei (BNM) La art. 69²⁷ din Codul fiscal urmează a fi precizat expres modul de aplicare a limitei de 3% aferente contractării antreprenorilor independenți. În acest context, considerăm oportun precizarea faptului că limita se aplică cumulativ tuturor contractelor încheiate în perioada fiscală și că tratamentul de cheltuială neeligibilă vizează doar partea care depășește plafonul legal, pentru a evita interpretări neuniforme.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
Articolul 76. Reguli pentru nerezidenți care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova conform art.5 pct.15¹)	La articolul 76 alineatul (3), cuvintele „să țină contabilitatea conform cerințelor prevăzute de Legea contabilității și de	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina Oare se poate de ținut contabilitatea conform standardelor țării de rezidență? Cum va fi consolidată informația de către BNS?	Notă, norma are caracter de concretizare, astfel nerezidenții care desfășoară activitate conform art.5

(3) Pentru desfășurarea activității pe teritoriul Republicii Moldova, conform art.5 pct.15 ¹), nerezidentul urmează să țină contabilitatea conform cerințelor prevăzute de Legea contabilității și de Standardele Naționale de Contabilitate sau de IFRS și să prezinte anual subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat de la locul de reședință pe teritoriul Republicii Moldova, nu mai târziu de data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune, darea de seamă fiscală aferentă activității desfășurate în Republica Moldova.	Standardele Naționale de Contabilitate sau de IFRS și” se exclud.			pct.15 ¹ țin contabilitatea conform Indicațiilor metodice.
Articolul 82. Trecerea în cont a impozitului achitat în străinătate (1) Contribuabilul are dreptul de a trece în cont impozitul pe venit, achitat în orice stat străin, dacă acest venit urmează a fi supus impozitării și în Republica Moldova. Trecerea în cont a impozitului pe venit poate fi efectuată cu condiția prezentării de către contribuabil a documentului, care confirmă achitarea (reținerea) impozitului pe venit peste hotarele Republicii Moldova, certificat de organul competent al statului străin respectiv, cu traducere în limba română, cu excepția celui emis în limba engleză sau în limba rusă.	Articolul 82 alineatul (1), după cuvintele „achitat în orice stat străin” se completează cu cuvintele „cu care Republica Moldova are încheiate convenții (acorduri) pentru evitarea dublei impunere, în limita cotei stabilite de acestea”.	MAE	La art. II, pct. 39 din proiectul de Lege (care modifică art. 82, alin. (1) din Codul fiscal nr. 1163/1997), cuvintele „convenții (acorduri)” vor fi înlocuite cu termenul generic „tratate internaționale” prevăzut în Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
		ACAP	Această modificare generează întrebarea – în cazul în care convenția prevede o cotă a impozitului pe venit mai mare decât cea prevăzută de Codul fiscal, se va deduce suma mai mare?	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
Articolul 83. Prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit	Articolul 83 alineatul (2) litera a ²) va avea următorul cuprins: „a ²) persoanele fizice rezidente care au utilizat scutirea personală și au obținut venituri impozabile anuale mai mari de 360000 de lei pe parcursul perioadei fiscale de declarare, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90 ¹ . Prevederile	Berjan Iuliana	Nu există prevederi tranzitorii pentru obligația de depunere a declarației anuale pentru 2027, an în care coexistă două regimuri (semestrele cu norme vechi vs. noi). Un contribuabil cu venituri mixte (salariu până în oct.2026 sub regim vechi + activitate independentă din	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect

	prezentei litere se aplică pentru perioadele fiscale de până la anul 2027.”.		ian.2027 sub regim nou) nu știe ce formular depune și pentru ce perioadă	
Articolul 84. Achitarea impozitului în rate (6) Prevederile prezentului articol nu se aplică agenților economici menționați la art.87 alin.(1 ¹) pentru perioadele fiscale 2023–2026.	Articolul 84 alineatul (6) se completează cu textul „, precum și cei care aplică cota impozitului pe venit prevăzută la art.15 lit.b).”	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Articolul 84 alineatul (6) se completează cu textul „, precum și cei care aplică cota impozitului pe venit prevăzută la art.15 lit.b).” – păi în art. 15 rămân doar persoane fizice?	Se acceptă , propunerile au fost excluse din proiect
		ACAP	Scopul și efectele urmărite prin această modificare necesită clarificări suplimentare, întrucât toate persoanele juridice care nu aplică regimuri speciale de impozitare se încadrează deja în regimul general prevăzut de Codul fiscal de art. 15 lit. b).	
Articolul 88. Reținerea impozitului din salariu (1) Fiecare angajator care plătește salariatului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținând cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit, determinat conform modului stabilit de Guvern. Angajatorul nu are obligația să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale.	Articolul 88: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Fiecare angajator care plătește salariatului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, să reține și să achite din aceste plăți, impozitul pe venit determinat conform cotei minime prevăzute la art.15 lit.a).”;	ABM	Lipsă mecanism de regularizare pentru venituri salariale > 1.000.000 lei Art. 88 alin. (1) prevede reținere la sursă exclusiv la cota minimă de 7%. Pentru venituri anuale ce depășesc 1.000.000 lei se datorează cota de 15% pe excedent (diferență 8%), fără niciun mecanism de regularizare. Propunere : introducerea, în art. 88, a unor prevederi exprese privind posibilitatea aplicării cotei majorate de 15% de către angajator, fie în cazul depășirii plafonului de venit în cadrul sumelor achitate de același angajator, fie la cererea scrisă a salariatului, în scopul reducerii cazurilor în care acesta este obligat să depună declarația cu privire la impozitul pe venit exclusiv pentru achitarea suplimentară a diferenței de impozit. Totodată, considerăm oportună clarificarea mecanismului de aplicare a acestei soluții în cadrul art. 88 din Codul fiscal. Un alineat nou, poate fi formulat, de exemplu: „ La cererea scrisă a salariatului sau în cazul în care suma cumulativă a venitului salarial impozabil achitat de același angajator pe parcursul anului fiscal depășește plafonul prevăzut la	

			art. 15 lit. a), angajatorul calculează, reține și achită impozitul pe venit prin aplicarea cotei de 15% asupra părții de venit corespunzătoare, în condițiile prevăzute de legislație. Aplicarea exclusivă la sursă a cotei minime prevăzute la art. 15 lit. a) poate genera, pentru salariații cu venituri anuale ce depășesc 1 000 000 lei, obligații suplimentare de plată la depunerea declarației, diminuând eficiența mecanismului de reținere la sursă. Scopul propunerilor este o corelare mai bună între cota finală și mecanismul de reținere, în vederea simplificării administrării pentru angajatori și reducerii cazurilor în care salariații trebuie să achite diferențe de impozit.	
		Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 42, din perspectiva angajatorului, art. 88 din Codul fiscal, în redacția proiectului rescrie esențial mecanismul de reținere a impozitului din salariu. Astfel, se constată că proiectul introduce noi obligații de evidență și raportare fiscală, inclusiv în ceea ce privește beneficiile acordate salariaților, plafoanele privind cheltuielile deductibile și raportările către Serviciul Fiscal de Stat. În acest context, considerăm că nota de fundamentare nu demonstrează în mod suficient în ce măsură modificările propuse vor conduce efectiv la simplificarea administrării fiscale pentru contribuabili. Dimpotrivă, proiectul introduce noi noțiuni, noi plafoane, noi excepții și noi obligații de raportare, ceea ce poate conduce la creșterea sarcinilor administrative pentru angajatori și pentru profesiile liberale, dar și asupra funcționarilor fiscali. În consecință, apreciem că este necesară o evaluare suplimentară a impactului administrativ al modificărilor propuse și o justificare	Se acceptă prin menținerea redacției actuale a art.88 și art.24 din Cod.

			mai detaliată a modului în care acestea contribuie efectiv la obiectivul declarat de simplificare a legislației fiscale. De asemenea, din perspectiva executorului judecătoresc și UNEJ ca angajatori, proiectul creează obligații suplimentare și riscuri financiare concrete. Art. 24 alin. (19) permite deducerea cheltuielilor pentru beneficii nemonetare în limita a 10 % din fondul anual de retribuire a muncii. De asemenea, atragem atenția asupra modificărilor referitoare la antreprenorii independenți și introducerea plafonului de 3 % din fondul anual de retribuire a muncii pentru contractarea acestora. Din perspectiva activității executorilor judecătorești, această limitare poate genera dificultăți practice semnificative. În activitatea curentă, executorii judecătorești colaborează frecvent cu prestatori independenți, ale căror servicii sunt indispensabile desfășurării procedurilor de executare. Astfel, executorii judecătorești contactează servicii de evaluare, servicii ale comisionarilor - care sunt indispensabile activității de executare silită. Totodată, menționăm că biroul unui executor judecătoresc ar putea să nu dispună de un fond de retribuire a muncii - dacă executorul judecătoresc activează, singur - context în care devine confuz modul de aplicare a normei respective și a plafonului de 3% din fondul de retribuire. De asemenea, nota informativă nu conține o justificare suficientă a plafonului propus și nici o analiză de impact care să demonstreze necesitatea stabilirii anume a acestui prag. În lipsa unor argumente obiective și a unei fundamentări economice corespunzătoare, considerăm oportună	

			reevaluarea acestei limitări cel puțin, în privința activităților profesionale care utilizează în mod constant servicii prestate de persoane independente. În plus, urmare a modificărilor propuse angajatorul trebuie să țină o evidență foarte strictă a tuturor beneficiilor oferite personalului, a raporturilor cu colaboratorii independenți, a cheltuielilor eligibile și a celor neeligibile, or, dacă plafoanele sunt depășite, diferența devine cheltuială neeligibilă și se impozitează.	
Articolul 89. Reținerea impozitului din dobânzi Fiecare plătitor, menționat la art.90, de dobânzi în folosul persoanelor fizice, cu excepția celor efectuate în folosul întreprinzătorilor individuali și al gospodăriilor țărănești (de fermier), este obligat să rețină din fiecare dobândă și să achite ca parte a impozitului o sumă egală cu 12% din plată.	Articolul 89 se abrogă.	CNAM	Aferent normei de la pct. 43 al art. II, prin care se abrogă art. 89 din Codul fiscal, pentru a asigura deplinătatea reglementării, remarcăm necesitatea excluderii referinței la acest articol din definirea noțiunii „alte recompense”, conținute în art. 3 al Legii nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.	Se acceptă.
	Se completează cu articolul 89 ¹ cu următorul cuprins: „ Articolul 89¹. Impozit pe venit aferent plăților îndreptate persoanelor fizice sub formă de câștiguri de la jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive achitate de către organizator al jocurilor de noroc care constituie monopol de stat. (1) Organizator al jocurilor de noroc care constituie monopol de stat, achită, în calitate de impozitul pe venit al persoanelor fizice, 3% din venitul de vânzări determinat lunar ca valoarea totală a mizelor încasate de la jucători. Achitarea impozitului prevăzut se efectuează indiferent de rezultatul financiar al întreprinderii și nu exclude	Loteria Națională	Se solicită abrogarea articolului respectiv. În urma examinării scrisorii NGM Company SRL nr. 284 din 18.06.2026, S.A. „Loteria Națională a Moldovei” formulează următoarea poziție oficială: 1. Modelul fiscal actual — bazat pe impozitarea câștigurilor persoanelor fizice și redistribuirea profitului net la buget — este justificat structural pentru un monopol de stat, conform practicii statelor europene cu structuri similare (Danemarca, Finlanda, Belgia, Portugalia, Luxemburg). 2. Propunerea NGM de 2% taxă pe rulaj nu are precedent european viabil. Niciuna din cele 5 țări invocate de NGM Company SRL nu aplică o taxă pe rulaj brut pentru loterie sau pariuri online.	Se acceptă.

	onorarea altor obligații fiscale prevăzute de prezentul Cod. (2) Declararea și achitarea impozitului pe venit determinat conform alin.(1) se efectuează până la data de 25 a lunii următoare celei în care au fost înregistrate veniturile, în modul stabilit de Ministerul Finanțelor. (3) Achitarea impozitului pe venit conform alin.(1), scutește beneficiarul plăților de la includerea lor în componența venitului brut, precum și de la declararea acestora. (4) Organizator al jocurilor de noroc care constituie monopol de stat care oferă plăți îndreptate persoanelor fizice sub formă de câștiguri de la jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive în formă monetară sau nemonetară a căror quantum depășește valoarea de 10 000 de lei persoanelor fizice, sunt obligate să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, pînă la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost oferite plăți.”.		3. Prognozele financiare prezentate de NGM Company SRL sunt incomplete și nerealiste, deoarece sunt supraevaluate și bazate pe estimări neauditate de creștere a rulajului de loterii și pariuri. Fără modificări la modelul de impozitare, contribuțiile reale ale LNM la BPN în 2025 au reprezentat 504,6 milioane lei, fiind în creștere cu 36% față de anul 2024. 4. Contractele PPP nr. 1/09 și nr. 2/09 sunt încheiate pe 15 ani (2018–2033), cu mecanisme financiare distincte și fixate contractual. Orice modificare a modelului de business necesită un amendament contractual formal, dar nu o schimbare a cadrului fiscal general. Mai mult decât atât, orice modificare de acest fel trebuie să aibă la bază prognoze financiare ale partenerului privat care să devină obligații contractuale suplimentare, asumate explicit și în completarea obligațiilor asumate de partenerul privat la semnarea Contractului PPP în 2018. 5. S.A. „Loteria Națională a Moldovei” se pronunță împotriva introducerii unui impozit pe mizele încasate, indiferent de cotă (2% sau 3%): ambele variante sunt structural incompatibile cu modelul de monopol de stat și vor conduce la diminuarea veniturilor Bugetului Public Național, contrar obiectivului declarat al reformei. 6. Statul nu deține acces la datele care ar sta la baza calculului impozitului propus, având în vedere că datele despre tranzacții sunt gestionate exclusiv de partenerul privat. Curtea de Conturi a constatat acest risc prin Hotărârea nr. 52 din 15.12.2023. Propunerea ar transforma LNM în subiect impozabil pentru un obiect impozabil pe care nu îl controlează.	

			7. Argumentul financiar al NGM nu este susținut de propriile date operaționale. Analiza fluxurilor de numerar pe platforma 7777.md în 2025 — furnizate chiar de NGM Company SRL — indică un flux net pozitiv de 954 milioane lei, cu o rată de retenție de 41–50% din totalul depunerilor lunar. Un operator cu acest profil financiar nu se confruntă cu un deficit de sustenabilitate care să justifice o reformă fiscală structurală. 8. Referirile NGM Company SRL la practica europeană contrazic propria argumentație. Bulgaria a abandonat explicit taxa pe rulaj în 2014 tocmai din cauza efectelor negative documentate — confirmând că modelul propus astăzi a fost deja respins în Europa cu un deceniu în urmă. Prin urmare, argumentele Partenerului Privat infirmă propria propunere.	
		Consiliul Național al Tineretului din Moldova	În cadrul modificărilor propuse la art. 20 lit. p¹), art. 89¹ și art. 90¹ alin. (3¹) din Codul fiscal, se recomandă excluderea câștigurilor prevăzute la art. 89¹ din categoria veniturilor neimpozabile și instituirea unui regim fiscal uniform pentru câștigurile provenite din jocuri de noroc, loterii și pariuri sportive Prin modificările propuse la art. 20 lit. p¹) din Codul fiscal, coroborate cu prevederile art. 89¹ și art. 90¹ alin. (3¹), se instituie un regim fiscal diferențiat aplicabil câștigurilor provenite din jocuri de noroc, loterii și pariuri sportive. În forma propusă, art. 20 lit. p¹) include în categoria veniturilor neimpozabile anumite câștiguri prevăzute la art. 89¹ din Codul fiscal, respectiv câștigurile de la jocurile de noroc, loterii și/sau pariuri sportive achitate de către organizatorii jocurilor de noroc care	Se acceptă.

			constituie monopol de stat. În același timp, art. 90¹ alin. (3¹) menține impozitarea cu 15% a câștigurilor provenite din jocuri de noroc, loterii și pariuri sportive, cu excepția celor prevăzute la art. 89¹. Consiliul Național al Tineretului din Moldova consideră că această abordare creează un tratament fiscal diferențiat pentru venituri de aceeași natură, exclusiv în funcție de statutul organizatorului, fără ca riscurile sociale asociate acestor activități să fie diferite. Din perspectiva beneficiarului, riscurile de dependență, vulnerabilitate financiară, supraîndatorare și excluziune socială există indiferent dacă jocul de noroc, loteria sau pariul sportiv este organizat de un operator aflat sub monopol de stat sau de un alt operator autorizat conform legislației. În acest context, Consiliul Național al Tineretului din Moldova recomandă excluderea câștigurilor prevăzute la art. 89¹ din categoria veniturilor neimpozabile și menținerea regimului de impozitare aplicabil tuturor categoriilor de câștiguri provenite din jocuri de noroc, loterii și pariuri sportive. Totodată, se recomandă modificarea art. 90¹ alin. (3¹) din Codul fiscal prin majorarea cotei de impozitare aplicabile câștigurilor provenite din jocuri de noroc, loterii și pariuri sportive de la 15% la minimum 18%, indiferent de organizatorul activității. În acest context, Consiliul Național al Tineretului din Moldova recomandă analizarea oportunității instituirii unui mecanism prin care o cotă-parte din veniturile fiscale colectate din impozitarea organizatorilor jocurilor de noroc, loteriilor și pariurilor sportive să	

			fie direcționată către sectoare de interes public, inclusiv către sectorul de tineret. Un asemenea mecanism ar permite ca o parte din resursele generate de o activitate cu risc social sporit să fie reinvestită în domenii care contribuie la prevenirea vulnerabilităților sociale, dezvoltarea comunităților și consolidarea participării civice. În mod special, sectorul asociativ de tineret reprezintă un domeniu vulnerabil, dependent în mare măsură de proiecte, granturi și finanțări externe, ceea ce limitează predictibilitatea și sustenabilitatea activității organizațiilor de tineret. Această abordare ar putea contribui la diversificarea surselor de finanțare pentru sectorul de tineret, reducerea dependenței exclusive de finanțările externe și consolidarea sustenabilității organizațiilor care lucrează direct cu tinerii. Totodată, ar crea o legătură logică între impozitarea unei activități cu potențial impact negativ asupra tinerilor și finanțarea unor măsuri de prevenire, educație, incluziune și participare. În acest sens, poate fi analizată experiența Danemarcei, unde o parte din fondurile provenite din loterie este administrată prin Consiliul Danez al Tineretului și direcționată către organizații de copii și tineret, inclusiv pentru susținerea activității operaționale a acestora. Această recomandare urmărește - asigurarea unui tratament fiscal uniform pentru venituri de aceeași natură, - consolidarea coerenței politicii fiscale - susținerea obiectivelor de prevenire a riscurilor sociale asociate jocurilor de noroc, în special în rândul tinerilor.	

			- includerea sectorului de tineret printre domeniile eligibile pentru finanțare, având în vedere vulnerabilitatea și dependența ridicată a organizațiilor de tineret de granturi și finanțări externe.	
Articolul 90. Reținerile în prealabil din alte plăți efectuate în folosul rezidentului (1) Impozitul pe venit la sursa de plată se reține, în mod obligatoriu, de către orice: a) persoană (contribuabil) care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția deținătorilor de patente de întreprinzător și a persoanelor care desfășoară activități independente conform cap.10² și activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal conform cap.10³, precum și a antreprenorilor independenți conform cap. 10⁴; b) nerezident care desfășoară activitate conform art.5 pct.15¹); c) reprezentanță permanentă; d) instituție; e) organizație, inclusiv orice autoritate publică și instituție publică. (2) Impozitul pe venit ce se reține în prealabil, ca parte a impozitului, constituie 12%. (3) Impozitul conform alin.(2) se reține din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția deținătorilor de patente de întreprinzător, a întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), a persoanelor menționate la cap. 10¹, 10² și 10³, pe veniturile obținute de către aceasta conform art.18.	Articolul 90: la alineatul (2), textul „constituie 12%” se substituie cu textul „se determină în mărimea cotei minime prevăzute la art.15 lit.a)”; la alineatul (3), textul „și 10³” se substituie cu textul „, 10³ și 10⁴”; alineatul (4): la litera a), textul „89,” se exclude; la litera c), textul „lit.a)” se exclude; se completează cu litera f) cu următorul cuprins: „f) din suma donațiilor sau moștenirii efectuate sub formă monetară către persoanele fizice care nu desfășoară activitatea de întreprinzător.”. Articolul 90¹: la alineatul (3), textul „12%” se substituie cu textul „7%”; alineatul (3¹) va avea următorul cuprins: „(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 7% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, cu excepția dividendelor achitate persoanelor juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale), perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor, în capitalul social a	CNSM	În scopul asigurării unui cadru fiscal echitabil, stabil și predictibil, considerăm că orice majorare a impozitului pe unele tipuri de venituri ale persoanelor fizice urmează a fi efectuată treptat, din timp și doar în baza unei analize riguroase a impactului asupra contribuabililor pentru prevenirea evaziunii fiscale și erodării puterii de cumpărare a veniturilor populației. Or, adoptarea unor politici fiscale care vor împovăra excesiv contribuabilii va conduce la urmări nefaste pentru economie prin inflație sporită, reducerea puterii de cumpărare atât a salariilor, cât și a pensiilor și ca rezultat scăderea consumului intern și venituri mai puține la bugetul public național, precum și la amplificarea fenomenului de economie informală și evaziune fiscală, fapt ce contravine scopului enunțat al proiectului de lege.	Se acceptă parțial prin ajustarea propunerii în redacția propusă de autor Totodată, este de menționat că nivelul impozitării reprezintă doar unul dintre factorii care influențează comportamentul contribuabililor și evoluția indicatorilor economici, iar modificarea unor cote de impozitare nu conduce în mod automat la creșterea evaziunii fiscale sau la reducerea veniturilor bugetare. Impactul măsurilor fiscale trebuie analizat în contextul politicii fiscale și bugetare în ansamblu, inclusiv prin prisma necesităților de finanțare a cheltuielilor publice și a principiului echității fiscale.

(4) Nu se reține impozitul conform alin.(2) din: a) plățile efectuate în folosul persoanei fizice pe veniturile obținute de către aceasta, conform art.20, 88, 89, 90¹ și 91; b) înstrăinarea mijloacelor de transport rutier; c) înstrăinarea activelor de capital prevăzute la art.39 alin.(1) lit.a); d) suma arendei terenurilor agricole și/sau înstrăinării activelor de capital ale persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova conform contractelor de leasing, lease-back, gaj, ipotecă și/sau în cazurile de înstrăinare forțată a activelor de capital; e) plățile la lichidare în formă nemonetară, în cazul lichidării agentului economic. (5) Prin derogare de la alin.(3), în cazul plăților la lichidare, impozitul pe venit se reține din diferența dintre suma îndreptată spre achitare și valoarea de depunere a cotei de participare în capitalul social al agentului economic aflat în proces de lichidare. Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit (3) Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 12% din veniturile obținute de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, de la transmiterea în posesie și/sau folosință (locățiune, arendă, uzufruct, suprafață) a proprietății mobiliare și imobiliare, cu excepția arendei terenurilor agricole.	persoanei juridice rezidente plătitoare a dividendelor; - 15% din dobânzi în folosul persoanelor fizice; - 15% din câștigurile de la campaniile promoționale; - 15% din jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive, cu excepție celor prevăzute la art.89¹; - 15% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice”; alineatul (3³) se abrogă; la alineatul (3⁵), textul „6%” se substituie cu textul „7%”; la alineatul (3⁶), textul „12%” se substituie cu textul „15%”; la alineatul (3⁷), textul „6%” se substituie cu textul „7%”; la alineatul (4), textul „(3³)” se exclude.			

(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 6% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, achitate în folosul persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv; - 15% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv; - 15% din suma retrasă din capitalul social aferentă majorării capitalului social din repartizarea profitului net și/sau altor surse constatate în capitalul propriu între acționari (asociați) în perioadele fiscale 2010–2011 inclusiv, în conformitate cu cota de participație depusă în capitalul social; - 12% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice, cu excepția antreprenorilor independenți conform cap. 10⁴; – 6% din mărimea sumei mijloacelor bănești donate persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător. Prevederile de la liniuțele întâi și a doua ale prezentului alineat se aplică și în cazul dividendelor achitate prealabil pe parcursul perioadei fiscale. (3³) Fiecare plătitor de cîștiguri menționat la art.90 urmează să rețină și să verse la buget un impozit în mărime de: – 18% din cîștigurile de la jocurile de noroc, cu excepția cîștigurilor				

de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește 1% din scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1); – 12% din câștigurile de la campaniile promoționale în partea în care valoarea fiecărui câștig depășește mărimea scutirii personale stabilite la art.33 alin.(1). (3⁴) Subiecții impunerii persoane fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător și transmit persoanelor specificate la art.54, precum și altor persoane decât cele specificate la art.90 în posesie și/sau în folosință (locățiune, arendă, uzufruct, suprafață) proprietate imobiliară, achită impozit în mărime de 7% din valoarea lunară a contractului. Persoanele menționate sunt obligate, în termen de 7 zile de la data încheierii contractului, să înregistreze contractul încheiat la Serviciul Fiscal de Stat. Acest impozit se achită lunar, cel târziu la data de 25 a lunii în curs, în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat. Dacă proprietatea imobiliară a fost transmisă în posesie și/sau în folosință (locățiune, arendă, uzufruct, suprafață) după data de 25, termenul de plată în această lună va fi data de 25 a lunii următoare lunii transmiterii în posesie și/sau în folosință a bunului imobil. În cazul neînregistrării contractului de locațiune, arendă, uzufruct, suprafață privind proprietatea imobiliară și al neachitării impozitului din venitul				

obținut, Serviciul Fiscal de Stat va estima venitul persoanei fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător prin metode și surse indirecte, în conformitate cu prevederile art.189 și 225. (3⁵) Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 6% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali, a gospodăriilor țărănești (de fermier) și a persoanelor fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal conform cap. 10³, pe veniturile obținute de către acestea aferente livrării producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală, inclusiv a nucilor și a produselor derivate din nuci, și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată, cu excepția laptelui natural. (3⁶) Fiecare comisionar reține un impozit în mărime de 12% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), pe veniturile obținute de către acestea aferente desfacerii prin unitățile comerțului de consignație a mărfurilor. (3⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut, furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art.20 lit.z²⁰), rețin un impozit în mărime de 6% din dobânzile achitate în				

folosul persoanelor fizice rezidente. (4) Reținerea finală a impozitului stabilit prin prezentul articol scutește beneficiarul câștigurilor și veniturilor specificate la alin.(3), (3¹), (3³), (3⁴), (3⁵), (3⁶) și (3⁷) de la includerea lor în componența venitului brut, precum și de la declararea acestora. (5) Veniturile obținute de persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, din care a fost reținut și achitat la buget impozitul în conformitate cu alin.(3⁵) din prezentul articol, și veniturile specificate la art.20 lit.y) și y²) sînt pasibile de verificare, în cadrul controalelor fiscale, în cazul în care depășesc suma de 100 de mii de lei cumulativ pe parcursul unui an fiscal.				
	Articolul 90: la alineatul (2), textul „constituie 12%” se substituie cu textul „se determină în mărimea cotei minime prevăzute la art.15 lit.a)”;	ABM	Impozitul pe venitul din arendă/chirie de la PF: reducere de la 12% la 7% — oportunitate de renegociere contractuală. Art. 90 alin. (2) modificat: impozitul reținut la sursă din plățile de arendă/chirie către persoane fizice se reduce de la 12% la 7%. Impactul pentru bănci: băncile care arendează spații de la persoane fizice (ex. proprietari de imobile) plătesc chiria brută și rețin impozitul. Reducerea cotei de la 12% la 7% permite renegocierea chiriei. Risc: contractele cu clauze «net de impozit» (chiria netă este fixă, angajatorul suportă impozitul) nu vor beneficia automat de reducere — chiria brută va crește proporțional. Propunere: Clarificare în Art. XXIV privind contractele de arendă în curs	Se acceptă.

			Se propune adăugarea în Art. XXIV a unui alineat: «Contractele de arendă/locățiune în curs la data de 01.01.2027, care prevăd o chirie netă fixă, se consideră renegociate de drept la aceeași chirie netă, impozitul urmând a fi recalculat la noua cotă de 7%. Diferența dintre chiria brută recalculată și cea anterioară revine angajatorului (chirias).» Introducerea unei norme tranzitorii pentru contractele de arendă/locățiune în curs este necesară pentru a asigura continuitatea și predictibilitatea raporturilor contractuale fără a impune renegocieri formale. Această clarificare previne incertitudinile fiscale și distribuirea inechitabilă a sarcinii impozitării în contextul trecerii la noul regim.	
	Articolul 90: alineatul (4): la litera c), textul „lit.a)” se exclude;	ABM	Formulare incompletă: «la litera c), textul «lit.a)» se exclude» — nu se indică contextul Tehnica legislativă impune specificarea textului complet care se exclude, nu doar o parte minimă («lit.a)»). Modificarea este de neimplementat fără accesul la textul actual al art. 90 alin. (4) lit. c). Propunere: Reformulare completă a pct. 45.3.2 Pct.45.3.2 se reformulează specificând textul integral afectat, de exemplu: Reformulare exemplu: la litera c), textul conform art. X lit. a) se substituie cu textul conform art. X. Se solicită Ministerului Finanțelor furnizarea textului complet al art. 90 alin. (4) lit. c) în vigoare, pentru redactarea corectă a modificării. Reformularea este necesară pentru a asigura claritatea și precizia modificării legislative, prin indicarea exactă a textului supus intervenției. Totodată, prezentarea textului integral în vigoare este	Nu se acceptă , declararea se va efectua de persoana fizică.

			indispensabilă pentru evitarea ambiguităților și asigurarea unei aplicări corecte și uniforme a normei.	
		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Suplimentar celor prezentate în proiect, considerăm necesară suplinirea acestuia cu următoarele momente: 1. Impozitarea dobânzilor la depozitele bancare și la alte instrumente financiare, conform art. 90¹ (3⁷) Venim cu propunerea introducerii „organizațiilor de creditare nebanară” în reglementarea cadrului de aplicare, precum și menținerea cotei de 6%. Propunem completarea articolului 90¹ aliniatul (3⁷) din Codul fiscal și a pct. 47 din Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venitul persoanelor fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova (Anexa nr. 2 HG nr. 693/2018) cu includerea organizațiilor de creditare nebanară (ONC). Obiectivul este asigurarea unui tratament fiscal uniform și echitabil pentru toate instituțiile financiare, inclusiv OCN. Actualmente, băncile, asociațiile de economii/împrumut și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni rețin 6% (începând cu 2027 vor reține 7%), pe când ONC sunt încadrate în regula generală de 12%. Argumentare: • Echitate fiscală și concurență loială: În prezent băncile, asociațiile de economii/împrumut și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni aplică cota redusă de 6% (din 2027 – 7%) din dobânzi, în timp ce organizațiile de creditare nebanară – neavând reglementare specială – impozitează dobânzile la cota generală de 12%. Aceasta creează un tratament diferențiat fiscal pentru entitățile din	Nu se acceptă. Extinderea regimului de impozitare redusă aplicabil dobânzilor către organizațiile de creditare nebanară nu este justificată printr-o analiză de impact care să demonstreze existența unor distorsiuni semnificative în tratamentul fiscal actual sau a unor efecte de concurență neloială între diferitele categorii de instituții financiare. În lipsa unei astfel de fundamentări, modificarea propusă nu poate fi susținută din perspectiva unei politici fiscale prudente și echilibrate. Totodată, instituțiile de creditare nebanară funcționează într-un cadru de reglementare și risc diferit față de băncile licențiate și alte entități financiare reglementate, ceea ce justifică un tratament fiscal diferențiat. Uniformizarea cotei de impozitare fără a ține cont de aceste diferențe structurale ar putea afecta coerența sistemului fiscal și ar diminua capacitatea de diferențiere a politicilor fiscale în funcție de natura activităților economice. De asemenea, includerea acestor entități în regimul de impozitare redusă ar putea crea premise pentru extinderea graduală a facilităților fiscale către alte categorii de intermediari financiari, cu impact asupra bazei impozabile și a veniturilor bugetare, fără o evaluare sistemică a efectelor cumulative.

			sectorul financiar. Egalizarea cotei la 7% pentru ONC va asigura tratament uniform. • Modernizarea cadrului normativ: Propunerea susține obiectivele guvernamentale de „consolidare și modernizare” a legislației fiscale, asigurând aplicarea uniformă a prevederilor Codului Fiscal pentru toate instituțiile financiare. • Sarcină administrativă minimă: Procedural, schimbarea este minoră: OCN vor aplica pur și simplu cota de 7% prevăzută de art. 90¹ aliniatul (3⁷) CF – nicio altă regulă nu se modifică. Pentru SFS, reglementarea va fi actualizată simultan cu cea din Codul fiscal. • Impact bugetar redus: Creditele atrase de ONC provin, exclusiv de la fondatorii persoane fizice, sub formă de credite subordonate. Volumul total al dobânzilor achitate de aceste entități este astfel limitat și relativ mic. Mai mult ca atât, în actualul context macroeconomic, menținerea cotei de impozitare la nivelul de 6% (și neadmiterea majorării acesteia la 7%) este esențială pentru a stimula persoanele fizice rezidente să își mențină și să își plaseze disponibilitățile bănești în circuitul economic legal din țară. O cotă redusă acționează ca un stimulent direct pentru acumularea de capital autohton. Majorarea poverii fiscale, fie și cu 1 punct procentual, riscă să descurajeze economisirea și să determine migrarea capitalului către piețe externe sau către instrumente mai puțin transparente. Textul propus: Codul Fiscal – Se completează art. 90¹ aliniatul (3⁷) astfel: „ (3⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de creditare nebankară,	

			furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art.20 lit.z ²⁰), rețin un impozit în mărime de 7% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.” Regulamentul – Se completează HG nr. 693/2018, Anexa 2, pct. 47 astfel: „Băncile, asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de creditare nebancaară, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art. 20 lit. z ²⁰) din Codul fiscal, sunt obligați să rețină un impozit în mărimea stabilită la art. 90 ¹ aliniatul (3 ⁷) din Cod din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.“ Modificarea propusă respectă cerințele de tratament echitabil și claritate legislativă ale autorităților fiscale, facilitând aplicarea uniformă a impozitului și minimalizând barierele	
Articolul 90. Reținerile în prealabil din alte plăți efectuate în folosul rezidentului (4) Nu se reține impozitul conform alin.(2) din:	Articolul 90: alineatul (4): se completează cu litera f) cu următorul cuprins: „f) din suma donațiilor sau moștenirii efectuate sub formă monetară către persoanele fizice care nu desfășoară activitatea de întreprinzător.”.	ACAP	În contextul mențiunilor noastre la modificările propuse la art .18 și 20 în partea ce ține de impozitarea donațiilor, nu este clar statutul impozitării donațiilor de active în folosul persoanei fizice, inclusiv impozitarea prin reținerea la sursa de plată. În conformitate cu Codul civil al RM, art. 2162, moștenirea este transmiterea patrimoniului (masa succesorală) unei persoane fizice decedate (defunct, cel care a lăsat moștenirea) către una sau mai multe persoane (moștenitori). Considerăm că menționarea moștenirii într-o normă care prevede reguli de reținere la sursa de plată a impozitului pe venit este nejustificată.	Se acceptă , norma a fost exclusă.
Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit	Articolul 90 ¹ : alineatul (3 ¹) va avea următorul cuprins:	Rotaru Viorica	De completat cu încă o liniuță - 6 % din dividendele aferente perioadelor anterioare anului 2027	Nu se acceptă , achitarea impozitului se va efectua conform regulii contabilității de casă.

(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 6% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, achitate în folosul persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv;	„(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 7% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, cu excepția dividendelor achitate persoanelor juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale), perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor, în capitalul social a persoanei juridice rezidente plătitoare a dividendelor;		Menținerea cotei de 6% pentru dividendele perioadelor anterioare modificărilor propuse pentru 2027 asigură echitatea aplicării impozitelor față de proprietarii entităților economice care nu și-au luat dividendele până la modificări, dar le-au investit în entitate. Majorarea cotei la 7% ar putea determina proprietarii să își ia toate dividendele până la sfârșitul anului 2026, astfel, sabotând inițiativa guvernului de a reinvesti profitul.	
Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit (3) Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 12% din veniturile obținute de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, de la transmiterea în posesie și/sau folosință (locățiune, arendă, uzufruct, suprafață) a proprietății mobiliare și imobiliare, cu excepția arendei terenurilor agricole. (3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 6% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, achitate în folosul persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor aferente profitului nerepartizat	Articolul 90¹: la alineatul (3), textul „12%” se substituie cu textul „7%”; alineatul (3¹) va avea următorul cuprins: „(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 7% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, cu excepția dividendelor achitate persoanelor juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale), perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor, în capitalul social a persoanei juridice rezidente plătitoare a dividendelor; - 15% din dobânzi în folosul persoanelor fizice;	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Majorarea impozitelor pe venit aferente veniturilor investiționale ale cetățenilor (dobânzi bancare și dividende). Pentru banii economisiți la bancă sau în alte investiții, cetățenii vor plăti un impozit majorat (de la 6% la 7% pentru dobânzile bancare și dividende, și de 15% pentru alte dobânzi), descurajând astfel economisirea persoanelor fizice.	Nu se acceptă, achitarea impozitului se va efectua conform regulii contabilității de casă.
		EBA	Revizuirea modului propus de impozitare a veniturilor din dobânzi/campanii promoționale/donații Salutăm intenția autorilor proiectului de a uniformiza cotele impozitului pe venit reținut la sursa de plată, fapt care exclude interpretarea tipului venitului și a cotei aplicate. Totuși, în vederea asigurării unei sarcini fiscale juste, dar	Se acceptă parțial, prin menținerea cotelor la dobânzi.

obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv; - 15% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv; - 15% din suma retrasă din capitalul social aferentă majorării capitalului social din repartizarea profitului net și/sau altor surse constatate în capitalul propriu între acționari (asociați) în perioadele fiscale 2010–2011 inclusiv, în conformitate cu cota de participare depusă în capitalul social; - 12% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice, cu excepția antreprenorilor independenți conform cap. 104; – 6% din mărimea sumei mijloacelor bănești donate persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător. Prevederile de la liniuțele întâi și a doua ale prezentului alineat se aplică și în cazul dividendelor achitate prealabil pe parcursul perioadei fiscale. (3³) Fiecare plătitor de câștiguri menționat la art.90 urmează să rețină și să verse la buget un impozit în mărime de: – 18% din câștigurile de la jocurile de noroc, cu excepția câștigurilor de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește 1% din scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1); – 12% din câștigurile de la campaniile promoționale în partea în care valoarea fiecărui câștig	- 15% din câștigurile de la campaniile promoționale; - 15% din jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive, cu excepție celor prevăzute la art.89¹; - 15% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice”; alineatul (3³) se abrogă; la alineatul (3⁵), textul „6%” se substituie cu textul „7%”;		și a încuraja promovarea și aplicarea disciplinei fiscale la scară largă propunem să fie considerate următoarele propuneri: • Considerăm necesară păstrarea la art. 90¹ alin.(3⁷) din Codul fiscal a cotei impozitului pe venit de 6% aplicabil dobânzilor de la depozite bancare, deoarece majorarea cotei va genera o retragere semnificativă a depozitelor de către persoanele fizice rezidente și, astfel va avea un impact negativ asupra lichidității instituțiilor financiare și va majora circuitul numerarului în economia națională. • Deși binevenită includerea în compartimentul de reținere finală a veniturilor din dobânzi, altele decât cele provenite de la instituții bancare, considerăm necesară reducerea cotei propuse de impozitare incluse la art.90¹ alin.(3¹) din Codul fiscal de la 15% la 6% în vederea asigurării unui tratament echitabil și just în raport cu toate veniturile din dobânzi. • De asemenea este necesar de a elimina prevederile contradictorii la impozitarea dobânzilor la depozite și valori mobiliare prin modificarea redacției Articolul 90¹ (3¹) liniuța a doua: - 15% din dobânzi în folosul persoanelor fizice, cu excepția celor impozitate conform alin (3⁷). • Totodată propunem introducerea ”organizațiilor de creditare nebancară” în reglementarea cadrului de aplicare. Excluderea organizațiilor de creditare nebancară (OCN) din rândul entităților enumerate la art. 90¹ alin. (3⁷) creează o asimetrie fiscală nejustificată între actori care activează pe aceeași piață financiară (bănci, AEI, furnizori de finanțare participativă și OCN).	

depășește mărimea scutirii personale stabilite la art.33 alin.(1). (3⁴) Subiecții impunerii persoane fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător și transmit persoanelor specificate la art.54, precum și altor persoane decât cele specificate la art.90 în posesie și/sau în folosință (locațiune, arendă, uzufruct, suprafață) proprietate imobiliară, achită impozit în mărime de 7% din valoarea lunară a contractului. Persoanele menționate sunt obligate, în termen de 7 zile de la data încheierii contractului, să înregistreze contractul încheiat la Serviciul Fiscal de Stat. Acest impozit se achită lunar, cel târziu la data de 25 a lunii în curs, în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat. Dacă proprietatea imobiliară a fost transmisă în posesie și/sau în folosință (locațiune, arendă, uzufruct, suprafață) după data de 25, termenul de plată în această lună va fi data de 25 a lunii următoare lunii transmiterii în posesie și/sau în folosință a bunului imobil. În cazul neînregistrării contractului de locațiune, arendă, uzufruct, suprafață privind proprietatea imobiliară și al neachitării impozitului din venitul obținut, Serviciul Fiscal de Stat va estima venitul persoanei fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător prin metode și surse indirecte, în conformitate cu prevederile art.189 și 225. (3⁵) Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime			Persoanele fizice calificați drept investitori calificați prin prisma legislației privind piața de capital care plasează mijloace financiare sau investesc în OCN nu ar trebui să fie penalizate prin aplicarea unui regim fiscal mai dur (de exemplu, impozitarea pe principii generale) comparativ cu cei care aleg sectorul bancar sau asociațiile de economii și împrumut. • Dat fiind faptul, că campaniile promoționale sunt destinate publicului larg în scopul promovării vânzărilor prin oferirea de câștiguri sub formă de cadouri, cash back-uri, puncte de fidelizare, reduceri la produse sau servicii, care se desfășoară în cadrul unei practici comerciale obișnuite, și identificarea persoanei care a primit acest câștig nu este posibilă de fiecare dată (la o rețea comercială, de exemplu, persoana fizică care vine după cumpărături, nu vine cu actul de identitate), solicităm să fie păstrat modulul existent de impozitare, astfel încât să fie diminuat impactul/costul administrativ la nivel de companie legat de administrarea impozitării sumelor mici rezultate din campanii promoționale). Astfel, considerăm necesară păstrarea regulii de impozitare existente la moment, iar având în vedere că scutirea personală nu va mai exista, ar putea fi prevăzut un alt indicator pentru stabilirea unui venit neimpozabil rezultat din campania promoțională (ex. în mărimea ce nu depășește salariul mediu pe economie per fiecare câștig). • Având în vedere intenția autorilor de a impozita donațiile la nivelul beneficiarului (modificarea art.20 lit. i) din CF), propunem includerea unui	

de 6% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali, a gospodăriilor țărănești (de fermier) și a persoanelor fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal conform cap. 103, pe veniturile obținute de către acestea aferente livrării producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală, inclusiv a nucilor și a produselor derivate din nuci, și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată, cu excepția laptelui natural. (3⁶) Fiecare comisionar reține un impozit în mărime de 12% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier), pe veniturile obținute de către acestea aferente desfacerii prin unitățile comerțului de consignație a mărfurilor. (3⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut, furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art.20 lit.z²⁰), rețin un impozit în mărime de 6% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente. (4) Reținerea finală a impozitului stabilit prin prezentul articol scutește beneficiarul câștigurilor și veniturilor specificate la alin.(3), (3¹), (3³), (3⁴), (3⁵), (3⁶) și (3⁷) de la includerea lor în componența			plafon minim acceptat care va fi recunoscut ca neimpozabil în vederea impozitării veniturilor din donații. În lipsa acestui plafon/limite există riscul eminent ca fiecare transferuri dintre persoanele fizice (ex. transferuri prin MIA între persoanele fizice, cadouri primite de valoare mică etc.) să fie impozitate la nivelul beneficiarului, fapt care face acest mecanism extrem de descurajant, dar și foarte complex din perspectiva administrării fiscale.	
	Articolul 90¹: la alineatul (3), textul „12%” se substituie cu textul „7%”; alineatul (3¹) va avea următorul cuprins: „(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 7% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, cu excepția dividendelor achitate persoanelor juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale), perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor, în capitalul social a persoanei juridice rezidente plătitoare a dividendelor;	ACAP	Expresia „perioade de cel puțin 365 de zile” este incorectă gramatical	Se acceptă, norma a fost exclusă din proiect

venitului brut, precum și de la declararea acestora.				
Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit		ACAP	De completat cu punctul (6): prevederile corespunzătoare potrivit cărora să fie cert stabilit că majorarea capitalului social din contul profitului net (rezervelor) proporțional cotelor deținute de proprietari nu constituie o repartizare de dividende către proprietari. Majorarea capitalului social al entității din contul profitului net (rezervelor) proporțional cotelor deținute de proprietari nu constituie o repartizare de dividende către proprietari. Argument: Atât profitul net (rezervele) cât și capitalul social sunt articole distincte componente ale capitalului propriu al entității. Acestea aparțin entității și nu proprietarilor. Această operațiune nu poate fi interpretată ca una în rezultatul căreia proprietarii au obținut venit.	Nu se acceptă. Majorarea capitalului social din contul profitului net sau al rezervelor, deși reprezintă o operațiune de natură contabilă, conduce în fapt la capitalizarea unor sume care anterior constituiau rezultat financiar al entității. Din perspectivă fiscală, această operațiune este echivalentă cu o formă de distribuire indirectă a profitului către proprietari, întrucât reflectă transferul valorii generate de activitatea entității în beneficiul acestora, proporțional cotelor de participare deținute. Diferențierea strict contabilă dintre capitalul social și profitul net nu este suficientă pentru excluderea efectelor fiscale ale operațiunii, întrucât analiza fiscală se bazează pe substanța economică a tranzacțiilor, nu doar pe forma lor juridico-contabilă. Astfel, conversia rezervelor în capital social nu modifică realitatea economică a faptului că valorile respective provin din profituri acumulate și sunt alocate în beneficiul proprietarilor. De asemenea, calificarea unei astfel de operațiuni ca fiind neimpozabilă ar putea genera riscul de reîncadrare artificială a distribuirii de dividende sub forma majorărilor de capital, cu scopul evitării impozitării veniturilor din dividende, afectând astfel integritatea bazei fiscale și principiul neutralității fiscale.
	Articolul 90 ¹ : alineatul (3 ¹) va avea următorul cuprins: „(3 ¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de:	ABM	Dividendele inter-PJ impozitate la 7% dacă participația < 10% sau perioada < 365 zile Anterior (regim actual): TOATE dividendele primite de persoanele juridice rezidente de la alte PJ	Se acceptă prin excluderea normei din proiect

	- 7% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, cu excepția dividendelor achitate persoanelor juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale), perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor, în capitalul social a persoanei juridice rezidente plătitoare a dividendelor; - 15% din dobânzi în folosul persoanelor fizice; - 15% din câștigurile de la campaniile promoționale; - 15% din jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive, cu excepție celor prevăzute la art.891; - 15% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice”; Articolul 20: litera z19) va avea următorul cuprins: „z19) dividendele primite de persoanele juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale) în capitalul altei persoane juridice rezidente, pe parcursul unei perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor .”;		rezidente erau NEIMPOZABILE — indiferent de cota de participație. Regim propus: Scutirea de impozit se păstrează NUMAI dacă PJ beneficiară deține cel puțin 10% participații și le-a deținut cel puțin 365 de zile înainte de data adoptării deciziei de repartizare a dividendelor. Impact direct pentru bănci și holdinguri: dividendele primite din participații minoritare (< 10%) sau din investiții noi (< 365 zile) vor fi impozitate la 7% prin reținere la sursă (art. 90¹ alin. 3¹). De exemplu: o bancă care deține 5% în capitalul unui partener strategic va plăti 7% impozit pe dividende primite. Anterior 0%. Schimbare cu impact semnificativ pentru entități cu portofolii de participații diversificate. De asemenea, la o distribuie ulterioară are loc o dublă impozitare a aceluiași venit. Propunere 1: Normă tranzitorie pentru participații existente Se introduce în Art. XXIV o normă tranzitorie: «Participațiile deținute la data de 31.12.2026 care nu îndeplinesc condiția de 365 de zile beneficiază de o perioadă de grație de 365 de zile calculate de la 01.01.2027, fără impozitare a dividendelor distribuite în această perioadă.» Propunere 2: Clarificare «365 de zile» — continuu sau cumulativ Art. 20 lit. z¹⁹) se completează: «Perioada de 365 de zile se calculează continuu; întreruperea posesiei urmată de redobândire repornește calculul.» — pentru a evita disputele fiscale privind transferurile de titluri. Instituirea unei norme tranzitorii pentru participațiile existente este necesară pentru a asigura un tratament echitabil al investițiilor realizate anterior și pentru a evita	

			efecte fiscale retroactive la trecerea la noul regim. Perioada de grație permite o tranziție coerentă fără descurajarea investițiilor. Clarificarea modului de calcul al perioadei de 365 de zile este necesară pentru a elimina ambiguitățile și a preveni interpretările neuniforme în practică, în special în cazul transferurilor de titluri. O regulă explicită asigură predictibilitate și aplicare uniformă a normei fiscale.	
		Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Dividendele către nerezidenți și convențiile de evitare a dublei impuneri Proiectul stabilește o cotă de 7% pentru dividendele direcționate către persoane fizice și juridice nerezidente și condiționează scutirea dividendelor primite de persoane juridice rezidente de deținerea a cel puțin 10% din capital pe o perioadă de minimum 365 de zile. Pentru investitorii străini, esențial este modul în care aceste reguli se corelează cu convențiile pentru evitarea dublei impuneri și cu directivele europene privind societățile-mamă și filialele. Nota de fundamentare nu oferă, în prezent, repere privind această interacțiune. Solicităm clarificarea modului în care dividendele către nerezidenți se raportează la cota de 15% aplicabilă la nivelul companiei (efect cumulativ sau nu), a modului de calcul al termenului de 365 de zile în cazul restructurărilor și transferurilor intra-grup, precum și a compatibilității noului regim cu tratatele internaționale și cu standardele BEPS/ATAD, inclusiv în privința limitării deductibilității dobânzii.	Nu se acceptă. Regimul de impozitare a dividendelor către nerezidenți și condițiile de scutire aplicabile dividendelor între persoane juridice rezidente sunt stabilite în mod unitar prin proiect, iar aplicarea acestora se realizează cu respectarea priorității a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și a normelor generale din legislația fiscală națională. În acest sens, nu este necesară detalierea suplimentară în nota de fundamentare a fiecărui scenariu de interacțiune cu convențiile pentru evitarea dublei impuneri, întrucât acestea se aplică direct, cu prioritate față de legislația internă, în conformitate cu principiile generale de drept internațional și fiscal. Totodată, modul de aplicare a cotei de impozit și eventuala corelare cu impozitul pe venitul persoanelor juridice reprezintă aspecte distincte de impunere, care nu generează în mod automat o dublă impunere juridică, întrucât fiecare nivel de impozitare are un obiect diferit și se aplică unor subiecți fiscali diferiți. Prin urmare, nu se impune o reglementare suplimentară în sensul solicitat.
	Articolul 90 ¹ : alineatul (3 ¹) va avea următorul cuprins:	ABM	Câștiguri din campanii promoționale impozitate la 15% Art. 90 ¹ alin. (3 ¹) nou prevede reținere	Se acceptă , prin menținerea regimului actual de impozitare.

	„(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 7% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, cu excepția dividendelor achitate persoanelor juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale), perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor, în capitalul social a persoanei juridice rezidente plătitoare a dividendelor; - 15% din dobânzi în folosul persoanelor fizice; - 15% din câștigurile de la campaniile promoționale; - 15% din jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive, cu excepție celor prevăzute la art.89¹; - 15% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice”; Articolul 20: p²) beneficiile primite de către persoanele fizice, inclusiv salariații de la persoanele juridice rezidente, pentru care acestea constituie cheltuieli neeligibile/nedeductibile conform art.23;”.		la sursă de 15% din «câștigurile de la campaniile promoționale» plătite persoanelor fizice. Art. 20 lit. p²) declară beneficiile neeligibile pentru angajator ca neimpozabile pentru salariat — dar art. 90¹ alin. (3¹) impozitează câștigurile promoționale independent. Dilema operațională: compania poate fie (1) reține 15% din câștigul brut al beneficiarului (reduce atractivitatea campaniei), fie (2) suporta costul prin gross-up — scumpind campania cu ~17,6% față de valoarea nominală a premiului. Propunere 1: Exceptare campanii promoționale sub un plafon valoric Se propune reintroducerea unui plafon anual neimpozabil pentru câștigurile din campanii promoționale, similar mecanismului aplicabil până în anul 2026, pentru a menține atractivitatea acestor programe și un tratament fiscal proporțional. Se completează art. 90¹ alin. (3¹) cu o excepție: «Reținerea impozitului de 15% nu se aplică câștigurilor din campanii promoționale a căror valoare individuală nu depășește mărimea unui salariu minim pentru fiecare an fiscal per beneficiar per campanie. Câștigurile sub acest plafon se declară conform art.92 alin. (4²)» Propunere 2: Mecanism simplificat de declarare pentru volume mari Se propune instituirea unui mecanism simplificat și unitar de reținere la sursă pentru sumele ce depășesc plafonul neimpozabil, în vederea reducerii sarcinii administrative și asigurării unei aplicări clare și uniforme a normelor fiscale prin completarea art. 92 alin. (4²): pentru persoanele juridice, care acordă câștiguri	

			promoționale unui număr mare de beneficiari, raportarea se face prin lista agregată electronică (nu dare de seamă individuală), cu cod fiscal al beneficiarilor, termenul de 25 ianuarie al anului următor. Reintroducerea unui plafon neimpozabil pentru câștigurile promoționale de valoare mică, inclusiv în formă nemonetară, este necesară pentru a menține atractivitatea campaniilor de marketing și a stimula consumul, contribuind direct la creșterea vânzărilor și dezvoltarea businessului. Lipsa acestui plafon reduce eficiența acestor instrumente comerciale și descurajează utilizarea lor pe scară largă. Instituirea unui mecanism simplificat de declarare pentru volume mari de beneficii promoționale este necesară pentru a reduce sarcina administrativă asupra contribuabililor și a permite implementarea eficientă a campaniilor de marketing, sprijinind astfel dezvoltarea activității economice și creșterea volumului de vânzări.	
		Asociația Producătorilor de carne de porc din Moldova	3. Impozitul pe câștigurile de capital și pe alte venituri ale persoanelor fizice Proiectul introduce modificări substanțiale care afectează investițiile companiilor care investesc capital propriu, salariații cu venituri ridicate și pensionarii care vând bunuri imobiliare. Aceste modificări nu sunt prezentate cumulativ în Nota de Fundamentare, dar reprezintă o creștere semnificativă a poverii fiscale asupra capitalului privat. Punctul critic — câștigurile de capital: creșterea efectivă de la 6% la 15% reprezintă o multiplicare de 2,5× a sarcinii fiscale. Această modificare afectează direct:	Se acceptă parțial, prin menținerea scutirii la vânzarea locuinței de bază. Argumentul privind descurajarea tranzacțiilor M&A sau a ieșirilor din afaceri nu este susținut de o analiză empirică care să demonstreze o corelație directă între nivelul cotei de impozitare și reducerea volumului tranzacțiilor economice. Deciziile de vânzare, fuziune sau restructurare sunt determinate în principal de factori economici fundamentali, precum rentabilitatea investiției, condițiile de piață, lichiditatea activelor și strategia de business, iar impactul marginal al ajustării cotei de impozit este, în general, limitat.

		(a) vânzările de acțiuni și cote-părți de către fondatori (relevant pentru toate ieșirile programate din afaceri); (b) vânzările de imobile non-rezidențiale; (c) vânzările de locuințe de bază cu câștig peste 1 mil. lei. Pentru un acționar care vinde părți sociale cu câștig de 5 mil. lei, impozitul crește de la 300.000 la 750.000 lei (+450.000 lei). Argumente împotriva acestei modificări: 1. Descurajarea ieșirilor structurate din afaceri. Tranzacțiile M&A, transferul intergenerațional al afacerilor familiale și consolidarea sectorială prin fuziuni vor fi semnificativ mai costisitoare. Pe termen lung, va reduce numărul de tranzacții și va încuraja structurări complexe pentru ocolirea regulilor. 2. Descurajarea investițiilor private domestice. Capitalul privat va prefera jurisdicții cu tratament fiscal mai favorabil pentru câștiguri de capital (România 10%, Estonia 0% pe câștiguri reinvestite). Investiția pe termen lung în acțiuni cotate sau necotate devine mai puțin atractivă. 3. Discriminare față de persoanele juridice. Proiectul introduce cota 0% pe profitul reinvestit pentru persoane juridice. Pentru persoane fizice, câștigurile de capital 4. devin mai impozitate. Această asimetrie discriminează economic structurile mai mici (acționar persoană fizică direct) față de cele mai mari (acționar persoană juridică). Propunere concretă: Menținerea regimului actual de impozitare a câștigurilor de capital ($12\% \times 50\% = 6\%$ efectiv). Menținerea scutirii integrale pentru locuința de bază.	Totodată, afirmația privind multiplicarea sarcinii fiscale nu poate fi interpretată în mod izolat, întrucât nivelul de impozitare trebuie analizat în contextul întregului sistem fiscal aplicabil veniturilor din capital, inclusiv a tratamentelor preferențiale existente și a posibilităților de reportare sau optimizare fiscală prevăzute de legislație.

		Instituția Publică „Centrul Municipal pentru Dezvoltarea Antreprenoraturii” (CMDA)	Impozitul pe profit și dividende Proiectul propune o schimbare fundamentală a modului de impozitare a profitului prin trecerea de la impozitarea profitului obținut la impozitarea profitului distribuit, concomitent cu majorarea cotei aplicabile de la 12% la 15% și creșterea impozitului pe dividende de la 6% la 7%. În teorie, noul model urmărește stimularea investițiilor și capitalizării companiilor. Totuși, efectele sale pot fi diferite în funcție de dimensiunea și capacitatea financiară a întreprinderilor. Companiile mari, cu acces la finanțare și rezerve semnificative de capital, au posibilitatea de a amâna distribuirea profitului și de a beneficia de avantajele noului regim fiscal. În schimb, pentru majoritatea IMM-urilor, profitul distribuit reprezintă adesea sursa principală de remunerare a antreprenorului, de rambursare a obligațiilor financiare asumate și de finanțare a activității curente. În aceste condiții, noul regim poate genera efecte diferite asupra mediului de afaceri, favorizând companiile cu capacitate ridicată de acumulare a capitalului și afectând într-o măsură mai mare întreprinderile mici, care depind de fluxurile financiare curente. Totodată, schimbarea propusă ridică o serie de aspecte ce țin de predictibilitatea și securitatea juridică a sistemului fiscal. O reformă de asemenea amploare trebuie să ofere contribuabililor certitudinea că regulile sunt clare, aplicate uniform și nu generează interpretări contradictorii sau riscuri de dublă impunere.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			În lipsa unor reglementări suficient de clare privind tranziția către noul regim, determinarea bazei impozabile și aplicarea noilor prevederi pentru diferite categorii de contribuabili, există riscul apariției unor costuri suplimentare de conformare și a unei incertitudini sporite pentru mediul de afaceri. Din această perspectivă, considerăm necesară o analiză suplimentară a impactului asupra IMM-urilor și instituirea unor mecanisme de tranziție care să permită adaptarea treptată la noul model de impozitare.	
	Articolul 90¹: alineatul (3³) se abrogă; la alineatul (4), textul „(3³)” se exclude.	ABM	Pct. 46.7 exclude referința la „(3³)” din alin. (4), însă această intervenție este inutilă dacă alin. (3³) este deja abrogat prin pct. 46.3, deoarece abrogarea face ca toate trimiterile la acesta să devină caduce. Propunere: Eliminarea pct. 46.3 din proiect Se propune excluderea pct. 46.3 din proiect, întrucât acesta dublează parțial reglementarea prevăzută la pct. 46.7, cu ajustarea corespunzătoare a numerotării ulterioare. Excluderea pct. 46.3 este justificată deoarece abrogarea alin. (3³) produce direct efecte, iar menținerea acestei prevederi este inutilă.	Nu se acceptă În cazul abrogării unor prevederi din acte normative, urmează a fi asigurată revizuirea tuturor referințelor la aceste prevederi, în vederea respectării procesului de elaborare și promovare a actelor normative.
	Articolul 90¹: la alineatul (3⁷), textul „6%” se substituie cu textul „7%”;	ABM	Majorarea cotei de impozitare a dobânzilor la depozitele bancare poate reduce atractivitatea economisirii prin sistemul bancar și poate determina populația să păstreze mai multe mijloace financiare în numerar, cu impact negativ asupra lichidității băncilor și gradului de bancarizare. În contextul existenței unor instrumente financiare cu tratament fiscal mai favorabil, băncile ar putea fi nevoite să majoreze dobânzile la depozite pentru a rămâne competitive, ceea ce ar conduce la creșterea costului	Se acceptă

			resurselor atrase și, implicit, la scumpirea creditelor pentru populație și mediul de afaceri. Totodată, impozitarea mai ridicată a dobânzilor la titluri de creanță și obligațiuni poate diminua interesul pentru instrumentele financiare locale, afectând dezvoltarea pieței de capital, accesul la finanțare și contribuția sectorului financiar la creșterea economică. Propunere: păstrarea la art. 90¹ alin.(3⁷) din Codul fiscal a cotei impozitului pe venit de 6% aplicabil dobânzilor de la depozite bancare, titluri de creanță și obligațiuni. Majorarea cotei de impozitare aplicate dobânzilor aferente depozitelor bancare poate genera o reticență sporită a cetățenilor în plasarea mijloacelor financiare în depozite bancare. În consecință, această măsură ar putea avea un impact negativ asupra lichidității instituțiilor financiare și ar putea contribui la majorarea circulației numerarului în economia națională. În condițiile în care depozitele bancare se află în concurență cu alte instrumente financiare care beneficiază de un tratament fiscal mai favorabil, sectorul bancar ar putea fi nevoit să ajusteze în creștere ratele dobânzilor oferite la depozite pentru a menține atractivitatea acestora. O asemenea evoluție ar conduce inevitabil la creșterea costului resurselor atrase de bănci, ceea ce se poate reflecta ulterior în majorarea costului creditării pentru populație și mediul de afaceri. Astfel, măsura propusă riscă să afecteze incluziunea financiară, accesul la finanțare și capacitatea sectorului bancar de a susține economia reală prin creditare. Pe termen mediu și lung, acest efect	

			poate diminua contribuția sectorului bancar la investiții, dezvoltarea afacerilor și creșterea economică. Totodată, majorarea cotei de impozitare aplicate dobânzilor aferente titlurilor de creanță și obligațiunilor ar putea descuraja investițiile în instrumentele financiare locale, reducând atractivitatea acestora pentru investitori și limitând accesul economiei la surse alternative de finanțare. În consecință, o asemenea abordare poate afecta dezvoltarea pieței de capital și diversificarea mecanismelor de finanțare disponibile în Republica Moldova. Argumente suplimentare în acest sens sunt prezentate în textul scrisorii. În acest context, considerăm necesară și oportună menținerea sistemului actual de impozitare, cel mult la nivelul cotei existente de 6%, pentru a asigura predictibilitate fiscală, echilibru între instrumentele de economisire și finanțare, precum și condiții adecvate pentru susținerea intermedierei financiare și a creșterii economice.	
	Articolul 90¹: la alineatul (3⁷), textul „6%” se substituie cu textul „7%”;	CNPM	Excluderea organizațiilor de creditare nebancară din regimul special al dobânzilor Modificarea propusă la articolul 90¹ alineatul (3⁷) din Codul Fiscal extinde regimul de reținere la sursă a impozitului pe venit din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente, menționând explicit doar băncile și asociațiile de economii și împrumut (AEÎ). Membrii CNPM cer completarea textului de lege prin includerea explicită a Organizațiilor de Creditare Nebancară (OCN) în lista entităților supuse acestui regim de reținere la sursă.	Nu se acceptă. Extinderea regimului de impozitare redusă aplicabil dobânzilor către organizațiile de creditare nebancară nu este justificată printr-o analiză de impact care să demonstreze existența unor distorsiuni semnificative în tratamentul fiscal actual sau a unor efecte de concurență neloială între diferitele categorii de instituții financiare. În lipsa unei astfel de fundamentări, modificarea propusă nu poate fi susținută din perspectiva unei politici fiscale prudente și echilibrate. Totodată, instituțiile de creditare nebancară funcționează într-un cadru de reglementare și risc diferit față de

			Omiterea OCN-urilor din acest articol generează o asimetrie fiscală evidentă pe piața financiară din Republica Moldova. Sunt create avantaje concurențiale nejustificate pentru anumite categorii de instituții, deși ambele tipuri de entități oferă publicului produse similare de plasament și atragere de fonduri. Corectarea acestei omisiuni este necesară pentru a asigura un tratament fiscal echitabil și o concurență loială.	băncile licențiate și alte entități financiare reglementate, ceea ce justifică un tratament fiscal diferențiat. Uniformizarea cotei de impozitare fără a ține cont de aceste diferențe structurale ar putea afecta coerența sistemului fiscal și ar diminua capacitatea de diferențiere a politicilor fiscale în funcție de natura activităților economice. De asemenea, includerea acestor entități în regimul de impozitare redusă ar putea crea premise pentru extinderea graduală a facilităților fiscale către alte categorii de intermediari financiari, cu impact asupra bazei impozabile și a veniturilor bugetare, fără o evaluare sistemică a efectelor cumulative.
	Articolul 90 ¹ : la alineatul (3 ⁷), textul „6%” se substituie cu textul „7%”;	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	În sfârșit, în spiritul echității fiscale și al concurenței loiale în sectorul financiar, propunem includerea organizațiilor de creditare nebanară în cadrul art. 90 ¹ alin. (3 ⁷) din Codul fiscal, astfel încât dobânzile achitate persoanelor fizice de către acestea să fie supuse aceluiași tratament ca în cazul băncilor și asociațiilor de economii și împrumut, eliminând asimetria fiscală nejustificată dintre actori care activează pe aceeași piață.	
	Articolul 90 ¹ : alineatul (3 ¹) va avea următorul cuprins: „(3 ¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 7% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, cu excepția dividendelor achitate persoanelor juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale), perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor, în capitalul social a persoanei juridice rezidente plătitoare a dividendelor; - 15% din dobânzi în folosul persoanelor fizice;	ABM	Disconcordanță dintre formulările aferente impozitării dobânzilor: (3 ¹) se reține - 15% din dobânzi în folosul persoanelor fizice; (3 ⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut, furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art.20 lit.z ²⁰), rețin un impozit în mărime de 7% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente. Propunere: Eliminarea prevederilor contradictorii la impozitarea dobânzilor la depozite și valori mobiliare prin modificarea redacției Articolul 90 ¹ (3 ¹) liniuța a doua: - 15% din dobânzi în folosul persoanelor fizice, cu excepția celor impozitate conform alin (3 ⁷); Pentru a exclude riscul de interpretare	Se acceptă parțial , prin redacția propusă de autor ca urmare procesului de avizare

	- 15% din câștigurile de la campaniile promoționale; - 15% din jocurile de noroc, câștiguri de la loterii și/sau pariuri sportive, cu excepție celor prevăzute la art.89¹; - 15% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice”; la alineatul (3⁷), textul „6%” se substituie cu textul „7%”;			
		Asociația Obștească „Asociația Companiilor de Creație” (COR)	Un tratament fiscal stimulat pentru royalty. Păstrarea cotei de 12% sau instituirea unui regim fiscal dedicat drepturilor de autor și conexe (art. 90 ¹), pentru a nu descuraja veniturile din proprietate intelectuală.	Se acceptă
Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit (3 ⁵) Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 6% din plățile efectuate în folosul persoanei fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali, a gospodăriilor țărănești (de fermier) și a persoanelor fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal conform cap. 103, pe veniturile obținute de către acestea aferente livrării producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală, inclusiv a nucilor și a produselor derivate din nuci, și a producției din zootehnie în formă naturală, în masă vie și sacrificată, cu excepția laptelui natural.		Asociația Producătorilor de Nuci Ecologice A.O. „Nova Nut”	Impozitarea veniturilor din livrarea producției agricole — o problemă structural 1.1. Confundarea rulajului cu profitul — inechitate fiscală fundamentală Proiectul introduce o cotă progresivă de 7% pentru veniturile persoanelor fizice de până la 1.000.000 lei/an și 15% pentru partea ce depășește acest prag. Aplicată uniform, această schemă ignoră o distincție economică esențială pentru sectorul agricol: diferența dintre <i>rulaj</i> și <i>profit</i>. O persoană fizică angajată, cu venituri salariale de 1.000.000 lei/an, realizează un câștig net real de 1.000.000 lei. În schimb, un colector-intermediar de nuci cu un rulaj de 1.000.000 lei plătește din această sumă producătorii de la care a achiziționat marfa, combustibilul, transportul și alte cheltuieli; profitul său real se situează, în mod obișnuit, între 100.000 și 200.000 de lei. A aplica aceeași cotă de 15% ambelor situații constituie o inechitate structurală care contravine principiului echității fiscale. Această distincție este cu atât mai relevantă în sectorul nucifer, unde	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

			prețul de achiziție al miezului de nucă a crescut de la 75–90 lei/kg în 2020 la circa 110 lei/kg în 2026 — o majorare de 20–40% în cinci ani. Pragul de 1.000.000 lei este depășit rapid de un colector care achiziționează doar câteva tone de miez de nucă pe sezon, fără ca aceasta să reflecte o capacitate economică reală comparabilă cu un salariu de același nivel. Descurajarea fiscală a activității collectorilor are efecte în lanț: companiile de procesare și export își vor pierde furnizorii, achizițiile vor scădea, iar fermierii și gospodăriile rurale vor rămâne fără piață de desfacere. Aceasta afectează nu doar sectorul privat, ci și încasările bugetare și intrările de valută generate de exporturile agricole. Amendament propus la art. 90¹ alin. (3⁵): — Menținerea cotei finale de reținere la sursă de 6% pentru veniturile persoanelor fizice din livrarea producției din fitotehnie și horticultură în formă naturală — inclusiv nuci — fără aplicarea schemei progresive generale. Baza impozabilă o constituie rulajul, nu câștigul net, și nu poate fi tratată în aceeași manieră cu veniturile salariale. — Dacă majorarea este inevitabilă, se propune menținerea unei cote unice de 6% (nu 7%), cu excluderea explicită a cotei de 15% pentru depășirea plafonului de 1.000.000 lei. — Perioadă de tranziție: prin derogare, pentru perioada 1 ianuarie 2027 – 31 decembrie 2028, cota prevăzută la art. 90¹ alin. (3⁵) pentru veniturile din fitotehnie, horticultură și zootehnie în formă naturală să rămână de 6%, indiferent de nivelul venitului.	

Articolul 92. Achitarea impozitelor reținute la sursa de plată și prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat și contribuabili a documentelor privind plățile și/sau impozitele, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la sursa de plată (4) Persoanele indicate la alin.(3) sînt obligate, pînă la 1 martie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile, să prezinte beneficiarului acestor plăți (cu excepția celor ce au obținut venituri conform art.90¹ și art.91 alin.(1)) informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, suma scutirilor acordate conform art.33-35, suma deducerilor prevăzute la art.352 alin.(1) și (2), precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii.	Articolul 92: alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Persoanele indicate la alin.(3) sunt obligate să prezinte, la solicitarea beneficiarului plăților (cu excepția celor ce au obținut venituri conform art.90¹ și art.91 alin.(1)), informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, precum și după caz suma impozitului reținut, în cazul reținerii. Informația se prezintă pînă la 1 martie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile.”;	ACAP	Odată ce norma în redacție nouă stabilește dreptul și nu obligația persoanelor indicate la alin.(3) să prezinte informații privind tipul venitului achitat, nu este clar de ce s-a considerat să se menționeze între paranteze excepția cu privire la beneficiarii ce au obținut venituri conform art.90¹ și art.91 alin.(1). Ar fi optimal ca aceste persoane de asemenea să aibă dreptul de a solicita, la necesitate, informația respectivă.	Se acceptă parțial prin excluderea propunerii din proiect
Articolul 92. Achitarea impozitelor reținute la sursa de plată și prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat și contribuabili a documentelor privind plățile și/sau impozitele, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la sursa de plată [...]	Articolul 92 se completează cu alineatul (4)² cu următorul cuprins: „(4)² Persoanele juridice care oferă beneficii în formă monetară sau nemonetară a căror quantum depășește valoarea de 10 000 de lei persoanelor fizice, sunt obligate să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, pînă la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost oferite beneficiile.”	”NGM Company” SRL	În partea ce ține de stabilirea pragului de 10 000 lei pentru obligația de raportare prevăzută la pct. 44 (art. 89¹ alin. (4)) și pct. 48.4 din proiect, considerăm oportună completarea normelor cu precizări exprese din care să rezulte că acest prag se aplică fiecărui câștig sau beneficiu acordat în mod individual și nu valorii cumulate a câștigurilor ori beneficiilor acordate unei persoane fizice pe parcursul anului fiscal. În lipsa unei asemenea clarificări, formularea actuală poate genera interpretări diferite cu privire la obligațiile de raportare ale contribuabililor și poate conduce la practici neuniforme de aplicare a legislației fiscale.	Se acceptă, prin excluderea normei.

			În acest sens, propunem expunerea art. 92 alin.(4²) în următoarea redacție: „(4²) Persoanele juridice care oferă beneficii în formă monetară sau nemonetară persoanelor fizice, pentru fiecare beneficiu a cărui valoare depășește 10 000 lei, sunt obligate să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, până la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost oferite beneficiile.”.	
	„(4²) Persoanele juridice care oferă beneficii în formă monetară sau nemonetară a căror quantum depășește valoarea de 10 000 de lei persoanelor fizice, sunt obligate să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, până la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost oferite beneficiile.”	CCI	Se propune majorarea valorii declarate a beneficiului prevăzute, de la 10 000 lei la 20 000 lei, deoarece plafonul actual de 10 000 lei nu mai corespunde nivelului actual al beneficiilor acordate angajaților și generează o sarcină administrativă excesivă pentru angajatori. În practică, chiar și beneficiile cu caracter social și larg răspândite, precum tichetele de masă, depășesc acest plafon. Astfel, la o valoare a tichetului de masă de 70 lei pentru 20 de zile lucrătoare pe lună și 11 luni pe an, valoarea anuală a beneficiului constituie aproximativ 15 400 lei. În aceste condiții, menținerea plafonului de 10 000 lei ar determina includerea în darea de seamă a unui număr foarte mare de angajați, inclusiv a celor care beneficiază exclusiv de tichete de masă sau de alte beneficii uzuale, fără ca aceasta să aducă un beneficiu proporțional administrării fiscale. Majorarea plafonului la 20 000 lei va contribui la reducerea sarcinii administrative pentru contribuabili și autoritățile fiscale, menținând totodată obiectivul de monitorizare a beneficiilor acordate.	Nu se acceptă, prevederea a fost exclusă din proiect.

	Articolul 92 se completează cu alineatul (4²) cu următorul cuprins: „(4²) Persoanele juridice care oferă beneficii în formă monetară sau nemonetară a căror quantum depășește valoarea de 10 000 de lei persoanelor fizice, sunt obligate să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, pînă la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost oferite beneficiile.”	Moldova Fruct	Obligații birocratice noi pentru beneficiile mari oferite terților Ce prevede proiectul: Companiile care oferă beneficii (bănești sau sub altă formă) ce depășesc suma totală de 10.000 de lei per persoană fizică pe an sunt obligate să depună o dare de seamă nominală detaliată până pe 25 ianuarie a anului următor. Consecințe economice: Această măsură încarcă inutil departamentele de contabilitate ale firmelor agricole, obligându-le la o monitorizare extrem de strictă a ajutoarelor materiale sau a relațiilor comerciale accidentale cu locuitorii din comunitățile rurale unde fermierii își desfășoară activitatea.	Nu se acceptă , prevederea a fost exclusă din proiect.
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	”beneficii în formă monetară sau nemonetară a căror quantum depășește valoarea de 10 000” – reperele-s diferite, la cele nemonetare 10% din venit anual, din cele monetare nu se reține	Nu se acceptă , prevederea a fost exclusă din proiect.
Articolul 93. Noțiuni generale În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni:	Articolul 93 se completează cu punctul 16¹) cu următorul cuprins: „16¹) <i>Autofactura</i> – factura fiscală emisă de cumpărător (beneficiar) în numele și contului furnizorului pentru documentarea operațiunii, impozabile prin care se confirmă efectuarea operațiunii și se determină obligațiile fiscale aferente acesteia.”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Noțiunea de autofaktură – se folosesc noțiuni de cumpărător (beneficiar), furnizor, în art. 117 (6) - administratorul sistemului de depozit și comerciant	<u>Notă.</u> Noțiunea de autofaktură este definită nu doar în contextul livrărilor în cadrul sistemului de depozit, ci reprezintă o noțiune generală definită prin prisma prevederilor Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată și a practicii României.
Articolul 95. Obiectele impozabile (2) Nu constituie obiecte impozabile: g) livrarea către persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, inclusiv persoanele care desfășoară activitate profesională potrivit legislației, a proprietății întreprinderilor declarate în proces	la alineatul (2): litera g), se completează cu textul „precum și livrarea proprietății băncilor aflate în lichidare potrivit Legii nr. 550/1995”; se completează cu litera j) cu următorul cuprins: „j) livrarea autoturismelor și a altor autovehicule clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323,	Plenul Consiliului Concurenței	Cu referire la Art. II pct. 51.2 din proiect, excluderea din sfera obiectelor impozabile a livrării proprietății băncilor aflate în lichidare în temeiul Legii nr. 550/1995 poate constitui ajutor de stat în sensul art. 3 alin. (1) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, în măsura în care aceasta nu poate fi justificată prin natura sau economia generală a sistemului fiscal din care face parte.	<u>Nu se acceptă.</u> Norma propusă, care prevede calificarea livrării proprietății băncilor aflate în proces de lichidare drept obiect neimpozabil, are ca scop armonizarea regimului fiscal aplicabil acestor bănci cu regulile generale de fiscalitate aplicabile procedurilor de insolabilitate. În prezent, nu există un tratament fiscal echitabil în ceea ce privește aplicarea mecanismului de

de insolvabilitate, cu excepția celor în procedură de restructurare și realizare a planului, în conformitate cu prevederile Legii insolvabilității nr.149/2012;	870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705 în baza contractelor de leasing financiar încheiate până la data de 1 ianuarie 2027.”.		La fel, excluderea din sfera obiectelor impozabile a livrării autoturismelor și a altor autovehicule clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705, în baza contractelor de leasing financiar încheiate până la data de 1 ianuarie 2027, în beneficiul unei întreprinderi, este susceptibilă a constitui ajutor de stat în sensul art. 3 alin. (1) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, în măsura în care aceasta nu poate fi justificată prin natura sau economia generală a sistemului fiscal din care face parte.	taxare inversă a TVA la valorificarea activelor în cadrul procesului de lichidare a băncilor. Totodată, prevederea respectivă nu constituie ajutor de stat, deoarece un mecanism similar este deja aplicabil întreprinderilor aflate în proces de lichidare. Completarea articolului 95 alineatul (2) litera g) cu sintagma „precum și băncilor aflate în proces de lichidare potrivit Legii nr. 550/1995” urmărește exclusiv alinierea reglementărilor fiscale la particularitățile legislației bancare, în condițiile în care procedura de lichidare a băncilor este reglementată printr-un act normativ distinct de cel aplicabil întreprinderilor. Mai mult ca atât, tratarea drept obiect neimpozabil a operațiunilor de vânzare a proprietății băncilor aflate în proces de lichidare nu reprezintă o facilitare sau stimulent fiscal, ci norma respectivă face parte din procesul de taxare inversă, prin care TVA este calculat și achitat de către cumpărătorul final, mecanism implementat pentru combaterea pierderilor veniturilor la buget. De asemenea, implementarea acestor norme va contribui la majorarea sumelor obținute din valorificarea proprietății băncilor aflate în lichidare, resurse care vor fi utilizate pentru stingerea obligațiilor față de creditori, persoane fizice și juridice. În cazul celor trei bănci vizate, principalul creditor este Ministerul Finanțelor. În ceea ce privește livrarea autoturismelor procurate prin leasing, pentru care dreptul de proprietate urmează a fi transmis după 1 ianuarie 2027, menționăm că prevederea propusă este necesară pentru a evita

				dubla impunere a autoturismelor achiziționate înainte de această dată, pentru care acciza a fost deja achitată la momentul importului. În lipsa acestei reglementări, implementarea regimului de taxare cu TVA pentru autoturisme, aplicabil de la 1 ianuarie 2027, ar conduce la perceperea TVA asupra valorii unor autoturisme pentru care obligația fiscală aferentă accizei a fost deja executată la import. Prin urmare, în vederea prevenirii dublei impuneri și asigurării unui tratament fiscal echitabil, se propune ca livrarea autoturismelor procurate prin leasing, în cazul cărora dreptul de proprietate este transmis după 1 ianuarie 2027, să fie calificată drept operațiune care nu constituie obiect al impunerii cu TVA.
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Regimul de impozitare se schimbă și pentru mărfuri conform art.103 (1) (27¹)-(27³), însă aceste obiecte de impozitare nu sînt tratate conform condițiilor pînă la 31.12.2026, ce are impact direct negativ și asupra agricultorilor, și companiilor din sector financiar (atît companii de leasing, cît și bănci comerciale). Formulare pentru art. 95 (2): „j) livrarea bunurilor - obiectelor de impunere conform art.103 CF din redactie in vigoare la 31.12.2026 în baza contractelor de leasing financiar încheiate pînă la data de 1 ianuarie 2027.”.	Se acceptă, prin menținerea scuturii de TVA fără drept deducere pentru mărfurile prevăzute la art.103 alin.(1) pct.. (27¹)-(27³)
Articolul 95. Obiectele impozabile		CCI	Adițional propunerilor înaintate, solicităm clarificări privind aplicarea Titlului III al Codului Fiscal în tranzacțiile de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile aflate în construcție (bunuri viitoare).	Nu se acceptă, impozitarea se va efectua pe principii generale.

			Pe piața imobiliară din Republica Moldova sunt întâlnite două categorii distincte de tranzacții privind bunurile imobile aflate în construcție, care, din perspectiva tratamentului juridic și fiscal, produc efecte diferite. 1. Tranzacțiile încheiate între dezvoltator (compania de construcții) și primul cumpărător, având ca obiect vânzarea bunului viitor. 2. Tranzacțiile ulterioare prin care primul cumpărător transmite unui terț dreptul de proprietate înregistrat provizoriu asupra aceluiași bun, împreună cu drepturile și obligațiile izvorâte din contractul încheiat cu dezvoltatorul. Prezenta solicitare vizează exclusiv cea de-a doua categorie de tranzacții. În cadrul acestora, dezvoltatorul nu este parte la operațiunea de transmitere dintre cumpărătorul inițial și subdobânditor, continuă executarea obligațiilor asumate prin contractul inițial, păstrează posesia asupra bunului aflat în construcție și îl predă exclusiv la finalizarea construcției persoanei care deține la acel moment dreptul de proprietate înregistrat provizoriu. Din această perspectivă, efectele economice și juridice ale operațiunii se manifestă prin transmiterea dreptului de proprietate înregistrat provizoriu și a poziției contractuale a cumpărătorului inițial, fără existența unei noi livrări materiale din partea dezvoltatorului. În consecință, în cadrul tranzacțiilor succesive dintre cumpărători nu are loc o nouă operațiune economică de edificare sau livrare a bunului imobil, ci exclusiv schimbarea titularului dreptului de proprietate înregistrat provizoriu asupra aceluiași bun aflat în	

			construcție. În cadrul acestei operațiuni nu se transmite un bun material finalizat, ci dreptul de proprietate înregistrat provizoriu asupra unui bun aflat încă în proces de edificare, drept care nu conferă titularului posibilitatea exercitării atributelor materiale specifice proprietății până la finalizarea construcției. Astfel, în analiza Titlului III al Codului Fiscal, în special articolele 93 „Noțiuni generale” și 95 „Obiectele impozabile”, nu am identificat o reglementare specifică privind tratamentul fiscal al tranzacției descrise mai sus, tranzacție care în fond reprezintă transmiterea dreptului de proprietate înregistrat provizoriu asupra bunului viitor, împreună cu ansamblul drepturilor și obligațiilor ce rezultă din contractul încheiat cu dezvoltatorul. Potrivit art.93 din Codul Fiscal livrarea de mărfuri presupune transmiterea dreptului de proprietate asupra bunurilor materiale prin comercializare, schimb, etc. ori obiectul transmis nu este bun material finalizat ci drept înregistrat provizoriu asupra acestuia. Deși dreptul de proprietate este înscris provizoriu în Registrul bunurilor imobile, prerogativele materiale specifice dreptului de proprietate (posesia, folosința și posibilitatea utilizării bunului) rămân în continuare la dezvoltator până la finalizarea construcției și recepția acesteia. Totodată, există neclarități privind încadrarea acestei operațiuni în definiția prestării de servicii prevăzută la art. 93 din Codul fiscal. Operațiunea nu presupune executarea unei activități materiale sau nemateriale în beneficiul unei alte persoane, punerea la	

			dispoziție ori exploatarea unui bun, ci exclusiv transmiterea unui drept real deja constituit și înscris provizoriu în Registrul bunurilor imobile. În lipsa unei reglementări exprese privind calificarea fiscală a acestei categorii de operațiuni, dispozițiile actuale ale Titlului III permit interpretări diferite cu privire la existența unei livrări impozabile ori a unei prestări de servicii, ceea ce generează incertitudine juridică și practica fiscală neuniformă. În contextul modificărilor propuse în cadrul proiectului Politicii Bugetar-Fiscale pentru 2027, <i>solicităm să oferiți clarificările necesare, bazate pe argumente și norme legale, sau să interveniți cu modificări legislative</i>, pentru a evita interpretările ambigue care pot afecta negativ mediul de afaceri. Prin urmare, propunem completarea art. 95 cu un alineat nou cu următorul cuprins: ”Transmiterea dreptului de proprietate înregistrat provizoriu asupra unui bun imobil aflat în construcție, efectuată între alte persoane decât dezvoltatorul, nu constituie obiect impozabil în sensul Titlului III din Codul Fiscal.” Prezenta adresare are ca obiect semnalarea unei lacune legislative generate de necorelarea dintre modificările operate în Codul civil privind circulația juridică a bunurilor viitoare și dispozițiile Titlului III al Codului fiscal, precum și formularea unei propuneri de intervenție legislativă în cadrul Politicii bugetar-fiscale pentru anul 2027.		
Articolul 95. impozabile	Obiectele	Articolul 95: se completează cu litera j) cu următorul cuprins:	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Trecerea autoturismelor la cota standard de TVA de 20%	Se acceptă , prin menținerea regimului de impozitare cu accize a autoturismelor.

Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 24) autoturismele și alte autovehicule (pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705 în baza contractelor de leasing financiar încheiate până la data de 1 ianuarie 2027.”.	„j) livrarea autoturismelor și a altor autovehicule clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705 în baza contractelor de leasing financiar încheiate până la data de 1 ianuarie 2027.”. La articolul 103: alineatul (1): punctele 21), 22), 24) se abrogă;		concomitent cu aplicarea de noi accize specifice. Se anulează vechiul regim, iar costul importului și achiziționării unui autoturism personal (mai ales a celor cu vechime peste 4 ani pe care se pune și acciză suplimentară) devine o povară financiară semnificativă pentru cetățenii de rând.	
Articolul 96. Cotele T.V.A.		Asociația „MĂR”	Revizuirea abordării privind eliminarea cotelor reduse și a facilităților de TVA În contextul modificărilor propuse, considerăm necesară asigurarea coerenței cadrului legislativ fiscal. Astfel, odată cu abrogarea art. 103 alin. (1) pct. 1) din Codul fiscal, începând cu 1 ianuarie 2027, prevederile art. 102 alin. (4¹)–(4³) își pierde aplicabilitatea, motiv pentru care se impune eliminarea expresă a acestora prin același act normativ. Totodată, este necesară instituirea unor prevederi tranzitorii clare care să permită continuarea aplicării mecanismului pentru proiectele investiționale și obiectele de construcție inițiate înainte de 1 ianuarie 2027, evitând astfel apariția unor incertitudini juridice și fiscale. De asemenea, susținem menținerea cotelor reduse de TVA pentru bunurile și serviciile de importanță socială și economică majoră. Practica europeană	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea cotei reduse a TVA pentru unele categorii de produse agro – alimentare, precum și stabilirea cotei reduse a TVA de 12% pentru sectorul HoReCa. Totodată, se propune menținerea scutirii de TVA pentru locuință.

			demonstrează că statele membre utilizează în mod constant cote preferențiale pentru medicamente, produse agroalimentare și alte bunuri esențiale, în vederea protejării consumatorilor și menținerii accesibilității acestora. O eventuală aplicare a cotei standard de TVA pentru asemenea categorii ar reprezenta o abatere de la abordările promovate la nivel european și ar putea genera presiuni suplimentare asupra populației și mediului de afaceri. Totodată, considerăm prematură eliminarea facilităților fiscale aplicabile resurselor energetice și aplicarea cotei standard de TVA pentru energia electrică și gazele naturale. În actualul context economic și energetic, caracterizat prin volatilitate regională și costuri ridicate ale resurselor, o astfel de măsură ar avea efecte negative asupra competitivității economice și asupra costurilor suportate de consumatori și agenții economici. În cazul sectorului HoReCa, energia electrică și gazele naturale reprezintă componente esențiale ale costurilor operaționale. Majorarea TVA pentru aceste resurse va conduce inevitabil la creșterea cheltuielilor de funcționare, la diminuarea capacității investiționale a întreprinderilor și la transferarea unei părți semnificative a costurilor către consumatorul final. În opinia noastră, orice modificare a regimului fiscal aplicabil resurselor energetice trebuie să fie fundamentată pe studii de impact economice și sociale și implementată gradual, printr-o perioadă de tranziție predictibilă, corelată cu evoluția și consolidarea piețelor energetice din Republica Moldova. Printre efectele imediate care pot rezulta din aplicarea unor astfel de măsuri se numără:	

			- creșterea generalizată a costurilor de producție și prestare a serviciilor, cu efecte inflaționiste în lanț asupra economiei; - diminuarea competitivității companiilor autohtone și reducerea ritmului de dezvoltare economică; - majorarea prețurilor pentru consumatori și reducerea puterii de cumpărare a populației. În același timp, experiența statelor membre ale Uniunii Europene relevă că aplicarea cotelor reduse de TVA pentru produsele alimentare și serviciile conexe reprezintă regula, nu excepția. Toate statele din UE aplică cote reduse pentru produsele alimentare pe întreg lanțul valoric. Mai mult, mai multe state europene utilizează cote preferențiale și pentru serviciile de alimentație publică, recunoscând rolul acestora în dezvoltarea economiei, susținerea ocupării forței de muncă și stimularea turismului. Relevant este și exemplul Germaniei, care a decis reintroducerea cotei reduse de TVA pentru sectorul HoReCa începând cu anul 2026, după ce revenirea la cota standard a generat efecte negative în perioada anilor 2024-2025 asupra activității economice și a competitivității sectorului. În acest context, consideră oportună examinarea aplicării unei cote reduse de TVA de 8% pe întreg lanțul valoric agroalimentar, inclusiv pentru serviciile de alimentație publică, măsură care ar asigura o aliniere mai bună la practicile europene și ar contribui la consolidarea competitivității economiei naționale. Totodată, cadrul european, inclusiv Directiva 2006/112/CE, confirmă	

			posibilitatea aplicării cotelor reduse de minim 5% pentru bunuri și servicii de importanță strategică, inclusiv produse agroalimentare și resurse energetice, oferind statelor membre flexibilitatea necesară pentru susținerea dezvoltării economice și protejarea consumatorilor.	
		Gangan Bogdan	La acestea se adaugă cota standard pentru serviciile de cazare și sectorul HoReCa și pentru locuință și locațiunea locuinței (art. 103 alin.(1) pct.1) din Cod), cu impact direct asupra chiriilor și a pieței imobiliare, normele tranzitorii de la Art. XXIV alin.(6)–(7) fiind insuficiente pentru contractele în derulare.	
Articolul 96. Cotele T.V.A.		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 52, 53, 54 referitor la majorarea cotei TVA de la 8% la 20% pentru anumite categorii de bunuri și servicii, MMPS consideră necesară instituirea concomitentă a unor mecanisme compensatorii clare și ținute pentru categoriile vulnerabile ale populației. Potrivit informațiilor prezentate de BNS pentru anul 2025, în baza Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, 33,6% din populație se află în sărăcie absolută, iar 15,4% în sărăcie extremă. În acest context, majorarea cotei TVA de la 8% la 20% pentru categoriile de produse și servicii vizate poate fi acceptată doar cu condiția instituirii unor mecanisme compensatorii clare, directe și aplicabile în timp util, îndeosebi pentru acoperirea impactului asupra cheltuielilor gospodăriilor în sezonul rece. În lipsa unor asemenea mecanisme, măsura va avea efecte economice și sociale semnificative. Pe termen scurt, aceasta va conduce la creșterea directă a prețurilor pentru consumatorii finali și a costurilor operaționale pentru agenții economici.	Se acceptă parțial , prin menținerea cotei reduse de TVA la medicamente. Totodată, Ministerul Finanțelor va examina suplimentar propunerea privind asigurarea unor plăți compensatorii sau altor stimulente în vederea susținerii populației

			Pe termen lung, impactul negativ se va resimți în special asupra gospodăriilor cu venituri mici, prin majorarea cheltuielilor pentru necesitățile esențiale. Totodată, aplicarea măsurii fără compensații adecvate poate genera un necesar suplimentar de cheltuieli pentru sezonul rece 2027–2028. În acest context se propun următoarele măsuri sociale compensatorii: - Alocarea la rectificare pentru luna noiembrie la programul de compensații la căldură și menținerea unui suport adecvat în sezonul rece 2026/2027 - Majorarea pensiei minime și alocațiilor care derivă din pensia minimă concomitent cu creșterea TVA-ului în special la alimente. - Creșterea bugetului pentru programele de sprijin a familiilor cu copii și a familiilor/persoanelor defavorizate. Pentru implementarea Serviciului Social Sprijin familial, reglementat prin HG nr.788/2025 - de la 1 mln lei/ an, la 68 mln lei /an, pentru circa 70 mii de copii. - Creșterea bugetului pentru acordarea sprijinului temporar beneficiarilor în vederea depășirii sau prevenirii situațiilor de dificultate prin Serviciul Suport Monetar, reglementat prin HG nr.716/2018 la 75 milioane lei (6000 lei - plată oferită pe o perioadă determinată dar nu mai mare de 6 luni *12.380 persoane (estimativ numărul persoanelor care ar putea să beneficieze urmare a evaluării prin management de caz) +0,9% (comision plată). - Majorarea salariului minim ca mecanism de susținere a persoanelor cu venituri reduse. Salariul minim reprezintă unul dintre cele mai eficiente instrumente de susținere a	

			persoanelor care muncesc și au venituri reduse, completând măsurile de asistență socială ținută. În contextul reformei fiscale propuse, care urmărește reducerea unor facilități generale și orientarea mai eficientă a sprijinului către persoanele vulnerabile, consolidarea veniturilor din muncă devine cu atât mai importantă. Potrivit datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, în luna aprilie 2026 un număr de 33.207 salariați au fost declarați la nivelul salariului minim pe țară, dintre care 24.560 în sectorul privat și 8.647 în sectorul bugetar, ceea ce indică faptul că impactul direct al unei majorări este concentrat asupra unui segment relativ limitat al forței de muncă. Totodată, majorarea salariului minim este în concordanță cu obiectivele asumate prin Directiva (UE) 2022/2041 privind salariile minime adecvate și contribuie la creșterea atractivității pieței muncii, reducerea migrației forței de muncă, stimularea revenirii cetățenilor în câmpul muncii și continuarea procesului de convergență salarială cu statele membre ale Uniunii Europene. În condițiile unui deficit structural de forță de muncă, Republica Moldova nu poate construi competitivitate exclusiv pe costuri salariale reduse, fiind necesară o tranziție graduală către un model bazat pe productivitate mai înaltă și salarii mai atractive.	
		Consiliul Național al Tineretului din Moldova	În cadrul modificărilor propuse la art. 96, art. 103 și art. 104 din Codul fiscal, se recomandă evaluarea impactului social și economic al măsurilor de uniformizare a TVA asupra tinerilor, familiilor tinere și organizațiilor de tineret și examinarea oportunității implementării etapizate a acestora	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe. Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produse agroalimentare concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru

			Prin modificările propuse la art. 96, art. 103 și art. 104 din Codul fiscal se urmărește uniformizarea regimului taxei pe valoarea adăugată prin reducerea numărului de cote reduse și a scutirilor fiscale aplicabile anumitor categorii de bunuri, servicii și operațiuni economice. În esență, proiectul propune extinderea bazei de impozitare și diminuarea numărului de excepții fiscale existente, în vederea consolidării veniturilor bugetare, simplificării administrării fiscale și asigurării unei neutralități fiscale sporite. Consiliul Național al Tineretului din Moldova ia act de obiectivele urmărite de autor și recunoaște necesitatea consolidării sustenabilității finanțelor publice. Totodată, consideră că efectele cumulative ale modificărilor propuse la art. 96, art. 103 și art. 104 necesită o evaluare suplimentară din perspectiva impactului social și economic asupra tinerilor, familiilor tinere și organizațiilor necomerciale care desfășoară activități în domeniul tineretului. Din perspectivă fiscală, eliminarea unor cote reduse și facilități de TVA poate conduce la majorarea costurilor aferente unor bunuri și servicii esențiale (procurarea primei locuințe, costurile de energie și alte consumuri, etc.), precum și la creșterea costurilor operaționale suportate de organizațiile societății civile (servicii de cazare, alimentare, etc.). În condițiile în care TVA reprezintă un impozit indirect transferat, de regulă, asupra consumatorului final, există riscul ca efectele măsurilor propuse să fie reflectate în creșterea costului vieții și a cheltuielilor suportate de gospodării.	produsele de primă necesitate (pâine, lapte, legume, fructe). Se propune menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente. Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150 m3 per unitate de consum.

			Din perspectivă socială, aceste efecte pot afecta în mod disproporționat tinerii aflați la început de carieră, studenții, familiile tinere și organizațiile care implementează programe educaționale, sociale, culturale și de participare civică destinate tinerilor. Totodată, majorarea costurilor aferente energiei, serviciilor, mobilității, activităților educaționale și altor cheltuieli operaționale poate reduce capacitatea organizațiilor de tineret de a implementa proiectele acestora. În acest context, Consiliul Național al Tineretului din Moldova recomandă efectuarea unei evaluări suplimentare a impactului social și economic al modificărilor propuse la art. 96, art. 103 și art. 104 din Codul fiscal asupra tinerilor, familiilor tinere și organizațiilor necomerciale, precum și examinarea oportunității implementării etapizate a măsurilor de uniformizare a TVA sau instituirea unor mecanisme tranzitorii de adaptare, astfel încât obiectivele de consolidare fiscală să fie realizate fără afectarea disproporționată a accesului tinerilor la oportunități educaționale, sociale, economice și de participare.	
		Asociația Exportatorilor de Cereale „Agrocereale”	Reforma propusă suprapune un șoc fiscal peste un context inflaționist deja tensionat. Rata anuală a inflației în Republica Moldova a fost de 7,8% în 2025 și se menținea în jur de 6,8% la mijlocul anului 2026 — peste ținta de 5% a Băncii Naționale. Sub presiunea șocurilor externe, BNM a majorat rata de bază până la 7%, printre cele mai ridicate din Europa, și și-a revizuit în creștere prognoza de inflație medie pentru 2026 până la aproximativ 8,1%, de la 4,7% estimat înainte de noul șoc energetic și de criza din regiune.	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe. Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produsele agroalimentare concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, legume, fructe). Se propune menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente.

			Pe acest fond acționează deja mai mulți factori de scumpire pe care autoritățile nu îi controlează: creșterea cotațiilor la gaze naturale, petrol și carburanți, ajustările tarifelor la energie electrică și termică, precum și prețurile la fertilizanți. O majorare de 12 puncte a TVA pe alimente, suprapusă peste aceste presiuni, va amplifica inflația. Dacă produsele afectate de trecerea de la 8% la 20% reprezintă o pătrime până la o treime din coșul de consum, iar majorarea se transferă integral în preț (o creștere de circa 11% a prețului brut al acestor bunuri), efectul direct de primă rundă asupra inflației va fi de ordinul a 2–4 puncte procentuale, la care se adaugă efectele de runda a doua, prin servicii și salarii. Inflația, prognozată deja la circa 8% pentru 2026, va putea crește și mai mult, îndepărtându-se de ținta de 5%.	Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum.
		S.R.L. „REGALAGRO GRUP”	Măsura 1 (M1). Taxare inversă pe lanțul cerealelor Mecanism: pentru tranzacțiile între persoane înregistrate în scopuri de TVA, furnizorul emite factura fără TVA, iar beneficiarul autocontabilizează taxa (colectată și deductibilă simultan), atât la achiziția inputurilor agricole, cât și la livrarea cerealelor și oleaginoaselor. La etapa de producător nu se efectuează plată de TVA în numerar. Garanții împotriva evaziunii: taxarea inversă închide fraudă pe restituiri, iar scutirea la export se protejează prin: introducerea unui sistem de monitorizare a transporturilor de mărfuri cu risc fiscal ridicat (model RO e-Transport — cod unic și poziționare GPS, construibil pe SIA e-Factura, inexistent încă în RM); e-Factura obligatorie B2B; declararea statutului părților, pe modelul „comerciant” de la taxarea inversă pe	Se acceptă parțial Măsura nr. 2 Nu se acceptă Măsura nr.3– Este de menționat că proiectul de lege prevede mecanismul de restituire a TVA accelerat și automatizat, începând cu 01.01.2027. Măsura nr.4-5. Urmează a fi examinată suplimentar cu MAIA, iar mecanismul stabilit prin intermediului AIPA.

			energie. Exemplu — pentru sector: un producător cu achiziții de inputuri de 1.000.000 lei și livrări de 3.000.000 lei nu mai imobilizează cei circa 200.000 lei de TVA pe care azi îi finanțează până la restituire; sub taxare inversă, nu circulă TVA în numerar. Exemplu — pentru stat: comerciantul informal care azi cumpără cereale fără factură și nu remite TVA nu mai poate opera nedetectat — marfa devine trasabilă prin monitorizarea transporturilor, recuperând venit pierdut în prezent. Impact bugetar: neutru direct; pozitiv prin recuperarea veniturilor pierdute din fraudă. Măsura 2 (M2). Amânarea TVA la importul de inputuri agricole Situația actuală: la importul de îngrășăminte și produse fitosanitare, importatorul achită în vamă TVA de import de 20% în numerar (recuperabilă ulterior prin decont), iar vânzând apoi în regim de taxare inversă, intră în poziție de restituire — costul de trezorerie transferându-se, prin preț, către producător. Propunere: instituirea amânării TVA la import (autocontabilizare în decont, „postponed VAT accounting”), fără plată în numerar la vamă. Mecanism standard în Uniunea Europeană și în România. Exemplu — pentru sector: la importul unui lot de îngrășăminte de 5.000.000 lei, importatorul nu mai blochează 1.000.000 lei de TVA la vamă, deci nu adaugă acest cost de finanțare în prețul îngrășămintelor către fermier. Exemplu — pentru stat: operațiune neutră — TVA se autocontabilizează în decont, cu mai puține oportunități de fraudă la frontieră și control facilitat. Impact	

			bugetar: neutru (modificare de procedură, nu de cuantum). Măsura 3 (M3). Restituirea TVA accelerată și automatizată Situația actuală: programul de restituire există (Legea nr. 337/2022, restituiri lunare până la 200.000 lei), iar e-Factura oferă, din octombrie 2026, datele necesare automatizării. Propunere: restituire automată, declanșată de e-Factura, fără cerere și fără audit manual, cu un canal prioritar pentru exportatorii cu istoric de conformitate. Componenta valorifică efectiv taxarea inversă pe pozițiile reziduale, în special la export (livrare la cota zero). Exemplu — pentru sector: un exportator cu TVA de input acumulat pe inputuri primește restituirea în câteva zile, nu în luni — capital eliberat pentru sezonul următor. Exemplu — pentru stat: auditul se concentrează pe dosarele cu risc, nu pe fiecare cerere — administrare mai eficientă și mai puțină fraudă pe restituiri. Impact bugetar: neutru (accelerarea unor restituiri deja datorate); cost administrativ redus. Măsura 4 (M4). Compensarea accizei la motorină (la sursă, cu norme de consum pe hectar) Situația actuală: mecanismul funcționează prin AIPA, dar temporar și limitat de anvelopă (110 mil. lei din fondul de rezervă în 2026). MAIA pregătește un mecanism permanent din 2027. Propunere: compensarea accizei pentru motorina agricolă aplicată direct la sursă (motorină marcată, achiziționată fără acciză) sau, alternativ, prin restituire, în limita unor norme de consum pe hectar și cultură (model România). Normele plafonează	

			costul și previn supra-revendicarea. Exemplu — pentru sector: la o normă de circa 80 litri/ha, o exploatație de 200 ha recuperează acciza pe circa 16.000 litri (~62.000 lei la acciza de ~3,9 lei/litru) — o reducere directă a celui mai mare cost variabil. Exemplu — pentru stat: normele de consum pe hectar plafonează costul bugetar și sunt verificabile prin Registrul Fermierului, prevenind supra-revendicarea. Impact bugetar: estimat la ~350–500 mil. lei/an pentru o schemă permanentă, mărginit de normele pe hectar (sursă de finanțare — secțiunea V). Măsura 5 (M5). Plată directă decuplată pe hectar Propunere: plată decuplată degresivă, plafonată la 200 ha/beneficiar (minim 5 ha), cu rate marginale descrescătoare și distincte pe fiecare tranșă, concentrate pe primele hectare în favoarea exploatației mici și mijlocii. Exemplu — pentru sector: o exploatație de 100 ha primește 112.500 lei (62.500 + 50.000), iar una de 200 ha primește 175.000 lei — un sprijin de venit care tamponează volatilitatea prețului și a recoltei. Exemplu — pentru stat: instrument decuplat conform cerințelor UE de aderare, controlabil prin IACS și cofinanțabil din fonduri europene; clauza anti-fragmentare protejează bugetul împotriva eludării. Impact bugetar: estimat la ~700–1.200 mil. lei/an (în funcție de structura suprafețelor), cu plafonarea fermelor mari la 175.000 lei; finanțare predominant din fonduri UE (secțiunea V). Concluzii Setul respectă integral cota de 20% pe consumul final, elimină imobilizarea	

			de trezorerie a producătorului prin mecanism, combate fraudă de TVA pe cereale și condiționează sprijinul direct de surse de finanțare identificate, predominant europene. Este o soluție reciproc avantajoasă și responsabilă bugetar, aplicabilă pe infrastructura deja existentă sau în curs de operaționalizare.	
		Asociația Producătorilor de Nuci Ecologice A.O. „Nova Nut”	Creșterea cotei TVA și pierderea competitivității la export Proiectul elimină cota redusă de TVA de 8% pentru producția horticola și agricolă primară, trecând la cota standard de 20% de la 1 ianuarie 2027. Membrii Asociației — în special procesatorii și exportatorii — avertizează că această modificare face Republica Moldova necompetitivă față de principalii concurenți pe piețele de export. China, Chile și Ucraina au costuri de producție mai mici; orice creștere a costurilor interne se transferă direct în prețul de export, reducând marje deja înguste. TVA majorat pe energia electrică și energia termică utilizată în procesare agravează situația: costul produsului finit crește, prețul de export trebuie să crească, iar competitivitatea scade. Nu este o previziune teoretică, ci mecanismul prin care Moldova a mai pierdut poziții pe piețele internaționale. Amendament propus la art. 96 lit. b): — Excluderea de la abrogare a liniutei referitoare la producția din fitotehnie și horticoltură în formă naturală, inclusiv nucile și produsele derivate din nuci — cota redusă de 8% să rămână în vigoare. — Alternativ, introducerea unei cote distincte de 8% pentru nucile și produsele derivate de la pozițiile tarifare 0802, 0813 și 2008 19, chiar	Se acceptă parțial , prin stabilirea a cotei reduse a TVA 12% pentru produsele din fitotehnie, horticoltură și zootehnie, concomitent cu menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru unele categorii de produse de primă necesitate (pâine, legume, fructe).

			dacă alte categorii agricole trec la cota standard.	
Articolul 96. Cotele T.V.A.		Instituția Publică „Centrul Municipal pentru Dezvoltarea Antreprenoriatul ui” (CMDA)	Extinderea cotei standard de TVA asupra unor bunuri și servicii esențiale reprezintă una dintre cele mai sensibile măsuri ale proiectului, atât prin impactul asupra populației, cât și prin efectele asupra costurilor de operare ale companiilor. Problema principală nu este doar majorarea TVA pentru anumite categorii de produse și servicii, ci efectul economic în lanț pe care această măsură îl poate genera. Energia electrică, gazele naturale, energia termică, produsele alimentare, medicamentele, agricultura, locuințele și serviciile HoReCa nu reprezintă sectoare izolate. Acestea constituie elemente de bază ale costului de producție și distribuție pentru aproape toate bunurile și serviciile din economie. Majorarea TVA asupra acestor categorii va conduce inevitabil la creșterea costurilor de producție, transport, depozitare și comercializare. Aceste costuri suplimentare vor fi transferate treptat în prețul final al bunurilor și serviciilor, generând un efect de scumpire în lanț pe întregul circuit economic. În consecință, economia se poate confrunta simultan cu două efecte negative. Pe de o parte, populația va suporta prețuri mai mari la bunurile și serviciile de consum curent, ceea ce va reduce puterea de cumpărare și va afecta consumul intern. Pe de altă parte, întreprinderile vor înregistra costuri mai mari de operare, ceea ce va reduce marjele de profit și capacitatea acestora de a investi, de a majora salariile sau de a crea noi locuri de muncă.	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe. Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produsele agroalimentare concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, lapte, legume, fructe). Se propune menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente. Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum. Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.

			Impactul este deosebit de important pentru IMM-uri și în special pentru microîntreprinderi, care reprezintă aproximativ 60% din întreprinderile mici și mijlocii și dispun de resurse financiare limitate. Aceste companii au o capacitate redusă de a absorbi creșterile de cost și sunt nevoite fie să transfere majorările către consumatori prin prețuri mai mari, fie să accepte diminuarea profitabilității. Agricultura și industria alimentară sunt printre sectoarele cele mai expuse. Costurile la energie, combustibil, fertilizanți, logistică și transport influențează direct prețul produselor agroalimentare. Majorarea TVA asupra unor elemente din acest lanț poate reduce competitivitatea producătorilor locali și poate amplifica presiunile inflaționiste asupra alimentelor. De asemenea, energia și gazele naturale reprezintă inputuri universale pentru întreaga economie. Creșterea costurilor în aceste sectoare se transmite practic tuturor activităților economice, de la producție și agricultură până la comerț, transport și servicii. Din acest motiv, efectul final al majorării TVA depășește cu mult impactul direct asupra facturii consumatorului și se transformă într-un factor suplimentar de presiune inflaționistă. Sectorul HoReCa este la rândul său vulnerabil, deoarece operează cu marje reduse și este extrem de sensibil la modificările de preț. În condițiile unei cereri deja afectate de scăderea puterii de cumpărare, majorarea TVA poate conduce la reducerea consumului, amânarea investițiilor și creșterea presiunii asupra afacerilor mici din domeniu. În acest context, considerăm că orice modificare a cotelor de TVA pentru	

			bunuri și servicii esențiale trebuie precedată de o analiză detaliată a impactului economic și social. O atenție specială trebuie acordată efectelor cumulative asupra inflației, puterii de cumpărare, competitivității IMM-urilor și economiei municipiului Chișinău, unde este concentrată cea mai mare parte a activității economice a țării.	
		Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 52 – 54, inițial, prevederile acestora se vor comasa, deoarece se referă toate la art. 96 din Cod.	<u>Notă</u> A fost modificată redacția articolului 96 din Codul fiscal.
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	Sugerăm revizuirea redacțională a pct. 52-54 din Art. II, deoarece toate propunerile de modificare vizează art.96 lit. b). În acest sens, opinăm că aceste propuneri pot fi redactate într-un singur punct.	<u>Notă</u> A fost modificată redacția articolului 96 din Codul fiscal.
		Ministerul Justiției (MJ)	Proiectul de lege presupune renunțarea aproape integrală la regimul cotelor reduse de TVA prevăzut la art. 96 lit. b) din Codul fiscal (medicamente și alcool etilic destinat producerii farmaceutice, dispozitive și produse medicale (pozițiile tarifare indicate), gaze naturale, gaze lichefiate, servicii de transport și distribuție a gazelor, producția agricolă, zootehnică, fitotehnică și horticolă, zahăr din sfeclă de zahăr, biocombustibil solid și energia termică produsă din acesta, servicii de cazare, servicii de alimentație publică (produse alimentare și băuturi nealcoolice însoțite de servicii conexe), produse de igienă menstruală) cu menținerea exclusivă a cotei reduse aplicabile pâinii, produselor de panificație, laptelui și produselor lactate. În consecință, bunurile și serviciile care beneficiază în prezent de cota redusă de 8% (medicamente, dispozitive medicale, gaze naturale, produse agricole, servicii de cazare și alimentație publică, produse de igienă	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe. Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produse agroalimentare concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, legume, fructe). Se propune menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente. Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum. Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.

			menstruală etc.) vor fi impozitate cu cota standard de 20%, fapt ce poate genera majorarea costurilor suportate de consumatorii finali și de operatorii economici din sectoarele vizate. Proiectul de lege este susceptibil să genereze un impact financiar semnificativ asupra populației și mediului de afaceri, ca urmare a majorării cotei TVA de la 8% la 20% pentru un spectru larg de bunuri și servicii de consum curent și de importanță socială. Majorarea fiscalității aplicabile medicamentelor, dispozitivelor medicale, gazelor naturale, produselor agricole, serviciilor de alimentație publică, serviciilor de cazare și altor categorii de bunuri va conduce inevitabil la creșterea prețurilor suportate de consumatorii finali. Totodată, impactul măsurii nu se limitează la produsele și serviciile pentru care se elimină cota redusă. Creșterea costurilor aferente resurselor energetice, produselor agricole și altor inputuri utilizate în procesele de producție și prestare a serviciilor este susceptibilă să producă efecte economice în lanț, determinând majorarea costurilor operaționale ale agenților economici și, implicit, scumpirea altor bunuri și servicii din economie. În aceste condiții, proiectul poate avea efecte inflaționiste și poate conduce la diminuarea puterii de cumpărare a populației, în special a categoriilor social-vulnerabile. Totodată, la propunerea de abrogare a liniuței a doua din litera b) „– la mărfurile înregistrate în Nomenclatorul de stat al medicamentelor și/sau autorizate pentru import de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor	

			Medicale, la alcoolul etilic nedenaturat de la pozițiile tarifare 220710000 și 220890910, destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita volumului contingentului anual stabilit de către Guvern, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la medicamentele preparate în farmacii conform prescripțiilor magistrale, cu conținut de ingrediente (substanțe medicamentoase) autorizate;”, semnalăm că potrivit art. 47 alin. (1) din <i>Constituția Republicii Moldova</i>, statul este obligat să ia măsuri pentru a asigura fiecărei persoane un nivel de trai decent, inclusiv prin garantarea condițiilor necesare pentru sănătate și îngrijire medicală. Astfel, argumentul autorilor potrivit căruia eliminarea cotei reduse de TVA pentru medicamente ar conduce la simplificarea sistemului fiscal și la respectarea principiului neutralității fiscale trebuie analizat în corelație cu obligațiile constituționale ale statului în domeniul protecției sociale și al sănătății publice. Or, aplicarea unei cote reduse de TVA la medicamente poate fi privită ca un instrument de politică fiscală destinat facilitării accesului populației la produse esențiale pentru sănătate. Prin urmare, deși legiuitorul dispune de o largă marjă de apreciere în materie fiscală, orice majorare a sarcinii fiscale asupra medicamentelor trebuie să fie justificată printr-un scop legitim și să respecte principiul proporționalității, astfel încât să nu afecteze în mod excesiv accesul populației la îngrijire medicală și la condițiile necesare pentru realizarea dreptului constituțional la sănătate și la un nivel de trai decent.	

			În finalul celor menționate, se consideră necesară prezentarea unei analize economico-financiare detaliate care să cuantifice impactul preconizat asupra nivelului prețurilor, asupra veniturilor populației, asupra sectoarelor economice afectate și asupra echilibrului dintre veniturile bugetare suplimentare estimate și costurile socio-economice generate de măsura propusă.	
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de: - 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800), la laptele și produsele lactate (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate), livrate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția produselor alimentare pentru copii care sînt scutite de T.V.A. în conformitate cu art.103 alin.(1) pct.2); - 8% – la mărfurile înregistrate în Nomenclatorul de stat al medicamentelor și/sau autorizate pentru import de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, la alcoolul etilic nedenaturat de la pozițiile tarifare 220710000 și 220890910, destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita volumului contingentului anual stabilit de către Guvern, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la medicamentele preparate în	Articolul 96 litera b) liniuța a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă. Articolul 96 litera b) liniuța a patra, a șaptea se abrogă. Articolul 96 litera b) liniuța a doua, a treia și a opta se abrogă.	ACAP	Articolul 96 litera b) liniuța a doua, a treia, a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă. Solicităm intrarea în vigoare a normei cel degrabă din 01.01.2027, în special în partea ce ține de anularea cotei reduse la producția de zootehnie, fitotehnie și horticultură.	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe. Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produsele agroalimentare concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, legume, fructe). Se propune menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente. Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum. Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.
		Berjan Iuliana	Eliminarea scutirilor de TVA pentru produsele alimentare de bază (pâine, lapte, legume) fără o listă exhaustivă a produselor incluse vs. excluse și fără norme de implementare pentru comercianți. Un producător de produse de panificație nu știe dacă aplică TVA 20% de la 1 oct.2026 sau există o perioadă de grație pentru contractele deja semnate cu rețelele comerciale la prețuri fără TVA.	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe. Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produsele agroalimentare concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, legume, fructe). Se propune menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente.

farmacii conform prescripțiilor magistrale, cu conținut de ingrediente (substanțe medicamentoase) autorizate; - 8% – la mărfurile, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare 300215000, 3005, 300610, 300630000, 300640000, 300660000, 300670000, 370790, 380894, 382100000, 3822, 4014, 401512000, 481890100, 900110900, 900130000, 900140, 900150, 901831, 901832, 901839000; - 8% ? la livrarea pe teritoriul Republicii Moldova a gazelor naturale, la importul în recipiente și/sau la livrarea gazelor lichefiate de la poziția tarifară 2711, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale; - 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, exclusiv 0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, exclusiv 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030,			Eliminarea cotei reduse de 8% pentru medicamente fără prevederi speciale pentru contractele de achiziții publice (spitale, CNAM) deja încheiate la prețuri cu TVA 8%. Un spital public cu contract CNAM pentru aprovizionare cu medicamente (valoare 5.000.000 lei) semnat în 2026 va plăti furnizorul la TVA 20% din ian.2027, dar rambursarea CNAM rămâne calculată la 8% – pierdere de 12% suportată de spital. Uniformizarea TVA la 20% pentru produsele agricole nu prevede mecanisme de restituire a accizei la motorină decât gradual (la cota minimă UE), creând o perioadă intermediară cu suprainpozitare a agricultorilor. Un agricultor cu 200 ha plătește accize la motorină integral, iar restituirea se face treptat pe 2–3 ani. Între timp, TVA 20% pe outputuri (produse vândute) și accize nerecuperate comprimă fluxul de numerar.	Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum. Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.
		CCI	CCI a RM reiterează importanța asigurării unui sistem de administrare a TVA eficient și fără costuri suplimentare pentru antreprenori. Totodată, considerăm necesar pentru evaluarea impactului să fie prezentate calcule concrete și analiza detaliată.	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Abrogarea utilizării cotelor reduse pentru mărfuri social importante și produse energetice duce spre majorarea inflației generale și inflației personale la categorii de cetățeni social-vulnerabile. Însă în Nota informativă nu e prezentat calcul impactului direct.	
		Contabil News	Reforma cotelor TVA la fel nu are pregătit integral mecanismul de implementare, care include și cadrul normativ inferior, și răspunsurile la multiplele întrebări privind tranziția, pe care le pregătește SFS în BGPF. Tot	

1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, exclusiv 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214; - 8% – la zahărul din sfeclă de zahăr, produs, importat și/sau livrat pe teritoriul Republicii Moldova; - 8% – la biocombustibilul solid destinat producerii energiei electrice, energiei termice și apei calde livrat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv la materia primă livrată în scopul producerii biocombustibilului solid, sub formă de produse din activitatea agricolă și silvică, reziduuri vegetale agricole și forestiere, reziduuri vegetale provenite din industria alimentară, reziduuri de lemn, precum și la energia termică produsă din biocombustibil solid, livrată instituțiilor publice; - 8% – la serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort, în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalow, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau tabără de vacanță, care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei; - 8% ? la produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția producției alcoolice, preparate sau nepreparate, pentru consumul uman, însoțite de servicii conexe care să permită consumul imediat al acestora, realizate în cadrul activităților care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei;			aici trebuie să menționăm și aspectul social: creșterea TVA pe produsele din "coșul" de bază al omului esențial reduce nivelul minim de trai, drastic va fi pentru persoanele socialvulnerabile. Mai mult ca atât, și medicamentele, și produsele alimentare vor fi taxate adăugător și cu plăți pe ambalaj, ce va lăsa amprentă negativă la capitolul demografic în termen mediu și lung. Iar în rezultatul reducerii posibilității de cumpărare vor scăde și încasările în buget.	
		Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Lanțul agroalimentar și serviciile de cazare și alimentație publică (HoReCa) Proiectul nu se limitează la energie și medicamente: prin abrogarea mai multor liniițe ale art. 96 lit. b), elimină cota redusă de 8% și pentru producția agroalimentară primară (zootehnie, fitotehnie și horticultură în formă naturală), pentru zahărul din sfeclă de zahăr, pentru serviciile de cazare și pentru alimentația publică (HoReCa) — toate trecând la cota standard de 20%. Privit în ansamblu, acest val de scumpiri în lanț amplifică exact riscurile inflaționiste și de scădere a puterii de cumpărare semnalate mai sus, cu impact asupra cererii adresate companiilor membre. Pentru produsele agroalimentare primare și zahărul din sfeclă de zahăr, trecerea la 20% ar reduce competitivitatea producătorilor și exportatorilor moldoveni față de cei din Uniunea Europeană, care beneficiază de cote reduse similare, și ar crea premise pentru subdeclararea prețurilor de achiziție, intensificarea contrabandei și micului trafic la frontieră. Pentru serviciile de cazare și alimentație publică, majorarea ar afecta sever un sector cu o pondere ridicată de întreprinderi mici și mijlocii, ar	

- 8% ? la mărfurile, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare ex. 9619 tampoane igienice, tampoane interne pentru femei și absorbante (tampoane) pentru fiecare zi pentru femei, ex. 392490000 și 401490000 ? cupe menstruale.			comprima marjele și ar stimula informalitatea — efecte care erodează tocmai baza impozabilă pe care măsura urmărește să o lărgască. Practica europeană dominantă menține cote reduse pentru aceste categorii, iar statele care le-au majorat temporar au revenit ulterior la cote reduse pentru a sprijini redresarea sectoarelor afectate. Subliniem că nu solicităm un regim derogatoriu, ci alinierea la practica standard europeană, conformă Directivei 2006/112/CE, care recunoaște caracterul de necesitate al produselor alimentare. Solicităm menținerea cotei reduse de 8% pe întreg lanțul agroalimentar, precum și la serviciile de cazare și alimentație publică; în măsura în care armonizarea ar impune ulterior modificări, acestea trebuie precedate de un studiu de impact și de o perioadă de tranziție graduală. Solicităm menținerea cotei reduse de 8% TVA pe lanțul agroalimentar și la serviciile de cazare și alimentație publică (HoReCa), cu eventuale ajustări ulterioare condiționate de un studiu de impact și de o tranziție etapizată.	
		Asociația Patronală a Industriei Turismului (APIT)	APIT și Platforma Națională pentru Turism susțin obiectivele Guvernului privind consolidarea finanțelor publice, sustenabilitatea fiscală și administrarea eficientă a veniturilor bugetare. Prezenta notă nu contestă reforma fiscală și nu solicită menținerea necondiționată a unei facilități fiscale pentru întreg sectorul HoReCa. Solicitarea APIT este una tehnică și instituțională: evaluarea impactului aplicării cotei TVA de 20% asupra serviciilor de cazare și identificarea unei soluții echilibrate, care să nu	

			compromită competitivitatea unui sector declarat strategic prin PNDT „Turism 2029”. Mesajul central al notei este următorul: HoReCa nu este sinonim cu turismul. HoReCa este o componentă a lanțului turistic, în timp ce turismul este un sector transversal. În cadrul acestui lanț, sectorul hotelier este infrastructura critică și motorul turismului receptor, deoarece fără capacitate de cazare competitivă nu pot fi dezvoltate incoming-ul, city-break-ul, turismul vitivinicol, MICE, evenimentele, turismul rural și circuitele regionale. În cadrul consultărilor tehnice, APIT propune examinarea mai multor scenarii alternative. Ca scenariu tehnic recomandat de sector, propunem analizarea unei formule diferențiate: TVA standard pentru alimentația publică, mecanism tranzitoriu sau cotă intermediară pentru serviciile de cazare și regim dedicat pentru pensiuni, agropensiuni și structuri de cazare rurală. Această formulă nu reprezintă o condiționare a dialogului, ci o bază tehnică recomandată pentru evitarea unui șoc fiscal asupra infrastructurii turistice. Pentru o evaluare corectă a politicii fiscale, este necesară delimitarea conceptuală între turism și HoReCa. HoReCa include, în principal, activități de cazare și alimentație publică. Turismul, însă, este un sector transversal, definit prin cererea vizitatorilor și prin interacțiunea mai multor activități economice. Turismul include sau antrenează, direct și indirect: servicii de cazare;	

			agenții de turism, tour-operatori și servicii de rezervare; transport turistic, transferuri, circuite și conectivitate; vinării, gastronomie și produse locale; patrimoniu cultural, muzee, evenimente și agrement; balneoturism, turism de sănătate, wellness, turism medical, educațional, MICE, vitivinicol, rural și cultural; comerț, agricultură, industrii creative și servicii locale. Prin urmare, orice decizie fiscală care afectează serviciile de cazare nu afectează doar o activitate HoReCa. Ea afectează infrastructura de bază a turismului receptor și capacitatea Republicii Moldova de a transforma vizitatorii în export de servicii, venituri fiscale, locuri de muncă și dezvoltare regională. Majorarea TVA de la 8% la 20% poate genera, dacă este transferată integral către client, o creștere efectivă a tarifului final de aproximativ 11,1%. Majorarea TVA aplicată serviciilor de cazare și activităților conexe nu produce efecte doar asupra hotelurilor sau restaurantelor. Impactul se transmite pe întreg lanțul economic al turismului. Turismul funcționează ca o economie verticală, în care fiecare turist generează cerere pentru mai multe categorii de servicii și furnizori: cazare, alimentație publică, transport turistic, transferuri, agenții de turism, tour-operatori, ghizi, vinării, evenimente, servicii culturale, balneoturism, turism de sănătate, wellness, curățenie, spălătorii, mentenanță, securitate, IT, marketing, produse alimentare, băuturi,	

			agricultură locală, importatori și distribuitori. Când crește prețul final al cazării sau când hotelierul absoarbe creșterea fiscală din marjă, efectul se transmite în lanț: se reduc comenzile către furnizori, se amână investiții, se reduce consumul local generat de turiști și scade atractivitatea pachetelor turistice. Pentru pachetele turistice integrate, efectul este și mai larg: un pachet poate include cazare, alimentație, transport turistic, tratament balnear sau wellness, excursii, ghidaj și servicii locale. Dacă prețul final devine mai puțin competitiv sau dacă operatorul absoarbe diferența fiscală din marjă, presiunea se transmite asupra tuturor verigilor din pachet, nu doar asupra unității de cazare. Din acest motiv, impactul nu trebuie evaluat doar prin numărul de angajați raportați strict în HoReCa. În realitate, turismul antrenează o rețea mai largă de locuri de muncă directe, indirecte și induse, incluzând furnizori, producători locali, transportatori, agenții și prestatori de servicii conexe. Turismul este un sector strategic, transversal și exportator de servicii. HoReCa reprezintă o parte a acestui lanț, dar nu îl epuizează. Serviciile de cazare trebuie analizate separat, deoarece ele constituie infrastructura critică a turismului receptor și motorul prin care vizitatorii sunt transformați în venituri economice, fiscale și regionale. APIT recomandă o abordare tehnică, etapizată și diferențiată, în special pentru serviciile de cazare și structurile rurale. Scenariul diferențiat 20% alimentație publică / 12-15% cazare /	

			8-12% rural este recomandat de sector ca bază de analiză, nu ca ultimatum.	
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de: - 8% – la mărfurile înregistrate în Nomenclatorul de stat al medicamentelor și/sau autorizate pentru import de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, la alcoolul etilic nedeurat de la pozițiile tarifare 220710000 și 220890910, destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita volumului contingentului anual stabilit de către Guvern, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la medicamentele preparate în farmacii conform prescripțiilor magistrale, cu conținut de ingrediente (substanțe medicamentoase) autorizate;	Articolul 96 litera b) liniuța a doua, a treia și a opta se abrogă.	Gangan Bogdan	Trecerea la cota standard de 20% pentru medicamente (de la 1 ianuarie 2027) este măsura cu cel mai sever impact social: scumpește direct accesul la tratament, afectând în special bolnavii cronici, vârstnicii și familiile cu venituri reduse, cu atingere adusă dreptului la ocrotirea sănătății (art.36 din Constituție). „Țintirea” sprijinului prin extinderea listei medicamentelor compensate este enunțată ca intenție, fără garanție normativă în proiect.	<u>Se acceptă,</u> prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.
		Societatea Moldovei împotriva tuberculozei („SMIT”)	Asociația Națională a Bolnavilor de Tuberculoză din Republica Moldova „SMIT” (Societatea Moldovei Împotriva Tuberculozei) este o organizație care reprezintă interesele persoanelor afectate de tuberculoză și promovează protejarea drepturilor tuturor pacienților la acces echitabil la servicii și produse medicale, își exprimă profunza îngrijorare față de propunerile privind majorarea cotei TVA pentru medicamente și dispozitive medicale. Republica Moldova și-a asumat angajamente naționale și internaționale privind reducerea incidenței tuberculozei, combaterea tuberculozei multidrog-rezistente, asigurarea accesului universal la servicii medicale și reducerea cheltuielilor catastrofale suportate de populație pentru sănătate. Medicamentele esențiale și dispozitivele medicale aferente nu sunt bunuri de lux ci reprezintă produse indispensabile pentru prevenire, diagnostic, tratament, reabilitare și salvarea de vieți omenești, iar aplicarea cotei majorate de TVA pentru medicamente și dispozitive medicale esențiale contravine acestor obiective. Din acest motiv, considerăm că	<u>Se acceptă,</u> prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.

			medicamentele nu trebuie tratate fiscal similar altor categorii de bunuri și servicii, deoarece taxarea medicamentelor și dispozitivelor medicale reprezintă, în esență, o taxare a bolii. Republica Moldova dispune de o piață farmaceutică redusă, iar în cazul tuberculozei și HIV dependentă în mare măsură de importuri. În aceste condiții, orice majorare a TVA va fi transferată integral în prețul final al medicamentelor și dispozitivelor medicale suportate de sistemul public de sănătate, prin creșterea bugetului Ministerului Sănătății, dar și a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în cazul medicamentelor compensate, programe naționale și tratamente costisitoare. În consecință, impactul bugetar pozitiv estimat va reprezenta doar o creștere artificială. Adicional, nu există garanții că eventuala creștere va fi distribuită uniform în interiorul sistemului de sănătate. De ani buni se discută despre reducerea cotei TVA la 0% pentru medicamente și dispozitive medicale esențiale, în deosebi în cazul programelor naționale, dar și bolilor orfane, dar și necesitatea dezvoltării mecanismelor de achiziții de pe platforme internaționale în vederea optimizării cheltuielilor în raport cost/eficiență. Având în vedere cele expuse, Asociația Națională a Bolnavilor de Tuberculoză din Republica Moldova „SMIT” solicită: 1. Excluderea medicamentelor esențiale și dispozitivelor medicale aferente din orice măsuri de majorare fiscală prevăzute de politica bugetar-fiscală. 2. Reducerea cotei TVA la 0% pentru medicamentele esențiale și dispozitivele medicale aferente.	

			3. Elaborarea mecanismelor de achiziții pentru medicamentele și dispozitive medicale de pe platforme internaționale, pentru a optimiza cheltuielile în raport cost/ eficiență. 4. Obligator, realizarea evaluărilor independente a impactului economic, social și de sănătate publică înainte de adoptarea modificărilor fiscale care afectează accesul populației la servicii de sănătate, inclusiv cu evaluarea impactului asupra fondurilor Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și asupra Programelor naționale. Considerăm că sănătatea populației trebuie să constituie o prioritate strategică a statului, iar accesul la medicamente și dispozitive medicale esențiale trebuie protejat prin politici fiscale echitabile și responsabile, iar orice inițiativă care ar putea limita accesul populației la sănătate trebuie respinsă din start.	
		Ministerul Sănătății	La art. 96 lit.b), liniuța a doua și a treia. În partea ce vizează modificarea art. 96 informăm că, propunerea de abrogare a lit. b) liniuțele a doua și a treia, vor avea drept efect aplicarea cotei-standard a taxei pe valoarea adăugată în mărime de 20%: – mărfurilor înregistrate în Nomenclatorul de stat al medicamentelor și/sau autorizate pentru import de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale; – alcoolului etilic nedenaturat destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în condițiile prevăzute de lege; – medicamentelor preparate în farmacii conform prescripțiilor magistrale; – mărfurilor de uz medical încadrate la pozițiile tarifare indicate în cuprinsul actual al art. 96 lit. b) din Codul fiscal.	<u>Se acceptă,</u> prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.

			Considerăm necesară menținerea cotei reduse de 8% pentru categoriile de produse prevăzute în redacția actuală a normei fiscale, având în vedere natura acestor produse și rolul lor esențial în realizarea dreptului la sănătate și în protecția financiară a populației. Medicamentele și produsele de uz medical nu pot fi asimilate bunurilor de consum ordinare. Acestea reprezintă bunuri esențiale pentru prevenirea, diagnosticarea, monitorizarea și tratarea bolilor, iar regimul fiscal aplicabil acestora trebuie analizat nu exclusiv prin prisma obiectivului de uniformizare fiscală, ci și în raport cu obligația statului de a proteja interesul public în sănătate, de a limita plățile directe din buzunar și de a asigura continuitatea tratamentului pentru pacienți. Majorarea cotei TVA de la 8% la 20% nu reprezintă o simplă ajustare tehnică a regimului fiscal, ci o intervenție cu impact material direct asupra prețului final al medicamentelor. Raportat la structura actuală a taxei, trecerea de la TVA 8% la TVA 20% determină o creștere efectivă de aproximativ 11,11% a sarcinii fiscale încorporate în prețul final, calculată prin raportarea noii cote la cota actuală. O asemenea creștere este susceptibilă să fie transferată, în proporție semnificativă, asupra pacientului, asupra fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, bugetului de stat și asupra instituțiilor medico-sanitare publice. Datele disponibile indică faptul că piața farmaceutică a Republicii Moldova a fost estimată la aproximativ 286,7 milioane euro, ceea ce, la un curs de schimb estimativ de 20 lei pentru 1 euro, corespunde unei valori de aproximativ 5,7 miliarde lei. Din	

			această sumă, circa 1,5 miliarde lei reprezintă medicamente compensate în ambulator, iar aproximativ 1 miliard lei reprezintă medicamente procurate prin achiziții publice pentru spitale. Prin urmare, segmentul rămas, suportat în principal de pacienți și de prestatorii privați, este estimat la aproximativ 3,2 miliarde lei, iar aplicarea cotei standard de 20% în locul cotei de 8% generează, numai asupra acestui segment, o povară suplimentară estimată la circa 359,3 milioane lei anual. Rezultă, așadar, că aparenta creștere a randamentului fiscal nu constituie un beneficiu bugetar net în sens material, ci o redistribuire regresivă a poverii financiare către pacienți, către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală și către instituțiile medico sanitare publice. Argumentul social este deopotrivă determinant. Aproximativ 31,1% din populație suferă de cel puțin o boală cronică, iar în rândul persoanelor cu vârsta de peste 65 de ani ponderea ajunge la aproximativ 85,2%. Pentru aceste categorii, medicamentele nu reprezintă o achiziție ocazională, ci o componentă esențială a tratamentului zilnic, a prevenirii complicațiilor și a evitării internărilor. În plus, aproximativ 16,1% din populație se auto-raportează ca neasigurată medical, iar în cea mai săracă quintilă această pondere depășește 21%, ceea ce înseamnă că o parte importantă a populației suportă deja integral costul medicamentelor din resurse proprii. Datele privind protecția financiară relevă că, în 2023, 9,5% din gospodăriile casnice au suportat cheltuieli catastrofale pentru sănătate, iar 4,2% au suportat cheltuieli împovărătoare.	

			Medicamentele reprezintă principalul determinant al cheltuielilor catastrofale, cu o pondere de aproximativ 44,9% din total, iar în cea mai săracă quintilă această pondere ajunge la aproximativ 74%. În aceste condiții, majorarea TVA la medicamente nu poate fi calificată drept o măsură neutră din punct de vedere social, întrucât produce un efect disproporționat exact asupra categoriilor de populație cu cea mai redusă capacitate de plată și cu cea mai mare nevoie terapeutică. La fel, considerăm, că măsura propusă prezintă și riscuri economice și concurențiale semnificative. Majorarea TVA este susceptibilă să determine retragerea de pe piață a unor produse cu rulaj redus sau cu marjă comercială limitată. În mod particular, o astfel de intervenție fiscală este susceptibilă să afecteze disproporționat farmaciile independente și operatorii economici mici sau mijlocii, care nu dispun de aceeași capacitate de absorbție a șocurilor fiscale precum lanțurile farmaceutice mari sau operatorii integrați vertical. În plan concurențial, aceasta poate accelera procesele de concentrare a pieței, reduce accesul teritorial la medicamente și spori dependența consumatorului de un număr restrâns de operatori dominanți. În același timp, majorarea abruptă a costului legal al medicamentelor creează un stimulent economic suplimentar pentru orientarea unei părți a cererii către surse neautorizate de aprovizionare, inclusiv prin introducere ilicită cu prețuri mai reduse, comerț online necontrolat sau alte circuite paralele. Un asemenea efect ar submina interese publice esențiale, precum trasabilitatea,	

			farmacovigilența, controlul calității și securitatea circuitului legal al medicamentelor. Totodată, argumentarea expusă în Nota de fundamentare, potrivit căreia aplicarea cotei standard a TVA pentru unele medicamente va contribui la extinderea listei medicamentelor compensate și la finanțarea programelor naționale din domeniul sănătății, nu este însoțită de calcule și argumente necesare. Or, modificarea propusă afectează direct mecanismul de compensare a medicamentelor. Conform Metodologiei de calcul a sumelor fixe compensate, acestea sunt determinate în baza prețurilor medicamentelor calculate inclusiv cu aplicarea cotei TVA de 8%. În consecință, majorarea cotei TVA impune revizuirea sumelor fixe compensate și identificarea resurselor financiare suplimentare necesare pentru menținerea nivelului actual de compensare. Se impune a fi menționat că mecanismul de compensare acoperă doar o parte din consumul de medicamente la nivel național. Lista medicamentelor compensate include 175 DCI, comparativ cu 1.102 DCI (în diferite doze și forme farmaceutice) autorizate și incluse în Nomenclatorul de stat al medicamentelor, ceea ce reprezintă aproximativ 16% din totalul acestora. Aceste date demonstrează că o parte semnificativă a consumului de medicamente rămâne în afara mecanismului de compensare, iar efectele majorării cotei TVA vor depăși semnificativ sfera medicamentelor compensate, afectând accesibilitatea tratamentului medicamentos pentru un număr considerabil de pacienți, care suportă integral costul tratamentului prescris în	

			condiții de ambulatoriu. De asemenea, creșterea prețului medicamentelor va influența costurile aferente și nivelului de asistență medicală spitalicească, generând majorarea costului serviciilor medicale și, implicit, a costului cazului tratat. Mai mult, standardele europene nu susțin o asemenea abordare. Directiva (UE) 2022/542, Directiva 2006/112/CE permit statelor membre aplicarea unor cote reduse sau chiar scutiri cu drept de deducere pentru bunuri de strictă necesitate, inclusiv pentru medicamente și produse farmaceutice prevăzute în Anexa III. Practica statelor membre confirmă că această flexibilitate este utilizată pentru protecția accesului la medicamente. În Franța, medicamentele rambursabile sunt supuse unei cote super reduse de 2,1%, în timp ce cota standard este 20%. În Croația, medicamentele eliberate pe bază de prescripție și anumite dispozitive medicale vitale sunt taxate cu 5%, în contextul unei cote standard de 25%. În Lituania, de la 1 ianuarie 2026, medicamentele și anumite produse medicale se supun unei cote de 5%, în timp ce cota standard rămâne 21%, iar cota redusă generală este 12%. În Estonia, medicamentele sunt menținute la cota redusă de 9%, în timp ce alte bunuri și servicii sunt supuse cotei standard. În România, reforma fiscală aplicabilă de la 1 august 2025 păstrează pentru produsele farmaceutice de uz uman o cotă redusă de 11%, în timp ce cota standard este 21%. Aceste exemple confirmă că statele europene utilizează regimul TVA pentru a atenua povara fiscală asupra medicamentelor, nu pentru a o amplifica până la nivelul cotei-standard. Bulgaria reprezintă un	

			exemplu concret al riscurilor asociate aplicării cotei-standard de TVA la medicamente într-un sistem cu protecție financiară fragilă. Cu o cotă de 20% la medicamente, rapoartele internaționale arată că pacienții bulgari suportă direct, din resurse proprii, peste 75–80% din cheltuielile pentru medicamente de ambulatoriu, unul dintre cele mai ridicate niveluri de plăți din buzunar din Uniunea Europeană. O replicare a unui asemenea model în Republica Moldova, în condițiile unei protecții financiare deja fragile, ar fi contrară obiectivului de reducere a plăților din buzunar și a cheltuielilor catastrofale pentru sănătate. În aceste condiții, menținerea cotei reduse de 8% pentru medicamente și produse de uz medical reprezintă un instrument legitim de politică publică orientat spre protejarea pacientului și spre limitarea plăților directe din buzunar. În schimb, aplicarea cotei-standard de 20% ar transfera o parte a poverii consolidării fiscale asupra pacienților, asupra vârstnicilor, asupra celor cu boli cronice și asupra categoriilor vulnerabile, fără a fi demonstrat în mod convingător caracterul necesar și proporționat al unei asemenea opțiuni. Reieșind din cele expuse, Ministerul Sănătății nu susține propunerea de abrogare a lit. b) liniuțele a doua și a treia, care ar avea drept efect aplicarea cotei-standard a taxei pe valoarea adăugată în mărime de 20% la medicamente și propune menținerea cotei reduse de TVA de 8% pentru medicamentele și produsele de uz medical prevăzute în redacția actuală a normei.	
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.:		Ministerul Sănătății	La art. 96 lit.b), liniuța a doua, textul „destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita	<u>Nu se accepta.</u> Propunerea nu poate fi susținută, întrucât stabilirea volumului

b) cote reduse în mărime de: - 8% – la mărfurile înregistrate în Nomenclatorul de stat al medicamentelor și/sau autorizate pentru import de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, la alcoolul etilic nedeenaturat de la pozițiile tarifare 220710000 și 220890910, destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita volumului contingentului anual stabilit de către Guvern, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la medicamentele preparate în farmacii conform prescripțiilor magistrale, cu conținut de ingrediente (substanțe medicamentoase) autorizate;			volumului contingentului anual stabilit de către Guvern” de substituit cu textul: destinat utilizării ca materie primă în procesul de fabricație a medicamentelor, în limita volumului anual aprobat de Ministerul Sănătății”. Sintagma „utilizării în medicină” este improprie pentru o substanță chimică și poate genera interpretări neuniforme, inclusiv confuzii cu utilizări care nu țin de procesul de fabricație a medicamentelor. Totodată, noțiunea de „contingent” nu este definită în legislația fiscală și farmaceutică și nu reflectă cu suficientă claritate obiectul reglementării. Utilizarea sintagmei „volum anual aprobat de Ministerul Sănătății” asigură o formulare mai clară și mai previzibilă pentru destinatarii normei. Ministerul Sănătății este autoritatea responsabilă de elaborarea și promovarea politicilor în domeniul medicamentului și activității farmaceutice, precum și de evaluarea necesităților sistemului de sănătate privind utilizarea alcoolului etilic în procesul de fabricație a medicamentelor. Stabilirea volumului anual de către autoritatea sectorială competentă asigură corelarea acestuia cu necesitățile reale ale pieței, contribuie la aplicarea unitară a cadrului normativ și reduce sarcinile administrative aferente procesului de aprobare.	contingentului anual de alcool prin Hotărâre de Guvern asigură implicarea și coordonarea tuturor autorităților publice relevante în procesul decizional, inclusiv a instituțiilor responsabile de monitorizarea, evidența și controlul circulației alcoolului. Or, aprobarea contingentului la nivel guvernamental permite o evaluare intersectorială a impactului economic, fiscal și de sănătate publică, asigurând transparența decizională și un mecanism adecvat de responsabilizare a autorităților implicate.
		CNPM	Impactul critic asupra sănătății publice și riscurile de prăbușire a pieței prin majorarea cotei TVA la medicamente de la 8% la 20% Propunerea guvernamentală cuprinsă în proiectul de lege privind simplificarea legislației fiscale și vamale (PFV2027), ce vizează majorarea agresivă a Taxei pe Valoarea	<u>Se acceptă</u>, prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.

			Adăugată (TVA) aplicate medicamentelor de la cota redusă de 8% la cota standard de 20%, constituie o decizie cu impact social și economic devastator. Promovată în condițiile în care rețeaua farmaceutică și lanțurile de aprovizionare se află deja într-o criză structurală profundă după 15 ani de politici restrictive, măsura va afecta direct accesul cetățenilor la tratamente esențiale și va destabiliza un sector de importanță strategică pentru securitatea statului. Comaniile și asociațiile din sectorul farmaceutic solicită cu fermitate menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente. Orice reformă fiscală în acest domeniu trebuie strict condiționată de: 1. Revizuirea adaosurilor comerciale și alinierea lor la valorile și metodologiile europene, ca alternativă reală și sustenabilă de echilibrare economică. 2. Promovarea urgentă și adoptarea noului proiect al Legii Farmaciei, document care stagnează în Guvern de doi ani fără a fi avansat, deși reprezintă pilonul fundamental de modernizare a sectorului. 3. Realizarea unui studiu de impact complet și independent înainte de punerea în aplicare a oricărei modificări legislative, pentru a evalua efectele cumulate ale taxării asupra lichidității importatorilor, viabilității farmaciilor și accesibilității buzunarului pacienților. Consecințele directe ale politicilor din ultimul deceniu și jumătate au plasat deja piața farmaceutică într-o situație critică: aproximativ 500 de farmacii (în special din mediul rural) s-au închis din cauza lipsei de rentabilitate, iar jumătate din medicamentele înregistrate în Catalogul Național de	

			Prețuri au dispărut complet de pe piață. În plus, adaosurile comerciale nu au mai fost revizuite din anul 2015, deși costurile operaționale generale au crescut semnificativ (salariile farmaciștilor înregistrând majorări de 22-30%, iar costurile cu utilitățile, chiria și logistica crescând exponențial). În acest context de vulnerabilitate, o majorarea cotei TVA de la 8% la 20% va genera o reacție în lanț catastrofală. Deoarece adaosul comercial este plafonat prin lege, farmaciile și depozitele nu au pârghii de absorbție a acestui șoc fiscal, ceea ce va duce la scumpirea imediată a medicamentelor pentru pacienți, lovind disproporționat în categoriile vulnerabile și pensionari. Pentru importatori, măsura va bloca lichiditățile financiare, forțându-i să reducă portofoliul de produse și determinând un nou val de penurie de medicamente vitale în spitale și farmacii. Mai mult, povara financiară se va răsfrânge direct și asupra bugetului de stat prin necesitatea de a majora masiv fondurile alocate pentru medicamentele compensate gestionate de CNAM. Paradoxal, în loc să sporească veniturile bugetare, suprataxarea la 20% va accelera prăbușirea economică a unităților farmaceutice rămase și va diminua încasările nete din impozitele pe salarii și contribuții. Comunitatea farmaceutică își exprimă disponibilitatea totală pentru un dialog structurat în cadrul unui grup de lucru dedicat, solicitând autorităților responsabilitate în vederea identificării unor soluții echilibrate care să nu compromită dreptul constituțional al cetățenilor la sănătate.	

		CNAM Cu referire la menținerea cotei de 8% TVA la toate medicamentele, dispozitivele medicale pentru persoanele cu diabet zaharat. Argumentarea expusă în Nota de fundamentare, potrivit căreia aplicarea cotei standard a TVA pentru unele medicamente va contribui la extinderea listei medicamentelor compensate și la finanțarea programelor naționale din domeniul sănătății, nu este însoțită de o analiză a efectelor măsurii asupra mecanismului de compensare a medicamentelor, asupra FAOM și asupra cheltuielilor suportate de pacienți. Totodată, modificarea propusă afectează direct mecanismul de compensare a medicamentelor. Conform Metodologiei de calcul a sumelor fixe compensate, acestea sunt determinate în baza prețurilor medicamentelor calculate inclusiv cu aplicarea cotei TVA de 8%. În consecință, majorarea cotei TVA impune revizuirea sumelor fixe compensate și identificarea resurselor financiare suplimentare necesare pentru menținerea nivelului actual de compensare. În acest context, majorarea cotei TVA de la 8% la 20% va genera creșterea costului medicamentelor și dispozitivelor medicale compensate și, implicit, a cheltuielilor suportate din FAOM. Având în vedere că pentru anul 2026 sunt prevăzute alocații de peste 1,4 miliarde lei pentru compensarea medicamentelor și dispozitivelor medicale, impactul financiar suplimentar estimativ al majorării cotei TVA constituie peste 168 milioane lei anual. În aceste condiții, argumentul expus în Nota de fundamentare privind extinderea listei	<u>Se acceptă,</u> prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.

			medicamentelor compensate și finanțarea programelor naționale de sănătate necesită o fundamentare financiară suplimentară, inclusiv prin evaluarea efectelor asupra sustenabilității mecanismului de compensare, a capacității de menținere a nivelului actual de protecție financiară a beneficiarilor și a posibilităților reale de extindere a accesului populației la medicamente și dispozitive medicale compensate. Impactul asupra pacienților și asupra FAOAM poate fi ilustrat prin două exemple a celor mai utilizate medicamente pentru tratamentul bolilor cronice. Astfel, pentru denumirea comună internațională (DCI) Dapagliflozinum, utilizat în tratamentul diabetului zaharat și insuficienței cardiace, majorarea cotei TVA ar genera cheltuieli suplimentare estimate pentru FAOAM de circa 29,4 milioane lei anual. Totodată, pentru denumirea comercială Forxiga 10 mg, utilizată anual de aproximativ 32.240 beneficiari, contribuția anuală a pacientului va constitui 3965 lei, în crește cu circa 396 lei per beneficiar. În cazul DCI Rivaroxabanum, utilizat pentru prevenirea accidentului vascular cerebral și a complicațiilor tromboembolice, majorarea cotei TVA ar genera cheltuieli suplimentare estimate pentru FAOAM de circa 24,1 milioane lei anual. Pentru denumirea comercială Xarelto 20 mg, utilizată de aproximativ 4.582 beneficiari anual, contribuția anuală a pacientului ar constitui 4515 lei, în crește cu circa 451 lei per beneficiar. Exemplele prezentate demonstrează că majorarea cotei TVA va genera concomitent creșterea cheltuielilor FAOAM și a contribuției financiare suportate de	

			pacienți, afectând în special persoanele cu afecțiuni cronice care necesită tratament continuu și de lungă durată. Se impune a fi menționat că mecanismul de compensare acoperă doar o parte din consumul de medicamente la nivel național. Potrivit datelor Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, volumul vânzărilor de medicamente pe piața farmaceutică în anul 2025 a constituit 266,32 mil. euro, echivalentul a circa 5,2 miliarde lei (sursa: https://amdm.gov.md/ro/news/pia-a-farmaceutic-date-statistice-2025), în timp ce cheltuielile FAOAM pentru medicamente și dispozitive medicale compensate au constituit aproximativ 1,3 miliarde lei, reprezentând circa un sfert din valoarea totală a pieței farmaceutice. Totodată, Lista medicamentelor compensate include 175 DCI, comparativ cu 1.102 DCI (în diferite doze și forme farmaceutice) autorizate și incluse în Nomenclatorul de stat al medicamentelor, ceea ce reprezintă aproximativ 16% din totalul acestora. Aceste date demonstrează că o parte semnificativă a consumului de medicamente rămâne în afara mecanismului de compensare, iar efectele majorării cotei TVA vor depăși semnificativ sfera medicamentelor compensate, afectând accesibilitatea tratamentului medicamentos pentru un număr considerabil de pacienți, în special pentru persoanele care suportă integral costul tratamentului, pacienții cu afecțiuni cronice și categoriile social-vulnerabile. În lipsa unor măsuri compensatorii adecvate, impactul fiscal al majorării TVA se va reflecta în creșterea coplăților pentru medicamentele	

			compensate parțial și în majorarea costului medicamentelor necompensate. Acest efect va afecta în mod deosebit persoanele cu boli cronice, vârstnicii, persoanele cu dizabilități și alte categorii vulnerabile, pentru care tratamentul medicamentos continuu reprezintă o condiție esențială pentru menținerea stării de sănătate. Creșterea poverii financiare asociate tratamentului poate conduce la reducerea aderenței la tratament, amânarea procurării medicamentelor prescrise sau întreruperea administrării acestora din motive financiare. Consecințele unor astfel de situații depășesc sfera consumului de medicamente și se răsfrâng asupra întregului sistem de sănătate prin agravarea bolilor cronice, creșterea frecvenței acutizărilor, apariția complicațiilor și majorarea necesității de acordare a serviciilor medicale costisitoare, inclusiv a spitalizărilor care ar putea fi prevenite prin tratament medicamentos continuu și accesibil. Totodată, creșterea prețului medicamentelor va influența costurile aferente tuturor nivelurilor de asistență medicală în care acestea sunt utilizate, inclusiv asistența medicală spitalicească, asistența medicală specializată de ambulatoriu și programele de sănătate finanțate din FAOM, generând majorarea costului serviciilor medicale și, implicit, a costului cazului tratat (estimativ impactul financiar +120 mil.lei anual). Experiența internațională relevă faptul că majoritatea statelor europene aplică cote reduse de TVA pentru medicamente, acestea fiind considerate bunuri esențiale pentru sănătatea publică. Astfel, Franța aplică o cotă de 2,1% pentru anumite medicamente	

			rambursabile, Luxemburg – 3%, Italia și Spania – 4%, iar Austria, Belgia și Bulgaria aplică cote reduse cuprinse între 5% și 10% pentru medicamente eliberate pe bază de prescripție medicală. Totodată, Irlanda și Cipru aplică, pentru anumite categorii de medicamente și produse esențiale, cote 0% de TVA. Analizele comparative privind regimurile de TVA aplicabile în statele membre ale Uniunii Europene evidențiază tendința de menținere a unor regimuri fiscale preferențiale pentru medicamente, în vederea asigurării accesibilității tratamentului medicamentos pentru populație (EU VAT Rates Guide: https://eurocompta.eu/guides/eu-vat-rates/). În același sens, Organizația Mondială a Sănătății promovează politici orientate spre reducerea barierelor financiare în accesul la medicamente esențiale și asigurarea accesului echitabil la tratament, în special pentru persoanele cu boli cronice și din grupuri vulnerabile.	
	Puncte din proiect: Art. II, pct. 54 – art. 96; Art. XXIV privind intrarea în vigoare.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Cota redusă TVA la medicamente Solicităm menținerea cotei reduse TVA la medicamente, datorită la argumentele prezentate mai jos. Medicamentele nu sunt bunuri de lux sau de confort, dar sunt produse sociale, de strictă necesitate. O persoană cu venituri mari nu cumpără de 20 de ori mai multe medicamente sau tratamente oncologice doar pentru că este bogată. Nevoia de medicamente este strict biologică, nu financiară. Majorarea TVA de la 8% la 20% va genera o creștere directă și imediată a prețurilor la raft. Persoanele în etate, cele cu boli cronice și familiile cu venituri mici alocă deja o cotă mare din bugetul lor lunar pentru sănătate.	<u>Se acceptă,</u> prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.

			Pentru acești cetățeni, o creștere a prețului înseamnă un risc direct de a renunța parțial sau total la tratament, fapt ce poate agrava starea lor de sănătate. Identificarea exactă a beneficiarilor și distribuirea banilor implică costuri administrative și procese birocratice complexe. Mulți cetățeni vulnerabili (cum ar fi bătrânii din mediul rural fără acces la internet sau la asistență socială) pot rămâne în afara acestor programe, suferind direct din cauza prețurilor majorate din farmacii. Scumpirea medicamentelor în farmacii va determina pe mulți pacienți să recurgă la amânarea tratamentului unor afecțiuni ușoare. Netratate la timp, aceste boli se vor agrava și se vor transforma în urgențe medicale. Acest lucru va muta povara financiară direct pe umerii spitalelor publice și ai bugetului asigurărilor medicale de stat (CNAM), generând cheltuieli mult mai mari decât sumele colectate suplimentar din majorarea TVA. Standarde UE: Majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene folosesc cote reduse sau super-reduce (între 0% și 10%) pentru produsele farmaceutice, recunoscând funcția lor socială crucială. Produsele farmaceutice sunt incluse în Anexa III la DIRECTIVA 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, pentru care se aplică cotă redusă la TVA. Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru și în parteneriat cu Asociația de Turism Medical din Moldova, a demarat elaborarea unei Foi de Parcurs pentru perioada 2026–2030 pentru dezvoltarea turismului medical și pentru promovarea Republicii Moldova ca destinație	

			competitivă în acest domeniu. Majorarea cotei TVA va duce la scumpirea medicamentelor și, respectiv, a serviciilor medicale, ceea ce constituie un dezavantaj în dezvoltarea Moldovei ca un hub regional pentru turismul medical. Proiectul de lege stabilește că cota TVA redusă de 8% va fi menținută pentru livrările de pâine și lapte. Considerăm că aceeași impozitare indirectă trebuie aplicată și medicamentelor, recunoscând funcția lor socială crucială.	
		Asociația Producătorilor de medicamente din Moldova	Modificările propuse vizează două intervenții cu impact major asupra sectorului farmaceutic – (1) eliminarea cotei TVA reduse de 8% aplicabile medicamentelor și introducerea cotei standard de 20%, precum și (2) anularea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru materia primă medicamentoasă, materialele, articolele și ambalajul utilizate la producerea medicamentelor. Industria farmaceutică autohtonă este recunoscută prin Programul Național de Dezvoltare Industrială 2024-2028 ca sector de importanță strategică pentru Republica Moldova. În acest context, Asociația consideră că reforma fiscală propusă contravine obiectivelor naționale de dezvoltare industrială, accesibilității medicamentelor și angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană.	<u>Se acceptă,</u> prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.
		EBA	Totodată, propunem menținerea cotei de 8% pentru medicamente, indiferent de clasificare, în concordanță cu practica europeană unanimă și cu necesitatea asigurării accesului populației la tratament. Practica statelor membre confirmă această orientare - niciun stat membru	<u>Se acceptă,</u> prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.

			UE nu aplică cota standard la medicamente esențiale sau produse agricole primare. Creșterea la 20% ar plasa Moldova în contradicție directă cu filozofia Directivei 112 și cu angajamentele asumate prin Acordul de Asociere. Modificările respective vor avea următoarele consecințe imediate: • Șoc inflaționist de lanț: În condițiile unei piețe energetice regionale și globale extrem de volatile, majorarea costurilor energetice va scumpi automat toate produsele și serviciile autohtone. • Presiune pe creșterea economică: Agenții economici vor suporta costuri de producție mai mari, fapt ce va reduce competitivitatea mărfurilor moldovenești și va frâna activitatea economică. • Scăderea puterii de cumpărare: Costurile finale vor fi suportate de cetățeni, accentuând vulnerabilitatea socială. Dintre cele 27 state membre UE, 26 aplică cotă redusă pe produse alimentare pe întreg lanțul valoric. Singurul stat care aplică cota standard pe alimente este Danemarca — model susținut de cel mai avansat sistem de redistribuire socială din lume, ireplicabil în contextul Republicii Moldova. Nici un stat membru cu profil economic și social comparabil cu Moldova nu aplică cota standard pe alimente procesate concomitent cu cotă redusă pe producția primară — configurația actuală moldovenească este unică în spațiul european. Germania reintroduce cota redusă de 7% pentru HoReCa din 2026, după ce a constatat contracția sectorială generată de revenirea la cota standard	

			în 2024 — confirmând că majorarea cotei pe acest segment reduce, nu crește, veniturile bugetare. Aplicarea cotei de 8% uniform pe lanțul valoric agroalimentar în Republica Moldova nu reprezintă o măsură inovatoare sau riscantă — ci alinierea la practica standard europeană, conformă Directivei 2006/112/CE, fără necesitatea vreunei derogări și în deplină concordanță cu angajamentele asumate prin Acordul de Asociere RM–UE. Astfel, solicităm aplicarea cotei reduse de 8% TVA uniform pe întreg lanțul valoric agroalimentar. Directiva 112/2006/CE, prin Anexa III, recunoaște explicit că energia electrică, gazele naturale, medicamentele și produsele agricole sunt bunuri de necesitate fundamentală, pentru care statele membre sunt îndreptățite să aplice cote reduse de minimum 5%. Reforma adusă prin Directiva 2022/542 a consolidat această direcție, confirmând că energia, gazele naturale până în 2030 și medicamentele rămân în sfera cotelor preferențiale.	
		Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Eliminarea cotei reduse de TVA la medicamente și majorarea acesteia la 20% reprezintă, pentru companiile din sector, una dintre cele mai îngrijorătoare măsuri ale proiectului. Medicamentele nu sunt bunuri de lux, ci produse de strictă necesitate socială; nevoia de medicamente este biologică, nu financiară. Majorarea cotei s-ar transla direct și imediat în prețuri mai mari la raft, afectând disproporționat persoanele în etate, bolnavii cronici și familiile cu venituri reduse, dintre care mulți ar fi forțați să amâne sau să abandoneze tratamentul. Impactul este amplificat de fragilitatea structurală a sectorului: aproximativ 500 de farmacii s-au închis din lipsă de	<u>Se acceptă,</u> prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.

			rentabilitate, adaosurile comerciale nu au fost revizuite din 2015, iar peste 90% dintre medicamente sunt importate. Importatorii achită TVA la vamă anticipat, în numerar, și o recuperează doar ulterior din vânzări — astfel încât saltul de la 8% la 20% creează un blocaj de lichiditate care poate reduce stocurile și restrânge gama de medicamente disponibile. Scumpirea va muta, în plus, povara către spitalele publice și bugetul CNAM, generând costuri mai mari decât veniturile colectate suplimentar. Subliniem că proiectul însuși menține cota redusă de 8% pentru pâine și lapte, recunoscând caracterul lor de necesitate de bază; aceeași logică socială trebuie aplicată, cu atât mai mult, medicamentelor. Practica europeană este consecventă în acest sens, produsele farmaceutice fiind incluse în Anexa III la Directiva 2006/112/CE, iar majoritatea statelor membre aplicând cote reduse sau super-reduse. Ca alternativă sustenabilă de creștere a veniturilor din sector, recomandăm revizuirea adaosurilor comerciale la niveluri europene, în paralel cu promovarea proiectului Legii Farmaciei, aflat în Guvern de doi ani. Solicităm menținerea cotei reduse de 8% TVA la medicamente, realizarea unui studiu de impact privind efectele cumulate asupra accesului la tratament și a lichidității importatorilor, precum și revizuirea adaosurilor comerciale ca alternativă fiscală.	
		Federația Sindicală „Sănătatea”	Aplicarea cotei standard (20%) a TVA pentru medicamente, în opinia Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova, nu garantează scopul scontat de extindere a listei medicamentelor	Se acceptă, prin menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru medicamente.

			compensate și finanțarea mai multor programe naționale în sănătate, după cum este invocat în Nota informativă la proiect. Or, majorarea cotei TVA la medicamente și dispozitive medicale, inevitabil va genera în lanț creșterea prețurilor acestora și va pune o presiune enormă pe sistemul de sănătate. Dintr-o altă perspectivă, pentru medicamentele și dispozitivele medicale compensate vor trebui prevăzute sume suplimentare considerabile în contul fondurilor obligatorii de asigurări medicale gestionate de Compania Națională de Asigurări în Medicină. Prin urmare, extinderea listei medicamentelor compensate nu va putea fi realizată, ba din potrivă există certitudinea ca volumul medicamentelor și dispozitivelor medicale compensate se va diminua considerabil. De specificat că TVA este o taxă transferată nu în contul fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală gestionate de Compania Națională de Asigurări în Medicină, dar în contul bugetului de stat. Subsidiar, deși în Nota informativă la proiect se face trimitere la această Directivă și se argumentează că noile prevederi vor alinia legislația fiscală a statului la prevederile Uniunii Europene, ținem să reamintim despre prevederile DIRECTIVEI 2006/112/CE A CONSILIULUI UNIUNII EUROPENE din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, care permite statelor membre să aplice cote reduse la medicamente până la 5%, sau chiar și cota “zero” pentru unele medicamente esențiale. În acest	

			fel se urmărește scopul de reducere a prețului final al medicamentelor esențiale pe care le vor achita cetățenii. Or, majorarea cotei TVA de la 8% la 20% la medicamente va avea consecințe grave, nu doar asupra fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, dar și asupra cetățeanului care va cumpăra efectiv medicamentul de la farmacie. Există și un alt risc generat de creșterea cotei TVA la medicamente – insuficiența surselor financiare va duce la reducerea nu doar a volumului medicamentelor, dar și la reducerea calității acestora. Tot în acest context este important de menționat că Transferurile de la bugetul de stat pentru categoriile asigurate de Guvern în fondurile obligatorii de asigurări medicale în anul 2025 au constituit doar 41,9% din totalul veniturilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2025, în pofida faptului că ponderea acestor transferuri de la bugetul de stat ar fi trebuit să constituie cel puțin 60%. Acesta este un argument în plus că povara financiară a constituirii fondurilor obligatorii de asigurări medicale este pusă în seama salariaților. Totodată, instituțiile medicale, care sunt finanțate din fondurile obligatorii de asistență medicală, vor fi impuse de a suporta cheltuieli suplimentare la capitolul medicamente, în contextul în care multe din acestea deja sunt în imposibilitate de a asigura necesarul total de medicamente, în condițiile în care actualmente circa 80% din totalul surselor financiare deținute sunt direcționate către acoperirea cheltuielilor de personal.	

Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de: - 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, exclusiv 0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, exclusiv 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, exclusiv 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;	Articolul 96 litera b) liniuța a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă.	I.P. „Oficiul Național al Viei și Vinului”	Cu referire la majorarea cotei TVA de la 8% la 20%, deși proiectul prevede restituirea lunară a TVA, acest mecanism nu elimină impactul economic indirect asupra producătorilor vitivinicoli. Problema esențială nu este dreptul la restituirea taxei, ci necesitatea finanțării anticipate a acesteia. În practică, întreprinderea este obligată să achite integral TVA aferentă bunurilor și serviciilor procurate, utilizând resurse financiare proprii sau credite bancare, iar restituirea ulterioară nu înlătură necesitatea mobilizării acestor lichidități și nici costurile financiare generate de indisponibilizarea temporară a capitalului. Viticultura este una dintre ramurile agricole cu cele mai ridicate costuri investiționale și cu cea mai lentă recuperare a capitalului investit. Costul înființării unui hectar de plantație viticolă modernă depășește 480.000 lei, iar plantația începe să genereze venituri comerciale doar după aproximativ 4–5 ani. O exploatare viticolă de aproximativ 100 hectare suportă anual cheltuieli de exploatare care depășesc 6 milioane lei, incluzând produse de uz fitosanitar, fertilizanți, combustibil, energie electrică, lucrări mecanizate, piese de schimb și alte inputuri agricole. Aplicarea cotei standard de TVA presupune mobilizarea unor resurse financiare suplimentare, care trebuie achitate înainte de recuperarea taxei. Din analiza proiectului de lege și a Notei de fundamentare nu rezultă existența unei obligații impuse de acquis-ul Uniunii Europene privind eliminarea cotei reduse de TVA de 8% aplicabile producției agricole și aplicarea cotei standard de 20%. Proiectul nu identifică nicio dispoziție	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la producția din zootehnie, fitotehnie și horticultură, concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, lapte, legume, fructe).

			din legislația Uniunii Europene care ar obliga Republica Moldova să renunțe la regimul fiscal preferențial aplicabil agriculturii. Dimpotrivă, cadrul juridic european conferă statelor membre dreptul de a aplica cote reduse de TVA pentru anumite categorii de bunuri și servicii, inclusiv pentru produse agricole și alimentare. Astfel, articolul 98 alineatele (1) și (2) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2022/542, prevede că statele membre pot aplica una sau două cote reduse de TVA pentru bunurile și serviciile enumerate în Anexa III, care include expres produse alimentare și anumite bunuri utilizate în agricultură, ceea ce demonstrează că aplicarea unui regim fiscal diferențiat pentru agricultură reprezintă o opțiune recunoscută de dreptul Uniunii Europene. Prin urmare, armonizarea legislației fiscale nu presupune eliminarea obligatorie a cotelor reduse aplicabile agriculturii. Această abordare este confirmată și de practica statelor membre, astfel: Germania aplică o cotă redusă de 7%, Franța 5,5%, Polonia 5%, Olanda 9%, Austria 10%, iar Italia și Spania aplică cote reduse cuprinse între 4% și 10%, în funcție de categoria produselor. Deosebit de relevant este cazul Ungariei, care aplică cea mai ridicată cotă standard de TVA din Uniunea Europeană (27%), dar menține concomitent cote reduse de 5% și 18% pentru numeroase produse alimentare și agricole. Aceste exemple demonstrează că menținerea unui regim preferențial de TVA pentru agricultură constituie un instrument legitim de politică fiscală și de	

			susținere a competitivității sectorului. Având în vedere argumentele expuse, sectorul vitivinicol consideră că menținerea cotei reduse de 8% TVA pentru producția agricolă reprezintă o măsură justificată din punct de vedere juridic, economic și social. Aceasta este compatibilă cu legislația Uniunii Europene, este aplicată pe scară largă de statele membre și contribuie la menținerea lichidităților întreprinderilor agricole, la stimularea investițiilor și la consolidarea competitivității unui sector strategic pentru economia Republicii Moldova. Modificările fiscale asupra costurilor inputurilor agricole și competitivității sectorului vitivinicol vor avea impact indirect și va produce efecte economice asupra sectorului vitivinicol prin majorarea costurilor bunurilor și serviciilor indispensabile procesului de producție. Creșterea fiscalității aplicabile produselor energetice, transportului și altor categorii de bunuri și servicii va determina inevitabil majorarea costurilor suportate de furnizorii de inputuri agricole, care vor transfera aceste costuri în prețul final al produselor comercializate. În consecință, producătorii vitivinicoli vor suporta majorări succesive ale costurilor aferente combustibilului utilizat pentru lucrările mecanizate, energiei electrice necesare irigației, procesării și depozitării, produselor de uz fitosanitar, fertilizanților, materialului săditor, sistemelor de susținere, ambalajelor, transportului și serviciilor logistice. În economie, costurile fiscale nu dispar, ci se transferă de-a lungul întregului lanț valoric. Astfel, chiar și în situațiile în care o modificare fiscală nu este aplicată direct producătorului	

			agricol, aceasta este reflectată în costul tuturor bunurilor și serviciilor pe care acesta le achiziționează pentru desfășurarea activității sale. Pentru o exploatare viticolă cu o suprafață de aproximativ 100 ha, costurile anuale de întreținere depășesc 6 milioane lei. O majorare medie cu numai 10% a costurilor aferente inputurilor agricole determină cheltuieli suplimentare estimate la aproximativ 600.000 lei anual, fără a include impactul majorării costurilor salariale și al modificării regimului TVA. Aceste cheltuieli suplimentare nu pot fi transferate integral în prețul produsului finit. Sectorul vitivinicol activează într-un mediu concurențial, orientat preponderent spre export, unde prețurile sunt determinate de piață, iar posibilitatea majorării prețului de comercializare este limitată. În consecință, majorarea costurilor de producție conduce la reducerea marjei de profit, diminuarea resurselor destinate investițiilor și afectarea competitivității producătorilor moldoveni pe piețele externe. De asemenea, păstrarea scutirilor de TVA la importul și livrarea tehnicii și utilajelor agricole inclusiv și pentru cele aduse ca aport în capitalul statutar, deoarece aplicarea TVA la tehnica și utilajele agricole specializate ar genera costuri financiare suplimentare și ar afecta fluxul de numerar al producătorilor, iar în situațiile în care TVA nu poate fi recuperată integral sau prompt, aceasta s-ar reflecta direct în majorarea costului de producție al strugurilor și, implicit, al vinului. Spre deosebire de alte ramuri economice, viticultura presupune investiții foarte ridicate, recuperabile într-o perioadă îndelungată, un consum	

			intensiv de forță de muncă și o dependență directă de costurile inputurilor agricole. În aceste condiții, majorarea simultană a costurilor salariale, aplicarea cotei standard de TVA și creșterea indirectă a costurilor de producție vor produce un efect cumulativ asupra întregului lanț valoric vitivinicol. În condițiile în care sectorul se confruntă deja cu reducerea suprafețelor viticole, cu lipsa forței de muncă și cu diminuarea rentabilității investițiilor, implementarea măsurilor propuse, riscă să accelereze procesul de reducere a patrimoniului viticol, să diminueze investițiile private și să afecteze competitivitatea vinurilor moldovenești pe piețele externe. În același timp, diminuarea investițiilor în sectorul vitivinicol va avea consecințe directe asupra economiei naționale, prin reducerea volumului de materie primă destinată procesării, diminuarea exporturilor, scăderea încasărilor bugetare și afectarea ocupării forței de muncă în mediul rural. Sectorul vitivinicol consideră că obiectivele de consolidare fiscală și simplificare administrativă pot fi realizate fără afectarea competitivității agriculturii, prin identificarea unor soluții fiscale echilibrate, adaptate specificului sectoarelor investiționale și orientate spre menținerea capacității investiționale a producătorilor.	
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de: - 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare:	Articolul 96 litera b) liniuța a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă.	Moldova Fruct	Ministerul Finanțelor susține că astfel aliniază legislația la standardele UE. Este o eroare impardonabilă de interpretare. Directiva 2006/112/CE a Consiliului UE (Anexa III) le permite și chiar le recomandă statelor membre să aplice cote reduse de TVA pentru alimente și produse agricole pentru a proteja securitatea alimentară a populației și fermierii.	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la producția din zootehnie, fitotehnie și horticultură, concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, lapte, legume, fructe).

010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, exclusiv 0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, exclusiv 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, exclusiv 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;			Consecințe economice: Argumentul că măsura va ajuta fermierii să nu mai aibă bani blocați în cont sub formă de TVA este neconcludent. Trecerea bruscă la 20% înseamnă un șoc uriaș pe întreg lanțul valoric și în sectorul real al economiei. Pentru fiecare milion de lei la vânzarea de fructe, un procesator sau un lanț de magazine va trebui să blocheze o sumă TVA cu 120.000 de lei mai mare în facturile de achiziție. Deoarece marile rețele au bugete de cash-flow rigide, ele vor transfera această presiune direct pe umerii fermierilor, scăzând prețul de achiziție la poarta întreprinderilor agricole. Mai mult, un decalaj atât de mare (20% în loc de 8%), va scădea capitalul de lucru al fermierilor cu peste 12% la fiecare tranzacție, va duce la prăbușirea prețurilor la producător și va exploda comerțul la negru și la colț de stradă, falimentând producătorii de bună credință care își plătesc taxele și își onorează în termen obligațiunile față de bugetul de stat. Solicităm menținerea cotei reduse de TVA de 8% pentru producția din horticultură, fitotehnie și zootehnie în formă naturală, precum și pentru inputurile critice (energie electrică și gaze livrate sectorului agricol), stopând trecerea la cota de 20% care ar decapitaliza instantaneu lanțul valoric.	
		AO Forța Fermierilor A.O. Asociația Producătorilor Agricoli „Teragonord”	Asociatia CATEGORIC nu sustine ideea ridicarii cotei TVA la 20% pentru productia agroalimentar, inclusiv seminte. Mentionăm că in nota fundamentală lipsesc calcule privind impactul eventual al acestei masuri atât la capitolul scumpirilor produselor agroalimentare, cat si la cresterea veniturilor bugetare. Considerăm că	

			majorarea propusă va genera următoarele consecințe nefaste: a) Creșterea poverii fiscale asupra numărului mare de agricultori. Actualul model de agricultură a adus la decapitalizarea enormă a fermierilor micro, mici și mijlocii și dependență profundă a acestora de furnizori de inputuri și cumpărători de producția agricolă. În asemenea condiții agricultorii din mai multe sub-sectoare (cereale, oleaginoase, zootehnie etc.) nu vor avea posibilitate să ridice prețul de achiziționare la propria producție cu procentul majorării TVA. Astfel, pentru marea majoritatea fermierilor creșterea TVA ar aduce doar majorarea semnificativă a cheltuielilor în formă de impozite fără recuperarea acestora. Ar suferi și fermierii micro- neplatitori de TVA, la care se va micșora prețul de achiziție a producției lor cu 12 %. În starea în care se află actualmente sectorul agrar, această majorare poate fi fatală pentru numărul extins de producători agricoli și ar accelera insolvența în domeniul. b) Extinderea economiei tenebre. Evident că în situația creșterii poverii fiscale o parte din fermieri vor recurge la vânzări fără evidență, ceea ce ar genera micșorarea veniturilor bugetare și diminuarea prețurilor de achiziții a producției agricole. Totodată, va apărea și interes sporit pentru fraude cu TVA 20 % pentru companiile-fantome, care vor activa ca intermediarii în procesul achiziționării producției agricole. c) Scumpiri pentru consumatori. Majorarea TVA inevitabil ar genera creșterea prețurilor la mai multe produse agroalimentare, în special la produse de primă necesitate cum ar fi pâine, lactate, legume. În acest context,	

			vă amintim că aproape toate tarile UE, care sunt mult mai bogate decat Republica Moldova, taxeaza lanturile agroalimentare cu cota redusa de TVA (de la 5 pind la 11 %), iar anumite state aplica pentru lanturile de produse alimentare de prima necesitate chiar cota 0 de TVA. Pentru noi este absolut inexplicabil de ce Moldova, fiind in faza destul de avansată de aderare la Uniune Europeană, renuntă la practicile bune ale UE. d) Majorarea semnificativă a cheltuielilor bugetare privind restituirea TVA la export. In urma majorării cotei TVA, companiile-exportatoare ale productiei agricole vor primi restituirea TVA din buget de 2,5 ori mai mult față de sumele existente. Remarcăm faptul ca in sectorul cerealier si oleaginos drept rezultat a majorarii TVA povara fiscală creste pentru fermierii micro, mici si mijlocii, care si asa se află în situatia dificilă, in timp ce beneficii de majorare a finantarii din partea statului vor primi un grup ingust de traideri transnationali.	
		Asociațiile cu profil zootehnic (Asociația Producătorilor de carne de porc, Asociația fermierilor producători de lapte, Asociația națională de ovine și caprine, Asociația patronală a avicultorilor, A.O. Cunicultorii	În prezent, sectorul zootehnic și agricol din Republica Moldova traversează una dintre cele mai dificile perioade. Creșterea exponențială a costurilor de producție (energie, furaje, inputuri), secete și arșițe persistente, accesul extrem de limitat și scump la finanțare, o piață afectată de invazie masivă cu produse din import, precum și exodul continuu al forței de muncă, au adus fermierii în pragul colapsului. În aceste condiții de vulnerabilitate majoră, inițiativa de a majora cota TVA la 20% pe lanțul valoric riscă să producă efecte economice și sociale contrare celor scontate de Ministerul Finanțelor.	

		Moldovei, A.O. Miobilact) În acest context, Asociațiile cu profil zootehnic se opun majorării cotei TVA la 20% și SOLICITĂ aplicarea unei cote reduse unice de TVA pentru ÎNTREG LANȚ agroalimentar (de la materia primă, procesare, până la produsul finit la raft), bazându-se pe următoarele argumente profesioniste: 1. Argumentul de Competitivitate și Protejare a Producătorului Autohton O cotă de 20% a TVA va pune o presiune imensă pe costurile de producție și pe fluxul de numerar (cash-flow) al fermierilor. Aplicarea unei cote majorate va face ca produsele agroalimentare moldovenești să devină instantaneu necompetitive în raport cu produsele importate din țările vecine sau din UE, unde agricultura este masiv subvenționată, iar cotele de TVA la alimente sunt reduse. Pierderea pieței interne în favoarea importurilor va duce la falimentarea fermelor locale, reducerea investițiilor și pierderea irecuperabilă a locurilor de muncă din mediul rural. 2. Argumentul Fiscal: Eliminarea evaziunii și simplificarea administrativă Aplicarea unei cote unice reduse pe întreg lanțul valoric (nu doar la materia primă, ci și la procesare și vânzare) elimină blocajele financiare cauzate de diferențele de cote de TVA. Când materia primă are o cotă, iar produsul finit alta, se creează dezechilibre de TVA care blochează capitalul de lucru al companiilor prin proceduri greoaie de rambursare a TVA-ului de la stat. Totodată, experiența țărilor din regiune demonstrează că o cotă redusă a TVA la alimente diminuează drastic evaziunea fiscală și economia tenebroasă (vânzările fără factură),	

			crescând astfel baza de impozitare și încasările la bugetul de stat pe termen mediu și lung. 3. Argumentul Social și Impactul Inflaționist Orice decizie fiscală care crește direct sau indirect costurile de producție și de procesare în zootehnie se transferă inevitabil în prețul final la raft. Majorarea TVA la 20% va genera un val inflaționist la produsele de strictă necesitate (carne, lactate, ouă). Deoarece alimentele reprezintă ponderea majoritară în coșul de consum al cetățenilor Republicii Moldova, o astfel de măsură va lovi disproporționat în categoriile sociale vulnerabile, erodând sever puterea de cumpărare și nivelul de trai al populației. 4. Armonizarea cu Acquis-ul Comunitar (Directiva 2006/112/CE) Instituirea unei cote reduse de TVA la produsele agroalimentare nu este o favoare, ci o practică standard europeană, recomandată și protejată de legislația UE. Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în mod special prin Anexa III, permite și încurajează statele membre să aplice cote reduse de TVA pentru produsele alimentare (inclusiv animale vii, semințe, plante și ingrediente utilizate în prepararea alimentelor) și pentru inputurile agricole. Statele UE folosesc această prevedere tocmai ca măsură esențială pentru a garanta accesul populației la hrană la prețuri rezonabile și pentru a-și susține sectoarele agricole. CONCLUZII ȘI SOLICITĂRI Proiectul Politicii Fiscale și Vamale pentru anul 2027 necesită o reevaluare aprofundată, matură și responsabilă a	

			impactului asupra sectorului agroalimentar. Asociațiile cu profil zootehnic solicită imperativ: 1. Renunțarea la inițiativa introducerii cotei standard de 20% a TVA în sectorul agroalimentar. 2. Introducerea unei cote reduse unice de TVA pe întreg lanțul valoric agroalimentar, în spiritul practicilor europene și al Directivei 2006/112/CE. 3. Elaborarea, în regim de urgență, a unei analize complete și transparente de impact (ex-ante) privind efectele măsurilor fiscale propuse asupra fermierilor, industriei alimentare, inflației și bugetelor gospodăriilor. Considerăm cota redusă unică de TVA drept o măsură esențială de securitate națională, menită să protejeze producția autohtonă, să asigure supraviețuirea satului moldovenesc și să garanteze securitatea alimentară a Republicii Moldova.	
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de: - 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, exclusiv 0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960, 070970000, 070993100,	Articolul 96 litera b) liniuța a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă.	SRL „Agromixt TDG”	Modificările ce vizează taxa pe valoarea adăugată Și la acest capitol, toate modificările sunt propuse a fi introduse cu 01.01.2027, doar pentru agricultură începând cu 01 octombrie 2026, ceea ce reprezintă o discriminare în sectorul economic. Rugăm insistent, aplicarea și în continuare a cotei de 8% TVA la livrarea producției agricole. Trecerea la 20% va decapitaliza puternic domeniul agricol, care și așa nu are capacitatea de a concura cu aceiași producători agricoli ai țărilor vecine. Este esențial de analizat și constatat impactul agriculturii în economia țării, în economia satelor și de susținut acest sector.	

070999100, 070999400, 070999500, 070999600, exclusiv 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, exclusiv 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;		Asociatia Procesatorilor din Industria Alimentară (APIA)	Împărtășim preocupările și susținem eforturile guvernării orientate spre reducerea, cel puțin parțială, a deficitului bugetului național existent la moment. Mai mult, unele prevederi a proiectului de lege prenotat (taxa zero pe profit reinvestit, restituirea accizelor pentru motorina utilizată în agricultură, plafonarea unor taxe locale) ar putea avea un efect benefic asupra afacerilor din domeniul industriei alimentare. Cu toate acestea, suntem preocupați de faptul că instituirea unei cote unice TVA în mărime de 20%, începând cu 01 octombrie a.c., va duce inevitabil la: - dublarea volumului de circulante financiare ale întreprinderilor alimentare înghețate în TVA spre restituire (zeci de milioane de lei). În industria alimentară, procurarea materiei prime, achitarea costurilor de producere și implicit, achitățile TVA au loc timp de 4 luni / an, iar recuperarea TVA ca urmare a realizării propuselor finite peste 4 – 12 luni după fabricare. Astfel, dacă la moment o întreprindere alimentară de dimensiuni medii/mari are circulante financiare înghețate în TVA de aprox. 20 mln. MDL, atunci în cazul unui TVA de 20% această sumă a TVA-ului înghețat spre restituire va ajunge la aproximativ 50 mln. MDL per companie. Problema dată este deosebit de gravă pentru companiile din industria alimentară orientate spre export; - inflație galopantă în absolut toate sectoarele economiei (industrie, agricultură, resurse energetice, construcții, HORECA, etc.). În sectorul alimentar acest fenomen se va resimți îndeosebi, deoarece industria alimentară utilizează activ produsele	

			altor industrii conexe, pentru care TVA la fel va crește; - scumpire rapidă și substanțială a tuturor produselor alimentare (ca efect a creșterii TVA pentru materia primă, resursele energetice, transport, imputuri, etc.); - scăderea forței de cumpărare a populației pentru produse alimentare (cumpărătorul final va fi cel care va absorbi șocul final de majorare a prețurilor la produsele alimentare care vor crește mai rapid decât salariile cu impozit pe venit redus la 7%). În mod deosebit pot fi afectate păturile social vulnerabile (pensionari, șomeri, persoane întreținute) care nu vor simți efectele reducerii impozitului pe venit, însă vor resimți din plin scumpirea tuturor produselor alimentare, inclusiv a celor de bază. Ori, proiectul de lege prenotat nu conține, ce puțin la moment, careva mecanisme de compensare a populației în cazul creșterii prețurilor la produsele alimentare. Reieșind din cele expuse, Asociația optează și în continuare pentru stabilirea unui TVA unic la un nivel de 12%-14%, atât cât este media ponderată la moment.	
		EBA	Mentținerea cotei de 8% TVA pentru produsele horticole și agricole primare - Trecerea de la 8% la 20% TVA pentru legume, fructe, nuci, cereale și alte produse primare în formă naturală ar genera o creștere bruscă a prețurilor la consumator și ar reduce competitivitatea exporturilor moldovenești față de producătorii din UE care beneficiază de cote reduse similare. De altfel, chiar acquis-ul UE (Directiva 2006/112/CE) permite explicit cote reduse pentru produsele alimentare agricole neprocesate.	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la producția din zootehnie, fitotehnie și horticultură, concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, lapte, legume, fructe).

			Republica Moldova este printre dintre producători și exportatori semnificativi de nuci din Europa. Sectorul implică zeci de mii de gospodării rurale. O cotă de 20% TVA ar afecta direct competitivitatea la export și ar crea presiuni pentru evaziune fiscală prin subdeclararea prețurilor de achiziție. Prin urmare, solicităm ca la art.96 litera b) liniuța a cincea din CF prevederile referitoare la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, inclusiv nucile și produsele derivate din nuci să nu fie abrogate și să rămână în vigoare. În cazul în care nu se reușește menținerea întregii liniuțe a cincea, se poate propune un amendament mai restrâns și mai ușor de adoptat politic (cota 8% TVA aplicabilă la nucile și produsele derivate din nuci, în formă naturală, produse, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare 0802, 0813, 2008 19)	
		Asociația Producătorilor de carne de porc din Moldova	Regimul de tranziție pentru aplicarea TVA standard din 1 octombrie 2026 Proiectul prevede prima etapă de uniformizare TVA (zootehnie în masă	

			vie, fitotehnie, horticultură, zahăr, HoReCa) cu intrare în vigoare 1 octombrie 2026 — la doar 3,5 luni de la publicarea proiectului. Articolul XXIV alin. (7) prevede ajustarea contractelor încheiate înainte de 1 octombrie 2026, dar formularea este insuficientă pentru aplicarea practică. Aspecte care necesită clarificare: 1. Tratatamentul stocurilor la 30 septembrie 2026. Cum se aplică TVA pe vânzările ulterioare ale stocurilor existente la data trecerii? Aplicarea cotei vechi pe stocurile dobândite înainte de 1 octombrie ar fi naturală, dar legea nu o prevede expres. 2. Avansurile primite înainte de 1 octombrie 2026 pentru livrări ulterioare. În sectorul agricol este practică comună plata avansurilor cu mult înainte de livrarea fizică (contracte forward, rezervări). Solicităm clarificarea expresă a regimului TVA aplicabil avansurilor primite înainte de 1 octombrie pentru livrările efectuate ulterior. 3. Mecanismul de recalculare a TVA prevăzut la art. XXIV alin. (7). Formularea actuală este ambiguă în privința suportării costului ajustării TVA în contractele cu preț fix care includ TVA. Solicităm un ghid metodologic emis de SFS până la 1 septembrie 2026. Propunere concretă: (a) Completarea art. XXIV cu prevederi tranzitorii detaliate pentru stocuri, avansuri și contracte în derulare. (b) Emiterea unui ghid metodologic SFS până la 1 septembrie 2026. (c) Asigurarea unui termen minim de 60 de zile între publicarea legii în Monitorul Oficial și prima dată de aplicare (1 octombrie 2026).	

Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de: - 8% – la serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort, în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalou, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau tabără de vacanță, care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei; - 8% la produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția producției alcoolice, preparate sau nepreparate, pentru consumul uman, însoțite de servicii conexe care să permită consumul imediat al acestora, realizate în cadrul activităților care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei;	Articolul 96 litera b) liniuța a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă. Articolul 96 litera b) liniuța a doua, a treia și a opta se abrogă.	Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova (ANTRIM)	În aceeași ordine de idei, ne exprimăm profunda îngrijorare față de intenția de majorare a presiunii fiscale asupra industriei ospitalității, decurgând din prevederile art. II pct. 52 și 54 din proiectul de lege, care abrogă liniuțele a opta și a noua de la litera b) a articolului 96 din Codul fiscal. Această modificare tehnică atrage după sine eliminarea cotei reduse și aplicarea cotei standard de 20% TVA pentru serviciile de cazare (indiferent de categoria de confort, incluzând hoteluri, pensiuni agroturistice, vile sau campinguri) și pentru produsele alimentare și băuturile preparate destinate consumului imediat în sectorul HoReCa. Solicităm ferm menținerea cotei de 8% pentru aceste servicii, o măsură aflată în deplină concordanță cu practica europeană unanimă și cu necesitatea vitală de a asigura competitivitatea ofertei turistice naționale. Creșterea la 20% ar plasa Moldova în contradicție directă cu filozofia Directivei 2006/112/CE a Uniunii Europene și cu angajamentele asumate prin Acordul de Asociere RM-UE. Realitatea europeană confirmă această orientare, dintre cele 27 de state membre UE, 26 aplică o cotă redusă pentru serviciile de ospitalitate și alimentație publică. Singurul stat care aplică cota standard este Danemarca, un model susținut de un sistem de redistribuire socială ireplicabil în contextul economic actual al Republicii Moldova. Niciun stat membru cu un profil economic comparabil cu al nostru nu suprataxează acest sector sensibil, cu atât mai mult cu cât industria noastră este puternic afectată de războiul de la hotar, un factor extern de forță majoră care afectează drastic fluxul de	<u>Se acceptă parțial.</u> Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.

			vizitatori internaționali din cauza percepției de risc regional. La această percepție de risc regional se adaugă dificultăți operaționale severe la punctele de trecere a frontierei terestre, unde timpii de așteptare au crescut îngrijorător din cauza procedurilor comune de preluare a datelor biometrice (fotografiere și amprentare) pentru cetățenii non-UE, care staționează la rând alături de ceilalți călători. În ciuda acestor bariere masive, eforturile mediului privat au reușit o recuperare remarcabilă: conform datelor oficiale (BNS), în anul 2025 am înregistrat o creștere de 33,8% a turismului receptor, atingând 90,5 mii de vizitatori. Profilul acestui turist este însă extrem de fragil: 95,1% sunt excursioniști de o zi, iar dependența de piețele din proximitate este majoră (59,8% din România și 24,7% din Italia). Atracția principală pentru aproape 60% din fluxul total de vizitatori este experiența noastră oenogastronomică. O majorare a TVA-ului la 20% ar declanșa un exod masiv al acestor clienți, distrugând brusc competitivitatea industriei naționale în fața piețelor vecine (de exemplu, România menține o taxare mult mai favorabilă, de 11%). Aplicarea cotei standard ar duce la o creștere imediată a costurilor pachetelor și serviciilor, determinând turiștii de o zi, deja epuizați de cozile kilometrice din vamă, să renunțe complet la călătoria în Republica Moldova. Menținerea cotei de 8% nu este o derogare, ci singura soluție de supraviețuire pentru a nu bloca definitiv puținele piețe externe care încă susțin turismul național. Mai mult, experiența recentă demonstrează efectele economice adverse ale unei astfel de decizii	

			precum Germania care reintroduce cota redusă de 7% pentru HoReCa începând cu anul 2026, după ce a constatat o contracție sectorială severă generată de revenirea la cota standard în 2024, confirmând practic faptul că majorarea cotei pe acest segment reduce, nu crește, veniturile bugetare pe termen lung. Aplicarea cotei de 8% pentru serviciile de cazare și alimentație publică în Republica Moldova nu reprezintă o măsură inovatoare, riscantă sau o derogare, ci alinierea firească la practica standard europeană.	
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: - 8% – la serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort, în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalou, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau tabără de vacanță, care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei; - 8% la produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția producției alcoolice, preparate sau nepreparate, pentru consumul uman, însoțite de servicii conexe care să permită consumul imediat al acestora, realizate în cadrul activităților care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei;	Articolul 96 litera b) liniuța a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă.	Berjan Iuliana	Trecerea HoReCa de la 12% la 20% TVA fără derogări pentru micro-întreprinderi din turism rural sau agroturism, contrar obiectivelor de diversificare rurală. Un pensionar agro-turistic din Orhei cu 5 camere (cifra de afaceri 300.000 lei/an) trece la TVA 20% din oct.2026 – creșterea sarcinii fiscale efective este de ~8% din CA, posibil eliminând marja de profit. Trecerea cazării (hotel, pensiune) la TVA 20% nu este corelată cu renegocierea tarifelor contractelor de tour-operating internațional deja semnate pentru sezonul 2027. Un hotel cu contracte allotment la operatori externi (preț fix în EUR pentru 2027) suportă din profit diferența de TVA de 8% (de la 12% la 20%), deoarece nu poate modifica unilateral tariful contractual.	<u>Se acceptă partial.</u> Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.
		AIM	Menținerea cotelor reduse actuale sau implementarea graduală pe o perioadă de minimum 3 ani. Analize ale sectorului HORECA sunt prezentate în textul de bază a scrisorii. Costurile energetice afectează direct competitivitatea IMM-urilor. Orice majorare bruscă a TVA va genera	

			costuri suplimentare pentru întreprinderi și consumatori.	
		CNPM	Efectele economice destabilizatoare ale eliminării facilităților fiscale și majorării cotei TVA la serviciile HoReCa către cota standard Propunerea guvernamentală de modificare a Codului Fiscal prin eliminarea cotei reduse de 8% și aplicarea cotei standard a Taxei pe Valoarea Adăugată (TVA) pentru serviciile de cazare, alimente și alimentație publică reprezintă o decizie cu impact critic asupra întregii industrii a ospitalității și a turismului din Republica Moldova. Această măsură de suprataxare este promovată într-un moment de vulnerabilitate extremă pentru sector, marcat deja de o scădere semnificativă și continuă a consumului și a investițiilor private. Membrii CNPM solicită ferm menținerea cotei reduse a TVA de 8% pentru alimente, servicii de cazare și alimentație publică, ca pârghie strategică indispensabilă pentru supraviețuirea economică și menținerea rezilienței sectorului HoReCa. Totodată, se solicită abandonarea definitivă a inițiativei de aliniere la cota standard, orientând eforturile statului nu spre creșterea poverii fiscale pe spatele contribuabililor corecți, ci spre măsuri de extindere a bazei de impozitare prin combaterea directă a economiei informale și stimularea conformării voluntare. Majorarea instantanee a TVA prin trecerea la cota standard nu va putea fi absorbită de operatorii economici, ale căror marje de profit sunt deja erodate la maximum de creșterea costurilor operaționale (energie, materii prime, logistică și presiuni salariale). În	<u>Se acceptă parțial.</u> Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.

			consecință, această taxă se va transpune inevitabil și integral în prețurile finale de pe meniuri și de cazare, penalizând direct consumatorii. Într-un mediu cu o putere de cumpărare în scădere, scumpirea serviciilor va genera o contracție severă a numărului de clienți și a cifrei de afaceri a restaurantelor și hotelurilor, punând în pericol direct mii de locuri de muncă din acest sector intensiv în forță de muncă. În plus, aplicarea cotei standard va anula progresele înregistrate în ultimii ani privind transparentizarea sectorului. O presiune fiscală atât de ridicată va funcționa ca un stimulent economic masiv pentru reculul în zona gri a economiei, determinând reapariția tranzacțiilor nedeclarate în numerar și subminând eforturile de digitalizare și fiscalizare. În loc să aducă încasări suplimentare, suprataxarea va genera închideri de unități, insolvențe și o scădere netă a veniturilor colectate de bugetul de stat din impozitele pe salarii, contribuții sociale și taxe locale. Industria ospitalității și a turismului din Republica Moldova are un caracter fragil, dar posedă un potențial major de a acționa ca un pilon de promovare a imaginii țării și de atragere a valutei externe prin turismul receptor. Pentru a asigura un cadru fiscal echitabil, stabil și predictibil, Guvernul și Parlamentul trebuie să recunoască bunele practici europene – unde marea majoritate a statelor membre UE aplică cote substanțial reduse de TVA pentru HoReCa pentru a rămâne competitive pe plan regional. Alternativa durabilă și responsabilă constă în eficientizarea mecanismelor de colectare, eliminarea concurenței neloiale din zona	

			nedeclarată și respectarea riguroasă a evidențelor fiscale existente, măsuri pe care asociația noastră este deplin pregătită să le sprijine printr-un dialog instituțional constructiv.	
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de: - 8% la livrarea pe teritoriul Republicii Moldova a gazelor naturale, la importul în recipiente și/sau la livrarea gazelor lichefiate de la poziția tarifară 2711, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale;	Articolul 96 litera b) liniuța a patra, a șaptea se abrogă.	AO Forța Fermierilor	Nu vedem rationament in anularea cotei reduse TVA pentru gazele naturale. Dacă pentru anumite categorii de consumatori se planifică alocarea compensatiilor la achitarea facturilor pentru gaz, atunci pentru agenti economici, inclusiv din domeniul agroindustrial, va crește povara costurilor de producere si nici nu se discuti măcar compensare parțială a acestor majorări. Prin urmare, producătorii nostri autohtoni devin si mai necompetitivi in raport cu antreprenori din regiune.	Se acceptă parțial. Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum, precum și la serviciile de transport a gazelor naturale. Totodată, se menține scutirea de TVA cu drept de deducere pentru energia electrică consumată până la 100KW per unitate de consum.
		Ministerul Energiei S.A. Energocom	La pct. 53 care prevede abrogarea liniuțelor a 4-a și a 7-a de la lit. b) din art. 96 din Codul fiscal, menționăm asupra faptului că în contextul procesului de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene, menționăm că Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată nu instituie obligația aplicării cotei standard de TVA pentru livrarea gazelor naturale, statele au posibilitatea de a aplica cote reduse și de a stabili mecanisme de tranziție adaptate particularităților economice și sociale naționale. Totodată, având în vedere că Republica Moldova este dependentă integral de importurile de gaze naturale, iar costul acestora este influențat de evoluțiile piețelor regionale și internaționale, trecerea imediată de la cota redusă la cota standard a TVA ar determina o creștere bruscă a poverii fiscale, cu reflectare directă asupra prețurilor achitate de consumatorii finali și	

			asupra costurilor suportate de operatorii economici. În acest context, în vederea diminuării impactului economic și social pe care l-ar genera modificările propuse, autorul proiectului urmează să examineze inclusiv instituirea unui mecanism tranzitoriu care să permită implementarea graduală a eventualelor modificări ale regimului TVA, precum și adoptarea unor măsuri de sprijin pentru consumatorii vulnerabili. Prin urmare, solicităm revizuirea Proiectului prin stabilirea unui mecanism tranzitoriu de majorare graduală a cotei TVA aplicabile livrării gazelor naturale, pe parcursul unei perioade determinate, evitându-se aplicarea imediată a cotei standard de 20%. În acest context, menționăm că Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată nu instituie obligația aplicării cotei standard a TVA pentru livrarea gazelor naturale. Cadrul normativ european permite aplicarea unor cote reduse pentru anumite livrări de resurse energetice, oferind statelor flexibilitate în stabilirea regimului fiscal, în funcție de particularitățile economice, sociale și energetice naționale. În consecință, menținerea temporară sau majorarea graduală a cotei TVA aplicabile gazelor naturale nu contravine obiectivului de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene. Aplicarea imediată a cotei standard de 20% ar determina majorarea sarcinii fiscale aferente importului și livrării gazelor naturale cu 12 puncte procentuale față de cota actuală de 8%. În condițiile menținerii neschimbate a prețului fără TVA, această modificare	

			ar conduce la creșterea prețului final facturat consumatorilor cu aproximativ cu cca 11,1%. Raportat la veniturile înregistrate în anul 2025 din furnizarea gazelor naturale la prețuri reglementate, în valoare de aproximativ 10,9 miliarde lei, impactul fiscal suplimentar al majorării cotei TVA cu 12 puncte procentuale poate fi estimat la aproximativ 1,3 miliarde lei anual. Creșterea prețului final achitat de consumator poate și determina reducerea volumelor de gaze naturale consumate, în special de către consumatorii casnici și consumatorii noncasnici pentru care TVA reprezintă un cost nerecuperabil. Reducerea volumelor de consum este susceptibilă să producă, la rândul său, efecte asupra nivelului viitor al prețurilor și tarifelor reglementate. O parte semnificativă a costurilor aferente transportului, distribuției și furnizării gazelor naturale are caracter nevariabil sau semivariabil și nu se diminuează proporțional cu volumele de gaze naturale transportate, distribuite și furnizate. În consecință, diminuarea consumului determină repartizarea costurilor reglementate asupra unei cantități mai mici de gaze naturale, ceea ce poate conduce la creșterea costului unitar al serviciilor de transport, distribuție și furnizare. Diferențele dintre volumele prognozate la aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate și volumele efectiv realizate pot, de asemenea, conduce la acumularea unor devieri tarifare, care urmează a fi recuperate sau restituite în cadrul perioadelor ulterioare de reglementare. Astfel, aplicarea imediată a cotei standard a TVA poate genera un efect	

			cumulativ în sectorul gazelor naturale: majorarea cotei TVA determină creșterea imediată a prețului final, creșterea prețului poate conduce la reducerea consumului, iar reducerea volumelor poate exercita o presiune suplimentară asupra tarifelor și prețurilor reglementate aplicabile în perioadele următoare. Într-un scenariu estimativ de reducere a consumului casnic cu 2-5%, volumul gazelor naturale furnizate acestei categorii s-ar putea diminua cu aproximativ 6,5–16,4 milioane m³ anual. Raportat la volumul total aferent rețelelor de joasă presiune, aceasta ar însemna o reducere a volumelor distribuite de aproximativ 1,5–3,9%. În ipoteza menținerii la nivel constat a costurilor aferente activității de distribuție a gazelor naturale, o asemenea reducere a volumelor poate genera o presiune de majorare a tarifului de distribuție. Cu titlu estimativ, în funcție de ponderea costurilor care nu se reduc odată cu consumul, impactul suplimentar asupra componentei de distribuție ar putea constitui aproximativ 0,06–0,20 lei/m³, fără TVA. Acest efect s-ar adăuga majorării imediate a prețului final rezultate din aplicarea cotei TVA de 20%. Totodată, Republica Moldova depinde de importurile de gaze naturale, iar costul de procurare este influențat de evoluțiile piețelor regionale, de costurile de transport și stocare, precum și de condițiile contractuale de achiziție. În aceste condiții, majorarea imediată a cotei TVA ar reduce capacitatea de atenuare a unor eventuale creșteri viitoare ale costului de procurare și ar putea afecta	

			accesibilitatea gazelor naturale pentru consumatorii finali. Prin urmare, proiectul, în forma actuală, nu justifică suficient aplicarea imediată a cotei standard de TVA pentru gazele naturale și nu analizează în mod adecvat impactul acestei măsuri asupra consumatorilor, volumelor de consum și prețurilor și tarifelor reglementate. În forma actuală, proiectul nu justifică aplicarea imediată a cotei standard de TVA și nu analizează alternative de implementare, inclusiv instituirea unei perioade tranzitorii. Totodată, lipsesc evaluările privind impactul fiecărei opțiuni asupra volumelor de consum, costurilor unitare ale activităților reglementate, devierilor tarifare și prețului final achitat de consumatori.	
		VestMoldTransgaz S.R.L.	Argumente împotriva majorării cotei TVA pentru serviciile de transport al gazelor naturale: 1. Impact direct asupra consumatorilor finali Serviciul de transport reprezintă o componentă a tarifului final achitat de consumatorii de gaze naturale. Majorarea cotei TVA aplicabile serviciilor de transport va conduce inevitabil la creșterea costului final al gazelor naturale pentru consumatori casnici și non-casnici, amplificând presiunea inflaționistă asupra economiei naționale. Serviciul de transport reprezintă doar circa 2,6% din prețul final al gazelor naturale achitat de consumatorii casnici (https://anre.md/anre-reduce-pretul-gazelor-dinfebruarie-2026-consumatorii-casnici-vor-plati-13-353-lei1000-m3-fara-tva-3-1245)	<u>Se acceptă parțial.</u> Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum, precum și la serviciile de transport a gazelor naturale. Totodată, se menține scutirea de TVA cu drept de deducere pentru energia electrică consumată până la 100KW per unitate de consum.

			Aplicarea cotei standard TVA de 20% asupra livrării gazelor naturale și serviciilor de transport al gazelor naturale ar conduce la majorarea prețului final pentru consumatorii casnici cu aproximativ 11,1%, respectiv până la circa 12%, comparativ cu nivelul actual al cotei reduse TVA. 2. Contradicție cu obiectivele de securitate energetică ale Republicii Moldova Republica Moldova continuă procesul de consolidare a independenței și securității energetice prin dezvoltarea infrastructurii de transport gaze naturale. Aplicarea unei cote TVA majorate asupra serviciilor de transport ar genera costuri suplimentare în lanțul valoric al gazelor naturale și ar diminua eficiența economică a investițiilor realizate în infrastructura strategică energetică. Serviciul de transport reprezintă doar circa 2,6% din prețul final al gazelor naturale achitat de consumatorii casnici, ce la prima vedere ar avea un impact redus asupra facturii finale. În schimb, serviciul de transport constituie un element critic pentru securitatea energetică, funcționarea Sistemului de Transport al Gazelor Naturale, asigurarea accesului la sursele de import și menținerea siguranței infrastructurii energetice naționale. 3. Impact negativ asupra fluxurilor financiare ale participanților la piață Majorarea cotei TVA pentru livrarea gazelor naturale și serviciile de transport al gazelor naturale va avea un impact nu doar asupra prețului final achitat de consumatori, ci și asupra lichidității participanților la piața gazelor naturale. Creșterea obligațiilor fiscale aferente TVA va conduce la	

			imobilizarea unor resurse financiare suplimentare în activitatea operațională, generând presiuni asupra fluxurilor de numerar ale operatorilor economici din sector. În aceste condiții, participanții la piață pot fi nevoiți să recurgă la surse de finanțare pentru susținerea capitalului circulant, ceea ce va determina apariția unor costuri suplimentare de îndatorare (dobânzi, comisioane bancare și alte costuri financiare). Pe termen mediu și lung, aceste costuri vor fi reflectate în costurile reglementate și comerciale ale operatorilor, existând riscul transferării lor, direct sau indirect, în tarifele și prețurile suportate de consumatorii finali, inclusiv de consumatorii casnici. Prin urmare, efectul economic al majorării cotei TVA poate depăși impactul fiscal imediat, generând costuri suplimentare la nivelul întregului lanț valoric al sectorului gazelor naturale și contribuind la creșterea presiunii tarifare asupra consumatorilor finali. 4. Practica europeană favorizează diminuarea poverii fiscale asupra energiei În contextul incertitudinilor geopolitice și al riscurilor persistente de pe piețele energetice internaționale, care au influențat deja semnificativ prețurile resurselor energetice și costurile de aprovizionare, numeroase state europene au adoptat în ultimii ani măsuri de sprijin pentru consumatori și pentru sectorul energetic. Aceste măsuri au inclus reducerea temporară a cotelor TVA aplicabile sectorului energetic sau acordarea de compensații și alte instrumente menite să limiteze impactul creșterii costurilor energetice asupra populației și mediului de afaceri. În acest context, majorarea	

			cotei TVA aplicabile serviciilor de transport al gazelor naturale ar produce un efect contrar practicilor promovate la nivel european, conducând la creșterea costurilor pe întreg lanțul valoric al sectorului gazelor naturale și, implicit, la majorarea prețurilor suportate de consumatorii finali. Totodată, o astfel de măsură ar putea diminua capacitatea participanților la piață de a gestiona eficient necesarul de lichidități, ar putea genera costuri suplimentare de finanțare ar reduce competitivitatea economiei naționale într-un moment caracterizat prin volatilitate ridicată a piețelor energetice. și Având în vedere că serviciul de transport al gazelor naturale reprezintă o infrastructură critică pentru securitatea energetică a Republicii Moldova, menținerea unui regim fiscal predictibil și echilibrat contribuie la asigurarea sustenabilității investițiilor, stabilității financiare a operatorilor de sistem și protejării intereselor consumatorilor finali. Concluzie În lumina celor expuse, considerăm că majorarea cotei TVA aplicabile livrării și transportului gazelor naturale până la nivelul cotei standard de 20% ar genera efecte economice și sociale semnificative, depășind beneficiile fiscale imediate urmărite prin această măsură. Creșterea fiscalității va conduce la majorarea prețului final al gazelor naturale pentru consumatorii casnici cu până la 12%, va amplifica presiunea asupra bugetelor gospodăriilor și va afecta competitivitatea mediului de afaceri. Totodată, majorarea TVA va determina creșterea necesarului de capital circulant al participanților la piața gazelor naturale, generând presiuni	

			suplimentare asupra lichidităților și necesitatea contractării unor surse suplimentare de finanțare. Costurile de îndatorare aferente vor fi reflectate, direct sau indirect, în costurile recunoscute prin mecanismele tarifare și, în final, vor fi suportate de consumatorii finali. În condițiile actuale, marcate de volatilitatea piețelor energetice internaționale și de necesitatea consolidării securității energetice a Republicii Moldova, menținerea unui regim fiscal favorabil pentru sectorul gazelor naturale este în concordanță cu practicile adoptate de numeroase state europene, care au optat pentru măsuri de diminuare a impactului costurilor energetice asupra consumatorilor și economiei. Prin urmare, se consideră oportună menținerea regimului fiscal actual aplicabil livrării și transportului gazelor naturale, ca măsură de protejare a consumatorilor, de susținere a competitivității economiei naționale și de asigurare a stabilității financiare a operatorilor care gestionează infrastructura energetică strategică a Republicii Moldova. În același timp, această abordare contribuie la menținerea unui echilibru între obiectivele fiscale ale statului și necesitatea garantării securității energetice și a accesibilității serviciilor energetice pentru populație și mediul de afaceri. Având în vedere argumentele expuse, solicităm respectuos reexaminarea propunerii de modificare a art. 96 din Codul fiscal și menținerea regimului fiscal actual aplicabil livrării și serviciilor de transport al gazelor naturale.	

Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de:	Articolul 96 litera b) liniuța a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă. Articolul 96 litera b) liniuța a patra, a șaptea se abrogă. Articolul 96 litera b) liniuța a doua, a treia și a opta se abrogă. La articolul 104, litera b) va avea următorul cuprins: „b) apa caldă, alimentarea cu apă și canalizarea pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea.”.	CNSM	Cu referire la art.96 și 104 din Codul fiscal, ce stabilește cote reduse ale T.V.A. de 8% sau scutire de T.V.A. pentru mai multe tipuri de produse, mărfuri și servicii, nu susținem anularea propusă. Menționăm că mai multe produse, mărfuri și servicii care au în prezent cota redusă sau sunt scutite de T.V.A. sunt de strictă necesitate și sunt utilizate mai cu seamă de categoriile defavorizate de populație. Astfel, produsele alimentare, medicamentele, materia primă pentru medicamente, gazele naturale, biocombustibilul solid destinat producerii energiei electrice, energia electrică și energia termică, producția din zootehnie, fitotehnie și horticultură în structura cheltuielilor populației dețin o cotă destul de impunătoare în consumul gospodăriilor casnice și a agenților economici și aplicarea cotei standard de T.V.A de 20% va conduce la creșterea prețurilor și, corespunzător aprofundarea sărăciei (de notat că conform datelor Biroului Național de Statistică, în anul 2025, rata sărăciei absolute a constituit 31,1%, iar rata sărăciei extreme a fost de 15,1%). De asemenea, constatăm că creșterea T.V.A. va avea impact de creștere a prețurilor în lanț și reducerea puterii de cumpărare: de exemplu creșterea prețurilor la medicamente și materia primă medicamentoasă – va conduce la creșterea, inclusiv a cheltuielilor FAOM și integral al serviciilor medicale prestate; la resursele energetice (gaze - va conduce la creșterea prețurilor tuturor mărfurilor și serviciilor care au ca parte componentă în cheltuieli resursele energetice ș.a., iar introducerea T.V.A. la energia electrică și termică pentru	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe. Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produse agroalimentare concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, legume, fructe). Se propune menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente. Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum. Totodată, se propune menținerea scutirii de TVA cu drept de deducere pentru un consum de energie electrică în mărime de 100KW per unitate de consum. Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.

			locuințe va afecta toată populația țării). Suplimentar, este necesar de menționat că Directiva 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată admite stabilirea cotelor reduse a T.V.A. (art. 98., art. 99, art. 102 („Statele membre pot aplica o cotă redusă livrării de gaze naturale, electricitate sau încălzire urbană ...”, Anexa nr. III). Pornind de la cele menționate, considerăm că orice creștere a cotei T.V.A. este necesar să fie consultată din timp util, evaluat potențialul risc și impact asupra populației și mediului de afaceri, și efectuată etapizat, pe o perioadă de timp mai îndelungată - de cel puțin 5 ani (nu așa cum prevede proiectul – implementarea unor prevederi de la 1 octombrie 2026), ceea ce va reduce impactul creșterii imediate a prețurilor, fapt ce va afecta nivelul de trai al populației, care sunt cei care suportă de fapt aceste cheltuieli din propriile venituri.	
	Puncte din proiect: pct. 52–54 – art. 96; pct. 60–61 – art. 103 și art. 104; Art. XXIV privind intrarea în vigoare, pct. 60–61 – art. 103 și art. 104; pct. 2 – art. 6 alin. (9).	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Cotele reduse și scutirea de TVA Întrebări de concretizare • vă rugăm să împărtășiți cu noi impactul eliminării cotelor reduse TVA, pe fiecare liniuță, dacă există acesta, asupra industriilor direct și asupra industriilor colaterale; • vă rugăm să clarificați dacă a fost elaborat un studiu de impact pe categorii de consumatori; • vă rugăm să ne ziceți dacă au fost analizate efectele asupra inflației și asupra prețurilor înainte de intrarea în vigoare; • dacă a fost analizat impactul asupra sectoarelor care nu pot deduce TVA; • va rugam sa clarificati de ce entitatile nu vor putea deduce TVA de la mijloacele de transport achizitionate? Este un tratament prea restrictiv.	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe. Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produse agroalimentare concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, legume, fructe). Se propune menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente. Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum. Totodată, se propune menținerea scutirii de TVA cu drept de deducere

		• dacă se prevăd măsuri tranzitorii pentru contractele în derulare și pentru stocuri; • care e mecanismul expres prin care scumpirile vor fi condiționate de mecanisme de compensare operaționale; • cum se tratează avansurile încasate înainte de intrarea în vigoare, dar livrările efectuate ulterior. Un accent aparte acordăm excluderii scutirii cu drept de deducere a TVA la energia electrică. Impactul excluderii energiei electrice din sfera de aplicare a Articolului 104 litera b) din Codul fiscal se transpune într-un cost suplimentar anual de aproximativ 720.000.000,00 MDL (estimare a membrilor afectați) pentru consumatorii casnici (bunuri cu destinație locativă), ca urmare a trecerii de la scutit de TVA cu drept de deducere la cota standard a TVA. Considerăm prematură și riscantă eliminarea serviciilor de utilitate publică – precum energia electrică și energia termică – din sfera de aplicare a art. 104 lit. b) și excluderea cotei reduse la gazele naturale din Codul Fiscal al Republicii Moldova. Trecerea bruscă de la scutirea de TVA cu drept de deducere directă la cota standard de TVA de 20% a energiei electrice pentru bunurile cu destinație locativă și a gazului din cota TVA de 8% la cota standard de 20% va genera efecte negative severe asupra stabilității economice a țării. Modificarea fiscală va avea următoarele consecințe imediate: • Șoc inflaționist de lanț: În condițiile unei piețe energetice regionale și globale extrem de volatile, majorarea costurilor energetice va scumpi	pentru un consum de energie electrică în mărime de 100KW per unitate de consum. Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.

			automat toate produsele și serviciile autohtone. • Presiune pe creșterea economică: Agenții economici vor suporta costuri de producție mai mari, fapt ce va reduce competitivitatea mărfurilor moldovenești și va frâna activitatea economică. • Scăderea puterii de cumpărare: Costurile finale vor fi suportate de cetățeni, accentuând vulnerabilitatea socială. Astfel, solicităm menținerea redacției actuale a art. 104 lit. b) pentru livrările de energie electrică și termică pentru bunurile cu destinație locativă și a cotei reduse la gaze naturale de 8% conform art. 96 al CF. În cazul în care armonizarea europeană impune o modificare ulterioară, aceasta trebuie precedată de un studiu de impact și însoțită de o perioadă de tranziție graduală și de mecanisme adecvate de protecție socială. Această tranziție etapizată trebuie realizată strict în corelare cu procesul de consolidare a piețelor de energie electrică, gaze naturale și energie termică din Republica Moldova, pentru a asigura o predictibilitate fiscală și o protecție reală a economiei naționale. Per ansamblu, este nevoie de publicarea unui tabel detaliat al tuturor scutirilor de TVA afectate, cu indicarea motivului intervenției, impactului bugetar și impactului asupra beneficiarilor finali.	
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de:	Articolul 96 litera b) liniuța a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă. Articolul 96 litera b) liniuța a patra, a șaptea se abrogă.	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Anularea cotelor reduse de TVA (8%) și aplicarea cotei standard de 20% pentru gaze naturale, medicamente, produse alimentare de bază (din zootehnie, fitotehnie, horticultură). Această modificare atrage scumpirea proporțională a costurilor pentru	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe. Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produse agroalimentare concomitent cu menținerea cotei reduse de 8% pentru

			sănătate, hrana de bază, gazele naturale și serviciile din alimentația publică, restrângând dramatic puterea de cumpărare a populației, cu impact deosebit de sever pe păturile vulnerabile. Mai mult ca atât, TVA este un impozit cu caracter regresiv, sărăcind în special păturile defavorizate, iar cota redusă pentru aceste produse de bază are scopul de a diminua din acest efect. Conform datelor BNS*, în special păturile defavorizate sunt cele care folosesc o parte mai mare din venituri pentru alimente și băuturi nealcoolice, dar și locuință, apă, electricitate, gaz și alți combustibili. Suplimentar, considerăm că revizuirea și majorarea compensațiilor la cheltuielilor pentru gaz și alți combustibili nu ar putea soluționa complet această problemă, deoarece prin compensarea cheltuielilor respective sunt susținute peroanele care nu muncesc sau au un venit neoficial.	produsele de primă necesitate (pâine, legume, fructe). Se propune menținerea cotei reduse a TVA de 8% la medicamente. Prin proiectul de lege se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 8% pentru consumul de gaze de până la 150m3 per unitate de consum. Totodată, se propune menținerea scutirii de TVA cu drept de deducere pentru un consum de energie electrică în mărime de 100KW per unitate de consum. Pentru sectorul HoReCa se propune stabilirea cotei reduse a TVA de 12%.
	Articolul 96 litera b) liniuța a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă.	Asociația Exportatorilor de Cereale „Agrocereale”	Nu suntem de acord cu trecerea cerealelor și oleaginoaselor de la cota redusă de TVA de 8% la cota standard de 20% începând cu 1 ianuarie 2027. Solicităm menținerea cotei de 8%, din trei motive concrete. Primul efect ține de blocarea lichidității. Exportul de cereale se efectuează cu cota zero de TVA, astfel încât întregul TVA achitat la achiziția mărfii pe piața internă rămâne blocat la buget până la rambursare. Proiectul introduce dreptul la restituirea TVA pentru tranzacțiile începând cu 1 ianuarie 2027 (art. 101⁶ alin. (1¹), introdus prin proiect); însă, chiar dacă restituirea este preconizată a fi lunară și automată, textul legii nu prevede un	<u>Se acceptă parțial.</u> Se propune stabilirea cotei TVA de 12% la unele categorii de produsele agroalimentare concomitent cu mențienrea cotei reduse de 8% pentru produsele de primă necesitate (pâine, legume, fructe).

			termen ferm de rambursare și nici o dobândă în sarcina statului în caz de întârziere. În practică, exportatorii ajung să finanțeze bugetul din resurse proprii, frecvent din credite bancare, fără garanția momentului recuperării. Cu cât volumul de achiziții este mai mare, cu atât suma blocată și costul dobânzii bancare aferente sunt mai mari — iar la 20% imobilizarea este de două ori și jumătate mai mare decât la 8%. Este o problemă de flux de numerar real, care apasă direct asupra capacității de a cumpăra marfă de la fermieri în sezon, când viteza de reacție este decisivă. Al doilea efect îi privește pe fermierii mici, neplătitori de TVA. Aceștia achită deja 20% TVA pe inputuri — motorină, îngrășămintă, semințe — fără a putea recupera nimic, iar acest cost se transferă în prețul pe care îl solicită. Exportatorul nu îl poate absorbi și nu îl poate adăuga la prețul de export, fiind astfel presat să ofere un preț mai mic la poarta fermei — nu din reaua-voință a traderului, dar ca efect direct al modificărilor fiscale. Fermierii mici, cei mai vulnerabili din lanț, vor resimți presiunea exact în momentul vânzării recoltei, când au cea mai mare nevoie de lichiditate. Subliniem un aspect esențial pentru buget: în cazul cerealelor destinate exportului, taxate cu cota zero, TVA-ul achitat la achiziție este oricum rambursabil. Prin urmare, majorarea de la 8% la 20% nu generează un venit suplimentar la buget, și doar amplifică ciclul de rambursare și costul de finanțare suportat de exportatori. Cu alte cuvinte, menținerea cotei de 8% are un cost bugetar redus, dar protejează lichiditatea sectorului. Totodată, menționăm că pentru	

			exportatori cota de 8% la cereale și oleaginoase este la fel suportabilă.	
Articolul 101⁶ . Restituirea sumei TVA aferente procurărilor de mărfuri și servicii (1) Acțiunea prezentului articol se extinde asupra subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori de TVA, ce documentează tranzacțiile prin Sistemul informațional automatizat "e-Factura" și/sau prin bonuri fiscale emise de echipamentele de casă și control conectate la Sistemul informațional automatizat "Monitorizarea electronică a vânzărilor", prin care dispun de depășirea sumei TVA aferente procurărilor (inclusiv TVA aferentă importurilor), față de suma TVA aferentă livrărilor, pentru tranzacțiile înregistrate începând cu 1 ianuarie 2023.	Articolul 101⁶ : la alineatul (1) textul „începând cu 1 ianuarie 2023” se substituie cu textul „în perioada 1 ianuarie 2023 – 31 decembrie 2026, inclusiv”; se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: (11) Subiecții impozabili înregistrați în calitate de plătitori de TVA au dreptul la restituire sumei TVA dacă, pentru tranzacțiile înregistrate începând cu 1 ianuarie 2027, dispun de o depășire a sumei TVA aferentă procurărilor (inclusiv suma TVA aferentă importului) față de suma TVA aferentă livrărilor de mărfuri și/sau servicii.”.	S.A. Energocom Ministerul Energiei	La art. II pct. 57 din Proiect, care vizează modificarea art. 101⁶ din Codul fiscal, după alineatul (3) a se introduce un nou alineat (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) Prin derogare de la prevederile alin. (3), pentru subiecții impozabili, calificați drept contribuabili mari, care desfășoară activități cu rulaj mare și ciclu financiar intensiv, inclusiv activități de producere, trading, furnizare sau distribuție în sectoare strategice ale economiei naționale, restituirea TVA aferentă tranzacțiilor de bază se efectuează în regim accelerat, într-un termen ce nu depășește 30 de zile din data depunerii cererii de restituire, în condițiile stabilite de Guvern.” În contextul modificărilor aduse mecanismului de restituire prevăzut la art. 101⁶, intervenția propusă este fundamentată pe necesitatea menținerii principiului neutralității TVA. Pentru contribuabilii cu rulaj mare, chiar și respectarea termenelor standard poate avea un impact semnificativ asupra lichidității, având în vedere dimensiunea sumelor implicate, existând riscul transformării TVA într-un cost financiar efectiv. Prin instituirea unui regim accelerat nu se modifică principiile mecanismului TVA, ci se adaptează aplicarea acestuia la specificul activităților caracterizate prin rulaj ridicat, asigurând totodată stabilirea unor criterii obiective de către Guvern.	<u>Nu se susține.</u> Mecanismul de restituire a sumei TVA acumulate în cont se bazează pe principiul neutralității și echității fiscale, prin care toți agenții economici beneficiază de dreptul respectiv în termeni și condiții egale, indiferent de cifra de afaceri sau specificul activității.
Articolul 101⁶ . Restituirea sumei TVA aferente procurărilor de mărfuri și servicii	se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: (1¹) Subiecții impozabili înregistrați în calitate de plătitori de TVA au dreptul la restituire sumei	Berjan Iuliana	Mecanismul de rambursare automată lunară a TVA nu definește termenele procedurale pentru solicitările contestate sau pentru contribuabilii cu	<u>Notă.</u> Se propune restituirea în mărime de 100% din valoarea TVA pentru care se înregistrează depășire în cont, aferent tranzacțiilor documentate prin e-

	TVA dacă, pentru tranzacțiile înregistrate începând cu 1 ianuarie 2027, dispun de o depășire a sumei TVA aferentă procurărilor (inclusiv suma TVA aferentă importului) față de suma TVA aferentă livrărilor de mărfuri și/sau servicii.”.		risc fiscal ridicat, lăsând SFS să aplice discreționaritate. O firmă de export cu TVA de rambursat de 500.000 lei/lună este inclusă în categoria 'risc fiscal ridicat' de SFS – mecanismul automat se suspendă și nu există termen maxim alternativ definit.	factura și MEV, prin operarea modificărilor în Hotărârea Guvernului nr.93/2013
		Moldova Fruct	Dreptul de Restituire a TVA pentru investiții capitale, amânat până în 2027 Ce prevede proiectul: Se extinde în sfârșit dreptul de restituire a TVA pentru investiții capitale și în cazul clădirilor sau echipamentelor destinate depozitării, logisticii, ambalării și activităților comerciale. Totuși, aplicarea acestei măsuri se amână prin dispoziții finale până la 1 ianuarie 2027. Consecințe economice: Deși salutăm recunoașterea juridică a depozitelor și frigiderelor industriale ca fiind eligibile pentru restituirea TVA, blocarea banilor fermierilor în contul statului pentru încă un an stopează exact investițiile curente necesare pentru conformarea la standardele de export de pe piața europeană. - Cerem modificarea dispozițiilor tranzitorii prin extinderea explicită a dreptului de restituire cash și pentru soldurile valorice de TVA acumulate istoric de producătorii agricoli în perioada fiscală 2022–2026, ca urmare a investițiilor masive efectuate în infrastructura multianuală. - Solicităm ca dreptul de restituire a TVA pentru investițiile capitale în clădiri, depozite, frigidere industriale și linii de ambalare să intre în vigoare la 1 ianuarie 2026, nu în 2027, pentru a debloca proiectele horticole curente.	Notă. Se propune restituirea în mărime de 100% din valoarea TVA pentru care se înregistrează depășire în cont, aferent tranzacțiilor documentate prin e-factura și MEV, prin operarea modificărilor în Hotărârea Guvernului nr.93/2013

		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Alin. (2) (în limitele sumei și condițiilor stabilite de Guvern) contravine alin. (1 ¹)	Se acceptă.
Articolul 101⁷. Taxarea inversă aplicabilă livrărilor de anumite produse energetice (1) Prevederile prezentului articol se aplică livrărilor de energie electrică și de gaze naturale prevăzute pentru tranzacțiile desfășurate între subiecții înregistrați ca plătitori de TVA, atunci când cumpărătorul are statut de comerciant conform prevederilor alin.(3)._		Liudmila Vintu	La articolul 101⁷ alineatul (7), după sintagma „ (1) Prevederile prezentului articol se aplică livrărilor de energie electrică și de gaze naturale” se completează cu textul: <i>„precum și asupra serviciilor de stocare a energiei electrice, serviciilor de echilibrare, serviciilor auxiliare de sistem, serviciilor tehnologice de sistem, serviciilor de disponibilitate a capacităților de producere și stocare și altor servicii prestate în cadrul piețelor organizate de energie electrică,,</i> Serviciile propuse pentru includere în mecanismul taxării inverse constituie elemente esențiale pentru funcționarea și menținerea siguranței Sistemului Electroenergetic Național și sunt prestate exclusiv sau preponderent între participanți profesioniști ai pieței energiei electrice. Aplicarea taxării inverse pentru aceste operațiuni va asigura neutralitatea TVA pe întreg lanțul valoric al sectorului energetic, va elimina costurile financiare generate de decalajul dintre achitarea și recuperarea TVA, va reduce riscurile fiscale și va contribui la dezvoltarea noilor activități din sector, inclusiv stocarea energiei electrice și participarea la piețele de echilibrare. Totodată, extinderea mecanismului de taxare inversă asupra serviciilor respective este justificată de caracterul lor complementar livrărilor de energie electrică, acestea fiind indispensabile pentru integrarea surselor regenerabile, menținerea echilibrului producție-	Nu se acceptă. Propunerea nu corespunde practicii UE, deoarece legislația europeană în materie de TVA utilizează definiții generale și neutre pentru operațiunile din sectorul energetic, fără enumerarea exhaustivă a serviciilor de piață (precum echilibrare, capacitate sau stocare), astfel încât includerea unei liste detaliate în legislația națională ar crea o abatere de la abordarea funcțională și flexibilă aplicată la nivelul Uniunii Europene.

			consum și asigurarea continuității alimentării cu energie electrică.	
Articolul 101⁷. Taxarea inversă aplicabilă livrărilor de anumite produse energetice (3) Operațiunile pentru care se aplică mecanismul de taxare inversă sunt: 1) livrarea de energie electrică către un comerciant care își are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova. În sensul prezentului articol, comerciantul reprezintă operatorul pieței de energie electrică, precum și cumpărătorul de energie electrică, care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: a) deține o licență valabilă de comercializare sau de furnizare a energiei electrice, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr.164/2025 cu privire la energia electrică;	La articolul 101⁷ alineatul (3) punctul 1) litera a), cuvintele „de comercializare” se substituie cu textul „de producere, trading”.	Operatorul Pieței de Energie (OPEM)	Propunere: la alineatul (3), pct. 1), preambulul va avea următorul cuprins: „1) livrarea de energie electrică către un comerciant care își are sediul, domiciliul sau reședința obișnuită în Republica Moldova. În sensul prezentului articol, comerciantul reprezintă operatorul pieței de energie electrică, care deține licența pentru organizarea și administrarea piețelor organizate de energie electrică eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, pentru tranzacțiile pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică, precum și cumpărătorul de energie electrică, care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:” Argumentare: Propunerile au în vedere mai multă claritate prin precizarea: - licenței eliberate operatorului pieței de energie electrică de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, - piețele organizate și administrate de către operatorul pieței de energie electrică, pe care operatorul, în calitate de contraparte pentru tranzacțiile realizate de participanți pe aceste piețe de energie electrică, achiziționează energie electrică pentru care beneficiază de taxare inversă.	Se accepă.
		Operatorul Pieței de Energie (OPEM)	Propunere: la alineatul (3), pct. 1), lit.a) va avea următorul cuprins: „a) deține o licență valabilă de producerea a energiei electrice, tradingul cu energie electrică sau de furnizarea a energiei electrice, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu ~~Legea nr. 107/2016~~	Se acceptă parțial, prin specificarea licenței de trading.

			~~cu privire la energia electrică și~~ Legea nr.164/2025 cu privire la energia electrică;” Justificare Propunerile au în vedere mai multă claritate prin: - precizarea denumirii licențelor conform prevederilor Art.18 alin. (1) lit.a), lit.g) și lit.h) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, - eliminarea referirii la Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică, deoarece acest act normativ a fost abrogat prin Art.149 alin. (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.	
Articolul 101⁷. Taxarea inversă aplicabilă livrărilor de anumite produse energetice (4) Comercianții prevăzuți la alin.(3) depun la Serviciul Fiscal de Stat o declarație pe propria răspundere, din care să rezulte că aceștia îndeplinesc condiția prevăzută la alin.(3) pct.1) lit.b) și, respectiv, pct.2) lit.b), în perioada ianuarie-noiembrie a anului de gestiune având un consum propriu de maximum 1% din cantitatea/volumul mărfurilor procurate. Modalitatea și condițiile de depunere a declarației se stabilesc de Ministerul Finanțelor.		Operatorul Pieței de Energie (OPEM)	Propunere: alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Comercianții prevăzuți la alin. (3) depun la Serviciul Fiscal de Stat o declarație pe propria răspundere, din care să rezulte că aceștia îndeplinesc condiția prevăzută la alin. (3) pct. 1) lit. b) și, respectiv, pct. 2) lit. b), în perioada ianuarie-noiembrie a anului de gestiune având un consum propriu de maximum 1% din cantitatea/volumul mărfurilor procurate. Modalitatea și condițiile de depunere a declarației se stabilesc de Ministerul Finanțelor. Pentru procurările de energie electrică efectuate în anul în care cumpărătorul obține o licență de producerea energiei electrice, o licență de trading cu energie electrică sau o licență de furnizarea energiei eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cumpărătorul trebuie să depună la Serviciul Fiscal de Stat o declarație pe propria răspundere, din care să rezulte că aceștia îndeplinesc condiția prevăzută la alin. (3) pct. 1) lit. b).”	Nu se acceptă, prevederile art. 101⁷ stabilesc criterii generale pentru aplicarea mecanismului de taxare inversă, iar verificarea îndeplinirii acestora se realizează în baza condițiilor prevăzute de lege și a informațiilor disponibile autorităților competente. Introducerea unor reguli speciale pentru contribuabilii care obțin licența în cursul anului fiscal ar conduce la complexificarea normei și la instituirea unor regimuri distincte pentru situații particulare, afectând caracterul uniform al mecanismului. Totodată, cazurile individuale privind includerea unor persoane în lista comercianților de energie electrică sau verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege țin de aplicarea și administrarea normei fiscale, nu de necesitatea modificării cadrului legal. Eventualele neclarități privind interpretarea sau aplicarea prevederilor existente pot fi soluționate prin acte subordonate legii, instrucțiuni administrative sau clarificări emise de autoritățile competente.

			Justificare Propunerea are în vedere, clarificarea, în condițiile legii, a aplicării taxării inverse, pentru cumpărările de energie electrică, în cazul în care cumpărătorul obține, una din licențele menționate, în cursul anului curent. Precizăm faptul că în „Lista comercianților de energie electrică ce au depus declarația pe propria răspundere pentru îndeplinirea condiției prevăzute la art.101⁷ alin. (3) din Codul fiscal”, publicată pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat, figurează următorii agenți economici care au obținut licență eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare „Agenția”) în cursul anului 2026 și anume: - S.R.L. „ENERGYGAS SOLUTION”, licență pentru tradingul cu energie electrică, eliberată de Agenție în data de 3/17/2026, - S.R.L. „EW ENERGY WIND”, licență pentru tradingul cu energie electrică, eliberată de Agenție în data de 3/24/2026, - S.R.L. „SOLAR WIND SOLUTIONS”, licență pentru tradingul cu energie electrică, eliberată de Agenție în data de 3/24/2026, - S.R.L. „DRIDX”, licență pentru tradingul cu energie electrică, eliberată de Agenție în data de 5/12/2026, în condițiile în care Codul fiscal nu conține prevederi privind modul de aplicare a mecanismului de taxare inversă, pentru cumpărătorii de energie electrică, care obțin licența eliberată de către Agenție în anul curent. De asemenea revenim la adresa noastră nr.179/10.06.2026, prin care am semnalat și am solicitat clarificări, referitor la faptul că S.R.L.	

			„BENEDET ENERGY”, producător mic, cu o capacitate instalată de 0.9 MW și care nu deține nicio licență eliberată de către Agenție (în conformitate cu prevederile Legii nr.164/2025 cu privire la energia electrică Art.18 alin.(2) „Licența pentru producerea energiei electrice se eliberează producătorului care are o centrală electrică cu puterea instalată de 5 MW și mai mare sau are centrale electrice cu puterea instalată cumulată de 5 MW și mai mare, sau are o centrală electrică integrată cu o instalație de stocare a energiei, care, împreună, au o putere de injecție de 5 MW și mai mare”, figurează în „Lista comercianților de energie electrică ce au depus declarația pe propria răspundere pentru îndeplinirea condiției prevăzute la art.101⁷ alin. (3) din Codul fiscal”, publicată pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat.	
Articolul 102. Deducerea sumei TVA pentru mărfurile, serviciile procurate		Liudmila Vintu	Propunere de completare a art. 102 din Codul fiscal privind dreptul de deducere a TVA pentru bunurile transmise gratuit operatorilor de sistem energetic În vederea asigurării unei aplicări uniforme și echitabile a legislației fiscale, propunem completarea articolului 102 din Codul fiscal cu un alineat nou, având următorul cuprins: „Se permite deducerea sumelor TVA aferente procurării, importului sau construcției echipamentelor, instalațiilor și altor bunuri destinate infrastructurii energetice, care, în conformitate cu legislația din domeniul energiei electrice (Legea nr. 164 din 26.06.2025) și al gazelor naturale, sunt transmise cu titlu gratuit operatorilor sistemului, dacă bunurile respective au	<u>Notă.</u> Potrivit prevederilor Codului fiscal nr.1163/1997: - livrare de mărfuri reprezintă transmitere a dreptului de proprietate asupra mărfurilor prin comercializarea lor, schimb, transmitere gratuită, transmitere cu plată parțială,[...] (art.93 pct.3)); - livrare (prestare) de servicii reprezintă activitate de prestare a serviciilor materiale și nemateriale, de consum și de producție, inclusiv darea proprietății în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional, transmiterea cu plată sau gratuit a drepturilor privind folosirea oricăror mărfuri, obiecte ale proprietății industriale și obiecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe; [...] (art.93 pct.4));

		fost procurate în scopul desfășurării activității de întreprinzător și al racordării la rețelele energetice.” Argumentare Necesitatea acestei completări rezultă din practica existentă și din interpretările oficiale ale legislației fiscale. Potrivit răspunsului din Baza Generalizată a Practicii Fiscale nr. 28.7.13 privind modul de aplicare a TVA la transmiterea cu titlu gratuit a instalațiilor electrice, rețelelor de alimentare cu apă și canalizare în proprietatea operatorului de sistem, se precizează că: „Transmiterea gratuită a dreptului de proprietate asupra mărfurilor, potrivit art. 93 pct. 3) din Codul fiscal, reprezintă livrare de mărfuri, însă, dat fiind faptul că transmiterea cu titlu gratuit a instalațiilor electrice, liniilor electrice, posturilor de transformare, instalațiilor și rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare în proprietatea operatorului de sistem este efectuată în conformitate cu normele stabilite de legislația în vigoare, aceasta nu reprezintă activitate de întreprinzător și, respectiv, nu este o livrare impozabilă în sensul art. 93 pct. 6) din Codul fiscal. Astfel, transmiterea acestor bunuri cu titlu gratuit în proprietatea operatorului de sistem nu este obiect al impunerii cu TVA.” În același timp, cadrul normativ din domeniul energetic obligă investitorii și agenții economici să transmită anumite instalații și echipamente operatorilor de sistem pentru a putea realiza racordarea la rețelele energetice. Această transmitere nu reprezintă o donație benevolă și nu este	- livrare impozabilă reprezintă livrare de mărfuri, livrare (prestare) de servicii, cu excepția celor scutite de TVA, fără drept de deducere, efectuate de către subiectul impozabil în procesul activității de întreprinzător (art.93 pct.6)); - în cazul achitării TVA la buget, subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori ai TVA, li se permite deducerea sumei TVA, achitată sau care urmează a fi achitată furnizorilor plătitori ai TVA, pe valorile materiale, serviciile procurate (inclusiv transmise în cadrul realizării contractului de comision) pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător (art.102 alin.(1)). Astfel, în contextul celor menționate supra, subiectul impozabil înregistrat în calitate de plătitor de TVA, care transmite cu titlul gratuit dreptul de proprietate asupra mărfurilor (instalațiilor de racordare, a liniilor electrice, a stațiilor electrice, a punctelor de distribuție și/sau a posturilor de transformare), în conformitate cu prevederile Legii nr.164/2025 cu privire la energia electrică, efectuează o livrare impozabilă, prin prisma prevederilor art.93 pct.6) din Codul fiscal. La aceasta, conchidem că transmiterea gratuită a mărfurilor, din punct de vedere fiscal se asimilează vânzării acestora. Respectiv acțiunea de transmitere se încadrează în spectrul noțiunii prevăzute la art.5 pct.16) din Codul fiscal, activitatea de întreprinzător reprezintă orice activitate conform legislației, cu excepția muncii efectuate în baza contractului (acordului) de muncă, desfășurată de către o persoană, având

			efectuată în scopuri personale, sociale sau de caritate, ci constituie o obligație legală și o condiție indispensabilă pentru desfășurarea activității economice. Prin urmare, bunurile respective sunt procurate, importate sau construite exclusiv în interesul activității de întreprinzător și în vederea realizării unor operațiuni economice impozabile. Faptul că acestea sunt ulterior transferate gratuit operatorului de sistem, în temeiul unei obligații legale, nu schimbă destinația economică inițială a investiției și nu ar trebui să afecteze dreptul contribuabilului la deducerea TVA. Lipsa unei reglementări exprese generează incertitudine fiscală și conduce la interpretări restrictive privind exercitarea dreptului de deducere, deși cheltuielile respective sunt direct legate de activitatea economică a contribuabilului. În plus, refuzul deducerii TVA ar conduce la majorarea costurilor investiționale suportate de mediul de afaceri pentru realizarea racordărilor la infrastructura energetică, contrar principiului neutralității TVA. Având în vedere cele expuse, considerăm oportună și necesară completarea art. 102 din Codul fiscal cu prevederea propusă, în vederea clarificării exprese a dreptului de deducere a TVA aferente bunurilor transmise gratuit operatorilor de sistem în baza obligațiilor prevăzute de legislația sectorială.	drept scop obținerea venitului, sau, în urma desfășurării căreia, indiferent de scopul activității, se obține venit. <i>Prin urmare, transmiterea gratuită a dreptului de proprietate asupra instalațiilor de racordare, a liniilor electrice, a stațiilor electrice, a punctelor de distribuție și/sau a posturilor de transformare, din punct de vedere a TVA se califică drept livrare impozabilă, aferent căreia se menține dreptul la deducere a TVA suportată la procurarea mărfurilor și serviciilor în scopul creării/dezvoltării bunurilor transmise.</i>
Articolul 102. Deducerea sumei TVA pentru mărfurile, serviciile procurate		Ministerul Sănătății	La art. 102, alineatul (8) se propune excluderea sintagmei „Ministerul Sănătății” din normele ce vizează stabilirea limitelor pentru deducerea	Notă , a se vedea comentariul de la art.96

(8) [...]. Suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pentru produsele din tutun clasificate la pozițiile tarifare 240210000, 240220, 240290000, 2403, 2404, care au constituit deșeuri sau perisabilități naturale peste limitele stabilite de către Ministerul Sănătății, și pentru produsele din alcool etilic clasificate la pozițiile tarifare 2207, 2208, care au constituit deșeuri sau perisabilități naturale peste limitele stabilite de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, precum și pentru produsele petroliere care au constituit deșeuri sau perisabilități naturale peste limitele stabilite de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nu se deduce și se raportează la costurile sau cheltuielile perioadei.			reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale pentru produsele din tutun (pozițiile tarifare 240210000, 240220, 240290000, 2403, 2404). Această atribuție fiind de competența Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.	
Articolul 102. Deducerea sumei TVA pentru mărfurile, serviciile procurate	se completează cu alineatul (8³) cu următorul cuprins: „(8³) Suma TVA achitată sau care urmează a fi achitată, pentru mijloacele de transport clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705, importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova, nu se deduce, raportându-se la costurile sau cheltuielile perioadei. Restricția nu se răsfrânge asupra plătitorilor TVA ce practică activitate ce se atribuie la secțiunea G grupa 45.1 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei.”.	Plenul Consiliului Concurenței	Cu referire la Art. II pct. 59.1 din proiect, deducerea selectivă a sumei TVA, doar pentru întreprinderile ce practică activitate ce se atribuie la secțiunea G grupa 45.1 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei, ar putea prezenta semne de ajutor de stat.	<u>Se acceptă</u>, prin retragerea propunerii din proiectul de lege și menținerea impunerii cu accize a mijloacelor de transport.
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Lipsirea de dreptul de la deducere contravine principiului echității fiscale.	
		EBA	Substituirea interdicției totale de deducere a TVA aferentă mijloacelor de transport cu un mecanism de deducere parțială în proporție de 50%. Proiectul de modificare a Codului fiscal propune, prin completarea art. 102 cu alineatul (8³), interzicerea integrală a deducerii sumei TVA achitate sau care urmează a fi achitată pentru mijloacele de transport indicate, importate sau procurate pe teritoriul	

			Republicii Moldova, cu raportarea acesteia la costurile sau cheltuielile perioadei. Singura excepție vizează plătitorii TVA care practică activități atribuite la secțiunea G grupa 45.1 din CAEM (comerțul cu autovehicule). Înțelegem rațiunea măsurii — limitarea abuzurilor legate de deducerea TVA pentru autoturisme procurate formal pe entități juridice, dar utilizate preponderent în scop personal. Considerăm însă că instrumentul ales (interdicția totală) este disproporționat față de obiectivul urmărit și propunem un mecanism alternativ: deducerea în proporție de 50%, argumentele relevante fiind prezentate mai jos: • Funcționalitatea principiul neutralității TVA - Neutralitatea fiscală este principiul fundamental al sistemului TVA: agentul economic nu trebuie să suporte definitiv povara taxei aferente achizițiilor destinate activității impozabile. Interdicția totală de deducere transformă TVA dintr-o taxă pe consum într-un cost direct al afacerii, inclusiv pentru vehiculele utilizate în mod real și verificabil în scopuri economice (vehicule de serviciu pentru echipe mobile, vehicule operaționale, flote corporative). Deducerea de 50% păstrează echilibrul: recunoaște componenta de utilizare economică, neutralizând în același timp avantajul fiscal al utilizării private. • Alinierea la practica statelor membre ale UE - În contextul parcursului european al Republicii Moldova și al angajamentelor de armonizare a legislației fiscale cu acquis-ul comunitar (Directiva 2006/112/CE),	

			modelul dominant în statele UE pentru vehiculele cu utilizare mixtă este deducerea parțială, nu interdicția totală (ex: România — limitare la 50% a dreptului de deducere a TVA pentru vehiculele rutiere motorizate de până la 3,5 tone și maximum 9 locuri, care nu sunt utilizate exclusiv în scopul activității economice; Polonia — deducere de 50% pentru autoturismele cu utilizare mixtă; deducerea integrală este permisă doar la utilizare exclusiv economică, documentată prin evidența curselor; Italia — deducere limitată la 40% pentru vehiculele cu utilizare mixtă, în baza unei derogări aprobate de Consiliul UE. • Reflectarea realității economice a utilizării mixte - Vehiculele deținute de agenții economici sunt, în mod tipic, utilizate atât în scop economic, cât și, parțial, în scop personal. Interdicția totală prezumă, în mod absolut și nerefutabil, utilizarea exclusiv personală — prezumție vădit contrară realității pentru majoritatea contribuabililor de bună-credință. Cota de 50% reprezintă o aproximare rezonabilă, recunoscută internațional, a proporției de utilizare economică, fără a impune sarcina administrativă a evidenței detaliate a curselor. • Proportionalitate și impact asupra mediului de afaceri - Nedeductibilitatea integrală majorează cu 20% costul de achiziție și de operare a parcului auto al întreprinderilor, afectând în special sectoarele cu necesitate obiectivă de mobilitate (servicii, distribuție, construcții, sectorul financiarbancar cu rețele teritoriale). Efectele previzibile includ: amânarea înnoirii parcului auto (cu impact negativ asupra siguranței	

			rutiere și mediului), scumpirea serviciilor de leasing operațional și financiar, precum și transferul costului în prețurile finale. Deducerea de 50% atenuează semnificativ aceste efecte, păstrând totodată un randament bugetar substanțial. În cazul menținerii unei restricții mai severe, propunem cel puțin completarea listei de excepții cu activitățile pentru care vehiculul constituie instrumentul nemijlocit al prestației: transport de pasageri (taxi), închiriere de autovehicule, leasing, școli auto, servicii de curierat și pază.	
		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	TVA la mijloacele de transport Vă rugăm să clarificați: • care sunt argumentele economice și fiscale care au stat la baza eliminării dreptului de deducere a TVA pentru autoturismele utilizate în activitatea economică; • dacă a fost efectuată o analiză a impactului asupra investițiilor și reînnoirii parcului auto al companiilor; • cum se justifică limitarea dreptului de deducere în raport cu principiul neutralității TVA; • dacă au fost analizate practicile statelor membre UE care aplică limitări similare concomitent cu mecanisme de ajustare sau deducere parțială. Menționăm că propunerea generează un efect fiscal cumulativ care poate conduce la o dublă taxare economică a aceleiași valori: a. la momentul achiziției, TVA aferentă autoturismului nu poate fi dedusă și devine un cost efectiv al bunului; b. la momentul vânzării sau transferului ulterior al dreptului de proprietate, contribuabilul este obligat	Se acceptă, prin retragerea propunerii din proiectul de lege și menținerea impunerii cu accize a mijloacelor de transport.

			să colecteze TVA asupra întregii valori de livrare. În aceste condiții, aceeași bază economică este taxată de două ori: indirect, prin includerea TVA nedeductibile în costul autoturismului; direct, prin aplicarea TVA asupra valorii integrale la revânzare. Vă rugăm să clarificați dacă acest efect a fost analizat și dacă este compatibil cu principiul neutralității TVA, unul dintre principiile fundamentale ale sistemului TVA. O problemă distinctă apare în cazul societăților de leasing financiar. Modelul de business al acestora presupune: • achiziția bunului de către finanțator (locator); • transmiterea dreptului de folosință către client (locatar); • transferul ulterior al dreptului de proprietate. În forma actuală a proiectului nu este clar: • dacă societățile de leasing vor putea deduce TVA aferentă achiziției autoturismelor; • dacă operațiunile de leasing financiar sunt sau nu afectate de restricția de deducere; • cum se corelează lipsa dreptului de deducere cu obligația de emitere a facturilor fiscale pentru ratele de leasing; • dacă regimul propus poate conduce la costuri suplimentare semnificative pentru finanțatori și, implicit, pentru clienți; • dacă a fost evaluat impactul asupra accesului la finanțare și asupra pieței leasingului auto. Proiectul ridică și o serie de întrebări practice privind delimitarea utilizării în scop de afaceri de utilizarea în scop personal.	

			Vă rugăm să clarificați: • care vor fi criteriile utilizate pentru a constata că un autoturism nu este utilizat în scopul activității economice; • ce documente vor servi drept probă pentru demonstrarea utilizării în scop de afaceri; • dacă simpla atribuire a unui autoturism unui membru al conducerii executive (Top Management) poate conduce la concluzia că acesta reprezintă un beneficiu acordat angajatului; • cum vor fi tratate autoturismele utilizate de directori, administratori sau alte persoane cu funcții manageriale care, deși nu desfășoară activități de vânzări sau livrări, utilizează autoturismul în exercitarea atribuțiilor de serviciu; • dacă autoritatea fiscală va aplica criterii obiective și uniforme în aprecierea utilizării economice a autoturismelor. Beneficiile acordate angajaților și costurile conexe În situația în care utilizarea unui autoturism de serviciu este calificată drept beneficiu acordat salariatului, solicităm clarificarea următoarelor aspecte: • dacă beneficiul include exclusiv utilizarea autoturismului sau și costurile conexe; • dacă în calculul beneficiului urmează să fie incluse și cheltuielile aferente combustibilului; • dacă se includ primele RCA și CASCO; • dacă se includ cheltuielile de întreținere și deservire tehnică;	

			• dacă se includ taxele rutiere și alte costuri obligatorii asociate deținerii autoturismului; • cum urmează să fie calculat beneficiul atunci când același autoturism este utilizat succesiv de mai mulți angajați pe parcursul anului; • ce metodologie de repartizare urmează să fie aplicată în asemenea situații; • care vor fi obligațiile de evidență și documentare ale contribuabililor. Pentru evitarea distorsiunilor fiscale și economice semnificative, propunem examinarea următoarelor opțiuni: Opțiunea 1 – menținerea dreptului de deducere a TVA pentru: • societățile de leasing financiar; • operatorii economici care comercializează autovehicule; • contribuabilii care demonstrează utilizarea autoturismelor în scopul activității economice. Opțiunea 2 – aplicarea unui regim similar regimului marjei în situațiile în care TVA aferentă achiziției nu este deductibilă: • la revânzare, TVA să fie aplicată doar asupra marjei realizate, nu asupra întregii valori a bunului. Opțiunea 3 – exceptarea expresă a leasingului financiar prin clarificarea că: • operațiunile de leasing financiar nu sunt afectate de restricția de deducere; • societățile de leasing își păstrează dreptul de deducere a TVA aferente achiziției bunurilor finanțate; • această abordare este necesară pentru menținerea neutralității fiscale și evitarea majorării artificiale a costului finanțării.	
		AIM	Menținerea dreptului actual de deducere. Autoturismele reprezintă instrumente de lucru pentru numeroase IMM-uri. Restricțiile suplimentare vor	

			conduce la majorarea costurilor operaționale și la diminuarea investițiilor.	<u>Se acceptă</u> , prin retragerea propunerii din proiectul de lege și menținerea impunerii cu accize a mijloacelor de transport.
		ACAP	Considerăm că legiutorul a permis un tratament discriminatoriu a dreptului la deducere a TVA achitat sau care urmează a fi achitat după criteriul tipului bunurilor. Nu se urmărește criteriul de deducere dacă achiziția va servi la efectuarea livrărilor impozabile. Această prevedere va genera probleme pentru agenții economici (cu excepția celor ce practică activitate ce se atribuie la secțiunea G grupa 45.1) care vor comercializa aceste autoturisme și vor fi obligați să calculeze TVA de la această livrare fără a avea anterior dreptul la deducerea acesteia la procurare. Solicităm excluderea modificării respective.	
	Articolul 102 se completează cu alineatul (8³) cu următorul cuprins: „(8³) Suma TVA achitată sau care urmează a fi achitată, pentru mijloacele de transport clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705, importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova, nu se deduce, raportându-se la costurile sau cheltuielile perioadei. Restricția nu se răsfrânge asupra plătitorilor TVA ce practică activitate ce se atribuie la secțiunea G grupa 45.1 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei.”.	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Deducerea TVA aferenta mijloacelor de transport achizitionate Proiectul de modificare a Codului fiscal propune, prin completarea art. 102 cu alineatul (8³), interzicerea integrală a deducerii sumei TVA achitate sau care urmează a fi achitată pentru mijloacele de transport indicate, importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova, cu raportarea acesteia la costurile sau cheltuielile perioadei. Singura excepție vizează plătitorii TVA care practică activități atribuite la secțiunea G grupa 45.1 din CAEM (comerțul cu autovehicule). Interdicția totală prezumă, în mod absolut, utilizarea exclusiv personală — prezumție vădit contrară realității pentru majoritatea contribuabililor de bună-credință. Limitarea totală a deducerii TVA pentru autoturisme este prea restrictiv. Propunem sa fie	

			menținut regimul actual, nu toate entitățile achiziționează autoturisme pentru scopurile personale ale angajaților. Nu putem să pedepsim toți contribuabilii pentru abuzurile efectuate de alte entități. Totodată nedeductibilitatea integrală majorează cu 20% costul de achiziție și de operare a parcului auto al întreprinderilor, afectând în special sectoarele cu necesitate obiectivă de mobilitate (servicii, distribuție, construcții, sectorul financiar-bancar cu rețele teritoriale).	
		Uniunea Transportatorilor și Drumarilor (UTD)	Aplicarea TVA la import prin mecanismul de taxare amânată Solicităm introducerea mecanismului de contabilizare amânată a TVA la import, fără achitarea efectivă a TVA la momentul vămuirii, pentru: a) autotractoarele destinate transportului rutier, clasificate la poziția tarifară 870120; b) autobuzele și autocarele clasificate la poziția tarifară 8702; c) autovehiculele pentru transportul mărfurilor clasificate la poziția tarifară 8704; d) remorcile și semiremorcile utilizate în transportul comercial; e) utilajele și echipamentele specializate pentru construcția, reparația și întreținerea drumurilor; f) echipamentele de încărcare electrică, alimentare cu combustibili alternativi și infrastructura tehnică aferentă depourilor și bazelor de transport. TVA aferentă importului urmează să fie reflectată concomitent ca TVA calculată și TVA deductibilă în declarația fiscală aferentă perioadei în care a avut loc importul. În cazul în care contabilizarea amânată nu poate fi implementată imediat, solicităm eșalonarea achitării TVA pe o perioadă	Nu se acceptă, în contextul în care proiectul prevede mecanismul de restituire a TVA în luna următoare a lunii importului.

			de minimum 24 de luni, fără dobândă și fără constituirea unor garanții disproporționate. Facilitatea poate fi condiționată de: a) utilizarea activelor în activitatea autorizată de transport sau de construcție și întreținere a drumurilor; b) păstrarea activelor în proprietatea sau folosința beneficiarului pentru o perioadă minimă; c) lipsa restanțelor fiscale semnificative; d) respectarea standardelor de emisii și siguranță aplicabile; e) interdicția înstrăinării activelor fără achitarea obligațiilor fiscale amânate. În limitele permise de angajamentele vamale și de regulile privind ajutorul de stat, solicităm examinarea scutirii de taxa vamală pentru vehiculele comerciale și utilajele specializate care nu sunt produse în Republica Moldova.	
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 1) locuința, pământul, locațiunea locuinței și arenda pământului, dreptul de livrare și arendare a acestora, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;	La articolul 103 alineatul (1): punctul 1) va avea următorul cuprins: „1) teren și arendă terenului cu destinație agricolă, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;”;	Uniunea Agențiilor Imobiliare	Solicităm respectuos: - reanalizarea impactului eliminării scutirii de TVA la livrarea locuințelor, cu păstrarea unei facilități pentru prima locuință / locuința de bază; - examinarea unor mecanisme tranzitorii mai clare și mai echilibrate; - evaluarea explicită a impactului asupra accesului tinerilor la locuințe, asupra migrației și asupra riscului de depopulare; - evitarea adoptării unor măsuri care pot adânci blocajul existent pe piață. 1. Context: o piață deja în contractare Uniunea Agențiilor Imobiliare susține necesitatea reformei fiscale și a consolidării veniturilor bugetare. Atragem însă atenția, în mod respectuos, că măsurile care afectează direct locuințele sunt propuse într-un moment de fragilitate a pieței. Sectorul construcțiilor a intrat în 2026 pe scădere: conform Biroului Național de Statistică, în perioada ianuarie–	Se acceptă, prin menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere la locuințe.

			martie 2026 volumul lucrărilor de construcții executate s-a redus cu 12% față de aceeași perioadă a anului 2025. În paralel, prețurile locuințelor au crescut considerabil, iar o pondere tot mai mare a cumpărătorilor depinde de creditul ipotecar pentru a achiziționa o locuință. Pe acest fond, sarcini fiscale suplimentare nu se adaugă unei piețe stabile, ci uneia care își pierde deja din lichiditate. 2. Cele patru măsuri și impactul lor cuantificat Pentru claritate, prezentăm mai jos efectul fiecărei măsuri asupra cetățeanului și a pieței. Exemplele numerice sunt ilustrative și pot fi rafinate într-o analiză de impact dedicată. Cele mai sensibile două măsuri sunt eliminarea scutirii de TVA, care adaugă direct circa 20% la prețul locuințelor noi, și creșterea de 2,5 ori a impozitului pe câștigul din vânzare. Împreună, ele reduc simultan cererea (prin preț) și oferta de tranzacții (prin descurajarea vânzătorilor). 3. Consecințe economice de ansamblu Sectorul imobiliar și construcțiile rămân printre puținele mecanisme care continuă să atragă capital și investiții în economia Republicii Moldova. Fiecare tranzacție generează activitate conexasă: servicii notariale, cadastrale, bancare, juridice, intermediere, construcții, materiale, transport, mobilă și electrocasnice. O măsură care reduce numărul tranzacțiilor reduce, în lanț, veniturile tuturor acestor domenii și ale bugetului. Pe acest fond, măsurile propuse riscă să producă: • reducerea suplimentară a numărului de tranzacții și blocarea deciziilor de vânzare-cumpărare;	

		• creșterea prețului final și diminuarea mobilității locative a familiilor; • presiune sporită asupra tinerilor și familiilor tinere, pentru care acumularea avansului și accesarea creditului ipotecar sunt deja dificile — cu risc de intensificare a migrației; • împingerea unei părți a pieței spre zona informală, cu pierderea transparenței și a siguranței juridice a tranzacțiilor; • descurajarea investițiilor noi și reducerea atractivității economice a țării. 4. Presiunea fiscală mai mare nu garantează venituri mai mari Atragem atenția asupra unui risc fiscal direct: într-o piață deja slăbită, majorarea sarcinii poate produce mai puține tranzacții și, implicit, mai puține încasări reale din taxele și serviciile aferente. Veniturile bugetare din imobiliar nu provin doar din impozitul pe câștig, ci din întregul lanț de taxe și activități pe care fiecare tranzacție îl declanșează. Dacă numărul tranzacțiilor scade, scade și baza pe care se aplică toate aceste taxe. Cu alte cuvinte, o cotă mai mare aplicată unui număr mult mai mic de tranzacții poate aduce la buget mai puțin decât cota actuală aplicată unei piețe active. Solicităm ca proiecția de venituri din aceste măsuri să fie estimată pe baza unui scenariu realist de scădere a volumului tranzacțiilor, nu pe ipoteza unei piețe constante. 5. Contrapropuneri concrete Pentru a echilibra obiectivul bugetar cu protecția accesului la locuință, propunem următoarele soluții, aplicabile fără a abandona logica reformei: 1. TVA la prima locuință / locuința de bază: păstrarea unei facilități (scutire	

			sau cotă redusă) pentru achiziția primei locuințe sau a locuinței de domiciliu, în linie cu practica statelor UE, unde locuința socială și prima locuință beneficiază frecvent de cotă redusă, nu de eliminarea facilității. 2. Indexarea câștigului de capital la inflație: impozitarea câștigului real, ajustat la inflație, nu a celui nominal — pentru a nu impozita o creștere de preț care nu reprezintă o îmbogățire reală a vânzătorului. 3. Plafon corelat cu prețul pieței: ajustarea periodică a plafonului de 1.000.000 lei pentru locuința de bază în funcție de evoluția prețurilor, astfel încât tot mai multe familii să nu fie prinse în impozitare din cauza simplei aprecieri a imobilelor. 4. Introducere graduală: aplicarea etapizată a noii cote pe creșterea de capital (de exemplu, o tranziție pe 2–3 ani), pentru a evita un șoc brusc asupra unei piețe deja în scădere. 5. Regulă tranzitorie mai lină: înlocuirea pragului abrupt de la 1 ianuarie 2027 cu o perioadă tranzitorie clară și suficient de lungă, pentru a preveni grăbirea artificială a tranzacțiilor la final de 2026 și înghețarea ulterioară. 6. Solicități În considerarea celor de mai sus, solicităm respectuos: 1. organizarea unor consultări reale cu reprezentanții pieței imobiliare, înainte de definitivarea proiectului; 2. efectuarea unei analize de impact separate pentru sectorul imobiliar, cu proiecții de venituri bazate pe un scenariu realist de scădere a tranzacțiilor; 3. reevaluarea modificărilor privind impozitarea creșterii de capital și	

			examinarea contrapropunerilor de la punctul 5; 4. reanalizarea impactului eliminării scutirii de TVA la livrarea locuințelor, cu păstrarea unei facilități pentru prima locuință / locuința de bază; 5. examinarea unor mecanisme tranzitorii mai clare și mai echilibrate; 6. evaluarea explicită a impactului asupra accesului tinerilor la locuințe, asupra migrației și asupra riscului de depopulare; 7. evitarea adoptării unor măsuri care pot adânci blocajul existent pe piață. costurilor, lucrările contractate anterior, cash-flow, marja disponibilă, prețurile convenite în avans și capacitatea de creditare a cumpărătorilor. Un exemplu explicativ ar arăta astfel: la un preț net de 1.500.000 lei, transferarea integrală a TVA de 20% ar duce prețul brut la 1.800.000 lei. La un avans de 20%, cumpărătorul ar avea nevoie de încă 60.000 lei avans, iar suma finanțată ar crește cu până la 240.000 lei, înainte de dobândă. Acesta este plafonul teoretic al transferului fiscal; impactul real trebuie calculat pe tip de proiect. 4.2. Cererea, oferta, investițiile și veniturile bugetare O tranzacție locativă activează creditare, notariat, cadastru, asigurare, finisaje, mobilă, electrocasnice, transport, intermediere și impozite aferente activităților conexe. O cotă mai mare aplicată unei baze de tranzacții mai mici poate aduce mai puține venituri decât o cotă echilibrată aplicată unei piețe active. De aceea, evaluarea veniturilor bugetare trebuie făcută prin scenarii care includ elasticitatea cererii, accesul la credit, proiectele în curs și reacția dezvoltatorilor, nu pe ipoteza că volumul tranzacțiilor rămâne constant.	

			4.3. Chiria rezidențială și mobilitatea populației Locuința în chirie este alternativa principală pentru tineri, studenți, angajați mutați în altă localitate, familii în tranziție și cetățeni reveniți din diaspora. Aplicarea TVA standard la locațiunea locuinței poate pune presiune pe costul chiriei acolo unde locatorul este persoană impozabilă înregistrată în scopuri de TVA. În Directiva TVA, închirierea bunurilor imobile este, ca regulă generală, scutită, iar Anexa III permite tratament redus pentru închirierea rezidențială ca parte a politicii sociale. [1] 4.4. Tranziția rigidă poate muta artificial tranzacțiile O normă care păstrează regimul vechi doar pentru contractele înregistrate până la 1 ianuarie 2027 produce un prag fiscal abrupt și anume: grăbirea actelor la final de 2026, presiune asupra băncilor și notarilor, apoi risc de încetinire în 2027. O astfel de măsură nu creează cerere organică ci mută în timp tranzacțiile și pune în risc proiectele care au fost autorizate, finanțate sau precontractate în baza legislației anterioare. 5. Studii de caz relevante 5.1. România: precedent direct pentru 120 m² și plafon valoric În România, regimul tranzitoriu aplicat între 1 august 2025 și 31 iulie 2026 a permis achiziția unei locuințe cu TVA redusă de 9% pentru persoanele fizice care îndeplineau cumulativ criterii obiective: maximum 120 m² suprafață utilă, valoare de maximum 600.000 RON inclusiv terenul aferent și fără TVA, locuință locuibilă, avans plătit și verificare în Registrul achizițiilor de locuințe cu cotă redusă. Regimul era limitat la o singură locuință în contextul normei tranzitorii. [3] Pentru Moldova, lecția nu este copierea	

			perioadei tranzitorii scurte sau a condiției unei singure achiziții. Lecția este că plafonul de 120 m², valoarea totală fără TVA, registrul digital și verificarea notarială sunt instrumente administrative fezabile. Moldova poate adapta aceste instrumente într-o politică mai stabilă și mai echitabilă: criterii de imobil, nu doar criterii de „prima locuință”. 5.2. Ungaria: TVA 5%, delimitare clară și tranziție bazată pe proiect Ungaria aplică TVA de 5% pentru anumite locuințe noi: maximum 150 m² net interior pentru apartamente în clădiri multifamiliale și maximum 300 m² pentru case individuale. Spațiile care nu sunt necesare funcțiunii de locuire - garaje, ateliere, magazine și alte spații ne-rezidențiale - sunt tratate separat și pot fi taxate la cota standard de 27%. [4] Normele ungare sunt relevante deoarece au tratat avansurile și tranziția prin reguli speciale, nu doar printr-o dată formală a contractului final. Banca Națională a Ungariei a constatat că revenirea la TVA de 27% pentru proiectele afectate a fost asociată cu o creștere medie de 16,4% a prețurilor listate în primul trimestru 2020, într-un context influențat și de pandemie și alte condiții de piață. Lecția este că salturile fiscale bruște cresc volatilitatea, mută cererea în timp și 6. Propunerea legislativă Propunem introducerea în Codul fiscal a unei cote reduse de 5% pentru locuințele noi accesibile eligibile, fără a condiționa măsura de faptul că achiziția este sau nu prima locuință. Regula trebuie să fie valabilă pentru fiecare locuință care întrunește criteriile de politică socială, protejând astfel și familiile care își înlocuiesc locuința de bază.	

			În această ordine de idei se propune aplicarea cotei reduse de TVA de 5% la livrarea locuințelor noi, inclusiv a cotei-părți de teren aferente, destinate utilizării rezidențiale, care întrunesc cumulativ următoarele condiții: (a) au suprafața utilă de cel mult 120 m², exclusiv anexele gospodărești; (b) au o valoare totală, inclusiv valoarea terenului aferent, de cel mult echivalentul a 200 de salarii medii lunare prognozate pe economie, aprobate de Guvern pentru anul fiscal relevant, fără TVA; (c) sunt livrate într-o stare care permite utilizarea legală ca locuință; (d) nu includ, ca obiect distinct al livrării, spații comerciale, birouri, depozite, garaje sau parcuri vândute separat; și (e) sunt achiziționate de persoane fizice sau familii pentru necesități de locuire, inclusiv pentru înlocuirea locuinței de bază, fără condiția ca achiziția să fie prima locuință. Pentru contractele de investiție, promisiunile de vânzare-cumpărare și contractele cu achitare în avans, plafonul valoric aplicabil este cel valabil la data semnării contractului sau la data primei plăți, iar regimul fiscal se păstrează până la livrare, dar nu mai mult de 36 de luni, cu condiția respectării termenelor și obligațiilor contractuale. afectează cash-flow-ul proiectelor. 7. Mecanisme de control și administrare fără birocrație excesivă - Registru digital al livrărilor cu cotă redusă, alimentat prin notar, dezvoltator sau autoritatea fiscală, care verifică suprafața, prețul, numărul cadastral și statutul spațiilor accesorii. Registrul are rol de control al imobilului și al tranzacției, nu trebuie	

			să transforme cota redusă într-un drept acordat o singură dată în viață. - Agregarea tranzacțiilor artificiale: dacă aceeași persoană sau persoane afiliate cumpără simultan ori într-o perioadă scurtă unități care, prin proiectare și utilizare, formează o singură locuință peste plafon, autoritatea poate recalcula eligibilitatea la nivelul ansamblului. - Facturare distinctă pentru garaje, parcări și spații comerciale vândute separat, cu TVA standard de 20%, după modelul ungar de delimitare a spațiilor ne-rezidențiale. - Publicarea unui calculator fiscal oficial, a normelor metodologice și a exemplelor de aplicare cu minimum 12 luni înainte de intrarea în vigoare; pentru proiectele de construcții mari, pregătirea trebuie să fie de minimum 18 luni. - Aviz tehnic prealabil din partea Consiliului Concurenței și analiză de compatibilitate cu acquis-ul UE, pentru a confirma că regimul este general, obiectiv și justificat prin politica socială de locuire. 8. Normă tranzitorie corectă pentru proiecte și cumpărători Nu trebuie utilizată exclusiv data înregistrării contractului final. Regimul anterior sau noua cotă redusă trebuie păstrată, după caz, pentru proiectele care întrunesc cumulativ criterii economice reale: - - - - - autorizație de construire sau proiect aprobat până la data de referință; contract de investiție, promisiune de vânzare-cumpărare sau contract de vânzare semnat; avans real, trasabil, achitat prin instrumente bancare; unitate locativă identificabilă în proiect; termen contractual de finalizare și livrare într-o perioadă de 24-36 luni, în funcție de categoria proiectului. Această soluție este mai	

			echitabilă pentru populație, bănci și dezvoltatori. Ea evită aglomerarea artificială de contracte înainte de 1 ianuarie 2027 și reduce riscul ca proiecte legal inițiate să fie reconfigurate, amânate sau abandonate exclusiv din motive fiscale.	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Dacă terenul e doar agricol – de numit expres	Notă Se propune menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.
		ACAP	Solicităm păstrarea scutirii de TVA pentru terenurile altele decât cu destinație agricolă. Modificarea propusă va genera scumpirea exorbitantă a prețurilor la fondul imobiliar, inclusiv cu destinație locativă.	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.
		CCI	Propunem următoarea redacție: <i>„ 1) teren agricol și arenda terenului cu destinație agricolă, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;”</i> Propunem propune precizarea expresă a destinației terenului pentru a asigura claritatea normei și a evita interpretările diferite în procesul de aplicare. În redacția propusă a proiectului nu este suficient de clar dacă noțiunea de „teren” se referă exclusiv la terenurile cu destinație agricolă sau include și alte categorii de terenuri. Menționarea expresă a sintagmei „teren agricol” și „teren cu destinație agricolă” va asigura previzibilitatea normei și aplicarea uniformă a acesteia, în concordanță cu scopul reglementării.	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.
		Real Estate Franchise S.R.L.	Rețeaua imobiliară globală RE/MAX Moldova înțelege necesitatea consolidării veniturilor bugetare, simplificării administrării fiscale și armonizării treptate a legislației Republicii Moldova cu acquis-ul Uniunii Europene. Susținem ferm	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.

			integrarea europeană a Republicii Moldova. Considerăm însă că armonizarea trebuie realizată complet și echilibrat, nu doar prin preluarea obligațiilor fiscale, ci și prin utilizarea flexibilităților pe care cadrul european le permite pentru o politică socială de locuire, pentru chiria rezidențială și pentru proiectele aflate în curs. [1] Aplicarea de facto, de la 1 ianuarie 2027, a cotei standard de TVA de 20% la livrarea locuințelor și la locațiunea locuințelor ar reprezenta un șoc fiscal într-un sector cu proiecte finanțate și contractate pe termen lung, cu cumpărători dependenți de credit ipotecar și cu o piață a construcțiilor care a intrat deja în contracție. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în trimestrul I 2026 volumul lucrărilor de construcții executate s-a redus cu 12,0% față de perioada similară din 2025. [2] Poziția noastră nu este menținerea pe termen nedefinit a unei scutiri generale. Propunem un regim transparent și verificabil, și anume: - TVA redus de 5% pentru locuințele noi accesibile, definite prin criterii obiective de suprafață și valoare; - TVA standard de 20% pentru segmentul premium, comercial și investițional; - păstrarea tratamentului diferențiat pentru piața secundară și chiria rezidențială, precum și reguli de tranziție care protejează proiectele, avansurile și contractele asumate anterior. În această ordine de idei considerăm, că armonizarea legislației naționale cu cea a UE trebuie să fie etapizată, precedată de pregătirea populației și a actorilor economici cu minimum 12 luni înainte de aplicarea de facto. Până	

			la aderarea Republicii Moldova la UE și, după aderare, atât timp cât cadrul european o permite, solicităm aplicarea cotei minime de 5% pentru locuințele noi accesibile eligibile: - maximum 120 m² suprafață utilă și o valoare totală, inclusiv terenul aferent, de cel mult 200 de salarii medii lunare prognozate pe economie, fără TVA. 1. Rezumat politicii privind blocul imobiliar - Proiectul politicii fiscale 2027 propune eliminarea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru locuințe și locațiunea locuințelor, ceea ce conduce, în regimul general, la aplicarea cotei standard de 20%, cu o normă tranzitorie limitată la contractele de vânzare-cumpărare înregistrate până la 1 ianuarie 2027. - Proiectul propune abrogarea mecanismului actual prin care doar 50% din creșterea de capital recunoscută este inclusă în baza impozabilă și aplicarea cotei de 15% asupra creșterii de capital impozabile. Pentru activele care nu constituie locuința de bază, sarcina fiscală crește semnificativ: la un câștig de capital de 600.000 lei din vânzarea unei a doua locuințe, a unui teren sau a unui spațiu investițional, impozitul orientativ crește de la 36.000 lei în regimul actual ($50\% \times 12\%$) la 90.000 lei în regimul propus ($600.000 \text{ lei} \times 15\%$). Pentru locuința de bază, proiectul păstrează neimpozitarea creșterii de capital în limita a 1.000.000 lei. Astfel, la un câștig de 600.000 lei obținut din vânzarea locuinței de bază, impozitul ar rămâne zero. Problema apare pentru familiile a căror creștere de capital depășește plafonul: de exemplu, la un câștig de 1.300.000 lei din vânzarea locuinței de bază, în regimul actual impozitul este zero, iar în regimul	

			propus partea care depășește plafonul de 1.000.000 lei - respectiv 300.000 lei - ar deveni impozabilă, generând un impozit de 45.000 lei. - Directiva TVA a UE permite cote reduse de minimum 5% pentru livrarea și construcția de locuințe ca parte a unei politici sociale, definite de statele membre. Cadrul european nu impune o cotă standard unică pentru toate locuințele. - În cadrul discuțiilor profesionale purtate cu membri ai rețelei internaționale RE/MAX din diferite state europene și prin examinarea surselor oficiale disponibile, au fost identificate practici relevante pentru o implementare echilibrată a TVA în sectorul locativ. România evidențiază fezabilitatea administrării unor criterii obiective de maximum 120 m² și plafon valoric fără TVA, prin verificare notarială și registru electronic. Ungaria și Polonia confirmă importanța limitelor de suprafață, a delimitării clare dintre spațiile rezidențiale și cele ne-rezidențiale, precum și a normelor tranzitorii corelate cu proiectul autorizat, avansurile reale și termenul de livrare. Cipru demonstrează că aplicarea unei cote reduse poate fi controlată prin proceduri digitale de verificare și certificare a eligibilității. - Propunerea RE/MAX Moldova este TVA 5% pentru locuințele noi accesibile eligibile, indiferent dacă sunt sau nu prima locuință; TVA 20% pentru locuințele peste plafoane, segmentul premium, spațiile comerciale, garajele și parcările vândute separat; scutire pentru piața secundară și chiria rezidențială, în limita opțiunilor de politică fiscală adoptate de stat. 2. Formula de politică publică propusă: locuință accesibilă eligibilă	

			În locul condiției restrictive de „prima locuință”, propunem definirea legală a categoriei de „locuință nouă accesibilă eligibilă”. Această categorie este neutră, verificabilă și nu penalizează familiile care își schimbă locuința din motive firești cum ar fi - extinderea familiei, apropierea de școală sau serviciu, mutarea într-o altă localitate, divorțul, îngrijirea părinților sau trecerea la o locuință mai mică. 3. Compatibilitate cu logica europeană Directiva 2006/112/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2022/542, permite statelor membre să aplice până la două cote reduse de minimum 5% pentru bunuri și servicii din Anexa III. Punctul 10 din anexă include „livrarea și construcția de locuințe, ca parte a unei politici sociale, astfel cum este definită de statele membre”, precum și renovarea, repararea și închirierea imobilelor pentru uz rezidențial. Această formulare este importantă din două motive. În primul rând, statele membre au spațiu de definire a politicii sociale de locuire, cu condiția ca aceasta să fie clară, generală și aplicată nediscriminatoriu. În al doilea rând, criteriile obiective de suprafață și valoare sunt mai solide decât o facilitate acordată discreționar anumitor operatori sau anumitor proiecte. Consecință juridică ar fi următoarea - o cotă de 5% pentru locuințe noi de maximum 120 m² și de maximum 200 salarii medii prognozate poate fi construită ca măsură de politică socială de locuire, dacă textul legal stabilește scopul - accesibilitatea locuirii, protejarea familiilor, limitarea accesului la segmentul premium - și	

			dacă măsura este aplicată prin criterii obiective, transparente și verificabile. O asemenea soluție necesită, înainte de adoptare, aviz tehnic al Consiliului Concurenței și analiză de compatibilitate cu acquis-ul UE în cadrul procesului de armonizare. Propunerea legislativă Propunem introducerea în Codul fiscal a unei cote reduse de 5% pentru locuințele noi accesibile eligibile, fără a condiționa măsura de faptul că achiziția este sau nu prima locuință. Regula trebuie să fie valabilă pentru fiecare locuință care întrunește criteriile de politică socială, protejând astfel și familiile care își înlocuiesc locuința de bază. În această ordine de idei se propune aplicarea cotei reduse de TVA de 5% la livrarea locuințelor noi, inclusiv a cotei-părți de teren aferente, destinate utilizării rezidențiale, care întrunesc cumulativ următoarele condiții: (a) au suprafața utilă de cel mult 120 m², exclusiv anexele gospodărești; (b) au ovaloare totală, inclusiv valoarea terenului aferent, de cel mult echivalentul a 200 de salarii medii lunare prognozate pe economie, aprobate de Guvern pentru anul fiscal relevant, fără TVA; (c) sunt livrate într-o stare care permite utilizarea legală ca locuință; (d) nu includ, ca obiect distinct al livrării, spații comerciale, birouri, depozite, garaje sau parcări vândute separat; și (e) sunt achiziționate de persoane fizice sau familii pentru necesități de locuire, inclusiv pentru înlocuirea locuinței de bază, fără condiția ca achiziția să fie prima locuință. Pentru contractele de investiție, promisiunile de vânzare-cumpărare și contractele cu achitare în avans,	

			plafonul valoric aplicabil este cel valabil la data semnării contractului sau la data primei plăți, iar regimul fiscal se păstrează până la livrare, dar nu mai mult de 36 de luni, cu condiția respectării termenelor și obligațiilor contractuale.	
		Moldova Fruct	Păstrarea scutirii de TVA pentru terenurile cu destinație agricolă Ce prevede proiectul: Se introduce regula generală ca operațiunile și locațiunea terenurilor comerciale să fie supuse TVA, dar se introduce o excepție obligatorie: sunt exceptate terenurile cu destinație agricolă. Consecințe economice: Aceasta este o prevedere esențială pe care o susținem pe deplin. Ea protejează tranzacțiile cu pământ și contractele de arendă împotriva unei scumpiri artificiale cu 20%, lăsând piața funciară funcțională și prevenind creșterea costurilor fixe pentru cultivatori. Solicităm păstrarea scutirii de TVA pentru mijloacele fixe destinate infrastructurii de producție agroalimentară introduse ca aport în capitalul statutar și menținerea scutirilor/cotelor 0% la importul și livrarea tehnicii și utilajelor agricole specializate.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.
		AGCC	Art. II pct. 60, referitor la modificarea art. 103 din Codul fiscal (scutiri TVA pentru locațiunea locuințelor) proiectul prevede eliminarea scutirii de TVA pentru locațiunea bunurilor imobile cu destinație locativă, prin modificarea art. 103 alin. (1) pct. 1 din Codul fiscal, cu consecința includerii acestor operațiuni în sfera TVA la cota standard de 20%. În reglementarea actuală, locațiunea imobilelor cu destinație locativă este scutită de TVA fără drept de deducere, soluție fiscală stabilă și predictibilă, aplicată pe scară	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.

			largă și în alte jurisdicții europene, în considerarea naturii sociale a locuirii. Justificarea modificării, bazată exclusiv pe invocarea unei posibile calificări ca ajutor de stat, nu este însoțită de o analiză de impact economic și bugetar suficient fundamentată. Principalele riscuri sunt transferul integral al sarcinii TVA în prețul chiriilor, cu efect de majorare a costului locuirii, stimularea evaziunii fiscale și a contractelor nedeclarate, cu potențial de reducere a bazei impozabile la impozitul pe venit, sarcină administrativă disproporționată pentru proprietarii persoane fizice și lipsa efectelor pozitive certe asupra veniturilor bugetare nete, în absența unei analize cost-beneficiu. În concret, pentru piața imobiliară, creșterea costului locuirii în regim de închiriere va descuraja mobilitatea forței de muncă și va împinge tinerii și familiile cu venituri reduse spre condiții precare de locuit. Pentru proprietarii persoane fizice, aceștia vor fi nevoiți să se înregistreze ca plătitori de TVA (dacă venitul din chirii depășește plafonul de 1,7 milioane lei – ceea ce este improbabil) sau, de regulă, vor fi obligați să colecteze TVA fără drept de deducere, ceea ce reprezintă o sarcină administrativă disproporționată raportat la veniturile obținute. În plus, pentru chiriași, o excludere a scutirii, înseamnă că vor plăti chirii mai mari, fără a putea deduce TVA-ul (persoanele fizice nu sunt plătitori de TVA). Practic, TVA-ul devine o taxă suplimentară pe consumul de locuință. Măsura apare ca fiind disproporționată și insuficient fundamentată economic. Recomandăm menținerea scutirii de TVA pentru locațiunea locuințelor în forma actuală sau, alternativ,	

			introducerea unui regim opțional de taxare pentru contribuabilii cu activitate economică relevantă, în locul aplicării generale a TVA.	
	La articolul 103 alineatul (1): punctul 1) va avea următorul cuprins: „1) teren și arendă terenului cu destinație agricolă, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;”;	CNSM	Cu referire la scutirea de T.V.A., nu susținem excluderea din alin. (1), pct. 1) din art. 103 a locuinței, pământului, locațiunii locuinței și arendei pământului. Acest fapt va conduce la creșterea excesivă a prețurilor la locuințe, chiriei la locuințe și va crea un colaps pe piața imobiliară, inclusiv va face imposibilă procurarea locuințelor pentru familiile tinere și închirierea acestora.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.
		Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Anularea scutirii de TVA la vânzarea locuințelor și la locațiunea (închirierea) acestora. Achiziția unui imobil rezidențial sau plata chiriei lunare se va scumpi ca urmare a impunerii TVA-ului de 20%, îngreunând în special accesul tinerilor la spațiu locativ. După cum s-a menționat anterior, TVA este un impozit cu caracter regresiv, sărăcind în special păturile defavorizate, iar cota redusă pentru aceste produse de bază are scopul de a diminua din acest efect. Conform datelor BNS*, în special păturile defavorizate sunt cele care folosesc o parte mai mare din venituri pentru locuință, apă, electricitate, gaz și alți combustibili. Suplimentar, considerăm că revizuirea și majorarea compensațiilor la cheltuielilor pentru gaz și alți combustibili nu ar putea soluționa complet această problemă, deoarece prin compensarea cheltuielilor respective sunt susținute peroanele care nu muncesc sau au un venit neoficial.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.

		Octavian Rusnac (particip.gov)	Cu privire la TVA pentru locuinte. Este prea drastica masura. In foarte multe tari pentru locuinte se aplica cota redusa. Stim cu totii ca pretul locuintelor, in specila celor noi, este foarte dsiproportionat fata de salariile majoritatii covarsitoare ale cetatenilor. După ani de scutire de TVA nu se poate de sărit indata la 20%. Ar fi un soc pentru intreaga societate. Si societatea poate sa taxeze guvernarea foarte dur pentru aceasta. Propun următorul sistem progresiv: primii 50 m² ai locuinței – 0%; suprafața cuprinsă între 50 m² și 75 m² – 10%; suprafața care depășește 75 m² – 20%	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.
		EBA	Prin abrogarea art. 103 alin. (1) pct. 1) din Codul fiscal, începând cu 1 ianuarie 2027, art.102 alin. (4¹)–(4³) rămâne fără obiect, impunându-se abrogarea sa expresă prin aceeași lege. Totodată, se propune introducerea unei dispoziții tranzitorii care să asigure aplicarea în continuare a mecanismului de pro-ratare pentru obiectele de construcție începute anterior datei de 1 ianuarie 2027.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.
		Camera Notarială din RM	Impactul includerii TVA la procurarea bunurilor imobile asupra cetățenilor (dubla impozitare). Camera Notarială atrage atenția asupra faptului că includerea TVA la procurarea bunurilor imobile va conduce la sporirea considerabilă a sarcinii fiscale și financiare suportate de cetățeni în cadrul tranzacțiilor imobiliare, ținând cont de faptul că în prezent la înstrăinarea bunurilor imobile se percepe taxa de stat. Astfel, achitarea prețului bunului majorat cu TVA și a taxei de stat, în momentul încheierii tranzacției, ambele plăți fiind destinate alimentării bugetului public, duc la dubla impozitare a cetățeanului.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.

			În acest context, considerăm necesară identificarea unor mecanisme compensatorii echilibrate sau reevaluarea oportunității aplicării cumulative a acestor sarcini fiscale, inclusiv prin examinarea posibilității excluderii unuia dintre mecanismele menționate ori instituirea unor facilități pentru anumite categorii de persoane.	
		AIM	AIM consideră că modificările propuse în domeniul imobiliar necesită o analiză suplimentară a impactului asupra accesului populației la locuințe și asupra activității economice din sectorul construcțiilor. Sectorul construcțiilor reprezintă unul dintre principalii generatori de activitate economică pentru IMM-uri, atât direct, cât și prin efectele sale asupra industriilor conexe. Orice majorare semnificativă a costurilor fiscale riscă să afecteze investițiile, dezvoltarea proiectelor rezidențiale și accesibilitatea locuințelor. Din acest motiv, AIM susține menținerea facilităților existente și reevaluarea modificărilor propuse pentru locuința de bază și a câștigului de capital aferent.	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.
		CNPM	Impactul socio-economic destabilizator al majorării cotei TVA la livrarea și vânzarea locuințelor Propunerea guvernamentală de modificare a regimului de taxare a bunurilor imobile prin creșterea cotei Taxei pe Valoarea Adăugată (TVA) aplicate vânzării și livrării de locuințe reprezintă o măsură de suprataxare cu efecte profund negative. Deși orientată spre consolidarea veniturilor bugetare pe termen scurt, această inițiativă fiscală va penaliza direct consumatorii finali și va genera un șoc operațional	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.

			major pe întreaga piață imobiliară și de construcții din Republica Moldova. Federația „CONDRUMAT” solicită instituirea unui moratoriu imediat și suspendarea definitivă a oricărei inițiative de majorare a cotei TVA pentru livrarea de locuințe, menținând regimul actual de taxare. În mod subsidiar, în cazul în care autoritățile vor insista pe modificarea cadrului legal, este absolut obligatorie introducerea unei clauze tranzitorii clare și previzibile (clauza de bunic / grandfathering). Acest mecanism trebuie să garanteze prin lege că toate proiectele investiționale și imobiliare aflate în curs de execuție, autorizate constructiv sau deja contractate prin acorduri de investiții anterioare intrării în vigoare a reformei, vor fi supuse regimului fiscal vechi, protejând astfel drepturile și economiile cumpărătorilor care au achitat deja avansuri. Orice majorare a cotei TVA se va transpune integral, instantaneu și matematic în prețul final de achiziție solicitat de la cumpărător (persoană fizică), deoarece companiile de construcții nu pot absorbi o asemenea taxă în marjele lor operaționale, deja afectate de scumpiri. Într-un context economic marcat de o creștere galopantă a prețurilor la materialele de construcție, energie și forță de muncă, adăugarea unei noi presiuni fiscale va pune o barieră financiară de netrecut în fața familiilor tinere și a cetățenilor cu venituri medii care încearcă să își asigure accesul la o primă locuință. Mai mult, sectorul construcțiilor rezidențiale funcționează ca un motor de tracțiune pentru zeci de industrii conexe (producători de ciment,	

			cărămidă, finisaje, rețele electrice, design, logistică și comerț). Scumpirea locuințelor va determina o contractare severă a cererii solvente, forțând dezvoltatorii imobiliari să înghețe proiectele noi, să amâne investițiile pe termen mediu și lung și să downsizeze echipele de lucru. Această recesiune sectorială va afecta mii de locuri de muncă și va reduce indirect încasările bugetare din impozite pe salarii, taxe locale și contribuții sociale. Totodată, măsura va lovi direct în programele guvernamentale de creditare ipotecară (cum este „Prima Casă Plus”), reducând masa populației eligibile din cauza valorilor nominale prea mari ale creditelor necesare. Nu în ultimul rând, o cotă disproporționată a TVA va crea un stimulent economic masiv pentru eludarea legii, riscând să împingă piața spre tranzacții parțial ne transparente (subevaluarea prețului oficial în contractele notariale și achitarea diferențelor în numerar), fapt care va compromite total scopul declarat al Ministerului Finanțelor de a combate evaziunea și de a colecta venituri suplimentare.	
		Consiliul Național al Tineretului din Moldova	În cadrul Art. II pct. 60 din proiect, care modifică art.103 alin.(1) din Codul fiscal, se recomandă menținerea unui regim fiscal preferențial pentru livrarea locuințelor, în special pentru prima locuință procurată de tineri Prin Art. II pct. 60 din proiect, se propune modificarea art.103 alin.(1) din Codul fiscal, care reglementează scutirile de TVA fără drept de deducere. În forma actuală, art.103 alin.(1) pct.1) prevede scutirea de TVA pentru locuință, pământ, locațiunea locuinței și arenda pământului, precum și dreptul de livrare și arendare a	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a prevederilor art.103 alin.(1) pct.1) din Codul fiscal.

			acestora, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective. Proiectul propune reformularea acestui punct, astfel încât scutirea să vizeze doar terenul și arenda terenului cu destinație agricolă, ceea ce poate conduce la excluderea livrării locuințelor din categoria operațiunilor scutite de TVA. Consiliul Național al Tineretului din Moldova consideră că această modificare necesită o evaluare suplimentară din perspectiva impactului asupra accesului tinerilor la locuințe. În cazul persoanelor fizice care procură o locuință pentru uz personal, TVA-ul inclus în preț nu poate fi dedus și devine, în practică, parte a costului final suportat de cumpărător. Într-un context în care tinerii întâmpină deja dificultăți semnificative în acumularea avansului, accesarea creditelor ipotecare și procurarea unei locuințe proprii, introducerea TVA asupra livrării locuințelor poate majora costul final al locuirii și poate reduce și mai mult accesibilitatea primei locuințe. Consiliul Național al Tineretului din Moldova recomandă menținerea unui regim fiscal preferențial pentru livrarea locuințelor, cel puțin în cazul primei locuințe procurate de tineri sau al locuințelor cu destinație de trai permanent. Alternativ, în cazul în care autoritățile optează pentru modificarea regimului fiscal aplicabil livrării locuințelor, se recomandă introducerea unei cote reduse sau a unei excepții clare pentru prima locuință, în special pentru tineri. Totodată, recomandăm ca, înainte de adoptarea modificării, autoritățile să publice o evaluare de impact privind	

			efectele aplicării TVA asupra prețului final al locuințelor, accesului tinerilor la credite ipotecare și capacității acestora de a procura prima locuință. Această recomandare ar contribui la: ● protejarea accesului tinerilor la prima locuință; ● evitarea majorării bruște a costului final al locuințelor pentru persoanele fizice; ● prevenirea agravării dificultăților de locuire în rândul tinerilor; ● corelarea politicii fiscale cu politicile publice privind tineretul, familia și prevenirea migrației; ● asigurarea unei tranziții fiscale echilibrate pentru piața imobiliară și pentru cumpărătorii aflați la prima achiziție.	
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 2) mărfurile de la pozițiile tarifare 040229110, 190110000, precum și produsele alimentare pentru copii de la pozițiile tarifare 160210001, 200510001, 200710101, 200710911, 200710991;	La articolul 103: punctele 2) și 3) se abrogă;	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e prezentat calcul impactului social modificărilor.	Se acceptă, prin menținerea scutirii de TVA fără drept de deducere pentru mărfurile de la pozițiile tarifare 040229110, 190110000, precum și produsele alimentare pentru copii de la pozițiile tarifare 160210001, 200510001, 200710101, 200710911, 200710991
		Berjan Iuliana	Eliminarea scutirii de TVA pentru produsele destinate sugariilor și copiilor mici fără o definiție legală clară a 'produselor pentru sugari' (lapte praf, scutece, articole de puericultura). Un magazin de produse pentru copii nu știe dacă scutecele, formulele de lapte și jucăriile educaționale pentru 0–3 ani sunt toate impozitate la 20% sau există o listă pozitivă; riscul de inconsistență la inspecții.	
		CNSM	De asemenea, nu susținem abrogarea pct.2) din alin. (1), art. 103 ce vizează produsele alimentare pentru copii, la pct. 60.1.7 abrogarea punctelor 27¹⁾ - 27³⁾ și 29) - 31) unde sunt vizate tractoarele agricole, rachetele contra grindinei, turbinele hidraulice, mijloacele fixe, lucrările de construcție și montaj al centralelor ce produc energie electrică din surse regenerabile de energie, containere din plastic pentru colectarea separată a	

			deșeurilor). Menționăm că domeniile și/sau mărfurile și serviciile vizate sunt strategice pentru economia națională și necesită susținere pentru dezvoltare în continuare. De asemenea, considerăm lipsită de logică și împovărătoare propunerea de aplicare consecutivă a T.V.A. și accize la procurarea autovehiculelor, fapt ce va avea impact direct asupra creșterii prețurilor la acestea.	
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 5) mărfurile, serviciile instituțiilor de învățământ publice și private, legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației; serviciile de instruire a copiilor și adolescenților în cercuri, secții, studiouri; serviciile prestate copiilor și adolescenților cu folosirea instalațiilor sportive; serviciile legate de întreținerea copiilor în instituții preșcolare; serviciile de pregătire și perfecționare a cadrelor;	La articolul 103: punctul 5) va avea următorul cuprins: „5) mărfurile, serviciile instituțiilor de învățământ publice și private, legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației nr.152/2014;”;	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	”Legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform <u>Codului educației</u>” – de indicat articolul concret din Codul educației, deoarece acesta descrie educației diferite (formale, nonformale și informale). De exemplu, propunem așa: Legate de desfășurarea procesului de învățământ în cadrul educației formale conform <u>Codului educației nr. 152/2014.</u>	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a prevederilor.
		AIM	AIM susține menținerea regimului actual de scutire de TVA pentru serviciile educaționale și de instruire. Educația și dezvoltarea competențelor reprezintă investiții esențiale în capitalul uman și în competitivitatea economiei naționale. Aplicarea TVA asupra serviciilor de instruire ar conduce inevitabil la majorarea costurilor suportate de beneficiari și la reducerea accesului populației la servicii educaționale. Pentru instituțiile educaționale sau antreprenorii independenți în acest domeniu, care, în general, dispun de un nivel redus al TVA-ului deductibil, principalul activ fiind capitalul intelectual, povara fiscală ar fi transferată aproape integral asupra consumatorului final. În plus, există riscul migrației unei părți a activităților în zona informală.	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a prevederilor.

Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 10) serviciile medicale, cu excepția celor cosmetice, serviciile de ambulanță medicală aeriană; materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, cu excepția alcoolului etilic, mijloacelor cosmetice, conform listei aprobate de Guvern; scaunele cu roțile (poziția tarifară 8713), articolele și aparatele ortopedice și de protezare (poziția tarifară 9021); biletele de tratament (inclusiv cele fără cazare) și de odihnă în stațiunile balneoclimaterice, pachetele de servicii turistice; mijloacele tehnice folosite exclusiv în scopuri legate de profilaxia dizabilității și reabilitarea persoanelor cu dizabilități;	La articolul 103: alineatul (1): punctul 10) va avea următorul cuprins: „10) serviciile medicale, cu excepția celor cosmetice, serviciile de ambulanță medicală aeriană; scaunele cu roțile (poziția tarifară 8713), articolele și aparatele ortopedice și de protezare (poziția tarifară 9021); biletele de tratament (inclusiv cele fără cazare) și de odihnă în stațiunile balneoclimaterice, pachetele de servicii turistice; mijloacele tehnice folosite exclusiv în scopuri legate de profilaxia dizabilității și reabilitarea persoanelor cu dizabilități;”;	Ministerul Sănătății	La art. 103 alin.(1) pct.10) cuvintele „listei aprobate de Guvern” se substituie cu textul: „Nomenclatorului materiei prime medicamentoase, al materialelor, al articolelor și al ambalajului primar și secundar utilizate la producerea medicamentelor de uz uman și la prepararea formelor medicamentoase magistrale, aprobat de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.”. Procedura de modificare a hotărârilor de Guvern este una complexă și îndelungată, în timp ce domeniul farmaceutic este caracterizat de o dinamică accelerată a materiilor prime și materialelor utilizate în procesul de fabricație. Transferarea competenței la autoritatea sectorială specializată permite actualizarea promptă a Nomenclatorului, asigură predictibilitate pentru operatorii economici și contribuie la debirocratizarea procesului administrativ, fără a afecta controlul și trasabilitatea substanțelor utilizate în producerea medicamentelor. Totodată, această modificare nu afectează regimul fiscal prevăzut de Codul fiscal, ci vizează exclusiv administrarea și actualizarea unui nomenclator tehnic aferent domeniului farmaceutic, menținând integral mecanismele de control și trasabilitate a materiilor prime și materialelor utilizate la producerea medicamentelor.	Nu se acceptă. A se vedea argumentele expuse la art.96.
		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 60.1.4 referitor la lista bunurilor scutite de TVA, propunem de completat subpct. 10) din proiect după textul „(poziția tarifară 9021) și” cu textul „materiale plastice și articole din material plastic (poziția tarifară 3906),	Nu se acceptă extinderea facilităților fiscale

			produse chimice și organice (poziția tarifară 2916) utilizate la confecționarea articolelor protetico-ortopedice, dispozitive asistive de corecție optică și ajutor vizual pentru slabvăzători și dispozitive asistive pentru slabvăzători și nevăzători, altele decât cele pentru corecție optică și ajutor vizual (poziția tarifară 9001), care sunt acordate gratuit unor categorii de beneficiari, conform legislației în vigoare.”.	
		Asociația producătorilor de medicamente din Moldova	Anularea scutirii TVA pentru importul de materie primă medicamentoasă 2.1. Descrierea modificării propuse Se propune excluderea din spectrul mărfurilor scutite de TVA fără drept de deducere, prevăzut la subpct. 10) al alin. (1) art. 103 din Codul Fiscal, a materiei prime medicamentoase, materialelor, articolelor, ambalajului primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor. Fundamentarea Guvernului invocă necesitatea conformării la Decizia Consiliului Concurenței nr. ASS-24 din 04.06.2020 și asigurarea unui tratament fiscal uniform pe întreg lanțul de producere și comercializare a medicamentelor. 2.2. Poziția Asociației – Argumentele împotriva modificării 2.2.1. Referința la Decizia Consiliului Concurenței este incorectă Nota de fundamentare face referire la Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-27 din 03 iulie 2020. Asociația atrage atenția că această Decizie nu se referă la industria farmaceutică și la scutițiile prevăzute la subpct. 10) al alin. (1) art. 103 din Codul Fiscal. Invocarea acestui act normativ în contextul dat reprezintă o eroare de fundamentare care pune sub semnul	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a prevederilor.

			îndoii rigoarea procesului de elaborare a propunerii legislative. Solicitare: Clarificarea în mod explicit a temeiul juridic real pe care se bazează propunerea de excludere a scutirii de TVA pentru materia primă farmaceutică, cu indicarea actelor și situațiilor relevante cauzei. 2.2.2. Impact financiar direct și imediat asupra producătorilor autohtoni În Republica Moldova activează doar șase companii producătoare de medicamente – Balkan Pharmaceuticals, ElaDum Pharma, Eurofarmaco, Farmaprim, Flumed-Farm și MC Pharmaceuticals, precum și o companie producătoare de materii prime medicamentoase – Biotehnos Prod. Împreună, aceste companii reprezintă doar 7,1% din valoarea monetară și 13,8% din volumul de ambalaje al pieței farmaceutice, care în 2025 a atins valoarea de 286,69 milioane EUR. Cota medicamentelor autohtone a fost de aproximativ 20,37 milioane EUR1. Totodată, aceste șase companii reprezintă pilonul de reziliență pentru sistemul public de sănătate, prin prisma asigurării securității farmaceutice, fapt demonstrat în perioada pandemiei COVID-19, când statele, inclusiv europene, și-au incapsulat propriile piețe farmaceutice, interzicând exportul de medicamente. Apreciind situația industriei farmaceutice prin prisma indicatorilor economici și sociali, constatăm că sectorul este unul care necesită stimulare, nu taxări suplimentare. Eliminarea scutirii TVA pentru materia primă va genera o povară operațională anuală estimată la circa 180 milioane lei, din următoarele motive:	

			• TVA-ul devine obligatoriu de achitat la momentul importului materiei prime; • Recuperarea TVA prin vânzarea medicamentelor finite are loc cu întârzieri de 3 până la 12 luni; • Această decalare temporară blochează un volum semnificativ de lichidități, afectând capacitatea de finanțare a ciclului de producție. Prin urmare, producătorii vor credita bugetul public cu surse financiare care ar putea fi direcționate către achiziționarea de materii prime, materiale, ambalaje, echipamente; ajustarea salariilor angajaților; compensarea creșterilor prețurilor pe întregul lanț – de la furnizori de produse și servicii, până la resurse energetice. 2.2.3. Contradicții cu recunoașterea importanței strategice a industriei farmaceutice Conform datelor Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, industria farmaceutică autosalarii de circa 1,9 ori mai mari față de media industriei prelucrătoare; • dinamică investițională superioară mediei sectorului industrial; • contribuție semnificativă la performanța industriei prelucrătoare. 2 Aceste atribute au determinat includerea industriei farmaceutice în Programul Național de Dezvoltare Industrială 2024-2028, cu statut de sector de importanță strategică, elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Reforma fiscală propusă anulează de facto efortul depus în această direcție și trimite un semnal contradictoriu investitorilor și producătorilor din sectorul farmaceutic.	

			În fapt, propunerea de a elimina scutirea de TVA fără drept de deducere pentru materia primă, ambalaje și materiale utilizate în producția locală de medicamente reprezintă o eroare strategică majoră. Aceasta contrazice frontal inclusiv noua paradigmă de reziliență a Uniunii Europene – propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui cadru pentru consolidarea disponibilității și a securității aprovizionării cu medicamente critice, precum și a disponibilității și accesibilității medicamentelor de interes comun și de modificare a Regulamentului (UE) 2024/795. Actul citat urmărește îmbunătățirea disponibilității, securității și rezilienței lanțului de aprovizionare cu medicamente esențiale prin diversificarea lanțului de aprovizionare pentru a reduce dependența de un număr limitat de furnizori, stimulente pentru achiziții colaborative și consolidarea capacității de producție farmaceutică în UE și pentru a reduce dependența de țări terțe. Modificarea art. 103 din Codul Fiscal va avea un efect invers față de direcția stabilită de UE – cel de penalizare a companiilor care produc o proporție semnificativă de medicamente în interiorul țării. Astfel, în loc să fie adoptate și aplicate anumite instrumente de stimulare (așa cum intenționează UE), anularea scutirii va impune o povară fiscală pe lanțul de aprovizionare intern (materii prime, ambalaje, materiale). Sănătatea publică este un pilon de securitate națională. Industria autohtonă farmaceutică asigură stabilitatea prețurilor în momente de	

			criză geopolitică (cum a fost pandemia sau blocajele logistice regionale actuale). Raportat la întreaga piață farmaceutică, prețul mediu al unui medicament autohton este de până la 2 ori mai ieftin decât prețul mediu al medicamentului de import (1,44 față de 3,00 EUR). Eliminarea facilităților fiscale pentru inputuri subminează capacitatea industrială de apărare sanitară a țării în fața unor șocuri externe. La modul practic, deoarece medicamentele (produse finite) sunt taxate la cota 8% TVA (și insistăm asupra faptului ca această situație să nu se schimbe), coroborat cu faptul că prețul de producător și adaosurile comerciale sunt plafonate rigid prin lege, producătorul autohton nu va putea transfera acest TVA mai departe în prețul de vânzare. Astfel, producătorul autohton va suporta 20 lei în plus pentru fiecare 100 lei de materie primă – cost pe care nu îl va putea recupera în lanțul fiscal. A contrariu, importatorul de medicamente finite nu are acest dezavantaj – acesta importând produsul finit și aplicând TVA direct la vânzare, cu drept de deducere. Prin urmare, această măsură discriminează fiscal producția autohtonă față de import. Autohtonă se caracterizează prin: Moldova produce astăzi un număr limitat de medicamente autohtone (circa 600). Dacă această capacitate este erodată fiscal, dependența față de importuri va crește – exact vulnerabilitatea pe care UE va cheltui sume exorbitante ca să o reducă. În același sens, dar într-o altă ordine de idei, principiul fundamental al TVA, consacrat în Directiva 2006/112/CE și în jurisprudența CJUE, este că taxa nu	

			trebuie să se cumuleze în lanțul economic. Mecanismul de deducere există tocmai pentru a evita fenomenul de „TVA pe TVA”. Atunci când produsul finit (medicamentul) este scutit sau la o cotă redusă, există două opțiuni coerente: a) Scutirea se extinde și la inputuri (situația actuală – corectă); b) se acordă drept de deducere producătorului, astfel încât TVA la inputuri să fie recuperabil. Propunerea legislativă alege o a treia variantă, inacceptabilă din perspectiva neutralității – aplică TVA la inputuri fără drept de deducere, creând un efect de cascadă fiscală care contrazice principiile de bază ale sistemului TVA. 2.2.4. Vulnerabilitate valutară amplificată Situația producătorilor autohtoni este agravată de un dezechilibru sistemic în regimul de prețuri. Conform art. 154 din Legea 153/2025 cu privire la medicamente, prețurile medicamentelor de import sunt înregistrate în Catalogul național atât în lei, cât și în valută străină. În schimb, prețurile producătorilor autohtoni sunt aprobate exclusiv în lei moldovenești, deși toate tranzacțiile cu materie primă și materiale se realizează în valută. Această asimetrie expune producătorii autohtoni la riscuri valutare semnificative, pe care importatorii nu le suportă. În contextul geopolitic actual, cu volatilitate ridicată pe piețele valutare, această vulnerabilitate devine deosebit de sensibilă și poate pune în pericol viabilitatea financiară a producătorilor locali. Creșterea prețurilor la materia primă, materiale, ambalaje; creșterile de prețuri în lanțul logistic, toate calculate în valută – coroborate cu imposibilitatea producătorilor autohtoni de a-și ajusta prețul în	

			catalogul național, crează o situație inechitabilă în coraport cu ceilalți actori de pe piață. Situația respectivă se amplifică prin majorarea efortului aferent TVA la import. 2.2.5. Propuneri alternative Modificarea art. 103 alin. (1) pct. 10), cu păstrarea scutirii de TVA pentru materia primă, materiale, articole și ambalaje utilizate în producția medicamentelor, cu excluderea formulării „conform listei aprobate de Guvern”. Acest lucru ar simplifica procedura de aplicare a scutirii, în baza actului permisiv emis de autoritatea medicamentului. Alternativ, propunem excluderea formulării „autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale” și modificarea sintagmei „conform listei aprobate de Guvern” în „conform listei aprobate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale”. Trecerea atribuției de adoptare a listelor materiilor prime necesare pentru producerea de medicamente, din competența Guvernului, către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale ar asigura flexibilitatea mecanismului, în corespundere cu cerințele pieței și ar exclude caracterul rigid al modificărilor listelor. Totodată, modificările propuse ar exclude obligației de obținere a autorizației pentru importul materiei prime, folosite la fabricarea medicamentelor, în contextul în care, statul aprobă lista materiilor prime folosite la fabricarea medicamentelor, pentru care este aplicată scutirea de la plata TVA.	
		Î. M. „Combinatul Servicii Funerare”	Prezenta Notă Informativă este elaborată în contextul inițiativei de revizuire a facilităților fiscale aplicabile serviciilor și bunurilor funerare, care vizează eliminarea	Nota Proiectul de lege nu prevede abrogarea scutirii TVA la servicii de funerare

			scutirii de TVA prevăzute de legislația fiscală în vigoare și aplicarea cotei standard de TVA asupra acestui sector de activitate. Întreprinderea Municipală „Combinatul Servicii Funerare” apreciază că o asemenea modificare impune o evaluare complexă a impactului social, economic și administrativ, în considerarea caracterului indispensabil al serviciilor funerare și a imposibilității obiective a cetățenilor de a amâna sau evita consumul acestora. Spre deosebire de celelalte bunuri și servicii disponibile pe piață, serviciile funerare sunt generate de un eveniment inevitabil și imprevizibil. Costurile aferente trebuie suportate într-un interval extrem de scurt, de regulă de către membrii familiei aflați simultan într-o stare de vulnerabilitate emoțională și dificultate financiară. Această realitate conferă serviciilor funerare un caracter social și umanitar distinct, care trebuie reflectat în politica fiscală a statului. Cheltuielile funerare trebuie acoperite integral într-un termen de câteva zile, fără posibilitatea unei planificări financiare prealabile. În aceste condiții, majorarea costurilor poate genera: • contractarea de împrumuturi pentru acoperirea cheltuielilor funerare; • acumularea de datorii în gospodăriile vulnerabile; • creșterea numărului de solicitări de sprijin material adresate autorităților publice; • majorarea numărului de cazuri sociale care necesită intervenția autorităților publice locale. Modificarea regimului fiscal aplicabil serviciilor funerare va genera efecte financiare directe și asupra autorităților publice locale. În temeiul atribuțiilor	

			legale ce le revin, acestea asigură gestionarea cimitirelor publice, precum și organizarea înhumării persoanelor fără susținători, a persoanelor neidentificate și a altor cazuri sociale. Majorarea costului serviciilor funerare va conduce, predictibil, la: • creșterea numărului de solicitări de sprijin financiar adresate administrațiilor publice locale; • majorarea numărului de cazuri în care costurile de înhumare sunt suportate integral sau parțial din bugetele locale; • creșterea cheltuielilor aferente înhumării cazurilor sociale și întreținerii infrastructurii funerare; • presiuni suplimentare asupra capacității autorităților locale de a finanța alte servicii publice esențiale. O reformă fiscală care deplasează sarcina de la bugetul central spre bugetele locale nu reprezintă o soluție fiscală sustenabilă. Evaluarea impactului trebuie să includă nu doar efectele directe asupra veniturilor bugetului de stat, ci și costurile indirecte transferate autorităților publice locale. Serviciile funerare reprezintă servicii de interes public cu un pronunțat caracter social și umanitar, a căror disponibilitate și accesibilitate financiară constituie o componentă esențială a protecției sociale a cetățenilor. Aplicarea cotei standard de TVA de 20% va determina o majorare anuală cumulată de circa 12 milioane de lei suportată de cele 5.000 de familii din municipiul Chișinău care apelează la servicii funerare. Această sarcină va afecta disproporționat categoriile vulnerabile: pensionari, persoane cu dizabilități, familii cu venituri mici. În lipsa unor măsuri compensatorii	

			adecvate, efectele financiare ale reformei propuse vor fi transferate parțial de la bugetul de stat spre bugetele autorităților publice locale, diminuând capacitatea acestora de a asigura alte servicii publice de interes comunitar. Practica europeană este unanimă: niciun stat cu un sistem de protecție socială avansat nu aplică cota standard de TVA serviciilor funerare de bază. Cadrul juridic european (Directiva 2006/112/CE, Anexa III) oferă instrumente clare pentru aplicarea unor cote reduse, fără a afecta conformitatea cu normele UE. . Propuneri și Recomandări Propunem un cadru de reformă fiscală echilibrat, care să asigure concomitent: (a) consolidarea veniturilor fiscale, (b) protecția categoriilor vulnerabile și (c) alinierea la practicile europene. În acest sens, recomandăm: 1. Aplicarea unei cote reduse de TVA de 0% pentru serviciile și bunurile incluse în Pachetul Funerar Minim Garandat, în conformitate cu practica statelor UE cu profil similar (Polonia, Irlanda). 2. Definirea și reglementarea la nivel național a conținutului Pachetului Funerar Minim Garandat, cu stabilirea clară a standardelor de calitate și a componentelor incluse. 3. Majorarea ajutorului de deces la un nivel care să acopere cel puțin 30–40% din costul real al pachetului funerar minim, ca mecanism compensatoriu pentru familiile vulnerabile. 4. Instituirea unui mecanism de compensare socială destinat categoriilor cu venituri sub pragul de sărăcie, în cazul adoptării oricărei variante de impozitare. 5. Evaluarea impactului bugetar și social al reformei propuse, prin	

			consultarea prealabilă a autorităților publice locale, a operatorilor din domeniu și a reprezentanților societății civile, anterior adoptării oricărei modificări legislative.	
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 17) serviciile de transportare a pasagerilor pe teritoriul țării, precum și serviciile de comercializare a biletelor pentru transportul de pasageri pe teritoriul țării;		Asociația Patronală a Profesioniștilor din Transporturi „Transportatorului”	În cadrul consultărilor publice asupra proiectului politicii bugetar-fiscale pentru anul 2027, Asociația Patronală a Profesioniștilor din Transporturi „Transportatorul” (APPT) înaintează propunerea de a trece serviciile naționale de transport auto de pasageri pe rute regulate (urbane, suburbane și interurbane), precum și serviciile de comercializare a biletelor pentru aceste transporturi, din regimul actual de scutire de TVA fără drept de deducere (art. 103 din Codul fiscal) în regimul de impozitare la cota zero a TVA cu drept de deducere (art. 104 din Codul fiscal). Transportul de călători în folos public pe rutele urbane, suburbane și interurbane are un caracter social pronunțat: de serviciile sale beneficiază în mare măsură categoriile socialdezavantajate (persoanele fără transport personal, pensionarii, angajații necalificați, studenții), toate cu venituri reduse. Orice majorare a tarifului de călătorie, determinată de creșterea constantă a prețului la carburanți, reduce fluxul de călători și încasările transportatorilor, lovind în primul rând în cei mai săraci. Astăzi aceste servicii sunt scutite de TVA, scutire calificată deja drept facilitate fiscală. În realitate însă, ea nu oferă activităților legale niciun avantaj concurențial și nu descurajează transporturile ilicite. Fiind o scutire fără drept de deducere, lasă transportatorul fără vreun interes economic de a pretinde facturi fiscale pentru combustibil, piese de schimb ori reparații, perpetuând economia tenebră	Nu se acceptă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar în procesul de transpunere a Directivei nr.112/2006

			din segmentul de deservire tehnică și aprovizionare. Spre deosebire de transportul intern, art. 104 din Codul fiscal impozitează deja la cota zero toate tipurile de transporturi internaționale de mărfuri și pasageri, împreună cu comercializarea biletelor în trafic internațional; extinderea aceluiași regim asupra transportului național regulat de pasageri ar așeza pe baze echitabile întreaga ramură. Diferența esențială dintre cele două regimuri ține de dreptul de deducere. În regimul de scutire, transportatorul suportă TVA aferentă procurărilor drept cost, fără posibilitatea recuperării ei, ceea ce îi anulează orice interes de a documenta cheltuielile. Trecerea la cota zero inversează acest stimulent: pentru a-și valorifica dreptul de deducere și restituire a TVA, transportatorul devine direct interesat să ceară factura fiscală la fiecare achiziție, constrângând furnizorii (stații de deservire, comercianți de piese, importatori de produse petroliere) să declare livrările și să achite TVA și impozitul pe venit aferent. În concret, propunem abrogarea scutirii prevăzute la art. 103 și completarea art. 104 cu o normă nouă, după cum urmează: Articolul 104. Livrările impozitate la cota zero Se completează cu o literă nouă, cu următorul cuprins: „...) serviciile de transport auto de pasageri pe rute regulate naționale (urbane, suburbane și interurbane), precum și serviciile de comercializare a biletelor pentru aceste transporturi;” La prima vedere, dreptul de deducere ar genera solicitări de restituire a TVA din buget. În realitate, efectul net asupra bugetului este neutru spre	

			pozitiv. TVA fiind un impozit neutru pe lanțul de aprovizionare, suma dedusă de transportator corespunde celei pe care furnizorul o declară și o achită, astfel încât restituirea este acoperită de TVA colectată în amonte. La aceasta se adaugă faptul că procurările documentate astăzi de transportatori sunt ne semnificative, întrucât valoarea reparațiilor și a pieselor reflectată în evidență constituie sub 1% din cifra de afaceri, deși, raportat la vârsta parcului și volumul exploatării, ponderea reală este incomparabil mai mare. Prin urmare, costul imediat al restituirilor este minim, în timp ce potențialul de venituri din legalizarea segmentului tenebru, estimat la circa 80%, împreună cu impozitul pe venit al furnizorilor legalizați, reducerea contrabandei și a furtului de carburant și diminuarea plăților neoficiale, depășește cu mult pierderile aparente. Pe plan practic, măsura va antrena la legalizare un întreg lanț de activități astăzi ascunse. Piața serviciilor de reparație, estimată la circa 80% în umbră, este deservită de numeroase centre și magazine permanent suprasolicitate, care nu eliberează bon de casă; o parte din piese provine din regiunea transnistreană sau din contrabandă, la prețuri cu până la 40% mai mici, iar transportatorului i se propune frecvent alegerea între „cu acte, dar cu 20% mai scump” și „fără acte, cu 20% mai ieftin”, ceea ce scoate din circuitul legal o valoare egală cu prețul pieselor. În aceeași logică va dispărea stimulentele procurării de motorină din surse neoficiale (de exemplu din transportul feroviar sau din carburantul compensat din ajutoare destinate agriculturii) și va fi descurajată	

			contrabanda cu motorină, piese, uleiuri și anvelope, alimentată astăzi de oferta importatorilor de a vinde sub prețul pieței cu condiția de a nu emite facturi. Concomitent, va spori volumul vânzărilor legale și încasările gărilor auto din Republică. Componenta esențială a măsurii constă însă în descurajarea corupției prin oficializarea maximă a vânzărilor. Mecanismul propus leagă indisolubil dreptul de deducere de declararea integrală a încasărilor: pentru a-și recupera TVA, transportatorul este nevoit să își documenteze veniturile, adică să oficializeze integral vânzarea biletelor. În regimul actual, banii încasați neoficial sunt ascunși de la impozitare, iar pentru a-i menține în afara evidenței transportatorii ajung să transporte călători fără bilete și să achite „taxe” neoficiale angajaților gărilor, organelor fiscale și de control, poliției și colectoarelor de redevențe, practici care alimentează corupția și o instituționalizează. Pe măsură ce vânzările sunt oficializate integral, sursa de numerar neoficial din care se finanțează aceste plăți dispare, iar odată cu ea dispar deopotrivă stimulentele și posibilitatea practică de a achita mită, transportatorul legal nemaifiind împins în ilegalitate. Astfel, oficializarea maximă a vânzărilor nu este doar o sursă de venituri bugetare suplimentare, ci și un instrument direct de combatere a corupției în sectorul transportului de pasageri.	
		Uniunea Transportatorilor și Drumarilor (UTD)	Aplicarea cotei zero a TVA la transportul regulat național de pasageri Regimul actual de scutire de TVA fără drept de deducere nu reprezintă o facilitate reală pentru operatorii de transport. TVA achitată pentru	Nu se acceptă Propunerea urmează a fi examinată la etapa de transpunere a Directivei nr.112/2006

			carburanți, piese, anvelope, reparații și investiții devine un cost definitiv, iar operatorul nu are un stimulent fiscal suficient pentru a solicita documentarea integrală a procurărilor. Trecerea la cota zero, cu drept de deducere, ar încuraja documentarea achizițiilor, fiscalizarea vânzărilor de bilete, extinderea plăților electronice și reducerea economiei informale. Propunem: a) la art. 103 alin. (1) din Codul fiscal, punctul 17) se abrogă; b) art. 104 se completează cu o literă nouă, cu următorul cuprins: „...) serviciile de transport auto de pasageri prestate prin servicii regulate naționale, inclusiv pe rute urbane, suburbane și interurbane, precum și serviciile de comercializare a biletelor pentru aceste transporturi.” Dreptul de restituire a TVA urmează să fie exercitat prin mecanismul general de restituire a excedentului de TVA prevăzut pentru operațiunile înregistrate începând cu 1 ianuarie 2027, fără instituirea unor restricții sectoriale suplimentare.	
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 24) autoturismele și alte autovehicule (pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705);	Articolul 103 alin.(1): pct.24) se abrogă	Berjan Iuliana	Eliminarea scutirii de TVA pentru autoturismele electrice (cod tarifar 870380) fără prevederi tranzitorii pentru comenzile plasate înainte de intrarea în vigoare a legii dar livrate ulterior. Un agent economic a plătit avans în dec.2026 pentru un autovehicul electric livrat în feb.2027. La livrare furnizorul aplică TVA 20% (diferență de ~4.000–6.000 EUR față de prețul din contract).	<u>Se acceptă</u>, prin retragerea propunerii din proiectul de lege și menținerea impunerii cu accize a mijloacelor de transport.
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. 27¹) tractoarele agricole de la pozițiile tarifare 870191100, 870192100, 870193100, 870194100, 870195101, 870195109 și tehnica agricolă de la pozițiile tarifare 842449100,	punctele 27¹)-27³), 29) - 31) se abrogă.	AO Forța Fermierilor	Nu susținem propunere de anulare a scutirii importului tractoarelor agricole de la plata TVA. Aceasta masura, la rand cu majorarea cotei TVA pentru productia agricola, va contribui la cresterea cheltuielilor agricultorilor, care urmeaza sa achite pentru	

842482100, 8432, 843320, 843330000, 843340000, 843351000, 843352000, 843353, 843359, 8436, 8437 și părți ale acesteia de la pozițiile tarifare 8432, 8436 și 8437; 27³) turbinele hidraulice cu puterea maximum 1000 kW de la poziția tarifară 841011000, generatoarele electrice de o putere de peste 75 kW, dar de maximum 375 kW de la poziția tarifară 850133000, și părți ale acestora de la poziția tarifară 850300990, aparatura pentru comutarea circuitelor electrice; 30) lucrările de construcție și montaj al centralelor ce produc energie electrică din surse regenerabile de energie;			tractoarele cu 20 procente mai mult . Chiar si 0 mic categoria de fermieri, care deocamdata sunt profitabili, vor deveni mai puțin competitivi.	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e prezentat calcul impactului asupra sectorului de agricultură. Impact direct asupra sectorului energetic și securitatea energetică. Nu corespunde cu politica statului de a mări independența energetică, dimpotrivă, trebuie de inclus aici și partea materială a instalațiilor, în vest sînt mult mai multe facilități	
		Moldova Fruct	Generalizarea cotei de 20% TVA la importul și livrarea tehnicii și echipamentului agricol specializat și inputurilor critice (îngrășăminte, produse de uz fitosanitar, combustibil etc) Ce prevede proiectul: Se elimină regimul de scutire sau cotă 0% de TVA aplicat istoric pentru tractoare, combine, tehnică agricolă specializată, echipamente post-recoltare, utilaje pentru depozitare, clădiri, terenuri, precum și pentru inputurile logistice indispensabile, inclusiv rachetele antigrindină, energia electrică și gazele naturale. Toate acestea trec la cota standard de 20% TVA. Este o disfuncționalitate la nivel micro și macroeconomic. Consecințe economice: Finanțarea modernizării exploatațiilor horticole se va scumpi instantaneu cu o cincime în faza de achiziție. Obligația de a achita 20% TVA direct în vamă pentru o combină de recoltat sau o linie de calibrare blochează capitalul fermierilor. Într-un context marcat de schimbări climatice severe, taxarea rachetelor antigrindină și a echipamentelor pentru atenuarea	

			schimbărilor climatice cu 20% reprezintă o penalizare a rezilienței agricole, iar scumpirea energiei va majora costul de păstrare a fructelor în depozitele frigorifice. Solicităm păstrarea scutirii de TVA pentru mijloacele fixe destinate infrastructurii de producție agroalimentară introduse ca aport în capitalul statutar și menținerea scutirilor/cotelor 0% la importul și livrarea tehnicii și utilajelor agricole specializate.	
		Asociația Exportatorilor de Cereale „Agrocereale”	Solicităm păstrarea unei cote reduse de TVA la tehnica și echipamentele agricole. Majorarea la cota standard va scumpi tractoarele, combinele, sistemele de irigare și utilajele de procesare, descurajând spiritul investițional în modernizarea exploatațiilor. Investiția în echipament este premisa productivității și competitivității sectorului.	
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: (5) Se scutește de T.V.A. fără drept de deducere importul mărfurilor, serviciilor, destinate acordării de asistență în caz de calamitate naturală, de conflict armat și în alte situații excepționale, precum și importul și livrarea de mărfuri, servicii definite ca ajutoare umanitare, în modul stabilit de Guvern.	alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Se scutește de T.V.A. fără drept de deducere importul mărfurilor, serviciilor, destinate acordării de asistență persoanelor fizice în caz de calamitate naturală, de conflict armat și în alte situații excepționale, precum și importul și livrarea de mărfuri, servicii definite ca ajutoare umanitare acordate persoanelor fizice, în modul stabilit de Guvern.”.	Ministerul Apărării	La Art. II pct.60.2 din proiect, prin care se propune modificarea art.103 alin.(5) din Codul fiscal nr.1163/1997, considerăm oportună menținerea redacției actuale a normei, fără completarea acesteia cu sintagma „persoanelor fizice” În opinia noastră, introducerea sintagmei respective restrânge nejustificat sfera de aplicare a scutirii de TVA, limitând-o exclusiv la mărfurile și serviciile destinate acordării asistenței persoanelor fizice sau la ajutoarele umanitare acordate acestora. Or, în practică, în caz de calamitate naturală, conflict armat sau alte situații excepționale, asistența și ajutoarele umanitare nu sunt recepționate și valorificate exclusiv direct de către persoane fizice, ci pot fi acordate inclusiv prin intermediul autorităților publice, instituțiilor	Se acceptă , prin menținerea redacției actuale a prevederilor.

			publice sau altor entități implicate în gestionarea situațiilor excepționale, protecția populației, menținerea ordinii publice, securitatea statului și apărarea națională. Restrângerea facilității fiscale doar la asistența acordată persoanelor fizice poate crea dificultăți în cazul în care bunurile sau serviciile sunt destinate autorităților ori instituțiilor publice care intervin în situații excepționale sau care asigură distribuirea, gestionarea, depozitarea ori utilizarea acestor bunuri în interes public. În asemenea situații, beneficiarul final al asistenței poate fi populația sau statul, însă beneficiarul juridic/intermediar al importului ori livrării poate fi o autoritate sau instituție publică. Totodată, instituirea obligației de achitare a TVA pentru astfel de operațiuni, în cazul beneficiarilor care nu se încadrează în categoria „persoanelor fizice”, poate genera un circuit financiar formal și inefficient. Mijloacele necesare achitării TVA ar urma să fie alocate din bugetul de stat, iar ulterior încasate din nou la bugetul de stat sub formă de TVA. O asemenea abordare nu produce venituri suplimentare reale pentru bugetul public național, dar creează obligații administrative și bugetare suplimentare pentru autoritățile și instituțiile implicate. De asemenea, volumul, valoarea și natura ajutoarelor umanitare, donațiilor și altor forme de asistență acordate în situații excepționale nu pot fi estimate și planificate în prealabil, acestea depinzând de natura situației excepționale și de disponibilitatea donatorilor. În consecință, autoritățile și instituțiile beneficiare nu pot prevedea din timp mijloace financiare	

			pentru achitarea TVA aferentă unor asemenea bunuri și servicii, ceea ce poate genera întârzieri în recepționarea, vămuirea, distribuirea și valorificarea asistenței. În contextul necesităților ce țin de apărarea națională, securitatea statului și protecția populației, menținerea unei formulări generale a art.103 alin.(5) din Codul fiscal este necesară pentru a asigura un mecanism fiscal flexibil, eficient și adaptat situațiilor excepționale. Facilitățile fiscale aplicabile ajutoarelor umanitare și asistenței acordate în astfel de situații trebuie să permită intervenția rapidă a autorităților și instituțiilor publice, fără generarea unor sarcini fiscale sau administrative suplimentare. Prin urmare, se propune menținerea redacției actuale a art.103 alin.(5) din Codul fiscal, cu excluderea sintagmei „persoanelor fizice” din textul propus prin proiect.	
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: (5) Se scutește de T.V.A. fără drept de deducere importul mărfurilor, serviciilor, destinate acordării de asistență în caz de calamitate naturală, de conflict armat și în alte situații excepționale, precum și importul și livrarea de mărfuri, servicii definite ca ajutoare umanitare, în modul stabilit de Guvern.	alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Se scutește de T.V.A. fără drept de deducere importul mărfurilor, serviciilor, destinate acordării de asistență persoanelor fizice în caz de calamitate naturală, de conflict armat și în alte situații excepționale, precum și importul și livrarea de mărfuri, servicii definite ca ajutoare umanitare acordate persoanelor fizice, în modul stabilit de Guvern.”. La articolul 124: alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Accizele nu se achită la importul mărfurilor supuse accizelor definite ca ajutoare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 60.2 și 72.1, MMPS solicită menținerea prevederilor art. 103 alin. (5) și art. 124 alin. (2) din Codul fiscal în redacția actuală, întrucât acestea asigură cadrul necesar pentru recepționarea și utilizarea eficientă a asistenței tehnice, materiale și umanitare acordate Republicii Moldova de către partenerii de dezvoltare. Modificările propuse riscă să limiteze accesul instituțiilor publice la resursele oferite prin programele de asistență externă și să afecteze implementarea proiectelor de modernizare instituțională, investițiilor în infrastructura publică și reformelor susținute de partenerii internaționali. Menținerea reglementărilor actuale este esențială pentru asigurarea continuității sprijinului extern,	Se acceptă, prin menținerea redacției actuale a prevederilor.

	umanitare acordate persoanelor fizice, în modul stabilit de Guvern.”.		reducerea presiunii asupra bugetului de stat și susținerea proceselor de reformă și integrare europeană. În ultimii ani, sprijinul oferit de partenerii strategici de dezvoltare a permis modernizarea semnificativă a sectorului public prin dotarea instituțiilor cu echipamente și tehnologii de ultimă generație, furnizarea de ajutoare umanitare, precum și implementarea unor proiecte de asistență tehnică esențiale pentru realizarea reformelor și consolidarea capacităților administrative. Aceste intervenții au contribuit la reducerea presiunii asupra bugetului de stat și la accelerarea proceselor de modernizare și integrare europeană. Pe lângă vulnerabilizarea directă a acestor domenii, modificările propuse riscă să descurajeze donatorii internaționali, determinându-i să redirecționeze resursele financiare și logistice către alte state din regiune, iar restricțiile vor pune o presiune financiară suplimentară, nejustificată, pe bugetul de stat, obligat să acopere din fonduri proprii achiziții strategice care anterior erau asigurate gratuit prin asistență externă. De asemenea, potrivit prevederilor Legii nr. 1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, beneficiarii ajutoarelor umanitare sunt instituțiile publice și organizațiile necomerciale. Totodată, în conformitate cu Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, aceste măsuri nu constituie ajutor de stat, întrucât activitățile desfășurate de autoritățile publice beneficiare țin de exercitarea atribuțiilor exclusive de autoritate publică și nu sunt susceptibile de a fi prestate de entități private în condiții de concurență.	

Articolul 103. Scutirea de T.V.A (9²) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile necomerciale care corespund cerințelor art.52, în scop de construire a instituțiilor de asistență socială, precum și mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către aceste organizații necomerciale pentru necesitățile instituțiilor menționate. (9⁴) Se scutesc de T.V.A fără drept de deducere deșeurile și reziduurile de hârtie și de carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă (cioburi de sticlă) procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către subiecții impozabili și utilizate nemijlocit în activitatea lor de întreprinzător în Republica Moldova.	La articolul 103: alineatele (9²)-(9⁴), (9⁶), (9⁹) se abrogă.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Impact de negativ asupra persoanelor din categorii social-vulnerabile. Impact direct negativ asupra sinecostului ambalajului reciclabil și produs final.	Nu se acceptă. Aplicarea cotei standard a TVA de 20% contribuie la asigurarea neutralității fiscale și la eliminarea tratamentelor fiscale preferențiale acordate anumitor sectoare economice. Principiul neutralității TVA presupune că deciziile economice ale agenților economici trebuie să fie determinate de considerente de eficiență și competitivitate, și nu de existența unor cote diferențiate de impozitare. Aplicarea cotei standard de TVA asigură un sistem fiscal mai simplu, mai transparent și mai ușor de administrat, reduce posibilitățile de interpretare și reclasificare artificială a operațiunilor în vederea obținerii unui tratament fiscal preferențial și contribuie la consolidarea veniturilor bugetare necesare finanțării serviciilor publice și măsurilor de sprijin destinate tuturor sectoarelor economice. În același timp, susținerea sectoarelor considerate prioritare poate fi realizată prin măsuri ținute și transparente de sprijin bugetar, care permit direcționarea resurselor către beneficiarii care au efectiv nevoie de suport, fără a afecta principiile de bază ale sistemului TVA.

Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere: b) energia electrică, energia termică, apa caldă, alimentarea cu apă și canalizarea pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea;	La articolul 104, litera b) va avea următorul cuprins: „b) apa caldă, alimentarea cu apă și canalizarea pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea.”.	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Eliminarea scutirii de TVA cu drept de deducere pentru energia electrică și energia termică, trecându-se la cota standard de 20%. Introducerea cotei standard de 20% la energia electrică și termică va majora direct, imediat și considerabil facturile de utilități, generând o presiune financiară puternică pe bugetele tuturor consumatorilor casnici, și în mod deosebit al „săracilor”. Ca și anterior, TVA este un impozit cu caracter regresiv, sărăcind în special păturile defavorizate, iar cota redusă pentru aceste produse de bază are scopul de a diminua din acest efect. Conform datelor BNS*, în special păturile defavorizate sunt cele care folosesc o parte mai mare din venituri pentru locuință, apă, electricitate, gaz și alți combustibili. Suplimentar, considerăm că revizuirea și majorarea compensațiilor la cheltuielilor pentru gaz și alți combustibili nu ar putea soluționa complet această problemă, deoarece prin compensarea cheltuielilor respective sunt susținute persoanele care nu muncesc sau au un venit neoficial.	Se acceptă parțial, în următoarea redacție: „b) la livrarea energiei electrice în limita a 100 kWh lunar pentru fiecare punct de consum, precum și la livrarea energiei termice, a apei calde și la prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare aferente bunurilor cu destinație locativă, inclusiv caselor de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea.”
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Excluderea energiilor din scutirea de TVA se va solda cu o catastrofă	

		Berjan Iuliana	Trecerea energiei electrice de la cota 0% la 20% de la 1 apr.2027 fără mecanisme de protecție socială definite legal (vouchere, compensații directe), lăsând executivului o putere discreționară de implementare. O familie cu venit mediu (~12.000 lei/lună) consumă 300 kWh/lună. La tariful actual de ~2,4 lei/kWh, factura crește cu ~144 lei/lună (20% TVA din baza de 720 lei) = 1.728 lei/an în plus, fără compensare garantată legal.	
		EBA	Considerăm, de asemenea, prematură și riscantă eliminarea serviciilor de utilitate publică – precum energia electrică și energia termică – din sfera de aplicare a art. 104 lit. b) și excluderea cotei reduse la gazele naturale din Codul Fiscal al Republicii Moldova. Trecerea bruscă de la scutirea de TVA cu drept de deducere direct la cota standard de TVA 20% a energiei electrice pentru bunurile cu destinație locativă și a gazului din cota TVA de 8% la cota standard de 20% va genera efecte negative severe asupra stabilității economice a țării. Astfel, solicităm menținerea redacției actuale a art. 104 lit. b) pentru livrările de energie electrică și termică pentru bunurile cu destinație locativă și a cotei reduse la gaze naturale de 8% conform art. 96 al CF. În cazul în care armonizarea europeană impune o modificare ulterioară, aceasta trebuie precedată de un studiu de impact și însoțită de o perioadă de tranziție graduală și de mecanisme adecvate de protecție socială. Această tranziție etapizată trebuie realizată strict în corelare cu procesul de consolidare a piețelor de energie electrică, gaze naturale și energie termică din Republica Moldova, pentru a asigura o	

			predictibilitate fiscală și o protecție reală a economiei naționale.	
		ANRE Ministerul Energiei	În vederea corelării terminologiei fiscale cu terminologia utilizată în legislația sectorială din domeniul energiei termice, ANRE propune ca art. 104 lit. b) să fie expus în următoarea redacție: <i>„b) energia termică utilizată pentru prepararea apei calde menajere, alimentarea cu apă și canalizarea pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea.”</i> Propunerea este justificată prin faptul că, potrivit Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, apa caldă menajeră reprezintă apa caldă utilizată în scopuri gospodărești sau igienico-sanitare, obținută în urma încălzirii apei potabile utilizând energie termică. Prin urmare, utilizarea sintagmei „energia termică utilizată pentru prepararea apei calde menajere” asigură o formulare mai exactă din punct de vedere tehnic și juridic și exclude eventualele interpretări neuniforme privind aplicarea regimului fiscal. În contextul în care sectorul termoelectric din Republica Moldova urmează să suporte concomitent impactul mai multor reforme majore – inclusiv mecanismele de tarificare a emisiilor de carbon, integrarea în piețele energetice europene și liberalizarea unor segmente ale pieței energiei. Totodată, prin proiect, urmează a fi analizate opțiuni de diminuare a impactului fiscal cum ar fi aplicarea unei cote reduse de TVA pentru energia termică furnizată prin sistemele centralizate, precum și excluderea de la aplicarea TVA a	Se acceptă parțial, în următoarea redacție: „b) la livrarea energiei electrice în limita a 100 kWh lunar pentru fiecare punct de consum, precum și la livrarea energiei termice, a apei calde și la prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare aferente bunurilor cu destinație locativă, inclusiv caselor de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea.”

			serviciului de alimentare cu apă caldă menajeră.	
		Ministerul Energiei	La pct. 61, prin care se propune eliminarea energiei electrice din sfera de aplicare a art. 104 lit. b) din Codul fiscal, menționăm că trecerea de la regimul actual de scutire de TVA cu drept de deducere la aplicarea cotei standard de TVA pentru energia electrică furnizată bunurilor cu destinație locativă va genera consecințe economice și sociale semnificative, care necesită o evaluare aprofundată a impactului și o abordare graduală. În primul rând, modificarea propusă va conduce la majorarea imediată a costului energiei electrice suportat de gospodăriile casnice. În condițiile unei piețe energetice regionale și internaționale caracterizate prin volatilitate ridicată, creșterea costurilor energetice se va transmite în lanț asupra prețurilor bunurilor și serviciilor, amplificând presiunile inflaționiste și reducând puterea de cumpărare. În al doilea rând, menținerea facilității fiscale este compatibilă cu orientările actuale ale Uniunii Europene în domeniul energiei și fiscalității. Cadrul european privind taxa pe valoarea adăugată oferă statelor posibilitatea de a aplica măsuri fiscale favorabile pentru furnizarea energiei electrice, în special atunci când acestea urmăresc obiective de protecție socială și de combatere a sărăciei energetice. Totodată, menționăm că tendințele actuale ale politicii energetice și fiscale europene sunt orientate spre reducerea costului energiei electrice pentru consumatorii finali. În contextul creșterii tensiunilor geopolitice din Orientul Mijlociu și al	

			riscurilor asociate securității aprovizionării cu resurse energetice, https://energy.ec.europa.eu/strategy/affordable-energy_en promovează măsuri menite să reducă facturile la energie ale consumatorilor și să consolideze competitivitatea economiei europene. În acest sens, la nivelul Uniunii Europene sunt examinate și promovate măsuri privind reducerea poverii fiscale aplicabile energiei electrice, inclusiv prin aplicarea unor cote de impozitare mai favorabile energiei electrice comparativ cu gazele naturale, precum și prin revizuirea componentelor tarifare aferente rețelelor energetice. Aceste măsuri urmăresc accelerarea electrificării economiei, diminuarea dependenței de combustibilii fosili și protejarea consumatorilor împotriva creșterilor excesive ale prețurilor la energie. În acest context, eliminarea facilității fiscale aplicabile energiei electrice furnizate bunurilor cu destinație locativă ar fi contrară direcției actuale promovate la nivel european și ar conduce la majorarea costurilor suportate de gospodării într-o perioadă caracterizată de incertitudini pe piețele energetice internaționale. În contextul crizei energetice și al preocupărilor privind accesibilitatea energiei, instituțiile europene au încurajat statele membre să utilizeze flexibilitățile prevăzute de legislația fiscală pentru diminuarea costurilor suportate de consumatorii finali. Totodată, politicile energetice și sociale ale Uniunii Europene acordă o atenție deosebită consumatorilor vulnerabili și combaterii sărăciei energetice. Documentele de politici la nivel european subliniază necesitatea	

			adoptării unor măsuri care să asigure accesul populației la servicii energetice esențiale la costuri accesibile. De menționat faptul că, consumul de energie electrică aferent sectorului rezidențial reprezintă cca. 43% din consumul total sau echivalentul a 1,8 mlrd kWh, în anul 2025. Respectiv, aplicarea cotei TVA standard de 20% ar genera venituri suplimentare la Bugetul de Stat de cca. 1,3 mlrd. lei anual (calculate la un preț reglementat pentru furnizarea energiei electrice de 3,6 lei/kWh). De menționat faptul că, proiectul nu identifică măsurile compensatorii necesare pentru limitarea impactului asupra consumatorilor vulnerabili și nu evaluează efectele economice și sociale ale modificărilor propuse. În consecință, aceste aspecte necesită a fi analizate și reglementate de către autorul proiectului. Eliminarea facilității fiscale pentru energia electrică furnizată bunurilor cu destinație locativă va genera presiuni suplimentare asupra bugetului public prin creșterea necesarului de resurse alocate Fondului de Reducere a Vulnerabilității Energetice (FRVE). Majorarea costului energiei electrice ca urmare a aplicării cotei standard de TVA va conduce la creșterea numărului de gospodării eligibile pentru sprijin și la majorarea cuantumului compensațiilor acordate consumatorilor vulnerabili. În aceste condiții, o parte semnificativă a veniturilor bugetare suplimentare obținute din aplicarea TVA asupra energiei electrice va trebui redistribuită prin intermediul mecanismelor de sprijin gestionate de FRVE, diminuând eficiența fiscală a măsurii. Astfel,	

			impactul bugetar net al eliminării facilității fiscale poate fi considerabil mai redus decât cel estimat inițial, în timp ce efectele sociale și inflaționiste vor fi resimțite imediat de populație. Alternativ, poate fi examinată aplicarea unui mecanism de compensare a TVA pentru o cantitate de consum de bază, necesar satisfacerii necesităților esențiale ale gospodăriei, similar practicilor existente în unele state europene privind protecția consumatorilor vulnerabili. În Republica Moldova, unde cheltuielile pentru energie electrică reprezintă o pondere semnificativă în bugetul multor gospodării (estimat de Biroul Național de Statistică la cca. 10%). Consumul mediu lunar de energie electrică în sectorul rezidențial este de cca. 140 kWh, astfel că aplicarea TVA de 20% la energia electrică pentru consumatorii casnici ar conduce la o majorare imediată a facturilor cu aproximativ 100 lei lunar și peste 1 200 lei anual pentru o gospodărie medie. Totodată, aceasta ar adăuga circa 0,7% la inflație și ar afecta disproporționat gospodăriile cu venituri mici. Totodată, autorul proiectului nu a evaluat opțiuni alternative de reglementare, inclusiv aplicarea unei cote reduse (8%) a TVA pentru energia electrică destinată consumului rezidențial. O asemenea opțiune ar putea genera venituri suplimentare la bugetul de stat de circa 500 mil. lei anual, exercitând, totodată, o presiune mai redusă asupra facturilor achitate de consumatori. Această propunere este în linie cu cadrul UE, care permite utilizarea cotelor reduse pentru bunuri și servicii esențiale, iar în contextul crizelor	

			energetice recente mai multe state au utilizat reduceri de TVA, tarife sociale sau mecanisme de compensare pentru protejarea consumatorilor. Din perspectiva protecției consumatorilor și a echității sociale, aplicarea cotei standard de TVA la energia electrică pentru consumatorii casnici nu este oportună și nu răspunde obiectivelor de politică economică și socială ale statului. Prin urmare, considerăm necesară menținerea redacției actuale a art. 104 lit. b) din Codul fiscal în partea ce vizează livrările de energie electrică pentru bunurile cu destinație locativă. Totodată, în cazul în care procesul de armonizare cu acquis-ul Uniunii Europene va impune pe viitor revizuirea regimului fiscal aplicabil energiei electrice, o asemenea modificare trebuie să fie precedată de un studiu de impact socio-economic, să fie implementată gradual, pe parcursul unei perioade de tranziție suficiente, după cum a fost specificat și în poziția de negociere aferentă Capitolului 16 „Fiscalitate”. Necesitatea unei asemenea perioade de tranziție este determinată de faptul că sectorul electroenergetic al Republicii Moldova traversează simultan mai multe procese de reformă, care poate genera costuri suplimentare pentru participanții la piață și pentru consumatorii finali. În particular, în următorii ani se estimează creșterea costurilor asociate funcționării pieței de echilibru și integrării unor cantități tot mai mari de energie din surse regenerabile, costuri care vor fi reflectate gradual în tarifele și prețurile energiei electrice.	

			Totodată, liberalizarea progresivă a pieței și exercitarea dreptului consumatorilor de a-și schimba furnizorul de energie electrică care ar putea genera costuri suplimentare aferente proceselor de ieșire pe piață reglementată și de participare pe piața concurențială, inclusiv costuri comerciale și de gestionare a riscurilor. Un alt factor relevant îl constituie transformarea rolului centralelor de termoficare în contextul alinierii la regulile pieței europene de energie electrică. Renunțarea graduală la mecanismele de dispecerizare prioritară și integrarea deplină a acestora în mecanismele concurențiale ale pieței vor necesita ajustări investiționale care pot genera costuri suplimentare pentru sistemul electroenergetic și explicit pe tarifele la energia electrică. De asemenea, sectorul energetic se află într-o etapă de recuperare și amortizare a investițiilor semnificative realizate sau aflate în curs de implementare pentru consolidarea securității energetice (trei linii electrice noi de interconexiune cu România, investiții de peste 200 milioane de Euro), modernizarea rețelelor electrice, integrarea piețelor cu Uniunea Europeană și dezvoltarea infrastructurii necesare creșterii ponderii energiei regenerabile. Recuperarea acestor investiții va exercita, inevitabil, presiuni suplimentare asupra costului final al energiei electrice. În eventualitatea modificării regimului fiscal actual, autorul proiectului urmează să fundamenteze necesitatea unei perioade de tranziție de cel puțin 3–5 ani, corelată cu implementarea reformelor pieței energiei electrice,	

			consolidarea mecanismelor de protecție socială și evaluarea periodică a impactului asupra consumatorilor finali. Suplimentar, în rezultatul examinării proiectului, se constată că, o parte semnificativă a modificărilor propuse determină o extindere considerabilă a competențelor Serviciului Vamal în materie de control, executare și intervenție administrativă directă, ceea ce ridică anumite probleme de compatibilitate cu principiile constituționale ale statului de drept. În special, se observă că, prin reglementările privind executarea silită prin ordine incaso, suspendarea operațiunilor din conturile bancare și/sau de plăți, precum și prin mecanismele de control ulterior și reverificare a declarațiilor vamale, Serviciul Vamal dobândește un rol consolidat atât în constatarea, cât și în executarea obligațiilor fiscale și vamale. Această concentrare de competențe administrative poate genera riscuri de dezechilibru instituțional, în lipsa unor garanții procedurale suficiente și a unui control extern efectiv și prompt. Totodată, reglementările care permit executarea imediată a actelor administrative și calificarea acestora ca titluri executorii, în corelație cu limitarea efectului suspensiv al contestațiilor, pot afecta accesul efectiv la justiție și dreptul la un recurs judiciar eficient. Din această perspectivă, există riscul ca intervenția instanței de judecată să fie una ulterioară producerii efectelor juridice ale actului administrativ, ceea ce poate diminua substanța protecției judiciare garantate de Constituție.	

			De asemenea, măsurile de executare directă asupra conturilor bancare și/sau de plăți constituie ingerințe semnificative în dreptul de proprietate și libertatea activității economice. Astfel, proiectul nu stabilește în mod suficient de clar mecanismele de protecție împotriva eventualelor abuzuri administrative și nu asigură un echilibru adecvat între interesul public și drepturile persoanelor vizate.	
		Asociația Producătorilor de carne din Moldova	Revizuirea modului propus de eliminare a scutirilor/cotelor reduse a TVA Trecerea atât de rapidă de la scutirea de TVA cu drept de deducere direct la cota standard de TVA 20% a energiei electrice pentru bunurile cu destinație locativă și a gazului din cota TVA de 8% la cota standard de 20% va genera efecte negative severe asupra stabilității economice a țării și va duce scumpiri în lanț, inflație ridicată și scăderea puterii de cumpărare. Solicităm menținerea redacției actuale a art. 104 lit. b) pentru livrările de energie electrică și termică pentru bunurile cu destinație locativă și a cotei reduse la gaze naturale de 8% conform art. 96 al CF. Eventuala ajustare armonizată la UE să fie efectuată gradual în perioada 2028-2030.	
Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere: b) energia electrică, energia termică, apa caldă, alimentarea cu apă și canalizarea pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea;	La articolul 104, litera b) va avea următorul cuprins: „b) apa caldă, alimentarea cu apă și canalizarea pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea.”.	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Energia electrică, energia termică și gazele naturale Eliminarea scutirii cu drept de deducere pentru energia electrică și termică destinată bunurilor cu destinație locativă (art.104 lit.b) și a cotei reduse de 8% pentru gazele naturale (art.96) este, în opinia membrilor noștri din sectorul energetic, prematură și riscantă. Trecerea bruscă la cota standard de 20% ar genera un cost suplimentar	Se acceptă parțial, în următoarea redacție: „b) la livrarea energiei electrice în limita a 100 kWh lunar pentru fiecare punct de consum, precum și la livrarea energiei termice, a apei calde și la prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare aferente bunurilor cu destinație locativă, inclusiv caselor de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea.”

			semnificativ pentru consumatorii casnici și ar declanșa efecte în lanț asupra întregii economii. Consecințele imediate ar fi un șoc inflaționist de lanț, într-un context energetic regional deja volatil, care ar scumpi automat produsele și serviciile autohtone; o presiune asupra creșterii economice, prin majorarea costurilor de producție și erodarea competitivității mărfurilor moldovenești; și o scădere a puterii de cumpărare, suportată în final de cetățeni, cu accentuarea vulnerabilității sociale. Solicităm menținerea redacției actuale a art. 104 lit. b) pentru livrările de energie electrică și termică cu destinație locativă, precum și a cotei reduse de 8% la gazele naturale, conform art. 96 din Codul fiscal. În măsura în care armonizarea europeană va impune, ulterior, o modificare, aceasta trebuie precedată de un studiu de impact, însoțită de o perioadă de tranziție graduală și corelată strict cu procesul de consolidare a piețelor de energie din Republica Moldova.	
Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere: b) energia electrică, energia termică, apa caldă, alimentarea cu apă și canalizarea pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea;	La articolul 104, litera b) va avea următorul cuprins: „b) apa caldă, alimentarea cu apă și canalizarea pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea.”.	S.R.L. „AMENAJARE URBANA RISCANI”	A adauga în Articolul 104 Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere serviciile comunale acordate populației -salubritizarea Având în vedere faptul că, începând cu 01.01.2027, se preconizează abrogarea punctului 29) și a punctului 31) din alineatul (1) al art. 103 din Codul Fiscal, suma totală a TVA va fi atribuită la costuri și cheltuieli. Aceasta la rândul său, va spori creșterea costului serviciilor într-atât, încât acesta nu va mai fi recuperat prin tarif. Pierderile pot aduce întreprinderea în stare de insolvență sau la faliment.	Se acceptă parțial, în următoarea redacție: „b) la livrarea energiei electrice în limita a 100 kWh lunar pentru fiecare punct de consum, precum și la livrarea energiei termice, a apei calde și la prestarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare aferente bunurilor cu destinație locativă, inclusiv caselor de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea.”

Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil	Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil (2) Cifra de afaceri care servește drept referință pentru aplicarea prevederilor alin.(1) este constituită din valoarea totală fără TVA a livrărilor de mărfuri și a prestațiilor de servicii impozabile și scutite de TVA cu drept de deducere, efectuate de subiect într-o oricare perioadă de 12 luni consecutive.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e indicată procedura în cazul întreprinderilor ce efectuează livrări mixte.	Notă. Se propune menținerea actuală a normelor prevăzute la art.112 și 113 din Codul fiscal
Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil	Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil (4) La înregistrarea subiectului impozabil, Serviciul Fiscal de Stat este obligat să-i elibereze certificatul de înregistrare ca plătitor al TVA, aprobat în modul stabilit, cu indicarea: a) denumirii (numelui) și adresei juridice ale subiectului impozabil; b) datei înregistrării; c) codului fiscal al subiectului impozabil.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Proiectul prevede o nouă redacție a articolului 112, la alineatul (4) fiind prevăzut, <i>că la înregistrarea subiectului impozabil, Serviciul Fiscal de Stat este obligat să-i elibereze certificatul de înregistrare ca plătitor al TVA, aprobat în modul stabilit, cu indicarea: a) denumirii (numelui) și adresei juridice ale subiectului impozabil; b) datei înregistrării; c) codului fiscal al subiectului impozabil.</i> Certificatul de înregistrare ca plătitor al TVA poate fi calificat ca act permisiv și, în condițiile digitalizării proceselor, se recomandă excluderea acestui document, fiind menținută doar înregistrarea în calitate de plătitor al TVA. Recomandare valabilă și pentru articolul 126 referitor la obligația de a obține certificatul de acciz.	Notă. Se propune menținerea actuală a normelor prevăzute la art.112 și 113 din Codul fiscal.
Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil (1) Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția antreprenorilor independenți conform cap. 10 ⁴ al titlului II, autorităților publice, instituțiilor publice, specificate la art.51, exceptând instituțiile de învățământ publice, este obligat să se înregistreze ca contribuabil al T.V.A. dacă el, într-o oricare perioadă de 12 luni consecutive, a efectuat livrări de mărfuri, servicii	Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil (5) Subiectul care atinge plafonul cifrei de afaceri stipulat la alin.(1) este obligat să solicite Serviciului Fiscal de Stat înregistrarea în calitate de plătitor al TVA, cel târziu la data depășirii plafonului, începând cu tranzacția care duce la depășirea plafonului. Subiectul se consideră înregistrat începând cu ziua în care este depășit plafonul.	Goncearuc Anton	Регистрация плательщиком НДС в день превышения - микро-предприятия чаще всего не имеют штатного бухгалтера, для отслеживания момента. - Налоговая служба готова на следующее утро предоставить код НДС для продолжения деятельности? - что делать, если превышение произошло в выходные дни? - как делить расходы, которые выписываются один раз за месяц? Предложение	Notă. Se propune menținerea actuală a normelor prevăzute la art.112 și 113 din Codul fiscal.

în sumă ce depășește 1,7 milioane de lei, cu excepția livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere și a celor care nu constituie obiect impozabil în conformitate cu art.95 alin.(2). Subiectul este obligat să înștiințeze oficial Serviciul Fiscal de Stat, completând formularul respectiv, și să se înregistreze nu mai târziu de ultima zi a lunii în care a avut loc depășirea. Subiectul se consideră înregistrat din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc depășirea.	(7) Dacă Serviciul Fiscal de Stat constată că subiectul impozabil, de la data depășirii plafonului prevăzut la alin.(1) nu a respectat prevederile alin.(5), respectiv nu a solicitat înregistrarea sau a solicitat cu întârziere înregistrarea în calitate de plătitor al TVA, procedează după cum urmează: 1) înregistrează în calitate de plătitor al TVA, subiectul impozabil, de la data depășirii plafonului prevăzut de alin.(1), sau în cazul în care acesta este înregistrat, modifică data înregistrării ca plătitor al TVA, astfel încât data înregistrării să fie data depășirii plafonului; 2) stabilește obligațiile privind TVA de plată, constând în diferența dintre TVA pe care subiectul impozabil ar fi trebuit să o colecteze și TVA pe care ar fi avut dreptul să o deducă, în perioada în care ar fi avut obligația să activeze în calitate de plătitor al TVA, dacă TVA colectată este mai mare decât TVA deductibilă, după caz; 3) determină diferența dintre TVA pe care ar fi avut dreptul să o deducă și TVA pe care persoana impozabilă ar fi trebuit să o colecteze, în perioada în care ar fi avut obligația să activeze în calitate de plătitor al TVA, dacă TVA deductibilă este mai mare decât TVA colectată. (8) Dacă subiectul impozabil care a depășit plafonul stabilit la alin.(1) nu a solicitat înregistrarea în calitate de plătitor al TVA sau a solicitat cu întârziere, procedează după cum urmează:		- оставить как есть если невозможно, то - не применять штрафные санкции до конца месяца и обязать осуществить пересчет налогов с момента превышения	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	”la data depășirii plafonului” – e o dată imposibilă pentru RM, unde majoritatea businessului e micro sau mic, fără contabil cu prezența la companie zilnic, de regulă o dată pe lună.	
		"Dana dana" <mirabela1@ma il.ru>	Ca contabil si reprezentant al mediului de afaceri va rog mult sa se anuleze modificarea art.112 alin.(5) . Subiectul se consideră înregistrat începând cu ziua în care este depășit plafonul. Rog mult sa ramina in modul existent in care scrie ca Subiectul este obligat să înștiințeze oficial Serviciul Fiscal de Stat, completând formularul respectiv să se înregistreze nu mai târziu de ultima zi a lunii în care a avut loc depășirea. Subiectul se consideră înregistrat din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc depășirea. Motive pentru aceasta sint - Factorul uman, uneori contabilul poate lipsi din motiv de boala de la serviciu, poate e in cecediu anual sau chiar si contabilul poate gresi si se emite factura prin care depaseste pragul de 1 700 mii lei, Pentru a elimina factorul de stres va rog mult tineti cont de aceasta parere!	
		ACAP	Mecanismul propus ridică dificultăți semnificative de implementare și administrare practică. În practică există extrem de multe situații când informația privind livrarea este furnizată contabilității cu întârziere, în special în cazul prestării de servicii și executării de lucrări.	

	1) solicită înregistrarea în calitate de plătitor al TVA de la data depășirii plafonului prevăzut la alin.(1), sau în cazul în care acesta este deja înregistrat, solicită modificarea datei înregistrării în calitate de plătitor al TVA să fie data depășirii plafonului; 2) calculează obligația de plată a TVA, constând în diferența dintre TVA pe care ar fi trebuit să o colecteze și TVA pe care ar fi avut dreptul să o deducă, în perioada în care ar fi avut obligația să activeze în calitate de plătitor al TVA, dacă TVA colectată este mai mare decât TVA deductibilă, după caz; 3) determină excedentul sumei TVA deductibile ca diferența dintre TVA pe care ar fi avut dreptul să o deducă și TVA pe care subiectul impozabil ar fi trebuit să o colecteze, de la data la care subiectul impozabil respectiv ar fi avut obligația să activeze în calitate de plătitor al TVA, dacă TVA deductibilă este mai mare decât TVA colectată.		Există, de asemenea, factorul uman – contabilul poate fi în concediu, în incapacitate temporară de muncă pe motiv de boală, contabilitatea poate fi ținută după format out-source, etc. Solicităm menținerea mecanismului actual de înregistrare în scopuri de TVA.	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Creează în comun precedent de a sancționa neuniform întreprinzători ce au fost identificate și neindificate de către SFS.	
		Contabil News	Reforma sistemului de obținere a statutului de plătitor de TVA (din ziua următoare după depășirea pragului) - nu ține cont de specificul businessului în RM (preponderent business micro și mic, unde nu este un contabil zilnic la locul de lucru, plus nu sînt rezolvate un șir de probleme privind modificarea sistemului de impozitare cu impozitul pe venit.	
	Articolul 112 va avea următorul cuprins: „Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil [...] (10) Subiectul căruia, în cadrul reorganizării prin fuziune, dezmembrare sau transformare, i-au fost transmise drepturi și/sau obligații de către întreprinderea reorganizată deținătoare a statutului de plătitor de TVA se consideră înregistrat în calitate de subiect impozabil de la data înregistrării de stat a noilor persoane juridice, cu excepția cazului de reorganizare prin absorbție, pentru care data	ASP	La pct. 63, se propune revizuirea art. 112 alin. (10), în conformitate cu efectele juridice stabilite prin prevederile art. 213, 219 și 222 din Codul civil al Republicii Moldova, deoarece anumite forme de reorganizare nu generează apariția unei noi persoane juridice, ci modificarea formei de organizare a persoanei juridice existente sau modificarea actelor de constituire ale unei persoane juridice existente. Totodată, referitor la înștiințarea oficială a Serviciului Fiscal de Stat despre reorganizare, informăm că schimbul de date între autoritățile și instituțiile publice se realizează prin	Notă. Se propune menținerea actuală a normelor prevăzute la art.112 și 113 din Codul fiscal.

	înregistrării în calitate de subiect al impunerii cu TVA este data înregistrării modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice absorbante. Subiecții sunt obligați să înștiințeze oficial despre reorganizare Serviciul Fiscal de Stat în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării de stat a noilor persoane juridice, cu excepția reorganizării prin absorbție, pentru care termenul de 5 zile lucrătoare începe să curgă de la data înregistrării modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice absorbante.[...]		MConnect, conform prevederilor Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.	
	Puncte din proiect: pct. 63 – art. 112; pct. 64 – art. 113.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Revizuirea modului de înregistrare/de înregistrare în calitate de plătitor al TVA Vă rugăm să clarificați: • rațiunea eliminării perioadei de grație; • cum se aplică TVA la tranzacția care determină depășirea plafonului; • tranzacția care depășește plafonul este ea însăși impozabilă cu TVA? Dacă da, cum poate contribuabilul să emită factura fiscală cu TVA chiar pe operațiunea care îi generează statutul, în timp real? • ce reprezintă cifra de afaceri, și dacă aceasta nu corespunde noțiunii contabile, ne puteți explica mai exact diferențele? • se impozitează întreaga tranzacție de depășire sau doar partea care excede plafonul? • în alin. (2), art.102, prima frază folosește „oricare perioadă de 12 luni consecutive”, iar fraza a doua „pe parcursul unui an calendaristic”. Care este perioada de referință corectă pentru determinarea depășirii?	Notă. Se propune menținerea actuală a normelor prevăzute la art.112 și 113 din Codul fiscal.

			• Directiva UE permite statelor o marjă de toleranță / continuarea scutirii până la finalul anului în care s-a depășit plafonul. A fost analizat acest mecanism în cadrul acestui exercițiu?; • cum se tratează factura deja emisă fără TVA; • ce corectări vor fi necesare și dacă se aplică penalități retroactive; • cum se tratează livrările către persoane fizice; • dacă se recunoaște TVA deductibilă la înregistrarea tardivă; • dacă eliminarea importului de servicii din calculul plafonului este intenționată; • dacă livrările scutite fără drept de deducere se includ la anulare; • cum se aplică pragul de 500.000 lei pentru anularea din oficiu; • cum se tratează contribuabilii sezonieri; • cum se evită anulări și reînregistrări repetate; • cum se tratează suspendarea activității; • cum se depune ultima declarație TVA; • cum se ajustează TVA aferentă stocurilor și activelor. • dacă contribuabilii vor beneficia de o perioadă de conformare fără sancțiuni în primul an de aplicare? • cum se tratează situațiile în care pragul este depășit dintr-o tranzacție extraordinară (one-off)?	
Articolul 113. Anularea înregistrării	Articolul 113. Anularea înregistrării (1) Subiectul impozabil, înregistrat în calitate de plătitor al TVA conform art.112, care pentru perioada a ultimelor 12 luni consecutive nu depășește cifra de afaceri în mărime de 1,7 milioane	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e clar de ce în plafon de anulare a certificatului de plătitor TVA intră și livrări scutite de TVA fără drept de deducere încât ele nu intră în calcul plafonului de înregistrare.	Notă. Se propune menținerea actuală a normelor prevăzute la art.112 și 113 din Codul fiscal.
		ACAP	Se constată o lipsă de consecutivitate în abordări – pentru înregistrare în calitate de plătitor de TVA se iau în	Notă. Se propune menținerea actuală a normelor prevăzute la art.112 și 113 din Codul fiscal.

		lei, poate solicita anularea înregistrării. În cazul subiectului impozabil care solicită anularea înregistrării în calitate de plătitor al TVA cifra de afaceri reprezintă valoarea totală, fără TVA, a livrărilor de mărfuri și prestărilor de servicii impozabile cu TVA și scutite de TVA fără drept de deducere.		considerare livrările impozabile și cele scutite de TVA cu drept de deducere. În norma propusă pentru alin. (1) din art. 103 se vorbește despre livrările scutite de TVA fără drept de deducere.	
Articolul 113. Anularea înregistrării	Articolul 113. Anularea înregistrării (3) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să anuleze de sine stătător înregistrarea contribuabilului TVA în cazul în care: a) au fost încetate livrările supuse TVA; b) subiectul impunerii nu a prezentat declarația privind TVA pentru fiecare perioadă fiscală; c) informația prezentată despre sediul subiectului și sediul subdiviziunilor acestuia este neveridică; d) subiectul impunerii aflat în proces de lichidare nu a depus cererea privind anularea înregistrării ca contribuabil al TVA în legătură cu lichidarea până la începerea controlului fiscal. e) subiectul impunerii întrunește cumulativ următoarele condiții: - valoarea totală a livrărilor impozabile cu TVA, a livrărilor ce nu constituie obiect al impunerii în conformitate cu art.95 alin.(2) și a livrărilor scutite de TVA cu drept de deducere, efectuate pe parcursul a 12 luni consecutive anterioare, este mai mică de 500 mii lei; - valoarea totală a procurărilor de mărfuri și servicii, a importului de mărfuri și importului de servicii, efectuate pe parcursul a 12 luni	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina		"au fost încetate livrările supuse TVA" – norma anterior a fost exclusă, deoarece nu este echitabilă. În comparație cu p. (1) suma livrărilor fără TVA dispăre din calcul.	Notă. Se propune menținerea actuală a normelor prevăzute la art.112 și 113 din Codul fiscal.
			ACAP	Considerăm inoportun să se lase la discreția SFS de decide anularea subiectului în calitate de plătitor de TVA în cazurile specificate la literele a) și e). Ultima propoziție din redacția propusă - În scopul aplicării prezentei litere, perioada de 12 luni consecutive anterioare se apreciază începînd cu ultima perioadă fiscală aferent căreia, la data anulării înregistrării TVA, a survenit termenul de prezentare a Declarației privind TVA – nu este clară ca sens și nu corespunde regulilor de construcție a propozițiilor.	

	consecutive anterioare, este mai mică de 500 mii lei. În scopul aplicării prezentei litere, perioada de 12 luni consecutive anterioare se apreciază începînd cu ultima perioadă fiscală aferent căreia, la data anulării înregistrării TVA, a survenit termenul de prezentare a Declarației privind TVA.			
Articolul 114. Perioada fiscală privind T.V.A.	Articolul 114 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Prima perioadă fiscală pentru cazurile de înregistrare ca plătitor de TVA în conformitate cu art.112 alineatele (1), (3) (10) și (11) se consideră perioada cuprinsă între ziua înregistrării și ultima zi a lunii următoare celei în care a avut loc înregistrarea.”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	De ce nu e indicat termen standard de declarare?	Notă. Se propune menținerea actuală a normelor prevăzute la art.112, 113 și 114 din Codul fiscal.
Articolul 117. Factura fiscală	Articolul 117 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) Prin derogare de la prevederile alin.(1), în cazul returnării ambalajelor supuse sistemului de depozit conform Legii nr.209/2016 privind deșeurile, administratorul sistemului de depozit pentru ambalajele reutilizate este obligat să emită factura fiscală (autofactură) în numele și în contul comerciantului. Factura fiscală emisă prin sistemul de autofacturare va include distinct: valoarea depozitului returnat către consumatorii finali și tariful de gestionare.”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e clar scopul introducerii autofacturii încît sînt implicate concomitent proceduri de transmitere servicii și transmitere bunuri fără transmiterea dreptului de proprietate. În art. 93 și 117 vizavi de autofactura sînt utilizați subiecți diferiți.	Se acceptă , prin ajustarea redacției. „(6) Prin derogare de la prevederile alin. (1), în cazul serviciilor privind tariful de gestionare, administratorul Sistemului de Depozit pentru Ambalaje (SDA) instituit conform Legii nr. 209/2016 privind deșeurile este în drept să emită factura fiscală (autofactură), în numele și în contul comerciantului, conform Hotărârii Guvernului 379/2025 cu privire la stabilirea Sistemului de depozit pentru ambalaje, în baza informațiilor administratorului SDA.”.
Articolul 117. Factura fiscală	Articolul 117 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) Prin derogare de la prevederile alin.(1), în cazul returnării ambalajelor supuse sistemului de depozit conform Legii nr.209/2016 privind deșeurile, administratorul	Ministerul Mediului (MM)	În scopul asigurării unei reglementări clare a mecanismului de facturare în cadrul Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, în textul proiectului, se propune următoarea redacție a pct. 66 art. 117 alin. (6) din Codul Fiscal: (6) Prin derogare de la prevederile alin. (1),	

	sistemului de depozit pentru ambalajele reutilizate este obligat să emită factura fiscală (autofaktură) în numele și în contul comerciantului. Factura fiscală emisă prin sistemul de autofacturare va include distinct: valoarea depozitului returnat către consumatorii finali și tariful de gestionare.”.		în cazul serviciilor privind tariful de gestionare, administratorul Sistemului de Depozit pentru Ambalaje (SDA) instituit conform Legii nr. 209/2016 privind deșeurile este în drept să emită factura fiscală (autofaktură), în numele și în contul comerciantului, conform Hotărârii Guvernului 379/2025 cu privire la stabilirea Sistemului de depozit pentru ambalaje, în baza informațiilor administratorului SDA. Modificarea propusă urmărește clarificarea obiectului autofacturării în cadrul Sistemului de Depozit pentru Ambalaje. Textul inițial prevedea includerea în factura fiscală emisă prin autofacturare atât a valorii depozitului returnat consumatorilor finali, cât și a tarifului de gestionare. Această abordare poate genera interpretări fiscale neuniforme, întrucât valoarea depozitului are caracter de sumă rambursabilă și nu reprezintă contraprestație pentru livrări de bunuri sau prestări de servicii între administratorul sistemului și comerciant. În acest context, se propune limitarea expresă a autofacturării la tariful de gestionare convenit comerciantului conform legislației privind Sistemul de Depozit pentru Ambalaje. Această soluție reflectă natura economică reală a operațiunii, asigură corelarea cu prevederile Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și evită riscul includerii eronate a sumelor aferente depozitului în documentele fiscale. Totodată, reformularea utilizează terminologia corectă de „administrator al Sistemului de Depozit pentru Ambalaje” și stabilește că emiterea autofacturii se realizează în baza	

			informațiilor și evidențelor generate în cadrul sistemului, ceea ce asigură trasabilitate, acuratețe și coerență în documentarea fiscală a tarifului de gestionare.	
Articolul 117¹. Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale (10) Refacturarea cheltuielilor compensate se efectuează prin înscrierea lor într-un rând separat în factura fiscală eliberată pentru livrarea de mărfuri, servicii. În cazul în care livrarea de mărfuri, servicii lipsește, refacturarea cheltuielilor compensate se efectuează prin eliberarea facturii fiscale în care se vor înscrie doar aceste cheltuieli. În cazul refacturării cheltuielilor compensate în favoarea persoanelor fizice, emiterea facturii fiscale nu este obligatorie, aceasta fiind emisă doar la solicitarea persoanei fizice.		ACAP	Se propune completarea Codului fiscal cu o definiție expresă a noțiunii de „refacturare a cheltuielilor compensate”. În prezent, legislația fiscală nu stabilește clar care servicii pot fi refacturate și nici criteriile aplicabile acestor operațiuni. Nu este clar dacă acestea se limitează la serviciile comunale aferente contractelor de locațiune sau includ și alte categorii de servicii. Considerăm necesară stabilirea unor criterii clare și uniforme pentru delimitarea operațiunilor de refacturare și a tratamentului fiscal aplicabil.	Nu se acceptă. Nu se consideră oportună definirea noțiunii de „refacturare” în Codul fiscal, întrucât aceasta nu reprezintă o operațiune fiscală distinctă, ci o modalitate de decontare sau recuperare a unor costuri, al cărei tratament fiscal este determinat de natura juridică și economică a operațiunii de bază. Introducerea unei definiții generale ar putea genera interpretări restrictive sau neuniforme, în timp ce normele generale ale Codului fiscal permit deja stabilirea regimului fiscal aplicabil fiecărei tranzacții în funcție de conținutul său economic.
	Titlul III se completează cu capitolul 10 cu următorul cuprins: „Capitolul 10 Regimul special pentru vânzarea la distanță de mărfuri importate Articolul 118³. Regimul special pentru vânzarea la distanță de mărfuri importate	Berjan Iuliana	Extinderea regimului antreprenorului independent la eComerț nu este însoțită de norme clare privind TVA pentru vânzările online transfrontaliere (OSS/IOSS), în special pentru platformele Temu, Shein. Un mic comerciant online din Moldova care vinde pe Etsy produse artisanale în UE nu știe dacă trebuie să se înregistreze în OSS-ul UE sau moldovenesc și ce cotă TVA aplică.	Notă. Întreprinderile din Republica Moldova care efectuează comerț online pe platforme internaționale, în special în țările UE se conformează de asemenea mecanismului OSS/IOSS, întrucât mecanismul respectiv este utilizat a scară largă atât de agenții economici din UE, cât și alți comercianți internaționali (cum ar fi Temu, Shein),
		ACAP	Solicităm să se ofere soluții și pentru cazurile în care cumpărătorul nu ridică coletul	Nu se acceptă, procedura se regelemntează de cadrul normativ și politica operatorului poștal.
		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova	Rambursarea în cazul vânzării de la distanță Vă rugăm să clarificați:	Nu se acceptă, nu este necesară reglementarea procedurii, în contextul în care datoria vamală vamală se va percede în intervalul a 30 de zile din momentul introducerii trimiterii, la

		(AmCham Moldova)	• care este procedura de restituire a TVA în cazul coletelor returnate vânzătorului nerezident; • cum se anulează datoria de plată a TVA pentru colete nelivrate, refuzate sau neridicate; • cum se tratează returul parțial al unei comenzi; • dacă operatorii vor avea drept de regres împotriva vânzătorilor pentru TVA achitat? • dacă regimul este aliniat cu modelul IOSS din UE și dacă se intenționează implementarea unui mecanism similar simplificat?	confirmarea certitudinii nerestituirii coletului.
		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Suplimentar, la pct.13 din scrisoarea de bază (Rambursarea în cazul vânzării de la distanță), reiterăm că AmCham Moldova susține implementarea regimurilor speciale destinate comerțului electronic și armonizarea legislației naționale cu acquis-ul european. Totuși, considerăm necesare câteva ajustări tehnice pentru a asigura aplicarea uniformă și pentru a evita dificultăți practice. În primul rând, proiectul utilizează concomitent noțiunile de „trimitere” și „colet”, fără ca acestea să fie definite sau corelate cu terminologia consacrată de legislația privind serviciile poștale. Pentru evitarea interpretărilor neuniforme, propunem utilizarea exclusivă a noțiunii de „trimitere poștală”, astfel cum aceasta este definită de legislația specială. În al doilea rând, formularea art. 118⁴ alin. (2) pct. 2) poate crea impresia că persoana care prezintă mărfurile în vamă dobândește automat calitatea de declarant. Or, potrivit Codului	Se acceptă.

			vamal, această calitate există numai în condițiile existenței unei împuterniciri sau ale unui mandat corespunzător din partea persoanei îndreptățite. Pentru asigurarea coerenței dintre cele două acte normative, propunem ca textul să prevadă expres că persoana care prezintă mărfurile în vamă poate avea calitatea de declarant, în condițiile prevăzute de Codul vamal.	
		CNPM	Blocaje logistice în regimul aplicabil comerțului electronic transfrontalier (E-commerce B2C) Modificările propuse în zona TVA introduc obligativitatea declarării și achitării taxei pe valoarea adăugată pentru toate importurile de mărfuri realizate prin intermediul magazinelor online internaționale (B2C) către clienți din Republica Moldova, pentru trimerile cu o valoare de până la 150 EUR. Se solicită o corelare exactă a textului de lege cu directivele Uniunii Europene privind mecanismul IOSS (Import One Stop Shop). Este esențială introducerea unui drept de regres clar și a unui mecanism automat de restituire sau anulare a datoriei de TVA în cazul coletelor refuzate sau returnate. În forma actuală, proiectul nu descrie pașii procedurali pentru situațiile frecvente în care cumpărătorul final refuză ridicarea bunurilor sau returnează produsele către vânzătorul extern. Lipsa acestor prevederi va bloca activitatea operatorilor poștali, a companiilor de curierat și a birourilor vamale de frontieră, obligate să gestioneze stocuri de mărfuri blocate	Nu se acceptă, nu este necesară reglementarea procedurii, în contextul în care datoria vamală se va percede în intervalul a 30 de zile din momentul introducerii trimerii, la confirmarea certitudinii nerestituirii coletului.

			din cauza unor taxe care nu pot fi recuperate sau anulate administrativ.	
		Gangan Bogdan	Impozitarea coletelor poștale cu valoare de până la 150 EUR afectează consumatorii și transferă sarcini administrative complexe asupra intermediarilor, cu risc de blocaje în vămuire.	Notă. Impozitarea coletelor poștale reprezintă o măsură necesară de protejare a producătorilor locali, precum și de raționalizarea a volumului de colete care se introduc în țară. Astfel, organele fiscale și vamale urmează să ajusteze procedurile interne de administrare în vederea facilitării procesului de vămuire.
	Titlul III se completează cu capitolul 10 cu următorul cuprins: „Capitolul 10 Regimul special pentru vânzarea la distanță de mărfuri importate Articolul 118³. Regimul special pentru vânzarea la distanță de mărfuri importate	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	Cu titlu redacțional, la art. II pct. 67, sintagma „în trimitere” urmează a fi substituită cu sintagma „în trimiterea poștală”, în vederea asigurării uniformității terminologice și corelării cu noțiunea de „trimitere poștală” definită la art. 2 din Legea comunicațiilor poștale nr. 36/2016.	Se acceptă.
	Puncte din proiect: pct. 68–76 – Titlul IV Accize; pct. 76 – Anexa nr. 1 la Titlul IV; modificările conexe privind administrarea accizelor.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Accizele Vă rugăm să clarificați fundamentarea introducerii și majorării accizelor, inclusiv: • care sunt asumțiile macroeconomice utilizate; • care este prognoza inflației la baza proiectului; • dacă majorările de accize au fost calibrate la inflația prognozată; • dacă s-a calculat: impactul inflaționist estimat, impactul asupra consumatorilor, impactul asupra industriei locale, impactul asupra importatorilor, impactul asupra comerțului transfrontalier, impactul asupra consumului informal sau neconform; • criteriile de selectare a produselor introduse în sfera accizelor; • tratamentul produselor fabricate anterior intrării în vigoare, dar comercializate ulterior;	Nu se acceptă.

		• criteriile de diferențiere față de alte produse cu impact asupra sănătății; • dacă a fost analizat impactul cumulativ al TVA și accizelor asupra prețurilor. Întrebări specifice privind acciza la bere Vă rugăm să clarificați: • fundamentarea creșterii accizei la bere cu 11,5% în 2027; • fundamentarea creșterii cumulate de peste 34% în perioada 2026–2029; • dacă nivelul actual al accizei în prețul final a fost comparat cu statele din regiune; • dacă a fost analizat impactul asupra producătorilor locali; • dacă a fost analizat impactul asupra competitivității sectorului; • dacă majorarea este proporțională cu obiectivele de sănătate publică și cu capacitatea de plată a consumatorilor. Comentarii aferente băuturilor nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau îndulcitori, precum și băuturilor energizante cu conținut de taurină, cofeină sau guarana Ne exprimăm îngrijorarea față de această inițiativă, în primul rând, deoarece nu este fundamentată pe o analiză completă a impactului economic, fiscal, social și administrativ. Sectorul băuturilor contribuie semnificativ la economia națională prin locuri de muncă, investiții, contribuții fiscale, dezvoltarea lanțurilor de distribuție, retail, HoReCa, logistică, ambalaje și servicii conexe. Într-un context economic marcat de costuri ridicate, inflație și presiuni asupra puterii de cumpărare, introducerea unei noi poveri fiscale ar putea afecta întreaga economie formală conectată la acest sector.	

			Acciza propusă riscă să genereze creșteri de prețuri la raft, reducerea volumelor comercializate legal, scăderea investițiilor, presiuni asupra locurilor de muncă și diminuarea veniturilor fiscale conexe, inclusiv TVA, impozite salariale și contribuții sociale. Totodată, consumatorii s-ar putea orienta către produse neaccizate, mai ieftine sau comercializate informal, ceea ce ar reduce eficiența fiscală a măsurii și impactul urmărit asupra sănătății publice. Considerăm important de subliniat și caracterul regresiv al măsurii, deoarece creșterea prețurilor ar afecta disproporționat gospodăriile cu venituri mici și medii. În plus, aplicarea accizei poate crea dificultăți administrative și tratament inegal între operatorii economici fiscalizați și alte categorii de produse preparate sau comercializate în afara unor mecanisme clare de trasabilitate, etichetare și control, inclusiv în sectorul HoReCa. Un alt aspect critic este suprapunerea acestei accize cu implementarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, prevăzută pentru ianuarie 2027. Această reformă presupune deja investiții și obligații operaționale semnificative pentru operatorii din sectorul băuturilor. Introducerea unei noi accize în aceeași perioadă ar crea o povară cumulativă disproporționată pentru companii și consumatori. În acest context, solicităm retragerea acestei componente până la asigurarea unui proces real de consultare cu mediul de afaceri. Orice măsură viitoare ar trebui să fie precedată de o analiză completă de impact și de identificarea unor soluții predictibile, nediscriminatorii și bazate pe date, care să protejeze sănătatea publică,	

			investițiile, locurile de muncă, consumatorii și economia formală. Această analiză ar trebui să includă inclusiv riscul de tratament inegal între produsele industriale fiscalizate și băuturile preparate în HoReCa — precum limonade, ceaiuri reci, băuturi mixate sau alte băuturi cu adaos de zahăr preparate pe loc — care pot fi similare din perspectiva consumului, dar diferă semnificativ în ceea ce privește trasabilitatea, etichetarea și controlul. În opinia noastră, soluțiile alternative ar trebui să se bazeze pe educație, informare, reformulare voluntară, etichetare clară și parteneriat public-privat, astfel încât obiectivele de sănătate publică să fie atinse fără a afecta disproporționat mediul de afaceri, consumatorii și economia formală. În final, este importantă aplicarea graduală a majorărilor de accize, corelată cu inflația prognozată și cu o analiză de impact sectorială, ținând cont de modul în care se impozitează aceste produse în Uniunea Europeană și pasul de creștere de la o perioadă la alta, precum și diferențierea pe produs a accizei și creșterii aplicate.	
Articolul 120. Subiecții impunerii Subiecți ai impunerii sînt: Articolul 123. Modul de calculare a accizelor	Articolul 120 se completează cu litera d), cu următorul cuprins: „d) persoanele juridice sau fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și produc băuturi nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau cu orice tip de îndulcitor, precum și băuturile energizante cu conținut de taurină, cofeină sau guarana (poziția tarifară 2202).”. Articolul 123:	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Majorarea cotelor generale ale accizelor (cu 10%, iar motorina cu 20%) Măsura impune o inflație directă atât la prețul combustibilului (care se va resimți în lanț în toate prețurile logistice).	Nu se acceptă.
		ACAP	Modificarea propusă este o normă discriminatorie a producătorilor autohtoni față de băuturile de import	
		Berjan Iuliana	Introducerea accizelor pe băuturile carbogazoase fără o definiție legală precisă a 'băuturilor cu zahăr sau îndulcitori' – risc de includere a apelor	

(6) Nu sînt marcate obligatoriu cu "Timbru de acciz":	alineatul (6), se completează cu litera f) cu următorul cuprins: „f) băuturi nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau orice tip de îndulcitor, precum și băuturile energizante cu conținut de taurină, cofeină sau guarana; Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins:		minerale cu aromatizare naturală sau a sucurilor cu zahăr adăugat. Un producător de suc natural de mere cu zahăr adăugat (cod NC 2009) nu știe dacă produsul său este supus accizei pe băuturi carbogazoase sau rămâne în regimul sucurilor neaccizate. Accizele noi (băuturi carbogazoase, e-cig) intră în vigoare din ian.2027, dar normele privind declararea, achitarea și etichetarea nu sunt publicate concomitent cu legea. Un producător de băuturi care trebuie să modifice etichetele, să instaleze aparatele fiscale de evidență a accizei și să reorganizeze contabilitatea nu are suficient timp tehnic între promulgarea legii și intrarea în vigoare.	
		Berjan Iuliana	Introducerea accizelor pe lichidele pentru e-cigarete fără un sistem de marcare fiscală (timbre) operațional de la data intrării în vigoare, generând risc de piață paralelă. Un importator de lichide vaping (10.000 unități/lună) nu poate aplica accizele din ian.2027 dacă sistemul de timbre nu este funcțional – riscă amenzi sau blocare a importurilor.	Nu se acceptă. Introducerea accizelor pe lichidele pentru e-cigarete fără un sistem de marcare fiscală (timbre) operațional de la data intrării în vigoare, generând risc de piață paralelă. Un importator de lichide vaping (10.000 unități/lună) nu poate aplica accizele din ian.2027 dacă sistemul de timbre nu este funcțional – riscă amenzi sau blocare a importurilor
Articolul 123. Modul de calculare a accizelor	Articolul 123: alineatul (6), se completează cu litera f) cu următorul cuprins: „f) băuturi nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau orice tip de îndulcitor, precum și băuturile energizante cu conținut de taurină, cofeină sau guarana;	EBA	Anularea intenției de a acciza băuturile nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau îndulcitori Ne exprimăm îngrijorarea față de această inițiativă. Considerăm că măsura are un caracter discriminatoriu, vizează o categorie restrânsă de produse și nu este fundamentată pe o analiză completă de impact economic, fiscal, social și administrativ. Sectorul băuturilor contribuie semnificativ la economia națională prin locuri de muncă, investiții, contribuții fiscale, dezvoltarea	Nu se acceptă. Introducerea accizei pentru băuturile nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau îndulcitori urmărește obiective de politică fiscală și de sănătate publică, fiind orientată spre descurajarea consumului excesiv de produse asociate cu riscuri crescute pentru sănătate. Aplicarea accizei nu are caracter discriminatoriu, ci se bazează pe caracteristicile obiective ale produselor vizate și pe impactul acestora asupra consumului și sănătății populației.

			lanțurilor de distribuție, retail, HoReCa, logistică, ambalaje și servicii conexe. Într-un context economic marcat de costuri ridicate, inflație și presiuni asupra puterii de cumpărare, introducerea unei noi poveri fiscale ar putea afecta întreaga economie formală conectată la acest sector. Acciza propusă riscă să genereze creșteri de prețuri la raft, reducerea volumelor comercializate legal, scăderea investițiilor, presiuni asupra locurilor de muncă și diminuarea veniturilor fiscale conexe, inclusiv TVA, impozite salariale și contribuții sociale. Totodată, consumatorii s-ar putea orienta către produse neaccizate, mai ieftine sau comercializate informal, ceea ce ar reduce eficiența fiscală a măsurii și impactul urmărit asupra sănătății publice. Considerăm important de subliniat și caracterul regresiv al măsurii, deoarece creșterea prețurilor ar afecta disproporționat gospodăriile cu venituri mici și medii. În plus, aplicarea accizei poate crea dificultăți administrative și tratament inegal între operatorii economici fiscalizați și alte categorii de produse preparate sau comercializate în afara unor mecanisme clare de trasabilitate, etichetare și control, inclusiv în sectorul HoReCa. Un alt aspect critic este suprapunerea acestei accize cu implementarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, prevăzută pentru ianuarie 2027. Această reformă presupune deja investiții și obligații operaționale semnificative pentru operatorii din sectorul băuturilor. Introducerea unei noi accize în aceeași perioadă ar crea o povară cumulativă disproporționată asupra companiilor și consumatorilor.	Totodată, faptul că sectorul băuturilor contribuie la economie prin locuri de muncă, investiții și venituri fiscale nu constituie, în sine, un argument pentru excluderea acestuia de la aplicarea măsurilor fiscale adoptate în interes public. Numeroase sectoare economice au o contribuție semnificativă la economie, fără ca acest fapt să justifice exceptarea lor de la regimurile fiscale generale sau speciale. De asemenea, nu au fost prezentate dovezi care să demonstreze că nivelul accizei propuse ar genera efecte disproporționate asupra activității economice, a ocupării forței de muncă sau a competitivității sectorului. Impactul unei asemenea măsuri trebuie analizat și prin prisma beneficiilor pe termen lung asociate reducerii consumului de produse cu conținut ridicat de zahăr și a costurilor sociale și bugetare aferente problemelor de sănătate publică.

			În acest context, solicitam retragerea accizei propuse și inițierea unui proces real de consultare cu mediul de afaceri. Orice măsură viitoare ar trebui să fie precedată de o analiză completă de impact și de identificarea unor soluții predictibile, nediscriminatorii și bazate pe date, care să protejeze sănătatea publică, investițiile, locurile de muncă, consumatorii și economia formală. Această analiză ar trebui să includă inclusiv riscul de tratament inegal între produsele industriale fiscalizate și băuturile preparate în HoReCa — precum limonade, ceaiuri reci, băuturi mixate sau alte băuturi cu adaos de zahăr preparate pe loc — care pot fi similare din perspectiva consumului, dar diferă semnificativ în ceea ce privește trasabilitatea, etichetarea și controlul. În opinia noastră, soluțiile alternative ar trebui să se bazeze pe educație, informare, reformulare voluntară, etichetare clară și parteneriat public-privat, astfel încât obiectivele de sănătate publică să fie atinse fără a afecta disproporționat mediul de afaceri, consumatorii și economia formală.	
Articolul 123. Modul de calculare a accizelor	Articolul 123: alineatul (6), se completează cu litera f) cu următorul cuprins: „f) băuturi nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau orice tip de îndulcitor, precum și băuturile energizante cu conținut de taurină, cofeină sau guarana;	Companiile din industria băuturilor nealcoolice din Republica Moldova – Coca-Cola HBC Moldova, Rusnac Moldaqua, Gelibert, Forward International, Kaufland Moldova, Acvilin-Grup	În numele industriei băuturilor nealcoolice din Republica Moldova, dorim să ne exprimăm profunda îngrijorare cu privire la inițiativa de introducere a unei taxe aplicate în mod discriminatoriu băuturilor nealcoolice carbogazoase cu adaos de zahăr sau orice tip de îndulcitor, precum și băuturilor energizante care conțin taurină, cafeină sau guarana. Industria băuturilor nealcoolice face parte dintr-un lanț valoric economic formal mai larg. În 2025, producția industrială a Republicii Moldova a crescut cu 5,4%, comerțul cu amănuntul a crescut cu 5,9%, iar	Nu se acceptă. Introducerea accizei pentru băuturile nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau îndulcitori urmărește obiective de politică fiscală și de sănătate publică, fiind orientată spre descurajarea consumului excesiv de produse asociate cu riscuri crescute pentru sănătate. Aplicarea accizei nu are caracter discriminatoriu, ci se bazează pe caracteristicile obiective ale produselor vizate și pe impactul acestora asupra consumului și sănătății populației. Totodată, faptul că sectorul băuturilor contribuie la economie prin locuri de

		Holding și Efes Moldova activitatea investițională totală a crescut cu 17,6%, în timp ce piața băuturilor nealcoolice a fost estimată la peste 400 milioane USD în venituri cumulate din retail și consum în afara gospodăriei. În acest context, sectorul contribuie prin producție, locuri de muncă, investiții, TVA, impozite aferente salariilor și contribuții sociale, precum și prin cererea generată pentru distribuție, retail, HoReCa, logistică, ambalaje și servicii conexe. Industria băuturilor contribuie semnificativ la economia națională prin locuri de muncă, investiții, contribuții fiscale, dezvoltarea lanțurilor de distribuție, retail, HoReCa, logistică, ambalaje și servicii conexe. Sectorul sprijină obiectivele statului privind sănătatea publică, protecția mediului, economia circulară și alinierea Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene. În același timp, considerăm că orice intervenție fiscală trebuie să fie echitabilă, proporțională, predictibilă, nediscriminatorie, administrabilă și bazată pe o evaluare a impactului. În forma propusă, taxa ar afecta o categorie restrânsă de produse, fără nicio garanție privind obținerea unor venituri bugetare stabile sau a unor rezultate reale în domeniul sănătății publice. Dimpotrivă, măsura riscă să genereze creșteri de prețuri, să reducă volumele vândute prin canale legale, să creeze presiune asupra consumatorilor cu venituri mici și medii, să producă pierderi de-a lungul lanțului valoric, să majoreze costurile administrative și să încurajeze substituirea cu produse netaxate sau informale. Măsuri fiscale similare s-au dovedit, în general, ineficiente în ceea ce privește obținerea unor rezultate semnificative	muncă, investiții și venituri fiscale nu constituie, în sine, un argument pentru excluderea acestuia de la aplicarea măsurilor fiscale adoptate în interes public. Numeroase sectoare economice au o contribuție semnificativă la economie, fără ca acest fapt să justifice exceptarea lor de la regimurile fiscale generale sau speciale. De asemenea, nu au fost prezentate dovezi care să demonstreze că nivelul accizei propuse ar genera efecte disproporționate asupra activității economice, a ocupării forței de muncă sau a competitivității sectorului. Impactul unei asemenea măsuri trebuie analizat și prin prisma beneficiilor pe termen lung asociate reducerii consumului de produse cu conținut ridicat de zahăr și a costurilor sociale și bugetare aferente problemelor de sănătate publică.

			și durabile în domeniul sănătății publice, generând în același timp consecințe economice negative clare. Din cauza caracterului lor regresiv, astfel de taxe tind să fie reflectate în prețuri mai mari la raft, contribuind astfel la presiuni inflaționiste și la creșterea costului vieții, în special pentru consumatorii cu venituri mici și medii. În forma propusă, măsura ar afecta o categorie restrânsă de produse, fără nicio garanție privind obținerea unor venituri bugetare stabile sau a unor rezultate reale în domeniul sănătății publice. Dimpotrivă, aceasta riscă să genereze creșteri de prețuri, să reducă volumele vândute prin canale legale, să creeze presiune asupra consumatorilor, să producă pierderi de-a lungul lanțului valoric, să majoreze costurile administrative și să încurajeze substituirea cu produse netaxate, mai ieftine sau informale. Această propunere intervine, de asemenea, într-un moment în care industria băuturilor se pregătește deja pentru lansarea planificată a Sistemului de Depozit de Ambalaje (SDA) pentru Ambalaje, preconizată pentru ianuarie 2027. SDA reprezintă una dintre cele mai complexe reforme operaționale, financiare și logistice pentru sector, impunând companiilor să adapteze ambalajele, să modifice codurile de bare, să asigure trasabilitatea și raportarea, să finanțeze colectarea, sortarea și reciclarea, să susțină campanii de informare a consumatorilor, să implementeze sisteme operaționale și să acopere taxele administrative aferente. Introducerea simultană a unei noi taxe pe produs în perioada de pregătire și	

			lansare a SDA ar crea o povară cumulativă asupra aceleiași industrii și asupra consumatorilor, cu un efect cumulativ probabil asupra prețurilor de retail, reducând și mai mult accesibilitatea și limitând capacitatea companiilor de a investi în conformare, competitivitate și implementarea cu succes a SDA. Din aceste motive, solicităm respectuos retragerea inițiativei de introducere a unei taxe asupra băuturilor nealcoolice carbogazoase cu adaos de zahăr sau orice tip de îndulcitor, precum și asupra băuturilor energizante care conțin taurină, cafeină sau guarana, din pachetul propus de modificări fiscale. I. Contribuția industriei și contextul economic dificil Industria băuturilor reprezintă o parte importantă a economiei formale și susține un lanț valoric extins, care include producători, importatori, distribuitori, comercianți, retaileri, operatori HoReCa, furnizori de ambalaje, companii de transport, furnizori de servicii logistice, agenții de marketing și alți furnizori locali. Companiile din sector contribuie la bugetul public prin TVA, impozite salariale, contribuții sociale, impozit pe venit, taxe locale și alte plăți aferente activității economice legale. În același timp, industria investește în capacități de producție, distribuție, inovare, ambalaje, eficiență operațională, conformare fiscală și dezvoltarea portofoliilor de produse. În ultimii ani, sectorul a activat într-un mediu volatil, marcat de costuri ridicate pentru energie, materii prime, ingrediente, zahăr, ambalaje, combustibili, transport, finanțare și forță de muncă. Inflația și presiunea	

			asupra puterii de cumpărare au sporit sensibilitatea consumatorilor la preț, ceea ce limitează capacitatea pieței de a absorbi noi costuri fiscale. O taxă suplimentară aplicată băuturilor nealcoolice carbogazoase cu adaos de zahăr sau orice tip de îndulcitor, precum și băuturilor energizante care conțin taurină, cafeină sau guarana, ar amplifica aceste presiuni și ar putea afecta nu doar producătorii și importatorii, ci întregul lanț economic conectat comerțului legal cu băuturi. II. Ineficiența fiscală a unei taxe discriminatorii Taxele selective nu sunt eficiente O taxă aplicată unei categorii restrânse de produse nu reprezintă în mod necesar o sursă stabilă și predictibilă de venituri bugetare. Taxele indirecte, în special cele cu un domeniu de aplicare atât de restrâns, nu constituie o sursă sigură și previzibilă de venituri bugetare. Dacă taxa determină creșteri de prețuri, introducerea unor astfel de măsuri conduce, de regulă, la reducerea consumului legal sau la migrarea cererii consumatorilor către alternative mai ieftine, netaxate sau informale, ceea ce poate contracta baza impozabilă. În aceste condiții, veniturile potențiale generate de noua taxă pot fi compensate parțial sau integral de scăderea altor venituri fiscale colectate de-a lungul lanțului economic, inclusiv TVA, impozite salariale, contribuții sociale, impozit pe venit și alte plăți aferente activității comerciale legale. O astfel de taxă poate genera următoarele efecte: • prețuri mai mari la raft pentru produsele vizate; • volume mai mici vândute prin canale legale;	

		• comenzi reduse către furnizorii locali de servicii de transport, logistică, ambalaje, marketing și servicii comerciale; • investiții reduse în producție, distribuție, inovare și conformare; • presiune asupra locurilor de muncă în producție, distribuție, vânzări, logistică, retail și HoReCa; • diminuarea veniturilor fiscale conexe generate de întreaga economie formală; • risc crescut de substituire cu produse netaxate sau informale. Prin urmare, din perspectivă fiscală, taxa propusă riscă să fie inefficientă, imprevizibilă și contraproductivă, în special într-un context economic în care stabilitatea veniturilor bugetare și sprijinirea activității economice legale ar trebui să fie priorități. III. Caracterul regresiv și impactul asupra consumatorilor Taxa aplicabilă băuturilor nealcoolice carbogazoase cu adaos de zahăr sau orice tip de îndulcitor, precum și băuturilor energizante care conțin taurină, cafeină sau guarana, ar fi cel mai probabil reflectată în prețurile finale plătite de consumatori. Într-un context al costurilor ridicate ale vieții și al puterii de cumpărare limitate, creșterile de preț afectează disproporționat gospodăriile cu venituri mici și medii, care alocă o pondere mai mare din venit pentru produsele de consum curent. Astfel, măsura ar avea un caracter regresiv, plasând o presiune mai mare asupra consumatorilor vulnerabili. În plus, creșterile de preț pentru produsele taxabile fiscalizate nu garantează reducerea consumului total de zahăr sau calorii. Consumatorii se pot orienta către produse mai ieftine,	

			netaxate, preparate neindustrial, vândute informal sau către produse din alte categorii care pot avea un aport caloric similar sau chiar mai mare Prin urmare, măsura riscă să afecteze consumatorii și economia formală fără a genera beneficiile urmărite de autorități. IV. Costuri administrative și riscul aplicării discriminatorii Introducerea unei noi taxe asupra băuturilor nealcoolice carbogazoase cu adaos de zahăr sau orice tip de îndulcitor, precum și asupra băuturilor energizante care conțin taurină, cafeină sau guarana, ar necesita crearea unor mecanisme suplimentare de monitorizare, raportare, verificare și colectare. Aceste mecanisme ar genera costuri administrative atât pentru autorități, cât și pentru companii. În plus, aplicarea taxei poate ridica dificultăți practice semnificative, în special în cazul băuturilor preparate în HoReCa, cum ar fi limonadele, ceaiurile reci, băuturile mixte sau alte băuturi cu adaos de zahăr preparate la fața locului. Nu este clar cum ar urma să fie colectată taxa pentru aceste produse preparate într-un cadru neindustrial, fără etichetare standardizată, fără trasabilitate identică și fără aceleași mecanisme de control aplicabile producătorilor și importatorilor fiscalizați. Această incertitudine poate crea tratament inegal între operatorii economici conformi și alte categorii de operatori, precum și riscuri de aplicare arbitrară, concurență neloială și chiar corupție administrativă. În practică, taxa ar putea deveni mai ușor de aplicat companiilor responsabile, transparente și fiscalizate, în timp ce produse similare	

			sau substituibile, preparate ori vândute în alte forme, ar putea rămâne în afara unui control efectiv. Acest lucru ar accentua și mai mult caracterul discriminatoriu al inițiativei. V. Suprapunerea cu Sistemul de Depozit pentru Ambalaje (SDA) Industria băuturilor se pregătește deja pentru implementarea, începând cu ianuarie 2027, a Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, una dintre cele mai complexe reforme operaționale și investiționale pentru sector. Implementarea acestui sistem presupune obligații financiare și logistice semnificative pentru companii, inclusiv adaptarea ambalajelor, modificarea codurilor de bare, ținerea evidenței ambalajelor plasate pe piață, raportări periodice, finanțarea colectării, sortării și reciclării, campanii de informare, sisteme operaționale și plata taxelor administrative aferente. Industria sprijină implementarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje și recunoaște importanța acestuia pentru protecția mediului, reducerea poluării, creșterea ratelor de colectare și dezvoltarea economiei circulare. Cu toate acestea, introducerea unei taxe suplimentare asupra băuturilor nealcoolice carbogazoase cu adaos de zahăr sau orice tip de îndulcitor, precum și asupra băuturilor energizante care conțin taurină, cafeină sau guarana, tocmai în perioada de pregătire și lansare a Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, ar crea o povară cumulativă disproporționată asupra aceleiași industrii și, indirect, asupra aceluiași consumatori. Resursele companiilor ar trebui direcționate cu prioritate către	

			implementarea corectă și eficientă a Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, și nu diminuate prin noi poveri fiscale care pot afecta investițiile, competitivitatea și capacitatea de conformare. VI. Solicitățile industriei Având în vedere cele de mai sus, industria băuturilor din Republica Moldova solicită respectuos: 1. Retragera inițiativei de introducere a unei taxe asupra băuturilor nealcoolice carbogazoase cu adaos de zahăr sau orice tip de îndulcitor, precum și asupra băuturilor energizante care conțin taurină, cafeină sau guarana, din pachetul propus de modificări fiscale. 2. Evitarea introducerii unor măsuri fiscale discriminatorii aplicate unei categorii restrânse de produse, în special în absența unei evaluări cuprinzătoare a impactului asupra întregului lanț valoric. O astfel de evaluare ar trebui să acopere, cel puțin, efectele economice, fiscale, sociale, inflaționiste, concurențiale și administrative ale măsurii propuse, inclusiv impactul asupra prețurilor la raft, consumatorilor vulnerabili, volumelor comercializate legal, investițiilor, locurilor de muncă, veniturilor bugetare totale și veniturilor fiscale conexe generate de lanțul valoric legal, precum TVA, impozite salariale, contribuții sociale și alte plăți, în absența unei evaluări complete a impactului. Realizarea unei analize economice, fiscale, sociale, inflaționiste, concurențiale și administrative înainte de examinarea oricărei intervenții fiscale similare. Evaluarea impactului asupra prețurilor la raft, consumatorilor vulnerabili,	

			volumelor comercializate legal, investițiilor, locurilor de muncă și veniturilor bugetare totale. Evaluarea riscului de reducere a veniturilor fiscale conexe, inclusiv TVA, impozite salariale, contribuții sociale și alte plăți generate de lanțul valoric legal. 3. Evaluarea administrabilității și aplicabilității practice a oricărei astfel de măsuri, inclusiv a metodei de aplicare și colectare în cazul băuturilor preparate în HoReCa, cum ar fi limonadele, ceaiurile reci, băuturile mixte sau alte băuturi cu adaos de zahăr preparate la fața locului, pentru a evita tratamentul inegal, concurența neloială și presiunea disproporționată asupra operatorilor conformi și fiscalizați. Clarificarea metodei de aplicare și colectare a oricărei taxe în cazul băuturilor preparate în HoReCa, inclusiv limonade, ceaiuri reci, băuturi mixte sau alte băuturi cu adaos de zahăr preparate la fața locului. 4. Evitarea suprapunerii poverilor fiscale cu obligațiile financiare și operaționale legate de implementarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, în special în perioada de pregătire și lansare, când companiile trebuie să aloce resurse semnificative pentru a asigura conformarea corespunzătoare și implementarea cu succes. 5. Asigurarea unei consultări transparente și autentice cu toate părțile afectate, inclusiv producători, importatori, distribuitori, retailerii, operatori HoReCa și furnizori locali, precum și prioritizarea politicilor publice integrate bazate pe educație, informare, reformulare voluntară, etichetare clară, activitate fizică și parteneriat public-privat.	

			Asigurarea, în cazul oricărei măsuri potențiale viitoare, a unei perioade de tranziție adecvate, care să permită companiilor să se conformeze fără perturbări majore ale activității economice. Promovarea politicilor publice integrate bazate pe educație, informare, reformulare voluntară, etichetare clară, activitate fizică și parteneriat public-privat.	
Articolul 123. Modul de calculare a accizelor (2) În cazul transmiterii mărfurilor supuse accizelor cu plată sau cu titlu gratuit, inclusiv în contul salariului, angajaților antrepozitarului autorizat, altor persoane, în cazul atribuirii mărfurilor de către antrepozitarul autorizat sau de către membrii familiei acestuia, în cazul deplasării în alt mod a mărfurilor din antrepozitul fiscal, precum și în cazul pierderilor și perisabilităților naturale peste limitele stabilite de către Ministerul Sănătății la produsele din tutun clasificate la pozițiile tarifare 240210000, 240220, 240290000, 2403, 2404 și peste limitele stabilite de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare la produsele din alcool etilic clasificate la pozițiile tarifare 2207, 2208, achitarea accizelor se efectuează în modul specificat la alin.(1).		Ministerul Sănătății	La art. 123 alineatul (2) se propune excluderea sintagmei „Ministerul Sănătății” din textul normei vizate. În conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2009 cu privire la supravegherea de stat a sănătății publice și ale Legii nr. 278/2007 privind controlul tutunului, Ministerul Sănătății și Agenția Națională pentru Sănătate Publică au ca misiune exclusivă protejarea sănătății populației, prevenirea îmbolnăvirilor și controlul consumului de tutun. Prin urmare, atribuirea unor competențe privind stabilirea limitelor pentru deducerea reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale a produselor din tutun excedează atribuțiile instituționale ale autorităților din domeniul sănătății. Mai mult, evaluarea și stabilirea limitelor pentru perisabilitatea naturală reprezintă operațiuni strict tehnice, specifice proceselor de producție și procesare industrială, a căror reglementare intră în sfera de competență a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Totodată, normarea reziduurilor și a deșeurilor rezultate din activitatea de întreprinzător constituie un subiect de management ecologic, care ține deja de competența Ministerului Mediului și a Agenției de Mediu.	Nu se acceptă, a se vedea argumentul expus la art.96.

			În acest context, menținerea Ministerului Sănătății în textul articolelor menționate generează o disonanță juridică și o necorelare funcțională. Pentru a asigura claritatea și aplicabilitatea normei fiscale, este imperativă substituirea acestei instituții cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ca autoritate de resort pentru această ramură economică.	
Articolul 123³. Modul de calculare a prețului de referință al țigaretelor și al țigărilor de foi (cigarillos) (1) Prețul de referință (per pachet) reprezintă valoarea rezultată prin aplicarea (înmulțirea) cotei accizei minime pentru anul de referință la volumul în expresie naturală (1000 bucăți) cu coeficientul de 1,46 înmulțit la numărul de țigarete în pachet și împărțit la 1000.	La articolul 123 ³ alineatul (1), cifrele „1,46” se substituie cu cifrele „1,57”.	CCI	Se propun două opțiuni de intervenție: 1. <i>Varianta subsidiară imediată: se propune excluderea pct. 71 din proiect și menținerea prevederilor art. 123³ alin. (1) din Codul fiscal în redacția actuală, inclusiv a coeficientului „1,46”.</i> 2. <i>Varianta principală, pentru analiză ulterioară: se propune examinarea oportunității abrogării art.123³ din Codul fiscal și a prevederilor corelative prevăzute la art.262¹ alin.(3).</i> Argumentarea propunerii este prezentată în Anexa 1 și vizează efectele mecanismului prețului de referință al țigaretelor și al țigărilor de foi asupra concurenței în piața legală, comerțului ilicit, colectării accizelor, precum și compatibilitatea acestuia cu principiile Directivei 2011/64/UE și cu procesul de armonizare a legislației Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene.	Nu se acceptă. Mecanismul prețului de referință prevăzut la art. 123³ din Codul fiscal reprezintă un instrument fiscal destinat asigurării unei aplicări eficiente a accizelor, prevenirii subevaluării artificiale a produselor din tutun și menținerii unui nivel adecvat al veniturilor bugetare. Eliminarea acestui mecanism nu este justificată prin argumente care să demonstreze că obiectivele urmărite pot fi atinse în mod similar prin alte instrumente fiscale sau de administrare.

Articolul 124. Înlesniri la plata accizelor (2) Accizele nu se achită la importul mărfurilor supuse accizelor definite ca ajutoare umanitare, în modul stabilit de Guvern. (8) Accizele nu se achită pentru mărfurile autohtone supuse accizelor, anterior exportate și reintroduse, în termen de 3 ani, în aceeași stare, conform reglementărilor vamale.	La articolul 124: alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Accizele nu se achită la importul mărfurilor supuse accizelor definite ca ajutoare umanitare acordate persoanelor fizice, în modul stabilit de Guvern.”. alineatele (8) și (11¹) se abrogă;	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Abrogarea afectează persoane social-vulnerabile și organizații non-profit, precum și contribuabili prin taxarea dublă nejustificată sub denaturarea esenței tranzacției care a avut loc.	Se acceptă, cu menținerea scutirii de accize.
Articolul 124. Înlesniri la plata accizelor (15) Se scutește de acciz alcoolul etilic nedenaturat de la pozițiile tarifare 220710000 și 220890910, destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita volumului contingentului anual stabilit de Guvern.		Ministerul Sănătății	La art. 124 alin. (15) textul „destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita volumului contingentului anual stabilit de Guvern” de substituit cu textul: „destinat utilizării ca materie primă în procesul de fabricație a medicamentelor, în limita cuantumului anual aprobat de Ministerul Sănătății”.	Nu se accepta. În prezent cadrul normativ stabilește scutirea de acciz a cuantumului de alcool etilic nedenaturat, atât pentru producerea farmaceutică cât și utilizarea în medicină, urmare a modificării propuse se va reduce spectrul de beneficiari. Astfel instituțiile medico-sanitare nu vor beneficia de scutirea accizei pentru alcoolul etilic nedenaturat destinat acestora. Totodată, în partea ce ține de aprobarea cuantumului anual de către Ministerul Sănătății, menționăm că propunerea nu poate fi susținută, întrucât stabilirea volumului contingentului anual de alcool prin Hotărâre de Guvern asigură implicarea și coordonarea tuturor autorităților publice relevante în procesul decizional, inclusiv a instituțiilor responsabile de monitorizarea, evidența și controlul circulației alcoolului. Or, aprobarea contingentului la nivel guvernamental permite o evaluare intersectorială a impactului economic, fiscal și de sănătate publică, asigurând transparența decizională și un mecanism adecvat de responsabilizare a autorităților implicate.

Articolul 124. Înlesniri la plata accizelor		Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova (ANTRIM)	Se propune spre atenția Dvs. subiectul regimului de accizare și reglementare aplicabil băuturilor alcoolice distilate și macerate (țuică, rachiu, vișină, macerate artizanale) care a fost adus în repetate rânduri în atenția autorităților, inclusiv pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru. Din păcate, trebuie să semnalăm cu regret că, în pofida argumentelor logice prezentate de mediul de afaceri, am întâmpinat o atitudine inflexibilă și un dezinteres vădit din partea reprezentanților Ministerului Finanțelor față de nevoile specifice ale turismului rural. Această reticență ne împiedică să valorificăm patrimoniul gastronomic local, transformând o activitate culturală într-o problemă birocratică inutilă. În prezent, tratarea pensiunilor și a micilor gospodării agroturistice prin prisma reglementărilor aplicabile marilor producători industriali de alcool este nu doar inechitabilă, ci și contraproductivă. În timp ce în statele membre ale Uniunii Europene se aplică regimuri diferențiate care protejează producția de nișă și artizanală, în Republica Moldova, o pensiune care oferă turiștilor un pahar de țuică produsă în condiții de casă este obligată să parcurgă aceleași proceduri de licențiere și accizare ca o fabrică industrială. Această abordare sufocă legalitatea și împinge micii antreprenori în zona gri, lipsind statul de trasabilitate și control. Mai mult, am demonstrat prin calculele prezentate anterior că veniturile din accize pentru această categorie de volum infim sunt ne semnificative pentru bugetul de stat, însă beneficiile economice indirecte prin creșterea atractivității destinațiilor rurale,	Nota Propunerea urmează a fi examinată suplimentar, inclusiv din perspectiva angajamentelor asumate la transpunerea Directivelor privind accize.

			diversificarea ofertei și crearea de noi locuri de muncă ar fi exponențiale. În acest context, venim cu următoarea propunere concretă, pe care o solicităm spre examinare și implementare plafonarea accizei sau cota zero pentru băuturile spirtoase artisanale destinate consumului propriu sau servirii exclusiv în cadrul unităților de cazare turistică și agroturism precum pensiuni agroturistice, case rurale și sate de vacanță, în cantități limitate raportate la numărul de camere; înlocuirea licenței industriale cu o notificare simplificată și un set de norme de siguranță alimentară (monitorizate de ANSA, nu de autoritățile fiscale), care să garanteze calitatea fără a impune bariere financiare prohibitive și introducerea unor registre de evidență internă a intrărilor și ieșirilor de materie primă și produs finit (similare cu cele propuse pentru sectorul vitivinicol), care să asigure controlul sanitar-veterinar fără birocrația excesivă a accizelor industriale.	

Articolul 125. Trecerea la cont, achitarea și restituirea accizelor achitate	Articolul 125 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins: „(8) Se aplică o cotă redusă a accizei pentru motorină utilizată drept carburant în scopul lucrărilor agricole și horticole, dar care nu va depăși 90 % din cota standard a accizelor achitate. Aplicarea prezentei facilități se efectuează prin rambursarea sumei ce corespunde diferenței dintre cota standard a accizelor și cea redusă, conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor.”.	Plenul Consiliului Concurenței	Cu referire la Art. II pct. 73 din proiect, măsura de sprijin ar putea constitui ajutor de stat în sensul art. 3 alin. (1) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. În același timp, la moment, măsurile de sprijin propuse nu cad în sfera de aplicare a Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și a Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024, în măsura în care aceste activități vizează exclusiv produsele agricole stabilite în Anexa nr. 1 la Acordul privind agricultura. Respectiv, dacă, ulterior, după 01.01.2028 regulile ajutorului de stat stabilite de Legea cu privire la ajutorul de stat se vor aplica domeniului agriculturii, furnizorul va trebui să respecte, la acordarea ajutorului de minimis, pragul de minimis stabilit de normele speciale ale regulamentelor pentru ajutorul de stat sau ale regulamentelor pentru ajutorul de minimis din domeniul agriculturii, precum și regulile de cumulare ale ajutoarelor și să raporteze aceste ajutoare de minimis Consiliului Concurenței. Prin urmare, se recomandă Ministerului Finanțelor ca actul normativ viitor de implementare a măsurii să fie elaborat în deplină conformitate cu normele și principiile aplicabile în domeniul ajutorului de stat, astfel încât să asigure compatibilitatea acesteia cu cadrul legal incident la momentul preluării atribuțiilor de către Consiliul Concurenței.	Nota. Propunere a fost retrasă din proiect. Totodată, compensarea accizei la motorină urmează a fi efectuat prin intermediul AIPA.
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Oportun să fie introdusă noțiune de compensarea cheltuielilor de accize proporțional suprafeței terenurilor	

			cultivate în limita prețurilor angro de cumpărare a distribuitor de combustibil sau introducerea măsurii de sprijin cu set de documente minim prin MAIA în limita sumei totale de acciza pe perioada de sezon activ de cultivare.	
		Berjan Iuliana	Mecanismul de restituire a accizei la motorina agricolă nu definește documentele justificative necesare, termenul de soluționare a cererilor și tratamentul accizei la motorina utilizată în industrie vs. agricultură Un agricultor solicită restituirea accizei pentru 50.000 litri motorină utilizată pe tractoare. SFS nu are formular standardizat, termen legal de răspuns sau ghid procedural publicat.	
		EBA	Includerea dreptului la restituirea accizei la motorina pentru companiile din sectorul zootehnic Proiectul politicii fiscale prevede completarea articolului 125 cu alineatul (8) prin introducerea unei cote redusă a accizei pentru motorină utilizată drept carburant în scopul lucrărilor agricole și horticole, dar care nu va depăși 90 % din cota standard a accizelor achitate. Aplicarea prezentei facilități se efectuează prin rambursarea sumei ce corespunde diferenței dintre cota standard a accizelor și cea redusă. Această normă limitează dreptul legitim al companiilor din sectorul zootehnic de a restitui acciza la motorina (astfel cum este aplicabil la moment), limitînd acest drept doar pentru lucrări agricole si articole. O astfel de abordare pune o presiune masivă asupra costurilor pentru companiile din sectorul zootehnic, scade din competitivitatea produselor autohtone, dar și creează premise pentru un tratament neechitabil în funcție de sectorul economic în care activează compania. Prin urmare,	

			menținerea acestui drept și pentru companiile din sectorul agricol reprezintă un pas ferm în sprijinirea sectorului și reglarea balanței comerciale, cu impact pozitiv asupra întregii economii.	
		Asociația Producătorilor de carne de porc din Moldova	7. Sectorul zootehnic este exclus din rambursarea accizei la motorină. Proiectul prevede completarea articolului 125 cu alineatul (8) prin introducerea unei cote redusă a accizei pentru motorină utilizată drept carburant în scopul lucrărilor agricole și horticole, dar care nu va depăși 90 % din cota standard a accizelor achitate. Aplicarea prezentei facilități se efectuează prin rambursarea sumei ce corespunde diferenței dintre cota standard a accizelor și cea redusă. Propunere concretă: includerea sectorului zootehnic în rambursarea accizei la motorină.	Nota. Propunere a fost retrasă din proiect. Totodată, compensarea accizei la motorină urmează a fi efectuat prin intermediul AIPA.
		Uniunea Transportatorilor și Drumarilor (UTD)	Introducerea mecanismului de „motorină profesională” pentru transportul de mărfuri și de persoane Proiectul Ministerului Finanțelor instituie deja o cotă redusă a accizei la motorina utilizată pentru lucrări agricole și horticole, aplicată prin rambursarea diferenței dintre cota standard și cea redusă. Solicităm extinderea aceluiași principiu asupra transportului rutier comercial, prin completarea art. 125 din Codul fiscal cu un alineat nou, cu următorul cuprins: „(9) Se aplică o cotă redusă a accizei pentru motorina procurată pe teritoriul Republicii Moldova și utilizată drept carburant pentru: a) transportul rutier contra cost de mărfuri, efectuat cu vehicule sau ansambluri de vehicule cu masa totală	Nu se acceptă. Implementarea măsurilor propuse va diminua încasările la bugetul public național, atât prin stabilirea nivelului de acciz diferențiat cât și prin diminuarea valorii impozabile la calcularea TVA, iar potrivit prevederilor art.17 alin.(2) din <i>Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014</i>, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget. În această ordine de idei, remarcăm că obiectivele politicii fiscale și vama pe termen mediu, urmăresc asigurarea susținerii din partea statului prin alte mecanisme, dat fiind faptul că experiența țărilor din cadrul Uniunii Europene atestă că scutirile și

			maximă autorizată de cel puțin 7,5 tone; b) transportul rutier de persoane prin servicii regulate naționale, inclusiv urbane, suburbane și interurbane, precum și prin servicii regulate internaționale, efectuat cu vehicule din categoriile M2 și M3. Facilitatea se acordă prin rambursarea diferenței dintre cota standard a accizei și cota aplicabilă motorinei profesionale. Cuantumul cotei reduse, limitele de consum eligibile și procedura de rambursare se stabilesc de Guvern. Pentru anul 2027, cuantumul rambursării pentru un litru de motorină nu poate fi mai mic decât creșterea sarcinii aferente accizei față de nivelul aplicabil în anul 2026.” Mecanismul urmează să fie administrat electronic, pe baza: a) facturilor fiscale și a plăților efectuate prin conturi bancare sau instrumente de plată; b) numerelor de înmatriculare ale vehiculelor eligibile; c) licențelor, autorizațiilor și extraselor din registrele operatorilor de transport; d) kilometrajului, datelor tahografice și, după caz, datelor sistemelor telematice; e) normelor de consum stabilite în funcție de categoria vehiculului și activitatea desfășurată. Rambursarea poate fi efectuată lunar sau trimestrial, iar controlul trebuie să fie bazat pe analiza riscurilor, fără blocarea generală a lichidităților operatorilor corecți.	reducerile de la plata taxelor și impozitelor, anularea penalităților și majorărilor de întârziere la plata obligațiilor către stat sunt, de regulă, mai nocive pentru economia de piață decât cele sub forma cheltuielilor bugetare (subvenții, subsidii). Or, atragem atenția asupra faptului că, în Republica Moldova, pentru anul 2026, cota accizei la motorină este stabilită în mărime de 3 978,95 lei/tonă sau 3 360 lei/1 000 litri, ceea ce reprezintă un nivel semnificativ inferior nivelurilor minime aplicate în statele UE. Prin urmare, implementarea mecanismului propus ar conduce la diminuarea suplimentară a sarcinii fiscale asupra acestui produs și, implicit, la reducerea veniturilor bugetare, fără a exista premise comparabile cu cele ale statelor membre ale Uniunii Europene care aplică asemenea măsuri.
Articolul 126. Înregistrarea subiecților impunerii (1) Persoanele juridice și persoanele fizice care preconizează să se ocupe sau care se ocupă cu prelucrarea și/sau	La articolul 126 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Persoanele juridice și persoanele fizice care preconizează să se ocupe sau care se ocupă cu prelucrarea și/sau fabricarea	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Duce la nedreptate față de producătorii altor produse supuse accizelor. Oportun să fie stabilit termen rezonabil de înregistrare p/u producători existenți și condiții standard pentru cei nou-creați.	Nu se acceptă, prevederea este conformă aquis-ului comunitar.

fabricarea mărfurilor supuse accizelor sînt obligate să primească certificatul de acciz de modelul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat, pînă a începe desfășurarea activității în cauză.	mărfurilor supuse accizelor, cu excepția celor clasificate la poziția tarifară 2202, sînt obligate să primească certificatul de acciz de modelul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat, pînă a începe desfășurarea activității în cauză.”.			
Articolul 127. Evidența mărfurilor supuse accizelor ce se expediază (se transportă). Declararea achitării accizelor	Articolul 127 se completează cu alineatul (3 ³) cu următorul cuprins: „(3 ³) Subiecții prevăzuți la art.120 lit.d) sunt obligați să prezinte declarația privind achitarea accizelor și să achite accizele pînă la data de 25 a lunii care succedă lunii în care fost efectuată comercializarea mărfurilor supuse accizelor. Forma declarației și modul de completare a acesteia se stabilesc de către Ministerul Finanțelor.”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Introducerea unui raport separat pentru un singur tip de contribuabil din aceeași grup echivalent creează volum de lucru adaugător pentru colaboratori din instanțe de supraveghere și reduce eficacitatea utilizării banilor publici.	Nu se acceptă , toți contribubilii care administrează produse accizabile au obligația prezentării declarației fiscale.
		MIDR	Propunem majorarea începând cu 01 ianuarie 2027 cu 25% cota accizei la motorină (inclusiv combustibil diesel și combustibil pentru cuptoare) față de nivelul aplicat în anul precedent, pînă la atingerea nivelului accizei stabilite pentru benzină (pozițiile tarifare aferente benzinei). După atingerea egalității, acciza la motorină evoluează în continuare conform regulilor generale de indexare prevăzute de Codul fiscal. Creșterea graduală elimină distorsiunea concurențială între benzină și motorină. Ambele sunt carburanți rutieri principali, însă impozitarea diferită favorizează artificial motorina (consumul de motorină este semnificativ în RM fiind folosită masiv la camioane, utilaje, agricultură). Această măsură va promova un sistem fiscal mai echitabil, sustenabil și orientat spre aliniere europeană, fără șocuri bruște pentru economie, va	Nu se acceptă , propunerea urmărește ajustarea accizei la minimele UE, într-o manieră etapizată.

			genera venituri predictibile la bugetul de stat care pot finanța infrastructura rutieră, subvenționa sectorul agricol, tranziția verde (subvenții pentru vehicule eficiente/electrice, etc).	
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins:	Gangan Bogdan	ACCIZE MOTORINA Majorarea generalizată a accizelor cu 10% (și cu 20% la motorină), extinderea accizării asupra băuturilor cu zahăr, a articolelor pirotehnice și a lichidelor pentru țigări electronice fără nicotină, precum și revizuirea coeficientului prețului de referință la tutun (de la 1,46 la 1,57) generează un efect inflaționist în cascadă: acciza majorează baza asupra căreia se aplică ulterior TVA, iar majorarea accizei la motorină se propagă în prețul transporturilor și al produselor agricole. Deși unele obiective (sănătate publică, mediu) sunt legitime, calendarul și cumulul cu măsurile de TVA accentuează presiunea asupra prețurilor de consum, fără o evaluare a impactului asupra inflației.	
		Asociația Producătorilor de Bere	Considerăm că orice modificare a regimului fiscal aplicabil industriei trebuie analizată prin prisma impactului economic cumulativ și a competitivității pe termen lung. Până în prezent, acciza la bere în Republica Moldova a fost ajustată periodic în funcție de evoluția inflației. Acest mecanism a asigurat în mod automat o creștere anuală a contribuției sectorului la bugetul de stat, indiferent de evoluția pieței, a consumului sau a profitabilității companiilor. Această logică sugerează că o majorare a accizei pentru următorii trei ani nu ar trebui să depășească o medie de 6%, reieșind din prognozele BNM. Mai mult decât atât, nivelul actual al accizei aplicate berii în Republica Moldova este deja comparabil cu sau	Nu se acceptă. Compararea nivelului accizei la bere cu statele din Uniunea Europeană și argumentul plafonării la o creștere medie de 6% ignoră diferențele fundamentale de putere de cumpărare, structură de piață și capacitate fiscală, astfel încât menținerea unei accize „comparabile nominal” nu reflectă povara reală asupra consumatorilor, iar legarea rigidă a accizei de inflație riscă să limiteze capacitatea statului de a ajusta politica fiscală în funcție de obiectivele de sănătate publică și de necesarul bugetar, mai ales în condițiile în care consumul de alcool generează costuri sociale și bugetare indirecte care nu sunt recuperate integral prin impozitare.

			chiar superior celui practicat în numeroase state membre ale Uniunii Europene. O acciză similară aplicată unui consumator din Austria, Cehia sau România nu produce același impact economic ca în Republica Moldova. În termeni reali, povara fiscală suportată de consumatorii moldoveni este mai mare, iar spațiul de absorbție a unor noi majorări este mult mai limitat. În același timp, industria berii contribuie deja la bugetul public printr-un ansamblu complex de obligații fiscale și parafiscale: accize: TVA; impozit pe venit; contribuții salariale; taxe locale; contribuții de mediu; costuri de conformare la noile cerințe de sustenabilitate; Pentru consumator, toate aceste obligații fiscale se reflectă deja în prețul final al produsului. Astfel, în cazul unei beri de 0,5 litri comercializate cu aproximativ 20 de lei, aproximativ un sfert din pret reprezintă taxe indirecte colectate de stat. În plus, producătorii vor avea de suportat costuri aferente implementării Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, care urmează să fie lansat în anul 2027, iar costul la raft pentru consumator va crește cu încă 2 lei per ambalaj. Chiar dacă acești 2 lei sunt un depozit recuperabil, prețul final al produsului va fi un șoc psihologic pentru consumator. În aceste condiții, o nouă majorare a accizei ar depăși logica ajustării fiscale rezonabile și ar risca să transforme un sector competitiv și investițional într-un sector supus unei presiuni fiscale disproporționate. Majorarea în continuare a accizei este o problemă, în primul rând, pentru producătorii locali care, în condițiile costului de producere mult mai ridicate decât țările	

			începătoare, se vor ciocni cu o problemă de competitivitate. Consumatorii vor fi puși în situația să cumpere, mai degrabă, o bere importată, care are un cost la raft mai mic (cu aceeași acciză și depozit inclus), în detrimentul produsului local. Considerăm că nivelul actual al accizei este suficient și trebuie să rămână la același nivel. De asemenea, există o neclaritate privind modul în care este exprimată modificarea privind aplicarea așa numitei "accize la zahăr", așa cum în Anexa 1 este menționat doar codul tarifar 2202 la care se atribuie și berea fără alcool – produs care nu conține zahăr - cod 220291. O redacție prea generală a acestei modificări va crea confuzii, prin urmare, rugăm ca anexa să fie redactată într-un mod corespunzător. Pe lângă motivația tehnologică (lipsa zahărului), menționăm că berea fără alcool este o alternativă salutăată în întreaga lume pentru diminuarea consumului de alcool. În acest sens, venim respectuos cu rugămintea de menținere a nivelului actual al accizei la bere, care este deja aliniat practicilor europene. De asemenea, rugăm claritate privitor la aplicarea accizei la zahăr și eliminarea de la o eventuală aplicare abuzivă a acesteia la berea fără alcool.	
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins:	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Calendarul de majorare a accizelor pe perioada 2026–2029 ridică, pentru producătorii și distribuitorii din rândul membrilor noștri, întrebări privind fundamentarea economică. În cazul berii, majorarea cu peste 34% pe acest interval depășește semnificativ inflația prognoată și amplifică o povară fiscală deja ridicată comparativ cu statele din regiune. Solicităm prezentarea analizei care a stat la baza	Nu se acceptă. Solicitarea de revizuire sau retragere a calendarului de majorare a accizelor și a introducerii noilor taxe pe anumite băuturi pornește de la premisa că impactul fiscal trebuie evaluat preponderent prin efectul imediat asupra producătorilor și prețurilor, însă această abordare subestimează rolul accizelor ca instrument de politică publică, atât pentru generarea de venituri bugetare

			acestei traiectorii, inclusiv impactul asupra competitivității sectorului, a investițiilor, a consumului legal și a veniturilor bugetare pe termen mediu și lung. Ne exprimăm o îngrijorare distinctă față de introducerea accizei pe băuturile nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau îndulcitori, precum și pe băuturile energizante. Măsura nu este fundamentată pe o analiză completă de impact economic, fiscal, social și administrativ, vizează o categorie restrânsă de produse și riscă să genereze scumpiri, reducerea volumelor comercializate legal și migrarea consumului către produse neaccizate sau informale — cu efect contrar atât asupra veniturilor bugetare, cât și asupra obiectivelor de sănătate publică. Caracterul regresiv al măsurii ar afecta disproporționat gospodăriile cu venituri mici, iar suprapunerea cu implementarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje (ianuarie 2027) ar crea o povară cumulativă disproporționată. Solicităm retragerea acestei componente până la asigurarea unui proces real de consultare și aplicarea graduală a oricăror majorări de accize, corelată cu inflația prognozată, cu o analiză de impact sectorială și cu criterii transparente de selectare a produselor accizabile. Solicităm fundamentarea economică a majorărilor de accize, calibrarea lor la inflația prognozată și amânarea accizei pe băuturile răcoritoare cu zahăr/îndulcitori până la o consultare reală cu sectorul.	stabile, cât și pentru corectarea unor costuri sociale și de sănătate publică asociate consumului, iar argumentul privind lipsa unei analize de impact este relativ, în condițiile în care astfel de măsuri sunt de regulă fundamentate pe modele fiscale și de consum pe termen mediu, în care creșterea graduală și predictibilă a accizelor urmărește tocmai evitarea șocurilor economice și alinierea la practici internaționale, inclusiv din statele Uniunii Europene, unde taxarea băuturilor cu conținut de zahăr sau alcool este utilizată ca instrument de descurajare a consumului nociv și de finanțare a costurilor indirecte suportate de sistemele publice de sănătate, iar riscurile de migrare către piața informală sau de regresivitate nu sunt automat determinante, ci depind de nivelul final al taxării și de eficiența mecanismelor de control și conformare fiscală.
		Uniunea Transportatorilor și Drumarilor (UTD)	Corelarea obligatorie a majorării accizelor la carburanți cu alocările în Fondul rutier UTD nu poate susține creșterea accizelor la benzină și motorină în condițiile în care veniturile	Nu se acceptă Deși obiectivul consolidării finanțării infrastructurii rutiere este justificat, propunerea de transfer automat și integral către Fondul rutier a veniturilor suplimentare rezultate din

			suplimentare sunt absorbite de bugetul general, iar infrastructura rutieră continuă să fie finanțată în funcție de disponibilitățile bugetare anuale. Majorarea fiscalității asupra carburanților trebuie să genereze în mod direct și verificabil o creștere a resurselor destinate întreținerii, reparației, reabilitării și siguranței drumurilor. Propunem modificarea art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea fondului rutier nr. 720/1996, după cum urmează: „a) defalcări anuale în cuantum de cel puțin 80% din volumul total al încasărilor nete din accizele la produsele petroliere supuse accizelor, cu excepția gazului lichefiat. Veniturile nete suplimentare rezultate exclusiv din majorarea cotelor accizelor față de nivelul aplicabil la 31 decembrie al anului precedent se transferă integral Fondului rutier. În sensul prezentei litere, prin încasări nete se înțeleg încasările din accize diminuate cu restituirile de accize acordate, conform legii, utilizatorilor eligibili.” Suplimentar, propunem: a) aprobarea unui cadru indicativ multianual, pentru minimum trei ani, privind veniturile și cheltuielile Fondului rutier; b) reportarea automată în anul următor a soldurilor neutilizate ale Fondului rutier; c) publicarea trimestrială a informației privind accizele colectate, cota transferată Fondului rutier, lucrările contractate și sumele efectiv achitate; d) interzicerea diminuării pe parcursul anului a cotei aprobate pentru Fondul rutier, cu excepția unei rectificări bugetare motivate printr-o situație excepțională și supuse consultării publice;	majorarea accizelor la produsele petroliere poate afecta flexibilitatea procesului bugetar și contravine principiului universalității bugetare. Alocarea resurselor publice trebuie realizată în cadrul procesului anual de aprobare a bugetului, în funcție de prioritățile economice și sociale ale statului, de necesarul investițional și de constrângerile fiscale existente, evitând instituirea unor mecanisme rigide de afectare a veniturilor fiscale.

			e) planificarea multianuală a lucrărilor de întreținere periodică, reparație și reabilitare, astfel încât întreprinderile de drumuri să poată investi în utilaje, baze materiale și personal calificat.	
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins:	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Majorarea procentuală a cotei de acciză pentru motorină nu a fost justificată prin calcul, impact direct asupra ramurilor de economie intralegate.	A se vedea argumentele de mai sus, aferente subiectului.
	Anexa nr.1 la Titlul IV	Asociația „MĂR”	Anularea propunerii privind introducerea accizei pentru băuturile nealcoolice cu zahăr adăugat sau îndulcitori Membrii Asociației MĂR își exprimă îngrijorarea față de intenția de introducere a unei accize pentru băuturile nealcoolice carbogazoase care conțin zahăr adăugat sau îndulcitori. Considerăm că o asemenea măsură necesită o analiză de impact mult mai amplă, care să evalueze efectele economice, fiscale, sociale și administrative asupra tuturor sectoarelor implicate, inclusiv asupra industriei HoReCa. Sectorul băuturilor reprezintă o componentă importantă a economiei și este strâns conectat cu activitatea restaurantelor, cafenelelor, hotelurilor și altor unități de alimentație publică. Orice majorare a poverii fiscale asupra acestor produse se va reflecta inevitabil în costurile finale suportate de consumatori. În contextul actual, caracterizat prin creșterea costurilor de operare, presiuni inflaționiste și diminuarea puterii de cumpărare, introducerea unei noi accize riscă să genereze efecte economice nedorite, printre care: - majorarea prețurilor pentru consumatori; - reducerea volumelor de vânzări și a consumului în economia formală; - diminuarea investițiilor și a competitivității companiilor;	A se vedea argumentele de mai sus, aferente subiectului.

			- presiuni suplimentare asupra locurilor de muncă din sectoarele conexe; - reducerea veniturilor fiscale indirecte provenite din TVA, impozite salariale și contribuții sociale. Totodată, considerăm necesară evaluarea atentă a impactului asupra sectorului HoReCa, unde o parte importantă a băuturilor comercializate sunt preparate direct la punctul de consum (limonade, ceaiuri reci, cocktailuri fără alcool, băuturi pe bază de siropuri și alte produse similare). În lipsa unor reguli clare și uniforme de aplicare, există riscul apariției unor diferențe de tratament fiscal între produsele industriale și cele preparate în unitățile de alimentație publică, ceea ce poate genera incertitudini și dificultăți de conformare pentru operatorii economici. Solicită reexaminarea oportunității introducerii accizei propuse și desfășurarea unor consultări extinse cu reprezentanții mediului de afaceri înainte de adoptarea unei decizii finale. Considerăm că orice intervenție fiscală cu impact asupra consumului și sănătății publice trebuie să fie fundamentată pe date, evaluări de impact și analize cost-beneficiu clare.	
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins:	Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)	Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) salută elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale), care prevede stabilirea unui calendar multianual de majorare a accizelor pentru produsele din tutun și nicotină. Introducerea unui cadru predictibil de ajustare a accizelor reprezintă un element important atât pentru sănătatea publică, cât și pentru asigurarea unei politici fiscale previzibile și pentru	Nu se acceptă. Accelerarea majorării nivelurilor minime ale accizelor la țigarete, în numele alinierii la standardele europene și al beneficiilor pentru sănătatea publică, poate avea efecte contrare celor urmărite dacă ritmul de creștere depășește capacitatea de absorbție a pieței și nivelul de convergență economică, deoarece o creștere prea rapidă a prețurilor stimulează expansiunea pieței ilicite, reduce conformarea fiscală și afectează predictibilitatea veniturilor bugetare, ceea ce în practică

			continuarea armonizării legislației Republicii Moldova cu acquis-ul Uniunii Europene. În același timp, Centrul PAS consideră că nivelurile minime ale accizelor la țigarete propuse pentru anii 2027–2029 pot fi ajustate într-un ritm mai ambițios, care să permită valorificarea mai deplină a beneficiilor pentru sănătatea publică și să accelereze apropierea Republicii Moldova de standardele europene. Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății pentru Controlul Tutunului și Ghidurile pentru implementarea articolului 6 prevăd că măsurile fiscale și de preț sunt cele mai eficiente și cost-eficiente instrumente pentru reducerea consumului produselor din tutun, în special în rândul copiilor și adolescenților. Organizația Mondială a Sănătății, Banca Mondială și alte organizații internaționale de referință în domeniu subliniază că tinerii și persoanele cu venituri mici sunt categoriile cele mai sensibile la preț, iar creșterea accizelor contribuie la prevenirea inițierii fumatului și la reducerea prevalenței consumului. Raportul „Politica de impozitare a consumului produselor din tutun în Republica Moldova”, realizat de Centrul PAS, evidențiază că: i) majorarea accizelor conduce la reducerea consumului și a prevalenței fumatului; ii) beneficiile economice și de sănătate depășesc costurile; iii) scenariile cu niveluri mai ridicate ale accizelor generează reduceri mai mari ale mortalității și morbidității; iv) menținerea accesibilității produselor din tutun reprezintă un factor care limitează impactul politicilor de control al tutunului.	poate diminua atât eficiența măsurii fiscale, cât și impactul real asupra consumului, fără a genera îmbunătățiri proporționale în indicatorii de sănătate publică.

			Totodată, raportul arată că, pe parcursul ultimilor ani, creșterea veniturilor populației a depășit în anumite perioade ritmul de creștere a prețurilor produselor din tutun, ceea ce a dus la sporirea accesibilității acestora. În asemenea condiții, majorări moderate ale accizelor riscă să nu producă efectele de sănătate așteptate. În contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană și al revizuirii Directivei 2011/64/UE a Consiliului din 21 iunie 2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat, Republica Moldova trebuie să continue procesul de armonizare cu standardele europene. Accelerarea calendarului de majorare a accizelor va permite reducerea decalajelor și va contribui la asigurarea unui nivel mai ridicat de protecție a sănătății populației. Prin urmare, propunem accelerarea calendarului de majorare a accizelor. Astfel la punctul 76 din proiectul de lege, Anexa nr.1 la Titlul IV, la pozițiile tarifare 240210000, 240220 și 240290000, pentru anul 2027 textul „dar nu mai puțin de 1755,1 lei”, pentru anul 2028 textul „dar nu mai puțin de 1930,6 lei” și pentru anul 2029 textul „dar nu mai puțin de 2123,7 lei” de substituit după cum urmează: pentru anul 2027 - „dar nu mai puțin de 1.815,71 lei”, pentru anul 2028 - „dar nu mai puțin de 2123,7 lei” și pentru anul 2029 - „dar nu mai puțin de 2.527,27 lei”. Argumentele potrivit cărora atingerea, în anul 2027, a nivelului minim de acciză de 90 euro pentru 1000 de țigarete în Republica Moldova ar genera o creștere a contrabandei și a	

			comerțului ilicit nu sunt susținute de realitățile din regiune. Dimpotrivă, experiența Ucrainei demonstrează că un nivel de accizare cel puțin similar, sau chiar mai ridicat, poate fi aplicat fără a constitui un factor determinant al comerțului ilicit. Astfel, prin Legea Ucrainei „Cu privire la modificarea Codului Fiscal al Ucrainei și a altor legi ale Ucrainei privind revizuirea cotelor accizelor pentru produsele din tutun” (Відомості Верховної Ради України, 2025, nr. 20, art. 65), Ucraina a stabilit, începând cu anul 2024, o creștere anuală a accizelor la produsele din tutun cu 20%. În conformitate cu subpunctul 215.3.3 din Codul Fiscal al Ucrainei, obligația minimă de acciză pentru țigarete este de 90 euro pentru 1000 de țigarete. Mai mult, pe lângă nivelul minim de acciză de 90 euro pentru 1000 de țigarete, Ucraina aplică și o cotă ad valorem de 5% asupra tuturor produselor din tutun, tutunului, substituenților industriali ai tutunului și lichidelor pentru țigarete electronice, atât la vânzarea efectuată de producători și importatori, cât și la comercializarea cu amănuntul. Această taxare suplimentară conduce la un preț final al produselor din tutun mai ridicat decât cel rezultat exclusiv din obligația minimă de acciză de 90 Euro pentru 1000 de țigarete. În aceste condiții, nivelul efectiv al impozitării și prețurile produselor din tutun din Ucraina sunt comparabile sau chiar mai ridicate decât cele care ar rezulta din aplicarea în Republica Moldova, pentru anul 2027, a nivelului minim de acciză de 90 euro pentru 1000 de țigarete. Prin urmare, existența unui regim fiscal similar într-o țară vecină, cu o frontieră comună extinsă	

			cu Republica Moldova, exclude argumentul potrivit căruia atingerea, în anul 2027, a nivelului de 90 euro pentru 1000 de țigarete ar crea diferențe de preț suficiente pentru a stimula contrabanda. În plus, experiența internațională și Protocolul privind eliminarea comerțului ilicit cu produse din tutun la Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului demonstrează că nivelul comerțului ilicit este determinat în principal de eficiența administrării fiscale și vamale, de aplicarea legislației și de combaterea criminalității organizate și a corupției, și nu de nivelul accizelor. Astfel, atingerea nivelului minim de acciză de 90 euro pentru 1000 de țigarete în Republica Moldova, în anul 2027, nu reprezintă un factor de risc pentru creșterea contrabandei, ci o măsură necesară pentru protecția sănătății publice și pentru continuarea armonizării cu standardele europene. Totodată aplicarea în Republica Moldova, începând cu anul 2027, a nivelului minim de acciză de 90 euro pentru 1000 de țigarete va genera venituri suplimentare la bugetul public național. O parte din aceste acumulări poate fi direcționată pentru fortificarea capacităților instituțiilor cu atribuții în prevenirea, depistarea și combaterea contrabandei și a comerțului ilicit cu produse din tutun și produse conexe. Astfel, resursele suplimentare pot fi utilizate pentru: i) dezvoltarea și modernizarea sistemelor de monitorizare și control; ii) consolidarea capacităților Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat, Inspectoratului General al Poliției, Poliției de Frontieră și ale altor	

			autorități competente; iii) implementarea unor mecanisme moderne de trasabilitate și monitorizare a produselor din tutun, în conformitate cu Protocolul privind eliminarea comerțului ilicit cu produse din tutun la Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului; iv) intensificarea activităților de analiză a riscurilor, supraveghere și control; v) instruirea continuă a personalului și dezvoltarea cooperării interinstituționale și internaționale; vi) desfășurarea campaniilor de informare și sensibilizare privind riscurile asociate comerțului ilicit. Experiența Finlandei demonstrează că nivelurile ridicate ale accizelor nu generează automat contrabandă și comerț ilicit. Deși Finlanda aplică unele dintre cele mai mari accize la țigarete din Uniunea Europeană și are o frontieră extinsă cu Federația Rusă, unde produsele din tutun sunt considerabil mai ieftine, nivelul comerțului ilicit rămâne redus. Acest exemplu arată că fenomenul contrabandei depinde în primul rând de eficiența autorităților vamale, fiscale și de aplicare a legii, și nu de nivelul accizelor. Prin urmare, majorarea accizelor și combaterea eficientă a comerțului ilicit sunt obiective complementare, nu contradictorii. Veniturile suplimentare generate de aplicarea, pentru anul 2027, a nivelului minim de acciză de 90 euro pentru 1000 de țigarete oferă statului posibilitatea de a investi în consolidarea mecanismelor de control și aplicare a legii, astfel încât beneficiile pentru sănătatea publică și pentru bugetul public să fie maximizate.	

			În consecință, eventualele riscuri asociate comerțului ilicit nu constituie un argument pentru amânarea atingerii nivelului minim european de accizare, ci, dimpotrivă, justifică utilizarea unei părți din veniturile suplimentare generate de majorarea accizelor pentru consolidarea capacităților instituțiilor responsabile de prevenirea și combaterea acestui fenomen.	
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins:	Berjan Iuliana	Noua acciza pe artificii nu specifică pragul cantitativ (uz personal vs. comercial) și nu distinge între produsele pirotehnice de divertisment și materialele explozive industriale. Un cetățean care importă artificii pentru nuntă (câteva zeci de piese) și o firmă de spectacole care importă tone de produse pirotehnice sunt tratate identic? Lipsa de clarificare creează incertitudine.	Nu se acceptă. Regimul accizelor nu trebuie să fie construit pe excepții de tip „uz personal vs. comercial” sau pe cantități mici, deoarece o astfel de diferențiere ar complica semnificativ administrarea fiscală și ar crea oportunități de evitare a impozitării prin fragmentarea importurilor sau declararea artificială a destinației, iar în practică tratamentul unitar al produselor pirotehnice este o opțiune de politică fiscală justificată prin necesitatea de control, trasabilitate și reducere a riscurilor de abuz, urmând ca eventualele particularități (de exemplu, pentru spectacole autorizate) să fie gestionate prin regimuri de autorizare și scutiri administrative separate, nu prin fragmentarea regimului de accizare.
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins: „Anexa nr.1 Tabelul nr.1 Mărfuri supuse accizelor	Moldova Fruct	Asfixierea costurilor de producție prin majorarea accizei la motorină fără compensare integrală Ce prevede proiectul: Se stabilește o traiectorie accelerată de creștere a accizei la motorină per tonă pentru următorii ani: 2027 – 4.774,7 lei, 2028 – 5.729,7 lei, și 2029 – 6.875,6 lei. Pentru sectorul agricol, rambursarea acestei accize este plafonată prin lege la un nivel de maximum 90%. Consecințe economice anticipate: Motorina reprezintă inputul critic nesubstituibil pentru toate lucrările tehnologice (tratamente fitosanitare,	A se vedea argumentele de mai sus, aferente subiectului.

			agrotehnice, recoltat, transport logistic). Limitarea rambursării la 90%, corelată cu explozia valorii absolute a accizei nominale la pompă, va genera o creștere netă, directă și nesubvenționată a costului per hectar de livadă. Această asimetrie de cost va anula complet impactul pozitiv al subvențiilor de dezvoltare oferite prin AIPA și va adânci decalajul de competitivitate regională față de fermierii din UE. Introducerea unei clauze de compensare de 100% a accizei la motorina achiziționată și utilizată exclusiv în lucrările agricole mecanizate și logistica de recoltare, aliniind fermierii noștri la modelele de sprijin aplicate în statele Uniunii Europene („Motorina Diesel/Agro”).	
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins: „Anexa nr.1 Tabelul nr.1 Mărfuri supuse accizelor	CNSM	Cu referire la Anexa nr. 1 la Titlul IV, care stabilește lista mărfurilor supuse accizelor, considerăm inacceptabilă majorarea accizei la carburanți, mai cu seamă la motorină, cu circa 20%. Această creștere, în condițiile actuale de criză mondială în domeniul energetic, va avea un impact negativ de amploare asupra economiei, fiind afectate toate ramurile economiei naționale (agricultura, serviciile de transport etc.).	A se vedea argumentele de mai sus, aferente subiectului.
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins: „Anexa nr.1 Tabelul nr.1 Mărfuri supuse accizelor	Asociația Exportatorilor de Cereale „Agrocereale”	Pe lângă TVA, proiectul cuprinde măsuri care se adaugă poverii sectorului. Accizele la motorină cresc trei ani consecutiv, în convergență cu nivelul Uniunii Europene (Anexa nr. 1 la Titlul IV): de la 4 774,7 lei/tonă în 2027, la 5 729,7 lei în 2028 și 6 875,6 lei în 2029. Această creștere majorează direct costul de transport și logistică — o povară deosebit de relevantă pentru modelul nostru de activitate, bazat pe colectarea de la fermieri dispersați geografic, transportul la elevatoare și	A se vedea argumentele de mai sus, aferente subiectului.

			apoi la port. Deși proiectul prevede o acciză redusă pentru motorina utilizată la lucrările agricole și horticole (art. 125 alin. (8)), aceasta nu acoperă logistica de colectare și de transport spre export.	
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins: „Anexa nr.1 Tabelul nr.1 Mărfuri supuse accizelor	Ministerul Sănătății	La pct. 76 din proiect, la Anexa nr.1 la Titlul IV: Se propune modificarea cotelor accizelor aplicabile produselor din tutun prin stabilirea unui calendar accelerat de creștere a acestora, pentru asigurarea conformității integrale cu prevederile Directivei 2011/64/UE privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat. În prezent, calendarul fiscal național nu asigură atingerea integrală a plafoanelor comunitare obligatorii, care stipulează că acciza globală pe țigarete trebuie să constituie cel puțin 60% din prețul mediu ponderat de vânzare cu amănuntul al țigaretelor eliberate pentru consum și nu poate fi mai mică de echivalentul în MDL a 90 EUR pentru 1.000 de țigarete, indiferent de prețul mediu ponderat de vânzare cu amănuntul. Această măsură reprezintă o transpunere directă a angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Articolul 48 și Anexa VI la Acordul de Asociere RM-UE. În scopul încurajării producătorului să reducă conținutul de zahăr în băuturi se propune stabilirea unor cote diferențiate de aplicare a accizelor - inclusiv 2,4 lei/litru cum este în stabilită proiectul de lege cu aplicarea unei majorări pentru băuturile care depășesc 8 g zahăr/100 ml. Pragul de 8 g zahăr/100 ml este unul de risc sporit, conform recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății. Conform practicilor mai multor state UE (Portugalia, Franța, Spania,	A se vedea argumentele de mai sus, aferente subiectului.

			Lituania, Letonia, etc.) taxele stabilite pentru băuturile ce conțin zahăr peste 8 g /100 ml sunt mai mari decât pentru băuturile cu conținut mai mic de zahăr. Aceasta va permite aplicarea unei cote de bază pentru produsele cu un conținut moderat de zahăr și aplicarea cotei majorate doar pentru produsele cu un conținut mai ridicat de zahăr. O asemenea abordare nu contestă mecanismul fiscal propus, ci îl completează cu un criteriu de sănătate publică. (Tabel propunere în aviz).	
	Anexa nr.1 la Titlul IV va avea următorul cuprins:	Asociația Obștească „Status-SUPPORT”	Ne exprimăm profunda preocupare față de propunerea actuală a Ministerului Finanțelor de creștere liniară și uniformă cu 10% a accizelor pentru toate categoriile de produse din tutun. Solicităm înlocuirea acesteia cu prelungirea și menținerea abordării curente din Codul Fiscal - respectiv +10% anual pentru țigarele convenționale, +5% pentru produsele din tutun încălzit și +15% pentru țigările electronice - un model stabil care s-a aplicat în ultimii doi ani și dat deja roade remarcabile în ceea ce privește reducerea contrabandei și asigurarea unui cadru economic previzibil pentru piața internă legală. Prin urmare, continuarea exact a acestui calendar reprezintă singura opțiune predictibilă pentru a proteja piața legală și a asigura scăderea în continuare a pieței ilicite. Datele din teren confirmă relația cauzală, dintre politica fiscală eficientă și ratele de consum ilicit și susțin prevenirea bazată pe predictibilitate. Structura actuală a taxelor de acciză pentru diferite categorii de produse din tutun a funcționat ca o armă economică eficientă, reducând consumul ilicit la un minim istoric. Orice destabilizare a acestui mecanism reprezintă un risc de	Se acceptă parțial , în redacția propusă de autor ca urmare avizării proiectului

			securitate, capabil si destabilizeze și piața legală sau chiar să reactiveze rețelele de contrabandă. Scopul primordial al Crime Stoppers Moldova Program este contracararea comerțului ilegal cu produse din tutun și nicotină pentru a asigura siguranța economică și o piață loială. Aplicarea strategiei curente de creștere a accizelor în ultimii doi ani a determinat o contracție masivă și fără precedent a pielei ilicite de tutun din Republica Moldova, care a scăzut de la un nivel critic de 11,9% la sfârșitul anului 2023, până la doar 6.9% la sfârșitul anului 2025. Abordarea curentă a protejat consumatorii și a transferat volumele din zona subterană în zona legală, fiscalizată. Ratele propuse: Țigarete convenționale (+10% anual) Produse din tutun încălzit (+5% anual) Țigări electronice (+15% anual) Pentru a asigura o transpunere predictibilă a acestor obiective și pentru a oferi autorităților o foaie de parcurs clară, AO „Status-SUPPORT” propune stabilirea unui calendar fiscal trienal stabil, bazat pe continuarea algoritmului actual de taxare. În mod crucial, această politică bazată pe gradualism și predictibilitate servește la protejarea încrederii publice și la menținerea atractivității pentru investițiile internaționale. Concomitent, acest model asimetric optimizează colectarea veniturilor prin concentrarea efortului fiscal pe categoriile deficitare, prevenind în același timp riscul de extindere a contrabandei. Structura detaliată a cotelor nominale recomandate pentru perioada 2027 -2029, corelată, cu noile	

			praguri de referință, este sistematizată în tabelul din aviz. În concluzie, AO „Status-StlPPORT”, prin proiectul Crime Stoppers Moldova Program, consideră că menținerea actualei abordări fiscale (10% CC / 5% HPT/ 15% E-cig) este o măsură de politică publică responsabilă, indispensabilă pentru izolarea rețelor de criminalitate organizată. Eficiența incontestabilă a acestei strategii asimetrice a fost deja demonstrată în mod empiric de scăderea accentuată a pieței ilicite de tutun din Republica Moldova, care s-a contractat masiv de la un nivel critic de 11,9% la sfârșitul anului 2023, până la un minim istoric de 6.9% la sfârșitul anului 2025. Pentru a consolida acest progres remarcabil și pentru a preveni reorientarea consumatorilor către circuitele clandestine, este imperativ să continuăm exact aceasta abordare predictibilă, evitând șocurile tarifare uniforme care ar putea destabiliza piața legală.	
Articolul 129. Noțiuni În scopul exercitării administrării fiscale, se definesc următoarele noțiuni:	Articolul 129: se completează cu punctele 23) cu următorul cuprins: „23) Împiedicarea controlului fiscal - orice acțiune sau inacțiune imputabilă contribuabilului ori persoanelor care acționează în numele acestuia, săvârșită în legătură cu desfășurarea controlului fiscal, care obstrucționează în mod real, efectiv și semnificativ exercitarea atribuțiilor legale ale organului fiscal, având ca rezultat limitarea, tergiversarea ori imposibilitatea verificării situației fiscale reale;	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e clar descrisă limita și circumstanțe neacțiunii imputabile, încât și justificarea necesității acțiunilor din partea organului de control.	Nu se acceptă, formularea definiției privind „împiedicarea controlului fiscal” este una generală, deoarece nu poate acoperi exhaustiv toate situațiile posibile de obstrucționare a controlului, iar stabilirea unor limite și circumstanțe strict enumerate ar reduce capacitatea organului fiscal de a reacționa la comportamente evazive variate și în continuă adaptare, astfel încât criteriul de „obstrucționare reală, efectivă și semnificativă” funcționează ca un standard juridic flexibil, care permite aprecierea de la caz la caz în funcție de circumstanțele concrete, iar necesitatea acțiunilor organului de control este justificată tocmai prin obligația legală de a asigura verificarea corectă a situației fiscale și prevenirea

				comportamentelor care pot afecta colectarea veniturilor bugetare.
		AIM	AIM consideră că administrarea fiscală modernă trebuie construită pe principiile transparenței, predictibilității și conformării voluntare. În acest context, exprimăm îngrijorarea față de măsurile care reduc transparența activității de control fiscal, inclusiv eliminarea obligației de a publica planurile controalelor fiscale. Experiența internațională demonstrează că transparența și comunicarea eficientă cu contribuabilii stimulează conformarea voluntară și reduc costurile administrative atât pentru contribuabili, cât și pentru autorități. În schimb, accentuarea exclusivă a dimensiunii punitive poate afecta relația de încredere dintre mediul de afaceri și administrația fiscală.	Nu se acceptă, publicarea planurilor de control fiscal nu este o condiție necesară pentru transparență sau conformare voluntară, ci poate diminua eficiența administrării fiscale prin oferirea indirectă a informațiilor care permit contribuabililor să-și ajusteze comportamentul înainte de verificare, ceea ce reduce capacitatea organului fiscal de a identifica riscurile reale și de a combate evaziunea în mod eficient, astfel încât un grad mai ridicat de confidențialitate în planificarea controalelor poate fi justificat prin necesitatea asigurării caracterului inopinat și bazat pe risc al verificărilor, fără ca aceasta să excludă transparența generală a regulilor fiscale sau dialogul instituțional cu mediul de afaceri.
Articolul 133. Atribuțiile Serviciului Fiscal de Stat (1) În realizarea funcțiilor sale, Serviciul Fiscal de Stat are următoarele atribuții generale: 18) reprezintă statul în instanțele de judecată și în organele de urmărire penală ca subiect de drepturi și obligații privind raporturile juridice fiscale, precum și orice alte raporturi juridice rezultate din activitatea Serviciului Fiscal de Stat;	Articolul 133 alineatul (1) punctul (18) se completează cu textul „, inclusiv reprezintă statul în calitate de creditor unic în cadrul proceselor de insolvență privind creanțele ce constituie obligații fiscale aferente Bugetului Public Național”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	În cazul datoriilor față de Întreprinderi de Stat – datoriile debitoare tot va fi colectate de SFS?	Nu se acceptă, SFS va fi creditor unic în cadrul proceselor de insolvență privind creanțele ce constituie obligații fiscale aferente Bugetului Public Național.
Articolul 134. Drepturile Serviciului Fiscal de Stat și ale funcționarilor fiscali (1) Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au următoarele drepturi:	Articolul 134 alineatul (1) se completează cu punctele 2¹) cu următorul cuprins: „2¹) să solicite și să primească gratuit, pe suport de hârtie și în format electronic, din partea autorităților publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare), din partea altor	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Introducerea punctului 2¹) creează situația de depășire nejustificată a atribuțiilor organului de control și dublarea informației prezentate pe diferit suport. Pct. 8¹) – din legislația existentă atribuțiile menționate în punct introdus pot fi delegate numai organizațiilor speciale cu pregătirea profesională potrivită.	Nu se acceptă, reglementarea care permite organului fiscal să solicite și să primească informații de la alte autorități și deținători de registre nu reprezintă o depășire a atribuțiilor, ci o consolidare a capacității de executare silită fiscală, deoarece accesul direct și interinstituțional la date relevante elimină bariere administrative, reduce

	organizații (indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare) deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru executarea silită a obligației fiscale orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor, dacă nu are acces la sistemul informațional ce conține informația respectivă;			timpul de colectare a informațiilor și crește eficiența recuperării creanțelor bugetare, iar existența unor atribuții similare în alte structuri specializate nu exclude acordarea acestui drept organului fiscal, întrucât acesta acționează în cadrul competențelor sale legale proprii, iar centralizarea accesului la date este o practică uzuală în administrarea fiscală modernă, menită să evite fragmentarea informației, nu să o dubleze inutil.
		Ministerul Justiției (MJ)	Cu referire la extinderea drepturilor Serviciului Fiscal de Stat de a solicita și primi informații, date și documente, inclusiv în format electronic, de la autorități, instituții, organizații și alte persoane, menționăm că, deși o astfel de măsură poate fi justificată pentru administrarea fiscală, aceasta trebuie să fie corelată cu protecția secretului profesional al avocatului. Secretul profesional avocat-client nu este un privilegiu personal al avocatului, dar o garanție a dreptului la apărare, a dreptului la un proces echitabil și a încrederii justițiabilului în avocat. Datele din dosarul de asistență juridică, corespondența avocat-client, strategia de apărare, informațiile despre cauze, plățile asociate unor dosare concrete și identitatea unor clienți pot intra sub protecția secretului profesional. Astfel, se consideră necesară introducerea unei garanții exprese în Codul fiscal: „Solicitarea și prezentarea informațiilor în cadrul administrării fiscale nu pot aduce atingere secretului profesional al avocatului, prevăzut de Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură. Refuzul avocatului de a prezenta informații protejate de secretul profesional nu constituie obstrucționare a controlului fiscal, dacă	

			este motivat prin natura confidențială a informației.” De asemenea, orice control fiscal desfășurat la sediul profesional al avocatului trebuie să fie limitat la documentele fiscale și contabile relevante, fără acces la dosarele de asistență juridică, suporturi de date care conțin corespondența cu clienții sau documente ce vizează apărarea în cauze civile, penale, contravenționale ori administrative.	
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. 134 din Codul fiscal: Cu privire la completarea alin. (1) cu pct. 2¹), atenționăm că informațiile ce constituie secret profesional se furnizează de către Banca Națională a Moldovei în cazurile și în condițiile prevăzute de art. 36 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. În acest context, propunem revizuirea normei întru precizarea că autoritățile publice, instituțiile, alte organizații, vor furniza informațiile care le dețin „în condițiile legii”.	
Articolul 134. Drepturile Serviciului Fiscal de Stat și ale funcționarilor fiscali (1) Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au următoarele drepturi:	Articolul 134 alineatul (1) se completează cu punctele 8¹) cu următorul cuprins: 8¹) să solicite persoanelor fizice și juridice întreprinderea acțiunilor sau inacțiunilor ce rezultă din lege sau dintr-un raport juridic, în vederea asigurării eficiente a executării silite a obligației fiscale;	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Proiectul prevede completarea articolului 134 alineatul (1) cu punctul 8¹), care prevede dreptul Serviciului Fiscal de Stat și ale funcționarilor fiscali să solicite persoanelor fizice și juridice întreprinderea acțiunilor sau inacțiunilor ce rezultă din lege sau dintr-un raport juridic, în vederea asigurării eficiente a executării silite a obligației fiscale. Cuvintele „sau dintr-un raport juridic” pot crea situații de interpretări abuzive și nu se acceptă.	Nu se acceptă, sintagma „sau dintr-un raport juridic” nu extinde în mod arbitrar competențele organului fiscal, ci clarifică faptul că obligațiile care pot fi solicitate derivă nu doar din lege în sens strict, ci și din relațiile juridice deja existente între părți (contracte, obligații civile, comerciale sau administrative), iar această formulare este necesară pentru a acoperi situațiile în care executarea silite depinde de comportamente sau obligații deja asumate de contribuabil în alte raporturi juridice, astfel încât eliminarea acestei sintagme ar putea limita artificial capacitatea administrației fiscale de a valorifica efectiv drepturile patrimoniale ale debitorului și de a asigura colectarea

				eficientă a obligațiilor fiscale, fără a crea prin sine riscuri de abuz, deoarece interpretarea rămâne circumscrisă cadrului legal general și controlului jurisdicțional.
Articolul 134. Drepturile Serviciului Fiscal de Stat și ale funcționarilor fiscali (1) Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au următoarele drepturi:	26) să solicite și să obțină acces, inclusiv prin conectare directă sau interconectare tehnică, la sistemele informaționale ale prestatorilor de servicii de plată, în condițiile legislației în vigoare, în scopul efectuării verificărilor privind respectarea obligației de declarare la Serviciul Fiscal de Stat a conturilor de plăți deschise de contribuabili;”.	Banca Națională a Moldovei (BNM)	Cu privire la completarea alin. (1) cu pct. 26) conform căruia Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali au dreptul „<i>să solicite și să obțină acces, inclusiv prin conectare directă sau interconectare tehnică, la sistemele informaționale ale prestatorilor de servicii de plată, în condițiile legislației în vigoare, în scopul efectuării verificărilor privind respectarea obligației de declarare la Serviciul Fiscal de Stat a conturilor de plăți deschise de contribuabili</i>”, propunem substituirea sintagmei „prestatorilor de servicii de plată” cu cuvintele „banca (sucursala), societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică și/sau furnizorul de servicii poștale”. Pornind de la prezumția că această prevedere vizează extinderea posibilității de verificare a respectării obligației de declarare la Serviciul Fiscal de Stat a conturilor de plăți deschise de contribuabili, considerăm oportună precizarea categoriilor de prestatori de servicii de plată de la care se solicită acces la sistemul informațional (atenționăm în acest context că, în conformitate cu art. 5 din Legea 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Banca Națională a Moldovei, se încadrează de asemenea în categoria prestatorilor de servicii de plată). Totodată, atenționăm că Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, Legea nr. 114/2012 reglementează în mod exhaustiv cazurile și condițiile de furnizare a informației ce constituie	Se acceptă

			secret bancar si secret profesional (art. 97, art. 126 din Legea nr. 202/2017, art. 103 ¹ din Legea nr. 114/2012). Respectiv, în vederea asigurării aplicabilității normei propuse, Legea nr. 202/2017 și Legea nr. 114/2012 urmează a fi completate corespunzător cu temeuri adiționale de furnizare a informației către Serviciul Fiscal de Stat. Propunerea este valabilă și pentru art. 226 alin. (7 ¹) din proiectul de lege.	
Articolul 144¹. Înregistrarea în calitate de centru de asistență tehnică pentru mașinile de casă și de control/imprimantele fiscale (4) Solicitantul depune cererea și următoarele acte la Serviciul Fiscal de Stat: b) copiile contractelor de colaborare cu furnizorul de mașini de casă și de control/imprimante fiscale în care, în mod expres, sunt enumerate modelele de mașini de casă și de control/imprimante fiscale care vor fi deservite (domeniul de certificare pentru solicitanții de certificat CAT MCC/IF);	Articolul 144 ¹ : la alineatul (4) litera b), textul „(domeniul de certificare pentru solicitanții de certificat CAT MCC/IF)” se exclude;	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Abrogarea pct. b) poate produce la intrarea pe piață echipamentelor de la furnizori neautorizați.	Nu se acceptă , poziția nu este argumentată.
	Articolul 167: la alineatul (1), după cuvintele „cu excepția conturilor tranzitorii de executare a bugetelor” se introduc cuvintele „conturilor bancare ale Ministerului Finanțelor deschise la Banca Națională a Moldovei”. la alineatul (2), după cuvintele „cu excepția conturilor tranzitorii de executare a bugetelor” se introduc cuvintele „conturilor bancare ale Ministerului Finanțelor deschise la Banca Națională a Moldovei”, iar	Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. 167 din Codului fiscal, propunem ajustarea redacțională a modificărilor propuse prin completarea referinței la actul normativ indicat (în sensul completării cu numărul și anul adoptării Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei).	Nota , nu este specificat act normativ

	enunțul „În cazul în care contribuabilul are restanțe, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să nu elibereze documentul electronic care confirmă luarea la evidență fiscală.” se exclude.			
Articolul 174. Stingerea obligației fiscale prin scădere (3) Stingerea prin scădere a obligației fiscale a contribuabilului are loc în urma încetării activității lui prin lichidare, inclusiv pe cale judiciară, prin reorganizare, precum și în cazul în care stingerea ei prin executare silită în conformitate cu prezentul cod este imposibilă.	La art. 174 alin. (3) textul „în urma încetării activității lui prin lichidare, inclusiv pe cale judiciară, prin reorganizare, precum și ” se exclude.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Exclusă stingerea prin scădere a obligației fiscale în urma lichidării, inclusiv pe cale judiciară – lichidarea e o acțiune autorizată de organele statului, nu poate exista ”datorie după moarte”	Nu se acceptă , poziția nu este argumentată.
Articolul 188. Darea de seamă fiscală corectată (2) Contribuabilul care descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conține o greșală sau o omisiune are dreptul să prezinte o dare de seamă fiscală corectată, conform formularului și modului de întocmire în vigoare pentru darea de seamă fiscală care se corectează. Cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, contribuabilul este în drept să prezinte darea de seamă fiscală corectată nu mai târziu de 6 ani de la termenul-limită de prezentare a dării de seamă fiscale care se corectează.	La articolul 188: alineatul (2) textul „Cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii,” se exclude;	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	De ce se exclude posibilitatea corectării aspectelor CAS într-un termen mai mare de 6 ani?	Nu se acceptă , excluderea posibilității de corectare a aspectelor privind CAS (contribuțiile de asigurări sociale) după un termen de 6 ani este, de regulă, justificată prin principiile de securitate juridică și stabilitate a raporturilor fiscale. Un contraargument principal este că un termen nelimitat sau prea extins de corectare ar menține contribuabilii într-o stare permanentă de incertitudine juridică, afectând predictibilitatea obligațiilor bugetare și a situației lor fiscale. După o perioadă îndelungată, documentele justificative pot deveni indisponibile, datele pot fi dificil de verificat, iar capacitatea administrației fiscale de a stabili corect situația reală scade semnificativ.
Articolul 194. Modalitățile de executare silită a obligației fiscale (1) Executarea silită a obligației fiscale se efectuează prin: a) încasare a mijloacelor bănești, inclusiv în valută străină, de pe	Articolul 194 alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins: „e) urmărirea salariului și a altor venituri ale debitorului conform procedurii stabilite prin ordin al	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La Art. II pct. 86 ce vizează redacția art. 194 alin. (1) Cod fiscal, textul literei e) nou suplinite, care instituie posibilitatea urmării salariului și a altor venituri ale debitorului conform procedurii stabilite prin	Se acceptă prin excluderea propunerii respective

conturile bancare și/sau conturile de plăți ale contribuabilului, cu excepția celor de pe conturile de credit și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social); b) ridicare de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină; c) urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepția celor consemnate la lit.a) și b); d) urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalitățile prevăzute la lit.a), b) și c). [...]	directorului Serviciului Fiscal de Stat.”.		ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat urmează a fi revăzut întrucât este susceptibil de a fi interpretat în sensul creării posibilității extinderii prin actul normativ al directorului Serviciului Fiscal de Stat a unor categorii noi de venituri ce pot fi urmărite de autoritate ceea ce ar echivala cu acordarea unor competențe care excedează competența autorității administrative respective, or asemenea aspecte țin exclusiv de autoritatea Parlamentului și în subsidiar de autoritatea Guvernului strict în limitele executării legilor. Astfel, cuvintele „și a altor venituri ale debitorului” urmează a fi exclus, în vederea asigurării clarității normative. Totodată, la Art. II pct. 86 ce vizează redacția art. 194 alin. (1) lit. e) Cod fiscal, mecanismul urmăririi salariului urmează a fi corelat cu normele Codului de executare cu privire la limitele urmăririi salariului, care inclusiv la art. 110 alin. (1) lit. o) prevăd expres că nu poate fi urmărită partea salariului în mărimea cuantumului salariului minim. Aceasta reprezintă o garanție socială, cu temeuri constituționale și este o expresie a standardului european potrivit căruia executarea silită nu poate priva persoana de mijloacele minime necesare existenței.	
Articolul 194. Modalitățile de executare silită a obligației fiscale (1) Executarea silită a obligației fiscale se efectuează prin: a) încasare a mijloacelor bănești, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare și/sau conturile de plăți ale contribuabilului, cu excepția celor de pe conturile de credit și provizorii (de acumulare a	Articolul 194 alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins: „e) urmărirea salariului și a altor venituri ale debitorului conform procedurii stabilite prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat.”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 86, având în vedere că art. 194 din Codul fiscal, în redacția proiectului instituie dreptul SFS de a urmări salariul contribuabilului, este necesar a completa norma cu prevederi care să asigure că urmărirea salariului debitorului va fi făcută cu respectarea dreptului la păstrarea unui minim din acesta - similar cum este prevăzut în Codul de executare. Totodată, pentru	Se acceptă prin excluderea propunerii respective

mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social); b) ridicare de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină; c) urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepția celor consemnate la lit.a) și b); d) urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalitățile prevăzute la lit.a), b) și c).			situațiile când salariul este urmărit și de executorul/executorii judecătorești, SFS urmează să se alăture urmăririi (analogic prevederilor de la art. 197), pentru ca reținerile să fie corect efectuate, cu respectarea drepturilor debitorului, dar și a creditorilor, fără să existe riscul însumării unor urmăriri a salariului care să depășească limita admisă de lege sau chiar cuantumul salariului.	
Articolul 197. Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabilului (1) Începînd cu ziua următoare celei în care a apărut restanța sau în care s-a aflat despre apariția ei, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile bancare și/sau de plăți (cu excepția contului de împrumut, a conturilor bancare și/sau de plăți deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi a contului provizoriu (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sînt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale), conturile de acumulare deschise conform legislației insolvențiale) ale contribuabilului dacă acesta dispune de ele și dacă Serviciul Fiscal de Stat le cunoaște. Pentru toate categoriile de conturi	Articolul 197: la alineatul (1), după cuvintele „Serviciul Fiscal de Stat este în drept să înainteze ordine incaso” se completează cu cuvîntul „automatizat,” iar textul „precum și a conturilor persoanelor fizice care nu sunt subiecți ai activității de întreprinzător (în cazul executorilor judecătorești – numai conturile speciale),” se substituie cu textul „precum și a conturilor speciale ale executorilor judecătorești”;	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Incasso automatizat va scoate în iveală multe erori. Trebuie de introdus preîntîmpinarea. Tehnic: Întroducerea termenului de valabilitate a ordinului incasso mai prelungit față de cel precedent limitează posibilitatea de a încasa datoria exactă, încît după expirarea termenului de 24 de ore datoria se majorează.	Nu se acceptă. Prelungirea termenului de valabilitate a ordinului de incasso automatizat și renunțarea la un mecanism de expirare foarte scurt nu limitează determinarea corectă a datoriei, ci asigură tocmai executarea ei efectivă și evitarea situațiilor în care formalități procedurale sau întârzieri tehnice conduc la eșuarea colectării, iar actualizarea datoriei (inclusiv eventualele accesorii) nu este un efect arbitrar al expirării ordinului, ci rezultă din însăși natura obligației fiscale, care continuă să genereze obligații până la stingerea integrală, astfel încît eficiența sistemului de executare silită prevalează asupra rigidității unui termen de 24 de ore, care în practică poate crea blocaje și poate reduce gradul de recuperare a creanțelor bugetare.

bancare și/sau de plăți înscrise în Registrul fiscal de stat, ordinele incaso se emit în monedă națională. La executarea ordinului incaso emis în moneda națională înaintat la contul în valută străină al contribuabilului, banca efectuează operațiunea de cumpărare a valutei străine contra monedei naționale aplicând cursul valutar stabilit de aceasta, cu transferarea leilor moldovenești la bugetul public național în aceeași zi.				
	Se completează cu articolul 197¹ cu următorul conținut: „Articolul 197¹ . Încasarea mijloacelor bănești de pe conturile de plăți/bancare ale contribuabilului persoană fizică-cetățean. (1) În cazul admiterii restanțelor de către contribuabili persoane fizice – cetățeni, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să emită și să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile de plăți/bancare dacă aceștia dispun de ele și dacă Serviciul Fiscal de Stat le cunoaște. (2) Procedura emiterii și înaintării ordinelor incaso este similară celei specificate la art.197.”.	Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)	Executarea silită a obligațiilor fiscale restante la bugetele locale rămâne o problemă nesoluționată. La începutul anului 2026, CALM a expediat sesizarea către Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat, prin care a relatat problemele și dificultățile APL la executarea silită a obligațiilor fiscale restante și care rămâne nesoluționată deocamdată, având în vedere că legislația actuală trimite APL la proceduri judiciare complexe, costisitoare și de durată, iar instanțele de judecată nu au o practică judecătorească uniformă care să permită încasarea datoriilor în timp util și cu resurse rezonabile. Totodată, Ministerul Finanțelor, constată în sinteza la proiectul de lege că pe parcursul ultimilor cinci ani– datoriile restante la bugetele locale au crescut la peste 220 milioane lei- fără însă a se propune deocamdată soluții legale corespunzătoare în proiect, care să faciliteze procesul de executare silită de către APL. Având în vedere că prin pct. 88 din proiectul de lege „Se completează cu articolul 197¹ cu următorul conținut: „Articolul 197¹. Încasarea mijloacelor bănești de pe conturile de plăți/bancare ale	Nu se acceptă , propunerea impune consultarea de către CALM a Ministerului Justiției.

			contribuabilului persoană fizică-cetățean. (1) În cazul admiterii restanțelor de către contribuabili persoane fizice- cetățeni, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să emită și să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile de plăți/bancare dacă aceștia dispun de ele și dacă Serviciul Fiscal de Stat le cunoaște”, propunem ca de acest mecanism să beneficieze și APL. Astfel, încât APL să aibă dreptul de (opțiune, pe lângă calea judecătorească) a aproba prin dispoziția primarului listele debitorilor și să le expedieze Serviciului Fiscal de stat care să „emită și să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii la conturile de plăți/bancare ale debitorilor”. Sau alternativ, implementarea propunerilor anterioare ale CALM, prin care să fie exclusă calea judecătorească pentru APL pentru ca să poată executa silit obligațiile fiscale pe bază de documente executorii. Atenționăm, că în cazul nesoluționării problemei în cauză, numărul debitorilor va crește exponențial, la fel ca și cuantumul total al obligațiilor fiscale restante (datoriilor).	
Articolul 200. Sechestrarea bunurilor ca modalitate de asigurare a executării silite a obligației fiscale	Articolul 200: în denumirea articolului cuvintele „de asigurare” se exclud; la alineatul (6), litera d) se abrogă.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Scoaterea noțiunii ”de asigurare” din denumirea articolului – sechestrul nu produce de sinestătător intrarea mijloacelor bănești în contul bugetului public, ci limitează posibilitatea de înstrăinare activelor la alte destinații. Art.230 CF rămâne cu noțiune ”de asigurare” inclusă. Abrogarea alin. (6) limitează realizarea activelor sechestrate de ambele organizații.	Nu se acceptă. Reieșind din faptul că SFS este limitat în privința aplicării sechestrului asupra bunului contribuabilului restanțier de către alte autorități publice (art. 200 alin. (6) lit. d) din Codul fiscal), persistă riscul ca în cazul în care interdicțiile aplicate de către alte autorități publice să fie anulate, contribuabilul poate să înstrăineze bunul respectiv. Totodată, persistă riscul de înstrăinare a bunurilor, în perioada derulării procedurii de aducere la cunoștință a

				Hotărârii privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului.
Articolul 214. Principiile generale de efectuare a controlului fiscal (1) Controlul fiscal are drept scop verificarea modului în care contribuabilul respectă legislația fiscală într-o anumită perioadă sau în câteva perioade fiscale. (8) Se interzice efectuarea repetată a controalelor fiscale la fața locului asupra unora și aceluiași impozite și taxe pentru o perioadă fiscală care anterior a fost supusă controlului, cu excepția cazurilor când efectuarea controlului fiscal repetat se impune de reorganizarea sau lichidarea contribuabilului, ține de auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, de activitatea posturilor fiscale sau de depistarea, după efectuarea controlului, a unor semne de încălcări a legislației, când aceasta este o verificare prin contrapunere, când necesitatea a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea legislației fiscale sau în urma examinării contestației. Drept temei pentru efectuarea controlului fiscal repetat la fața locului, în legătură cu auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, poate servi numai decizia acestuia din urmă, cu respectarea cerințelor prezentului articol.	La articolul 214: alineatul (8), textul „sau lichidarea contribuabilului,” se completează cu textul „ține de verificarea corectitudinii și stabilirea prețului de transfer conform principiului lungimii brațului,”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e justificată excluderea normei de efectuare a verificării documentare, încât nu e atins pragul de digitalizare totală. Oare efectul lungimii brațului nu e verificat prin control total?	Notă, verificarea totală, cuprinde inclusiv și verificarea documentară.
Articolul 214. Principiile generale de efectuare a controlului fiscal (1) Controlul fiscal are drept scop verificarea modului în care contribuabilul respectă legislația fiscală într-o anumită perioadă sau în câteva perioade fiscale.	La articolul 214: alineatul (8), textul „sau lichidarea contribuabilului,” se completează cu textul „ține de verificarea corectitudinii și stabilirea prețului de transfer conform principiului lungimii brațului,”.	EBA	Revizuirea cadrului propus ce ține de efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor aferente Prețurilor de Transfer Proiectul politicii fiscale include anumite reguli speciale/derogări aferente modului în care vor fie	Nu se acceptă. Regimul propus privind controalele repetate și aplicarea sancțiunilor în materia prețurilor de transfer este justificat de complexitatea și riscul fiscal ridicat asociat acestor tranzacții, iar necesitatea verificărilor ulterioare nu

(8) Se interzice efectuarea repetată a controalelor fiscale la fața locului asupra unora și același impozite și taxe pentru o perioadă fiscală care anterior a fost supusă controlului, cu excepția cazurilor când efectuarea controlului fiscal repetat se impune de reorganizarea sau lichidarea contribuabilului, ține de auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, de activitatea posturilor fiscale sau de depistarea, după efectuarea controlului, a unor semne de încălcări a legislației, când aceasta este o verificare prin contrapunere, când necesitatea a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea legislației fiscale sau în urma examinării contestației. Drept temei pentru efectuarea controlului fiscal repetat la fața locului, în legătură cu auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, poate servi numai decizia acestuia din urmă, cu respectarea cerințelor prezentului articol. Articolul 234. Absolvirea de răspundere pentru încălcare a legislației (2) Persoana trasă la răspundere pentru încălcare a legislației beneficiază de o reducere cu 50% a amenzilor aplicate, cu excepția amenzilor aplicate pentru comiterea repetată, în decurs de 6 luni consecutive, a încălcărilor legislației prevăzute la art.254 și 254¹, dacă respectă strict următoarele condiții: b) în termen de 3 zile lucrătoare de la data înmînării deciziei asupra	La articolul 234 alineatul (2) litera b), cuvintele „, de la data înmînării” se completează cu cuvintele „sau comunicării conform modalităților prevăzute de prezentul cod”.	efectuate controalele fiscale aferente Prețurilor de Transfer și aplicate sancțiuni și penalități. Astfel, art.214 alin.(8) din Codul fiscal se propune a fi amendat în sensul admisibilității efectuării controalelor fiscale repetate dacă acestea țin de verificarea corectitudinii și stabilirea prețului de transfer conform principiului lungimii brațului. Totodată, articolul 234 din Codul fiscal se propune a fi amendat prin privarea contribuabilului la absolvirea de răspundere pentru încălcarea legislației, atunci când se efectuează un control repetat privind verificarea tranzacțiilor conform principiului lungimii brațului. În astfel de cazuri, aplicarea amenzilor și penalităților se face în modul prevăzut de Codul fiscal. În context, ținem să subliniem faptul că încă de la anunțarea noii legislații privind prețurile de transfer, EBA Moldova, alături de alte organizații și experți, și-a exprimat în mod constant îngrijorarea față de modul practic în care vor fi implementate și, corelativ, supuse verificării aceste cerințe. Astfel, a fost reiterat faptul că atât mediu de afaceri, cât și autoritatea fiscală din Republica Moldova este încă în proces de dezvoltare a cunoștințelor sale și există un număr limitat de inspectori fiscali care ar putea efectua independent inspecții privind prețurile de transfer. Ca atare, s-a solicitat aplicarea unei perioade de tranziție/de adaptare, fără aplicarea sancțiunilor și penalităților pentru neconformarea corespunzătoare cerințelor în materie de prețuri de transfer. Propunerile legate de efectuarea re-contrôlelor și sancționarea contribuabililor, ridică întrebări fundamentale cu privire la rațiunea din	reprezintă o formă de supracontrol, ci o corecție a limitărilor inerente ale unei singure inspecții în domenii tehnice unde determinarea respectării principiului lungimii brațului poate depinde de analize comparabile, date suplimentare sau interpretări metodologice ulterioare, în timp ce excluderea posibilității de absolvire de răspundere în cazul unui re-control nu înlătură securitatea juridică, ci evită situațiile în care erorile sau neconformările neidentificate inițial rămân definitiv necorectate, afectând colectarea corectă a veniturilor bugetare și tratamentul egal al contribuabililor, mai ales într-un domeniu în care standardele internaționale, inclusiv cele promovate la nivelul OECD, admit necesitatea unei aplicări stricte și a unei capacități de ajustare a evaluărilor fiscale pe măsură ce informațiile devin disponibile.

cazului de încălcare a legislației, stinge sumele impozitelor, taxelor, contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau 50% din amenzile indicate în decizie sau stinge obligația fiscală prin compensare conform art.175. În cazul în care datele din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat atestă executarea cerințelor prevăzute la lit.a) și b), autoritatea abilitată să examineze cazurile privind încălcările legislației, de sine stătător, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare din data expirării termenului prevăzut la lit.b), adoptă o decizie privind reducerea amenzilor în cauză cu 50%.			spatele acestor modificări, având în vedere discuțiile și angajamentele agreeate anterior, dar și impactul absolut nefondat la acestor modificări asupra mediului de afaceri. Pe cale de consecință, solicităm să fie revizuit cadrulul propus ce ține de efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor aferente Prețurilor de Transfer.	
Articolul 216. Controlul fiscal la fața locului (9) Prin derogare de la prevederile prezentului capitol, controlul fiscal la fața locului al persoanelor care practică activitate de întreprinzător se înregistrează și se supraveghează în conformitate cu prevederile Legii nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. (10) Controlul la fața locului efectuat la solicitarea contribuabilului în legătură cu restituirea impozitelor, taxelor și altor plăți de la bugetul public național se raportează numai în conformitate cu Legea nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. (12) Înregistrarea deciziei privind inițierea controlului, a actului de control fiscal și a deciziei asupra	Articolul 216, alineatele (9), (10), (12) și (13) se abrogă.	Cancelaria de Stat	Examinând proiectul de lege, constatăm că la art. II pct. 91 autorul propune abrogarea, alineatelor (9), (10), (12) și (13) de la articolul 216 din Codul fiscal, prin care se exonerează Serviciul Fiscal de Stat (în continuare SFS) de la aplicarea în continuare a prevederilor Legii nr. 131/2012. În acest sens, menționăm că SFS desfășoară activitatea de control în temeiul legislației fiscale speciale, fără a fi supus mecanismelor procedurale prevăzute de Legea nr. 131/2012. Mai mult ca atât, metodologiile și regulamentele din domeniul controlului de stat se aplică de către SFS doar în măsura în care nu contravin reglementărilor fiscale și cadrului procedural propriu. Astfel, dispozițiile Legii nr.131/2012 se extind asupra SFS numai în partea ce se referă la înregistrarea, supravegherea și raportarea	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

cazului de încălcare a legislației în Registrul de stat al controalelor se efectuează on-line, prin interconexiunea dintre sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat și Registrul de stat al controalelor. (13) Decizia privind inițierea controlului fiscal se echivalează cu delegația de control prevăzută de Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar actul de control fiscal și decizia asupra cazului de încălcare a legislației se echivalează cu procesul-verbal de control prevăzut de aceeași lege.			controalelor în Registrul de stat al controalelor. De asemenea, SFS utilizează propriul registru de evidență a controalelor fiscale, iar datele acestuia fiind transmise automat prin interconexiune cu Registrul de stat al controalelor. Prin urmare, la efectuarea controalelor fiscale, inspectorii SFS nu utilizează direct Registrul de stat al controalelor. Totodată, argumentele expuse de autor în nota de fundamentare privind impactul negativ al publicării planului anual de control nu sunt pe deplin convingătoare. Dimpotrivă, publicarea acestuia contribuie la asigurarea transparenței, predictibilității și responsabilității activității organului de control. În acest context, planificarea controalelor de către SFS prezintă mai multe beneficii printre care: • Utilizarea eficientă a resurselor administrative, prin concentrarea activităților de control asupra contribuabililor și domeniilor cu risc fiscal sporit. • Creșterea gradului de conformare voluntară, contribuabilii fiind încurajați să respecte obligațiile fiscale cunoscând că selecția pentru control se bazează pe criterii obiective de risc. • Reducerea poverii administrative asupra mediului de afaceri, prin evitarea controalelor inutile sau repetate la contribuabilii cu un nivel redus de risc. • Asigurarea transparenței și predictibilității activității de control, ceea ce contribuie la consolidarea încrederii între autoritatea fiscală și contribuabili. • Identificarea și prevenirea mai eficientă a evaziunii fiscale, prin orientarea controalelor către sectoarele	

			și contribuabilii cu potențial ridicat de neconformare. • Îmbunătățirea colectării veniturilor bugetare, ca rezultat al unei administrări fiscale bazate pe analiza riscurilor și pe prioritizarea intervențiilor de control. Astfel, publicarea planurilor de control au un efect pozitiv asupra conformării fiscale, încurajând contribuabilii să își revizuiască și corecteze benevol eventualele neconformități înainte de desfășurarea controlului. Aceasta contribuie la atingerea obiectivului principal al administrării fiscale – respectarea voluntară a obligațiilor fiscale. În plus, transparența procesului de planificare reduce riscul selectării arbitrare a contribuabililor pentru control și consolidează încrederea mediului de afaceri în imparțialitatea și obiectivitatea autorităților de control. Suplimentar, menționăm că acțiunile descrise supra sunt reflectate în Strategia de control al Serviciului Fiscal de Stat pentru anul 2026, aprobat prin ordinul SFS nr. 554 din 28 noiembrie 2025. Prin urmare, prevederile Legii nr.131/2012 nu contravin legislației fiscale, iar excluderea SFS din lista organelor de control ar genera un precedent periculos, cu impact negativ asupra întregului sistem al controlului de stat. În concluzie, art. II pct. 91 din proiect urmează a fi exclus și menținută aplicabilitatea Legii nr. 131/2012 pentru SFS, întrucât consolidarea unui cadru unic și coerent al controlului de stat reprezintă o garanție a transparenței, eficienței și responsabilității instituționale, contribuind la stabilitatea și predictibilitatea mediului de afaceri.	

		E-fiscal Se recomandă de a exclude din proiect prevederile prin care se propune abrogarea prevederilor art.216 alin.(9), (10), (12) și (13) din Codul fiscal Prevederile respective (pct.91) din proiectul legii în cauză se aliniază la același bloc de prevederi incluse și în Art.XVI pct.1-2 din proiect (modificări și la Legea nr.131/2012 privind controlul de stat) – a se vedea pct.2 din Nr.d/o din prezenta analiză cu propuneri. Astfel, luând cunoștință cu argumentele descrise în Nota informativă emisă de către organul emitent al proiectului de lege analizat (a se vedea pag.44-46 din Final Nota Politică 10.06.2026, atașată de emitent la proiectul legii), care se bazează pe fapte precum că, publicarea anticipată a contribuabililor incluși în planurile de control, reduce efectul preventiv al controalelor, cât și permite contribuabililor cu risc fiscal sporit să își ajusteze comportamentul fiscal înaintea inițierii controlului inclusiv fiind în așa mod oferită posibilitatea de a camufla nerespectarea legislației fiscale de către contribuabilii ne-onești. Argumentele invocate sunt plauzibile și de apreciat, ținând cont de prevederile legislației fiscale, ce prevăd faptul că organele Serviciului Fiscal de Stat, urmează să inițieze și să exercite controalele fiscale în baza criteriilor de risc elaborate de autoritatea fiscală națională. În același timp, urmează de atras atenția că, în conformitate cu prevederile legislației cu privire la controlul de stat, există două tipuri de controale ((1. Controale planificate – la care se face referință în argumentare, cât și 2. Controale inopinate	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect

			(neplanificate) – despre care nu se menționează în Nota informativă). Astfel, conform procedurii prevăzute de Legea privind controlul de stat, înregistrarea controalelor fiscale inopinate (neplanificate) are loc în conformitate cu prevederile art.8 alin.(2), lit.b) din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, ce exhaustiv prevăd faptul că, <i>controalele neplanificate (inopinate) se înregistrează în Registrul de stat al controalelor (controale.gov.md) – cel târziu la momentul începerii controlului, or nici de cum ne fiind publicate anticipat sau în prealabil</i>, fapt care sub nicio formă nu subminează sau afectează activitatea organului fiscal în condițiile evocate. În această ordine de idei, ținem să atragem atenția asupra faptului că, din totalul controalelor fiscale ((de toate tipurile: <i>planificate și inopinate (neplanificate)</i>)) exercitate anual de către Serviciul Fiscal de Stat, care variază ca număr total de la 29.789 – 48.346 controale fiscale (anii 2019 - 2023), <u>s-a publicat anticipat un volum minor de controale fiscale</u>, care variază de la 541 – 897 controale fiscale, cu statut de control fiscal planificat, care se publică anticipat, dintre care: - în anul 2020 sa publicat anticipat, numai 784 controale fiscale; - în anul 2021 sa publicat anticipat, numai 897 controale fiscale; - în anul 2022 sa publicat anticipat, numai 819 controale fiscale; - în anul 2023 sa publicat anticipat, numai 630 controale fiscale; - în anul 2024 sa publicat anticipat, numai 574 controale fiscale;	

			- în anul 2025 sa publicat anticipat, numai 541 controale fiscale. Ca urmare, constatăm că, <u>publicarea anticipată a controalelor fiscale, are loc într-un volum minor</u>, ce variază de la 1,71% până la 2,46% (acestea având statutul de control fiscal planificat), <u>iar restul controale fiscale în volum de peste 97% exercitate anual de către Serviciul Fiscal de Stat se publică odată cu începerea controlului</u> (în momentul emiterii DICF), fapt care sub nicio formă nu generează situații de reducere a efectului preventiv al controalelor, ce ar permite contribuabililor cu risc fiscal sporit să își ajusteze comportamentul fiscal înaintea inițierii controlului inclusiv fiind în așa mod oferită posibilitatea de a camufla nerespectarea legislației fiscale de către contribuabilii ne-onești. Preponderent, din volumul acesta de 97% a controalelor fiscale, se includ controalele fiscale neplanificate (inopinate), exercitate de către Serviciul Fiscal de Stat prin metoda verificării operative, fiind urmate numeric de controale fiscale exercitate prin metoda verificării tematice, metoda verificării parțiale, metoda verificării totale. În această ordine de idei, ținând cont de cele invocate în Nota Politică 10.06.2026 (atașată de emitent la proiectul legii), fiind în acord cu scopul propus de către Serviciul Fiscal de Stat, fiind în corelație în același timp cu argumentele menționate mai sus, <u>considerăm necesar de a exclude din proiect pct.91, prin care se propune de a abroga prevederile art.216 alin.(9), (10), (12) și (13) din Codul fiscal.</u> Pentru realizarea scopului invocat de către autoritatea fiscală națională în Nota Politică 10.06.2026, <u>se propune</u>	

			<u>de a opera unele modificări la Legea nr.131/2012</u> privind controlul de stat, care se regăsesc în pct.2 din prezenta analiză, fiind rezumate la faptul ca, controalele fiscale planificate exercitate de către Serviciul Fiscal de Stat (care la momentul de față se publică în prealabil), să se înregistreze (publice) în Registrul de stat al controalelor în ordine identică înregistrării controalelor fiscale neplanificate (inopinate), cel târziu la momentul începerii controlului, conform ordinii prevăzute de art.8 alin.(2), lit.b) din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.	
Articolul 218. Verificarea documentară Verificarea documentară se aplică atât în cazul controlului fiscal cameral, cât și al celui la fața locului și constă în confruntarea dărilor de seamă fiscale, documentelor de evidență și altei informații prezentate de contribuabil cu documentele și cu informațiile referitoare la acesta de care dispune organul care exercită controlul fiscal.	Articolul 218 se abrogă.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Nu e justificat prin descrierea impactului direct sensul abrogării.	Notă. Articolul 218 din Codul fiscal reglementează „verificarea documentară” ca o procedură distinctă aplicabilă în cadrul controlului fiscal cameral și al celui la fața locului. Totuși, în practică, orice formă de control fiscal presupune examinarea documentelor fiscale și contabile ale contribuabilului. Astfel „verificarea documentară” nu este utilizată ca tip separat de verificare. Menținerea acesteia creează confuzie și afectează claritatea reglementării. În acest context, se propune excluderea art. 218 din Codul fiscal, în vederea simplificării și clarificării cadrului legal al controlului fiscal.
Articolul 226. Citația la Serviciul Fiscal de Stat, inclusiv citația bancară, procedura de audiere	Articolul 226: la alineatul (3) litera b), cuvântul „înmâneze” se substituie cu cuvântul „comunica”; alineatul (7) textul „3 zile” se substituie cu cuvintele „o zi”; se completează cu alin.(7 ¹) cu următorul cuprins: „(7 ¹) La solicitarea Serviciului Fiscal de Stat, prin document electronic, banca (sucursala),	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Introducerea noțiunii ”comunica” exclude elementul de asigurare a primirii înștiințării de către destinatar. Introducerea termenului de o zi lucrătoare nu e executabilă încât citația poate fi primită la sfârșitul zilei de lucru, încât și prin introducerea punctului (7 ¹) a aceeași articol conturile operațiunilor bancare nu sînt închise.	Nu se acceptă, propunerea poartă caracter de precizare și de aducere în concordanță cu art. 129 ¹ și art. 131 alin. (11) din Codul fiscal.

	societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică și/sau furnizorul de servicii poștale prezintă informații despre soldul sumei din contul debitorului, existent la momentul recepționării solicitării, dar nu mai târziu de termenul stabilit la alin.(7) din acest articol.”.			
		E-fiscal	Se recomandă de a exclude din proiect prevederile prin care se propune de a substitui cuvântul “înmâneze” cu cuvântul “comune”, în prevederile art.226 alin.(3), lit.b) din Codul fiscal. Urmare a modificărilor propuse în lit.b), alin.(3) la art.226 “Citația la Serviciul Fiscal de Stat, inclusive citația bancară, procedura de audiere”, acesta din urmă va avea următoarea redacție: „citația să se comunice cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data la care persoana citată trebuie să se prezinte dacă legislația nu prevede altfel;” Argumentare: În prim plan am dori să trecem în vedere faptul că, în Nota informativă emisă de către organul emitent al proiectului de lege analizat (Final Nota Politică 10.06.2026, atașată de emitent la proiectul legii), nu există motivația și/sau argumentarea necesității operării unor astfel de modificări în art.226 alin.(3), lit.b) din Codul fiscal. La rândul său, urmează să atragem atenția asupra faptului că, în cazul în care aceste norme vor fi aprobate, există riscul major de generare a unei sarcini zilnice pe umerii contribuabililor de monitorizare a paginii electronice a Serviciului Fiscal de Stat, fapt ce poate fi catalogat ca abuz de timp. Mai mult ca atât, suplimentar la abuzul de timp, există riscul major ca	<u>Nu se acceptă</u> , propunerea poartă caracter de precizare și de aducere în concordanță cu art. 129 ¹ și art. 131 alin. (11) din Codul fiscal.

			contribuabilii să fie sancționați nejustificat de către autoritatea fiscală națională, punând în acțiune prevederile art.253 alin.(5) din Codul fiscal, ce prevede că, neexecutarea cerințelor din citația Serviciului Fiscal de Stat, contribuabilii specificați la art.232 lit.b) se sancționează cu o amendă de la 400 la 600 de lei, contribuabilii specificați la art.232 lit.a) și c) – de la 4000 la 6000 de lei, iar neexecutarea cerințelor din citația bancară se sancționează cu amendă de 5000 de lei. Argumentele indicate mai sus se bazează pe faptul că, în conformitate cu prevederile alin., alin.(4), (41) și alin.(42) din art.1291 „Expedierea și înmânarea actelor Serviciului Fiscal de Stat” din Titlul V al Codului fiscal, prevăd exhaustiv faptul că, comunicarea actelor Serviciului Fiscal de Stat se face prin publicitate, care la rândul său, se efectuează prin afișarea concomitentă, la sediul organului fiscal emitent și pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat, a anunțului în care se menționează că a fost emis actul Serviciului Fiscal de Stat pe numele destinatarului. Astfel, actul (citația) Serviciului Fiscal de Stat se va considera comunicată contribuabilului după expirarea a 15 zile de la data afișării anunțului. Reieșind din prevederile menționate, urmare a introducerii unor astfel de modificări, se va genera situația în care, Serviciul Fiscal de Stat va publica toate citațiile sale cu privire la prezentare unor acte/documente spre control și/sau prezentarea către o anumită dată a unor informații ce prezintă interes pentru organul fiscal, fapt despre care contribuabilul nu o să cunoască din simplu motiv că nu	

			accesează în fiecare zi pagina web a Serviciului Fiscal de Stat, neștiind că prezintă careva interes pentru organele autorității fiscale naționale. O astfel de situație nu reprezintă o normalitate în raportul dintre un cetățean și o autoritate de stat. Într-un stat de drept modern, obligația de informare și procedurile de citare revin instituțiilor publice, nu cetățeanului prin monitorizare zilnică forțată. Autoritatea statului are logistica și obligația legală de a comunica oficial (prin poștă, sau sisteme electronice securizate pe bază de alertă) contribuabilii. Accesarea zilnică a unui site presupune că cetățeanul are permanent internet, dispozitive tehnice și disponibilitate psihologică. Legea nu poate prezuma că toți cetățenii au aceste resurse zi de zi, or anume din aceste considerente există prevederile art.129 alin.(4) din Titlul V al Codului fiscal, ce indică expres faptul că, <u>în cazul în care anume înmânarea actului Serviciului Fiscal de Stat</u> către persoanele indicate la alin.(2) și (3) <u>nu a fost posibilă, actul poate fi comunicat prin publicitate.</u> La rândul său, procedura de înmânare a actelor Serviciului Fiscal de Stat (citațiilor) fiind la rândul său destul de obiectivă și riguroasă (având mai multe posibilități de înmânare, inclusiv prin intermediul mijloacelor electronice), care este prevăzut în prevederile alin.(1)-(3) din art.129¹ din Titlul V al Codului fiscal, fapt care se aplică cu succes la momentul de față de către autoritatea fiscală națională.	
Articolul 226³. Subiecții estimării prin metode indirecte Subiecți ai estimării prin metode indirecte sînt persoanele fizice	Articolul 226³ va avea următorul cuprins: „Articolul 226³. Subiecții estimării prin metode indirecte	E-fiscal	Se recomandă de a ajusta prevederile propuse prin excluderea cuvîntului „riscul” și includerea unei sintagme „valoarea maximă a riscului” după	Nu se acceptă, propunerea este una tehnică.

rezidente care depășesc riscul minim acceptat, stabilit la art.226¹³. Persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare a căror construcție a început până la 1 ianuarie 2012, iar înregistrarea la organul cadastral teritorial s-a efectuat după această dată nu vor fi considerați subiecți ai estimării numai referitor la bunurile imobiliare menționate.	Subiecți ai estimării prin metode indirecte sunt persoanele fizice rezidente care depășesc riscul minim acceptat, stabilit la art.226¹³.”.		cuvintele “...care depășesc”, având următorul conținut: “Subiecți ai estimării prin metode indirecte sunt persoanele fizice rezidente care depășesc valoarea maximă a riscului minim acceptat, stabilit la art.226¹³.” <u>Argumentare:</u> În prim-plan am dori să trecem în vedere faptul că, în Nota informativă emisă de către organul emitent al proiectului de lege analizat (vezi pag.33 din Final Nota Politică 10.06.2026, atașată de emitent la proiectul legii), emitentul indică destul de succint argumentarea aferentă necesității operării unor astfel de modificări, fiind axat pe faptul că, modificările în cauză sunt necesare întru evitarea interpretărilor neconforme și posibilele incertitudini juridice în aplicarea metodelor indirecte de estimare a veniturilor. La rândul său, în viziunea noastră, anume această redacție propusă de emitent și va crea interpretări neconforme și posibilele incertitudini juridice în aplicarea metodelor indirecte de estimare a veniturilor. Deoarece, în conformitate cu prevederile art.226¹³ din Titlul V al Codului fiscal, <u>diferența stabilită în sumă de până la 100 de salarii medii pe economie</u> prognozate pentru anul supus controlului inclusiv <u>se va considera risc minim acceptat.</u> Întru explicarea/argumentarea subiectului, ținem să relatăm despre faptul că, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2026 constituie suma de 17.400 lei.	

			Astfel, în conformitate cu prevederile (redacția) propusă de emitent și menționate supra, riscul minim acceptat ar însemna (în condițiile în care în proiect se indică „în sumă de până la 100....”), în valori numerice, ar fi de la <u>17.400 lei până la 1.740.000 lei</u>. În aceste condiții. Conform redacției propuse, chiar și în cazul în care contribuabilul- persoana fizică rezidentă, înregistrează o diferență mai mare de 17.401 lei, acesta este posibil a fi supus unei verificări prin surse indirecte, fapt ce nu se încadrează în bunele practici administrative, care de altfel prevăd marje de toleranță tocmai pentru a evita birocrația inutilă pentru sume nesemnificative. În redacția propusă, în viziunea noastră există riscul major ca funcționarii fiscali să interpreteze propunerile incluse într-un mod ce ar putea genera o dispariție a unei marje de toleranță obiective, fapt ce poate genera costuri mai semnificative la acest capitol al administrării fiscale, axându-se mai mult pe subiecți neînsemnați, decât pe subiecții ce ar înregistra diferențe majore. În aceste condiții, intervenim cu recomandarea indicată de a redacta propunerea inițiată de emitent, în așa mod ca să nu genereze interpretări neconforme și posibilele incertitudini juridice în aplicarea metodelor indirecte de estimare a veniturilor.	
Articolul 226¹¹ . Surse indirecte de informații	Articolul 226¹¹: alineatul (2): la punctul 12), cuvintele „datoriilor față de” se completează cu textul „fondator și/sau față de”; se completează cu punctul 12¹) cu următorul cuprins: „12¹) persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător, cu	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Se introduc declarații noi, însă sistemul de declarare este absolut imperfect, iar amenzile – foarte usturătoare	Nu se acceptă , opinia nu este suficient argumentată.

	excepția deținătorilor de patente de întreprinzător, a persoanelor fizice care practică activitate independentă, antreprenorilor independenți, băncilor și organizațiilor de creditare nebancară – informația privind împrumuturile acordate către persoane fizice și cele rambursate de către persoane fizice în perioada anului fiscal;”. se completează cu punctul 16) cu următorul cuprins: „16) agenții economici specializați (intermediari imobiliari) – informația privind contractele de dare în posesie și/sau în folosință (locățiune, arendă, uzufruct) a proprietății imobiliare încheiate de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător” alineatul (5): la litera i) textul „contractarea/rambursarea” se substituie cu textul „contractarea de la/către persoană fizică sau rambursarea către/de către persoană fizică a ”; la litera i¹), cuvântul „personal” se substituie cu textul „fondator și/sau față de salariat”. se completează cu litera l) cu următorul cuprins: „l) contractele de dare în posesie și/sau în folosință (locățiune, arendă, uzufruct) a proprietății imobiliare încheiate pe parcursul unui an fiscal de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, a căror valoare cumulativă depășește suma de 100 mii lei pentru o persoană fizică”.			

		Camera Notarială din RM	Ajustarea cadrului normativ aferent privind prezentarea informațiilor din surse indirecte. Camera Notarială atrage atenția asupra necesității revizuirii și armonizării actelor normative subordonate adoptate pentru implementarea mecanismului de determinare a venitului impozabil estimat prin metode și surse indirecte (art. 92 și art. 226¹¹ Cod fiscal). În acest sens, ținând cont de modificările propuse la pct. 34.2 (art. 71 alin. (1) lit.w) Cod fiscal) și pct. 98.2.3 (art. 226¹¹ alin. (5) lit. l) Cod fiscal) din proiectul de lege, va fi necesară revizuirea corespunzătoare a actelor normative secundare, în special a Ordinului Serviciului Fiscal de Stat nr. 427/2018 cu privire la stabilirea modului, structurii și termenelor de prezentare a informației de către subiecții nominalizați în art. 92 și art. 226¹¹ din Codul fiscal. Prin urmare, Camera Notarială consideră necesar ca autorul proiectului să efectueze o analiză exhaustivă a tuturor actelor normative subordonate care vor necesita ajustări ca urmare a modificărilor propuse și să reflecte aceste aspecte în Nota de fundamentare, în conformitate cu cerințele de tehnică legislativă și principiul coerenței cadrului normativ.	Notă , s-a luat act.
Articolul 228. Majorarea de întârziere (penalitatea) (5) La cererea contribuabililor, în cazul prezentării documentelor confirmative, organele cu atribuții de administrare fiscală nu vor aplica (nu vor calcula) majorări de întârziere (penalități): a ²) contribuabililor care au depus cerere pentru compensarea datoriilor față de buget din contul	La articolul 228 alineatul (5), litera a ²) va avea următorul cuprins: „a ²) contribuabililor care au depus cerere pentru compensarea datoriilor față de buget din contul restituirii T.V.A. - pentru perioada de la data adoptării deciziei de restituire și până la data transferului efectiv, iar contribuabililor care au depus cerere pentru compensarea datoriilor față de buget din contul	S.A. Energocom Ministerul Energiei	La art. II pct. 101 din Proiect, care vizează modificarea art. 228 din Codul fiscal, alin. (5) a se completa cu o nouă literă c) cu următorul cuprins: „c) contribuabililor care au depus cerere de restituire a TVA sau de compensare a obligațiilor fiscale din contul acesteia – pentru perioada cuprinsă între expirarea termenului legal de soluționare a cererii și data transferului efectiv sau a compensării,	Nu se acceptă , completarea propusă la art. 228 alin. (5) lit. c) nu creează un avantaj nou pentru contribuabili, ci doar consacră expres un principiu deja recunoscut al dreptului fiscal, potrivit căruia întârzierile imputabile administrației fiscale nu trebuie să afecteze contribuabilul, iar introducerea unei reglementări explicite crește securitatea juridică și previzibilitatea aplicării normei, fără a

restituirii T.V.A. sau accizelor – pentru perioada de la data depunerii cererii privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești și până la data transferului efectiv;	restituirii altor sume plătite în plus sau altor sume care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite, altele decât T.V.A. - pentru perioada de la data depunerii cererii privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești și până la data transferului efectiv;”.		în cazul în care termenul prevăzut de legislație a fost depășit din motive neimputabile contribuabilului.” Modificarea este justificată de necesitatea reglementării exprese a situațiilor în care termenele legale de restituire sau compensare sunt depășite din motive neimputabile contribuabilului. În prezent, art. 228 alin. (5) nu delimitează distinct perioada de după expirarea termenului legal, ceea ce poate genera incertitudine și efecte negative pentru contribuabil. Prin completarea propusă se clarifică această situație și se consolidează principiul potrivit căruia contribuabilul nu poate fi afectat de întârzieri care nu îi sunt imputabile. Atragem atenția că unul dintre cele mai afectate sectoare de modificările propuse va fi sectorul energiei termice, având în vedere impactul direct asupra costurilor suportate de producătorii și furnizorii de energie termică, precum și asupra tarifelor achitate de consumatorii finali. În perioada următoare, sectorul urmează să fie supus simultan mai multor reforme structurale cu impact financiar semnificativ, inclusiv implementării mecanismelor de tarifare a emisiilor de carbon (Taxa pe Carbon/ETS), liberalizării pieței energiei electrice și ieșirii centralelor electrice cu termoficare pe piața liberă începând cu 1 aprilie 2027, precum și eventualei aplicări a cotei standard de TVA asupra resurselor energetice. Efectul cumulat al acestor măsuri va genera presiuni suplimentare asupra costurilor de producere a energiei termice și, implicit, asupra facturilor consumatorilor conectați la sistemele centralizate de alimentare cu energie termică. În aceste condiții, considerăm	modifica substanța obligațiilor fiscale; în ceea ce privește impactul asupra sectorului energiei termice, acesta nu poate fi imputat modificării punctuale privind dobânda/efectele întârzierii la restituirea TVA, întrucât presiunile asupra costurilor provin din reforme structurale distincte (precum mecanismele de carbon pricing sau liberalizarea pieței energiei), iar agregarea acestor efecte într-o singură critică nu reflectă relația cauzală directă dintre norma propusă și costurile finale ale energiei termice.

			necesară evaluarea integrată a impactului tuturor reformelor asupra sectorului și identificarea unor măsuri de tranziție și protecție pentru consumatorii vulnerabili, astfel încât procesul de modernizare și armonizare legislativă să nu conducă la accentuarea sărăciei energetice. Totodată, considerăm necesar de subliniat că impactul cumulat al modificărilor fiscale propuse va fi resimțit în cea mai mare măsură de consumatorii finali de energie termică. Spre deosebire de alte sectoare economice, activitatea de producere, transport și furnizare a energiei termice este una reglementată, iar costurile suplimentare generate de noile obligații fiscale și de mediu sunt reflectate, în cele din urmă, în tarifele achitate de populație. În următorii ani, consumatorii de energie termică vor fi afectați concomitent de mai multe reforme majore, inclusiv introducerea mecanismelor de stabilire a prețului carbonului (Taxa pe Carbon/ETS), integrarea progresivă în piețele energetice europene, precum și trecerea centralelor de cogenerare la comercializarea energiei electrice pe piața liberă începând cu 1 aprilie 2027. Aceste măsuri vor conduce la creșterea costurilor de producere a energiei termice, iar eventuala majorare a TVA aplicabilă resurselor energetice va amplifica suplimentar presiunea asupra facturilor achitate de consumatori. Astfel, există riscul ca efectele cumulative ale reformelor să genereze o creștere semnificativă a cheltuielilor gospodăriilor pentru încălzire, în special în cazul familiilor cu venituri reduse și al consumatorilor vulnerabili, pentru care costurile	

			energetice reprezintă deja o pondere importantă din bugetul lunar. În acest context, considerăm că orice modificare a regimului fiscal aplicabil sectorului energetic trebuie analizată prin prisma impactului asupra consumatorului final și corelată cu măsuri adecvate de protecție socială, pentru a evita agravarea fenomenului sărăciei energetice și diminuarea accesibilității serviciului public de alimentare cu energie termică. De asemenea, impactul asupra consumatorilor finali de energie termică este amplificat de specificul sistemului centralizat de alimentare cu energie termică. O parte semnificativă a consumatorilor nu achită integral costurile aferente energiei termice pe parcursul sezonului de încălzire, ci eșalonează plata facturilor pe durata întregului an, inclusiv în perioada de vară. În condițiile majorării costurilor generate de noile măsuri fiscale și de mediu, există riscul creșterii gradului de neplată și acumulării datoriilor față de furnizorii de energie termică, în special în rândul gospodăriilor cu venituri reduse și al consumatorilor vulnerabili. Totodată, o asemenea măsură generează o situație de inechitate pentru consumatorii racordați la SACET. Pe parcursul ultimilor ani, politicile publice au încurajat menținerea și extinderea sistemelor centralizate de termoficare, acestea fiind recunoscute ca soluții mai eficiente din punct de vedere energetic și de mediu comparativ cu sursele individuale de încălzire. În aceste condiții, majorarea sarcinii fiscale asupra energiei termice riscă să penalizeze tocmai categoria de	

			consumatori pe care statul a urmărit să o atragă și să o mențină în sistem. În acest context, autorul proiectului urmează să examineze aplicarea cotei reduse de TVA pentru energia termică livrată populației, cel puțin pe durata perioadei de recuperare a investițiilor publice realizate în SACET și până la atingerea unui nivel comparabil de dezvoltare și competitivitate a sectorului. O eventuală uniformizare a tratamentului fiscal aplicabil diferitelor forme de energie ar trebui examinată doar în cadrul unei reforme energetice și fiscale integrate, însoțită de mecanisme adecvate de protecție socială și de măsuri care să nu compromită obiectivele naționale privind eficiența energetică și dezvoltarea sistemelor centralizate de termoficare.	
		Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Excluderea din normă a accizelor pune sub semn de întrebare aplicabilitatea art.125 (8) CF.	Nu se acceptă, modificarea are drept scop ajustarea perioadei de recalculare a majorărilor de întârziere în cazul compensării obligațiilor fiscale din contul restituirii TVA, reieșind din modificarea, începând cu data de 01.01.2025, a mecanismului de stingere prin compensare a obligației fiscale din contul restituirii TVA. Prevederile actuale din Codul fiscal erau adaptate la mecanismul de compensare a obligațiilor fiscale din contul restituirii TVA, valabil până la 01.01.2025, conform căruia contribuabilul trebuia să depună cererea privind stingerea obligației prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești după adoptarea decizie de restituire a TVA. În prezent însă, conform modificărilor efectuate la Hotărârea Guvernului nr. 93/2013 prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2024, contribuabilul nu mai

				depune o cerere distinctă de stingere a obligației prin compensare și/sau restituire a mijloacelor bănești după adoptarea decizie de restituire a TVA, întrucât stingerea prin compensare și/sau restituirea sumelor TVA acceptate spre restituire se realizează de către SFS în baza cererii inițiale depuse pentru restituirea TVA. În aceste condiții, ținând cont de faptul că cererea privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești nu se mai depune după adoptarea deciziei privind restituirea TVA, se impune revizuirea perioadei de recalculare a majorărilor de întârziere în acest caz, care va începe la data adoptării deciziei de restituire, și nu la data depunerii cererii în acest sens, care este o dată anterioară datei adoptării decizie de restituire. De menționat că modificările propuse nu vizează perioada de recalculare a majorărilor de întârziere în cazul stingerii obligației fiscale prin compensare din contul restituirii accizelor, întrucât mecanismul de compensare și/sau restituire a accizelor nu a suferit careva modificări.
Articolul 230. Sechestrarea bunurilor Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a plății impozitelor, taxelor și/sau amenzilor se exercită în modul și în condițiile prevăzute la capitolul 9.	Articolul 230 va avea următorul cuprins: „Articolul 230. Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale (1) Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale se efectuează în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat. (2) Modul de aplicare și de ridicare a sechestrului ca măsura de asigurare a stingerii obligației	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Introducerea aplicării metodologiei separate de SFS vine contrar poziției cap. 9 titlul V CF.	

	fiscale se stabilește de către Serviciul Fiscal de Stat.”.			
Articolul 230. Sechestrarea bunurilor Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a plății impozitelor, taxelor și/sau amenzilor se exercită în modul și în condițiile prevăzute la capitolul 9.	Articolul 230 va avea următorul cuprins: „Articolul 230. Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale (1) Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale se efectuează în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat. (2) Modul de aplicare și de ridicare a sechestrului ca măsura de asigurare a stingerii obligației fiscale se stabilește de către Serviciul Fiscal de Stat.”.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Proiectul prevede o nouă redacție a articolului 230, fiind prevăzut că <i>(1) Sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale se efectuează în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat. (2) Modul de aplicare și de ridicare a sechestrului ca măsura de asigurare a stingerii obligației fiscale se stabilește de către Serviciul Fiscal de Stat.</i> Pentru moment articolul 230 prevede, că <i>sechestrarea bunurilor ca măsură de asigurare a plății impozitelor, taxelor și/sau amenzilor se exercită în modul și în condițiile prevăzute la capitolul 9.</i> Astfel, proiectul stabilește norme, care vor diminua considerabil nivelul de previzibilitate a reglementării și se recomandă de argumentat abordarea respectivă în Nota de fundamentare.	Nu se acceptă. Având în vedere că redacția actuală a normei prevăzute la art. 230 din Codul fiscal este susceptibilă de interpretări în ceea ce privește corectitudinea sechestrării bunurilor contribuabilului ca măsură de asigurare, scopul modificării propuse este de a conferi mai multă certitudine și claritate limitelor și condițiilor de sechestrare de către SFS a bunurilor contribuabilului în scopul asigurării stingerii obligației fiscale, prin acordarea Serviciului Fiscal de Stat a atribuției de reglementare a modului de aplicare și ridicare a sechestrului ca măsură de asigurare. Dat fiind faptul că, în prezent, Codul fiscal nu prevede cazurile și condițiile de aplicare și de ridicare a sechestrului ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale (conform art. 227 din Codul fiscal), aceste aspecte sunt reglementate prin actul normativ aprobat de SFS (Ordinul IFPS nr. 379/2017 privind aprobarea formularelor cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligației fiscale), deși Codul fiscal nu prevede expres atribuția de reglementare a acestor aspecte de către SFS. Acest fapt generează deseori premise pentru contestarea de către contribuabili a legalității aplicării sechestrului ca măsură de asigurare conform normelor prevăzute de Ordinul IFPS nr. 379/2017. Prin urmare, în scopul înlăturării acestor neclarități și eventualelor contestații în viitor, se propune reglementarea în mod expres în Codul fiscal a atribuției SFS de stabilire a modului de aplicare și ridicare a sechestrului ca măsură de asigurare.

Articolul 234. Absolvirea de răspundere pentru încălcare a legislației (2) Persoana trasă la răspundere pentru încălcare a legislației beneficiază de o reducere cu 50% a amenzilor aplicate, cu excepția amenzilor aplicate pentru comiterea repetată, în decurs de 6 luni consecutive, a încălcărilor legislației prevăzute la art.254 și 254¹, dacă respectă strict următoarele condiții: b) în termen de 3 zile lucrătoare de la data înmînării deciziei asupra cazului de încălcare a legislației, stinge sumele impozitelor, taxelor, contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau 50% din amenzile indicate în decizie sau stinge obligația fiscală prin compensare conform art.175. În cazul în care datele din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat atestă executarea cerințelor prevăzute la lit.a) și b), autoritatea abilitată să examineze cazurile privind încălcările legislației, de sine stătător, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare din data expirării termenului prevăzut la lit.b), adoptă o decizie privind reducerea amenzilor în cauză cu 50%.	La articolul 234 alineatul (2) litera b), cuvintele „de la data înmînării” se completează cu cuvintele „sau comunicării conform modalităților prevăzute de prezentul cod”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Schimbarea noțiunii în ”comunicare” duce la eliminarea obligativității de înștiințare sigură a contribuabilului.	A se vedea comentariul menționat mai sus, aferent subiectului.
Articolul 236. Amenda	Articolul 236 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) Cuantumul amenzii se determină în funcție de gravitatea încălcării, după cum urmează: a) pentru încălcările de gravitate redusă – se aplică limita minimă a	S.A. Energocom Ministerul Energiei	La art. II pct. 107 din Proiect, care vizează completarea art. 236 din Codul fiscal cu alin. (4), a se ajusta prima teză a alin. (4), conform redacției: „(4) Cuantumul amenzii se determină în funcție de gravitatea încălcării, ținând cont de	Nu se acceptă. Formularea actuală a alin. (4), prin raportarea la „gravitatea încălcării”, nu exclude luarea în considerare a circumstanțelor concrete, deoarece gravitatea este în sine un concept juridic care integrează elemente precum conduita contribuabilului și impactul faptei, iar

	amenzii prevăzute de prezentul cod; b) pentru încălcările de gravitate medie – se aplică valoarea medie a amenzii, determinată ca media aritmetică dintre limita minimă și limita maximă a amenzii prevăzute de prezentul cod; c) pentru încălcările de gravitate sporită – se aplică limita maximă a amenzii prevăzute de prezentul cod.”.		circumstanțele concrete ale cazului, inclusiv caracterul încălcării, conduita contribuabilului și măsura în care acesta a contribuit la constatarea și înlăturarea consecințelor încălcării, după cum urmează: (...)” În vederea respectării principiilor proporționalității și individualizării sancțiunilor fiscale, modificarea propusă are ca scop alinierea reglementării la exigențele consacrate la art. 236. În forma propusă, alin. (4) stabilește cuantumul amenzii exclusiv în funcție de gravitatea încălcării, fără a prevedea în mod expres luarea în considerare a circumstanțelor concrete ale cazului. Această abordare poate conduce la aplicarea unor sancțiuni disproporționate, inclusiv în situațiile în care încălcările au caracter tehnic sau contribuabilul a acționat cu bună-credință. Prin ajustarea propusă se urmărește menținerea coerenței reglementării și asigurarea aplicării unor sancțiuni proporționale și echitabile, adaptate situației concrete.	detalierea expresă a acestor criterii riscă să rigidizeze aplicarea normei și să limiteze marja de apreciere necesară organului fiscal pentru individualizarea sancțiunii în funcție de specificul fiecărui caz, ceea ce ar putea reduce eficiența regimului sancționator și ar crea dificultăți în aplicarea unitară a legii.
Articolul 253. Împiedicarea activității Serviciului Fiscal de Stat (1) Împiedicarea controlului fiscal prin neasigurarea accesului în încăperile de producție, în depozite, în locurile de păstrare a bunurilor, în spațiile comerciale și în spațiile cu o altă destinație, prin neprezentarea de explicații, date, informații și documente, necesare Serviciului Fiscal de Stat, asupra problemelor care apar în timpul controlului, prin alte acțiuni sau inacțiune se sancționează cu amendă de la 4000 la 6000 de lei.	Articolul 253: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Împiedicarea controlului fiscal, prin refuzul nejustificat de a asigura accesul în încăperile de producție, în depozite, în locurile de păstrare a bunurilor, în spațiile comerciale sau în alte spații cu destinație similară, prin refuzul nejustificat de a prezenta, în termenul stabilit, explicații, date, informații sau documente necesare desfășurării controlului fiscal, în măsura în care această neprezentare afectează desfășurarea controlului, precum și prin alte acțiuni sau inacțiuni care obstrucționează în mod real și semnificativ exercitarea	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Această normă a existat, și provoca permanent amenzi deșarte, după ce a fost exclusă, de ce iarăși se reintroduce? Doar ea era folosită pur tehnic pentru ca inspectorii fiscali să câștige prime pentru amenzi ”din aer”! Mai mult ca atât apare confuzie între alin. (1) și cel discutat, contrapunerea cu art.129 (23) le echivalează.	A se vedea argumentul menționat mai sus, aferent subiectului respectiv.

	atribuțiilor legale, se sancționează cu amendă de la 4.000 la 6.000 de lei.”.			
Articolul 279. Evaluarea și reevaluarea bunurilor imobiliare [...] (4) La evaluarea bunurilor imobiliare, în dependență de destinația acestora, se aplică următoarele metode de determinare a valorii de piață: a) metoda analizei comparative a vânzărilor; b) metoda veniturilor; c) metoda cheltuielilor.	La articolul 279: alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) La evaluarea bunurilor imobiliare, în dependență de destinația acestora, se aplică următoarele abordări în evaluare: a) abordarea prin piață; b) abordarea prin venit; c) abordarea prin cost.”;	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 113.1, referitor la completarea art. 279 alin. (4) cu lit. a), privind aplicarea abordării prin piață la evaluarea bunurilor imobile, MMPS consideră necesară revizuirea prevederii propuse și elaborarea unei metodologii de evaluare mai riguroase, obiective și adaptate realităților pieței imobiliare din Republica Moldova. Aplicarea exclusivă sau prioritară a abordării prin piață poate genera evaluări neuniforme și disproporționate, în special în condițiile unei piețe imobiliare caracterizate de volatilitate, dezechilibre între cerere și ofertă, diferențe semnificative între prețurile solicitate și cele efectiv tranzacționate, precum și lipsa unui volum suficient de tranzacții comparabile în anumite localități sau categorii de bunuri. În aceste condiții, utilizarea prețurilor de piață fără criterii clare de ajustare și verificare poate conduce la stabilirea unor valori imposabile care nu reflectă în mod obiectiv valoarea reală a bunurilor imobile și poate genera o povară fiscală disproporționată asupra proprietarilor, inclusiv asupra familiilor tinere, persoanelor în etate și gospodăriilor cu venituri reduse.	Nu se acceptă Abordările de evaluare propuse în proiect sunt preluate din Legea nr.989/2002 cu privire la activitatea de evaluare, în partea ce ține de noțiunile aplicabile evaluării bunurilor imobile. Intervenția normativă are drept scop asigurarea coerenței terminologice între cadrul fiscal și cel specific domeniului evaluării, precum și aplicarea uniformă a noțiunilor actualizate în procesul de determinare a bazei impozabile aferente bunurilor imobile. Aceasta contribuie la claritatea și previzibilitatea reglementărilor, fără a modifica esența mecanismului de impozitare.
Articolul 280. Cotele impozitului (1) Cotele impozitului pe bunurile imobiliare: a) pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri); pentru garajele și terenurile pe care acestea sînt amplasate, loturile	La articolul 280 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Cota impozitului pe bunurile imobiliare se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale și se determină în limita de 0,1% - 1% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare.”.	CNSM	Cu referire la alin. (1), art. 280 din Codul fiscal, ce vizează cota impozitului pe bunurile imobiliare și pct. 1.2 din Art. VIII al proiectului, cu referire la impozitul funciar (Legea nr. 1056/2000), considerăm necesar de a menține cota minimă a impozitelor respective la nivelul actual – de 0,05%. În rezultatul reevaluării bunurilor imobiliare, mai mulți cetățeni, în	Se acceptă.

întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele: – cota minimă – 0,05% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare. Cota concretă se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale; a¹⁾ pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele: - cota minimă – 0,1% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare. Cota concretă se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale; b) pentru bunurile imobiliare cu altă destinație decât cea locativă sau agricolă, inclusiv exceptînd garajele și terenurile pe care acestea sînt amplasate și loturile întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele – 0,3% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare.			special pensionarii, s-au confruntat cu majorarea semnificativă a valorii cadastrale a propriei locuințe, care a fost dobîndită/construită pe parcursul întregii vieți. În acest context, propunem menținerea cotei minime actuale.	
	La articolul 280 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Cota impozitului pe bunurile imobiliare se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale și se determină în limita de 0,1% - 1% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare.”.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 114, referitor la modificarea art. 280 alin. (1) din Codul fiscal, MMPS propune reexaminarea limitelor prevăzute pentru stabilirea cotei impozitului pe bunurile imobiliare și reducerea plafonului maxim propus la 0,15% - maxim 0,2% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare. În condițiile reevaluării bunurilor imobile și ale majorării valorii impozabile, stabilirea unui plafon de până la 1% poate conduce la creșteri semnificative ale sarcinii fiscale suportate de gospodării. Impactul va fi resimțit în special de familiile tinere care au contractat credite ipotecare, de familiile cu copii, de persoanele în etate și de gospodăriile cu venituri mici și medii, fără a genera însă venituri	Se acceptă parțial, prin revizuirea plafonului și stabilirea acestuia în mărimile noi, ca urmare procesului de avizare a proiectului

			suplimentare. Majorarea impozitului pe locuință va reduce venitul disponibil al familiilor și va crește ponderea cheltuielilor nealimentare în bugetul gospodăriei, diminuând resursele destinate creșterii și educării copiilor, sănătății, utilităților și altor necesități esențiale. Totodată, măsura poate amplifica riscul de vulnerabilitate economică pentru gospodăriile aflate deja sub presiunea creșterii costului vieții și a cheltuielilor locative. Totodată, analiza comparativă a practicilor europene relevă că nivelurile de impozitare aplicate proprietăților rezidențiale sunt, în general, mai reduse. Astfel, în anul 2025, cotele aplicabile persoanelor fizice variau între 0,08% și 0,2% în România, între 0,1% și 0,3% în Germania (în funcție de municipalitate), iar în alte state membre sunt aplicate mecanisme suplimentare de protecție pentru locuința de bază și pentru categoriile vulnerabile.	
Articolul 280. Cotele impozitului		Moldova Fruct	Impozitarea terenurilor agricole cu construcții (Art. 280 din Codul Fiscal) Ce prevede proiectul: S-a acceptat ca Autoritățile Administrației Publice Locale (APL) să poată stabili cota impozitului pe bunurile imobiliare pentru terenurile agricole pe care sunt ridicate construcții, în limitele de la 0,1% până la un plafon maxim de 1% din baza impozabilă. Consecințe economice: Apreciem introducerea unui plafon de 1% care oprește abuzurile unor primării ce doreau cote absurde de 10-20%. Cu toate acestea, o cotă de până la 1% aplicată pe valori cadastrale reevaluate la zi înseamnă o creștere uriașă a taxelor. Frigiderele, depozitele de sortare și casele de ambalare ridicate pe	Se acceptă parțial, prin stabilirea plafonului minim de 0,05%.

			terenuri agricole reprezintă infrastructură de supraviețuire pentru fructele noastre. Solicităm ca în cazul terenurilor agricole cu construcții, cota maximă pe care o pot fixa consiliile locale să fie limitată legal la un interval cuprins între maximum 0,3% - 0,5% din baza impozabilă, pentru a proteja infrastructura post-recoltare.	
		Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 114, expresia „Autoritățile deliberative și reprezentative ale administrației publice locale” nu este conformă terminologiei din <i>Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală</i> (valabil și pentru restul cazurilor similare).	Nota Expresia respectivă se utilizează pe tot parcursul Codului fiscal și a Legii nr.1056/2000 cu privire la punere în aplicare a titlului VI din Codul fiscal. Prin urmare, considerăm oportun menținerea redacției actuale.
Articolul 280. Cotele impozitului	La articolul 280 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Cota impozitului pe bunurile imobiliare se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale și se determină în limita de 0,1% - 1% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare.”.	AGCC	Modificarea propusă la art. 280 alin. (1) din Codul fiscal (pct. 114 din proiect) prevede instituirea unui sistem unitar de stabilire a cotei impozitului pe bunurile imobiliare, aceasta urmând să fie stabilită anual de autoritățile administrației publice locale în limita unui interval de 0,1%–1% din baza impozabilă. În prezent, Codul fiscal reglementează un sistem diferențiat al cotelor de impozitare, în funcție de categoria bunului imobil, cota minimă pentru bunurile cu destinație locativă fiind de 0,05%. Deși soluția propusă urmărește simplificarea cadrului fiscal și extinderea autonomiei autorităților administrației publice locale, aceasta poate genera riscuri semnificative în contextul procesului național de evaluare și reevaluare în masă a bunurilor imobile, ale cărui rezultate urmează să fie aplicate începând cu 1 ianuarie 2027. Potrivit analizelor efectuate de Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru,	Se acceptă parțial, prin stabilirea plafonului minim de 0,05%.

			valorile cadastrale actualizate ale apartamentelor sunt, în medie, de aproximativ trei ori mai mari decât valorile stabilite în anul 2004. Totodată, evaluările realizate demonstrează că aplicarea cotei minime actuale de 0,05% asupra noilor valori cadastrale nu conduce, în mod necesar, la majorarea impozitului pe bunurile imobile. Spre exemplu, pentru un apartament din municipiul Chișinău, impozitul calculat la valoarea cadastrală actualizată și la cota minimă de 0,05% ar constitui aproximativ 555 lei, comparativ cu 687 lei calculați în prezent în baza valorii cadastrale stabilite în anul 2004 și a cotei concrete de 0,185%. În aceste condiții, majorarea cotei minime de la 0,05% la 0,1% ar modifica fundamental acest echilibru. În cazul aceluiași exemplu, aplicarea cotei minime de 0,1% asupra valorii cadastrale actualizate ar conduce la un impozit de aproximativ 1.110 lei, ceea ce reprezintă o creștere de circa 60% față de nivelul actual al obligației fiscale. O asemenea majorare ar rezulta în principal din modificarea cadrului fiscal și nu ar fi determinată de o creștere corespunzătoare a capacității contributive a proprietarilor. Prin urmare, considerăm că instituirea unei cote minime obligatorii de 0,1% concomitent cu aplicarea noilor valori cadastrale actualizate poate genera o creștere semnificativă atât a bazei impozabile, cât și a nivelului minim de impozitare. O asemenea abordare poate conduce la o majorare disproporționată a sarcinii fiscale aferente bunurilor cu destinație locativă și nu asigură o creștere graduală și echilibrată a obligațiilor fiscale ale contribuabililor.	

			Totodată, intervalul propus de 0,1%–1% este excesiv de larg și poate conduce la diferențe semnificative de tratament fiscal între unitățile administrativ-teritoriale. În lipsa unor criterii legale clare de stabilire a cotei concrete, există riscul afectării predictibilității și uniformității sistemului fiscal, precum și al apariției unor discrepante considerabile între contribuabili aflați în situații comparabile. Având în vedere cele expuse, considerăm necesară menținerea cotei minime de 0,05% pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă și reducerea plafonului maxim al intervalului de impozitare de la 1% la 0,5%. Menținerea cotei minime actuale de 0,05% ar permite implementarea noilor valori cadastrale într-un mod echilibrat și predictibil, evitând creșteri abrupte ale obligațiilor fiscale și respectând principiul majorării graduale a sarcinii fiscale. Totodată, această soluție ar oferi autorităților administrației publice locale posibilitatea de a ajusta în timp cotele concrete de impozitare, în funcție de necesitățile bugetare și de impactul real al noilor valori cadastrale. Reducerea plafonului maxim la 0,5% este justificată prin necesitatea asigurării proporționalității și predictibilității fiscale, precum și a unui tratament echitabil al contribuabililor la nivel național. Un asemenea plafon ar menține autonomia fiscală a autorităților administrației publice locale, însă într-un cadru mai echilibrat și mai previzibil, limitând riscul stabilirii unor cote excesive și al unor diferențe nejustificate de	

			impozitare între unitățile administrativ-teritoriale.	
Articolul 281. Calcularea impozitului (4) În cazul în care, după începerea perioadei fiscale, au apărut noi obiecte ale impunerii, impozitul pe bunurile imobiliare se calculează din momentul înregistrării de stat a drepturilor de proprietate sau din momentul stabilirii faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință și/sau de dispoziție asupra bunurilor imobiliare. În cazul în care obiectul impunerii existent a fost lichidat, demolat sau distrus complet, impozitul pe bunurile imobiliare se calculează pînă la momentul radierii dreptului de proprietate asupra bunurilor imobiliare din registrul bunurilor imobile sau pînă la momentul încetării exercitării de către persoană a dreptului de posesie, de folosință și/sau de dispoziție asupra bunurilor imobiliare.	Articolul 281 alineatul (4) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Stabilirea faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință asupra bunurilor imobiliare se realizează prin dispoziția primarului sau în modul stabilit de primarul unității administrativ-teritoriale în care este situat bunul imobil.”.	Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)	Stabilirea faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință asupra bunurilor imobile Având în vedere discuțiile suplimentare cu reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat pe marginea prevederilor referitoare la „stabilirea faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință asupra bunurilor imobiliare”, în pct. 115 din proiect (Articolul 281 alineatul (4) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Stabilirea faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință asupra bunurilor imobiliare se realizează prin dispoziția primarului sau în modul stabilit de primarul unității administrativ teritoriale în care este situat bunul imobil.”) se propune substituirea textului „ Stabilirea faptului exercitării” cu textul cu următorul cuprins: „La necesitate, stabilirea faptului exercitării”. Redacția propusă va permite aplicarea de drept a normei, iar în cazul unor dubii sau altor situații practice (de exemplu, moștenirile neperfectate de succesori), va fi nevoie de dispoziția primarului.	Se acceptă.
Articolul 281. Calcularea impozitului [...] (4) În cazul în care, după începerea perioadei fiscale, au apărut noi obiecte ale impunerii, impozitul pe bunurile imobiliare se calculează din momentul înregistrării de stat a drepturilor de proprietate sau din momentul stabilirii faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie,	Articolul 281 alineatul (4) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Stabilirea faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință asupra bunurilor imobiliare se realizează prin dispoziția primarului sau în modul stabilit de primarul unității administrativ-teritoriale în care este situat bunul imobil.”.	Ministerul Energiei	La pct. 115, art. 281, alin. (4) se propune corelarea normei cu prevederile Codului civil, precum și cu prevederile Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală. Astfel, art. 29 din Legea nr. 436/2008 reglementează expres atribuțiile de bază ale primarului, iar competența de „stabilire a faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință asupra bunurilor	Se acceptă, prin excluderea normei din proiect

de folosință și/sau de dispoziție asupra bunurilor imobiliare. În cazul în care obiectul impunerii existent a fost lichidat, demolat sau distrus complet, impozitul pe bunurile imobiliare se calculează pînă la momentul radierii dreptului de proprietate asupra bunurilor imobiliare din registrul bunurilor imobile sau pînă la momentul încetării exercitării de către persoană a dreptului de posesie, de folosință și/sau de dispoziție asupra bunurilor imobiliare.			<i>imobiliare” nu se regăsește în limita acestor atribuții.</i> Subsecvent, alin. (1) și alin. (2), art. 482 Cod civil prevede că „, <i>Posesiunea se dobîndește prin exercitarea voită a stăpînirii de fapt a bunului. Se consideră posesor al dreptului persoana care a început să-l exercite ca un titular. Dispozițiile privind posesia se aplică în mod corespunzător posesiei drepturilor”.</i> În acest context, textul normei nu oferă suficientă claritate cu privire la mecanismele, criteriile și instrumentele în baza cărora primarul ar urma să stabilească existența și exercitarea dreptului de posesie sau de folosință de către subiectul impunerii. Totodată, stabilirea unor competențe improprii primarului, constituie o ingerință din partea autorităților publice centrale în realizarea principiului autonomiei locale. Mai mult ca atât, subliniem că între autoritățile centrale și cele locale nu există raporturi de subordonare, colaborarea între acestea urmînd să se bazeze pe principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune. În această ordine de idei, se propune revizuirea normei, cu delimitarea clară a competențelor primarului și stabilirea expresă a procedurii, a actelor care pot servi drept temei pentru constatarea exercitării dreptului de posesie sau de folosință asupra bunurilor imobiliare.	
Articolul 282. Termenele achitării impozitului Articolul 283. Scutirea de impozit	Articolul 283 se abrogă;	Moldova Fruct	Corelarea reformei impozitării imobiliare cu stimulente pentru capitalul de lucru și predictibilitatea regională (Articolele 282 și 283 din Codul Fiscal) Ce prevede proiectul: Prin noul proiect de lege, Executivul propune trecerea la valori cadastrale actualizate	Nu se acceptă, introducerea unei reduceri de pînă la 10% pentru achitarea anticipată a impozitului imobiliar poate genera un dezechilibru în echitatea fiscală și în planificarea veniturilor bugetare, întrucât favorizează contribuabilii cu lichidități disponibile în detrimentul celor cu

			(apropiate de valorile de piață) și delegarea totală către APL a competenței de a acorda scutiri sau înlesniri pe „principii de echitate. În același timp, în cadrul actualelor consultări pe marginea Art. 282, s-a respins opțiunea de restabilire a bonificației (reducerii) de 15% pentru achitarea integrală timpurie a impozitului, invocându-se argumentul autonomiei financiare locale. Consecințe economice: Asociația „Moldova Fruct” atenționează că abordarea separată a acestor articole generează o contradicție majoră în managementul finanțelor publice locale și asfixiază cash-flow-ul sectorului real. Aplicarea cotelor de până la 1% pe baze impozabile reevaluate recent va crește exponențial suma absolută a impozitului imobiliar pentru depozitele frigorifice, halele de sortare și casele de ambalare. În agricultură, unde fluxul de numerar este strict sezonier, obligarea fermierilor de a achita sume considerabil mai mari, într-un termen rigid exact în mijlocul campaniei de recoltare și logistică (când toate resursele sunt blocate în mijloacele circulante), este o eroare de politică economică. Refuzul de a reintroduce bonificația de 15% elimină singurul stimulent care putea convinge un producător să-și planifice lichiditățile și să achite impozitul în avans (de exemplu, în primăvară), asigurând totodată primăriilor resurse pe timp de vară. Stabilirea în Codul Fiscal a dreptului contribuabililor din sectorul economiei reale de a beneficia de o reducere de până la 10% din suma impozitului imobiliar, în cazul în care acesta este achitat integral cu	resurse financiare limitate, transformând un impozit cu caracter obligatoriu într-un mecanism de diferențiere a sarcinii fiscale în funcție de capacitatea de plată anticipată, iar în același timp reduce predictibilitatea încasărilor la bugetul public local, ceea ce poate afecta capacitatea autorităților de a finanța cheltuieli curente și investiții planificate. Suplimentar, proiectul reglementează dreptul APL de a acorda scutiri de la plata obligațiilor.

			cel puțin 60 de zile înainte de termenul-limită de 25 septembrie.	
	Articolul 283 se abrogă;	Moldova Fruct	Lichidarea treptată a scutirilor la impozitul pe bunuri imobile (Articolul 283) Ce prevede proiectul: Se acceptă anularea treptată a scutirilor clare prevăzute centralizat la art. 283 și se abrogă Anexa cu limitele valorice ale bunurilor scutite, decizia fiind lăsată exclusiv la latitudinea primăriilor locale. Consecințe economice: Acest pas generează o fragmentare și o impredictibilitate totală. O companie agricolă mare, care deține livezi și depozite localizate în 3 sau 4 sate vecine, se va pomeni în situația în care o primărie îi acordă scutiri, iar primăria de alături îi aplică taxe maxime. Acest haos fiscal regional distorsionează competiția corectă și complică evidența contabilă. Completarea articolului cu o clauză prin care să se stipuleze că, în primele 36 de luni de la intrarea în vigoare a noilor valori cadastrale majorarea efectivă a impozitului imobiliar calculat per obiect pentru infrastructura de producție și depozitare din mediul rural nu va putea depăși 15% față de anul fiscal precedent.	
Articolul 283. Scutirea de impozit	Articolul 283 se abrogă;	Primăria Municipiului Chișinău	Referitor la abrogarea scutirilor la impozitul pe bunurile imobiliare Prin proiect se propune abrogarea scutirilor actuale la impozitul pe bunurile imobiliare, prevăzute la art. 283 din Codul fiscal. Totodată, proiectul propune completarea art. 284 din Codul fiscal cu un alineat nou, potrivit căruia: „Autoritățile deliberative și reprezentative ale administrației publice locale sunt în drept să acorde compensații pentru	Se acceptă parțial , conform redacției finale a proiectului.

			plata impozitului pe bunurile imobiliare pe principii de echitate." Astfel, scutirile care astăzi sunt stabilite clar prin Codul fiscal ar urma să fie eliminate, iar responsabilitatea de a acorda sprijin pentru plata impozitului pe bunurile imobiliare ar fi transferată către autoritățile publice locale. În prezent, de aceste scutiri beneficiază mai multe categorii: pensionari, persoane cu dizabilități, persoane cu dizabilități din copilărie, familii care au copii cu dizabilități, veterani, participanți la acțiuni de luptă, persoane care au participat la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl, familii ale persoanelor căzute în acțiuni de luptă, instituții publice, instituții medico-sanitare publice, organizații religioase, organizații necomerciale de asistență socială și alte categorii prevăzute de lege. Problema este că, după abrogarea art. 283, aceste persoane nu vor mai avea o scutire garantată prin Codul fiscal. În schimb, fiecare APL va trebui să decidă dacă acordă sau nu compensații, cui le acordă și în ce cuantum. Mai mult, formularea propusă stabilește că APL „sunt în drept” să acorde compensații, fără a institui o obligație clară. Respectiv, acordarea sprijinului va depinde de decizia fiecărui consiliu local și de posibilitățile bugetului local. În practică, un pensionar sau o persoană cu dizabilitate care astăzi beneficiază de o scutire prevăzută expres de lege ar putea ajunge să depindă de decizia autorității locale. Considerăm că această modificare este riscantă și poate crea inechitate între cetățeni. Aceeași categorie de beneficiari ar putea fi tratată diferit de la o localitate la alta. Propunem ca scutirile minime pentru categoriile	

			vulnerabile să fie menținute în Codul fiscal, iar APL să aibă dreptul să extindă lista beneficiarilor sau nivelul sprijinului, în funcție de realitățile locale și posibilitățile bugetului local.	
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	Cu referire la abrogarea art. 283 din Codul Fiscal, prin care se exclude scutirea de impozit pe bunurile imobiliare în vigoare, aplicabilă BNM și altor autorități/instituții publice, considerăm necesară reexaminarea acestei modificări. În acest context, menționăm că nota de fundamentare nu conține o argumentare suficientă care să justifice necesitatea eliminării integrale a scutirii respective și nici impactul financiar estimat asupra autorităților și instituțiilor vizate. De asemenea, nu este clar dacă autorul a analizat particularitățile autorităților/instituțiilor publice. În cazul Băncii Naționale a Moldovei, remarcăm faptul că aceasta beneficiază și de alte excepții fiscale prevăzute de legislație, inclusiv în materia impozitului pe venit și a taxelor locale. În aceste condiții, nu este clară rațiunea eliminării scutirii aferente impozitului pe bunurile imobiliare. Totodată, practica unor state europene relevă menținerea unor scutiri similare pentru bunurile imobile aflate în proprietatea statului. Spre exemplu, potrivit art. 456 alin. (1) lit. a) din Legea României nr. 227/2015 privind Codul fiscal, sunt scutite de impozit - clădirile aflate în domeniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale, cu excepția celor utilizate pentru activități economice sau de agreement. În acest context, considerăm oportună menținerea scutirii de la impozitul pe bunurile imobiliare, pentru bunurile imobile utilizate de către BNM.	Se acceptă , prin retragerea propunerilor din proiect.

	Articolul 283 se abrogă:	MAE	Art. II, pct. 116 (care abrogă art. 283 din Codul fiscal) urmează a fi revizuit, luând în considerare faptul că art. 283, alin. (1), lit. g) din Codul fiscal, constituie temeiul legal expres al scutirii de impozitul pe bunurile imobiliare pentru misiunile diplomatice și oficiile consulare acreditate în Republica Moldova, precum și pentru reprezentanțele organizațiilor internaționale acreditate, scutire acordată în baza prevederilor tratatelor internaționale obligatorii pentru Republica Moldova. Abrogarea art. 283, alin. (1), lit. g) din Codul fiscal, fără introducerea unei norme echivalente, intră în contradicție cu art. 23 din Convenția de la Viena din 1961 cu privire la relațiile diplomatice și art. 32 din Convenția de la Viena din 1963 cu privire la relațiile consulare, tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. În acest sens, se propune ca art. 283 din Codul fiscal să nu fie abrogat integral, ci modificat astfel încât să fie păstrată prevederea de la alin. (1), lit. g) privind scutirea de impozitul pe bunurile imobiliare pentru misiunile diplomatice, oficiile consulare și reprezentanțele organizațiilor internaționale acreditate în Republica Moldova, cu trimitere expresă la principiul reciprocității și la Convenția de la Viena din 1961 cu privire la relațiile diplomatice și la Convenția de la Viena din 1963 cu privire la relațiile consulare.	Se acceptă , prin retragerea propunerilor din proiect.
		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 116. referitor la abrogarea art. 283 din Codul fiscal, MMPS propune menținerea în continuare a scutirilor fiscale prevăzute pentru anumite categorii de persoane aflate în situații de vulnerabilitate socială:	Se acceptă , prin retragerea propunerilor din proiect.

			h) persoanele de vârstă pensionară, persoanele cu dizabilități severe și accentuate, persoanele cu dizabilități din copilărie, persoanele cu dizabilități medii (participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, participanți la acțiunile de luptă din Afganistan, participanți la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil), precum și persoanele supuse represiunilor și ulterior reabilitate); k) familiile care au copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani și membrii familiilor care au la întreținere și îngrijire permanentă persoane cu dizabilități. Propunere este argumentată de faptul că scutirile date contribuie la asigurarea bunăstării categoriilor descrise. Concomitent cu cele expuse mai sus, MMPS propune păstrarea facilităților fiscale prevăzute la art. 283 alin. (1) lit. b) și d) din Codul fiscal, precum și a scutirii prevăzute la poziția 531 pentru întreprinderile create de societățile orbilor, surzilor și persoanelor cu dizabilități. Aceste facilități nu constituie privilegii fiscale acordate unor agenți economici obișnuiți, ci măsuri de sprijin destinate realizării unor obiective de interes public, inclusiv integrarea socio-profesională a persoanelor cu dizabilități, crearea și menținerea locurilor de muncă, precum și susținerea activităților și serviciilor desfășurate de organizațiile reprezentative ale acestora. Menținerea facilităților respective este în concordanță cu obligațiile asumate de Republica Moldova în temeiul Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, în special ale art. 27 și 28, care prevăd	

			promovarea ocupării forței de muncă, a independenței economice și a participării depline a persoanelor cu dizabilități în societate. Totodată, acestea corespund principiului egalității de șanse și măsurilor pozitive recunoscut în dreptul european și sunt compatibile cu obiectivele Strategiei UE privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021–2030, care încurajează susținerea economiei sociale și a structurilor ce facilitează incluziunea economică a persoanelor cu dizabilități. În absența unor mecanisme compensatorii echivalente, excluderea acestor facilități fiscale riscă să afecteze capacitatea organizațiilor persoanelor cu dizabilități și a întreprinderilor create pentru realizarea scopurilor lor statutare de a-și îndeplini misiunea socială, având un impact disproporționat asupra incluziunii sociale și profesionale a persoanelor cu dizabilități și constituind o măsură regresivă în domeniul protecției drepturilor acestora.	
Articolul 283. Scutirea de impozit	Articolul 283 se abrogă; Anexa la Titlul VI se abrogă.	CNSM	Nu susținem abrogarea art. 283 din Codul fiscal ce vizează scutirea de impozitul pe bunurile imobiliare și Anexa la Titlul VI din Codul fiscal, care stabilește limitele în baza cărora se acordă scutire la plata impozitului pe bunurile imobiliare conform art.283 alin.(21). Considerăm că instituțiile (de exemplu: autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile, întreprinderile penitenciarelor, Centrul Republican Experimental pentru Protezare, Ortopedie și Reabilitare, obiectivele de protecție civilă, bunurile imobiliare destinate riturilor de cult ș.a.) și persoanele vizate (persoanele de vârstă pensionară, persoanele cu dizabilități	Se acceptă, prin retragerea propunerilor din proiect.

			severe și accentuate, persoanele cu dizabilități din copilărie, persoanele cu dizabilități medii (participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, participanți la acțiunile de luptă din Afghanistan, participanți la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl), precum și persoanele supuse represiei și ulterior reabilitate ș.a.) nu pot fi împovărate cu plata impozitului imobiliar. Având în vedere că, conform reevaluării efectuate a bunurilor imobiliare, valoarea cadastrală a acestora a fost majorată considerabil și mai mulți pensionari vor fi în imposibilitatea achitării impozitului de bunurile imobiliare. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, la 01.01.2026, 40% din numărul pensionarilor pentru limită de vârstă beneficiau de o pensie minima integrală sau parțială sub 3 055 de lei, iar 42% au o pensie lunară sub 4 000 de lei. Astfel, povara fiscală privind achitarea impozitului pentru locuința dobândită pe parcursul întregii vieți va crește considerabil.	
Articolul 283. Scutirea de impozit	Articolul 283 se abrogă.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Excluderea scutirilor la impozit imobiliar este inumană.	Se acceptă , prin retragerea propunerilor din proiect.
		MAI	Nu au fost identificate temeiurile privind abrogarea totală a art. 283. Din considerentul asigurării unei gestionări echitabile a bunurilor proprietate publică, precum și evitării unor situații de echivoc. Se recomandă menținerea prevederilor art. 283 alin. (1) lit. a) în vigoare. Aplicarea prevederilor propuse ar genera un impact financiar suplimentar asupra bugetului de stat, iar aplicarea unei cote de 1% ar determina cheltuieli suplimentare din	Se acceptă , prin retragerea propunerilor din proiect.

			bugetul de stat. În procesul de implementare a modificărilor legislative și normative cu impact financiar, de regulă, nu sunt alocate resurse financiare suplimentare din partea Ministerului Finanțelor pentru acoperirea acestor cheltuieli. În contextul amplificării fenomenelor meteorologice extreme, al creșterii riscurilor generate de situația de securitate regională și al necesității consolidării capacităților de protecție civilă, statul promovează și încurajează dezvoltarea, construcția și menținerea obiectivelor de protecție civilă. Instituirea unor obligații fiscale suplimentare asupra acestor obiective poate descuraja investițiile în domeniu și poate reduce interesul agenților economici și al altor proprietari pentru crearea și menținerea infrastructurii de protecție civilă, afectând astfel realizarea obiectivelor de interes public și securitate națională.	
Articolul 283. Scutirea de impozit Articolul 284. Scutirea de impozit acordată de autoritățile administrației publice locale	Articolul 283 se abrogă: Articolul 284 se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins: „(1²) Autoritățile deliberative și reprezentative ale administrației publice locale sunt în drept să acorde compensații pentru plata impozitului pe bunurile imobiliare pe principii de echitate.”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 116, se remarcă faptul că proiectul elimină în totalitate facilitățile fiscale acordate unor categorii de persoane aflate într-o situație obiectivă de vulnerabilitate socială, fără a prevedea măsuri compensatorii alternative. În special, măsura va afecta persoanele de vârstă pensionară, persoanele cu dizabilități, familiile care au la întreținere persoane cu dizabilități, familiile participanților decedați la acțiuni de luptă, persoanele supuse represiunilor politice și alte categorii protejate de stat, care vor suporta costuri fiscale suplimentare aferente locuinței de domiciliu. În aceste condiții, se impune justificarea expresă a necesității și proporționalității măsurii, precum și prezentarea impactului acesteia asupra	Se acceptă, prin retragerea propunerilor din proiect.

			gradului de protecție socială garantat de stat acestor categorii de beneficiari. Totodată, propunerea privind abrogarea art. 283, care, în redacția actuală reglementează situațiile de scutire de impozit, se constată o schimbare de abordare în ceea ce privește tratamentul fiscal al entităților din sectorul public. Regimul actual are la bază ideea evitării impunerii fiscale între entități finanțate din resurse publice, astfel încât impozitul pe bunurile imobiliare nu generează transferuri artificiale de resurse între componente ale aceluiași sistem bugetar. Abrogarea acestor prevederi conduce la includerea acestor entități în sfera contribuabililor, cu efecte asupra structurii fluxurilor bugetare și asupra necesității reconfigurării mecanismelor de finanțare. În corelare cu această modificare, autorul proiectului prevede completarea art. 284 cu alin. (12) (pct. 117 din proiect), prin care autoritățile deliberative și reprezentative ale populației unității administrativ-teritoriale sunt în drept să acorde compensații pentru plata impozitului pe bunurile imobiliare, pe principii de echitate. Această reglementare instituie însă doar o competență generală a autorităților locale, fără a configura un mecanism juridic și financiar efectiv de compensare. Deși intenția declarată a autorului este reconfigurarea cadrului de acordare a facilităților fiscale prin descentralizarea deciziei către autoritățile administrației publice locale, textul propus nu stabilește criterii minime obligatorii, surse de finanțare sau reguli unitare de aplicare a compensațiilor. În aceste condiții,	

			mecanismul instituit prin art. 284 alin. (12) are un caracter preponderent declarativ, lăsând la discreția fiecărei autorități ale administrației publice locale atât decizia de acordare a compensațiilor, cât și întinderea acestora. În absența unor garanții normative suplimentare, corelate la nivel național, această abordare poate genera aplicarea neuniformă a facilităților fiscale și diferențe de tratament între contribuabili aflați în situații comparabile, precum și riscul diminuării nivelului de protecție fiscală anterior garantat prin art. 283. Adițional, se constată că proiectul legii prevede abrogarea art. 283 din Codul fiscal, însă nu operează modificări corespunzătoare la art. 4 alin. (6) din Legea nr. 1056/2003 pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal. Or, norma menționată stabilește expres că subiecții impunerii cu impozit funciar și/sau impozit pe bunurile imobiliare sunt persoanele specificate la art. 277 din Codul fiscal, „ținând cont de prevederile art. 283 și 284 din Codul fiscal și ale anexei nr. 2 la prezenta lege”.	
Articolul 283. Scutirea de impozit Articolul 284. Scutirea de impozit acordată de autoritățile administrației publice locale	Articolul 283 se abrogă: Articolul 284 se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins: „(1²) Autoritățile deliberative și reprezentative ale administrației publice locale sunt în drept să acorde compensații pentru plata impozitului pe bunurile imobiliare pe principii de echitate.”. Anexa la Titlul VI se abrogă.	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Abrogarea scutirilor garantate de stat la plata impozitului pe bunurile imobiliare (de care beneficiau pensionarii, persoanele cu dizabilități, veteranii etc.) și transferarea deciziei de a acorda sau nu compensații la discreția autorităților administrației publice locale (APL) În formula anterioară a legii, articolul 283 și Anexa aferentă garantau la nivel central și unitar, pentru toți cetățenii eligibili (precum persoanele de vârstă pensionară, persoanele cu dizabilități severe, participanții la acțiuni de luptă,	Se acceptă, prin retragerea propunerilor din proiect.

			famiile victimelor de la Cernobîl etc.), o scutire directă de la plata impozitului pe locuința de domiciliu, în limita unei valori stabilite. Prin abrogarea acestui articol, statul elimină această garanție legală, transformând dreptul cert la scutire într-o simplă „posibilitate” a primăriilor de a acorda compensații pe „principii de echitate”. Impactul este profund negativ pentru categoriile social-vulnerabile, deoarece acestea vor depinde exclusiv de voința politică locală și de bugetul adesea limitat al primăriilor (care ar putea să nu dispună de fonduri pentru aceste compensații). Astfel, mulți cetățeni cu venituri mici riscă să fie obligați să plătească integral impozitul imobiliar, a cărui cotă și bază de calcul urmează, de asemenea, să crească din 2027.	
		Primăria m. Bălți	Proiectul abrogă art. 283 și Anexa la Titlul VI din Codul fiscal (scutirile la impozitul pe bunurile imobiliare) și completează art. 284 cu un nou alineat, prin care competența de a acorda „compensații” pentru plata impozitului este delegată autorităților publice locale. Concomitent, de la 1 ianuarie 2027 se introduc o cotă minimă de 0,1% și o cotă maximă de până la 1%, pe baza valorilor cadastrale actualizate, apropiate de valoarea de piață. Deși măsura este prezentată ca o extindere a autonomiei locale, în realitate transferă către bugetele locale sarcina financiară și politică a unor facilități stabilite anterior la nivel central. Primăria municipiului Bălți va trebui fie să suporte din surse proprii compensarea categoriilor protejate, fie să renunțe la protecția acestora. La aceasta se adaugă un risc, prin care o parte a bunurilor imobile nu dispune încă de o valoare cadastrală actualizată,	Se acceptă, prin retragerea propunerilor din proiect.

			ceea ce poate genera o aplicare neuniformă și inechitabilă a noilor cote, dificultăți de administrare și contestații. Nota informativă nu cuantifică impactul acestor modificări asupra bugetelor locale, afirmând că efectul „urmează a fi determinat” în funcție de deciziile APL. În acest sens, Primăria municipiului Bălți solicită menținerea scutirilor la impozitul pe bunurile imobiliare. În cazul menținerii abrogării scutirilor, se propune ca stabilirea scutirilor și facilităților la impozitul pe bunurile imobiliare de către consiliul local să se realizeze în baza unui regulament aprobat la nivel central, precum și să fie asigurată finanțarea compensațiilor de la bugetul de stat.	
Articolul 284. Scutirea de impozit acordată de autoritățile administrației publice locale	Articolul 284 se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins: „(1²) Autoritățile deliberative și reprezentative ale administrației publice locale sunt în drept să acorde compensații pentru plata impozitului pe bunurile imobiliare pe principii de echitate.”.	Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)	Anularea scutirilor la taxe și impozite locale. În materie de scutiri fiscale, în locul prevederilor din proiect privind „compensarea”, propunem ca norma să fie expusă cu următorul cuprins: „Scutirile și facilitățile la achitarea impozitelor și taxele locale se stabilesc de către autoritatea deliberativă a unității administrativ-teritoriale, în baza unui regulament aprobat de consiliul local”.	Notă. Propunerea a fost retrasă din proiect.
	Puncte din proiect: pct. 2 – art. 6; pct. 118–120 – Titlul VI / art. 287³ și art. 287⁴; modificările conexe la taxele locale.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Impozitul privat și impozitul pe avere Vă rugăm să clarificați: • dacă impozitul privat este eliminat ca impozit sau doar exclus din structura art. 6 și care este efectul juridic al abrogărilor operate la art. 6; • care este relația dintre modificările de la art. 6 și modificările de la art. 287³ și 287⁴; • dacă impozitul pe avere se va calcula doar asupra depășirii plafonului de 10 milioane lei;	Nu se acceptă. Modificările propuse la art. 6, art. 287³ și 287⁴ trebuie interpretate sistemic, în ansamblul reformei fiscale, iar nu izolat pe fiecare normă, întrucât eliminarea sau reconfigurarea impozitului privat din structura art. 6 nu echivalează neapărat cu abolirea sa materială, ci cu relocarea regimului juridic într-o secțiune distinctă a Codului fiscal, iar corelarea cu dispozițiile privind impozitul pe avere indică faptul că acesta funcționează ca un mecanism complementar de taxare

			• dacă plafonul de 10 milioane lei se aplică per persoană, per familie sau per total bunuri; • cum se tratează cotele-părți și bunurile deținute în coproprietate; • cum se determină valoarea estimată totală; • dacă plafonul va fi indexat.	a patrimoniului net, aplicabil peste un anumit prag agregat stabilit la nivel individual, cu reguli de evaluare și consolidare a bunurilor inclusiv în coproprietate, astfel încât detaliile de aplicare (plafon, subiect, tratamentul cotelor-părți) derivă din normele generale ale impozitării patrimoniului și din regulile de evaluare fiscală, nefiind necesară repetarea lor exhaustivă în fiecare articol modificat.
Articolul 287³. Obiect al impunerii și baza impozabilă (1) Obiect al impunerii îl constituie bunurile imobiliare cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță (cu excepția terenurilor), precum și cotele-părți, a căror totalitate întrunește cumulativ următoarele condiții: a) valoarea estimată totală constituie cel puțin 200 de salarii medii lunare pe economie prognozate și aprobate de Guvern pentru perioada pentru care se calculează impozitul; b) suprafața totală constituie 120 m ² și mai mult.	La articolul 287 ³ alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Obiect al impunerii îl constituie bunurile imobiliare cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță (cu excepția terenurilor), precum și cotele-părți, a căror valoarea estimată totală constituie cel puțin 10 milioane lei pentru perioada pentru care se calculează impozitul.”.	CCI	Se propune completarea proiectului cu un punct nou privind abrogarea alineatului (3) al art. 287 ³ din Codul fiscal, în vederea asigurării coerenței normelor fiscale și evitării unor interpretări contradictorii. Odată cu intrarea în vigoare a noii redacții a alin. (1) al art. 287 ³ , care stabilește drept criteriu de impunere valoarea estimată totală a bunurilor imobiliare cu destinație locativă de cel puțin 10 milioane lei, apare necesitatea reexaminării și, după caz, abrogării alin. (3) al aceluiași articol. Menținerea concomitentă a alin. (3) poate genera neclarități și dificultăți de interpretare, întrucât noua redacție a alin. (1) reglementează expres obiectul impunerii și pragul valoric aplicabil.	Se acceptă.
Articolul 287⁴. Cota impunerii Cota impozitului reprezintă 0,8% din baza impozabilă	La articolul 287 ⁴ textul „0,8% din baza impozabilă” se substituie cu textul „1% din cuantumul ce depășește plafonul prevăzut la art.287 ³ alin.(1).”	Gangan Bogdan	IMPOZIT PE AVERE Stabilirea impozitului pe avere la 1% asupra valorii ce depășește 10 milioane lei, concomitent cu majorarea cotei maxime a impozitului pe bunurile imobiliare la 1% și cu aplicarea valorilor cadastrale actualizate, impune o analiză riguroasă a riscului de dublă impunere a aceluiași bun. Curtea Constituțională a examinat deja constituționalitatea impozitului pe avere prin DCC nr.96/2016 din 19.12.2016, în contextul invocării art. 16, 22, 23, 46, 54, 76 și 132 din	Se acceptă parțial, prin retragerea propunerii de majorare a cotei impozitului pe avere. Suplimentar, modificările propuse la aplicarea impozitului pe avere nu generează un caz de dublă impunere, întrucât acesta are un obiect și o finalitate distincte față de impozitul pe bunurile imobiliare. În timp ce impozitul pe bunurile imobiliare se aplică fiecărui bun în parte, impozitul pe avere vizează patrimoniul net care depășește plafonul prevăzut de lege, având un caracter complementar. Prin urmare, cele două impozite au baze de

			Constituție; redefinirea obiectului impunerii și eliminarea criteriilor obiective (suprafață, raportare la salariul mediu) trebuie corelate cu impozitul pe bunurile imobiliare, pentru a evita suprapunerea sarcinii și atingerea adusă proprietății.	impunere diferite și nu se suprapun din punct de vedere juridic. Totodată, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 96 din 19 decembrie 2016, a confirmat constituționalitatea instituției impozitului pe avere, iar modificările propuse vizează exclusiv mecanismul de determinare a bazei impozabile, aspect ce ține de opțiunea legiuitorului în materie de politică fiscală.
		Berjan Iuliana	Stabilirea cotei ca interval (0,1%–1%) lasă consiliilor locale putere discreționară largă fără criterii obiective de stabilire, riscul inegalității fiscale între UAT-uri. Un proprietar de apartament în Chișinău (valoare piață 80.000 EUR) plătește max. 1% = 800 EUR/an, în timp ce același apartament într-un alt municipiu e taxat la 0,1% = 80 EUR/an – fără justificare legală a diferenței. Baza impozabilă (valoarea de piață) presupune existența unui cadastru actualizat și a unor evaluatori autorizați suficienți, dar nu există prevederi care să garanteze evaluarea tuturor proprietăților până la jan.2027. Un proprietar al unui imobil din mediul rural a cărui proprietate nu a fost niciodată evaluată la valoarea de piață nu poate calcula impozitul datorat și nu știe cine suportă costul evaluării.	Stabilirea cotei impozitului pe bunurile imobiliare în limitele prevăzute de lege este compatibilă cu principiul autonomiei locale, iar eventualele diferențe între unitățile administrativ-teritoriale rezultă din exercitarea competențelor autorităților publice locale, în condițiile legii.
	Anexa la titlul VII: la literele b), c) d), g) și h) în a treia coloana, sintagma „%” se substituie cu textul „nu mai mult de 3%”;	Primăria Municipiului Chișinău	II. Referitor la plafonarea taxelor locale calculate din venitul din vânzări Proiectul propune plafonarea la cel mult 3% a unor taxe locale calculate din venitul din vânzări, inclusiv: - taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor; - taxa de plasare sau amplasare a publicității; - taxa pentru aplicarea simbolicii locale; - taxa pentru cazare; - taxa balneară. Această plafonare afectează în mod direct autonomia financiară a municipiului Chișinău, întrucât limitează dreptul autorității deliberative locale de a stabili cotele	Se acceptă parțial , prin retragerea propunerilor din proiect.

			taxelor în funcție de necesitățile comunității și de specificul activităților economice desfășurate pe teritoriul municipiului. În municipiul Chișinău, taxa pentru amplasarea publicității este aplicată la cota de 6,4%. Plafonarea acesteia la 3% ar conduce la diminuarea veniturilor bugetului municipal cu aproximativ 4-5 milioane lei anual. De asemenea, taxa pentru cazare este aplicată la cota de 5,8%. Reducerea cotei la 3% ar genera o pierdere estimată de aproximativ 25–27 milioane lei anual. Prin urmare, impactul cumulat al plafonării acestor două taxe poate depăși 30 milioane lei anual, raportați la indicatorii anului 2026. Totodată, această soluție legislativă ridică probleme de constituționalitate. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 14 septembrie 2021 au fost declarate neconstituționale prevederi similare privind plafonarea taxelor locale, Curtea reținând că asemenea intervenții restrâng autonomia financiară locală și limitează marja de apreciere a autorităților publice locale. Introducerea unui plafon general de 3% pentru taxele locale calculate din venitul din vânzări contravine principiilor autonomiei locale și descentralizării financiare consacrate de articolele 109 și 132 din Constituția Republicii Moldova, precum și de Carta Europeană a Autonomiei Locale. Considerăm că un cadru fiscal local mai predictibil și echilibrat pentru mediul de afaceri urmează să fie asigurat prin conformarea prevederilor art. 297 alin. (10) din Codul Fiscal, care stipulează că deciziile autorităților deliberative ale administrației publice locale privind stabilirea cotelor taxelor locale, în scopul asigurării respectării	

			prevederilor alin. (8) și alin. (9), sunt supuse controlului de legalitate de către Cancelaria de Stat, dar nu prin limitarea competențelor APL la stabilirea cotelor la taxele locale. Prin urmare, se propune excluderea prevederilor privind plafonarea generală la 3% a taxelor locale calculate din venitul din vânzări.	
	Anexa la titlul VII: la literele b), c) d), g) și h) în a treia coloana, sintagma „%” se substituie cu textul „nu mai mult de 3%”;	Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)	Plafonarea repetată a taxelor locale este neconstituțională și în forma sa actuală, reprezintă o sfidare a principiilor statului de drept și angajamentelor internaționale ale Repbulcii Moldova. Reiterăm că statuările anterioare ale Curții Constituționale, deja două la număr, de care sunt obligate să se conducă atât forul suprem, cât și celelalte autorități ale statului,- nu admit plafonarea taxelor și impozitelor locale, aceste competențe făcând parte din fundamentele autonomiei locale decizionale și financiare. Revenirea la această problemă soluționată deja prin intervențiile legislative întru executarea statuărilor Curții Constituționale este inacceptabilă și greu de înțeles prin prisma interesului public, în condițiile în care, pe de o parte, autoritățile/autorii proiectului așa și nu au adus dovezi suficiente pentru a demonstra că această problemă există și poartă un caracter sistemic (nu izolat), și că impactul și valoarea acelor cazuri excepționale reprezintă într-adevăr o problemă pentru mediul de afaceri. De fapt, această problemă nu există, iar APL sunt cele mai interesate în dezvoltarea mediului de afaceri. Iar cazurile unice, vehiculate, poartă un caracter strict excepțional și izolat, urmând a fi analizate în modul respectiv: profund și abordate individual. Pe de altă parte,	Se acceptă parțial , prin retragerea propunerilor din proiect.

			cadrul legal actual, conține suficiente garanții și instrumente de autoapărare și protejare a mediului de afaceri din partea statului. Ele doar urmând a fi aplicate în modul corespunzător. Astfel, în aceste condiții, din nou apare o mare suspiciune, că plafonarea taxelor s-ar realiza în interesul unor grupuri restrânse și în detrimentul interesului public. Dacă nu este așa, ar fi bine ca toate cazurile de preținse excесе din partea APL să fie date publicității și supuse dezbaterilor publice. Totodată, cu referire la acest subiect, Curtea Constituțională a reținut că asemenea intervenții din partea Guvernului, restrâng autonomia financiară locală, limitează marja de decizie a consiliilor locale și afectează capacitatea autorităților publice locale de a promova și realiza politici publice în interesul comunităților (rezumatul statuărilor relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 27 din 14 septembrie 2021 se atașează). În acest sens, plafonarea necesită a fi revizuită și aliniată la principiile prevăzute de art. 280 alin. (3)-(5) și art. 297 alin. (8)-10) din Codul fiscal. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 28 ianuarie 2014, Curtea a constatat expres că plafonarea taxelor locale și restrângerea competențelor autorităților locale contravin principiului autonomiei locale. Carta Europeană a Autonomiei Locale prevede la Art. 9 alin. (3) că o parte cel puțin din resursele financiare ale autorităților locale trebuie să provină din impozite și taxe locale asupra cărora acestea au competența de a stabili nivelul. Deci, această plafonare afectează în mod direct APL/comunitățile locale care, în prezent, aplică cote mai mari, aprobate	

			de consiliile locale în funcție de specificul comunităților, necesitățile bugetare și particularitățile activităților economice desfășurate pe teritoriul administrat. În acest sens, municipiile Chișinău și Bălți, dar și alte municipii/orașe sau sate, ne oferă exemple clare. În municipiul Chișinău, taxa de plasare sau amplasare a publicității este aplicată la cota de 6,4%, respectiv, plafonarea acesteia la 3% ar cauza diminuarea veniturilor bugetului municipal cu aproximativ 4–5 milioane lei anual. De asemenea, taxa pentru cazare este aplicată în municipiul Chișinău la cota de 5,8%, respectiv, reducerea cotei la 3% ar genera o pierdere estimată la circa 25–27 milioane lei anual. La rândul său, în municipiul Bălți, unde taxa pentru publicitate și taxa pentru cazare sunt stabilite la cota de 5%, plafonarea la 3% ar diminua veniturile bugetului municipal cu circa 43,6 mii lei la taxa pentru publicitate și cu aproximativ 320 mii lei la taxa pentru cazare, ceea ce pentru municipiul Bălți este semnificativ. Aceste exemple confirmă impactul direct al proiectului asupra veniturilor proprii ale autorităților publice locale. Chiar dacă valorile diferă de la o localitate la alta, efectul general este același: reducerea surselor de venit asupra cărora autoritățile locale dispun de o anumită marjă de decizie. Introducerea unui plafon general de 3% pentru taxele locale calculate din venitul din vânzări contravine principiilor autonomiei locale și descentralizării financiare, consacrate de articolele 109 și 132 din Constituția Republicii Moldova, precum și de Carta Europeană a Autonomiei Locale.	

			Deci, stabilirea unor plafoane uniforme la nivel național în detrimentul APL, fără evaluarea impactului asupra fiecărui buget local și fără instituirea unor mecanisme de echilibrare/compensare a veniturilor, reprezintă o încălcare a Consituției și ingerință directă în autonomia financiară locală. Iar revenirea, deja a treia oară, la acest subiect, reprezintă o sfidare a statului de drept și comportă elementele componenței de abuz.	
		Primăria Municipiului Chișinău Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)	III. Revizuirea mecanismului taxei pentru cazare sau instituirea unei taxe pentru turiștii străini Se propune revizuirea mecanismului de aplicare a taxei pentru cazare prin modificarea bazei impozabile, astfel încât aceasta să nu mai fie calculată ca procent din venitul din vânzări, ci să fie stabilită sub forma unei sume fixe, în lei, pentru fiecare noapte de cazare. Aplicarea unei taxe fixe per înnoptare reprezintă o practică utilizată în numeroase state europene și oferă un mecanism de administrare mai simplu, mai transparent și mai predictibil. O altă propunere ar fi instituirea unei taxe locale distincte pentru turiștii străini — Tourist City Tax - aplicabilă persoanelor nerezidente care beneficiază de servicii de cazare în unitățile de cazare turistică. Necesitatea instituirii unei asemenea taxe rezultă din faptul că persoanele nerezidente utilizează infrastructura urbană, serviciile publice și facilitățile municipale fără a contribui în mod direct la formarea veniturilor bugetului local. Potrivit datelor statistice, doar în anul 2025 în unitățile de cazare din municipiul Chișinău au fost înregistrate aproximativ 905 mii înnoptări, fapt ce demonstrează	Se acceptă parțial , prin modificarea bazei de calcul a taxei de cazare, prin modificarea prevederilor <i>literei g) din Anexa la Titlul VII al Codului fiscal</i> , în sensul stabilirii acesteia în funcție de numărul de nopți de cazare, cota taxei urmând a fi stabilită în lei pentru fiecare noapte de cazare. Propunerea privind Tourist City Tax se va examina suplimentar la rescrierea Codului.

			potențialul semnificativ al unei asemenea taxe de a genera venituri suplimentare pentru bugetul municipal. În acest sens, propunem completarea anexei la Titlul VII al Codului fiscal cu o nouă taxă locală: Taxa pentru turiștii străini: Baza impozabilă- Numărul de înnoptări ale turiștilor străini cazați în unități de cazare turistică Unitatea de măsură a cotei - Lei pentru fiecare înnoptare Considerăm necesar ca atât taxa pentru cazare, cât și taxa pentru turiștii străini să fie incluse în sistemul taxelor locale reglementat de Titlul VII al Codului fiscal.	
		Primăria Municipiului Chișinău Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)	IV. Extinderea bazei de impozitare a taxei pentru aplicarea simbolicii locale Considerăm necesară extinderea sferei de aplicare a taxei pentru utilizarea simbolicii locale și asupra persoanelor juridice care utilizează simbolică locală în activitatea de prestare a serviciilor. Reglementarea actuală vizează în principal producătorii de bunuri, fără a include persoanele juridice care utilizează simbolică locală în denumiri, mărci de servicii, embleme, insigne, ecusoane sau alte elemente distinctive utilizate în scop comercial. În vederea eliminării acestei discrepante și asigurării unui tratament fiscal echitabil, propunem modificarea articolelor 288, 290 și 291 din Codul fiscal, precum și a anexei la Titlul VII, astfel încât taxa să fie aplicabilă și veniturilor din prestarea serviciilor de către persoanele juridice care utilizează simbolică locală în scopuri lucrative. Propunerile de modificare sunt prezentate mai jos: Art. 288 (13) - După cuvintele „de denumire”, textul din paranteză să fie expus în următoarea redacție: „a	Nu se acceptă, totodată propunerea se va examina suplimentar la rescrierea Codului.

			persoanei juridice și/sau a subdiviziunilor acesteia, a produsului fabricat și a serviciului prestat"; alternativ, excluderea integrală a textului din paranteze. Articolul 290 lit. d)- După cuvintele „care aplică simbolică locală” să se completeze cu textul: „în denumiri, reproduceri de insigne, embleme sau ecusoane, în mărci de produs și/sau de serviciu, precum și în desenul sau modelul industrial”. Articolul 291 lit. d) La final să se completeze cu textul: „,precum și venitul din vânzări aferent serviciilor prestate de întreprinderile și organizațiile care utilizează simbolică locală”. Anexa la Titlul VII, lit. d), col. 2 - După cuvintele „simbolică locală” să se completeze cu textul: „și venitul din vânzări al serviciilor prestate de persoanele juridice care utilizează simbolică locală în scopuri lucrative”. Implementarea acestor modificări va contribui la consolidarea veniturilor bugetului municipal și la aplicarea uniformă a principiilor fiscale.	
TITLUL VII TAXELE LOCALE		Moldova Fruct	Refuzul unei metodologii unice pentru taxele locale (Titlul VII) Ce prevede proiectul: Solicitarea businessului de a aproba o metodologie națională unică și clară pentru calcularea taxelor locale (pentru ca primăriile să nu pună taxe după bunul plac) a fost respinsă de Ministerul Finanțelor, fiind trecută doar sub formă de „Notă” privind menținerea dialogului. Consecințe economice: Fără reguli naționale clare, indexate corect doar cu rata inflației, investitorii din agricultură rămân captivi deciziilor volatile din teritoriu. Pentru ca un business să reziste, el trebuie să își poată calcula	Nu se acceptă, totodată propunerea se va examina suplimentar la rescrierea Codului.

			cheltuielile pe următorii 3-5 ani, fără frica de a se trezi cu taxe locale dublate de la un an la altul. Cerem obligativitatea unei metodologii naționale unice pentru stabilirea taxelor locale de către primărie, bazată strict pe criterii economice clare și indexare fixă cu rata inflației, eliminând deciziile discreționare din teritoriu.	
Articolul 289. Relațiile reglementate de prezentul titlu (2) Sistemul taxelor locale reglementate de prezentul titlu include: a) taxa pentru amenajarea teritoriului;	La articolul 289 alineatul (2), litera a) se abrogă.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Excluderea taxei amenajării teritoriului – oare e constituțional?	Se acceptă parțial, prin retragerea propunerii din proiect.
		Primăria m. Bălți	Prin art. II pct. 121–123 se abrogă art. 289 alin. (2) lit. a), art. 290 lit. a) și art. 291 alin. (1) lit.a) din Codul fiscal, ceea ce duce la eliminarea integrală a taxei pentru amenajarea teritoriului. Această taxă este una dintre cele mai importante și mai stabile surse din categoria taxelor locale, întrucât baza ei impozabilă o constituie numărul mediu scriptic al salariaților, un indicator predictibil, independent de fluctuațiile cifrei de afaceri. Annual, din această taxă, municipiul Bălți încasează aproximativ 8 milioane lei. Prin eliminarea ei, sursa de venit se pierde integral, fără nicio măsură de compensare și fără identificarea unei surse alternative, accentuând dezechilibrul bugetar. Taxa nu are doar o funcție fiscală, ci și una de finanțare directă a serviciilor de amenajare, salubritate și întreținere a spațiilor publice de care beneficiază chiar contribuabilii care o achită. Eliminarea ei transferă integral aceste costuri asupra bugetului municipal, în condițiile în care necesitățile de	

			amenajare a teritoriului nu se reduc, ci, dimpotrivă, cresc. Argumentul invocat în nota de fundamentare pentru eliminarea taxei, potrivit căruia aceasta ar avea un caracter „generalizat”, iar mecanismul bazat pe numărul de salariați nu ar reflecta capacitatea contributivă reală, nu constituie un temei suficient pentru abrogare. În realitate, numărul de angajați rămâne, în numeroase cazuri, un indicator rezonabil al dimensiunii activității economice și al impactului pe care agentul economic îl exercită asupra teritoriului. O întreprindere cu personal numeros generează mai mult trafic, o uzură mai accentuată a infrastructurii și o presiune sporită asupra spațiului public, fiind firesc să contribuie proporțional la amenajarea acestuia. Complementar, eliminarea taxei respective este prematură, întrucât începând cu anul 2027 se implementează noul concept al taxei pentru salubritate conform Legii nr. 178/2025. Renunțarea la taxa pentru amenajarea teritoriului nu ar trebui să aibă loc cel puțin până la evaluarea acoperirii și a randamentului noului mecanism, inclusiv a posibilității de a percepe taxa și de la persoanele juridice. Eventualele deficiențe ale mecanismului de aplicare a taxei pentru amenajarea teritoriului ar trebui remediate prin perfecționarea acestuia, și nu prin eliminarea taxei. În acest context, Primăria municipiului Bălți se opune eliminării unei taxe pentru amenajarea teritoriului, care se încasează în proporție de 100% la bugetul municipal și reprezintă o sursă importantă de venit pentru finanțarea competențelor locale.	

		Uniunea Transportatorilor și Drumarilor (UTD)	Abrogarea taxei locale pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători Menținerea unei taxe locale aplicate specific transportului auto de călători contravine caracterului social și de interes public al acestui serviciu și majorează costurile operatorilor care activează legal. Propunem abrogarea: a) art. 289 alin. (2) lit. i) din Codul fiscal; b) art. 290 lit. i); c) art. 291 alin. (1) lit. i); d) poziției corespunzătoare din anexa la Titlul VII; e) tuturor trimiterilor la taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători din celelalte articole ale Codului fiscal. Pentru evitarea unui impact brusc asupra bugetelor locale, veniturile medii încasate din această taxă în ultimii trei ani pot fi compensate temporar, pentru anul 2027, prin transferuri cu destinație generală de la bugetul de stat.	Nu se acceptă Propunerea de abrogare a taxei locale pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători nu este susținută de o analiză care să demonstreze că această taxă afectează în mod semnificativ accesibilitatea serviciului sau competitivitatea operatorilor. Deși transportul de călători are un rol social important, acest fapt nu exclude participarea operatorilor economici la finanțarea serviciilor și infrastructurii publice locale de care beneficiază. Totodată, eliminarea taxei ar reduce veniturile proprii ale autorităților publice locale și ar putea crea un tratament fiscal preferențial față de alte activități economice, fără a exista dovezi că măsura va conduce la diminuarea costurilor suportate de pasageri.
Articolul 293. Modul de calculare (5) În cazul obiectelor impunerii stipulate la art.291 lit.e), i), j) și q), taxele aferente acestora se calculează din ziua indicată de către autoritatea administrației publice locale în autorizațiile/notificările/coordonările corespunzătoare, eliberate de către aceasta, și până în ziua în care termenul de valabilitate a autorizațiilor/notificărilor/coordonărilor a expirat sau acestea au fost suspendate, anulate, retrase în modul stabilit de legislația în vigoare. În scopul verificării termenelor de valabilitate a autorizațiilor/notificărilor/coordonărilor, autoritățile administrației publice	La articolul 293, alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Taxele aferente obiectelor impunerii stipulate la art. 291 lit. e), i), j) și q) se calculează astfel: - în cazul obiectelor impunerii care urmează a fi supuse procedurii de notificare – din data emiterii de către autoritățile emitente a înștiințării de recepționare a notificării privind inițierea activității și până în data notificării de către deținători a încetării acesteia sau până în data suspendării/anulării/radierii activității de către organele abilitate, în modul stabilit de legislația în vigoare; - în cazul obiectelor impunerii care urmează a fi supuse procedurii	CCI	La pct. 124., se propune substituirea redacției propuse pentru art. 293 alin. (5) cu următorul text <i>„– în cazul obiectelor impunerii care urmează a fi supuse procedurii de autorizare – din data punerii în exploatare a obiectului impunerii și până la data încetării exploatarei acestuia, suspendării/anulării dreptului de exploatare sau radierii obiectului, în condițiile legislației în vigoare.</i> <i>În scopul administrării și verificării corecte a taxelor aferente obiectelor impunerii, autoritățile competente asigură accesul organelor cu funcții de control la informațiile privind notificările, autorizațiile, punerea în exploatare, suspendarea, încetarea și radierea activităților sau obiectelor</i>	Nu se acceptă. Stabilirea obligației fiscale în funcție de perioada de valabilitate a autorizației este justificată prin necesitatea unui criteriu obiectiv, ușor de verificat și administrat, întrucât data punerii în exploatare sau a finalizării efective a obiectului poate fi dificil de determinat în practică și supusă interpretărilor sau raportărilor incomplete, iar utilizarea autorizației ca reper temporal asigură coerență administrativă, reduce riscul de evitare a impunerii și permite o aplicare uniformă a taxei, fără a exclude posibilitatea corectării situației în cazurile în care exploatarea efectivă nu corespunde integral perioadei autorizate, prin mecanisme de ajustare sau verificare ulterioară.

locale le asigură organelor cu funcții de control acces la resursele informaționale în domeniul respectiv.	de autorizare - din data de început a termenului de valabilitate a autorizației și până în data de sfârșit a acestuia sau până în data suspendării/anulării valabilității autorizației de către organele abilitate, în modul stabilit de legislația în vigoare. În scopul verificării termenelor de valabilitate a autorizațiilor/notificărilor, autoritățile emitente de autorizații și cele care recepționează notificări asigură accesul organelor cu funcții de control la resursele informaționale în domeniul respectiv.”.		<i>impunerii, prin intermediul resurselor informaționale relevante, în condițiile legii.”</i> Deși susținem obiectivul proiectului de uniformizare a mecanismului de administrare a taxelor locale aferente obiectelor impunerii supuse procedurii de notificare sau autorizare, redacția propusă, potrivit căreia obligația fiscală apare „din data de început a termenului de valabilitate a autorizației și până în data de sfârșit a acestuia”, poate conduce la apariția obligației fiscale înainte ca obiectul impunerii să existe în fapt sau să fie exploatat efectiv. Autorizația reprezintă actul permisiv necesar pentru executarea unor lucrări sau desfășurarea unei activități, însă aceasta nu confirmă întotdeauna existența fizică, finalizarea sau exploatarea obiectului. În special, în cazul autorizațiilor de construire, acestea vizează etapa executării lucrărilor și nu etapa exploatării obiectului. Astfel, obligația fiscală trebuie corelată cu data punerii în exploatare a obiectului impunerii și să se aplice până la data încetării exploatării acestuia, suspendării sau anulării dreptului de exploatare ori radierii obiectului, după caz, fapt care va reduce riscul interpretărilor divergente și va garanta un tratament fiscal echitabil pentru mediul de afaceri.	
		EBA	Corelarea momentului apariției obligației fiscale aferente taxelor locale cu existența și exploatarea efectivă a obiectului impunerii Proiectul de modificare a Codului fiscal propune amendarea art.293 alin.(5), în sensul stabilirii unui mecanism unitar de calculare a taxelor locale aferente obiectelor impunerii supuse procedurii de notificare	Nu se acceptă. Stabilirea obligației fiscale în funcție de perioada de valabilitate a autorizației este justificată prin necesitatea unui criteriu obiectiv, ușor de verificat și administrat, întrucât data punerii în exploatare sau a finalizării efective a obiectului poate fi dificil de determinat în practică și supusă interpretărilor sau raportărilor incomplete, iar utilizarea

			sau autorizare. Înțelegem rațiunea acestei modificări, respectiv necesitatea uniformizării modului de administrare a taxelor locale. Totuși, redacția propusă, potrivit căreia obligația fiscală se calculează „din data de început a termenului de valabilitate a autorizației și până în data de sfârșit a acestuia”, creează riscul apariției obligației fiscale înainte ca obiectul impunerii să existe în fapt, să fie finalizat, recepționat, pus în exploatare sau utilizat în activitatea economică. În acest sens, atragem atenția că autorizația de construire reprezintă doar actul permisiv prin care se autorizează executarea lucrărilor de construcție și este aferentă exclusiv etapei de edificare a obiectului, fără a confirma existența fizică, finalizarea, recepția, punerea în exploatare sau utilizarea economică a acestuia. Prin urmare, utilizarea termenului de valabilitate al autorizației de construire drept criteriu pentru apariția obligației fiscale confundă două etape juridice distincte: etapa executării lucrărilor și etapa exploatării obiectului. Or, taxele locale aferente unor obiecte ale impunerii, inclusiv dispozitivelor publicitare, trebuie să fie corelate cu existența și exploatarea efectivă a obiectului, nu cu simpla existență a unui act administrativ care permite executarea lucrărilor. În caz contrar, contribuabilul ar putea fi obligat să achite taxa pentru un obiect inexistent, nefinalizat sau neexploatat, ceea ce contravine principiilor certitudinii, echității și proporționalității fiscale. Astfel, solicităm substituirea redacției propuse cu o formulare care să prevadă că, în cazul obiectelor impunerii supuse procedurii de autorizare,	autorizației ca reper temporal asigură coerență administrativă, reduce riscul de evitare a impunerii și permite o aplicare uniformă a taxei, fără a exclude posibilitatea corectării situației în cazurile în care exploatarea efectivă nu corespunde integral perioadei autorizate, prin mecanisme de ajustare sau verificare ulterioară.

			obligația fiscală apare din data punerii în exploatare a obiectului impunerii și se aplică până la data încetării exploatarei acestuia, suspendării/anulării dreptului de exploatare sau radierei obiectului, în condițiile legislației în vigoare. Totodată, pentru o administrare fiscală corectă, autoritățile competente urmează să asigure accesul organelor cu funcții de control la informațiile privind notificările, autorizațiile, punerea în exploatare, suspendarea, încetarea și radierea activităților sau obiectelor impunerii, prin intermediul resurselor informaționale relevante. Această abordare va asigura armonizarea normelor fiscale cu legislația din domeniul urbanismului, construcțiilor și publicității, va reduce riscul interpretărilor contradictorii și al litigiilor fiscale și va garanta un tratament fiscal echitabil pentru mediul de afaceri.	
TITLUL VII TAXELE LOCALE		Primăria Volintiri	Propunem examinarea următoarelor modificări legislative și fiscale: 1. Introducerea obligației de înregistrare a unei subdiviziuni fiscale locale pentru agenții economici care exploatează terenuri agricole peste un anumit prag (de exemplu 50 ha) într-o unitate administrativ-teritorială diferită de cea a sediului juridic. 2. Stabilirea expresă a obligației de achitare a taxelor locale aferente subdiviziunii în bugetul unității administrativ-teritoriale unde se desfășoară activitatea economică, prin utilizarea codului CUATM corespunzător. 3. Examinarea posibilității introducerii unei contribuții locale pentru utilizarea infrastructurii rurale și a drumurilor tehnologice de către agenții economici	Nu se acceptă. Propunerile de fragmentare a obligațiilor fiscale pe criteriul exploatarei terenurilor și de redistribuire directă a veniturilor către unitățile administrativ-teritoriale riscă să afecteze principiul unicității și neutralității fiscale la nivel național, să creeze sarcini administrative suplimentare semnificative pentru contribuabili și autorități și să conducă la o dublă sau multiplă impozitare funcțională a aceleiași activități economice, în timp ce introducerea unor mecanisme paralele de contribuții locale și redistribuire a fondurilor rutier-ar putea distorsiona actualul sistem de alocare bugetară, bazat pe echilibru între solidaritate națională și autonomie locală, generând inegalități între regiuni și reducând

			care exploatează suprafețe agricole semnificative. 4. Modificarea mecanismului de repartizare a resurselor Fondului Rutier prin introducerea unui criteriu suplimentar care să țină cont de: - suprafața terenurilor agricole exploatare; - numărul agenților economici agricoli activi; - intensitatea traficului agricol greu; - lungimea drumurilor locale și tehnologice utilizate în procesul de producție agricolă. (Poate că ar fi cazul, ca cel puțin 20–30% din taxa pentru folosirea drumurilor achitată anual de agenții economici agricoli să fie redistribuită automat către APLurile pe teritoriul cărora aceștia exploatează terenuri agricole, proporțional cu suprafața exploatată). 5. Elaborarea unui mecanism național de evidență a exploatării terenurilor agricole pe unități administrativ-teritoriale, care să permită corelarea activității economice cu contribuția fiscală la nivel local.	predictibilitatea fiscală pentru agenții economici.
TITLUL VII TAXELE LOCALE		CNPM	Corelarea procedurilor fiscale cu dezvoltarea teritorială și infrastructura Proiectul politicii fiscale nu include prevederi care să coreleze taxele locale pe dezvoltare, autorizațiile constructive și termenele de conformare fiscală cu documentațiile naționale de amenajare a teritoriului. Membrii CNPM din domeniul construcțiilor solicită introducerea unor clauze de corelare legislativă care să recunoască și să consolideze statutul Avizului General emis de I.P. Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe (IP OATUCL), ca instrument unic și centralizat de	Nu se acceptă. Corelarea taxelor locale și a procedurilor fiscale cu un „aviz general centralizat” pentru urbanism și construcții ar putea introduce o concentrare excesivă a procesului decizional și riscul de rigidizare a sistemului de autorizare, în condițiile în care domeniile fiscal și de amenajare a teritoriului urmăresc obiective diferite și funcționează pe baze juridice distincte, iar unificarea lor într-un singur instrument de tip „deblocare” poate reduce autonomia autorităților locale, încetini adaptarea la specificul teritorial și crea dependență administrativă de un singur emitent, ceea ce contravine

			deblocare a proiectelor majore de infrastructură. Lipsa de corelare dintre termenele de conformare fiscală, colectarea taxelor locale pentru infrastructură și procedurile fragmentate de avizare urbanistică generează întârzieri majore în implementarea proiectelor imobiliare și industriale. Consolidarea unui aviz general centralizat va reduce birocrăția și va asigura predictibilitate financiară pentru investitorii care derulează proiecte de construcții cu cicluri lungi de execuție.	principiului descentralizării și poate afecta echilibrul dintre predictibilitatea investițională și controlul public local asupra dezvoltării urbane și infrastructurii.
	Anexa la titlul VII: la literele b), c) d), g) și h) în a treia coloana, sintagma „%” se substituie cu textul „nu mai mult de 3%”;	Primăria m. Bălți	Prin art. II pct. 126.2 se instituie, în Anexa la Titlul VII din Codul fiscal, limite maxime de „nu mai mult de 3%” pentru taxele locale a căror bază este venitul din vânzări (taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor, taxa pentru plasarea publicității, taxa pentru aplicarea simbolicii locale, taxa pentru cazare și taxa balneară). În prezent, autoritatea deliberativă a municipiului stabilește nivelul concret al fiecărei taxe în funcție de specificul economic local, de necesitățile bugetare și de capacitatea contributivă a plătitorilor. Prin fixarea la nivel central a unui plafon unic de 3%, se preia o decizie care, potrivit cadrului constituțional și internațional, aparține colectivității locale, ceea ce reprezintă o restrângere directă a competenței fiscale a consiliului municipal. Argumentarea autorului proiectului, potrivit căreia plafonarea taxelor locale ar urmări asigurarea „predictibilității” și prevenirea „creșterii excesive” a sarcinii fiscale, nu este susținută de probe care să confirme existența unor astfel de probleme la nivel local. În absența unor date concrete, măsura se întemeiază pe o prezumție, nu pe o realitate demonstrată. Eventualele	Se acceptă parțial, prin retragerea propunerilor din proiect.

			cazuri izolate pot fi soluționate individual, fără a recurge la limitarea generalizată a competențelor autorităților publice locale, cu atât mai mult cu cât cadrul legal în vigoare conține deja garanții suficiente pentru protecția mediului de afaceri. Complementar, constatăm că această soluție este identică cu cea declarată neconstituțională prin HCC nr. 27/2021 și HCC nr. 2/2014. Curtea a reținut că „libertatea de a stabili cuantumul taxelor locale este un indicator important al gradului de realizare a autonomiei locale” și că „autoritățile publice locale trebuie să-și poată stabili taxele locale și cuantumul lor fără limite și plafonări în această privință din partea legislativului” (HCC nr. 27/2021, pct. 56, pct. 70). Instituirea unor cote maxime pune autoritățile locale în incapacitatea de a-și stabili corespunzător volumul veniturilor și de a asigura bugete echilibrate, fără deficit (HCC nr. 27/2021, pct. 68; HCC nr. 2/2014, pct. 125). Astfel, în temeiul celor menționate, Primăria municipiului Bălți solicită excluderea art. II pct. 126.2 din proiectul de lege, cu păstrarea competenței consiliului local de a stabili nivelul taxelor locale prevăzute la literele b), c), d), g) și h) din Anexa la Titlul VII.	
	Anexa la titlul VII: la literele b), c) d), g) și h) în a treia coloana, sintagma „%” se substituie cu textul „nu mai mult de 3%”;	Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova (ANTRIM)	În mod special, salutăm intenția autorilor proiectului de a plafona taxele locale, o măsură prin care ANTRIM apreciază că solicitările comunicate anterior de asociație au fost auzite și propuse în noua politică fiscală. Eliminarea plafoanelor maxime în anul 2021 a generat o practică neunitară și adesea abuzivă din partea unor autorități publice locale. O analiză a	S-a luat act

			acestor derapaje scoate în evidență discrepanțe majore și poveri fiscale nejustificate; de exemplu, în timp ce unele localități aplică cote rezonabile pentru a stimula turismul, la Cricova taxa pentru cazare a ajuns la un nivel exorbitant de 12% din veniturile din vânzări, creând un mediu complet impredictibil pentru investitori. Prin urmare, amendamentele propuse la art. 289 din Codul fiscal, coroborate cu pct. 126 din proiect, care modifică Anexa la titlul VII, literele b, c, d, g și h, introducând plafonul clar de „nu mai mult de 3%” pentru taxele specifice, inclusiv taxa pentru cazare și cea balneară, reprezintă un semnal puternic de întoarcere la echitate și predictibilitate investițională. Urmare a examinării întregului proiect de lege, mediul de afaceri din sectorul turistic a analizat impactul noilor prevederi și dorește să supună atenției dumneavoastră următoarele recomandări pentru a calibra și restul măsurilor la realitățile noastre operaționale.	
		Primăria m. Bălți	Extinderea bazei impozabile la taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, prin completarea cu următoarele activități conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, Rev2: – 64.91 Leasing financiar – 64.92 Alte activități de creditare – 65.12 Alte activități de asigurări – 86.23 Activități de asistență stomatologică – 86.90 Alte activități referitoare la sănătatea umană (în special activități ale laboratoarelor medicale) – 61.1 Activități de comunicații electronice prin rețele cu cablu; – 61.2 Activități de comunicații electronice prin rețele fără cablu; Oportun ar fi ca dreptul de a determina genurile de activitate	Propunerea se va examina suplimentar în procesul de rescriere a Codului.

			obiectul impunerii la taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, să aparțină autorității publice locale.	
TITLUL IX TAXELE RUTIERE Articolul 336. Noțiuni generale În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni generale: 14) Vinieta – taxă pentru folosirea drumurilor din Republica Moldova de autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova și de remorcile atașate la acestea, a cărei plată se atestă printr-o confirmare valabilă pentru o anumită perioadă.		MAI	Comunicăm că, conform art.336 pct.14) din Codul fiscal nr.1163/1997 din definiția noțiunii „vinieta” rezultă că taxa respectivă urmează a fi achitată și în privința remorcilor înmatriculate în Republica Moldova în cazul în care acestea sunt atașate la mijloace de transport neînmatriculate în Republica Moldova. În vederea înlăturării confuziei se propune înlocuirea cuvintelor „și de remorcile atașate la acestea” cu cuvintele „, , precum și remorcile neînmatriculate în Republica Moldova”. În cazul acceptării propunerii vor fi înlăturate interpretările eronate privitor la achitarea vinietei în privința remorcilor neînmatriculate în Republica Moldova care sunt atașate la autovehicule înmatriculate în Republica Moldova.	Nu se acceptă , redacția este clară.
Capitolul 3 TAXA PENTRU FOLOSIREA DRUMURILOR REPUBLICII MOLDOVA DE CĂTRE AUTOVEHICULELE NEÎNMATRICULATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA (VINIETA)		MAI	Concomitent se impune necesitatea intervenirii cu modificări la Capitolul 3 din Titlul IX prin completarea cu cuvintele „remorcile neînmatriculate în Republica Moldova”, la forma gramaticală corespunzătoare, în toate situațiile de menționare a autovehiculelor neînmatriculate în Republica Moldova	
Articolul 340. Perioada fiscală și termenele de achitare a taxei (3) Subiecții impunerii achită taxa la data efectuării inspecției tehnice periodice anuale a vehiculului dacă, până la această dată, taxa nu a fost achitată.	La articolul 340 alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Subiecții impunerii achită taxa anual, după cum urmează: a) în cazul vehiculelor supuse inspecției tehnice periodice anuale - la data efectuării inspecției tehnice periodice, dacă până la această dată taxa nu a fost achitată; b) în cazul vehiculelor supuse inspecției tehnice periodice o dată la doi ani:	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Cum persoanele fizice să calculeze și să achite pentru transportul ce trece inspecția tehnică o dată la 2 ani în anul când nu este inspecția? Propunem achitarea impozitului să se facă pentru doi ani înainte la trecerea reviziei tehnice la dorință.	Nu se acceptă , obligația se va determina și achita de sinestătător.

	- pentru perioada fiscală în cadrul căreia se efectuează inspecția periodică – la data efectuării inspecției tehnice periodice, dacă până la această dată taxa nu a fost achitată; - pentru perioada fiscală în care nu se efectuează inspecția tehnică periodică – cel târziu până în ultima zi a acestei perioade.”.			
		Agromașina S.A.	<i>Propunerea constă în instituirea unei facilități fiscale prin care livrările de bunuri și servicii efectuate între rezidenții aceluiași parc industrial să fie scutite de TVA sau să beneficieze de un mecanism simplificat de aplicare a TVA.</i> Argumentele principale sunt următoarele: - stimularea cooperării industriale și dezvoltarea lanțurilor valorice locale; - creșterea competitivității întreprinderilor producătoare; - atragerea investițiilor în parcurile industriale existente și în cele aflate în proces de creare; - reducerea costurilor administrative și financiare aferente fluxurilor interne dintre rezidenți; - încurajarea localizării producției și a dezvoltării clusterelor industriale. Considerăm că o asemenea măsură ar contribui la valorificarea infrastructurii industriale existente, la crearea de noi locuri de muncă și la creșterea volumului producției industriale cu valoare adăugată în Republica Moldova.	Nu se acceptă. Instituirea unei scutiri de TVA sau a unui regim simplificat pentru livrările dintre rezidenții aceluiași parc industrial ar crea un regim fiscal derogatoriu dificil de administrat și susceptibil de distorsiuni concurențiale, întrucât ar fragmenta lanțul normal de colectare a TVA, ar putea genera riscuri de optimizare fiscală artificială prin reîncadrarea tranzacțiilor în interiorul parcurilor industriale și ar afecta neutralitatea TVA ca taxă pe consum, în condițiile în care bunurile și serviciile respective ajung în final pe aceeași piață generală, ceea ce ar justifica menținerea aplicării standard a TVA pentru a asigura tratament egal și evitarea erodării bazei impozabile.
		Agromașina S.A.	<i>Se propune completarea cadrului fiscal prin introducerea unei facilități care să scape de impozitul pe venit, contribuțiile sociale și contribuțiile medicale remunerațiile acordate ucenicilor ce desfășoară practică în</i>	Nu se acceptă. Excluderea completă de la impozitul pe venit și de la contribuțiile sociale și medicale a remunerațiilor ucenicilor din învățământul dual poate crea un precedent de erodare a bazei de contribuții sociale și o inechitate de

			întreprinderi în baza programelor de învățământ dual. Argument: - Învățământul dual reprezintă principala sursă de formare practică pentru tineri și răspunde direct necesităților pieței muncii. - Întreprinderile suportă costuri suplimentare pentru instruire, mentorat și resurse tehnice. - Scutirea fiscală reduce povara financiară și stimulează participarea companiilor în programele duale, contribuind la integrarea profesională a tinerilor. Text propus: „Remunerațiile acordate ucenicilor încadrați în programe de învățământ dual sunt scutite de impozitul pe venit, contribuțiile de asigurări sociale și contribuțiile de asigurări medicale, pe durata desfășurării activității practice.” Impact: - Creșterea atractivității programelor duale pentru întreprinderi. - Extinderea numărului de tineri formați și integrați pe piața muncii. - Cost bugetar redus, cu efecte economice pozitive pe termen mediu.	tratament față de alte forme de muncă remunerată, în condițiile în care ucenicii prestează activitate în beneficiul economic al întreprinderilor și primesc o compensație, astfel încât scutirea integrală ar putea stimula înlocuirea raporturilor de muncă standard cu forme de ucenicie motivate fiscal, afectând sustenabilitatea sistemului de asigurări sociale și medicale și generând distorsiuni pe piața muncii.
		Primăria Chișinău	În cazul bugetului municipal Chișinău, defalcările de la IVPF colectat pe teritoriul municipiului, în cuantum de 50%, reprezintă una dintre principalele surse de venit ale bugetului municipal. Pentru anul 2026, această sursă este planificată în sumă de circa 3,29 miliarde lei și constituie aproximativ 34% din totalul veniturilor bugetului municipal. Potrivit notei informative la proiect, impactul estimat al revizuirii mecanismului de impozitare a	Se acceptă , decizia a fost amânată.

			veniturilor persoanelor fizice este de circa 2,7 miliarde lei la nivel național, ceea ce reprezintă o diminuare de aproximativ 24,96% a încasărilor din IVPF, raportat la încasările planificate pentru anul 2026, în sumă de circa 10,8 miliarde lei. Prin aplicarea diminuării de 24,96% asupra încasărilor planificate din IVPF pentru municipiul Chișinău, pierderea estimativă pentru bugetul municipal ar constitui aproximativ 822,3 milioane lei, iar pentru anul 2027 aceasta ar putea ajunge la circa 900,0 milioane lei. Având în vedere că aceste calcule au fost efectuate prin raportare la indicatorii anului 2026 și la impactul indicat în nota informativă, <i>solicităm Ministerului Finanțelor prezentarea calculului oficial privind impactul financiar al măsurilor propuse asupra bugetului municipal</i> Chișinău și asupra bugetelor celor 18 unități administrativ-teritoriale din componența municipiului Chișinău, pentru anul 2027, ca urmare a implementării modificărilor propuse. Aceste informații sunt necesare pentru evaluarea efectelor reale ale proiectului asupra veniturilor locale și asupra capacității autorităților publice locale de a finanța serviciile publice și proiectele de dezvoltare. Totodată, proiectul nu prevede un mecanism de compensare a pierderilor suportate de autoritățile publice locale. În acest context, considerăm necesară includerea în politica bugetară pentru anul 2027 a unui mecanism de compensare a acestor pierderi, fie prin transferuri cu destinație generală, fie prin majorarea cotei defalcărilor din IVPF, fie printr-un alt mecanism	

			prevăzut de legislația privind finanțele publice locale.	
		Igor Profire	Ministerul Finanțelor pregătește cea mai amplă reformă a modului de impozitare a salariilor din ultimii ani. As dori pina la punerea in aplicare acestor modificari si fie analizat foarte bine atit cu angatorii (care au angati oficiali , neoficial si angajati oficial per salariu minim) si angajati (ce asteptari au, sau de ce nu doresc sau nu pot sa aiba un salariu oficial deplin). Se presupune ca eu ca angajat voi avea un plus la salariu de 200-300lei/luna care va merge doar in produse de import in loc de educatie, sanatate.. are sens aceste modificare? Ajutor la contor la factura de gaz pentru a sustine consumul de import ? Mai bine sa nu am acesti 200 de lei dar sistemul sa functioneze. Nu are sens sa maresti salariu cind nu verificam pe ce sunt cheltuiti (doar intri in grup de gradinita scoli, recete sau indreptari la medici privati..etc tot este simplu si usor de gasit dar nu inteleg de ce nu se rezolva). Pot sa am un salariu oficial nu mare daca se cer bani in tot sistemul. Indiferent de salariu care il are un angajat el oricum cauta si alte venituri. Propun ca sa fie revazut impozit pe venit de 7%, față de 12%, imi pare ca vor avea de cistigat angajatii cu salariile mari. Ar fi fi bine acest prag sa fii pina la un venit de 40000lei/luna. Prima de asigurare medicală obligatorie va fi redusă de la 9% la 7% - sustin si ar fi bine sa fie limita - suma pentru asigurare sa fie 7% - dar nu mai mult de 25000lei anual (oricum medici nu sunt, specialisti nu sunt si mergem cu copii la privat si achitam).	Se acceptă , decizia a fost amânată.

			Mai bine sa fie o viza la specialist cu plata de cit gratuit pe foaie si 9% din salariu. Daca o sa gasiti un raspuns la intrebarea: de ce un chelner, un mecanic, un florist, un constructor ... prefera salariu in plic sau jumate in plic, atunci toate modificari propuse o sa aiba un succes. Nu poate un angajator sa vina in Mercedes la lucru si sa iti zica sa stai pe salariu minim oficial ca in viziunea lui nu are sens sa achiti taxe la stat, ca oricum nu anjuge, nu iti trebuie, cine ajunge la pensie...? Pina ce angajatorii nu vor constientiza ca este o regula si aici poti activa in orice domeniu doar dupa aceste reguli fara paranteze nu vor fi soluti si nu vor fi succese. Din cite cunosc o parte din angajati doresc si solicita salariu oficial fiindca doresc un credit si asta functioneaza. Ar fi foarte bine daca sar limita accesul la servicii produse cu banii cash, in general nu mai mult de 1500euro pe contract dar si bancile si nu perceapa comisioane. Din 2027, acestea vor fi unificate la 21% și vor fi transferate în sarcina salariatului - doar si doar daca prin lege salariu va creste. Legea nu trebuie sa aiba interpretari. Trebuie sa fie simplu si pentru toti. Din cite cunosc nimeni nu se gindeste la pensie, care este speranta de viata a unui barbat ? citi ani profita de aceasta pensie ? dar pentru o mama care sa daruiasca 2 copii acestui stat cu greu se integreaza in cimpul muncii ca fuge de colo in colo, casa familie si angajatorul cu salariu de 5000 lei ca el nu vrea taxe ?	

			Cind o mama are un salariu deplin si primeste 1500lei pentru ingrijirea unui copil eu ca stat ma duc si intreb angajatorul care este problema, imi iau grija acestei persoane. Cea mai mare resursa al statului sunt oameni care aloca timp undeva la munca, atunci reformele trebuie ginditi foarte bine. 1. Asigurare medicala nu mai mult de suma 25000lei anual. 2. Combaterea coruptie si mitei in toate institutiile. 3. Propun ca sa fie revazut impozit pe venit de 7%, față de 12% dar limitarea pina la un venit 40000lei/luna.(uitati ce este IT parc... ce salarii au fost si ce salarii sunt.. in acest domeniu trebuia sa aiba acces doar companiile ce pot oferi un salariu net de la 1000euro, vin in RM nu ca este ieftin si relatii dar pentru este valoare) 4. Consultare cu angajatorii si angajatii foarte minutios acestor modificare fiindca nu o sa le modificam in fiecare luna dar unul fara altul nu va avea succesul scontat. 5. Nu salut o marire de salariu de citeva sute de lei daca un angajat considera care considera ok 3000euro pentru o vacanta in Turcia, un iphone (si cu ajutor la contor) si considera exagerat cind achita un electric, sau un angajator care prefera un elecetric fara cec pentru a achita mai putin. Mai bine pastram 12% dar eu ca stat investesc in programe de educatie financiare. 6. Nu permanent se cere o micsorare de taxe dar sisteme si institutii care lucreaza.	
		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	Un element central al proiectului îl constituie revizuirea mecanismului de impozitare a veniturilor salariale și a modului de finanțare a sistemului	Notă , decizia a fost amânată.

			public de asigurări sociale, inclusiv prin transferarea obligației de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii de la angajator la salariat și instituirea unei cote unice de contribuții de 21%. În acest context, se consideră necesară completarea Notei de fundamentare cu o analiză detaliată a impactului financiar al măsurilor propuse atât asupra veniturilor nete ale salariaților, cât și asupra cheltuielilor de personal suportate de angajatori. În special, urmează a fi evaluate efectele transferării obligației de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale asupra diferitelor categorii de salariați, inclusiv în ipoteza în care salariile brute nu vor fi ajustate corespunzător. Se atrage atenția că, în lipsa unei majorări a salariului brut cu cuantumul contribuțiilor care, în prezent, sunt suportate de angajator, există riscul diminuării veniturilor nete ale angajaților, chiar și în condițiile reducerii cotei impozitului pe venit și a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală. În consecință, pentru menținerea salariului net cel puțin la nivelul actual, angajatorii ar urma să ajusteze salariile brute, majorare care ar avea preponderent un caracter tehnic, determinat de noul mecanism de repartizare a obligațiilor fiscale și nu neapărat de o creștere reală a remunerației salariaților. Prin urmare, se recomandă prezentarea unor calcule și scenarii comparative detaliate privind impactul modificărilor propuse asupra salariului net pentru diferite categorii de salariați, precum și asupra cheltuielilor de personal ale angajatorilor, inclusiv ale autorităților și instituțiilor publice finanțate din buget.	

			Mai mult, în contextul prevederilor art. XXIV alin. (3), autorul a instituit obligația angajatorului de a asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de transferul contribuțiilor sociale obligatorii de la angajator către salariat. Consecutiv, proiectul de lege nu reglementează mecanismele juridice și instituționale necesare pentru asigurarea aplicării efective a acestei obligații. Astfel, nu sunt prevăzute modalitățile de verificare a respectării obligației de ajustare a salariului brut, autoritățile competente responsabile de monitorizarea și controlul implementării acesteia, procedurile de constatare a eventualelor încălcări, precum și sancțiunile aplicabile în cazul neexecutării obligației de către angajator. În lipsa unor instrumente clare de implementare, există riscul ca garanția instituită prin art. XXIV alin. (3) să rămână una declarativă, fără posibilitatea asigurării respectării uniforme a acesteia în practică. Totodată, lipsa unor mecanisme de control poate genera incertitudini atât pentru angajatori, cât și pentru salariați, precum și dificultăți în soluționarea eventualelor litigii de muncă legate de determinarea și menținerea cuantumului salariului net. În acest context, considerăm necesară completarea proiectului cu prevederi care să stabilească expres mecanismele de monitorizare și control al respectării obligației prevăzute la art. XXIV alin. (3), competențele autorităților responsabile, precum și răspunderea	

			aplicabilă în cazul nerespectării acesteia. Clarificarea acestor aspecte este necesară pentru a asigura aplicarea uniformă a noilor reglementări, prevenirea eventualelor litigii de muncă și menținerea încrederii cetățenilor în sistemul de asigurări sociale.	
		Federația Sindicală „Sănătatea”	La prima vedere reducerea cotei primei de asigurare medicală de la 9% la 7% pe care o achită salariații pare o reducere pentru salariați. Însă, în contextul în care cota redusă de 7% se va aplica la salariul brut ajustat în contextul transferului obligativității achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii de la angajator la salariat, salariații nu vor achita de facto o sumă absolută mai mică decât actualmente. Respectiv, în contextul reducerii cotei, oricum povara asigurărilor medicale rămâne exclusiv pe seama salariaților care achită polița în formă de contribuție procentuală de la salariu și alte recompense. Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova consideră că, în contextul transferului obligativității achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii de la angajator la salariat, plățile pentru asigurările medicale (polița medicală) ar trebui să fie realizată conform unui model contributiv comun între salariați și angajator (7% salariați + 7% angajatorii). Important de menționat este exemplul altor state, inclusiv europene: - Austria – model contributiv comun proporțional: 3,78% achitate de angajator și 3,87% achitate de salariați; - Cehia - model contributiv comun dar prioritar pus pe seama angajatorului:	Se acceptă, decizia a fost amânată.

			9% achitate de angajator și 4,5% achitate de salariați; - Germania, Bulgaria, Slovacia – contribuțiile de sănătate sunt împărțite între angajator și salariați; - Franța, Belgia, Italia, Spania – serviciile de sănătate a cetățenilor sunt finanțate prin contribuții sociale consistente, cu contribuții importante ale angajatorului. În urma calculelor brute realizate în baza rapoartelor privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2025, estimativ după implementarea cotei de 7% pentru asigurarea medicală, principala componentă a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală – sumele provenite din plata primei de asigurare medicală achitată de salariați – se va reduce cu 3,6% (circa 338 mil. lei). Având în vedere această reducere a fondurilor, nu este expus și argumentat prin calcule din ce surse se vor compensa aceste diferențe astfel încât să se asigure finanțarea suficientă a sistemului de sănătate.	
		Moldova Fruct	Blocarea investițiilor structurale prin eliminarea dreptului de restituire a TVA pentru soldurile istorice acumulate și eliminarea facilităților de capital (Dispozițiile Tranzitorii și Titlul III din Codul Fiscal) <i>Consecințe economice:</i> Această barieră aplicată restrictiv constituie o decapitalizare mascată a sectorului hortic. Producătorii agricoli care au realizat investiții masive în perioada 2022–2026 pentru înființarea de livezi super intensive, sisteme de irigare și linii de sortare dețin în conturi solduri uriașe de TVA acumulat. Prin refuzul de a include acest sold istoric în noul sistem de restituire cash, statul confiscă	Nu se acceptă, proiectul nu restricționează dreptul de recuperare a TVA istoric.

			de facto lichiditățile companiilor, obligându-le să le stingă exclusiv prin livrări viitoare. Mai mult, eliminarea facilității pentru mijloacele fixe aduse ca aport în capitalul social blochează fuziunile, asocierile și atragerea de noi investitori sau fondatori în SRL-urile agricole, majorând costul inițial de capitalizare cu 20%. Cerem modificarea dispozițiilor tranzitorii prin extinderea explicită a dreptului de restituire cash și pentru soldurile valorice de TVA acumulate istoric de producătorii agricoli în perioada fiscală 2022–2026, ca urmare a investițiilor masive efectuate în infrastructura multianuală.	
		Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Predictibilitatea și securitatea juridică — condiția oricărei investiții Decizia de a aloca capital într-o jurisdicție nu se ia în funcție de cota unui impozit la un moment dat, ci în funcție de încrederea că respectiva cotă, baza de impunere și modul de administrare nu se vor schimba imprevizibil pe durata de viață a investiției. Din această perspectivă, ne preocupă faptul că o parte importantă a proiectului introduce concepte fiscale noi — „profit distribuit”, „cheltuieli neeligibile”, „beneficii monetare și nemonetare”, „fond anual de retribuire a muncii” — fără a le însoți de definiții suficiente de clare și de exemple de aplicare. În lipsa acestora, riscul interpretării este transferat, în practică, către contribuabil, care poate fi expus recalificărilor fiscale, obligațiilor suplimentare și sancțiunilor chiar și atunci când acționează cu bunăcredință, pe baza unei interpretări rezonabile a legii. Ne îngrijorează, de asemenea, termenul de consultare scurt în raport cu volumul și impactul	Se acceptă, decizia a fost amânată.

			proiectului. Pentru un act normativ de o asemenea complexitate, care reaşază mecanisme fiscale fundamentale, intervalul efectiv pus la dispoziția mediului de afaceri nu permite o analiză aprofundată și o evaluare a tuturor consecințelor practice. Un proces de consultare adecvat nu este o formalitate, ci o garanție a calității normei. Pentru a transforma acest proiect într-un cadru cu adevărat aplicabil, recomandăm completarea notei de fundamentare cu exemple concrete de calcul „înainte/după”, pe scenarii reprezentative — profit reinvestit, profit distribuit, pierderi fiscale reportate, tranzacții intra-grup, salariați cu venituri și situații familiale diferite. Recomandăm, totodată, examinarea posibilității ca, pentru o perioadă de tranziție, noul regim de impozitare a persoanelor juridice să poată fi aplicat ca alternativă la cel actual, astfel încât companiile să poată planifica trecerea fără costuri repetate de adaptare. Solicităm clarificarea expresă a noilor concepte fiscale înainte de avansarea proiectului, completarea notei de fundamentare cu exemple practice de calcul și acordarea unui interval rezonabil de consultare și de tranziție.	
		Berjan Iuliana	Regimul microîntreprinderilor (4% din cifra de afaceri) este menționat ca urmând a fi eliminat, dar fără un calendar, lăsând ~30.000 de microîntreprinderi în incertitudine Un SRL cu CA de 500.000 lei/an, impozitat la 4% = 20.000 lei, va trece la regimul general cu profit distribuit impozitat la 15% – sarcina fiscală poate crește la 30.000–60.000 lei în funcție de marja de profit.	Se acceptă , decizia de modificare a regimului a fost amânată.
		Berjan Iuliana	Obligația angajatorilor de a ajusta salariile brute la costul total nu este	Se acceptă , decizia de modificare a regimului a fost amânată.

			însoțită de sancțiuni pentru nerespectare, creând asimetrie între angajatori complianți și necomplianți. Un angajat cu salariu brut actual de 20.000 lei (cost total angajator ~25.000 lei cu contribuțiile patronale) ar trebui să primească brut ajustat = 25.000 lei. Un angajator neconform care nu ajustează și reține contribuțiile din 20.000 lei creează un prejudiciu direct angajatului.	
		Berjan Iuliana	Modificarea formulei salariale (brut=total) afectează baza de calcul a pensiei viitoare, dar nu există prevederi care să garanteze că CNAS actualizează punctele de pensie acumulate anterior. Un angajat cu vechime de 15 ani, ale cărui contribuții la pensie au fost calculate pe salariul brut 'vechi', va suferi o reducere a punctajului de pensie dacă recalcularea nu este retroactivă.	Se acceptă , decizia de modificare a regimului a fost amânată.
		Berjan Iuliana	CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI Analiza celor 50 de lacune identificate în proiectul de lege privind politica fiscală 2027 relevă că, deși reforma urmărește obiective legitime de simplificare și aliniere la standardele europene, implementarea sa prezintă riscuri sistemice semnificative care pot genera prejudicii directe contribuabililor – atât persoane fizice, cât și juridice. 3.1 Principalele vulnerabilități sistemice 1. Abrogarea scutirilor personale (art.33–35) fără norme de tranziție clare pentru 2027 generează incertitudine pentru toți angajații și angajatorii în privința calculului lunar al impozitului pe venit și al obligațiilor de reținere la sursă. 2. Noul mecanism profit distribuit (15%) vs. profit reinvestit (0%) nu	Se acceptă , decizia de modificare a regimului a fost amânată.

			prevede reguli anti-abuz (anti-avoidance), expunând bugetul de stat la optimizare fiscală agresivă prin menținerea artificială a profitului nedistribuit și remunerarea acționarilor prin alte instrumente. 3. Eliminarea cotelor reduse TVA în 3 etape fără mecanisme compensatorii legal garantate (nu prin hotărâre de Guvern discreționară) creează incertitudine pentru familiile vulnerabile și pentru operatorii economici din sectoarele afectate. 4. Extinderea regimului freelance (antreprenor independent) la orice domeniu fără criterii clare de delimitare față de relația de muncă salarială poate transforma această facilitare într-un mecanism de evaziune a contribuțiilor sociale obligatorii. 5. Instabilitatea legislativă pe 2026–2028 (3 etape de implementare + elaborarea unui Nou Cod Fiscal) afectează predictibilitatea fiscală și descurajează investițiile pe termen mediu. Reformele fiscale propuse au potențialul de a moderniza sistemul fiscal moldovenesc și de a-l alinia la standardele europene. Cu toate acestea, viteza de implementare, absența normelor de tranziție detaliate și incertitudinea generată de coexistența mai multor regimuri fiscale pe parcursul anilor 2026–2028 reprezintă riscuri reale pentru mediul de afaceri și pentru cetățeni. Contribuabilii – atât persoanele fizice, cât și cele juridice – trebuie să monitorizeze activ evoluția legislativă, să solicite clarificări prin mecanismele de consultare publică (disponibile până la 19 iunie 2026) și să își actualizeze planificarea fiscală în funcție de fiecare	

			etapă de implementare. Angajarea unui consultant fiscal specializat este recomandată pentru entitățile cu expunere ridicată la modificările din categoriile TVA, impozit pe profit și regimuri speciale.	
Probleme legate de TVA la import pentru mărfurile străine destinate consumului, prelucrării și utilizării în zonele libere		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Inconsecvențe menționate generează situații contradictorii în care mărfurile străine introduse în zona economică liberă sau PILG și utilizate pentru consum, creare de mijloace fixe sau folosire în activitatea operațională, pe de o parte, în conformitate cu noul Cod vamal, nu beneficiază de regim vamal de zonă liberă și urmează a fi puse în libera circulație cu aplicarea drepturilor de import, inclusiv TVA la import sau TVA pentru import de servicii, iar pe de altă parte, în conformitate cu Codul fiscal, sunt scutite de TVA (art. 104 (i)). Totodată, conceptul teritorial de aplicare a TVA în ZEL și PILG, pe care se bazează Codul fiscal, nu prevede dreptul de a deduce TVA achitat la import, care rezultă în prezent din Codul vamal. Opțiunea Guvernului pentru prevalența regimului stabilit de noul Cod Vamal, fără să ajusteze corespunzător Codul fiscal, va genera probleme semnificative legate de imposibilitatea deducerii TVA astfel aplicat, expunând plătitorii unor costuri fiscale nejustificate. Probleme legate de TVA aplicat mărfurilor autohtone în zonele libere În cadrul reglementării zonelor libere din noul Cod vamal, mărfurile autohtone, în mod normal, nu beneficiază de un tratament vamal special și sunt tratate ca și cum nu s-ar afla într-o zonă liberă. Cu toate acestea, Codul fiscal continuă să trateze livrările de mărfuri autohtone către	Nu se acceptă Regimul fiscal aplicat mărfurilor introduse în zonă este reglementat de art.104 din Cod.

			zonele libere (ZEL; PILG) ca fiind scutite de TVA. Dacă Codul fiscal rămâne neschimbat, această scutire de TVA nu va avea un impact negativ asupra rezidenților ZEL și PILG care aplică noul regim vamal în zonele libere. Totodată reieșind din faptul că Ministerul Finanțelor susține (chiar dacă neformal) poziția conform căreia Codul fiscal trebuie aplicat în coroborare cu noul Cod vamal, iar acesta ar trebui să prevaleze, abordarea viitoare a scutirilor actuale prevăzute de Codul fiscal este incertă. În eventualitatea aplicării TVA la livrările autohtone în zonele libere, , contribuabilul nu va putea deduce TVA achitată aferentă acestor achiziții, deoarece Codul fiscal nu prevede în prezent un asemenea drept de deducere. Probleme de deductibilitate a TVA pentru livrările în interiorul zonei libere În prezent, conform Codului fiscal, livrările efectuate în interiorul zonelor libere (ZEL; PILG) nu sunt obiect de impozitare cu TVA (art. 95alin. (2)). Având în vedere și faptul că regimul aplicabil zonelor libere până în 2024 prevedea atât scutirea de TVA a importurilor de mărfuri străine în aceste zone, cât și a achizițiilor de către rezidenții zonelor libere a mărfurilor autohtone, Codul fiscal nu conține prevederi care să acorde rezidenților zonelor libere dreptul la deducerea TVA aferente livrărilor din cadrul zonelor libere. În regimul anterior al zonelor libere, un asemenea drept de deducere nici nu avea sens. Dacă însă Codul fiscal rămâne neschimbat, iar modificările noului Cod Vamal sunt aplicate și prevalează, TVA va fi perceput pentru mărfurile străine și	

			autohtone utilizate pentru consum, prelucrare și utilizare în zonele liberă, dar nu va fi deductibil. Acest lucru impune o povară financiară nejustificată asupra rezidenților IFPG și creează o distorsiune majoră în tratamentul TVA. Modificările necesare ale Codului fiscal Pentru a alinia Codul fiscal la noul Cod vamal și a asigura un tratament TVA just pentru rezidenții zonelor libere vizați de noul regim introdus de noul Cod vamal, se propune introducerea în Codul fiscal a următoarelor modificări: • Completarea art. 103 („Scutirea de T.V.A.” cu un nou punct: „mărfurile străine livrate, consumate sau utilizate într-o zonă liberă, în scopul livrării de servicii în zona liberă legate de mărfurile aflate sub regimul vamal de zonă liberă.” • Art. 102 (Deducerea sumei T.V.A. pentru mărfurile, serviciile procurate) alin. (5) în primul subalineat, după sintagma „cu art. 95 alin. (2) lit.” se va completa cu textul ”a)”, iar în al doilea subalineat textul „a) și” se va exclude. Aceste modificări vor permite deducerea TVA achitate (urmare a aplicării reglementărilor noului Cod vamal) pentru achiziția de către rezidenții zonelor libere a mărfurilor și serviciilor folosite apoi pentru livrări din interiorul zonelor libere care nu sunt supuse TVA în virtutea art. 95 alin. (2) a) al Codului fiscal, fapt pentru care este nevoie de a prevedea un drept special de deductibilitate a TVA pentru valorile și serviciile procurate. De asemenea, în conformitate cu articolul 169 (b) al Directivei, persoanele impozabile au dreptul de a deduce din valoarea TVA pe care are obligația de a o plăti pentru bunurile și	

			serviciile procurate, în măsura în care bunurile și serviciile sunt utilizate pentru operațiuni scutite de TVA în temeiul articolelor 156 și 160 ale Directivei. Raționamentul din spatele acestor scutiri și drepturi speciale de deducere este că regimul de zonă liberă vizează în principal mărfuri în comerț internațional, care sunt curățate de taxele indirecte interne. Prin urmare, legislația ar trebui să asigure că contribuabilii naționali care desfășoară tranzacții cu bunuri în zonele libere nu sunt suportă costuri nejustificate legate de TVA.	
Cotele TVA aplicabile bunurilor și serviciilor esențiale (energie electrică și medicamente)		ACAP	Susținem abordarea unei eventuale majorări a TVA exclusiv în mod gradual și în baza unor analize de impact economic și social. Totodată, considerăm oportună menținerea unui tratament fiscal favorabil pentru bunurile și serviciile esențiale, în special pentru medicamente și energie electrică. În Uniunea Europeană, deși Directiva TVA stabilește o cotă standard minimă de 15%, statele membre dispun de posibilitatea aplicării unor cote reduse sau foarte reduse pentru anumite bunuri de interes social. În cazul medicamentelor, majoritatea statelor membre aplică cote reduse de TVA (România – 9%, Polonia – 8%, Franța – 2,1% sau 5,5%, Germania – 7%, Spania – 4%), acestea fiind considerate bunuri esențiale, iar fiscalitatea redusă contribuind la accesibilitatea tratamentelor medicale. În domeniul energiei electrice, în urma crizei energetice din perioada 2022–2024, numeroase state europene au redus temporar sau permanent TVA aplicabilă (România – 5% pentru anumite categorii de consumatori, Spania – până la 5%, Irlanda – 9%, Luxemburg – 8%, Belgia – 6%),	Se acceptă în redacția propusă de autor

			utilizând TVA ca instrument de protecție socială și de atenuare a presiunilor inflaționiste. În acest context, considerăm că tendința europeană nu este orientată spre majorarea abruptă a TVA pentru bunurile esențiale, ci spre utilizarea acesteia ca instrument de susținere a populației și de limitare a impactului inflației asupra consumatorilor. Prin urmare, orice ajustare a cotelor reduse de TVA ar trebui implementată etapizat, cu evaluarea prealabilă a impactului asupra populației și mediului de afaceri.	
Facilatea privind profitul reinvestit / impozitul amânat		ACAP	Se recomandă instituirea unui mecanism care să permită aplicarea facilității privind profitul reinvestit inclusiv în situațiile în care contribuabilul nu a bifat opțiunea respectivă în declarația VEN12, dar sunt îndeplinite condițiile de fond prevăzute de legislație. Totodată, experiența practică a demonstrat existența unor interpretări diferite privind utilizarea profitului contabil sau a profitului fiscal ca bază de calcul a facilității. Considerăm necesară clarificarea expresă a acestor aspecte pentru a evita litigii și practici neuniforme.	Nu se acceptă. Introducerea posibilității de aplicare a facilității pentru profit reinvestit în lipsa exercitării opțiunii prin declarația VEN12 ar afecta principiul securității juridice și al conformării declarative, întrucât opțiunea fiscală exprimată prin declarație reprezintă un element esențial al mecanismului de administrare și control, iar acceptarea aplicării retroactive pe baza verificării ex-post a condițiilor de fond ar spori incertitudinea fiscală și sarcina administrativă a autorității fiscale; în plus, utilizarea strictă a profitului fiscal ca bază de calcul este deja determinată de logica sistemului de impozitare pe venit și asigură coerență și comparabilitate, în timp ce extinderea sau flexibilizarea interpretării ar putea genera riscuri de optimizare fiscală și litigii suplimentare, mai degrabă decât să le reducă.
Impozitarea progresivă a persoanelor fizice		ACAP	Având în vedere că Republica Moldova a aplicat anterior un sistem progresiv de impozitare a persoanelor fizice, considerăm oportună prezentarea unei evaluări a rezultatelor obținute și a impactului preconizat al noilor măsuri asupra conformării	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului respectiv.

			fiscale, economiei informale și muncii nedeclarate. În lipsa unei astfel de analize, este dificil de evaluat dacă noul mecanism va conduce la atingerea obiectivelor urmărite.	
Impozitarea veniturilor salariale		ACAP	Analiza proiectului indică faptul că pentru anumite categorii de contribuabili nu se modifică doar cota de impozitare, ci și baza asupra căreia aceasta se aplică. Astfel, impozitul urmează să fie calculat asupra unei baze mai largi, concomitent cu majorarea cotei de la 12% la 15%. Considerăm necesară publicarea unor simulări și analize de impact care să permită evaluarea efectelor reale asupra contribuabililor, pieței muncii și competitivității economiei. În același timp, măsurile destinate impozitării suplimentare a persoanelor cu venituri ridicate trebuie calibrate astfel încât să nu descurajeze inițiativa antreprenorială și investițiile.	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului respectiv.
Modificarea mecanismului de salarizare asupra costului forței de muncă în sectorul vitivinicol va conduce la o majorare semnificativă și permanentă a costului forței de muncă suportat de angajator. Revizuirea prevederilor privind regimul fiscal aplicabil muncii sezoniere și zilierilor și stabilirea ca toate cheltuielile efectuate de fermieri pentru hrana, tichetele de masă și transportul zilierilor (conform Legii nr. 22/2018) să fie deductibile în proporție de 100%, fără a fi incluse în plafonul restrictiv de 10% din fondul de salarizare al personalului permanent.		I.P. „Oficiul Național al Viei și Vinului”	Specificul sectorului vitivinicol constă în utilizarea intensivă a forței de muncă pe parcursul întregului ciclu de producție. Lucrările de tăiere, legare, copilit, desfrunzire, dirijare a lăstarilor, întreținere a plantațiilor, recoltare și sortare a strugurilor nu pot fi mecanizate integral și depind, în mare măsură, de disponibilitatea forței de muncă calificate și sezoniere. Prin urmare, cheltuielile cu personalul reprezintă una dintre cele mai importante componente ale costului de producție în viticultură. Din punct de vedere juridic, proiectul modifică mecanismul de calcul și repartizare a obligațiilor fiscale aferente salariului. Din punct de vedere economic însă, efectul final va fi suportat de angajator. În condițiile actuale ale pieței muncii, producătorii agricoli nu dispun de posibilitatea reală de a diminua venitul	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului respectiv.

			net al angajaților, întrucât sectorul se confruntă deja cu un deficit accentuat de forță de muncă, determinat de migrația populației active și de concurența exercitată de piețele muncii din statele Uniunii Europene. În aceste condiții, pentru menținerea actualului nivel al salariilor nete și pentru evitarea pierderii personalului calificat, angajatorii vor fi obligați să majoreze salariile brute, astfel încât diminuarea veniturilor angajaților să fie compensată din resursele proprii ale întreprinderii. Simulările financiare efectuate asupra mecanismului propus (conform Anexei) demonstrează că menținerea aceluiași nivel al salariului net determină majorarea costului salarial suportat de angajator pentru fiecare salariat. Raportat la structura unei exploatații viticole medii, impactul anual al acestei modificări este semnificativ și conduce la diminuarea directă a resurselor financiare disponibile pentru investiții. În cazul unei exploatații cu 50–100 de salariați permanenți, majorarea costurilor salariale poate reprezenta echivalentul investițiilor necesare pentru înființarea mai multor hectare de plantații viticole noi sau pentru achiziționarea utilajelor agricole moderne. Astfel, resursele care, în mod normal, ar fi fost orientate către dezvoltare, vor fi utilizate pentru acoperirea costurilor suplimentare generate de modificarea mecanismului fiscal. Impactul este și mai accentuat în cazul muncii sezoniere, proiectul stabilește eliminarea facilităților tarifare specifice și impunerea obligației de plată a cotei de 21% Contribuții de Asigurări Sociale (BASS) direct pe veniturile generate de aceștia. Sectorul vitivinicol utilizează	

			anual un număr semnificativ de zile pentru executarea lucrărilor în plantații și pentru recoltarea strugurilor, iar întreaga povară fiscală de 21% va fi suportată integral de către producător. Modificarea regimului aplicabil acestor categorii de lucrători, coroborată cu obligațiile suplimentare de evidență și raportare, va conduce atât la majorarea costurilor directe cu forța de muncă, cât și la creșterea costurilor administrative suportate de întreprinderi. În practică, numeroși producători vor fi nevoiți să angajeze personal administrativ suplimentar sau să contracteze servicii externe pentru administrarea noilor obligații fiscale și de raportare, costuri care nu generează valoare economică și nu contribuie la sporirea productivității întreprinderii. În consecință, modificarea mecanismului de salarizare produce un efect economic dublu: pe de o parte, majorează costul direct al forței de muncă, iar pe de altă parte, generează costuri 3 administrative suplimentare, diminuând capacitatea investițională a producătorilor și competitivitatea sectorului. În opinia sectorului vitivinicol, simplificarea administrării fiscale nu trebuie să conducă la transferarea indirectă a poverii financiare asupra angajatorilor. Din acest motiv, solicităm reexaminarea mecanismului propus și realizarea unei evaluări sectoriale de impact, astfel încât obiectivul de simplificare fiscală să fie atins fără majorarea costurilor de producție. Totodată, Proiectul de lege prevede Modificarea art. 24 din Codul fiscal și respectiv limitarea deductibilității cheltuielilor pentru transportul și alimentația salariaților, stagiarilor și zilierilor la plafonul de 10% din fondul anual de retribuire a	

			muncii, iar depășirea acestuia va fi supusă impozitării. În sectorul vitivinicol, această măsură nu reflectă specificul activităților sezoniere. Exploatațiile viticole utilizează un număr redus de angajați permanenți, însă în perioada recoltării angajează un număr semnificativ de zilieri, cărora, din considerente organizatorice și de securitate a muncii, le sunt asigurate transportul și alimentația pe durata lucrărilor. Raportarea acestor cheltuieli la fondul anual de salarizare al personalului permanent conduce la epuizarea rapidă a plafonului de 10%, iar cheltuielile necesare desfășurării campaniei de recoltare devin nedeductibile, majorând artificial costul de producție. Astfel, sectorul vitivinicol solicită reexaminarea acestei prevederi și instituirea unui regim fiscal adaptat specificului agriculturii sezoniere, astfel încât cheltuielile pentru transportul și alimentația zilierilor să fie recunoscute integral ca cheltuieli aferente procesului de producție.	
Stimularea mediului de afaceri		ACAP	Considerăm necesară prezentarea mai detaliată a mecanismelor prin care modificările propuse vor contribui efectiv la stimularea investițiilor, creșterea productivității și dezvoltarea mediului de afaceri. În forma actuală, anumite măsuri sunt percepute predominant ca instrumente de creștere a veniturilor bugetare, fără a fi suficient evidențiate beneficiile economice pentru contribuabili și investitori.	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului respectiv.
Impozitarea câștigurilor de capital aferente locuinței de bază		ACAP	Considerăm necesară o analiză suplimentară a mecanismului propus din perspectiva echității fiscale. Ar putea fi examinată oportunitatea diferențierii între tranzacțiile ocazionale realizate de persoane fizice și activitățile desfășurate în mod	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului respectiv.

			repetat cu caracter investițional sau speculativ. O astfel de abordare ar permite o mai bună corelare între sarcina fiscală și caracterul economic al activității desfășurate.	
Reducerea numărului de regimuri fiscale și reforma SIMM			Simplificarea sistemului fiscal reprezintă un obiectiv legitim. Totuși, considerăm că impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii necesită o analiză suplimentară. Un număr semnificativ de contribuabili utilizează regimul SIMM nu pentru optimizare fiscală, ci ca mecanism de susținere a activităților economice cu marje reduse de profitabilitate. Eliminarea unor regimuri fiscale fără soluții alternative adecvate poate conduce la creșterea costurilor de conformare, la migrarea către alte forme de organizare și la amplificarea riscului de reîncadrare a relațiilor de muncă. Totodată, o creștere abruptă a sarcinii fiscale efective poate afecta negativ dezvoltarea clasei de mijloc și a întreprinderilor aflate în faze incipiente de dezvoltare.	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului respectiv.
Fundamentarea economică a reformei fiscale		ACAP	Considerăm oportună prezentarea analizelor economice și a calculelor care au stat la baza stabilirii noilor cote de impozitare, inclusiv a cotei de 15%. În același timp, apreciem că discuțiile privind consolidarea veniturilor bugetare trebuie însoțite și de o analiză a eficienței cheltuielilor publice, a costurilor administrative și a oportunităților de optimizare a cheltuielilor bugetare. O reformă fiscală sustenabilă trebuie să urmărească atât eficientizarea colectării veniturilor, cât și utilizarea eficientă a resurselor publice.	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului respectiv.
Definiția noțiunii de „royalty”	Mentținerea definiției actuale a redevențelor (royalties) și a tratamentului fiscal aferent.	ACAP	Considerăm necesară revizuirea și actualizarea definiției noțiunii de „royalty” pentru a reflecta realitățile actuale ale economiei digitale și ale	Nota , proiectul de lege nu prevede modificări a noțiunii de „royalty”

			industrii creative. În practică, această noțiune este frecvent utilizată pentru remunerarea actorilor, bloggerilor, influencerilor, creatorilor de conținut, artiștilor voice-over și altor persoane implicate în campanii publicitare. În numeroase situații, doar o parte din remunerație reprezintă contraprestație pentru utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală, restul având natura unor servicii. O delimitare clară între redevențe și servicii ar reduce riscurile de interpretare și aplicare neuniformă a legislației fiscale. remunerație reprezintă contraprestație pentru utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală, restul având natura unor servicii. O delimitare clară între redevențe și servicii ar reduce riscurile de interpretare și aplicare neuniformă a legislației fiscale. tuală, restul având natura unor servicii. O delimitare clară între redevențe și servicii ar reduce riscurile de interpretare și aplicare neuniformă a legislației fiscale.	
Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător				
Articolul 7. Durata patentei (1) Patenta se eliberează sau se prelungește pe o durată de o lună sau, la dorința solicitantului, pe o durată mai mare, dar care nu poate depăși 12 luni.	Articolul 7 din Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.72-73 art.485), cu modificările ulterioare, se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Începând cu anul 2027, patenta se eliberează sau să prelungește doar în cazul în care solicitantul a desfășurat activitate în bază patentei cel puțin 6 luni în ultimele 12 luni.”.	Berjan Iuliana	Politica anunță eliminarea patentei dar nu prevede un termen și un mecanism de tranziție pentru cei ~50.000 de titulari de patente activi, în special din comerțul ambulant și piețe. Un vânzător la piață cu patentă (taxă fixă lunară de 300–500 lei) va trebui să se înregistreze ca antreprenor independent sau SRL – costuri administrative suplimentare de 2.000–5.000 lei pentru înregistrare și contabilitate.	Se acceptă prin excluderea propunerii din proiect
Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale				
Articolul 1. Noțiuni [...]	La articolul 1:	CNAS	La pct. 1, subpct.1.1 din proiect, se expune în următoarea redacție:	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

asigurat – persoană fizică aptă pentru muncă, cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova, pentru care plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat plătesc contribuții de asigurări sociale în vederea beneficierii de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale pautoritate/instituție bugetară – entitate de drept public care, conform actelor de constituire, este finanțată de la bugetele componente ale bugetului public național; revăzute de lege; autoritate/instituție bugetară – entitate de drept public care, conform actelor de constituire, este finanțată de la bugetele componente ale bugetului public național; [...]	în noțiunea „asigurat” cuvintele „pentru care plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat plătesc” se substituie cu cuvintele „care plătesc”; noțiunea „autoritate/instituție bugetară” se abrogă.		”1.1 în noțiunea „asigurat” textul „plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat” se substituie cu cuvântul „se”.” Argumentare: Se aduce în concordanță cu Anexa nr. 1 din proiect.	
		CNAS	La pct. 1, subpct.1.2 din proiect, se expune în următoarea redacție: „1.2 noțiunile „autoritate/instituție bugetară” și „sector privat” se abrogă.” Argumentare: Noțiunile „autoritate/instituție bugetară” și „sector privat” sunt utilizate în anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999. Întrucât prin proiectul de lege anexa menționată se modifică, iar aceste noțiuni nu se mai regăsesc în conținutul acesteia, se propune abrogarea ca fiind lipsite de utilizare normativă.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
		Ministerul Justiției (MJ)	Analiza modificărilor propuse la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, coroborată cu argumentele prezentate în nota de fundamentare, relevă faptul că intervențiile propuse nu reprezintă doar ajustări tehnice, ci vizează schimbarea mecanismului de reținere și plată a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii. Potrivit notei de fundamentare, începând cu perioada fiscală 2027, contribuțiile sociale urmează să fie datorate de către salariați și reținute din salariul brut al acestora, în timp ce angajatorul va păstra obligația de achitare doar în situațiile expres prevăzute de lege, inclusiv pentru persoanele care activează în condiții speciale de muncă. Această abordare rezultă din ansamblul modificărilor propuse la art. 1, art. 20 și Anexa nr. 1. Substituirea, în noțiunea de „asigurat”, a textului „pentru care plătitorii contribuțiilor plătesc	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			contribuții de asigurări sociale” cu textul „care plătesc contribuții de asigurări sociale” transferă accentul de pe persoana în beneficiul căreia sunt achitate contribuțiile pe persoana obligată să le suporte. În aceeași logică se înscrie și modificarea art. 20, prin care obligația angajatorului de a calcula și plăti contribuțiile, prevăzută de reglementarea actuală, este înlocuită cu obligația de calcul și reținere a acestora din venitul salariatului. Deși nota de fundamentare explică necesitatea unificării cotelor contribuțiilor sociale și instituirea unei cote unice de 21%, aceasta nu conține suficiente argumente privind impactul măsurii asupra veniturilor salariale ale persoanelor angajate și nici nu indică mecanismele prin care se va asigura menținerea nivelului actual al remunerației nete. Or, în condițiile în care contribuțiile sociale vor fi datorate de către salariați și reținute din salariul brut, lipsa unor măsuri compensatorii poate avea ca efect diminuarea veniturilor efectiv încasate de angajați. În acest context, se consideră necesară clarificarea modului în care va fi asigurată menținerea nivelului veniturilor salariale ale persoanelor angajate după implementarea reformei. În lipsa unor garanții exprese privind ajustarea corespunzătoare a salariilor brute sau a altor mecanisme de compensare, transferarea obligației de achitare a contribuțiilor sociale asupra salariaților poate conduce la reducerea salariului net disponibil și, implicit, la diminuarea nivelului de protecție socială și economică de care beneficiază persoanele încadrate în muncă. În lipsa unor asemenea garanții, reforma poate produce efecte	

			diferite față de cele declarate de autor, prin diminuarea veniturilor nete ale salariaților, fără o creștere corespunzătoare a nivelului de remunerare. De altfel, intenția normativă prin care se introduce cota unică de 21% pentru asigurările sociale, aplicată uniform și trecută integral în responsabilitatea angajatului (reținute din salariul brut) este discutabilă prin prisma dreptului la un nivel de trai decent garantat la art. 47 din <i>Constituția Republicii Moldova</i>. Aceste prevederi obligă Guvernul și Parlamentul să elaboreze politici publice, salarii minime și ajutoare sociale capabile să acopere nevoile de bază ale populației. Trecerea plății contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale integral în responsabilitatea angajatului poate genera scăderea imediată a veniturilor angajaților, or, dacă angajatorii nu măresc salariile brute pentru a compensa transferul total al taxelor, venitul net scade direct, afectând puterea de cumpărare. Totodată, atenționăm că aplicarea unor cote uniforme fără deduceri substanțiale pentru veniturile mici poate împinge salariații cu venituri minime sub pragul sărăciei. De asemenea, având în vedere amploarea modificărilor propuse, se apreciază oportună completarea notei de fundamentare cu o analiză detaliată a impactului financiar asupra diferitor categorii de salariați, inclusiv prin prezentarea unor calcule comparative privind evoluția salariului net înainte și după implementarea reformei, precum și cu indicarea măsurilor care vor fi aplicate pentru a evita transferarea integrală a poverii financiare asupra angajaților.	

			Mai mult, asupra modificărilor propuse se impun unele observații sub aspectul impactului asupra repartizării sarcinii financiare aferente sistemelor publice de asigurări sociale și medicale. Potrivit Notei informative la proiectul care a stat la baza adoptării <i>Legii nr. 60/2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative</i>, modificările operate la legislația din domeniul asigurărilor sociale și medicale au urmărit comasarea contribuțiilor de asigurări sociale la nivelul angajatorului și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală la nivelul angajatului. Autorul a justificat această abordare prin necesitatea simplificării procedurilor de administrare și prin faptul că obligațiile suportate de salariat se diminuau de la 10,5% (6% CAS și 4,5% PAM) la 9% PAM, respectiv cu 1,5 puncte procentuale. Spre deosebire de concepția promovată prin reforma din anul 2020, proiectul legii examinat propune transferarea asupra salariatului atât a obligației de achitare a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, cât și a obligației de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii. Astfel, dacă în prezent salariatul suportă exclusiv prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în cotă de 9%, în noul model acesta va suporta contribuția de asigurări sociale în cotă de 21% și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în cotă de 7%. În contextul reglementării propuse, se constată că autorul proiectului nu se limitează la modificarea tehnică a mecanismului de calcul și achitare a contribuțiilor obligatorii, ci propune o	

			schimbare conceptuală a modului de repartizare a sarcinii financiare aferente sistemelor publice de asigurări sociale și medicale. Astfel, dacă potrivit cadrului normativ în vigoare contribuțiile de asigurări sociale sunt suportate de angajator din costurile aferente utilizării forței de muncă, iar salariatul suportă doar prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, în noua formulă legislativă atât contribuția de asigurări sociale, cât și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală urmează a fi achitate din salariul brut al salariatului. Deși autorul argumentează că salariul brut va fi ajustat astfel încât să fie egal cu costul total actual al angajatorului, o asemenea abordare nu exclude faptul că se modifică esențial sursa din care sunt finanțate sistemele publice de asigurări sociale și medicale. În prezent, o parte a resurselor financiare necesare pentru finanțarea acestor sisteme este suportată nemijlocit de angajator, în calitate de participant distinct la raportul juridic de muncă. După implementarea reformei, aceeași contribuție va fi achitată din venitul salarial al angajatului, chiar dacă valoarea nominală a salariului brut va fi majorată prin mecanismul propus de autor. În acest context, se observă că proiectul produce o redistribuire substanțială a sarcinii financiare între părțile raportului de muncă/serviciu. Mai exact, obligațiile care, potrivit concepției actuale a sistemului public de asigurări sociale, reprezintă o componentă a costurilor suportate de angajator pentru utilizarea forței de muncă sunt transformate în obligații	

			suportate din venitul salarial al persoanei angajate. Or, o asemenea schimbare nu poate fi apreciată exclusiv prin prisma neutralității imediate asupra salariului net. Chiar în ipoteza în care mecanismul de conversie a salariului brut ar asigura menținerea aceluiași venit disponibil la momentul implementării reformei, transferul obligației de finanțare asupra salariatului generează efecte juridice și economice distincte, care necesită o analiză separată. În special, proiectul nu conține o evaluare suficientă a impactului pe termen mediu și lung al modificării structurii obligațiilor fiscale aferente raporturilor de muncă. Nu este analizat modul în care eventualele modificări ulterioare ale cotelor de contribuții vor afecta salariații, nici impactul redistribuirii sarcinii financiare asupra diferitelor categorii de angajați și angajatori. De asemenea, nota de fundamentare nu examinează dacă noul mecanism este compatibil cu rațiunea care a stat la baza reformei implementate prin Legea nr. 60/2020, când legiuitorul a justificat expres modificările prin diminuarea obligațiilor suportate de salariați. În aceste condiții, se consideră că argumentarea prezentată de autor este insuficientă pentru a demonstra că transferarea obligației de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de la angajator la salariat reprezintă doar o modificare tehnică. Dimpotrivă, proiectul presupune o modificare a principiilor de repartizare a sarcinii financiare între participanții la raporturile de muncă/serviciu, aspect care necesită o fundamentare suplimentară și o analiză detaliată a	

			impactului social și economic al măsurii propuse.	
		MAI	La Art.VI pct. 1, 2 prin care se propune modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale și instituirea contribuției individuale de asigurări sociale în cuantum de 21% din baza de calcul, constatăm că intervenția legislativă propusă modifică fundamental mecanismul actual de finanțare a sistemului public de asigurări sociale. La etapa actuală, contribuțiile de asigurări sociale aferente persoanelor salarizate sunt suportate preponderent de angajator și reprezintă o componentă distinctă a costului salarial suportat din fondurile angajatorului. În cazul autorităților și instituțiilor publice, inclusiv al celor din sistemul afacerilor interne, aceste contribuții sunt acoperite din alocațiile bugetare aprobate anual. Prin proiect se propune transferarea obligației de achitare a contribuției sociale asupra salariatului și includerea acesteia în structura salariului brut. Deși nota de fundamentare menționează că salariul brut va fi ajustat corespunzător, nu sunt prezentate calcule, simulări financiare, modele comparative sau exemple practice care să demonstreze menținerea efectivă a nivelului actual al veniturilor nete pentru diferitele categorii de salariați. Respectiva inovație ce prevede transferul obligației de plată a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii de la angajator la salariat, concomitent cu unificarea cotei la 21% și cu obligarea angajatorului de a majora salariul brut pentru menținerea salariului net nu reprezintă o simplă ajustare tehnică, ci o reconfigurare de esență a filozofiei sistemului de protecție socială. În dreptul internațional al muncii,	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			contribuția angajatorului la bugetul asigurărilor sociale reflectă principiul responsabilității partajate și al solidarității care sunt valori consacrate inclusiv în Convenția OIM nr. 102/1952. Prin transferul integral al acestei obligații în sarcina salariatului, chiar și însoțit de majorarea salariului brut, salariatul este transformat din beneficiar protejat al sistemului în principal contribuitor direct, ceea ce alterează structural raportul juridic tripartit statangajator-salariat. Textul instituie o obligație de rezultat fără a preciza algoritmul de calcul al noului salariu brut, ceea ce deschide calea interpretărilor divergente și a litigiilor. Mai grav, garanția vizează exclusiv salariații existenți la data reformei, lăsând persoanele nou-angajate ulterior să suporte integral cota de 21% fără nicio compensare, ceea ce creează o inegalitate de tratament în cadrul aceleiași categorii profesionale, potențial contrară art. 16 din Constituție. O altă vulnerabilitate ține de impactul diferențiat asupra angajatorilor. Întreprinderile mici și mijlocii, întreprinderile individuale și angajatorii din sectorul agricol sau social vor fi obligați să majoreze masa salarială brută, ceea ce atrage implicit creșterea bazei de calcul a indemnizațiilor de concediu, a sporurilor procentuale și a altor drepturi salariale derivate costuri suplimentare ignorate în Nota de Fundamentare, care afirmă că „nici angajatul, nici angajatorul nu vor suporta pierderi. Din perspectiva tehnicii legislative, proiectul ridică și problema normelor tranzitorii incomplete. Abrogarea alineatelor (3¹) și (3²) din art. 17 al Legii nr. 489/1999, fără norme de înlocuire explicite pentru	

			sectoarele bugetar și agricol, generează un vid normativ temporar. De asemenea, nu sunt reglementate situațiile contractelor pe durată determinată aflate în curs de executare sau drepturile salariale litigioase pendinte la data intrării în vigoare a legii.	
Articolul 17. Plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat și cotele de contribuții de asigurări sociale (1) În sistemul public sînt contribuabili, după caz: a) asigurații care datorează contribuții de asigurări sociale; b) angajatorii;	La articolul 17: alineatul (1): litera b) va avea următorul cuprins: „b) Angajatorul pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, care activează în condiții speciale de muncă conform anexei nr. 2” litera c) se abrogă; alineatele (3 ¹) și (3 ²) se abrogă.	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Unificarea cotei contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii (CAS) la 21% și transferul obligației de achitare a acestora de la angajator către salariat (urmând a fi reținute direct din salariul brut al angajatului) Deși proiectul de lege stipulează că angajatorul este obligat să majoreze artificial salariul brut pentru a menține salariul net la același nivel ca înainte de 1 ianuarie 2027, în practică această tranziție ascunde riscuri majore pentru bunăstarea angajaților: ● Riscul de neconformare a angajatorilor: Există un risc ridicat ca unii angajatori (în special cei cu dificultăți financiare sau de re-credință) să nu ajusteze corespunzător salariile brute. În astfel de cazuri, salariatul se va trezi cu un venit net redus drastic, fiind obligat să suporte noua reținere de 21% (pe lângă celelalte taxe) din propriul salariu de bază actual. ● Atingerea mai rapidă a pragului de impozitare majorat (15%): Deoarece salariul brut va fi majorat contabil pentru a include procentul de 21% (CAS) mutat de la angajator, baza impozabilă a angajatului va crește artificial. Această „umflare” pe hârtie a venitului brut va împinge mai mulți specialiști și angajați spre pragul de 1.000.000 de lei anual, dincolo de care se aplică noua cotă majorată de impozit	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			pe venit de 15% (în loc de 7% sau vechea cotă de 12%), erodându-le direct din câștigul real disponibil. Vulnerabilitate psihologică și financiară: Povara fiscală devine directă și extrem de vizibilă pentru cetățean (>35% cumulativ din brut), crescând presiunea asupra salariaților de rând care vor resimți că statul le reține o parte disproporționată din venitul câștigat, mai ales coroborat cu anularea scutirilor personale clasice.	
Articolul 17. Plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat și cotele de contribuții de asigurări sociale (3¹) Pentru determinarea faptului dacă persoanele indicate la pct.1.5 din anexa nr.1 desfășoară activitate în proporție de cel puțin 70% din activitățile stipulate în grupele 01.1–01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei se calculează raportul dintre suma veniturii obținut din activitățile respective și suma veniturii din activitatea operațională înregistrată în evidența contabilă. În acest caz, ambii indicatori ce țin de mărimea venitului obținut se determină pe perioada de gestiune. (3²) Din tariful contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii prevăzut pentru angajatorii din agricultură specificați la pct.1.5 din anexa nr.1, cota de 6% la fondul de salarizare și la alte recompense se virează la bugetul asigurărilor sociale de stat prin transferuri de la bugetul de stat.	alineatele (3 ¹) și (3 ²) se abrogă.	Moldova Fruct	Eliminarea subvenționării BASS pentru producătorii agricoli (Modificarea Legii nr. 489/1999, Art. 17, punctele 3¹ și 3²) Ce prevede proiectul: Proiectul propune abrogarea punctelor 3¹ și 3² din art. 17 al Legii nr. 489/1999. Această modificare elimină mecanismul de compensare prin care cota de 6% din contribuția de asigurări sociale aferentă fondului de salarizare al angajaților din agricultură (pentru producătorii care desfășoară activități în grupele 01.1–01.6 din CAEM) era virată la bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS) prin transferuri de la bugetul de stat. Consecințe economice și sociale: Abrogarea acestei facilități generează o creștere directă a sarcinii fiscale cu 6% asupra fondului de salarizare. Agricultura este un sector cu o sezonalitate extremă și marje de profit sensibile. Pentru un producător care activează la limita pragului de rentabilitate, această „simplificare” fiscală se traduce prin decapitalizare imediată. Mai mult, într-un sector unde forța de muncă este deja deficitară și migrează spre alte domenii, creșterea sarcinii fiscale pe activitate va descuraja activitățile legale, împingând producătorii mici și mijlocii spre	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			„economia subterană” pentru a supraviețui costurilor suplimentare. Argument privind continuitatea și efortul instituțional: Mecanismul actual (pct. 3¹ și 3² din art. 17 al Legii 489/1999) nu reprezintă o favoare, ci un pilon de stabilitate construit prin eforturi comune de-a lungul a peste 7 ani de negocieri între autorități și mediul de afaceri. Fermierii și-au aliniat evidența contabilă și au acceptat criterii stricte de eligibilitate (calculul raportului de 70% la 30% din venitul din activitățile agricole stipulate în grupele 01.1–01.6 din CAEM) tocmai pentru a beneficia de acest mecanism de compensare a riscurilor specifice sectorului. Abrogarea acestor puncte, după ce sectorul a depus eforturi considerabile pentru conformare și transparentizare, subminează încrederea în actul legislativ și anulează un consens social construit pentru dezvoltarea sustenabilă a agriculturii. Considerăm că stabilitatea regimului fiscal-social este un factor determinant pentru competitivitatea sectorului agricol. Orice modificare a acestui mecanism trebuie să se bazeze pe o analiză de impact care să includă soluții compensatorii, pentru a preveni destabilizarea financiară a producătorilor agricoli care respectă criteriul de 70% la 30% din activitate agricolă.	
		Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Proiectul prevede abrogarea alineatelor (3¹) și (3²) al articolului 17 din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. Prevederile respective stabilesc facilități pentru angajatorii din agricultură specificați la pct.1.5 din anexa nr.1 din Legea nr.489/1999 și se recomandă argumentarea unor astfel de modificări	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			în Nota de fundamentare. Recomandare valabilă și pentru propunerile de modificare a anexei nr. 3, altor propuneri care anulează unele facilități.	
Articolul 20. Calculul și plata contribuției de asigurări sociale (1) Calculul și plata contribuției de asigurări sociale se fac lunar de către angajator. [...]	Articolul 20: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Calculul și reținerea contribuției de asigurări sociale se fac lunar de către angajator.”;	CNAS	La pct. 4, subpct.4.1 din proiect, se expune în următoarea redacție: „(1) Calculul, reținerea și plata contribuției de asigurări sociale se fac lunar de către angajator.”. Argumentare: Alineatul (1) se completează cu cuvântul „plata”, întrucât angajatorul are obligația nu doar de a calcula și reține, ci și de a plăti lunar contribuțiile de asigurări sociale.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
Articolul 20. Calculul și plata contribuției de asigurări sociale	Articolul 20: se completează cu alineatul (1 ³) cu următorul cuprins: „(1 ³) Sumele contribuțiilor de asigurări sociale, calculate în componența impozitului unic aferent antreprenorilor independenți care desfășoară activități economice independente în domeniul prestării serviciilor și recepționate de la Serviciul Fiscal de Stat, se iau la evidență de către Casa Națională în luna pentru care au fost calculate.”.	CCI	Se propune excluderea sintagmei „în domeniul prestării serviciilor” din alineatul (1 ³) al art. 20, pentru a asigura coerența și aplicarea uniformă a cadrului normativ. Propunerea are caracter tehnico-legislativ și este necesară pentru corelarea prevederilor acestui alineat cu modificările operate la Capitolul 10 ² din Codul fiscal, prin care sintagma „în domeniul prestării serviciilor” a fost exclusă din toate normele referitoare la antreprenorii independenți.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
		CNAS	Punctul 4 din proiect, se completează cu un subpunct nou 4.3 cu următorul conținut: „4.3 la alineatul (5) textul „aferente salariilor calculate și altor recompense” se substituie cu textul “aferente bazei de calcul”. Argumentare: Modificările , întrucât contribuțiile de asigurări sociale se calculează din baze de calcul diferite, în funcție de categoria persoanei asigurate. Astfel, pentru anumite categorii baza de calcul o constituie salariul, iar pentru altele remunerația, venitul sau alte plăți stabilite de	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			legislație. Totodată, prin prezentul proiect se modifică articolul 22, care reglementează baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, iar formularea propusă asigură concordanța cu reglementările respective.	
		EBA	Clarificarea mecanismului de asigurare socială a antreprenorului independent La moment legislația nu oferă un răspuns clar privind mecanismului de asigurare socială a antreprenorului independent. Mai mult, legislația actuală nu oferă soluții legate de recunoașterea stagiului de cotizare în dependență de profilul de activitate/remunerare a freelancer-ului, riscând astfel ca în cazul persoanelor care sunt remunerați trimestrial/anual acestora să le fie redusă perioada de contributivitate și, implicit, minimizat dreptul la prestații sociale. Astfel, solicităm de a reglementa modul de luare la evidență de către Casa Națională de Asigurări Sociale a sumelor asigurărilor sociale transferate de către antreprenorii independenți în calitate de asigurați, conform opțiunii declarate la înregistrarea sau modificarea datelor privind activitatea acestora.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
Articolul 22. Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale (1) Baza lunară de calcul pentru fiecare salariat nu poate fi mai mică decât salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație, proporțional timpului lucrat. Contribuția de asigurări sociale calculată la baza lunară de calcul pentru fiecare salariat cu timp de muncă parțial sau regim de activitate redusă nu poate fi mai mică de 25% din contribuția de	Articolul 22 se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale: a) în cazul persoanelor fizice angajate prin contract individual de muncă, al persoanelor fizice aflate în raporturi de serviciu în bază de act administrativ o constituie salariile și recompensele calculate, reglementate prin lege sau contractul colectiv de muncă;	ACAP	Solicităm anularea alin. (1) – această prevedere nu a fost aplicată și nu a fost administrată din momentul adoptării. De asemenea, această normă nu este în coroborare cu alin. (11) propus de a completa art. 22	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

asigurări sociale calculată la salariul minim lunar pe țară.	b) în cazul persoanelor fizice care desfășoară activități necalificate cu caracter ocazional, prevăzute de Legea nr. 22/2018 privind exercitarea unei activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, o constituie remunerația calculată zilierului c) în cazul persoanelor fizice care exercită independent profesiunea de medic în una dintre formele de organizare a activității profesionale, prevăzute de Legea nr.411/1995 ocrotirii sănătății, o constituie venitul calculat al persoanei respective, determinat în conformitate cu prevederile legislației; d) în cazul persoanelor fizice în temeiul contractelor civile, inclusiv al contractelor de mandat, în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii o constituie remunerația persoanei respective.”.			
Articolul 22. Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale (1) Baza lunară de calcul pentru fiecare salariat nu poate fi mai mică decât salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație, proporțional timpului lucrat. Contribuția de asigurări sociale calculată la baza lunară de calcul pentru fiecare salariat cu timp de muncă parțial sau regim de activitate redusă nu poate fi mai mică de 25% din contribuția de asigurări sociale calculată la salariul minim lunar pe țară.	Articolul 22 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale: a) în cazul persoanelor fizice angajate prin contract individual de muncă, al persoanelor fizice aflate în raporturi de serviciu în bază de act administrativ o constituie salariile și recompensele calculate, reglementate prin lege sau contractul colectiv de muncă; b) în cazul persoanelor fizice care desfășoară activități necalificate cu caracter ocazional, prevăzute de Legea nr. 22/2018 privind exercitarea unei activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, o constituie remunerația calculată zilierului	Ministerul Mediului (MM)	Ministerul Mediului consideră necesară clarificarea unor aspecte ce țin de impactul și mecanismul de aplicare a normelor propuse. Astfel, se constată că potrivit Art.VI., pct. 5.1., se completează articolul 22, cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „ (1¹) Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale: a) în cazul persoanelor fizice angajate prin contract individual de muncă, al persoanelor fizice aflate în raporturi de serviciu în bază de act administrativ o constituie salariile și recompensele calculate, reglementate prin lege sau contractul colectiv de muncă. Totodată, Nota de argumentare a proiectului prevede că: „Totodată, este important de reiterat că, începând cu perioada fiscală 2027, contribuțiile sociale vor fi datorate de către salariați,	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

	c) în cazul persoanelor fizice care exercită independent profesiunea de medic în una dintre formele de organizare a activității profesionale, prevăzute de Legea nr.411/1995 ocrotirii sănătății, o constituie venitul calculat al persoanei respective, determinat în conformitate cu prevederile legislației; d) în cazul persoanelor fizice în temeiul contractelor civile, inclusiv al contractelor de mandat, în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii o constituie remunerația persoanei respective.”.		fiind reținute din salariul brut al salariatului”. În acest context, norma propusă generează incertitudini privind mecanismul concret de determinare și reținere a contribuțiilor de asigurări sociale, inclusiv sub aspectul constituirii salariului brut din care urmează a fi efectuată reținerea contribuției. În special, nu este clar dacă salariile stabilite în prezent prin legislația salarială urmează a fi majorate corespunzător cotei contribuției transferate în sarcina salariatului sau dacă aceasta va fi reținută din cuantumul actual al salariului. Necesitatea clarificării este cu atât mai evidentă în condițiile în care, concomitent, se află în proces de promovare proiectul de modificare a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, iar proiectul respectiv nu conține prevederi care să reflecte includerea contribuțiilor de asigurări sociale în structura salariului brut al personalului bugetar. De asemenea, Ministerul remarcă faptul că în rubrica privind impactul financiar și bugetar nu sunt prezentate estimări privind eventualele cheltuieli suplimentare necesare pentru asigurarea implementării noilor prevederi în sectorul bugetar, inclusiv pentru menținerea nivelului actual al veniturilor salariale ale angajaților. În aceste condiții, se consideră oportună revizuirea și completarea notei de fundamentare și a prevederilor proiectului, prin clarificarea mecanismului de aplicare a modificărilor propuse, precum și prin prezentarea impactului financiar detaliat asupra bugetului public	

			național și asupra autorităților/instituțiilor finanțate din buget.	
Articolul 31. Achitarea sumelor datorate în cazul reorganizării, lichidării sau falimentului angajatorului În cazul reorganizării, lichidării sau falimentului angajatorului, sumele datorate de acesta la bugetul asigurărilor sociale de stat vor fi recuperate conform procedurii prevăzute de lege.	Articolul 31 va avea următorul cuprins: „Articolul 31. Recuperarea sumelor datorate în cazul reorganizării, lichidării sau falimentului angajatorului (1) În cazul reorganizării, lichidării sau insolvenței angajatorului, sumele datorate de acesta la bugetul asigurărilor sociale de stat vor fi recuperate conform procedurii prevăzute de lege. (2) Obligația fiscală formată din contribuțiile de asigurare socială de stat, precum și sumele majorărilor de întârziere (penalităților) și amenzilor aplicate pentru încălcarea legislației, prevăzută la art. 30 alin.(2) lit. a), vor fi recuperate de Serviciul Fiscal de Stat conform procedurii prevăzute de lege.”	CNAS	La punctul 6, din proiect, art. 31 se completează cu un alineat nou 3 cu următorul conținut: ”(3) Cesiunea creanțelor la bugetul de asigurări sociale de stat se vor încheia exclusiv cu Casa Națională de Asigurări Sociale.” Argumentare: Încheierea directă a contractelor de cesiune a creanțelor de către Casa Națională de Asigurări Sociale va permite accesul direct și mai operativ al cetățenilor către calcularea, recalcularea și plata prestațiilor de asigurări sociale, evitând mecanismele birocratice interinstituționale.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
		Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 6 se va revedea utilizarea termenului „falimentul angajatorului” pornind de la terminologia din Legea insolvenței nr. 149/2021. Astfel, situația financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea de a își onora obligațiile de plată este denumită insolvență.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
Articolul 49. Atribuțiile Casei Naționale (1) În aplicarea prevederilor prezentei legi, Casa Națională îndeplinește următoarele atribuții: [...] q) asigură reprezentarea în fața instanțelor de judecată în litigiile în care este implicată ca urmare a aplicării dispozițiilor prezentei legi; [...]	La articolul 49 alineatul (1), litera (q) se completează cu textul „cu excepția reprezentării pe cauzele de insolvență/lichidare”.	CNAS	Punctul 7, din proiect, de exclus. Argumentare: textul propus limitează nejustificat dreptul fundamental la accesul liber la justiție al Casei Naționale de Asigurări Sociale în cadrul proceselor de insolvență, în alte cazuri decât creanțele aferente bugetului de asigurări sociale de stat. Norma propusă exclude nefondat instituția din procesele de insolvență, unde prezența sa este obligatorie, deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale nu gestionează doar restanțele bugetare (contribuții, penalități și amenzi), or, intervenția instituției în aceste proceduri depășește sfera strictă a acumulării contribuțiilor de asigurări sociale de stat, a majorărilor de întârziere sau a	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			amenzilor. Prin intermediul procesului de insolabilitate, se asigură recuperarea și a altor creanțe legitime după cum urmează: - datorii la BASS derivate din raporturile contractuale cu agenții economici; - datoriile formate la BASS, ce reies din eliberarea necorespunzătoare a biletelor balneosanatoriale de către agenții economici; Hotărârea Guvernului nr. 290/2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balneosanatorial - datoriile formate la BASS, în cazul sumele plătite necuvenit ca urmare a prezentării declarațiilor de corectate care se recuperează obligatoriu de la angajator; art. 56 alin.(5) al Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale; - atribuții exclusive prin prisma implementării Directivelor Uniunii Europene. Reducerea sau îngrădirea rolului CNAS în procesele de insolabilitate afectează direct capacitatea instituției de a-și proteja interesele financiare și sociale și va genera blocaje procedurale, precum și va face vulnerabilă poziția sa în raport cu debitorii insolabili. Cu atât mai mult, că prin proiectul prezentat spre avizare sau introdus modificări în acest sens și în Codul Fiscal.	
Anexa nr.1	Anexa nr.1	AO Forța Fermierilor	Per final venim cu concluzia că politica fiscală, în redactia propusa de ministerul finantelor ar afecta esential sectorul agroalimentar, in special fermierii micro, mici si mijlocii. Nu poate fi nici pe departe compensat	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			impactul negativ cu unele beneficii propuse, intrucit foarte putini agricultori dupa 5 ani de calamitati naturale si decapitalizare semnificativa isi pot permite investitii din venit, care ar fi impozitat din 2027 la cota 0. Gospodariile tarănesti inginere sunt lipsite de aceasta facilitate modesta si povara fiscală pentru ele creste. Ce tine de reforma sistemului contributiilor de asigurari sociale si medicale, cotele, propuse in politica fiscala, majoreaza plata sumara a acestora pentru producători agricoli cu 1 % (sistemul actual CAS reduce 18 % +9 % CAM si sistemul propus CAS 21 % + 7 % CAM). Mentionam ca se propune introducerea contributiilor de asigurări sociale obligatorie 21 % pentru zilierii, ceea ce ar inseamnă explozia poverii fiscale in conditiile când in prezent aceste contributii sunt facultative si nu afecteaza pe angajatorii la capitolul costurilor.	
		Asociația Producătorilor de carne de porc din Moldova	2. Eliminarea cotei reduce CAS pentru sectorul agricol – impact major Proiectul prevede aplicarea cotei unice de 21% CAS și pentru salariații din sectorul agricol, eliminând cota actuală de 24%, din care 6% este compensată din buget.24% (18% angajator + 6% angajat), specifică acestui sector. Justificarea oferită este „neadmiterea inechității între contribuabilii care contribuie în sectorul social”. Considerăm că această uniformizare ignoră specificul structural al sectorului agricol: 1. Productivitate și marje structural reduce. Sectorul agricol prezintă în mod sistemic productivitate pe angajat și marje brute sub media națională. Costul muncii este o componentă	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			semnificativă a costului total de producție, fără posibilitate de absorbție a unor șocuri suplimentare. 2. Salarii medii sub media pe economie. Combinată cu eliminarea scutirii personale și expansiunea bazei IPV (vezi secțiunea 2), creșterea CAS pentru sectorul agricol va eroda netul disponibil pentru o categorie de salariați deja vulnerabili. 3. Sezonalitate și muncă zilieră. Aplicarea cotei unice de 21% și asupra zilierilor va mări costul muncii sezoniere, cu impact direct pe campania de însămânțare, recoltă, vinificație și pe disponibilitatea forței de muncă rurale. 4. Imposibilitatea translatării în preț. Producătorii agricoli nu pot translata creșterea costurilor cu munca în prețul de vânzare — prețurile sunt formate de piața regională și de importurile concurente din Polonia, Ucraina, România. Costul suplimentar este absorbit integral de marja producătorului. 5. Practica statelor europene. Multe state UE aplică regimuri speciale de contribuții sociale pentru sectorul agricol (Polonia — sistemul KRUS, Franța — MSA, Spania — REASS), recunoscând specificitatea sectorului și protejând forța de muncă rurală. Propunere concretă: Menținerea cotei reduse a CAS pentru sectorul agricol ($21\%-6\%=15\%$), prin adaptarea prevederilor art. 17 alin. (32) din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale la noul mecanism de stabilire și achitare a contribuțiilor de asigurări sociale, prin revizuirea sintagmei „angajatorii din agricultură” și stabilirea unei aplicări corespunzătoare a cotei reduse pentru angajații din sectorul agricol, astfel	

			încât mecanismul existent să fie menținut și să producă efecte în cadrul noului sistem de contribuții.				
	Anexa nr.1	CNSM					Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
	Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele și termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii		Persoanele angajate în agricultură, care practică în decursul perioadei de gestiune, nu mai puțin de 70% din activitățile stipulate în grupele 01.1–01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei – persoanele angajate prin Contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii:	21 % din baza lunară de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale	Lunar, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune		Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat
			– din mijloacele angajatului	18% din baza lunară de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale cu majorarea anuală de 1 %, începând cu			

				1 ianuari e 2028, până la atinger ea cotei de 21 %			
				– de la bugetul de stat	3% din baza lunară de calcul a contrib uțiilor de asigură ri sociale		
		CNAS	La punctul 8, din proiect, în Anexa nr. 1: - la pct. 1.4 textul „,cu excepția pensionarilor și persoanelor cu dizabilități” se exclude; - la pct. 1.7 din Anexa nr. 1 textul „suma salariilor și recompenselor calculate lunar” se substituie cu textul „baza lunară de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale”. Argumentare: Excluderea sintagmei va institui obligația de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru toți liber-profesioniștii care practică activitate în sectorul justiției, indiferent de statutul acestora. Menținerea excepției respective conduce la un tratament diferențiat față de persoanele angajate care au calitatea de pensionar sau persoană cu dizabilități și care, deși beneficiază de pensie, sunt obligate să achite	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect			

			contribuții de asigurări sociale de stat pentru veniturile obținute din activitatea desfășurată. În acest sens, excluderea excepției va asigura aplicarea uniformă a principiului contributivității și a tratamentului egal al persoanelor care realizează venituri din activități profesionale. Totodată, în cazul pensionarilor pentru limită de vârstă și persoanelor cu dizabilități, stagiul de cotizare realizat după stabilirea pensiei poate fi valorificat prin reexaminarea pensiei, în condițiile legii. Astfel, achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat permite majorarea drepturilor de pensie corespunzător perioadei de activitate desfășurate după pensionare. Substituirea, la pct. 1.7 din Anexa nr. 1, a textului este determinată de modificările operate la art. 22 din lege, care reglementează baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale de stat, și are drept scop asigurarea concordanței normative cu prevederile respective.	
	Anexa nr.1	Moldova Fruct	Escaladarea costurilor muncii sezoniere prin taxarea agresivă a zilierilor (Aplicarea CAS de 21%) Ce prevede proiectul: Se reconfigurează din temelii regimul fiscal al lucrătorilor zilieri (Legea nr. 22/2018), prin eliminarea facilităților tarifare specifice și impunerea obligației de plată a cotei de 21% Contribuții de Asigurări Sociale (BASS) direct pe veniturile generate de aceștia. Consecințe economice anticipate: În campaniile horticole de recoltare, masa monetară achitată zilierilor reprezintă cea mai mare pondere din costurile operaționale directe. Impunerea unei taxe de 21% va scumpi instantaneu	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			ziua de muncă la cules. Deoarece zilierii din mediul rural refuză categoric să accepte un salariu net mai mic decât cel de piață, întreaga povară fiscală de 21% va fi suportată integral de către producătorul agricol. Această măsură va prăbuși competitivitatea fructelor moldovenești pe piețele externe și, contrar intenției declarate, va reîntoarce masiv sectorul agricol spre utilizarea muncii la negru. Cerem menținerea unui regim de impunere cu sumă fixă sau plafonată pentru zilierii din agricultură, cu excluderea explicită a obligației de plată a cotei procentuale de 21% CAS destinată sectorului comercial de drept comun.	
		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	Suplimentar, MMPS consideră necesară reexaminarea mecanismului propus de finanțare a contribuțiilor sociale pentru zilieri, astfel încât sarcina contributivă să fie distribuită echitabil între beneficiar și persoana care prestează activitatea. Caracterul ocazional și sezonier al activității zilierilor, precum și nivelul relativ redus al veniturilor obținute de această categorie de lucrători, impun identificarea unei formule care să nu descurajeze formalizarea muncii și participarea în sistemul legal de ocupare. Transferarea integrală a obligației contributive asupra zilierului poate reduce atractivitatea muncii declarate și poate afecta rezultatele obținute în ultimii ani în combaterea muncii nedeclarate. Datele disponibile demonstrează că măsurile de stimulare a formalizării muncii zilierilor au generat rezultate semnificative. Numărul zilierilor formalizați a crescut de la 6.687 persoane în anul 2023 la 10.425 persoane în anul 2025, iar numărul	Nota, se menține mecanismul actual de calculare a contribuțiilor sociale

			beneficiarilor de lucrări care utilizează munca zilierilor a crescut de la 532 la 794. Totodată, după lansarea Sistemului Informațional „e-Zilier”, la 1 iunie 2026, au fost înregistrați peste 3.000 de zilieri unici și au fost emise peste 17.000 de vouchere digitale într-o perioadă de mai puțin de trei săptămâni. În ultimii ani, MMPS, prin intermediul Inspectoratului de Stat al Muncii, a implementat un set amplu de măsuri pentru combaterea muncii nedeclarate și formalizarea activității zilierilor, inclusiv prin instituirea Registrului electronic de evidență a zilierilor, acțiune asumată în Agenda de reforme a Planului de creștere economică pentru anii 2025–2027.	
		Federația Sindicală „Sănătatea”	Transferul obligativității achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii de la angajator la salariat, deși cota este redusă neînsemnat pentru unele categorii de salariați (în cazul salariaților din domeniul ocrotirii sănătății de la 24% la 21%), aceasta reprezintă o cheltuială financiară substanțială pusă pe umerii salariaților. Deși art. XXIV alin.(3) din proiect expune garanția că „persoanele juridice-angajatori vor asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator”, proiectul nu prezintă calcule care să dovedească în ce măsură va fi majorat salariul brut și pentru care categorii de salariați, astfel încât să nu se admită reducerea venitului final net. Apar cel puțin trei riscuri iminente:	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			- Pe de o parte, există riscul că, angajatorii din mediul privat vor evita extinderea bazei impozabile, respectiv aceasta va avea un impact negativ asupra salariilor din sectorul privat; - Pe de altă parte, norma nu se răsfrânge asupra salariaților care se vor angaja după data de 1 ianuarie 2027, respectiv salariații tineri specialiști; - În ce măsură se va putea realiza creșterea veniturilor nete ale tuturor salariaților, acțiune care este imperativ necesară în contextul actual și în contextul implementării Directivelor UE. În opinia noastră, transferul obligativității achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii de la angajator la salariat este expus în proiect doar conceptual, fără a se calcula riscurile viitoare și impactul acestora asupra veniturilor salariale nete ale salariaților, care ar trebui să fie cel puțin la nivelul veniturilor actuale ajustate cu rata de inflație.	
	Anexa nr.1 Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele și termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii	EBA	Păstrarea facilității la contribuții de asigurări sociale pentru angajatori/angajați din agricultură Proiectul politicii fiscale prevede aplicarea cotei unice de 21% a contribuțiilor de asigurări sociale pentru salariații din sectorul agricol, eliminând cota actuală de 24%, din care 6% este compensată din buget. Ponderea agriculturii în formarea PIB și economia națională a înregistrat o scădere semnificativă în ultima perioadă. Astfel, în perioada 2014-2023 contribuția agriculturii la formarea PIB a scăzut practic de două ori - de la 14,1% în 2014 la doar 7,7% în 2025. Sectorul agricol contribuie nu doar la formarea PIB și VAB, ci și la crearea locurilor de muncă. În 2023 acest sector a angajat 14 % din totalul	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			forței de muncă și, astfel, reprezintă încă o activitate economică importantă. Populația ocupată în sectorul informal pe activități economice continuă să dețină o pondere semnificativă în agricultură. Astfel, pentru perioada analizată se observă menținerea unui trend mediu al ponderii ocupării informale în agricultură de cca 60% din totalul locurilor informale. În altă ordine de idei, sectorul formal este principalul generator de dezvoltare economică și creștere, al asigurării transparenței în ocupare, reducerii economiei tenebre, respectiv al creșterii veniturilor bugetare din impozite și contribuții obligatorii de asigurări sociale și prime de asigurări medicale. Potrivit unui studiu efectuat anterior de EBA Moldova, trendurile crescătoare ale fondului de salarizare înregistrate de angajatorii din agricultură și a numărului de companii care aplică facilitatea la contribuții de asigurări sociale în agricultură în perioada analiză, indică un nivel sporit de interes față de această facilitată. Pentru toată perioada analizată, ponderea contribuției de asigurări sociale debursate din buget raportată în fondul de salarizare a fost una practic constată înregistrând valori de cca 3% din fondul total de salarizare declarat de angajatorii din agricultură. Gradul de intensitate al facilității oferite angajatorilor din agricultură a variat pe parcursul anilor analizați, fiind diminuat semnificativ de la 38.5% reducere din cota standard aplicabilă în 2006, la 25% reducere din cota standard aplicabilă în prezent. Eliminarea facilității existe nu stimulează sectorul agricol și nu încurajează crearea afacerilor noi, nu	

			oferă pârgii noi pentru diminuarea tenebrității sectorului, având un impact negativ în colectările bugetare, dar și a ratei de ocupare a forței de muncă. Sectorul agricol prezintă în mod sistemic productivitate pe angajat și marje brute sub media națională. Costul muncii este o componentă semnificativă a costului total de producție, fără posibilitate de absorbție a unor șocuri suplimentare. Producătorii agricoli nu vor putea transla creșterea costurilor cu munca în prețul de vânzare — prețurile sunt formate de piața regională și de importurile concurente din Polonia, Ucraina, România. În context merită menționat faptul că multe state UE aplică regimuri speciale de contribuții sociale pentru sectorul agricol (Polonia — sistemul KRUS, Franța — MSA, Spania — REASS), recunoscând specificitatea sectorului și protejând forța de muncă rurală. Astfel, solicităm să fie menținută cotei reduse a contribuțiilor de asigurări sociale pentru sectorul agricol (21%-6%), fapt apreciat ca un răspuns eficient și prompt în dezvoltarea sectorului agricol din Republica Moldova, în mod special, ca răspuns eficient la impactul negativ al multiplelor crizelor ce afectează dezvoltarea sectorului.	
		Consiliul Național al Tineretului din Moldova	Excluderea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru studenții angajați, cu vârsta 18-25 de ani. În prezent, elevii și studenții încadrați în sistemul de învățământ cu frecvență sunt incluși în categoriile de persoane asigurate de Guvern. Cu toate acestea, în cazul în care un student se angajează oficial, inclusiv part-time sau full-time (pe parcursul verii/vacanțelor), din	Nu se acceptă Excluderea studenților angajați de la plata primei de asigurare medicală ar crea o inechitate față de alți salariați care desfășoară activitate în aceleași condiții și contribuie integral la sistemul de asigurări sociale și medicale, întrucât statutul de student asigurat de stat este acordat pentru acoperirea unei situații sociale specifice (învățământ), nu pentru

			salariul acestuia se reține prima de asigurare obligatorie de asistență medicală. Considerăm că această situație creează o suprapunere nejustificată între statutul de persoană asigurată de stat și obligația de achitare a primei medicale din salariu. În practică, studentul nu beneficiază de un pachet suplimentar de servicii medicale, dar suportă o sarcină fiscală adițională imediat ce intră în câmpul muncii. Recomandăm introducerea unei excepții prin care studenții cu frecvență la zi, angajați oficial part-time sau full-time, cu vârsta cuprinsă între 18-25 ani să fie scutiți de achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pe durata studiilor, în măsura în care aceștia se regăsesc deja în categoria persoanelor asigurate de stat. O asemenea măsură ar putea contribui la: - încurajarea angajării oficiale a tinerilor elevi și studenți (în special în poziții part-time); - creșterea venitului net al studenților angajați; - reducerea motivației de a accepta muncă informală; - facilitarea tranziției de la studii la piața muncii; - creșterea atractivității Republicii Moldova pentru tinerii studenți care aleg să muncească și să studieze aici.	activitatea remunerată, iar cumularea simultană a scutirii și a venitului salarial ar conduce la o dublă protecție fără contribuție echivalentă, afectând principiul solidarității în sistemul de asigurări și reducând baza de finanțare a sistemului de sănătate.
Anexa nr.3 Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	Anexa nr.3: punctele 2), 2¹), 4), 12), punctul 37) litera g), punctele 41) și 42) se abrogă.	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Abrogarea (excluderea) mai multor categorii de plăți și facilități din Anexa care stabilește tipurile de drepturi și venituri pentru care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (CAS). Printre acestea se numără: plățile (până la 2500 lei lunar) pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor angajaților, valoarea	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

			cadourilor și premiilor, cheltuielile pentru hrana și transportul angajaților (în vechiul format), precum și indemnizațiile aleșilor locali sau unele compensații bănești pentru militari Prin excluderea acestor poziții din lista veniturilor neimpozabile, statul lărgeste și mai mult baza de calcul pentru reținerea contribuțiilor sociale. În contextul în care obligația de plată a noului CAS unificat de 21% este transferată exclusiv pe seama salariatului, impactul va fi resimțit direct de către acesta. De exemplu, dacă un angajator oferea până acum un suport financiar de până la 2500 lei pentru grădinița sau creșa copilului unui angajat, această sumă era scutită de taxe. Odată cu abrogarea acestei facilități specifice, orice suport financiar direct (monetar) acordat de angajator va fi asimilat salariului și taxat cu 21% pentru fondul social, pe lângă celelalte rețineri (impozit pe venit, prime medicale). Astfel, angajații vor primi o sumă netă mai mică, iar angajatorii vor fi descurajați să mai ofere astfel de pachete sociale (ajutoare, cadouri sau suport pentru familii cu copii), afectând bunăstarea generală a familiilor angajaților. <i>(Notă: Deși proiectul introduce la pct. 44 o scutire generală de CAS pentru "beneficiile nemonetare" acordate în limita a 10% din fondul de retribuire a muncii, orice plată făcută direct în bani pentru necesitățile enumerate anterior devine taxabilă).</i>	
Anexa nr.3	Anexa nr.3 se completează cu punctul 44) cu următorul cuprins: „44) beneficii nemonetare primite de către angajați, zilieri, studenți stagiați și/sau elevi în baza raporturilor reglementate de Codul	CNAS	La pct. 9, subpct.9.2, din proiect, pct. 44) din Anexa nr. 3 se expune în următoarea redacție: „44) beneficii nemonetare primite de către angajați, zilieri, precum și de studenți stagiați și/sau elevi în baza	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect

	educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, de la angajatori, conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal nr.1163/1997.”.		raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual, de la angajatori, în cuantum anual total ce nu depășește 10% din fondul anual de retribuire a muncii al acestuia.” Argumentare: Cuvintele „precum și” se introduc înainte de sintagma „studentii stagiați și/sau elevii” pentru a delimita categoriile de beneficiari ai prevederii. Totodată, se ține cont de faptul că raporturile juridice aferente studenților stagiați și elevilor sunt reglementate de Codul educației și de Legea nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual, acestea fiind distincte de raporturile de muncă ale angajaților și a zilierilor. Referința la articolul 24 alineatul (19) din Codul fiscal nr. 1163/1997 se exclude, iar condiția privind plafonul beneficiilor nemonetare se reglementează expres în textul anexei, pentru a asigura claritatea normei și aplicarea acesteia fără trimiteri la alte acte normative.	
		EBA	Excluderea contribuțiilor transferate în fondurile de pensii facultative din baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii În contextul modificărilor propuse la Anexa nr. 3 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, considerăm necesară completarea pct. 9.2. cu o prevedere expresă care să excludă din baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii contribuțiile transferate în fondurile de pensii facultative, în limita prevăzută de art.67 din Codul fiscal. Această completare este necesară pentru crearea unor premise reale de dezvoltare a instrumentelor de	Nu se acceptă. Excluderea contribuțiilor transferate în fondurile de pensii facultative din baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale ar reduce baza de finanțare a sistemului public de pensii și ar crea o facilitate fiscală suplimentară pentru anumite categorii de venituri, ceea ce poate afecta principiul echității contributive, întrucât aceleași venituri salariale ar fi tratate diferențiat în funcție de opțiunea de economisire privată, iar stimularea pensiilor facultative este deja realizată prin mecanisme de deductibilitate fiscală, astfel încât o dublă avantajare (deducere fiscală + excludere din contribuții sociale) ar putea genera pierderi bugetare și

			economisire pe termen lung și de stimulare a participării angajatorilor și angajaților la sistemul pensiilor facultative. Or, deși Codul fiscal permite deducerea contribuțiilor la fondurile de pensii facultative, atât pentru contribuțiile angajatului, cât și ale angajatorului, în limita stabilită de lege, includerea acestor sume în baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale diminuează atractivitatea mecanismului și limitează dezvoltarea acestui instrument. În condițiile în care sistemul public de pensionare se confruntă cu presiuni tot mai mari generate de tendințele demografice, natalitatea redusă, migrația populației economic active și insuficiența pensiilor publice pentru asigurarea unui nivel de trai decent, dezvoltarea fondurilor de pensii facultative devine o necesitate economică și socială. Aceste fonduri pot avea un impact dublu: pe de o parte, asigură o sursă suplimentară de venit pentru viitorii pensionari, iar pe de altă parte, contribuie la mobilizarea resurselor financiare interne și la crearea unei surse suplimentare de investiții pentru dezvoltarea economiei naționale. În acest sens, contribuțiile la fondurile de pensii facultative urmăresc, în esență, același obiectiv ca și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii — asigurarea unui venit la vârsta pensionării — motiv pentru care tratarea lor ca bază suplimentară de calcul pentru contribuții sociale creează o sarcină fiscală nejustificată și descurajează utilizarea mecanismului. Instituirea unui asemenea mecanism ar fi compatibilă cu practicile europene și ar contribui la reducerea dezavantajului competitiv al angajatorilor și	dezechilibre în sustenabilitatea sistemului public de asigurări sociale. Totodată, propunerea poate fi examinată suplimentar în procesul de rescriere a Codului fiscal în partea ce vizează stimularea fondurilor facultative de pensii.

			salariaților din Republica Moldova față de cei din statele membre ale Uniunii Europene, unde contribuțiile la fondurile de pensii facultative beneficiază de un tratament fiscal și social stimulat. Prin această măsură, statul ar crea condiții mai favorabile pentru dezvoltarea Pilonului III de pensii, ar încuraja economisirea pe termen lung, ar consolida protecția financiară a populației la vârsta pensionării și ar susține acumularea unor resurse investiționale suplimentare în economia națională.	
Anexa nr.3	Anexa nr.3 se completează cu punctul 44) cu următorul cuprins: „44) beneficii nemonetare primite de către angajați, zilieri, studenți stagiați și/sau elevi în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, de la angajatori, conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal nr.1163/1997.”.	Ministerul Justiției (MJ)	La sbp. 9.2 se propune revizuirea sintagmei „studenți stagiați”, întrucât aceasta poate fi interpretată ca impunând cumulativ calitatea de student și calitatea de stagiar. O asemenea formulare restrânge nejustificat cercul beneficiarilor.	Nota , modificările propuse au fost excluse din proiect
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. VI din proiectul de lege (prin care se modifică Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale), cu referire la completarea anexei nr. 3 „ <i>Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</i> ” cu pct. 44), considerăm necesară clarificarea mecanismului de aplicare a acestei norme în situația depășirii cuantumului prevăzut de norma fiscală referită. Semnalăm în acest sens că, nu este clar modul de determinare și repartizare per angajați a părții din beneficiile acordate care depășește cuantumul de 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului, aferent perioadei fiscale de gestiune stabilit la art. 24 alin. (19) din Codul fiscal, având în vedere că sumele aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii se vor calcula și se vor reține individual pentru fiecare angajat.	Nota , modificările propuse au fost excluse din proiect

Legea nr.1054/2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal				
Articolul 4. Dispoziții finale și tranzitorii	Articolul 4 se completează cu alineatul (8 ²) cu următorul cuprins: „(8 ²) Persoanele juridice a căror activitate se atribuie la secțiunea G grupa 45.1 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei sunt în drept să solicite restituirea accizelor determinată ca diferența dintre acciza achitată la data plasării mijlocului de transport în liberă circulație (import) și acciza calculată conform cotelor stabilite la 1 ianuarie 2027 ținând cont de termenul de exploatare a mijlocului de transport la data respectivă, cu excepția accizei suplimentare, achitate la punerea în liberă circulație a mijloacelor de transport aflate în stoc (activelor circulante) la situația din 31 decembrie 2026, clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705, pentru stocurile comercializate începând cu 1 ianuarie 2027. Restituirea accizei se efectuează în modul stabilit de Guvern.”.	Plenul Consiliului Concurenței	Cu referire la Art. VII, restituirea parțială a accizei, determinată din diferența dintre acciza achitată la data plasării mijlocului de transport în liberă circulație (import) și acciza calculată conform cotelor stabilite la 1 ianuarie 2027 ținând cont de termenul de exploatare a mijlocului de transport la data respectivă, pentru întreprinderile ce practică activitate ce se atribuie la secțiunea G grupa 45.1 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei, ar putea prezenta semne de ajutor de stat. Totodată, se recomandă ca actul normativ emis de Guvern în vederea stabilirii modului de restituire a accizei să conțină în mod expres obiectivul măsurii de sprijin, condițiile de eligibilitate, intensitatea maximă a ajutorului, precum și mecanismele de monitorizare și raportare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2012 și actelor normative ce vin în aplicarea acestuia.	Nota Propunerea a fost exclusă din proiect
Legea nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal				
Articolul 4. Dispoziții finale și tranzitorii (4) Cotele concrete ale impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare se stabilesc anual de către autoritățile reprezentative și deliberative ale administrației publice locale, conform prevederilor specificate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta lege.	La articolul 4 alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Cotele impozitului funciar și ale impozitului pe bunurile imobiliare se stabilesc anual, prin decizie a autorităților reprezentative și deliberative ale administrației publice locale, și se determină în limita de 0,1% - 1% din baza impozabilă.”;	Ministerul Justiției (MJ)	La sbp. 1.2, cu referire la limita de 0,1 % – 1 % din baza impozabilă pentru cotele impozitului funciar și ale impozitului pe bunurile imobiliare, semnalăm că aceasta poate crea riscuri de arbitrar, disproporționalitate și inegalitate fiscală, deoarece oferă autorităților administrației publice locale o marjă foarte largă fără criterii legale clare pentru determinarea cotei. O asemenea marjă, de zece ori între minim și maxim, poate conduce la practici neuniforme la nivel național și poate afecta previzibilitatea fiscală.	Se acceptă parțial , prin retragerea propunerii aferente din proiect.

			Contribuabilii nu vor putea estima cu suficientă certitudine sarcina fiscală pe termen mediu și lung, deoarece nivelul impozitului poate varia semnificativ în funcție de deciziile anuale ale consiliilor locale. Lipsa unor criterii legale obiective pentru stabilirea cotei creează riscul adoptării unor decizii motivate predominant de necesități bugetare imediate sau de considerente politice locale. În lipsa unor indicatori precum gradul de dezvoltare economică, nivelul veniturilor populației sau capacitatea contributivă a proprietarilor, alegerea cotei poate deveni arbitrară.	
Articolul 4. Dispoziții finale și tranzitorii [...] (5) Costul bunurilor imobiliare impozabile se determină după cum urmează: – în cazul persoanelor juridice și persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător, persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției – în baza documentelor contabile; – în cazul persoanelor fizice care nu sînt înregistrate în calitate de întreprinzător – în baza documentelor care se păstrează în arhivele organelor cadastrale și/sau conform valorii de inventariere apreciate de către comisiile de specialitate formate în cadrul primăriilor. [...]	la alineatul (5), partea introductivă va avea următorul cuprins: Baza impozabilă a bunurilor imobiliare și a terenurilor constituie valoarea acestora care se determină după cum urmează: – în cazul persoanelor juridice și persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător, persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției – conform valorii apreciate de către comisiile de specialitate formate în cadrul primăriilor. În lipsa evaluării efectuate de comisiile de specialitate formate în cadrul primăriilor, baza impozabilă se determină în temeiul documentelor contabile.; – în cazul persoanelor fizice care nu sînt înregistrate în calitate de întreprinzător – în baza documentelor care se păstrează în arhivele organelor cadastrale și/sau conform valorii de inventariere apreciate de către comisiile de specialitate formate în cadrul primăriilor.”;	Camera Notarială din RM	Determinarea bazei impozabile a bunurilor imobiliare și a terenurilor în cazul persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției (Art. VIII pct. 1.3 din proiect (modificarea art. 4 alin . (5) din Legea nr. 1056/2000). Considerăm că determinarea și unificarea bazei impozabile trebuie să fie realizată exclusiv în temeiul informațiilor oficiale conținute în Registrul bunurilor imobile, care reprezintă sursa oficială și autentică privind drepturile asupra bunurilor imobile, caracteristicile acestora și datele necesare pentru stabilirea obligațiilor fiscale. Utilizarea unui criteriu unic, bazat pe informațiile din Registrul bunurilor imobile, va asigura aplicarea uniformă și previzibilă a normelor fiscale, va exclude interpretările divergente și va contribui la respectarea principiilor securității juridice, egalității de tratament și certitudinii impunerii fiscale.	Se acceptă parțial, prin retragerea propunerii aferente din proiect.

Articolul 4. Dispoziții finale și tranzitorii [...] (5) Costul bunurilor imobiliare impozabile se determină după cum urmează: – în cazul persoanelor juridice și persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător, persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției – în baza documentelor contabile; – în cazul persoanelor fizice care nu sînt înregistrate în calitate de întreprinzător – în baza documentelor care se păstrează în arhivele organelor cadastrale și/sau conform valorii de inventariere apreciate de către comisiile de specialitate formate în cadrul primăriilor. [...]	la alineatul (5), partea introductivă va avea următorul cuprins: Baza impozabilă a bunurilor imobiliare și a terenurilor constituie valoarea acestora care se determină după cum urmează: – în cazul persoanelor juridice și persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător, persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției – conform valorii apreciate de către comisiile de specialitate formate în cadrul primăriilor. În lipsa evaluării efectuate de comisiile de specialitate formate în cadrul primăriilor, baza impozabilă se determină în temeiul documentelor contabile.; – în cazul persoanelor fizice care nu sînt înregistrate în calitate de întreprinzător – în baza documentelor care se păstrează în arhivele organelor cadastrale și/sau conform valorii de inventariere apreciate de către comisiile de specialitate formate în cadrul primăriilor.”;	Ministerul Justiției (MJ)	La sbp. 1.3, acordarea unui rol important comisiilor de specialitate constituite în cadrul primăriilor pentru stabilirea valorii impozabile, poate genera neuniformitate între localități, deoarece nivelul de expertiză, resursele și metodologia utilizată pot diferi considerabil. În lipsa unor standarde unitare și a unui mecanism eficient de verificare, există riscul supraevaluării sau subevaluării bunurilor. Această situație poate conduce la tratamente fiscale inegale pentru proprietăți similare aflate în localități diferite. Totodată, concentrarea competenței de evaluare și a competenței de stabilire a cotei la nivelul aceleiași autorități a administrației publice locale poate crea percepția unui conflict de interese instituțional, deoarece autoritatea care beneficiază de veniturile fiscale influențează și elementele care determină cuantumul acestora. Considerăm că, determinarea și unificarea bazei impozabile trebuie să fie realizată exclusiv în temeiul informațiilor oficiale conținute în Registrul bunurilor imobile, care reprezintă sursa oficială și autentică privind drepturile asupra bunurilor imobile, caracteristicile acestora și datele necesare pentru stabilirea obligațiilor fiscale. Utilizarea unui criteriu unic, bazat pe informațiile din Registrul bunurilor imobile, va asigura aplicarea uniformă și previzibilă a normelor fiscale, va exclude interpretările divergente și va contribui la respectarea principiilor securității juridice, egalității de tratament și certitudinii impunerii fiscale.	Se acceptă parțial, prin retragerea propunerii aferente din proiect.
Legea nr.1435/2002 pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari, Căușeni și Anenii Noi				

Art.1. – Până la înlăturarea consecințelor conflictului transnistrean, pentru locuitorii satelor (comunelor) Cocieri, Coșnița, Doroțcaia, Molovata Nouă și Pârâta din raionul Dubăsari, ai satelor Chircăiești, Copanca, Fârlădeni, Grădinița, Hagimus, Leuntea, Plop-Știubei și Valea Verde din raionul Căușeni și ai satelor Calfa, Delacău, Gura Băcului, Hârbovăț, Puhăceni, Roșcani, Speia, Șerpeni, Telița și Varnița din raionul Anenii Noi se stabilesc compensații nominative în mărimea diferenței dintre tarifele la energia electrică și la gazele naturale aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și cele stabilite de administrația de la Tiraspol.	„Art.I – Până la înlăturarea consecințelor conflictului transnistrean, pentru locuitorii satelor (comunelor) Cocieri, Pîrîta, Coșnița, Doroțcaia și Molovata Nouă, situate în stînga Nistrului, și a localității Varnița din raionul Anenii Noi, se stabilesc compensații nominative în mărimea diferenței dintre tarifele la energia electrică și la gazele naturale aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și cele stabilite de administrația de la Tiraspol.”. Molovata Nouă, Roghi, Cocieri și Corjova	ANRE Ministerul Energiei	Potrivit normei respective, se propune stabilirea compensațiilor nominative în mărimea diferenței dintre tarifele la energia electrică și la gazele naturale și cele stabilite de administrația de la Tiraspol pentru locuitorii satelor (comunelor) Cocieri, Pîrîta, Coșnița, Doroțcaia și Molovata Nouă, situate în stînga Nistrului, și a localității Varnița din raionul Anenii Noi, până la înlăturarea consecințelor conflictului transnistrean. În acest context, ANRE precizează următoarele aspecte importante. La etapa de adoptare a Legii nr.1435/2002, inițial au fost incluse doar 5 localități amplasate în partea stîngă a Nistrului <u>care erau conectate la rețelele de gaze naturale și de energie electrică ale întreprinderilor din regiunea transnistreană</u>. Conceptul legii a vizat compensarea diferenței dintre prețul aprobat de ANRE și cele stabilite de către așa-numita administrație de la Tiraspol. Ulterior, situația a evoluat spre faptul că <u>localitățile vizate care erau racordate la rețele de pe malului stîng al Nistrului au fost conectate la rețelele de energie electrică și de gaze naturale ale operatorilor licențiați pe malul drept al Nistrului</u>. În anul 2004 au fost conectate la rețelele de energie electrică ale SA „RED Nord” localitățile din raionul Dubăsari, fiind astăzi deservite de către acest operator de distribuție licențiat de ANRE. Actualmente numai 2 localități aflate sub controlul constituțional sunt conectate la rețelele electrice ale întreprinderii ERES de pe malul stîng al Nistrului - Varnița din raionul Anenii Noi și Copanca din raionul Căușeni. Consumatorii din aceste	Nu se acceptă. Scopul propunerii constă în acordarea unui sprijin suplimentar cetățenilor care locuiesc în zona de securitate, având în vedere condițiile specifice și constrângerile cu care se confruntă aceștia. Măsura are un pronunțat caracter social, fiind orientată spre diminuarea impactului dificultăților economice și sociale generate de amplasarea în această regiune. Prin urmare, facilitatea propusă nu urmărește acordarea unui avantaj fiscal pentru stimularea unei anumite activități economice, ci reprezintă un mecanism de susținere a populației, contribuind la menținerea nivelului de trai și la consolidarea protecției sociale a locuitorilor din zona de securitate.

			localități sunt deserviți și facturați de către întreprinderea ERES de pe malul stâng al Nistrului. Consumatorii achită energia electrică către ERES la prețul stabilit de așa-numita administrație de la Tiraspol. În conformitate cu Dispoziția CSE nr. 3 din 6 ianuarie 2025, a fost dispusă conectarea localităților vizate în Legea nr. 1435/2002 la rețelele energetice gestionate de către operatorii licențiați de ANRE pe malul drept al Nistrului. Astfel, în sectorul energiei electrice în conformitate cu Hotărârea ANRE nr. 28 din 14 ianuarie 2025 a fost modificat Planul de dezvoltare al ÎCS „Premier Energy Distribution” SA pentru perioada 2023-2025, iar prin Hotărârea ANRE nr. 29 din 14 ianuarie 2025 a fost modificat Planul de investiții al ÎCS „Premier Energy Distribution” SA pentru anul 2025, prin includerea lucrărilor de construcție a rețelelor electrice către aceste localități, pentru a fi conectate la rețelele de pe malul drept al Nistrului. Rețelele electrice au fost construite până la localitate, iar lucrările au fost finalizate pe parcursul anului 2025, fără a fi conectate la rețeaua din cadrul localității. În continuare, aceste 2 localități sunt deservite de către întreprinderea de pe malul stâng al ERES și consumatorii achită energia electrică la prețul stabilit de către așa-numita administrație de la Tiraspol. În sectorul gazelor naturale, tot în temeiul Dispoziției CSE nr. 3 din 6 ianuarie 2025 au fost aprobate Hotărârea ANRE nr. 17 din 14 ianuarie 2025 privind modificarea Planului de dezvoltare al SRL „Ștefan Vodă-gaz” pentru anii 2023-2025 și Hotărârea ANRE nr. 18 din 14 ianuarie 2025 privind modificarea Planului de	

			investiții al SRL „Ștefan Vodă-gaz” pentru anul 2025, prin includerea lucrărilor de construcție a rețelelor de gaze naturale către localitățile Fîrlădeni, Hagimus și Copanca din raionul Căușeni. Lucrările au fost finalizate pe parcursul anului 2025. Actualmente aceste localități sunt conectate la rețelele de gaze naturale deservite de către operatori licențiați de ANRE, iar consumatorii achită facturile la gazele naturale furnizorilor licențiați la prețurile stabilite de ANRE. De asemenea, în baza Dispoziției CSE nr. 3 din 6 ianuarie 2025 au fost aprobate Hotărârea ANRE nr. 15 din 14 ianuarie 2025 privind modificarea Planului de dezvoltare al SRL „Ialoveni-gaz” pentru anii 2023-2025 și Hotărârea ANRE nr. 16 din 14 ianuarie 2025 privind modificarea Planului de investiții al SRL „Ialoveni-gaz” pentru anul 2025, prin includerea lucrărilor de construcție a rețelelor de gaze naturale către localitățile Hîrbovăț și Varnița din raionul Anenii Noi și localitățile Pohrebea, Coșnița, Pîrîta, Doroțcaia, Molovata Nouă, Roghi, Cocieri și Corjova din raionul Dubăsari. Pe parcursul anului 2025 au fost finalizate lucrările de conectare a localității Hîrbovăț din raionul Anenii Noi și a localităților Pohrebea, Coșnița, Pîrîta și Doroțcaia din raionul Dubăsari. Actualmente aceste localități sunt conectate la rețelele de gaze naturale de pe malul drept al Nistrului, fiind deservite de către operatori licențiați de ANRE, iar consumatorii achită facturile la gazele naturale furnizorilor licențiați la prețurile stabilite de ANRE. Lucrările de construcție a rețelelor de gaze către localitățile Molovata Nouă,	

			Roghi, Cocieri și Corjova din raionul Dubăsari au fost transferate pentru a fi realizate în anul 2026 în conformitate cu Hotărârea ANRE nr. 86 din 17 februarie 2026 privind modificarea Planului de dezvoltare al SRL „Ialoveni-gaz” pentru anii 2026-2028 și Hotărârea ANRE nr. 87 din 17 februarie 2026 privind modificarea Planului de investiții al SRL „Ialoveni-gaz” pentru anul 2026. La moment are loc procedura repetată de licitație pentru contractarea lucrărilor de subtraversare a râului Nistru pe direcția Holercani - Molovata Nouă. Actualmente, consumatorii din aceste localități sunt deserviți de către întreprinderea SRL „Tiraspoltransgaz” de pe malul stâng al Nistrului. Consumatorii achită gazele naturale către SRL „Tiraspoltransgaz” la prețul stabilit de așa-numita administrație de la Tiraspol. Astfel, Agenția comunică că, situația care a justificat adoptarea Legii nr.1435/2002 s-a modificat semnificativ. O parte dintre localitățile beneficiare sunt deja conectate la rețelele operatorilor licențiați de ANRE și achită prețurile reglementate de ANRE, în timp ce alte localități continuă să fie alimentate prin infrastructura din regiunea transnistreană. Prin urmare, la stabilirea mecanismului de compensare este necesară luarea în considerare a situației reale a fiecărei localități și corelarea prevederilor legii cu stadiul actual al conectării la infrastructura energetică de pe malul drept al Nistrului. În concluzie, ANRE reiterează că modificarea regimului de taxare reprezintă o prerogativă exclusivă a politicii fiscale a statului. Cu toate	

			acestea, din perspectiva protecției consumatorilor și a asigurării securității energetice, implementarea măsurii necesită o abordare prudentă și o corelare bine determinată cu instrumentele de suport social.	
Art.1. – Până la înlăturarea consecințelor conflictului transnistrean, pentru locuitorii satelor (comunelor) Cocieri, Coșnița, Dorotcaia, Molovata Nouă și Pârâta din raionul Dubăsari, ai satelor Chircăiești, Copanca, Fârlădeni, Grădinița, Hagimus, Leuntea, Plop-Știubei și Valea Verde din raionul Căușeni și ai satelor Calfa, Delacău, Gura Bâcului, Hârbovăț, Puhăceni, Roșcani, Speia, Șerpeni, Telița și Varnița din raionul Anenii Noi se stabilesc compensații nominative în mărimea diferenței dintre tarifele la energia electrică și la gazele naturale aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și cele stabilite de administrația de la Tiraspol.	„Art.I – Până la înlăturarea consecințelor conflictului transnistrean, pentru locuitorii satelor (comunelor) Cocieri, Pîrîta, Coșnița, Dorotcaia și Molovata Nouă, situate în stînga Nistrului, și a localității Varnița din raionul Anenii Noi, se stabilesc compensații nominative în mărimea diferenței dintre tarifele la energia electrică și la gazele naturale aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și cele stabilite de administrația de la Tiraspol.”.	Primăria satului Hîrbovăț	În legătură cu inițiativa de modificare a Legii nr. 1435 din 7 noiembrie 2002, prin care se propune excluderea mai multor localități din aria de aplicare a acesteia, inclusiv satul Hîrbovăț, vin, în calitate de primar al satului Hîrbovăț, să solicite reexaminarea acestor modificări, având în vedere realitățile din teren, particularitățile geografice și riscurile sociale și de securitate pe care le poate genera această decizie. Satul Hîrbovăț este amplasat în Zona de Securitate, la frontiera administrativă cu regiunea transnistreană, în imediata apropiere a municipiului Bender (Tighina), având hotar comun cu municipiul Tighina pe o lungime de aproximativ 10 kilometri. Această poziționare conferă localității un caracter strategic deosebit și generează permanent provocări specifice de ordin social, economic și de securitate, pe care alte localități din afara Zonei de Securitate nu le întâmpină. Unul dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă localitatea este faptul că drumul tehnologic al fostei Întreprinderi Avicole „Anina”, pe teritoriul căreia în prezent își desfășoară activitatea mai multe companii importante – Floreni SRL, Expalsa SRL, Impex Line SRL și Lincos Prim SRL – pe o suprafață de aproximativ 100 de hectare, se află actualmente pe teritoriul controlat de	Nota Propunerea urmează a fi examinată suplimentar

			administrația de facto din regiunea transnistreană. Ca urmare, întregul flux de autocamioane și utilaje implicate în activitatea economică este deviat pe drumul public local L471, care traversează satul Hîrbovăț. Circulația permanentă a transportului greu provoacă degradarea continuă a carosabilului, afectează locuințele oamenilor situate de-a lungul traseului și creează disconfort major pentru populație. În prezent, Primăria Hîrbovăț implementează un proiect investițional important privind reabilitarea(betonarea) a aproximativ 800 de metri de drum, sector distrus aproape în totalitate de traficul greu. Executarea lucrărilor este însă îngreunată și aproape imposibilă pe anumite sectoare de faptul că același segment continuă să fie traversat zilnic de camioanele de mare tonaj. Totodată, o parte semnificativă a locuitorilor satului Hîrbovăț dețin locuințe în satul Proteagailovca și în orasul Bender, iar zilnic traversează postul instalat de administrația transnistreană pentru a merge la serviciu sau pentru administrarea bunurilor personale. Aceștia se confruntă frecvent cu dificultăți și restricții la traversarea așa-zisului post vamal transnistrean. Modificările operate în anul 2022 la Legea nr. 1435 au avut un efect pozitiv pentru comunitatea noastră. Eliminarea diferențelor de tarif la energia electrică și gazele naturale a determinat numeroși locuitori să revină și să locuiască permanent în satul Hîrbovăț,	

			consolidând astfel prezența populației pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova. În cazul excluderii satului Hîrbovăț din lista localităților beneficiare, facilitățile respective vor înceta, iar diferențele de tarif vor reapărea. Există un risc real ca o parte dintre locuitori să revină în locuințele pe care le dețin în localitățile din stânga Nistrului sau în orasul Bender, unde costurile utilităților vor deveni mai avantajoase. Un asemenea fenomen ar avea consecințe nu doar sociale și economice, ci și asupra securității statului, prin diminuarea numărului de locuitori care își desfășoară viața pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale și prin creșterea expunerii acestora la influența informațională și propagandistică exercitată de structurile din regiunea transnistreană, unde spațiul mediatic este controlat aproape în totalitate de Federația Rusă. Menționăm că distanța dintre hotarul satului Hîrbovăț și satul Proteagailovca este de aproximativ 700 de metri, fapt ce facilitează o eventuală relocare a locuitorilor în cazul apariției unor diferențe semnificative de costuri. De asemenea, considerăm necesar să fie luat în considerare faptul că satul Hîrbovăț a avut un rol deosebit în apărarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova în timpul conflictului armat din anul 1992. Fiind situat în imediata apropiere a orasului Bender și având o frontieră comună de aproximativ 10 kilometri cu municipiul Tighina,	

			localitatea s-a aflat nemijlocit în zona acțiunilor de luptă, iar 136 de locuitori ai satului au participat la apărarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova, demonstrând curaj, patriotism și devotament față de stat. În aceste condiții, considerăm că menținerea satului Hîrbovăț în categoria localităților beneficiare ale Legii nr. 1435 reprezintă nu doar o măsură de echitate socială, ci și un instrument de consolidare a prezenței populației în Zona de Securitate, de susținere a politicilor de reintegrare a Republicii Moldova și de întărire a rezilienței comunităților aflate în proximitatea regiunii transnistrene. Solicităm respectuos: 1. Reanalizarea modificărilor propuse la Legea nr. 1435 din 7 noiembrie 2002. 2. Menținerea satului Hîrbovăț în lista localităților beneficiare ale mecanismului de compensare a diferențelor de tarif la energia electrică și gazele naturale. 3. Evaluarea impactului social, economic și de securitate pe care excluderea localității l-ar putea produce asupra Zonei de Securitate și asupra politicilor de reintegrare a Republicii Moldova. 4. Analizarea riscurilor pe care modificarea acestei legi le poate genera în contextul proceselor electorale ce urmează a fi desfășurate în anul 2027, inclusiv prin influențarea comportamentului populației din localitățile aflate în proximitatea regiunii transnistrene. 5. Alocarea resurselor financiare pentru localitățile din zona de	

			securitate prin intermediul programului Parț, fond gestionat de Biroul politici pentru reintegrare. Localitatea nu a mai beneficiat de vre-un fond de sustinere de minim 3 ani, chiar daca a aplicat cu multa responsabilitate la program an de an. 6. Sunt sigura ca defapt cea mai echitabilă solutie ar fi, aceleasi tarife atit pentru locuitorii din partea dreapta a Nistrului cît si pentru cei din partea stînga a Nistrului. Altfel pe distante mici intre localitati, cum este cea dintre Hîrbovăț și Protegailovca orasul Bender, aceste discrepante mari provoacă oamenii la ură și suparare. Avem convingerea că autoritățile Republicii Moldova vor analiza cu responsabilitate aceste argumente și vor adopta o decizie care să țină cont atît de interesele locuitorilor satului Hîrbovăț, cât și de interesele strategice ale statului în Zona de Securitate.	

Legea nr.81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător

	„Articolul 20. Asigurarea socială și asistența socială (1) Asigurarea socială și asistența socială se acordă lucrătorilor întreprinderii cu investiții străine în conformitate cu legislația Republicii Moldova. Întreprinderea este obligată să vireze contribuții sociale de stat obligatorii în fondul de asigurare socială pentru salariații străini care au contracte individuale de muncă sau orice alt tip de contract civil. (2) Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii a lucrătorilor din întreprinderile cu investiții străine se calculează în conformitate cu tarife prevăzute în Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.”.	Moldova Fruct	Obligații de asigurări sociale (BASS) pentru companiile cu investiții străine Ce prevede proiectul: Companiile cu capital străin din Republica Moldova vor fi obligate să achite contribuții de asigurări sociale pentru cetățenii străini angajați conform regulilor generale aplicate pe plan național. Consecințe economice: Prevederea uniformizează regulile de joc, însă poate scumpi atragerea de experți tehnici internaționali sau consultanți de înaltă calificare din UE, de care sectorul horticol autohton are nevoie pentru implementarea tehnologiilor moderne de cultivare și post-recoltare.	Nu se acceptă Norma asigură tratament egal între lucrătorii străini și cei naționali, garantând că toți salariații care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova contribuie la sistemul public de asigurări sociale în aceleași condiții, ceea ce consolidează principiul nediscriminării în raporturile de muncă. Totodată, obligarea întreprinderilor cu investiții străine la plata contribuțiilor sociale pentru angajații lor asigură sustenabilitatea financiară a sistemului public de pensii și protecție socială, evitând situațiile în care anumite categorii de lucrători ar beneficia de servicii sociale fără contribuție echivalentă. La fel, aplicarea acelorași tarife prevăzute de Legea nr. 489/1999

				contribuie la predictibilitate și neutralitate fiscală, evitând crearea unor regimuri speciale sau privilegiate care ar putea distorsiona concurența între întreprinderi cu capital străin și cele autohtone.
		CNAS	La Art. XI. – Articolul 20 din Legea nr.81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător. Alin. (1), din proiect, se expune în următoarea redacție: „(1) Lucrătorii întreprinderii cu investiții străine beneficiază de asigurare socială și asistență socială în condițiile legislației Republicii Moldova. Întreprinderea este obligată să calculeze, rețină și să vireze contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru salariații străini care desfășoară activitate în baza contractelor individuale de muncă, precum și pentru persoanele străine care execută lucrări sau prestează servicii în baza contractelor civile prevăzute de legislație.”. Argumentare: Modificarea propusă are drept scop corelarea prevederilor art. 20 cu legislația în domeniul asigurărilor sociale de stat. Totodată, referința la „orice alt tip de contract civil” se concretizează prin indicarea contractelor civile având ca obiect executarea de lucrări sau prestarea de servicii, întrucât obligația de calculare și achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nu este aferentă tuturor contractelor civile, ci numai categoriilor de raporturi juridice prevăzute de legislație. De asemenea, textul se completează cu obligația de calculare și reținere a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, în concordanță modificările operate în	Se acceptă

			Legea nr. 489/1999.	
		EBA	Păstrarea facilității la contribuții de asigurări sociale pentru angajatori-companii cu investiții străine/salariații acestora Solicităm să fie menținut conceptul actual privind contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii a lucrătorilor din întreprinderile cu investiții străine prevăzut în articolul 20 din Legea nr.81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător. Menținerea acestui concept este imperativ pentru a evita dubla impunere a costurilor sociale și creșterea disproporționată a costurilor salariale pentru lucrătorii străini (care nu-si dau acordul) din companiile cu investiții străine. Lucrătorii străini din aceste companii activează în Republica Moldova pe o perioadă determinată și își păstrează continuitatea în sistemul de protecție socială din țara de reședință, contribuțiile fiind deja integrate în structura lor de salarizare. Având în vedere caracterul temporar al activității lor și lipsa unei legături reale cu sistemul de asigurări sociale din Moldova (de ale cărui prestații pe termen lung nu vor beneficia), obligarea companiilor la plata acestor contribuții ar încălca principiul echității fiscale si sociale și ar reduce sever atractivitatea investițională a țării. Menționăm că sistemul public de asigurări sociale se bazează pe principiul contribuției în schimbul unor beneficii viitoare, ori aceste persoane nu pot miza și nici nu doresc sa fie partea a sistemului local de beneficia sociale viitoare.	<u>Nu se acceptă</u> Norma asigură tratament egal între lucrătorii străini și cei naționali, garantând că toți salariații care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova contribuie la sistemul public de asigurări sociale în aceleași condiții, ceea ce consolidează principiul nediscriminării în raporturile de muncă. Totodată, obligarea întreprinderilor cu investiții străine la plata contribuțiilor sociale pentru angajații lor asigură sustenabilitatea financiară a sistemului public de pensii și protecție socială, evitând situațiile în care anumite categorii de lucrători ar beneficia de servicii sociale fără contribuție echivalentă. La fel, aplicarea acelorași tarife prevăzute de Legea nr. 489/1999 contribuie la predictibilitate și neutralitate fiscală, evitând crearea unor regimuri speciale sau privilegiate care ar putea distorsiona concurența între întreprinderi cu capital străin și cele autohtone.
	„Articolul 20. Asigurarea socială și asistența socială (1) Asigurarea socială și asistența socială se acordă lucrătorilor	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Contribuțiile de asigurări sociale pentru personalul străin Companiile cu investiții străine se bazează frecvent pe specialiști	<u>Nu se acceptă</u> Norma asigură tratament egal între lucrătorii străini și cei naționali, garantând că toți salariații care

	întreprinderii cu investiții străine în conformitate cu legislația Republicii Moldova. Întreprinderea este obligată să vireze contribuții sociale de stat obligatorii în fondul de asigurare socială pentru salariații străini care au contracte individuale de muncă sau orice alt tip de contract civil. (2) Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii a lucrătorilor din întreprinderile cu investiții străine se calculează în conformitate cu tarife prevăzute în Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.”.		internaționali care asigură transferul de expertiză și know-how. Modificarea regimului prevăzut la art. 20 din Legea nr. 81/2004 — în sensul obligării întreprinderilor la plata contribuțiilor de asigurări sociale pentru salariații străini — ridică o problemă reală de dublă contribuție socială, în special pentru expații proveniți din state cu care Republica Moldova nu are acorduri bilaterale de securitate socială. Acești lucrători activează pe o perioadă determinată, își păstrează continuitatea în sistemul de protecție socială din țara de reședință și nu vor beneficia de prestațiile pe termen lung ale sistemului local. Obligarea companiilor la plata acestor contribuții ar majora disproporționat costul forței de muncă internaționale, ar contraveni principiului contribuției în schimbul unor beneficii viitoare și ar reduce capacitatea Republicii Moldova de a atrage talente, într-o competiție regională acerbă pentru specialiști. Propunem menținerea formulei actuale, în care contribuția se datorează doar la solicitarea angajatului, însoțită de o analiză de impact privind riscul dublei contribuții și costul pentru investițiile străine. Solicităm menținerea regimului actual al contribuțiilor sociale pentru salariații străini (datorate doar la solicitarea angajatului) și evitarea dublei contribuții pentru expații din state fără acorduri bilaterale.	desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova contribuie la sistemul public de asigurări sociale în aceleași condiții, ceea ce consolidează principiul nediscriminării în raporturile de muncă. Totodată, obligarea întreprinderilor cu investiții străine la plata contribuțiilor sociale pentru angajații lor asigură sustenabilitatea financiară a sistemului public de pensii și protecție socială, evitând situațiile în care anumite categorii de lucrători ar beneficia de servicii sociale fără contribuție echivalentă. La fel, aplicarea aceluiași tarife prevăzute de Legea nr. 489/1999 contribuie la predictibilitate și neutralitate fiscală, evitând crearea unor regimuri speciale sau privilegiate care ar putea distorsiona concurența între întreprinderi cu capital străin și cele autohtone.
		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La Art. XI din proiect se propune următoarea redacție a articolului 20 din Legea nr.81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător, după cum urmează : „Articolul 20. Asigurarea socială și asistența socială	Se acceptă

			(1) Întreprinderile cu investiții străine înregistrate în Republica Moldova au obligația de a calcula și achita contribuții de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru toți salariații, inclusiv pentru cetățenii străini, potrivit legislației privind sistemul public de asigurări sociale. (2) Dreptul la prestații de asigurări sociale se acordă salariaților, inclusiv cetățeni străini, ai întreprinderilor înregistrate în Republica Moldova, corelativ contribuțiilor de asigurări sociale de stat calculate și achitate la bugetul asigurărilor sociale de stat. (3) În cazul în care Acordurile de securitate socială, la care Republica Moldova este parte cuprind alte reglementări decât cele din prezenta lege, se aplică normele stabilite prin aceste acorduri.”.	
		ABM	Proiectul extinde obligația de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale pentru salariații cetățeni străini, ceea ce poate elimina facilitatea aplicată întreprinderilor cu investiții străine și poate majora costul atragerii personalului străin calificat. Propunere: menținerea facilității existente pentru întreprinderile cu investiții străine, astfel încât contribuțiile sociale pentru salariații străini să fie achitate în continuare în condițiile actuale, în special atunci când aceștia nu solicită sau nu beneficiază de prestații sociale în Republica Moldova. Legea nr. 81-XV din 18.03.2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător, în formula actuală, conține prevederi speciale referitoare la activitatea întreprinderilor cu investiții străine, precum și beneficiile și garanțiile oferite investitorilor,	<u>Nu se acceptă</u> Norma asigură tratament egal între lucrătorii străini și cei naționali, garantând că toți salariații care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova contribuie la sistemul public de asigurări sociale în aceleași condiții, ceea ce consolidează principiul nediscriminării în raporturile de muncă. Totodată, obligarea întreprinderilor cu investiții străine la plata contribuțiilor sociale pentru angajații lor asigură sustenabilitatea financiară a sistemului public de pensii și protecție socială, evitând situațiile în care anumite categorii de lucrători ar beneficia de servicii sociale fără contribuție echivalentă. La fel, aplicarea aceluiași tarife prevăzute de Legea nr. 489/1999 contribuie la predictibilitate și neutralitate fiscală, evitând crearea

			inclusiv: • Întreprinderile cu investiții străine sunt considerate întreprinderile al cărui capital social este compus parțial din investiții străine (i.e. întreprindere mixtă) sau cele al cărei capital social este compus exclusiv din investiții străine (i.e. întreprindere cu capital străin). • O întreprindere cu investiții străine poate transfera contribuții în fondul de asigurare socială doar pentru salariații străini care au manifestat dorința de a beneficia de asistență medicală și socială în Republica Moldova. Proiectul politicii fiscale prevede modificarea acestui articol nr.20 și extinderea obligației de a plăti contribuții de asigurări sociale inclusiv pentru cetățenii străini. În context, solicităm menținerea facilității existente având în vedere următorul argument: • Facilitatea acoperă doar angajații-cetățeni străini. În marea majoritatea a cazurilor, pentru a asigura și implementarea cu succes a celor mai bune practici, companiile străine detașează personal străin înalt calificat pentru a se asigura ca procesele menționate mai sus sunt implementate în mod corect și transparent.	unor regimuri speciale sau privilegiate care ar putea distorsiona concurența între întreprinderi cu capital străin și cele autohtone.
Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale				
	Articolul 7: la alineatul (1), alineatul (2) și alineatul (2²) textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (3¹) și alineatul (3²) textul „pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă” se substituie cu textul „specificată în p. 1.1. din Anexa nr. 1 la Legea 489/1999”; la alineatul (4) textul „la 12” se substituie cu textul „la 36” și textul	Grozov Irina (particip.gov.md)	Stimată echipă, În calitate de cetățean și persoană care planifică a doua sarcină, consider că extinderea perioadei de calcul a indemnizației de la 12 la 36 luni poate reduce semnificativ venitul real luat în calcul, în special în cazurile în care salariile sunt în creștere. Această modificare nu reflectă corect venitul actual al familiei și poate afecta planificarea financiară a părinților.	Se acceptă

	„12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (5) textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) În cazul în care persoana asigurată, pe parcursul celor 36 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu a realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau de concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, și/sau de concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrsta de la 3 la 4 ani, și/sau de concedii prevăzute la art.127 din <u>Codul muncii nr.154/2003</u>, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art.5 alin.(1) lit.d), d¹), d²), f) și f¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul acestor concedii. sau din baza de calcul al celuilalt soț”.			
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale	Articolul 7: la alineatul (1), alineatul (2) și alineatul (2²) textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (3¹) și alineatul (3²) textul „pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă” se substituie cu textul „specificată în p. 1.1. din Anexa nr. 1 la Legea 489/1999”; la alineatul (4) textul „la 12” se substituie cu textul „la 36” și textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (5) textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”;	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Privind propunerea de modificare a art. 7 din Legea nr. 289/2004 (extinderea bazei de calcul de la 12 la 36 de luni) Vă rugăm să clarificați: • care sunt calculele actuariale și estimările de impact care au stat la baza extinderii perioadei de referință de la 12 la 36 de luni; • dacă a fost analizat impactul acestei modificări asupra cuantumului prestațiilor sociale acordate beneficiarilor; • care este numărul estimativ de persoane care vor înregistra o diminuare a indemnizațiilor ca urmare a aplicării noii formule;	Se acceptă, norma a fost exclusă din proiect

	la alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) În cazul în care persoana asigurată, pe parcursul celor 36 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu a realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau de concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, și/sau de concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrsta de la 3 la 4 ani, și/sau de concedii prevăzute la art.127 din <u>Codul muncii nr.154/2003</u>, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art.5 alin.(1) lit.d), d¹), d²), f) și f¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul acestor concedii. sau din baza de calcul al celuilalt soț”. „(6¹) În cazul în care liber-profesionistul ce practică o activitate în sectorul justiției și antreprenorul independent, pe parcursul celor 36 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu au achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii din motivul că au beneficiat de indemnizație de maternitate și/sau de indemnizație lunară pentru creșterea copilului, și/sau de indemnizațiile prevăzute la art.5 alin.(1) lit.d¹), d²) și f¹), cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art.5 alin. (1) lit.d), d¹), d²), f) și f¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul		• dacă au fost evaluate efectele asupra indemnizațiilor de maternitate, incapacitate temporară de muncă și îngrijire a copilului; • dacă a fost analizată oportunitatea ajustării veniturilor istorice cu un coeficient de indexare care să reflecte inflația și evoluția salariului mediu pe economie; • dacă au fost analizate practici comparabile din statele membre ale Uniunii Europene și impactul acestora asupra protecției sociale a persoanelor asigurate. În opinia noastră, modificarea propusă poate genera efecte negative semnificative asupra nivelului de protecție socială oferit beneficiarilor și necesită o fundamentare suplimentară. În primul rând, extinderea perioadei de referință la 36 de luni conduce la includerea în baza de calcul a unor venituri realizate cu 2 sau 3 ani înainte de producerea riscului asigurat. În condițiile unei inflații persistente și ale creșterii generale a salariilor în economie, aceste venituri istorice nu mai reflectă realitatea economică actuală și puterea de cumpărare existentă la momentul acordării prestației. În lipsa unui mecanism de indexare, veniturile mai vechi vor reduce artificial media de calcul și, implicit, cuantumul indemnizațiilor acordate. În al doilea rând, măsura nu pare să țină cont de dinamica actuală a pieței muncii din Republica Moldova. În ultimii ani, numeroși salariați au beneficiat de promovări, majorări salariale, indexări și ajustări determinate de deficitul de forță de muncă și de creșterea salariului minim. Utilizarea unei perioade de referință de 36 de luni diluează efectul acestor	

	precedent sau din baza de calcul al celuilalt soț.”;		evoluții și reduce relevanța contribuțiilor achitate în perioada recentă, deși acestea reflectă cel mai fidel situația economică actuală a persoanei asigurate. În consecință, persoanele care au înregistrat o creștere legitimă a veniturilor în ultimii ani vor beneficia de prestații calculate pe baza unor venituri istorice semnificativ mai mici, ceea ce poate afecta nivelul de protecție socială oferit exact în perioadele în care aceasta este cea mai necesară. Având în vedere cele expuse, propunem menținerea perioadei actuale de referință de 12 luni sau, alternativ, examinarea unor mecanisme de ajustare a veniturilor istorice utilizate în calcul, astfel încât acestea să reflecte evoluția inflației și a veniturilor salariale din economie.	
		Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 3, modificările preconizate la art. 7 alin. (1) sunt conceptual discutabile, or, extinderea perioadei de referință de la 12 la 36 de luni pentru calcularea indemnizațiilor prezintă mai multe dezavantaje majore pentru beneficiarii indemnizațiilor, deoarece există riscul diminuării valorii indemnizațiilor care va genera o reducere directă a veniturilor pentru cetățenii care intră în concedii medicale sau de maternitate. În susținerea ipotezei, venim cu următoarele argumente: Veniturile recente (2-3 ani în urmă), de regulă sunt mai mici din cauza inflației sau a lipsei promovărilor, astfel includerea lor în calcul scade media lunară. Persoanele care au obținut o mărire salarială recentă nu vor beneficia pe deplin de ea în cuantumul indemnizației, deoarece media va fi	Nota , modificarea a fost exclusă din proiect

			trasă în jos de salariile anterioare și mai mici. Persoanele aflate la începutul carierei, care acum 2-3 ani aveau salarii de debutant sau stagii incomplete, vor primi indemnizații mult mai mici comparativ cu nivelul lor de trai actual. Pentru o persoană care a avut perioade de șomaj sau pauze în activitate în ultimii 3 ani, acele luni cu venituri zero sau reduse vor diminua media generală a veniturilor, scăzând astfel drastic mărimea indemnizației. Dacă veniturile de acum 36 de luni nu sunt indexate corespunzător cu rata inflației în momentul calculului, beneficiarul primește o indemnizație calculată la o putere de cumpărare învechită, care nu mai corespunde realității economice actuale.	
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale	Articolul 7: la alineatul (1), alineatul (2) și alineatul (2²) textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (3¹) și alineatul (3²) textul „pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă” se substituie cu textul „specificată în p. 1.1. din Anexa nr. 1 la Legea 489/1999”; la alineatul (4) textul „la 12” se substituie cu textul „la 36” și textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (5) textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) În cazul în care persoana asigurată, pe parcursul celor 36 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu a realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau de concediu pentru îngrijirea copilului	CNSM	La pct. 3, ce vizează modificarea art. 7 din Legea 289/2004 nu susținem modificarea perioadei luate în calcul pentru determinarea bazei de calcul a indemnizațiilor de asigurări sociale de la 12 luni la 36 de luni. Acest fapt contravine principiilor sistemului de asigurări sociale și de plată a prestațiilor sociale. Astfel, se încalcă principiul proporționalității, logica căruia este că indemnizația trebuie să compenseze venitul pierdut la momentul producerii riscului social (boală, maternitate, îngrijirea copilului), nu un venit istoric care nu mai reflectă situația actuală. Cu cât perioada de referință este mai îndepărtată de momentul producerii riscului, cu atât baza de calcul devine mai puțin relevantă și mai puțin echitabilă. De asemenea, nu susținem substituirea bazei de calcul de la 35% din salariul mediu lunar prognozat la 35% din salariul minim, întrucât această	Se acceptă, norma a fost exclusă din proiect

	până la împlinirea vârstei de 3 ani, și/sau de concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrsta de la 3 la 4 ani, și/sau de concedii prevăzute la art.127 din Codul muncii nr.154/2003, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art.5 alin.(1) lit.d), d¹), d²), f) și f¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul acestor concedii. sau din baza de calcul al celuilalt soț”.		modificare reduce semnificativ cuantumul indemnizațiilor acordate persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate extremă, inclusiv bolnavilor de tuberculoză, HIV/SIDA și maladii oncologice, sporind riscul de sărăcire și afectând dreptul acestora la o protecție socială efectivă. Concomitent, la pct. 3.9., ne expunem pentru menținerea alin. (9) din art. 7 al Legii nr. 289/2004. Totodată, ne expunem categoric împotriva excluderii de la alin. (14) a sintagmei „sau în baza hotărârii judecătorești” prin care indemnizațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. a), b), d), d¹), d²), f), f¹), g) și i) și la art. 15 alin. (1) lit. a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se vor recalcula, urmare a hotărârii judecătorești. Această propunere vine în contradicție flagrantă cu prevederile art. 120 din Constituția Republicii Moldova și art. 16 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, care stabilesc expres caracterul obligatoriu al actelor judecătorești pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.	
		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La Art. XII, pct. 3.1.,3.3., 3.4. 3.5. și 3.6. MMPS consideră oportună menținerea reglementărilor în redacția actuală la indemnizațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d), d¹), d²), f) f¹), g) și i), art.7, al.7 din următoarele motive: - modificările propuse riscă să diminueze atractivitatea sistemului de prestații familiale pentru persoanele aflate la începutul carierei profesionale, determinând amânarea deciziei de a avea primul copil în vederea acumulării unui stagiu de cotizare mai mare și a unor venituri mai	Nota, propunerile au fost excluse din proiect

			ridicate. Această tendință poate contribui la creșterea vârstei la prima naștere și, implicit, la reducerea probabilității de a avea copii de rangul doi sau trei, cu efecte negative asupra evoluției demografice și a ratei fertilității pe termen lung; - impact asupra diferitor categorii de salariați - persoanele care au un stagiu mai mare și au avut creșteri salariale în ultimii ani ar putea primi indemnizații mai mici, lucru este valabil mai ales pentru tineri și pentru persoanele aflate în ascensiune profesională; - diminuarea protecției social-financiare pentru familiile cu copii - măsura poate duce la scăderea protecției familiilor cu copii, în cazul indemnizațiilor de maternitate și îngrijirii copilului până la vârsta de 3 ani, exact în perioadele cu cheltuieli crescute; - risc de diminuare a încrederii în sistem - percepția că prestațiile nu reflectă venitul real poate afecta încrederea în sistemul de asigurări sociale și stimularea contributivității; - impact negativ asupra măsurilor întreprinse de Minister – extinderea bazei de calcul din venitul cel mai mare al unuia dintre părinți, oferirea posibilității de a reveni la muncă, a femeilor mai devreme și de a beneficia concomitent de salariu și indemnizație.	
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale		Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Asigurările sociale și costurile operaționale conexe Extinderea perioadei de referință pentru calculul venitului mediu lunar asigurat de la 12 la 36 de luni (Legea nr. 289/2004), în lipsa unui mecanism de indexare a veniturilor istorice, ar reduce artificial baza de calcul și, implicit, cuantumul indemnizațiilor, în special pentru salariații care au înregistrat creșteri legitime de venit în	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect

			ultimii ani. În mod similar, înlocuirea salariului mediu pe economie cu salariul minim pe țară ca indicator de referință ar diminua considerabil valoarea anumitor prestații. Propunem menținerea perioadei actuale de 12 luni și a salariului mediu ca indicator de referință, sau, alternativ, introducerea unor mecanisme de ajustare care să reflecte evoluția inflației și a salariilor.	
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale		Ministerul Energiei	Totodată, nu susținem modificarea art. 7 din Legea nr. 289/2004 privind extinderea perioadei de referință pentru calculul indemnizațiilor de la 12 la 36 de luni, fapt ce încalcă principiul proporționalității. De asemenea, respingem înlocuirea bazei de calcul de la 35% din salariul mediu prognozat cu 35% din salariul minim, decizie care va afecta grav pacienții cu afecțiuni oncologice, tuberculoză sau HIV/SIDA.	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect
		Ministerul Justiției (MJ)	La sbp. 3.8 - 3.10, semnalăm că soluțiile normative privind aplicarea salariului minim pe țară în loc de salariul mediu lunar prognozat ca bază pentru calcularea cuantumului lunar al indemnizației pentru creșterea copilului va genera calcularea indemnizației într-o mărime mai mică, deoarece salariul minim pe țară este mult mai mic decât salariul mediu prognozat pe economie. La fel, atenționăm că, calculul indemnizației din salariul mediu lunar prognozat oferă o protecție financiară mult mai solidă și un confort sporit pe durata concediului, deoarece indicator reflectă realitatea economică actuală și salariile reale din țară.	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale	Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale	Ministerul Energiei	La art. XII., pct. 3.11. se propune menținerea alineatului (14) în redacția actuală, or excluderea cuvintelor „sau în baza hotărârii judecătorești” prin prezentul proiect tinde să încalce	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect

(14) Indemnizațiile prevăzute la art.5 alin.(1) lit. a), b), d), d¹), d²), f), f¹), g) și i) și la art.15 alin.(1) lit.a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se recalculează, cu excepția cazurilor de modificare a legislației privind modul de salarizare sau în baza hotărârii judecătorești.	la alineatul (14) cuvintele „sau în baza hotărârii judecătorești” se exclud.		dreptul la apărare al subiecților Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale. Astfel, potrivit art. 20 Cod administrativ „Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod”. Totodată, conform art. 17 Cod administrativ „Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.”. De asemenea, conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ „Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.”. În același timp, art. 10 alin. (1) din același cod, prevede că „Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.”. Potrivit art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ „Actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau	

			<i>afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.”.</i> În consecință, în situația în care stabilirea sau calcularea indemnizației se realizează cu încălcarea prevederilor legale, persoana vizată trebuie să dispună de un remediu efectiv pentru apărarea drepturilor sale, inclusiv prin obținerea unei hotărâri judecătorești care să oblige autoritatea publică la recalcularea indemnizației. Prin urmare, se consideră oportună menținerea normei în redacția actuală, în vederea asigurării respectării dreptului la un remediu efectiv, a principiului accesului liber la justiție și a caracterului obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive.	
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale (14) Indemnizațiile prevăzute la art.5 alin.(1) lit. a), b), d), d¹), d²), f), f¹), g) și i) și la art.15 alin.(1) lit.a), stabilite în conformitate cu prezenta lege, nu se recalculează, cu excepția cazurilor de modificare a legislației privind modul de salarizare sau în baza hotărârii judecătorești.	Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale la alineatul (14) cuvintele „sau în baza hotărârii judecătorești” se exclud.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	La pct. 3.11 referitor la excluderea din alin. (14) a sintagmei „sau în baza hotărârii judecătorești”, MMPS propune menținerea reglementării în redacția actuală, întrucât aceasta asigură respectarea dreptului persoanei de a-și valorifica drepturile și interesele legitime prin intermediul instanțelor de judecată. Excluderea acestei prevederi poate limita efectivitatea mecanismelor de protecție juridică și poate crea impedimente în executarea hotărârilor judecătorești definitive, contrar principiilor consacrate de art. 4 și art. 20 din Constituția Republicii Moldova privind garantarea drepturilor și libertăților fundamentale și accesul liber la justiție, precum și art. 7 din Constituție: (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează	Se acceptă, norma a fost exclusă din proiect

			drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție. Motive de dezacord : Salariul subdeclarat de către angajator Salariul declarat greșit ca urmare a controlului fiscal Modificarea declarațiilor IPC-21 cu salariu mai mic după stabilirea indemnizațiilor Modificarea voluntară a declarațiilor IPC-21 de către angajator în defavoarea angajatului.	
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale		MAI	La Art. XII pct. 3, ce prevăd modificarea Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, se atestă faptul că a fost majorată perioada contributivă la calcularea indemnizațiilor de la 12 luni la 36 luni, în nota de fundamentare fiind adus argumentul că această majorare „reprezintă o măsură necesară pentru consolidarea echității sociale și creșterea protecției financiare a familiilor cu copii. (...) Extinderea perioadei de referință la 36 de luni ar permite calcularea indemnizației pe baza unei imagini mai complete și mai reprezentative a veniturilor realizate de beneficiar. Astfel, impactul unor evenimente temporare asupra cuantumului indemnizației ar fi diminuat, iar drepturile sociale ar fi stabilite într-un mod mai echitabil.”. În acest sens, este de remarcat faptul că urmare a unei fluctuații ridicate de cadre în sectorul public, majorarea nominalizată nu este eficientă, fiind existent riscul ca persoana ce urmează să beneficieze de indemnizație să nu poată să valorifice acest drept din lipsa termenului necesar.	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect

			Termenul existent la moment, de 12 luni, fiind unul rezonabil, din acest considerent se recomandă revizuirea termenului și micșorarea acestuia.	
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale	Articolul 7: la alineatul (1), alineatul (2) și alineatul (2²) textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (3¹) și alineatul (3²) textul „pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă” se substituie cu textul „specificată în p. 1.1. din Anexa nr. 1 la Legea 489/1999”; la alineatul (4) textul „la 12” se substituie cu textul „la 36” și textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (5) textul „12 luni” se substituie cu textul „36 luni”; la alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) În cazul în care persoana asigurată, pe parcursul celor 36 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu a realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau de concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, și/sau de concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrsta de la 3 la 4 ani, și/sau de concedii prevăzute la art.127 din <u>Codul muncii nr.154/2003</u>, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art.5 alin.(1) lit.d), d¹), d²), f) și f¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul acestor concedii. sau din baza de calcul al celuilalt soț”.	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Majorarea perioadei de referință luate în calcul pentru determinarea venitului mediu lunar asigurat de la ultimele 12 luni la ultimele 36 de luni (3 ani). Această bază de calcul se va folosi pentru stabilirea indemnizațiilor de maternitate, de creștere a copilului și pentru incapacitate temporară de muncă Diluarea bazei de calcul pe o perioadă de 3 ani va genera o medie aritmetică semnificativ mai mică a venitului asigurat. În mod normal, salariile cresc în timp datorită inflației, ajustărilor anuale sau avansării în carieră, astfel că veniturile obținute de cetățean cu 2-3 ani în urmă sunt, de regulă, mai mici decât cele din ultimul an. Extinderea perioadei de calcul va „trage în jos” media generală, ceea ce va duce la tăierea directă și diminuarea sumelor primite efectiv de cetățeni (în special de tinerele mame) sub formă de indemnizații de maternitate și pentru creșterea copiilor.	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect

	la alineatul (3 ¹) și alineatul (3 ²) textul „pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă” se substituie cu textul „specificată în p. 1.1. din Anexa nr. 1 la Legea 489/1999”;	CNAS	La pct.3, subpct.3.2., din proiect, de expus în următoarea redacție: „3.2. la alineatul (3 ¹) textul „pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă” și la alineatul (3 ²) textul „pentru angajatorii sectorului privat pentru perioada respectivă” se substituie cu textul „specificată în p.1.1. din Anexa nr.1 la Legea 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, pentru perioada respectivă”.	Se acceptă
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale		CNPM	Majorarea perioadei de referință pentru calculul indemnizațiilor de asigurări sociale și menținerea poverii medicale pe angajator Pachetul de reformă aduce modificări Legii nr. 289/2004, propunând extinderea perioadei de referință utilizate la calcularea venitului mediu lunar asigurat pentru stabilirea indemnizațiilor de concediu medical de la 12 luni la 36 de luni calendaristice. Membrii CNPM se opun acestei modificări și solicită menținerea ferestrei de calcul la 12 luni. Suplimentar, se cere modificarea cadrului legal astfel încât plata primelor zile de concediu medical să fie preluată integral de Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS), eliminând obligația actuală de plată din contul propriu al angajatorului. Extinderea bazei la 36 de luni va diminua în mod artificial valoarea prestațiilor sociale pentru angajații tineri sau pentru cei care au avansat în carieră și au obținut majorări salariale în ultimii trei ani. Această măsură încalcă direct principiul contributivității, penalizând salariații performanți. Totodată, obligarea companiilor de a suporta financiar primele zile de concediu medical reprezintă o formă de dublă taxare,	Se acceptă, norma a fost exclusă din proiect

			având în vedere contribuțiile sociale deja achitate, și adaugă o povară administrativă inutilă de calcul și raportare, în special pentru companiile cu un număr mare de salariați.	
	la alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) În cazul în care persoana asigurată, pe parcursul celor 36 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu a realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau de concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, și/sau de concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrsta de la 3 la 4 ani, și/sau de concedii prevăzute la art.127 din Codul muncii nr.154/2003, cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art.5 alin.(1) lit.d), d1), d2), f) și f1) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul acestor concedii. sau din baza de calcul al celuilalt soț”. alineatul (6¹) va avea următorul cuprins: „(6¹) În cazul în care liber-profesionistul ce practică o activitate în sectorul justiției și antreprenorul independent, pe parcursul celor 36 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu au achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii din motivul că au beneficiat de indemnizație de maternitate și/sau de indemnizație lunară pentru creșterea copilului, și/sau de	CNAS	La pct.3, la subpct.3.5. și 3.6., din proiect, după textul „sau din baza de calcul al celuilalt soț” de completat cu textul „, care va determina un cuantum mai mare al indemnizației”	Se acceptă

	indemnizațiile prevăzute la art.5 alin.(1) lit.d ¹), d ²) și f ¹), cuantumul indemnizațiilor prevăzute la art.5 alin. (1) lit.d), d ¹), d ²), f) și f ¹) se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent sau din baza de calcul al celui alt soț.”;			
Articolul 7. Baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale	Articolul 7: la alineatul (7) cuvintele „salariul mediu lunar prognozat” se substituie cu cuvintele „salariul minim pe țară”; alineatul (9) se abrogă; la alineatul (10) cuvintele „salariul mediu lunar prognozat” se substituie cu cuvintele „salariul minim pe țară”;	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Privind propunerea de modificare a art. 7 din Legea nr. 289/2004 (înlocuirea salariului mediu lunar pe economie cu salariul minim pe țară) Vă rugăm să clarificați: • care sunt calculele și estimările care au stat la baza înlocuirii salariului mediu lunar pe economie cu salariul minim pe țară; • care este impactul estimat asupra cuantumului prestațiilor sociale acordate beneficiarilor; • câți beneficiari vor fi afectați de această modificare și în ce măsură; • dacă a fost realizată o analiză comparativă a prestațiilor calculate conform mecanismului actual și conform celui propus; • dacă a fost analizat impactul asupra categoriilor vulnerabile, inclusiv familiilor cu copii, persoanelor aflate în concediu de maternitate și beneficiarilor indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă; • dacă au fost examinate alternative care să permită simplificarea administrării fără diminuarea nivelului de protecție socială. În opinia noastră, înlocuirea salariului mediu lunar pe economie cu salariul minim pe țară drept indicator de referință pentru calcularea prestațiilor sociale reprezintă o modificare cu impact social semnificativ, care necesită o fundamentare suplimentară	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect

			și o analiză detaliată a consecințelor sale. Salariul mediu pe economie reflectă, într-o măsură mai mare, realitățile economice și nivelul efectiv al veniturilor obținute de persoanele asigurate. În schimb, salariul minim pe țară reprezintă un prag social minim, stabilit pentru protecția persoanelor cu venituri reduse, și nu poate servi drept indicator reprezentativ pentru nivelul general de remunerare din economie. Prin substituirea salariului mediu cu salariul minim, valoarea de referință utilizată la calcularea anumitor prestații sociale se reduce considerabil, ceea ce poate conduce la diminuarea cuantumului prestațiilor și la reducerea gradului de protecție socială acordat beneficiarilor. Impactul este cu atât mai pronunțat în cazul persoanelor care au contribuit la sistemul de asigurări sociale raportat la venituri semnificativ mai mari decât salariul minim. Totodată, această abordare poate afecta percepția asupra echității sistemului de asigurări sociale, întrucât reduce legătura dintre contribuțiile efectiv achitate și nivelul prestațiilor acordate. Un astfel de efect poate diminua încrederea în sistem și poate descuraja conformarea voluntară pe termen lung. Având în vedere cele expuse, propunem menținerea salariului mediu lunar pe economie, prognozat, drept indicator de referință pentru calcularea prestațiilor sociale sau, cel puțin, prezentarea unei analize de impact detaliate care să demonstreze că modificarea propusă nu conduce la diminuarea nivelului de protecție socială a beneficiarilor.	
Articolul 18. Indemnizația pentru creșterea copilului	La articolul 18 alineatul (6) va avea următorul cuprins:	CNSM	Cu referire la art. 18, alin. (6) din Legea 289/2004, ce vizează modalitatea de calcul a indemnizației pentru creșterea	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect

(6) Cuantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie: a) 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.a), alin.(1¹) lit.a) sau alin.(1³) lit.a) din prezentul articol; b) 60% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul dublu al indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației și 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil pentru următoarele 12 luni, dar nu mai puțin decât cuantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.b), alin.(1¹) lit.b) sau alin.(1³) lit.b) din prezentul articol; c) 90% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul triplu al indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.c), alin.(1¹) lit.c) sau alin.(1³) lit.c) din prezentul articol.	(6) Cuantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie: a) 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.a), alin.(1¹) lit.a) sau alin.(1³) lit.a) din prezentul articol; b) 60% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației și 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil pentru următoarele 12 luni, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.b), alin.(1¹) lit.b) sau alin.(1³) lit.b) din prezentul articol; c) 90% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.c), alin.(1¹) lit.c) sau alin.(1³) lit.c) din prezentul articol.		copilului (30%, 60% sau 90%), ne expunem pentru menținerea redacției actuale. Propunerea este argumentată de necesitatea asigurării unei garanții minime pentru părinții care își stabilesc indemnizație pentru creșterea copilului, dar au venituri foarte joase.	

(7) Indemnizația lunară pentru creșterea copilului se acordă de Casa Națională de Asigurări Sociale, conform opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.a), mamei asigurate, iar în cazul în care mama nu întrunește condițiile de acordare a indemnizației menționate – tatălui asigurat, din oficiu, în baza datelor disponibile în resursele informaționale de stat, consumate prin intermediul platformei de interoperabilitate. Opțiunea stabilită din oficiu poate fi modificată o singură dată, la cererea beneficiarului, depusă până la data la care copilul împlinește vârsta de un an. În cazul în care indemnizația lunară pentru creșterea copilului stabilită pentru un beneficiar a fost suspendată și, ulterior, acordată unei alte persoane asigurate menționate la alin.(2), opțiunea stabilită din oficiu nu se modifică.				
Articolul 18. Indemnizația pentru creșterea copilului (6) Cuantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie: a) 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.a), alin.(1¹) lit.a) sau alin.(1³) lit.a) din prezentul articol; b) 60% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul dublu al indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a	La articolul 18 alineatul (6) va avea următorul cuprins: (6) Cuantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie: a) 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.a), alin.(1¹) lit.a) sau alin.(1³) lit.a) din prezentul articol; b) 60% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației și 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil pentru următoarele 12 luni, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.b), alin.(1¹) lit.b) sau alin.(1³) lit.b) din prezentul articol;	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Eliminarea garantării cuantumurilor minime pe opțiuni (și a multiplicatorilor acestora) pentru plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului Până la această modificare, legislația oferea o plasă de siguranță: dacă un asigurat avea un salariu mic și alegea opțiunea de a primi indemnizația timp de 12 luni (90% din salariu) sau 24 de luni (60% în primul an), statul garanta că suma obținută nu va fi mai mică decât un cuantum minim dublat sau triplat (proporțional cu scurtarea perioadei). Prin excluderea expresă a acestor plafoane minime garantate pe opțiuni, părinții cu salarii mici vor primi strict procentul matematic dintr-o bază de calcul deja diminuată (din cauza calculului pe 36 de luni), ceea ce	Se acceptă, norma a fost exclusă din proiect

persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației și 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil pentru următoarele 12 luni, dar nu mai puțin decât cuantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.b), alin.(1¹) lit.b) sau alin.(1³) lit.b) din prezentul articol; c) 90% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul triplu al indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.c), alin.(1¹) lit.c) sau alin.(1³) lit.c) din prezentul articol. (7) Indemnizația lunară pentru creșterea copilului se acordă de Casa Națională de Asigurări Sociale, conform opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.a), mamei asigurate, iar în cazul în care mama nu întrunește condițiile de acordare a indemnizației menționate – tatălui asigurat, din oficiu, în baza datelor disponibile în resursele informaționale de stat, consumate prin intermediul platformei de interoperabilitate. Opțiunea stabilită din oficiu poate fi modificată o singură dată, la cererea beneficiarului, depusă până la data la care copilul împlinește vârsta de un an.	c) 90% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, pentru primele 12 luni de la data acordării inițiale a indemnizației, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.c), alin.(1¹) lit.c) sau alin.(1³) lit.c) din prezentul articol.		le va reduce dramatic veniturile disponibile în perioada concediului de îngrijire a copilului.	

În cazul în care indemnizația lunară pentru creșterea copilului stabilită pentru un beneficiar a fost suspendată și, ulterior, acordată unei alte persoane asigurate menționate la alin.(2), opțiunea stabilită din oficiu nu se modifică.				
		Moldova Fruct	Schimbarea bazei de calcul pentru indemnizațiile de maternitate și creștere Ce prevede proiectul: Perioada luată în calcul pentru determinarea indemnizației de creștere a copilului se mărește de la ultimele 12 luni la ultimele 36 de luni calendaristice dinaintea nașterii. Consecințe economice: Această decizie afectează indirect companiile din sectorul real în efortul lor de a atrage tineri specialiști în mediul rural (agronomi, ingineri, manageri). O tânără specialistă care a avut salarii mai mici în urmă cu 2-3 ani se va trezi cu o indemnizație diminuată din cauza acestei medieri istorice, ceea ce descurajează tinerele familii să rămână angajate în sectorul agricol rural.	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect
		ABM	CAS integral se achita la CNAS, dar indemnizațiile se achită de angajator Propunere: modificarea legislației în domeniul asigurărilor sociale, inclusiv a Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, în sensul stabilirii că: indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă se achită integral din bugetul asigurărilor sociale de stat, prin intermediul CNAS, începând cu prima zi de concediu medical, fără suportarea acestora de către angajator. Transferarea integrală a obligației de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă către CNAS este justificată inclusiv prin faptul că contribuțiile de asigurări	Se acceptă , norma a fost exclusă din proiect

			sociale aferente acestor prestații sunt deja reținute și achitate către bugetul asigurărilor sociale, iar indemnizațiile trebuie suportate din aceste resurse.	
Codul de Executare nr.443/2004				
Articolul 22. Drepturile și obligațiile executorului judecătoresc [...] (2) Executorul judecătoresc este obligat să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii și să explice participanților la procesul de executare drepturile și obligațiile lor.	La articolul 22 alineatul (2) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „În cazul documentelor executorii emise de Serviciul Vamal, executorul judecătoresc colaborează cu Serviciul Vamal, comunicându-i la solicitare actele procedurale”.	Ministerul Energiei	La art. XIII, art. 22 din Codul de executare atragem atenția autorului asupra faptului că potrivit art.10 Cod de executare „ <i>executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile</i> ”. Astfel, completarea propusă reiterează în esență o normă deja existentă în cod, fapt care contravine tehnicii legislative.	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect
Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată				
Articolul 31¹. Capitalul de stimulare (1) Societatea are dreptul să formeze, prin decizie unanimă a asociaților, un capital de stimulare pentru a-i stimula și interesa în activități eficiente, participări active, inițiative de creație în favoarea societății pe beneficiarii (salariații angajați) care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: a) au statut de rezident conform art.5 pct.5) lit.a) din Codul fiscal nr.1163/1997; b) sunt angajați în cadrul societății de cel puțin 12 luni depline la data acordării plăților;	Articolul 31 ¹ se abrogă.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Abrogarea art. 31 ¹ din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată elimină un mecanism legal prin care societățile pot stimula și fideliza angajații prin participarea acestora la rezultatele financiare ale întreprinderii. Din perspectiva mediului de afaceri, măsura reduce flexibilitatea angajatorilor în elaborarea politicilor de remunerare și poate diminua competitivitatea întreprinderilor în atragerea și păstrarea personalului calificat. În lipsa unei analize a impactului asupra societăților care utilizează acest instrument în mod legitim, abrogarea reprezintă o măsură disproporționată în raport cu scopul urmărit.	Nu se acceptă Abrogarea nu afectează în mod real capacitatea societăților de a-și motiva sau fideliza angajații, întrucât participarea acestora la rezultate poate fi realizată prin alte instrumente juridice și contractuale deja existente (bonusuri, prime, scheme de remunerare variabilă), iar menținerea unui mecanism specific în Legea societăților cu răspundere limitată poate crea tratamente diferențiate și posibile dezechilibre în guvernanta corporativă, precum și dificultăți de transparență și control fiscal asupra distribuirii beneficiilor, astfel încât abrogarea contribuie la simplificarea cadrului legal și la uniformizarea regulilor de remunerare fără a limita în mod substanțial flexibilitatea angajatorilor.

c) suma achitată fiecărui salariat nu depășește 100% din cuantumul anual al salariului primit de către acesta în anul din care se formează capitalul de stimulare; d) cuantumul capitalului de stimulare nu depășește 25% din profitul net. (2) Capitalul de stimulare se formează din contul profitului net al societății și poate fi folosit la acordarea drepturilor la o plată la un moment stabilit sau la un moment în viitor în asociere cu un eveniment desemnat în viitor. (3) Modul de creare și utilizare a capitalului de stimulare, de desemnare a beneficiarilor, precum și condițiile de acordare a plăților de stimulare se stabilesc în regulamentul aprobat de societate. (4) Beneficiarii plăților de stimulare nu obțin drepturi și obligații prevăzute pentru asociați, dar pot avea acces la situațiile financiare ale societății și la altă informație, în modul stabilit de organele societății.				
Codul contravențional nr.218/2008				
		Ministerul Justiției (MJ)	La sursa de publicare, după textul „nr. 78-84,” se va completa cu textul „art. 100”.	Nota , propunerea a fost exclusă din proiect
	Articolul 55 ² : în denumire, textul „în evidența contabilă” se substituie cu textul „sau cu reflectarea incompletă a acestora în evidența contabilă”; în partea dispozitivă, textul „în evidența contabilă” se substituie cu textul „sau cu reflectarea incompletă a acestora în evidența contabilă”.	Ministerul Justiției (MJ)	Dispozițiile de la sbp. 1.1 și 1.2 se vor comasa, întrucât acestea vizează aceeași operațiune normativă de substituie a aceluiași text.	Nota , propunerea a fost exclusă din proiect

Articolul 263. Desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător (1) Desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare la organul înregistrării de stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale.	La articolul 263 alineatul (1), textul „de la 30 la 90 de unități convenționale” se substituie cu textul „de la 50 la 100 de unități convenționale”.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Proiectul conține prevederi de modificare a articolului 263 din Codul contravențional, conform cărora se va majora sancțiunea pentru desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător - textul „de la 30 la 90 de unități convenționale” se substituie cu textul „de la 50 la 100 de unități convenționale”. Nota de fundamentare la această propunere doar prevede că <i>majorarea limitei minime și maxime a amenzii are drept scop stimularea încadrării activităților economice desfășurate de persoane fizice în cadrul legal, prin înregistrarea acestora într-o formă organizatorico-juridică prevăzută de legislație și respectarea obligațiilor fiscale aferente</i>. Menționăm, că aplicarea amenzilor trebuie să fie ultimul „stimulent” aplicabil și care trebuie să preceadă alte măsuri de cointerесare a acestor persoane.	Nota, propunerea a fost exclusă din proiect
	Articolul 272¹:	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 3, în debutul normei se va completa cu prepoziția „la” (obiecție valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).	Nota, propunerea a fost exclusă din proiect
Articolul 275. Neasigurarea respectării cerințelor actelor normative ce reglementează comerțul în piețe (1) Neexecutarea de către persoana cu funcție de răspundere din administrația pieței a atribuțiilor de asigurare a controlului asupra calității producției, efectuat prin intermediul laboratoarelor de expertiză veterinar-sanitară, și a examenului medical în termen al salariaților pieței care recepționează, comercializează, transportă și păstrează produse alimentare, precum și al salariaților care efectuează	La articolul 275 alineatul (2), cuvintele „care nu posedă patentă pentru dreptul de a desfășura activitate comercială” se substituie cu cuvintele „în calitate de subiecți ce desfășoară activități independente”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 4, cu referire la modificarea art. 275 alin. (2), se notează că <i>Codul fiscal</i> operează cu noțiuni precum „persoane fizice care practică activitate independentă” și „antreprenori independenți”. Prin urmare, se va examina oportunitatea utilizării uneia dintre aceste noțiuni în textul normei contravenționale, în funcție de categoria de subiecți vizată de autor, în vederea asigurării uniformității terminologice cu cadrul fiscal aplicabil.	Nota, propunerea a fost exclusă din proiect

prelucrarea sanitară a utilajelor și a inventarului, se sancționează cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale. (2) Admiterea de către administrația pieței a comercializării în piață a mărfurilor industriale nealimentare și alimentare (cu excepția producției agricole) de către persoane fizice și juridice care nu sînt înregistrate, conform legii, în calitate de subiecți ai activității de întreprinzător sau care nu posedă patentă pentru dreptul de a desfășura activitate comercială se sancționează cu amendă de la 180 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.				
Articolul 287. Încălcarea regulilor vamale	Articolul 287 se completează cu alineatul (19) cu următorul cuprins: „(19) Depunerea declarației vamale cu aceeași informație (date), pentru aceeași marfă, în același regim vamal, după acceptarea declarației vamale, dar pentru care nu i-a fost acordat liberul de vamă se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale.”.	Moldova Fruct	Taxarea greșelilor tehnice din vamă (Modificarea Codului Vamal) Ce prevede proiectul: Se introduce o amendă contravențională aspră (între 60 și 90 de unități convenționale) pentru companiile care depun în mod repetat aceeași declarație vamală pentru aceeași marfă înainte de a primi liberul de vamă. Consecințe economice: Fructele proaspete sunt produse extrem de perisabile, care se încarcă în camioane contracronometru. În realitatea logistică de zi cu zi, apar zeci de situații neprevăzute: un camion frigorific se defectează în timpul încărcării și trebuie schimbat capul tractor, sistemul informatic al vămii (SIA „Asycuda”) dă erori, sau greutatea netă diferă ușor la cântar din cauza deshidratării rapide a fructelor la căldură. În toate aceste cazuri, brokerul este obligat să retransmită sau să corecteze declarația	Nota, propunerea a fost exclusă din proiect

			vamală. Să amendezi o corecție tehnică și să o tratezi ca pe o contravenție va bloca exporturile, va induce nemulțumire în rândul declaranților și va crea cozi kilometrice la frontiere, ducând la alterarea calității și aspectului comercial al fructelor înainte de a ajunge pe rafturile din UE. Solicităm eliminarea sancțiunii contravenționale aspre pentru depunerea repetată a declarațiilor vamale în cazul produselor perisabile (fructe proaspete), recunoscând caracterul tehnic, non-prejudiciabil și operativ al acestor ajustări logistice.	
		Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 5, în redacția propusă pentru art. 287 alin. (19), textul „după acceptarea declarație vamale, dar pentru care nu i-a fost acordat liberul de vamă” se va reformula. Formularea potrivit căreia „nu i-a fost acordat liberul de vamă” este improprie, întrucât liberul de vamă se acordă mărfurilor, nu declarației vamale. Prin urmare, textul se va reda prin formula „după acceptarea declarației vamale, dar până la acordarea liberului de vamă pentru mărfurile respective”.	Nota , propunerea a fost exclusă din proiect
	Articolul 403: alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Sunt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni, funcționarii vamali conform Nomenclatorului funcțiilor și al competențelor de examinare a cauzelor contravenționale și de aplicare a sancțiunilor, aprobat prin ordinul directorului Serviciului Vamal;”; La articolul 428 alineatul (1), cuvintele „Centrului Național	Gangan Bogdan	GARANȚII PROCESUALE ALE SERVICIULUI VAMAL Includerea Serviciului Vamal în lista organelor abilitate să efectueze percheziții și extinderea competenței de examinare a cauzelor contravenționale trebuie însoțite de garanții procesuale corespunzătoare. Percheziția este o ingerință gravă în drepturile fundamentale (art. 29 din Constituție – inviolabilitatea domiciliului; art. 8 din CEDO), iar atribuirea acestei competențe fără reglementarea expresă a unei autorizări/control judecătoresc și a condițiilor de exercitare creează un risc	Nota , propunerea a fost exclusă din proiect

	Anticorupție” se completează cu textul „, Serviciului Vamal”.		de exercitare disproporționată a puterii publice. Cumulul, în aceeași autoritate, al funcției de constatare, de administrare a probelor și de soluționare a cauzei impune garanții suplimentare de imparțialitate.	
Articolul 428. Temeiurile pentru efectuarea percheziției (1) Organul de constatare a contravențiilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție și procurorul sînt în drept să efectueze percheziție dacă sînt organe abilitate cu dreptul de examinare și/sau soluționare a contravenției respective și dacă din probele acumulate sau din materialele de investigație operativă rezultă o presupunere rezonabilă că într-o anumită încăpere, la domiciliu ori în alt loc sau la o anumită persoană se pot afla instrumente ce au servit la săvîrșirea contravenției, obiecte sau alte valori dobîndite din contravenție, precum și obiecte sau documente care pot avea importanță pentru cauză. [...]	La articolul 428 alineatul (1), cuvintele „Centrului Național Anticorupție” se completează cu textul „, Serviciului Vamal”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 8 se propune includerea Serviciului Vamal în lista organelor abilitate să efectueze percheziții și extinderea competențelor de constatare/examinare a cauzelor contravenționale. Percheziția constituie o ingerință în inviolabilitatea domiciliului, viața privată și proprietate, fiind guvernată de exigențe stricte de legalitate, necesitate și proporționalitate. Astfel, orice extindere a competenței de efectuare a perchezițiilor trebuie însoțită de garanții exprese: autorizare judecătorească prealabilă, excepții strict delimitate pentru cazuri urgente, obligația de motivare, proces-verbal complet, dreptul persoanei la asistență juridică, posibilitatea contestării și interdicția folosirii abuzive a măsurii. Cumularea în aceeași autoritate a funcției de control, constatare, administrare a probelor și soluționare a cauzei contravenționale impune garanții suplimentare de imparțialitate și control judecătoresc efectiv.	Nota, propunerea a fost exclusă din proiect
Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat				
Articolul 1. Scopul, obiectul de reglementare și domeniul de aplicare a prezentei legi (4) Dispozițiile prezentei legi nu se extind asupra: d) controalelor aplicate procesului de trecere a frontierei de stat și controalelor aplicate în domeniul vamal, cu excepția controlului	La articolul 1 alineatul (4): litera d), textul „cu excepția controlului vamal ulterior prin audit postvămuire. Pentru acesta din urmă, prevederile prezentei legi se aplică doar în partea ce ține de înregistrare, supraveghere și raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor” se exclude.	Cancelaria de Stat	De asemenea art. XVI din proiect prin care se propun modificări la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat se va exclude, pe motiv că domeniul controlului de stat în Republica Moldova este reglementat de legile sectoriale conexe, precum și de actele normative adoptate pentru executarea acestora.	Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect

vamal ulterior prin audit postvămuire. Pentru acesta din urmă, prevederile prezentei legi se aplică doar în partea ce ține de înregistrare, supraveghere și raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor; e) controalelor efectuate de către Serviciul Fiscal de Stat, cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor;	litera e), textul „cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor” se exclude; Anexa, la compartimentul „Lista organelor de control și domeniile aferente acestora”, poziția 6 și 7 se abrogă.		În conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, Cancelaria de Stat are atribuția de a elabora, coordona, promova și monitoriza implementarea politicilor statului în domeniile controlului de stat asupra activității de întreprinzător. În acest context, efectuarea modificărilor la Legea nr. 131/2012, constituie competența Cămarilor de Stat. Astfel, eventualele ajustări urmează a fi examinate și propuse de autor în cadrul procesului de avizare, concomitent cu inițierea procedurii de modificare a actului normativ menționat.	
		Ministerul Justiției (MJ)	La sbp. 1.2 se propune excluderea Serviciului Fiscal de Stat din sfera obligației de înregistrare, supraveghere și raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor. Nota de fundamentare justifică această soluție prin faptul că procedura de control fiscal ar fi reglementată distinct și că înregistrarea în Registrul de stat al controalelor ar dubla mecanismele interne ale SFS. Această justificare se consideră insuficientă, or, registrul de stat al controalelor nu este doar un instrument birocratic, ci o garanție de transparență administrativă, trasabilitate și prevenire a abuzurilor. Excluderea totală a SFS din acest mecanism creează riscul apariției unui regim paralel de control, mai puțin transparent, în care contribuabilul are mai puține instrumente pentru a verifica legalitatea inițierii, durata, obiectul și repetitivitatea controalelor. Pentru avocați, această problemă este cu atât mai importantă, întrucât un control fiscal poate intersecta informații protejate de secretul profesional. În lipsa unei evidențe	Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect

			transparente și externe a controalelor, se poate amplifica riscul exercitării unor controale disproporționate, repetate sau utilizate ca mecanism de presiune asupra profesiei. Astfel, se consideră necesară păstrarea obligației de înregistrare a controalelor fiscale în Registrul de stat al controalelor, cel puțin în partea ce ține de decizia de inițiere, obiectul, perioada, durata și rezultatul controlului, cu protejarea datelor confidențiale.	
		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Publicarea listei privind controalele fiscale Vă rugăm să clarificați: • care sunt datele statistice și analizele care demonstrează că publicarea planului anual al controalelor fiscale reduce eficiența administrării fiscale; • dacă au fost evaluate efectele publicării planului asupra gradului de conformare voluntară a contribuabililor; • dacă au fost analizate practicile statelor membre ale Uniunii Europene și recomandările OECD privind transparența planificării controalelor fiscale; • care sunt riscurile concrete identificate de autoritate și de ce acestea nu pot fi gestionate prin ajustarea informațiilor publicate, fără eliminarea completă a obligației de publicare; • dacă au fost analizate efectele eliminării publicării asupra predictibilității și securității juridice pentru contribuabili; • cum va fi asigurată transparența procesului de selectare a contribuabililor pentru control; • ce mecanisme vor exista pentru a demonstra aplicarea uniformă și nediscriminatorie a criteriilor de risc;	Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect

			• dacă eliminarea publicării va afecta funcționarea Registrului de stat al controalelor și obiectivele de transparență promovate în cadrul reformelor administrației publice. Considerăm că menținerea obligației de publicare a planului anual al controalelor fiscale reprezintă o componentă importantă a unei administrații fiscale moderne, orientate spre servicii și conformare voluntară. În prezent, administrațiile fiscale moderne nu își limitează rolul la colectarea impozitelor și aplicarea sancțiunilor, ci urmăresc stimularea conformării voluntare prin transparență, predictibilitate și consolidarea relației de încredere cu contribuabilii. Această abordare este promovată inclusiv prin standardele OECD și prin bunele practici europene în materie de administrare fiscală. Publicarea planului anual al controalelor nu reprezintă o vulnerabilitate a sistemului, ci un instrument de transparență și responsabilizare instituțională. Aceasta oferă contribuabililor posibilitatea de a-și evalua propriul nivel de conformare, de a-și organiza documentația și de a remedia eventualele neconformități înainte de intervenția autorității fiscale. În același timp, contribuie la limitarea percepției de arbitrar în selectarea contribuabililor pentru control și consolidează încrederea în instituție și în climatul investițional. Totodată, argumentul potrivit căruia publicarea planului ar diminua efectul preventiv al controlului fiscal necesită o analiză suplimentară. Dacă un contribuabil își corectează comportamentul fiscal și își îmbunătățește gradul de conformare ca	

			urmare a publicării planului de control, acest rezultat este în deplină concordanță cu obiectivul principal al administrației fiscale moderne – creșterea conformării voluntare și reducerea neconformării fiscale. Din această perspectivă, efectul preventiv nu este diminuat, ci, dimpotrivă, este consolidat. În lipsa unui plan public și a unui mecanism transparent de planificare, există riscul ca activitatea de control să fie percepută ca fiind mai puțin predictibilă și mai puțin transparentă. De asemenea, eliminarea acestui instrument reduce nivelul de responsabilizare instituțională și poate diminua încrederea contribuabililor în obiectivitatea procesului de selecție pentru control. Nu în ultimul rând, transparența planificării controalelor contribuie la utilizarea mai eficientă a resurselor administrative. Un plan public fundamentat pe criterii de risc obligă autoritatea să își concentreze intervențiile asupra riscurilor fiscale reale și să justifice în mod obiectiv selectarea contribuabililor pentru control. În lipsa acestui mecanism, există riscul multiplicării controalelor cu valoare adăugată redusă, costisitoare atât pentru administrația fiscală, cât și pentru contribuabili. Astfel, propunem menținerea obligației Serviciului Fiscal de Stat de a publica planul anual al controalelor fiscale și informațiile relevante privind controalele planificate. În cazul în care există preocupări privind divulgarea excesivă a informațiilor, poate fi analizată ajustarea conținutului informațiilor publicate, fără eliminarea completă a principiului transparenței și	

			predictibilității activității de control fiscal.	
		Asociația „MĂR”	Menținerea transparenței privind planificarea controalelor fiscale Ne exprimăm preocuparea față de eliminarea obligației Serviciului Fiscal de Stat de a publica planul anual al controalelor fiscale și informațiile aferente controalelor planificate. Din perspectiva mediului de afaceri, predictibilitatea și transparența reprezintă elemente esențiale pentru asigurarea unui climat investițional sănătos și pentru consolidarea relației de încredere dintre contribuabili și autoritățile fiscale. În special pentru întreprinderile din sectorul HoReCa, care operează într-un mediu economic complex și se confruntă cu numeroase obligații fiscale și administrative, accesul la informații privind planificarea controalelor contribuie la o mai bună organizare internă și la creșterea gradului de conformare voluntară. Considerăm că publicarea planului anual al controalelor fiscale nu trebuie privită ca o vulnerabilitate a sistemului de administrare fiscală, ci ca un instrument modern de transparență și responsabilizare instituțională. O astfel de practică oferă companiilor posibilitatea de a-și evalua nivelul de conformare, de a-și actualiza documentația și de a remedia eventualele neconformități înainte de intervenția autorităților de control. În opinia noastră, obiectivul principal al unei administrații fiscale moderne nu trebuie să fie exclusiv identificarea și sancționarea abaterilor, ci încurajarea conformării voluntare și prevenirea neconformării fiscale. Din această perspectivă, dacă publicarea planului de control determină contribuabilii să	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect

			își îmbunătățească practicile fiscale și să își corecteze eventualele erori, efectul preventiv al controlului nu este diminuat, ci, dimpotrivă, consolidat. Totodată, eliminarea unui mecanism transparent de planificare poate genera percepții privind lipsa de predictibilitate a activităților de control și poate afecta încrederea mediului de afaceri în obiectivitatea procesului de selectare a contribuabililor pentru verificări fiscale. În lipsa unor informații publice minime privind planificarea controalelor, există riscul creșterii percepției de arbitrar și diminuării securității juridice pentru contribuabili. Considerăm important ca autoritățile să mențină un nivel adecvat de transparență privind activitatea de control fiscal, inclusiv prin publicarea informațiilor generale privind planificarea controalelor și criteriile de risc utilizate, fără a compromite eficiența activităților de administrare fiscală.	
	La articolul 1 alineatul (4): litera d), textul „cu excepția controlului vamal ulterior prin audit postvămuire. Pentru acesta din urmă, prevederile prezentei legi se aplică doar în partea ce ține de înregistrare, supraveghere și raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor” se exclude. litera e), textul „cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor” se exclude; Anexa, la compartimentul „Lista organelor de control și domeniile aferente acestora”, poziția 6 și 7 se abrogă.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Modificările propuse la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat urmăresc eliminarea excepțiilor privind aplicarea legii în cazul controlului vamal ulterior și eliminarea Serviciului Vamal din anexa legii care conține lista organelor cu drept de control de stat. În nota de fundamentare nu se conține nicio argumentare distinctă privind necesitatea excluderii Serviciului Vamal din mecanismul Legii nr.131/2012. Argumentele prezentate se referă exclusiv la Serviciul Fiscal de Stat și la specificul controlului fiscal, deși modificarea propusă vizează și regimul aplicabil Serviciului Vamal. Această abordare este problematică, deoarece controlul vamal ulterior, inclusiv auditul post-	Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect

			vămuire, are un impact direct asupra operatorilor economici, iar eliminarea obligațiilor privind înregistrarea, supravegherea și raportarea în Registrul de stat al controalelor poate diminua transparența și trasabilitatea controalelor vamale. Mai mult, chiar și argumentele invocate în raport cu Serviciul Fiscal de Stat sunt discutabile, în special în partea în care se susține că evidența în Registrul de stat al controalelor nu ar aduce garanții suplimentare contribuabilului. Registrul are rol de transparență, evidență și supraveghere publică a activității de control, iar eliminarea acestui mecanism trebuie justificată printr-o analiză detaliată a impactului asupra drepturilor persoanelor supuse controlului. Prin urmare, se recomandă revizuirea notei de fundamentare și prezentarea unei argumentări separate pentru excluderea Serviciului Vamal, precum și indicarea garanțiilor alternative care vor asigura transparența și controlul asupra activității de audit post-vămuire.	
		Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Administrarea fiscală, transparența și predictibilitatea controalelor Susținem efortul de a diferenția mai clar răspunderea pentru încălcările fiscale, ceea ce poate favoriza o aplicare mai proporțională a măsurilor de conformare. În același timp, ne exprimăm rezerva față de eliminarea obligației Serviciului Fiscal de Stat de a publica planul anual al controalelor fiscale. Menținerea acestei obligații este o componentă a unei administrații fiscale moderne, orientate spre servicii și conformare voluntară, promovată de standardele OECD și de bunele practici europene. Publicarea planului nu reprezintă o vulnerabilitate, ci un instrument de transparență și	Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect

			responsabilizare instituțională: oferă contribuabililor posibilitatea de a-și evalua propriul nivel de conformare și de a remedia neconformitățile înainte de control, limitează percepția de arbitrar în selecția pentru control și consolidează încrederea în climatul investițional. Dacă există preocupări privind divulgarea excesivă, recomandăm ajustarea conținutului informațiilor publicate, fără eliminarea principiului transparenței. În privința prețurilor de transfer, reiterăm preocuparea exprimată constant de mediul de afaceri: atât contribuabilii, cât și autoritatea fiscală sunt încă în proces de dezvoltare a competențelor în această materie. Admisibilitatea controalelor repetate și aplicarea sancțiunilor, fără o perioadă de adaptare, contravin angajamentelor agreate anterior. Solicităm revizuirea acestui cadru și menținerea unei perioade de tranziție fără sancțiuni pentru neconformarea cerințelor în materie de prețuri de transfer.	
	La articolul 1 alineatul (4): litera e), textul „cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor” se exclude;	E-fiscal	<u>1. Se recomandă de a exclude din proiect prevederile prin care se propune excluderea din articolul 1 alineatul (4) litera e), cât și prevederile prin care se propune abrogarea poziției 6 și 7 din Anexa la compartimentul „Lista organelor de control și domeniile aferente acestora”.</u> 2. Se propune de a completa art.1 alin.(4), lit.e), cu un enunț, având următorul cuprins: <u>„Controalele planificate de către Serviciul Fiscal de Stat se înregistrează în ordinea prevăzută de art.8 alin.(2), lit.b) din prezenta lege.”</u> Argumentarea de excludere a unor prevederi din proiect și includerea unui enunț în art.1 alin.(4), lit.e) din Legea	Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect

			nr.131/2012 privind controlul de stat, cu conținutul: „Controalele planificate de către Serviciul Fiscal de Stat se înregistrează în ordinea prevăzută de art.8 alin.(2), lit.b) din prezenta lege.”, se regăsește în pct.1 din prezenta analiză.	
Legea insolvenței nr.149/2012				
		Ministerul Justiției (MJ)	în tot cuprinsul art. XVII, textul „administratorul/lichidatorul”, la orice formă gramaticală, se va substitui cu textul „administratorul insolvenței/lichidatorul”, la forma gramaticală corespunzătoare.	Nota , modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect
	Articolul 43, alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Din masa debitoare se acoperă în primul rând cheltuielile procesului de insolvență și obligațiile masei debitoare, inclusiv obligațiile fiscale curente, care vor fi distribuite proporțional.”.	Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM nu susține modificarea propusă la art. 43 alin. (1) din Legea insolvenței, întrucât aceasta este lipsită de fundamentare, dublează noțiuni deja reglementate de lege, introduce o formulare neclară și este susceptibilă să afecteze grav funcționarea procedurii de insolvență, conservarea masei debitoare, remunerarea administratorului insolvenței/lichidatorului și tratamentul echilibrat al creditorilor masei. Prin urmare, obligațiile fiscale curente sunt deja acoperite de reglementarea existentă. În aceste condiții, introducerea lor expresă în art. 43 alin. (1) nu adaugă nimic din punct de vedere juridic, dar creează o accentuare artificială a poziției creditorului bugetar în raport cu ceilalți creditori ai masei. O asemenea tehnică legislativă este defectuoasă. Dacă legiuitorul începe să enumere expres o categorie de obligații deja inclusă într-o noțiune generală, se creează întrebarea de ce alte obligații ale masei nu sunt enumerate în mod similar.	Nota , modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			2. Textul propus creează o favorizare nejustificată a creditorului bugetar Deși formal se referă la obligațiile masei debitoare, textul propus evidențiază în mod special obligațiile fiscale curente. Această opțiune nu este neutră. Ea se înscrie în logica generală a proiectului, care urmărește consolidarea poziției creditorului bugetar în cadrul procedurii de insolvabilitate. UAAM subliniază că procedura de insolvabilitate nu poate fi transformată într-un mecanism de protecție prioritara a intereselor creditorului bugetar. Obligațiile fiscale curente sunt importante, însă nu sunt singurele obligații indispensabile funcționării procedurii.	
Articolul 60. Constituirea comitetului creditorilor [...] (7) Membrii organelor de conducere ale debitorului, asociații, acționarii lui, alte persoane afiliate și/sau interdependente care dispun de creanțe față de patrimoniul debitorului, precum și creditorii de rang inferior nu pot fi aleși membri ai comitetului creditorilor. Nu poate fi membru al comitetului creditorilor nici persoana supusă unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotirea provizorie, curatela sau tutela) sau condamnată pentru escrocherie, sustragere de bunuri din avutul proprietarului prin însușire, delapidare sau abuz de funcție, înșelăciune sau abuz de încredere, uz de fals, calomnie, dare sau luare de mită, pentru alte	La articolul 60 alineatul (7), cuvintele „ai comitetului creditorilor” se completează cu cuvintele „și nu pot propune nici o candidatură”.	Ministerul Justiției (MJ)	Pct. 2 se propune a fi reformulat, după cum urmează: „2. La articolul 60, primul enunț din alineatul (7) se completează cu cuvintele „și nu pot propune nici o candidatură”.	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect
		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM nu susține modificarea propusă, întrucât aceasta nu introduce nicio soluție juridică nouă, nu acoperă un vid legislativ și nu răspunde unei probleme reale de aplicare a legii. Dimpotrivă, completarea propusă dublează efectele juridice deja produse de norma existentă și încarcă inutil textul legii. 1. Scopul normei este deja realizat prin reglementarea actuală Art. 60 alin. (7) stabilește expres categoriile de persoane care nu pot fi alese membri ai comitetului creditorilor. Rațiunea acestei interdicții este evidentă: asigurarea independenței,	

infracțiuni contra proprietății prevăzute de legislație și ale cărei antecedente penale nu au fost stinse. Nu poate fi aleasă nici persoana care se află în conflict de interese cu debitorul sau a cărei calitate de membru al comitetului creditorilor este limitată de legislația în vigoare. Astfel de persoane deja alese vor fi revocate din funcție. [...]			imparțialității și reprezentativității comitetului creditorilor prin excluderea persoanelor aflate într-o situație de incompatibilitate sau conflict de interese. Nota de fundamentare nu justifică necesitatea modificării UAAM observă că autorii proiectului nu explică în nota de fundamentare care este problema practică pe care urmăresc să o soluționeze. Nu sunt indicate situații în care persoane incompatibile ar fi fost propuse în mod repetat pentru funcția de membru al comitetului creditorilor și nici nu se demonstrează că actuala redactare ar fi generat dificultăți de interpretare sau practică neunitară.	
Articolul 67. Supravegherea administratorului/lichidatorului de către instanța de insolabilitate (1)Administratorul/lichidatorul își exercită atribuțiile sub supravegherea instanței de insolabilitate care examinează cauza de insolabilitate. Instanța poate solicita oricând explicații sau un raport despre starea de lucruri și despre administrarea masei debitoare. Dacă administratorul/lichidatorul nu își îndeplinește obligațiile sau dacă administratorul/lichidatorul destituit nu prezintă raport pentru perioada sa de activitate, nu restituie bunurile și nici documentele pe care le deține în legătură cu procesul de insolabilitate, instanța aplică, în calitate de sancțiune procedurală, o amendă judiciară de până la 500 de unități convenționale, potrivit cuantumului stabilit pentru unitatea convențională în Codul de procedură civilă.	La articolul 67 alineatul (1), cuvântul „obligațiile” se substituie cu textul „și/sau își îndeplinește cu întârziere atribuțiile prevăzute de lege”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 3, modificarea propusă la art. 67 alin. (1) din <i>Legea insolabilității nr. 149/2012</i> (în continuare – <i>Legea insolabilității</i>), prevede că îndeplinirea cu întârziere a atribuțiilor de către administrator/lichidator atrage aplicarea de către instanță a unei amenzi judiciare de până la 500 de unități convenționale, potrivit cuantumului stabilit pentru unitatea convențională în <i>Codul de procedură civilă</i>. Acest aspect considerăm a fi revizuit suplimentar, or, orice sancțiune procedurală trebuie să respecte principiul proporționalității. Mai mult, întârzierea formală nu echivalează întotdeauna cu o conduită culpabilă. Astfel, instanța trebuie să examineze cauzele obiective ale întârzierii, existența sau inexistența prejudiciului, durata întârzierii, precum și existența unor factori externi neimputabili administratorului/lichidatorului, care au condus la îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor. Respectiv, dacă administratorul/lichidatorul dovedește	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

(2) Administratorul/lichidatorul poate ataca cu recurs încheierea judecătorească privind aplicarea amenzii. (3) În cazul în care constată existența unei fapte ce poate constitui o abatere disciplinară săvârșită de administrator/lichidator, prevăzută de Legea nr.161/2014 cu privire la administratorii autorizați, instanța de insolvență sesizează Comisia de autorizare și disciplină în termen de cel mult 30 de zile de la data constatării.			că întârzierea s-a datorat unor factori obiectivi (ex. necooperarea creditorilor, lipsa documentelor sau prezentarea cu întârziere a acestora de către debitor, complexitatea masei debitoare, ș.a.), întârzierea îndeplinirii atribuțiilor legale poate fi justificată (observație similară valabilă și pentru pct. 6, în partea ce vizează despăgubirea de către administrator/lichidator a tuturor participanților la procesul de insolvență, în contextul neîndeplinirii și/sau îndeplinirii cu întârziere a obligațiilor/atribuțiilor ce îi revin”).	
		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM nu susține modificarea propusă, întrucât aceasta nu introduce o soluție juridică nouă și nu remediază vreun vid normativ, dar dublează o ipoteză deja cuprinsă în reglementarea actuală, afectând claritatea și concizia textului legal. Îndeplinirea cu întârziere reprezintă deja o formă de neîndeplinire corespunzătoare a obligațiilor În dreptul civil, executarea unei obligații presupune executarea acesteia în conformitate cu conținutul său, respectiv la termenul, în locul și în condițiile stabilite de lege, de contract sau de natura obligației. Prin urmare, executarea cu întârziere nu reprezintă o categorie juridică distinctă de neexecutarea obligației, dar o formă a executării necorespunzătoare. Autorul proiectului confundă, în realitate, conținutul obligației cu modalitățile de neexecutare a acesteia. Termenul de executare constituie un element intrinsec al obligației. În consecință, executarea după expirarea termenului nu reprezintă o obligație distinctă și nici	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			o ipoteză juridică autonomă, ci aceeași obligație executată necorespunzător. Din această perspectivă, completarea propusă nu modifică sfera juridică a răspunderii administratorului, ci doar reformulează explicit o consecință deja cuprinsă în norma existentă.	
Articolul 70. Remunerarea administratorului/lichidatorului. Compensarea cheltuielilor (3) Cuantumul onorariului fix al administratorului/lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic decât mărimea medie a intervalului pentru stabilirea salariilor de funcție aprobat de Guvern. [...]	La articolul 70 alineatul (3), cuvintele „mărimea medie a intervalului” se substituie cu cuvintele „mărimea medie și nu mai mare decât intervalul”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 4, modificările propuse la art. 70 alin. (3) din Legea insolvenței se vor revedea, întrucât cuvintele „nu mai mare decât intervalul” se consideră a fi neclare. Or, se va analiza substituirea acestora cu cuvintele „nu mai mare decât cuantumul maxim al intervalului”.	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect
		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM nu susține modificarea propusă, întrucât aceasta introduce, pentru prima dată în reglementarea națională, un plafon maximal legal al onorariului fix al administratorului insolvenței/lichidatorului, modificând în mod fundamental mecanismul actual de remunerare consacrat de Legea insolvenței. Soluția propusă este incompatibilă cu standardele europene și internaționale în materie, restrânge nejustificat autonomia creditorilor, afectează caracterul liberal al profesiei de administrator autorizat, este lipsită de orice fundamentare economică și juridică și riscă să producă efecte sistemice negative asupra eficienței procedurilor de insolvență. UAAM subliniază că regimul remunerării administratorului autorizat nu constituie o problemă de interes corporativ al unei categorii profesionale, dar reprezintă una dintre garanțiile fundamentale ale independenței administratorului autorizat și, implicit, ale bunei	

			funcționări a întregii proceduri colective. Din acest motiv, orice intervenție asupra mecanismului de remunerare trebuie analizată nu doar prin prisma impactului asupra administratorului, dar și prin efectele pe care le produce asupra eficienței procedurii, protecției creditorilor și conservării masei debitoare.	
Articolul 71. Destituirea și demisia administratorului/lichidatorului (1) La cererea comitetului creditorilor, a adunării creditorilor, a reprezentantului debitorului, în cazul debitorului care este întreprindere de stat/municipală sau societate comercială cu capital public sau majoritar public, instanța de insolvabilitate poate destitui administratorul/lichidatorul din motive întemeiate, inclusiv dacă: a) administratorul/lichidatorul nu acționează cu diligență profesională sau nu îndeplinește condițiile privind indicatorii de performanță; sau b) administratorul/lichidatorul depășește sau nu respectă atribuțiile ce îi revin prin prezenta lege, încalcă legislația; sau c) administratorul/lichidatorul se află în conflict de interese cu orice parte în proces; sau d) administratorul/lichidatorul cade sub incidența prevederilor de incompatibilitate și/sau a restricțiilor prevăzute de lege; sau e) activitatea administratorului a fost suspendată sau a încetat în temeiul Legii nr.161/2014 cu privire la administratorii autorizați.	Articolul 71: alineatul (1¹), textul „lit.c)-e)” se substituie cu textul „lit.a)-e)”. alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Instanța de insolvabilitate adoptă încheiere de destituire a administratorului/lichidatorului în termen de 10 zile de la înregistrarea cererii comitetului creditorilor, a adunării creditorilor.”.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	Cu referire la modificările propuse la art. 71 alin. (2), se constată că documentația de fundamentare nu conține argumente și date care să demonstreze necesitatea instituirii termenului propus și nici informații privind durata medie a examinării cererilor de destituire a administratorilor insolvabilității sau lichidatorilor. În aceste condiții, proporționalitatea și oportunitatea măsurii nu pot fi apreciate în mod suficient. În ansamblu, intervențiile propuse asupra Legii insolvabilității nr. 149/2012 urmăresc consolidarea mecanismelor de recuperare a creanțelor și eficientizarea anumitor procese aferente procedurii de insolvabilitate. Totodată, documentația de fundamentare este orientată preponderent asupra obiectivului de eficientizare a recuperării creanțelor și nu analizează în aceeași măsură efectele intervențiilor propuse asupra mecanismelor de restructurare a întreprinderilor viabile. În aceste condiții, nu poate fi apreciat în mod suficient dacă soluțiile promovate asigură un echilibru adecvat între interesul recuperării creanțelor și obiectivul menținerii activității economice. Având în vedere rolul procedurilor de restructurare și insolvabilitate în conservarea activității economice, menținerea	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

(1¹) În temeiul alin.(1) lit.c)–e), instanța de insolabilitate poate destitui administratorul/lichidatorul din oficiu. (2) Instanța de insolabilitate adoptă o încheiere de destituire după audierea administratorului/lichidatorului. (3) Prin încheierea de destituire, instanța de insolabilitate desemnează un alt administrator/lichidator, în condițiile stabilite la art.63, la propunerea comitetului creditorilor ori, dacă nu este constituit, la propunerea adunării creditorilor, ori, în lipsa unor astfel de propuneri, în mod aleatoriu, din lista administratorilor și a lichidatorilor. [...]			locurilor de muncă și protejarea investițiilor existente, impactul economic al intervențiilor propuse necesită o analiză distinctă și mai aprofundată în cadrul documentației de fundamentare. Totodată, având în vedere caracterul complex al intervențiilor promovate, se consideră oportună dezvoltarea componentei privind riscurile asociate implementării reformei, inclusiv riscurile aferente adaptării contribuabililor la noile regimuri fiscale, eventualelor efecte asupra veniturilor bugetare pe termen scurt și impactului asupra sectoarelor economice vizate de modificările propuse.	
	Articolul 71: alineatul (1¹), textul „lit.c)-e)” se substituie cu textul „lit.a)-e)”. alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Instanța de insolabilitate adoptă încheiere de destituire a administratorului/lichidatorului în termen de 10 zile de la înregistrarea cererii comitetului creditorilor, a adunării creditorilor.”.	Ministerul Justiției (MJ)	Dispoziția de la sbp. 5.1, care prevede modificări în art. 71 alin. (1¹) din <i>Legea insolabilității</i>, se propune a fi reformulată, după cum urmează: „5.1. la alineatul (1¹), textul „lit. c) - e)” se exclude”. În acest sens, menționăm că expresia „În temeiul alin. (1)”, utilizată în alin. (1¹) al art. 71, înglobează referințele la lit. a) - e) a acestui alineat. La sbp. 5.2 menționăm că modificarea propusă la art. 71 alin. (2) din <i>Legea insolabilității</i> modifică esențial obiectul de reglementare a normei, prin completarea acesteia cu indicarea termenului de adoptare de către instanța de insolabilitate a încheierii de destituire a administratorului/lichidatorului, și în același timp excluderea referinței la audierea administratorului/lichidatorului înainte de adoptarea încheierii de destituire.	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			În acest sens, se va reține că modificarea este permisă dacă nu afectează concepția generală a normei. Respectiv, în măsura în care norma nu mai este utilă, aceasta se va abroga, iar noile prevederi propuse vor fi incluse în alt alineat distinct. În altă ordine de idei, nu este clar raționamentul excluderii normei care stabilește audierea administratorului/lichidatorului de către instanța de insolabilitate înainte ca aceasta să adopte o încheiere de destituire. Or, respectiva acțiune este o garanție procedurală privind dreptul la apărare a administratorului/lichidatorului și respectarea principiului contradictorialității. Mai mult, în procedura insolabilității, pretensele abateri ale administratorului/lichidatorului pot avea explicații obiective, iar audierea permite instanței de insolabilitate să aprecieze proporționalitatea măsurii destituirii, în funcție de justificările prezentate de administrator/lichidator.	
	Articolul 71: alineatul (1¹), textul „lit.c)-e)” se substituie cu textul „lit.a)-e)”. alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Instanța de insolabilitate adoptă încheiere de destituire a administratorului/lichidatorului în termen de 10 zile de la înregistrarea cererii comitetului creditorilor, a adunării creditorilor.”.	Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	Din toate considerentele expuse, UAAM apreciază că modificarea propusă afectează arhitectura actuală a mecanismului de destituire a administratorului autorizat, prin extinderea nejustificată a competențelor instanței de insolabilitate asupra unor aspecte care, potrivit concepției actuale a Legii insolabilității, aparțin controlului exercitat de organele creditorilor. Prin includerea motivelor prevăzute la art. 71 alin. (1) lit. a) și b) în sfera situațiilor în care instanța poate interveni din oficiu, autorul proiectului elimină delimitarea clară dintre controlul de legalitate exercitat de instanță și controlul oportunității	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			exercitat de creditori, generând suprapuneri de competență și riscul unor soluții contradictorii între participanții procedurii. Totodată, modificarea schimbă rolul procesual al instanței de insolvabilitate, care nu mai este chemată exclusiv să soluționeze cereri formulate de participanții îndreptățiți de lege, dar dobândește un rol activ în identificarea și inițierea motivelor de destituire, incompatibil cu funcția jurisdicțională pe care aceasta o exercită în cadrul procedurii. Totodată, modificarea intră în contradicție cu art. 5 alin. (7) din Legea insolvabilității, care exclude competențele manageriale ale instanței și consacră expres competența creditorilor de a controla oportunitatea deciziilor administratorului autorizat. În lipsa unei justificări obiective și a unei fundamentări corespunzătoare, soluția propusă afectează coerența internă a Legii insolvabilității și modifică nejustificat echilibrul instituțional dintre instanța de insolvabilitate și organele creditorilor. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea modificării propuse la art. 71 alin. (1') și menținerea reglementării actuale, care asigură o delimitare clară și coerentă a competențelor participanților la procedura de insolvabilitate.	
	Articolul 71: alineatul (1¹), textul „lit.c)-e)” se substituie cu textul „lit.a)-e)”. alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Instanța de insolvabilitate adoptă încheiere de destituire a administratorului/lichidatorului în	Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	Din toate considerentele expuse, UAAM apreciază că modificarea propusă nu realizează un echilibru rezonabil între necesitatea soluționării cu celeritate a cererilor de destituire și obligația de a respecta garanțiile fundamentale ale dreptului la apărare și ale dreptului la un proces echitabil.	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

	termen de 10 zile de la înregistrarea cererii comitetului creditorilor, a adunării creditorilor.”.		Prin instituirea unui termen imperativ de 10 zile, autorul proiectului transformă obligația instanței de a audia administratorul autorizat într-o garanție pur formală, restrânge posibilitatea efectivă de pregătire a apărării, ignoră complexitatea cauzelor privind destituirea și nu demonstrează existența unei necesități reale care să justifice o asemenea ingerință în drepturile procesuale ale administratorului autorizat. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea modificării propuse și menținerea reglementării actuale, care permite instanței să soluționeze cererea de destituire într-un termen rezonabil, cu respectarea deplină a garanțiilor procesuale și a dreptului la apărare.	
	La articolul 73 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Administratorul/lichidatorul este obligat să îi despăgubească pe toți participanții la procesul de insolabilitate pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea, neîndeplinirea și/sau îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor/atribuțiilor ce îi revin, conform prezentei legi.”.	Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	Din toate considerentele expuse, UAAM apreciază că modificarea propusă nu introduce o soluție juridică nouă și nu extinde răspunderea administratorului autorizat, întrucât executarea cu întârziere a unei obligații reprezintă deja o formă a executării necorespunzătoare și este subsumată noțiunii generale de încălcare a obligațiilor utilizată de actualul art. 73 alin. (1). În loc să clarifice reglementarea, modificarea dublează soluții juridice existente, creează aparența unei lacune legislative inexistente, afectează economia normei și este de natură să genereze interpretări neuniforme cu privire la întinderea răspunderii administratorului autorizat. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea modificării propuse și menținerea redactării actuale a art. 73 alin. (1).	Nota , modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect
Articolul 81. Interzicerea executării silite	Articolul 81 se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins:	Ministerul Dezvoltării	cu referire la completarea art. 81 cu alin. (1 ¹), examinarea prevederilor	Nota , modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

(1) Executarea obligațiilor masei debitoare neîntemeiate pe un act al administratorului insolvenței/lichidatorului este interzisă pe parcursul a 180 de zile din data intentării procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului. (2) Pentru creditorii chirografari este interzisă executarea silită în mod individual a masei debitoare pe întregul proces de insolvență. (3) Pentru creditorii garanți, interdicția de valorificare a bunurilor grevate cu garanții este valabilă pe parcursul a 180 de zile de la data intentării procedurii de insolvență, cu excepția cazului când debitorul intră în faliment, caz în care interdicția de valorificare încetează în ziua emiterii încheierii de intentare a procedurii falimentului, conform art.115. În cazul inițierii procedurii de restructurare a debitorului, interdicția de executare silită a bunurilor grevate cu garanții se prelungește pe perioada moratoriului conform art.184. [...]	„(1¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1), Serviciul Fiscal de Stat este în drept să execute silit obligațiile fiscale curente pe tot parcursul procedurii de insolvență fără autorizarea instanței de insolvență și a administratorului insolvenței/lichidatorului, în cazul în care cel din urmă nu achită obligațiile fiscale curente.”.	Economice și Digitalizării (MDED)	propuse indică faptul că soluția promovată instituie o derogare de la caracterul colectiv al procedurii de insolvență, prin permiterea executării individuale a obligațiilor fiscale curente pe durata procedurii. În cadrul procedurilor de restructurare, resursele financiare disponibile sunt destinate atât executării obligațiilor fiscale curente, cât și menținerii activității operaționale a întreprinderii, inclusiv achitării salariilor, utilităților, serviciilor indispensabile și obligațiilor contractuale necesare continuării activității economice. În acest context, executarea individuală a obligațiilor fiscale curente poate influența disponibilitatea resurselor necesare continuării activității întreprinderii aflate în dificultate și poate afecta echilibrul dintre diferitele categorii de obligații curente care urmează a fi onorate în perioada restructurării. Totodată, nota de fundamentare nu conține o analiză distinctă a efectelor măsurii asupra procedurilor de restructurare și asupra șanselor de redresare a întreprinderilor viabile, ceea ce nu permite aprecierea deplină a impactului economic al intervenției promovate.	
		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	Din toate considerentele expuse, UAAM apreciază că modificarea propusă afectează unul dintre principiile fundamentale ale dreptului insolvenței – caracterul colectiv, unitar și concursual al procedurii, consacrat atât de Legea insolvenței, cât și de standardele internaționale UNCITRAL, de Directiva (UE) 2019/1023 și de dreptul comparat. Prin permiterea executării silită individuale de către Serviciul Fiscal de Stat asupra patrimoniului aflat în procedura de insolvență, autorul	

			proiectului instituie un privilegiu procesual nejustificat în favoarea creditorului bugetar, creează două mecanisme concurente de administrare și valorificare a aceleiași mase debitoare, afectează atribuțiile administratorului autorizat și generează conflicte juridice pe care proiectul nu le soluționează. În același timp, modificarea este lipsită de fundamentare, întrucât nota de fundamentare nu demonstrează existența unei probleme reale care să justifice o derogare atât de radicală de la principiile procedurii colective și nu evaluează impactul sistemic al acesteia asupra procedurilor de restructurare și faliment. În realitate, modificarea propusă nu urmărește perfecționarea mecanismului procedurii de insolvabilitate, dar instituirea unei excepții în beneficiul unei singure categorii de creditori, incompatibilă cu finalitatea Legii insolvabilității și de natură să afecteze echilibrul dintre participanții procedurii. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea integrală a modificării propuse și menținerea reglementării actuale a art. 81, care asigură respectarea caracterului colectiv al procedurii, administrarea unitară a patrimoniului debitorului și protecția echilibrată a intereselor tuturor creditorilor.	
	La articolul 113 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Intentarea procedurii de insolvabilitate nu afectează obligația debitorului de a prezenta dare de seamă fiscală și dare de seamă cu privire la activitatea comercială, de a ține evidență contabilă, inclusiv a masei	Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM apreciază că modificarea propusă nu produce efecte juridice noi și nu remediază vreo deficiență a reglementării actuale, având un caracter preponderant redacțional. Totodată, dacă intenția autorului proiectului este clarificarea titularului obligațiilor prevăzute de art. 113 alin. (1), textul trebuie adaptat și situațiilor	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

	debitoare. Aceste obligații sunt îndeplinite de administrator/lichidator, care răspunde, în limita informației de care dispune, pentru îndeplinirea obligațiilor.”.		în care dreptul de administrare este exercitat de debitor. În același timp, dificultățile practice existente în materia obligațiilor fiscale ale debitorilor aflați în procedura de insolvabilitate reclamă o reformă sistemică a mecanismului de administrare fiscală, și nu o simplă reformulare a textului actual. Din aceste considerente, UAAM solicită reexaminarea modificării propuse și completarea acesteia în sensul celor expuse.	
Articolul 114. Raportarea în fața adunării creditorilor (1) Administratorul insolvabilității va întocmi și va supune adunării creditorilor, în termenul stabilit de instanța de insolvabilitate, care nu poate depăși 100 de zile de la data deschiderii procedurii, dar nu mai devreme de data desfășurării ședinței de validare prevăzute la art.55 alin.(8), un raport asupra stării economice și a cauzelor care au condus la insolvabilitatea debitorului, menționând persoanele cărora le-ar fi imputabilă această situație. (2) În raport se va indica existența posibilității reale de menținere, în totalitate sau parțial, a întreprinderii debitorului și de aplicare a planului ori, după caz, motivele care nu permit restructurarea și, în acest caz, va propune intrarea în faliment. [...]	La articolul 114 alineatul (1), după textul „art. 55 alin. (8),” se introduc cuvintele „inclusiv ședinței de validare a creditorului bugetar.”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 9, care prevede modificări în art. 114 alin. (1) din <i>Legea insolvabilității</i>, nu este clar dacă ședința de validare a creanțelor va fi unică, astfel cum rezultă din art. 55 alin. (8) din <i>Legea insolvabilității</i> sau va fi organizată o ședință distinctă pentru validarea creanțelor creditorului bugetar. În acest sens, constatăm că separarea validării creanțelor pentru creditorul bugetar poate ridica probleme de egalitate procesuală, oferind creditorului bugetar un tratament procedural privilegiat. Menționăm că validarea colectivă permite tuturor creditorilor să conteste reciproc creanțele. Astfel, dacă creanțele bugetare sunt validate separat, ceilalți creditori pot pierde oportunitatea efectivă de a formula obiecții în timp util. Mai mult, separarea validării creanțelor bugetare de celelalte creanțe va duce la prelungirea procedurii de insolvabilitate, cât și la situația în care tabelul creanțelor nu va reflecta simultan întreaga structură a pasivului. Complementar, din punct de vedere terminologic, constatăm că nu se validează creditorul, ci creanțele acestuia.	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM apreciază că problema practică identificată de autorul proiectului este una reală și rezultă din existența termenului special prevăzut de art. 140 alin. (2) pentru admiterea creanțelor fiscale. Cu toate acestea, soluția legislativă propusă nu rezolvă această problemă, dar introduce o noțiune juridică pe care Legea insolvenței nu o consacră și care este susceptibilă să genereze dificultăți de interpretare. În opinia UAAM, dacă se apreciază necesară modificarea art. 114 alin. (1), aceasta trebuie realizată prin corelarea termenului de prezentare a raportului administratorului autorizat cu termenele și etapele procedurale prevăzute de Legea insolvenței, și nu prin individualizarea unei singure categorii de creditori în cuprinsul normei. Din aceste considerente, UAAM solicită reexaminarea soluției legislative propuse și reformularea acesteia într-o manieră compatibilă cu sistematica și tehnica de reglementare a Legii insolvenței.	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect
	La articolul 139 alineatul (1), cuvintele „În cazul în care față de debitor nu s-a aplicat procedura de restructurare” se substituie cu cuvintele „În cazul în care față de debitor nu s-a aplicat procedura de restructurare sau restructurare accelerată”.	Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM apreciază că modificarea propusă nu reprezintă o simplă clarificare, dar o restrângere nejustificată a posibilității de redresare a debitorului aflat în faliment. Aplicarea anterioară a procedurii de restructurare accelerată nu trebuie să excludă automat posibilitatea trecerii ulterioare la procedura de restructurare, dacă apar circumstanțe esențiale care demonstrează că solvabilitatea debitorului poate fi restabilită. O asemenea interdicție este contrară interesului creditorilor, afectează maximizarea valorii masei debitoare, descurajează utilizarea procedurii de restructurare accelerată și se	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			îndepărtează de filosofia Directivei (UE) 2019/1023, care urmărește salvarea întreprinderilor viabile și promovarea restructurării ca alternativă la lichidare. Or, Directiva (UE) 2019/1023 urmărește accesul debitorilor aflați în dificultate la cadre de restructurare preventivă pentru a preveni insolvența și a asigura viabilitatea, precum și eficientizarea procedurilor de restructurare și insolvență. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea modificării propuse și menținerea redactării actuale a art. 139 alin. (1).	
	Articolul 142 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) Termenul de consemnare în tabelul creanțelor a creanțelor bugetare înaintate după termenul stabilit de instanță nu va depăși 15 zile, din momentul depunerii cererii de admitere a creanțelor în adresa instanței de judecată și administratorului/lichidatorului.”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 11, norma propusă la art. 142 alin. (3¹) din <i>Legea insolabilității</i> prevede: „(3¹) Termenul de consemnare în tabelul creanțelor a creanțelor bugetare înaintate după termenul stabilit de instanță nu va depăși 15 zile, din momentul depunerii cererii de admitere a creanțelor în adresa instanței de judecată și administratorului/lichidatorului.”. Respectiv, norma citată face referire la mai multe termene succesive în materia creanțelor și nu asigură previzibilitatea individualizării acestora. Or, prin respectiva normă se instituie dispoziții derogatorii de la un termen la altul, fără a se expune cu claritate derogarea. Spre exemplu, nu este clar la ce „termen stabilit de instanță” se face referire și dacă acesta poate interveni anterior momentului depunerii cererii de admitere a creanțelor în adresa instanței de insolabilitate. Mai mult, tabelul creanțelor trebuie să asigure previzibilitate asupra pasivului debitorului. Astfel, dacă creanțele bugetare pot fi introduse tardiv, poate apărea riscul modificării continue a	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			masei pasive, a planului de restructurare, ș.a.	
		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM apreciază că modificarea propusă nu introduce un mecanism procedural nou, ci dublează o soluție legislativă deja consacrată de art. 142 alin. (3), fără ca autorul proiectului să demonstreze existența unei necesități reale pentru instituirea unei reglementări distincte. Totodată, textul propus nu este corelat cu regimul juridic special al creanțelor fiscale prevăzut de art. 140 alin. (2), utilizează o formulare susceptibilă de interpretări și continuă tendința proiectului de a individualiza creditorul bugetar prin norme speciale chiar și în situațiile în care acesta este deja inclus în reglementarea generală. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea modificării propuse și menținerea mecanismului unitar de verificare și consemnare a creanțelor instituit de actuala redactare a art. 142 din <i>Legea insolvențelor</i>.	
	La articolul 143 alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) La expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanța de judecată care examinează cazul de insolvență a debitorului. Odată cu depunerea tabelului, administratorul/lichidatorul va notifica creditorii ale căror creanțe au fost admise parțial sau neadmise în totalitate în tabelul definitiv al creanțelor, precizând totodată și motivele.”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 12, în redacția propusă pentru al doilea enunț al art. 143 alin. (5) din <i>Legea insolvențelor</i>, cuvântul „tabelului” se va completa cu cuvântul „creanțelor”, în vederea asigurării unei terminologii uniforme în tot textul actului normativ. Subsecvent, cuvintele „va notifica” se vor substitui cu cuvântul „notifică”, în scopul respectării art. 54 alin. (1) lit. j) din <i>Legea nr. 100/2017</i>.	Nota, modificările ce vizează <i>Legea nr.149/2012</i> au fost excluse din proiect
		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM apreciază că modificarea propusă urmărește un obiectiv legitim, însă modalitatea aleasă pentru realizarea acestuia nu este compatibilă cu principiile eficienței, celerității și economiei procedurii de insolvență. Instituirea obligației notificării individuale generează costuri	

			administrative suplimentare suportate din masa debitoare, încarcă nejustificat activitatea administratorului autorizat, diminuează rolul Registrului cauzelor de insolvabilitate și se îndepărtează de concepția procedurii colective, în cadrul căreia creditorii exercită un rol activ în urmărirea procedurii. UAAM consideră că dreptul creditorilor la informare poate fi asigurat în mod deplin prin publicarea în Registrul cauzelor de insolvabilitate a tabelului definitiv al creanțelor împreună cu un raport motivat privind creanțele admise parțial sau respinse, soluție care oferă același nivel de transparență, reduce costurile procedurii și este pe deplin compatibilă cu arhitectura actuală a Legii insolvabilității. Din aceste considerente, UAAM propune substituirea obligației de notificare individual prevăzute de proiect cu obligația publicării în Registrul cauzelor de insolvabilitate a tabelului definitive al creanțelor și a raportului motivat al administratorului autorizat privind creanțele admise parțial sau respinse integral.	
	Articolul 150 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Executarea creanțelor creditorilor ai masei după intentarea procesului de insolvabilitate se execută imediat, în mod curent.”.	Ministerul Justiției (MJ)	Pct. 13 prevede completarea art. 150 din <i>Legea insolvabilității</i>, cu alin. (1¹), care cuprinde: „(1¹) Executarea creanțelor creditorilor ai masei după intentarea procesului de insolvabilitate se execută imediat, în mod curent.” Astfel, formularea „se execută imediat” se consideră a fi excesivă, din moment ce nu se ia în calcul disponibilitatea reală a masei debitoare. Or, dacă masa nu are disponibilități bănești efective în conturile bancare sau active care pot fi vândute imediat pe piață pentru a genera bani, acțiunea „se execută imediat” devine inaplicabilă. Ambiguă	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			și imprevizibilă este și expresia „în mod curent”, care necesită a fi revăzută, pentru a asigura claritatea normei. Mai mult, dispoziția se va revedea prin prisma definiției date termenului „creditori ai masei”, prevăzută în art. 2 din <i>Legea insolabilității</i>. Potrivit acesteia prin „creditori ai masei” se înțelege creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut după intentarea procesului de insolabilitate și se execută în prealabil, în mod curent, pe măsura apariției lor.	
		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM apreciază că modificarea propusă nu introduce un mecanism juridic nou și nu modifică regimul creanțelor masei debitoare, întrucât regula executării acestora în mod curent și pe măsura apariției lor este deja consacrată expres prin art. 2 din <i>Legea insolabilității</i>. În aceste condiții, completarea propusă dublează inutil o soluție legislativă existentă, contravene exigențelor de claritate, concizie și economie legislativă prevăzute de <i>Legea nr. 100/2017</i> privind actele normative și creează impresia eronată a existenței unei lacune legislative care, în realitate, nu există. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea modificării propuse și menținerea actualei reglementări.	
	Articolul 190 alineatul (4) se completează cu litera d) cu următorul cuprins: „d) modalitatea și termenul de stingere a restanțelor curente.”.	Ministerul Justiției (MJ)	Pct. 14 prevede completarea art. 190 alin. (4) din <i>Legea insolabilității</i>, cu prevederea potrivit căreia, planul procedurii de restructurare va prevedea în mod expres „modalitatea și termenul de stingere a restanțelor curente”. Astfel, se va analiza necesitatea includerii unei asemenea norme în art. 190 alin. (4), având în vedere că alin. (2) al aceluiași articol, prevede deja, în formă generică, că „planul procedurii	Nota , modificările ce vizează <i>Legea nr.149/2012</i> au fost excluse din proiect

			de restructurare va cuprinde, în mod obligatoriu, un program de stingere a creanțelor sub forma unui tabel de creanțe, cuantumul sumelor pe care debitorul se obligă să le stingă și/sau să le plătească creditorilor, prin raportare la tabelul definitiv de creanțe și la fluxurile de mijloace bănești aferente planului, precum și termenele la care debitorul urmează să stingă și/sau să plătească aceste sume”. De asemenea, alin. (5) al art. 190 stabilește că planul procedurii de restructurare trebuie să specifice măsurile adecvate pentru punerea în aplicare a acestuia. În partea ce vizează cuvintele „restanțelor curente” incluse în redacția art. 190 alin. (4) lit. d), acestea necesită a fi corelate cu terminologia definită în art. 2 din <i>Legea insolabilității</i>, și anume cu termenul „a obligațiilor curente ale masei”.	
Articolul 194. Drepturile creditorilor chirografari În partea organizatorică a planului pentru creditorii nemenționați la art.193 se va consemna cota reducerii creanțelor acestora, perioada pentru care a fost amânată executarea creanțelor, modul garantării lor, alte reglementări la care pot fi supuse creanțele lor.	Articolul 194 se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Nu pot fi atinse drepturile creditorilor bugetari de a-și valorifica creanțele integral din valorificarea masei debitoare, nu se admite aplicarea cotei de reducere în privința creanțelor bugetare.”.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	Cu referire la modificările propuse la art. 194, se constată că limitarea posibilității restructurării creanțelor bugetare poate afecta în mod direct viabilitatea și gradul de realizare a planurilor de restructurare. În condițiile în care obligațiile fiscale pot reprezenta o parte semnificativă a pasivului întreprinderilor aflate în dificultate financiară, diminuarea flexibilității mecanismelor de restructurare poate reduce capacitatea debitorului de a elabora planuri sustenabile și poate influența perspectivele de redresare economică. În consecință, intervenția propusă poate determina reducerea numărului procedurilor de restructurare finalizate cu succes și creșterea ponderii procedurilor care se finalizează cu lichidarea întreprinderilor. O asemenea evoluție poate avea efecte și asupra menținerii locurilor de muncă, activităților	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			economice și valorificării investițiilor deja realizate. Totodată, nota de fundamentare nu conține o evaluare a impactului măsurii asupra ratei de succes a procedurilor de restructurare, asupra continuității activității economice și asupra menținerii locurilor de muncă, deși aceste elemente sunt esențiale pentru aprecierea efectelor economice ale intervenției și pentru evaluarea compatibilității acesteia cu obiectivul redresării întreprinderilor aflate în dificultate.	
Articolul 194. Drepturile creditorilor chirografari În partea organizatorică a planului pentru creditorii nemenționați la art.193 se va consemna cota reducerii creanțelor acestora, perioada pentru care a fost amânată executarea creanțelor, modul garantării lor, alte reglementări la care pot fi supuse creanțele lor.	Articolul 194 se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Nu pot fi atinse drepturile creditorilor bugetari de a-și valorifica creanțele integral din valorificarea masei debitoare, nu se admite aplicarea cotei de reducere în privința creanțelor bugetare.”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 15, norma propusă spre completare a art. 194 din <i>Legea insolabilității</i> se recomandă a fi revăzută, deoarece poate aduce atingere egalității în drepturi a creditorilor, prin acordarea unui privilegiu creditorului bugetar de a-și valorifica creanțele integral din valoarea masei debitoare, înaintea celorlalți creditori. Mai mult, intervenția legislativă respectivă trebuie să aibă un scop legitim, să fie proporțională și justificată în mod obiectiv. În lipsa acestora, măsura se consideră a fi disproporționată și inechitabilă.	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect
		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM apreciază că modificarea propusă afectează însăși esența procedurii de restructurare și se îndepărtează de principiile fundamentale ale dreptului insolabilității. Prin instituirea unei interdicții absolute privind reducerea creanțelor bugetare, autorul proiectului creează un privilegiu incompatibil cu caracterul colectiv al procedurii, transferă în mod disproporționat riscul economic asupra creditorilor privați, reduce semnificativ șansele confirmării planurilor de	

			restructurare și poate conduce, în practică, la transformarea unor proceduri viabile de restructurare în proceduri de faliment. Modificarea este incompatibilă cu obiectivele urmărite de Directiva (UE) 2019/1023 și cu standardele promovate de UNCITRAL, fiind lipsită de o fundamentare economică și juridică obiectivă. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea integrală a modificării propuse și menținerea actualului mecanism de restructurare, care permite adaptarea creanțelor tuturor creditorilor în funcție de particularitățile fiecărei proceduri și de interesul colectiv al participanților.	
	La articolul 200 alineatul (1) primul enunț se completează cu textul „, inclusiv a creanțelor fiscale”.	Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM apreciază că modificarea propusă nu aduce niciun element de noutate normativă și nu produce efecte juridice suplimentare, întrucât creanțele fiscale sunt deja incluse în noțiunea generală de creanțe validate utilizată de art. 200 alin. (1). În loc să clarifice reglementarea, completarea propusă dublează o soluție legislativă deja existentă, încarcă inutil textul legii, contravine exigențelor de claritate, concizie și economie legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017 privind actele normative și continuă tendința proiectului de individualizare nejustificată a creditorului bugetar în cadrul unor norme cu caracter general. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea modificării propuse și menținerea actualei redactări a art. 200 alin. (1).	Nota , modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect
	La articolul 247 alineatul (2), cifrele „24” se substituie cu cifrele „36”.	Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM nu formulează obiecții față de extinderea termenului propus de autor. Totuși, apreciază că modificarea nu soluționează problema de fond a reglementării, întrucât relevanța	Nota , modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			membrilor organelor de conducere nu ar trebui determinată prin raportare la un termen fix, fie acesta de 24 sau 36 de luni, dar în funcție de contribuția efectivă a acestora la apariția stării de insolvabilitate. Din această perspectivă, UAAM consideră că o soluție legislativă mai adecvată ar fi eliminarea criteriului temporal prevăzut de art. 247 alin. (2), ceea ce ar permite o aplicare mai flexibilă și mai apropiată de scopul procedurii de insolvabilitate.	
Articolul 249. Executarea silită (1) Odată cu cererea formulată conform art.248, administratorul insolvabilității/lichidatorul sau, după caz, comitetul creditorilor poate cere instanței de insolvabilitate să instituie măsuri asigurătorii asupra bunurilor din patrimoniul persoanelor urmărite conform art.248. Cererea de măsuri asigurătorii poate fi formulată și ulterior introducerii acțiunii prevăzute la art.248. (2) Sumele încasate potrivit dispozițiilor art.248 vor intra în masa debitoare și vor fi destinate, în cazul procedurii de restructurare, completării fondurilor necesare în continuarea activității debitorului, iar în caz de faliment, în acoperirea pasivului. (3) Executarea silită împotriva persoanelor prevăzute la art.247 și art.248 alin.(1) o efectuează executorul judecătoresc conform Codului de executare. (4) După închiderea procedurii falimentului sau a procedurii de restructurare a debitorului, sumele obținute din executarea silită se repartizează de către administratorul	Articolul 249: la alineatul (2), după textul „art.248” se completează cu textul „la cererea administratorului/lichidatorului”; se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins: „(2¹) Sumele încasate potrivit dispozițiilor art.248 la cererea înaintată de către oricare creditor care are interes legitim, vor intra în contul creditorului care a înaintat cererea.”.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	Cu referire la completarea art. 249 cu alin. (2¹), din analiza soluției propuse rezultă că aceasta modifică mecanismul actual de distribuire a sumelor recuperate în cadrul procedurii de insolvabilitate. Direcționarea sumelor respective în favoarea creditorului care a inițiat acțiunea poate influența echilibrul mecanismului colectiv de satisfacere a creanțelor și poate modifica stimulentele economice ale creditorilor implicați în procedură. Totodată, documentația de fundamentare nu explică în mod suficient care sunt dificultățile practice ale reglementării actuale și nici modul în care intervenția propusă contribuie la îmbunătățirea eficienței procedurii. În aceste condiții, oportunitatea soluției promovate și efectele acesteia asupra mecanismelor colective de satisfacere a creanțelor nu pot fi apreciate în mod suficient	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect
		Ministerul Justiției (MJ)	Sbp. 18.2 prevede completarea art. 249 din <i>Legea insolvabilității</i>, cu alin. (2¹), cu următorul cuprins: „(2¹) Sumele încasate potrivit dispozițiilor art. 248 la cererea înaintată de către oricare creditor care are interes legitim, vor intra în contul creditorului care a înaintat cererea.”. Norma citată, necesită a fi analizată suplimentar,	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

insolvabilității/lichidator, în conformitate cu prezenta lege, în temeiul tabelului definitiv consolidat și al planului de distribuire finală.			întrucât creează o formă de executare individuală în interiorul procedurii colective, ceea ce poate duce la fragmentarea masei debitoare, pierderea controlului administratorului insolvabilității/lichidatorului asupra distribuirii, precum și perturbarea ordinii de prioritate a executării creanțelor. Or, în procedura insolvabilității regula generală este egalitatea creditorilor de același rang și distribuirea proporțională a activelor masei debitoare. Mai mult, norma propusă vine în contradicție cu esența procedurii de insolvabilitate care reprezintă o procedură colectivă pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului, unde valorificarea bunurilor se face în interesul tuturor creditorilor.	
		Uniunea Administratorilor Autorizați (UAAM)	UAAM apreciază că modificările propuse la art. 249 alin. (2) și alin. (2') afectează una dintre regulile fundamentale ale procedurii de insolvabilitate: recuperările realizate în cadrul procedurii trebuie să intre în masa debitoare și să fie distribuite potrivit regulilor colective stabilite de lege. Prin atribuirea sumelor recuperate în temeiul art. 248 creditorului care a formulat cererea, autorul proiectului transformă acțiunea de atragere a răspunderii membrilor organelor de conducere într-un instrument de recuperare individuală, creează privilegii arbitrare între creditori, afectează atribuțiile administratorului autorizat, încalcă logica distribuirii colective și generează conflicte practice pe care proiectul nu le soluționează. În realitate, modificarea propusă nu consolidează procedura de insolvabilitate, ci o fragmentează,	Nota, modificările ce vizează Legea nr.149/2012 au fost excluse din proiect

			stimulând creditorii să acționeze individual pentru a obține recuperări preferențiale, în loc ca sumele recuperate să servească interesului colectiv al masei credale. Din aceste considerente, UAAM solicită excluderea integrală a modificărilor propuse la art. 249 alin. (2) și alin. (2¹) și menținerea actualei reguli potrivit căreia toate sumele recuperate în temeiul art.248 intră în masa debitoare și sunt utilizate pentru completarea fondurilor procedurii sau acoperirea pasivului, în conformitate cu Legea insolabilității.	
Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor				
	Anexa se modifică după cum urmează: la poziția tarifară 8526 91 800 și 8529 10 690 coloana a patra, cifra „8” se substituie cu cifra „0”; la pozițiile tarifare 9014 80 000, 9014 90 000, coloana a patra, cifra „10” se substituie cu cifra „0”.	Plenul Consiliului Concurenței	Cu referire la Art. XVIII, scutirea taxei vamale la mărfurile de la pozițiile tarifare 8526 91 800, 8529 10 690, 9014 80 000 și 9014 90 000 pentru desfășurarea activității economice, ar putea prezenta semne de ajutor de stat. Astfel, facilitățile enunțate care vor fi acordate întreprinderilor, implică prezența elementelor de ajutor de stat, întrucât conferă beneficiarilor un avantaj economic care nu ar fi fost posibil de obținut în condiții normale de piață. Respectiv, la implementarea normelor prevăzute în proiectul legii, inclusiv, prin elaborarea unor acte complementare de punere în aplicare a normelor enunțate, legiuitorul urmează să asigure respectarea normelor materiale și procedurale stabilite de Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și actele normative secundare ale Consiliului Concurenței. Prin urmare, având în vedere că Codul fiscal nr. 1163/1997 conține o serie de prevederi care ar putea constitui ajutor de stat în sensul reglementat de Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutor de stat, propunem completarea art. 6 cu un nou	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect

			alineat, după alin. (8), care să prevadă că la acordarea facilităților, scutirilor, altor avantaje fiscale, care cad sub incidența regulilor de ajutor de stat, furnizorul ajutorului de stat urmează să asigure respectarea normelor materiale și procedurale prevăzute de Legea cu privire la ajutorul de stat și actele normative ale Consiliului Concurenței.	
		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	Dat fiind că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a inițiat elaborarea proiectului de lege privind modificarea Anexei la Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, care prevede (i) ajustarea anexei în conformitate cu Nomenclatura combinată a mărfurilor a Uniunii Europene, (ii) integrarea propunerilor de poziții tarifare care vizează mărfurile (inputurile) destinate procesării în sectorul industrial pentru care propune aplicarea taxei vamale 0% la importuri, (iii) aplicarea regimului de destinație finală pentru un șir de categorii de tarifare și mărfuri care vor fi utilizate exclusiv în procese de producere, se propune excluderea Art.XVIII din proiectul de lege propus spre avizare. Se consideră că o astfel de abordare va permite excluderea discrepantei procesului legislativ și va asigura promovarea unor modificări complete și argumentate la Anexa Legii nr. 172/2014 printr-un proiect unic. Notăm că MDED a elaborat analize privind categoriile tarifare sus menționate și a colectat inclusiv propunerile asociațiilor și mediului de afaceri și va integra propunerile adiționale, inclusiv propunerile aferente pozițiilor tarifare 8526 91 800, 8529 10 690, 9014 80 000, 9014 90 000.	Se acceptă , propunerea a fost exclusă din proiect
Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă				

		CNAS	Articolul după pct. 2 se completează cu un punct nou 3. în următoarea redacție. „3. La articolul 7 alineatul (2), textul „reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu” se substituie cu textul „reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu”. Argumentare: Formularea actuală a alin. (2) prevede expres că valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu, fără a face referire la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii. În contextul modificărilor propuse, potrivit cărora contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii urmează a fi reținute de la salariați, lipsa unei reglementări exprese poate crea neclarități privind tratamentul tichetelor de masă. În acest sens, textul se completează cu referirea expresă la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, în vederea asigurării clarității și aplicării corespunzătoare a prevederii. Actualmente, angajatorul calculează și achită contribuții de asigurări sociale la valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă. Explicațiile aferente calculării contribuțiilor de asigurări sociale la valoarea nominală a tichetelor de masă prezentate în perioada anilor 2018- 2021 au fost elaborate în colaborare cu Ministerul Finanțelor.	Nota, propunerea a fost exclusă din proiect
Cod vamal nr.95/2021				

	Se completează cu articolul 2¹ cu următorul cuprins: „Articolul 2¹ – Asistența administrativă în domeniul vamal (1) Serviciul Vamal cooperează cu autoritățile competente ale altor state și cu organizațiile internaționale și acordă asistență administrativă, în scopul asigurării aplicării corecte a legislației vamale, prevenirii, depistării și combaterii încălcărilor legislației vamale, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. (2) Asistența administrativă poate include, după caz, schimbul de informații, efectuarea verificărilor la cerere, notificarea actelor administrative și alte forme de cooperare prevăzute de tratatele internaționale sau de legislația națională. (3) Acordarea asistenței administrative se realizează cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, a regimului secretului de stat, a secretului comercial și a altor informații protejate prin lege.”.	MAE	La art. XX, pct. 1 (care introduce art. 2¹, alin. (2) în Codul vamal nr. 95/2021), urmează completarea sintagmei „tratatele internaționale” cu expresia „la care Republica Moldova este parte”.	Se acceptă.
	Se completează cu articolul 2¹ cu următorul cuprins: „Articolul 2¹ – Asistența administrativă în domeniul vamal (1) Serviciul Vamal cooperează cu autoritățile competente ale altor state și cu organizațiile internaționale și acordă asistență administrativă, în scopul asigurării aplicării corecte a legislației vamale, prevenirii, depistării și combaterii încălcărilor legislației vamale, în conformitate cu tratatele	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Proiectul prevede completarea Codul vamal nr.95/2021 cu articolul 2¹ – Asistența administrativă în domeniul vamal. Alineatul (2) utilizează sintagma „<i>efectuarea verificărilor la cerere</i>”, însă nu stabilește procedura de efectuare a verificărilor solicitate de autoritățile competente ale altor state. Nu este clar dacă aceste verificări constituie acțiuni de control de stat și se supun regulilor generale privind controlul de stat.	Nu se acceptă. Activitățile de cooperare și asistență administrativă ale Serviciului Vamal nu necesită calificarea expresă ca „control de stat”, deoarece acestea reprezintă forme distincte de colaborare interinstituțională și internațională, reglementate de tratate și norme speciale, care au un scop diferit de controlul fiscal sau vamal clasic, iar supunerea lor integrală regulilor generale privind controlul de stat ar putea limita flexibilitatea și operativitatea schimbului de informații

	internaționale la care Republica Moldova este parte. (2) Asistența administrativă poate include, după caz, schimbul de informații, efectuarea verificărilor la cerere, notificarea actelor administrative și alte forme de cooperare prevăzute de tratatele internaționale sau de legislația națională. (3) Acordarea asistenței administrative se realizează cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, a regimului secretului de stat, a secretului comercial și a altor informații protejate prin lege.”.			și a verificărilor transfrontaliere, afectând eficiența combaterii fraudelor vamale și a aplicării uniforme a legislației vamale, în special în contextul cooperării internaționale unde sunt necesare proceduri rapide și adaptate standardelor externe.
Articolul 5. Noțiuni principale În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni semnifică:		Ministerul Culturii	În vederea corelării prevederilor cuprinse în Codul fiscal nr.1163/1997 (TITLUL IV, Anexa nr.2 ”Cota accizei pentru mijloacele de transport”, poziția tarifară 9705) cu dispozițiile Codului vamal nr.95/2021, se propune completarea Codului Vamal nr.95/2021, după cum urmează: La art.5 ”Noțiuni principale” după alineatul 2) se introduce alineatul 2¹), cu următorul cuprins: <i>”Autovehicul de colecție de interes istoric – mijloc de transport auto de orice model sau tip, cu o vârstă mai mare de 30 de ani, ce se găsește în starea lui originală, pentru care a fost emis un raport de expertiză de către un expert acreditat de autoritatea publică centrală competentă în domeniul culturii, precum și o notificare de confirmare eliberată de Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile”.</i>	Se acceptă.
Articolul 48. Tarife și costuri (2) Serviciul Vamal încasează plăți pentru prestarea de servicii speciale, cum ar fi:	Articolul 48, alineatul (2) se completează cu litera i) și j) cu următorul cuprins:	CCI	Pct. 4., se exclude. Totodată, suplimentar, se propune excluderea din alin (2) al art. 48 al CV, lit. „g) modificarea declarației vamale după acordarea liberului de	Notă, menținerea posibilității de modificare a declarației vamale după acordarea liberului de vamă la solicitarea operatorului economic este necesară pentru asigurarea

a) vămuirea mărfurilor și/sau prezența funcționarului vamal în afara programului de lucru al biroului vamal, al postului vamal și/sau în alte locuri decât birourile vamale ori posturile vamale; b) analiza, încercările de laborator, expertiza sau evaluarea mărfurilor, precum și cheltuielile poștale pentru returnarea acestora solicitantului, în special în cazul deciziilor luate în temeiul art.32 sau în cazul informațiilor furnizate în temeiul art.10 alin.(1); c) examinarea mărfurilor sau prelevarea de probe de mărfuri în scopul verificării ori distrugerea mărfurilor, în cazul în care implică alte costuri decât cele legate de activitatea funcționarilor vamali; d) măsuri excepționale de control, în cazul în care acestea se dovedesc a fi necesare din cauza naturii mărfurilor sau a unui risc potențial; e) escortarea mijloacelor de transport de către echipele mobile, la solicitarea persoanei; f) sigiliile vamale; g) modificarea declarației vamale după acordarea liberului de vamă, la solicitarea operatorului economic; h) eliberarea formularului certificatului de origine preferențială a mărfurilor.	„i) invalidarea declarației vamale la solicitarea operatorului economic sau reprezentantului vamal; j) depozitarea mărfurilor în depozitele temporare și antrepozitele vamale instituite de către Serviciul Vamal.”.		vamă la solicitarea operatorului economic.”. Propunerea este în contradicție cu prevederile și principiile legislației EU și creează costuri suplimentare pentru agenții economici pentru acțiuni de aplicare a legislației vamale de către Serviciul Vamal. Art. 52 alin. (1) din Codul vamal al uniunii care prevede expres că ”Autoritățile vamale nu solicită tarife pentru îndeplinirea controalelor vamale sau pentru orice alte acțiuni referitoare la aplicarea legislației vamale în cursul programului oficial de lucru al birourilor lor vamale competente.”. Mai mult, norma respectivă poate fi interpretată ca intenție de a introduce o sancționare dublă pentru greșală în declarație vamală (suplimentar la sancțiune materială sau contravențională). Lista serviciilor respective este prevăzută în articolul vizat din Codul uniunii și nu include modificarea sau invalidarea declarațiilor.	corectitudinii și flexibilității sistemului vamal, întrucât în practică pot apărea erori materiale, date incomplete sau informații suplimentare care nu au fost disponibile la momentul depunerii declarației, iar eliminarea acestei opțiuni ar rigidiza excesiv procedura vamală, ar crește riscul de sancțiuni pentru erori neintenționate și ar putea conduce la blocaje administrative și litigii, în timp ce legislația vamală modernă, inclusiv cea din spațiul european, permite corectarea anumitor date și după liberul de vamă tocmai pentru a asigura echilibrul între controlul autorității și realitățile operaționale ale comerțului internațional.
	Articolul 48, alineatul (2) se completează cu litera i) și j) cu următorul cuprins: „i) invalidarea declarației vamale la solicitarea operatorului economic sau reprezentantului vamal; j) depozitarea mărfurilor în depozitele temporare și	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Completarea art. 48 alin. (2) cu lit. i), privind perceperea unei plăți <i>pentru invalidarea declarației vamale la solicitarea operatorului economic sau a reprezentantului vamal</i>, poate fi acceptată doar dacă se demonstrează că această operațiune constituie un serviciu special distinct, care implică activități suplimentare efective din	

	antrepozitele vamale instituite de către Serviciul Vamal.”.		partea Serviciului Vamal. Totuși, invalidarea declarației poate fi necesară inclusiv din cauza unor erori materiale, tehnice sau procedurale care nu sunt imputabile operatorului economic și care nu presupun neapărat prestarea unui serviciu distinct. În asemenea cazuri, perceperea unei plăți ar putea genera costuri suplimentare nejustificate pentru mediul de afaceri. Ca alternativă s-ar putea accepta astfel de serviciu că plata doar atunci când invalidarea este solicitată din motive imputabile operatorului economic și implică activități suplimentare reale din partea Serviciului Vamal.	
Articolul 130. Reguli generale de executare silită a datoriei vamale	Articolul 130 se completează cu aliniatul (5 ¹) cu următorul cuprins: „(5 ¹) Decizia cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a datoriei vamale, majorărilor de întârziere (penalităților), amenzilor și a contravalorii mărfurilor este un act de punere în executare a actului cu titlu executoriu și nu se supune căilor de atac.”.	Gangan Bogdan	LIMITAREA ACCESULUI LA JUSTIȚIE Completarea art. 130 din Codul vamal cu alineatul (5 ¹), potrivit căruia decizia privind declanșarea procedurii de executare silită a datoriei vamale, a majorărilor de întârziere, a amenzilor și a contravalorii mărfurilor „nu poate fi contestată potrivit Codului administrativ”, este cea mai gravă restrângere procedurală din proiect. Norma îngreuează accesul la justiție, cu încălcarea art. 20 din Constituție („Nici o lege nu poate îngreua accesul la justiție”), a art. 6 § 1 și art. 13 din CEDO, precum și a dreptului la o cale de atac efectivă în privința unei ingerințe asupra proprietății (art. 1 din Protocolul nr. 1). Calificarea ca „act/operațiune de punere în aplicare” nu poate înlătura controlul judecătoresc: și operațiunile administrative care produc efecte juridice asupra patrimoniului trebuie să fie supuse unui control jurisdicțional efectiv, fie pe cale separată, fie odată cu actul de bază. Dispoziția trebuie eliminată sau reformulată astfel încât	Nu se acceptă. Decizia cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a datoriei vamale, majorărilor de întârziere (penalităților), amenzilor și a contravalorii mărfurilor nu poate fi contestată potrivit Codului administrativ, întrucât este act/operațiune de punere în aplicare a actului administrativ individual care are statut de titlu executoriu.

			să garanteze expres dreptul la contestare.	
Articolul 130. Reguli generale de executare silită a datoriei vamale	Articolul 130 se completează cu aliniatul (5 ¹) cu următorul cuprins: „(5 ¹) Decizia cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a datoriei vamale, majorărilor de întârziere (penalităților), amenzilor și a contravalorii mărfurilor este un act de punere în executare a actului cu titlu executoriu și nu se supune căilor de atac.”.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	În ceea ce privește completarea art. 130 cu alin. (5 ¹), sintagma „ <i>nu se supune căilor de atac</i> ” ar trebui revizuită. Chiar dacă decizia de declanșare a executării silite nu stabilește datoria, ci doar pornește executarea unei datorii deja stabilite, aceasta poate afecta direct activitatea și bunurile agentului economic. De aceea, agentul economic nu ar trebui lipsit complet de posibilitatea de a contesta executarea, mai ales dacă există erori, cum ar fi o datorie deja achitată, o sumă calculată greșit, executarea înainte de termen sau aplicarea unei măsuri disproporționate. Se recomandă de revizuită norma astfel încât să nu poată fi contestată datoria stabilită prin titlul executoriu, dar să rămână posibilă contestarea modului în care se face executarea silită.	
Articolul 130. Reguli generale de executare silită a datoriei vamale	Articolul 130 se completează cu aliniatul (5 ¹) cu următorul cuprins: „(5 ¹) Decizia cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a datoriei vamale, majorărilor de întârziere (penalităților), amenzilor și a contravalorii mărfurilor este un act de punere în executare a actului cu titlu executoriu și nu se supune căilor de atac.”.	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 9 se propune completarea art. 130 din Codul vamal cu o normă potrivit căreia decizia privind declanșarea procedurii de executare silită a datoriei vamale, majorărilor de întârziere, amenzilor și contravalorii mărfurilor este un act de punere în executare a actului cu titlu executoriu și nu se supune căilor de atac. Această soluție este incompatibilă cu art. 20 din Constituție, care prevede că nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție, precum și cu art. 6 și 13 CEDO. Calificarea unei decizii ca act de executare nu poate exclude controlul judecătoresc dacă actul produce efecte patrimoniale directe asupra persoanei. Controlul judecătoresc trebuie să fie efectiv, nu iluzoriu. În materia executării silite, inclusiv vamale, persoana trebuie să poată contesta cel puțin legalitatea declanșării executării, existența	Nu se acceptă Decizia cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a datoriei vamale, majorărilor de întârziere (penalităților), amenzilor și a contravalorii mărfurilor nu poate fi contestată potrivit Codului administrativ, întrucât este act/operațiune de punere în aplicare a actului administrativ individual care are statut de titlu executoriu.

			titlului, caracterul cert, lichid și exigibil al datoriei, cuantumul sumelor urmărite, prescripția și proporționalitatea măsurii. Eliminarea totală a căilor de atac creează un dezechilibru inadmisibil între autoritate și contribuabil. Prin urmare, se va exclude acest amendament.	
	Articolul 131 va avea următorul cuprins: „Articolul 131. Încasarea de mijloace bănești de pe conturile bancare și/sau de plăți ale debitorului (1) Din momentul când datoria vamală ajunge la scadență sau începând cu ziua următoare celei în care a apărut datoria vamală ori în care s-a aflat despre apariția ei, Serviciul Vamal este în drept să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile bancare și/sau de plăți (cu excepția contului de împrumut, a conturilor bancare și/sau de plăți deschise conform prevederilor acordurilor de împrumut încheiate între Republica Moldova și donatorii externi, a contului provizoriu (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social), a conturilor de acumulare deschise conform legislației insolvențabilității) ale debitorului, dacă acesta dispune de ele și dacă Serviciul Vamal le cunoaște. Pentru toate categoriile de conturi bancare și/sau de plăți înscrise în Registrul fiscal de stat, ordinele incaso se emit în moneda națională. La executarea ordinului incaso emis în moneda națională înaintat la contul	Ministerul Justiției (MJ)	La pct. 10, amendamentul pentru alin. (5) al art. 131, se va revizui, or, analogia este utilizată pentru acoperirea unui vid normativ. Aici însă legiuitorul nu constată existența unei lacune, ci dispune expres aplicarea unei norme din alt cod. În context, procedura executării silite este reglementată exhaustiv de Codul de executare, competențele executorului judecătoresc, ordinea de distribuire și rangul creanțelor sunt reglementate expres, iar utilizarea sintagmei „prin analogie” poate crea incertitudine asupra normelor concrete care devin aplicabile. O soluție mai clară ar fi fost trimiterea directă la dispozițiile aplicabile ale art. 92 sau reproducerea regulilor relevante. De altfel, claritatea, precizia și previzibilitatea normelor reprezintă componente ale principiului securității juridice. O normă care trimite generic la aplicarea „prin analogie” este lipsită de determinare și nu poate face parte din corpul unui act normativ.	Nota. Propunerea a fost exclusă din proiectul de lege.

	în valută străină al debitorului, banca efectuează operațiunea de cumpărare a valutei străine contra monedei naționale aplicând cursul valutar stabilit de ea, cu transferarea mijloacelor bănești la bugetul de stat în aceeași zi. (2) În cazul în care debitorul deține la contul său bancar și/sau de plăți mijloace bănești, banca (sucursala), societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică și/sau furnizorul de servicii poștale sunt obligați să execute, în limita acestor mijloace, ordinul incaso al Serviciului Vamal în decursul a 24 de ore din momentul în care a fost primit. (3) În cazul în care în ziua sau anterior recepționării ordinului incaso privind încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare și/sau de plăți ale debitorului au fost înaintate alte documente executorii și/sau în aceeași zi au fost înaintate alte ordine incaso pentru același cont/conturi bancare și/sau de plăți, emise de organele legal abilitate, și mijloacele bănești disponibile în aceste conturi nu sunt suficiente pentru executarea integrală a ordinelor incaso și a documentelor executorii indicate, acestea (ordinul incaso și documentul executoriu) se remit de către bancă (sucursală), societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică și/sau furnizorul de servicii poștale în aceeași zi primului executor judecătoresc emitent pentru încasarea și distribuirea mijloacelor bănești în ordinea satisfacerii creanțelor și conform procedurii stabilite de Codul de executare. În			

	aceeași zi, banca (sucursala), societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică și/sau furnizorul de servicii poștale informează în scris și/sau prin alte metode legale Serviciul Vamal despre existența altor ordine incaso și/sau documente executorii și despre transmiterea acestora executorului judecătoresc corespunzător. (4) În cazul în care debitorul nu deține la contul său bancar și/sau de plăți mijloace bănești pentru a stinge, total sau parțial, datoria vamală și nu există situațiile prevăzute la alin.(3), banca (sucursala), societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică și/sau furnizorul de servicii poștale remite Serviciului Vamal, în termen de 3 ore după termenul stabilit de alin.(2), informația privind imposibilitatea executării ordinului incaso. În cazul suspendării operațiunilor la contul bancar și/sau de plăți pentru nestingerea datoriei vamale, banca (sucursala), societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică și/sau furnizorul de servicii poștale informează imediat Serviciul Vamal despre înscrierea în contul debitorului a mijloacelor bănești. Procedura încasării incontestabile a mijloacelor de la conturile bancare și/sau de plăți se stabilește de Banca Națională a Moldovei în comun cu Ministerul Finanțelor. (5) Pentru situațiile reglementate la alin.(3) al prezentului articol se vor aplica prin analogie dispozițiile art.92 din Codul de executare nr.443/2004.”.			

		Banca Națională a Moldovei (BNM)	La art. XX din proiectul de lege (prin care se modifică Codul Vamal), la art. 131 propus în redacție nouă în proiectul de lege, propunem a se lua în considerare modificările propuse la art. 131 din Codul vamal prin proiectul de Lege cu privire la modificarea unor acte normative (executarea unor hotărâri ale Curții Constituționale și perfecționarea mecanismului de executare benevolă a documentelor executorii), care a fost elaborat de Ministerul Justiției și a fost transmis spre coordonare prealabilă Băncii Naționale a Moldovei la data de 16.05.2025. Conform redacției propuse de Ministerul Justiției, la alineatul (4), ultima propoziție va avea următorul cuprins „ <i>Procedura suspendării operațiunilor, sechestrării și perceperii în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancare și/sau de plăți se stabilește de Guvern</i> ”. Menționăm că, aceeași redacție a fost propusă în proiectul de lege elaborat de Ministerul Justiției și pentru ultima propoziție a art. 197 alin. (3) din Codul Fiscal.	Nota. Propunerea a fost exclusă din proiectul de lege.
Articolul 219. Obiectul scutirii (1) Se scutesc de taxa vamală, cu excepția bunurilor prevăzute la art.220, loturile de marfă care sunt expediate direct dintr-o țară străină unui destinatar în Republica Moldova și conțin bunuri a căror valoare intrinsecă nu depășește 150 de euro/lot marfă. (2) Prin derogare de la prevederile alin.(1) se scutesc de drepturi de import, cu excepția bunurilor prevăzute la art.220, loturile de marfă care conțin bunuri a căror valoare intrinsecă nu depășește 150 de euro/lot marfă și sunt expediate direct dintr-o țară străină	Articolul 219 alineatul (2) se abrogă.	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Abrogarea scutirii de drepturi de import pentru loturile de marfă (coletele) cu o valoare intrinsecă de până la 150 de euro expediate direct dintr-o țară străină de către o persoană juridică unei persoane fizice (comerț online B2C) În corelație directă cu introducerea TVA-ului la cumpărăturile online din Codul fiscal, abrogarea acestei scutiri din Codul vamal elimină complet protecția cumpărătorilor persoane fizice. Astfel, cetățenii de rând vor fi taxați automat pentru orice cumpărătură minoră de pe platformele online internaționale, indiferent de cât de mică este valoarea coletului,	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului.

de la o persoană juridică unei persoane fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova (B2C – de la business la consumator).			reducându-le accesul la mărfuri mai ieftine și lovind direct în bugetul lor de consum	
Articolul 277²⁵. Mărfurile și bunurile scutite de taxa vamală Sunt scutite de taxa vamală: 11) mărfurile înregistrate în Nomenclatorul de stat al medicamentelor și/sau autorizate pentru import de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, cu excepția alcoolului etilic, a mijloacelor cosmetice, conform listei aprobate de Guvern;		Ministerul Sănătății	La art.277 ²⁵ , pct.11, cuvintele „listei aprobate de Guvern” se substituie cu textul: „Nomenclatorului materiei prime medicamentoase, al materialelor, al articolelor și al ambalajului primar și secundar utilizate la producerea medicamentelor de uz uman și la prepararea formelor medicamentoase magistrale, aprobat de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.” Procedura de modificare a hotărârilor de Guvern este una complexă și îndelungată, în timp ce domeniul farmaceutic este caracterizat de o dinamică accelerată a materiilor prime și materialelor utilizate în procesul de fabricație. Transferarea competenței la autoritatea sectorială specializată permite actualizarea promptă a Nomenclatorului, asigură predictibilitate pentru operatorii economici și contribuie la debirocratizarea procesului administrativ, fără a afecta controlul și trasabilitatea substanțelor utilizate în producerea medicamentelor.	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului.
Articolul 277²⁵. Mărfurile și bunurile scutite de taxa vamală Sunt scutite de taxa vamală: 13) mijloacele de transport, indiferent de termenul de exploatare: b) importate și livrate cu titlu gratuit (donație), destinate pentru: – scopuri medicale, clasificate la codurile NC 8702 și 8703; – stingerea incendiilor, clasificate la codul NC 870530000;		MAI	Se propune ca Articolul 277 ²⁵ alin. 13) de expus în următoarea redacție: „Articolul 277²⁵ Sunt scutite de taxa vamală: 13) mijloacele de transport, indiferent de termenul de exploatare: b) importate și livrate cu titlu gratuit (donație), destinate pentru: – scopuri medicale, clasificate la codurile NC 8702 și 8703; – executării acțiunilor salvatorilor și pompierilor la lichidarea consecințelor situațiilor excepționale și incendiilor, dotate cu utilaje speciale, clasificate la	A se vedea argumentele de mai sus aferent subiectului.

– curățarea străzilor, împrăștierea materialelor, colectarea deșeurilor, clasificate la codul NC 8705. Pot beneficia de facilitatea fiscală și vamală respectivă atât beneficiarii, cu condiția utilizării mijloacelor de transport menționate exclusiv în conformitate cu destinația lor finală, cât și persoanele terțe care au importat aceste mijloace de transport către beneficiari. Beneficiarii și persoanele terțe nu pot comercializa, transmite în locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar mijloacele de transport menționate. În cazul în care aceste prevederi nu se respectă, cuantumul drepturilor de import se calculează și se achită de către beneficiar sau de către persoana terță, în funcție de cine a plasat aceste mijloace de transport sub regimul de import, din valoarea în vamă a mijloacelor de transport și/sau din capacitatea cilindrică a motorului la data importului.			poziția tarifară 870530000; – curățarea străzilor, împrăștierea materialelor, colectarea deșeurilor, clasificate la codul NC 8705.” Conform HG 908/2014 privind reglementarea organizării forțelor și mijloacelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din subordinea MAI, pct 13. subpct. 4), în categoria de automobile de intervenție se încadrează 16 tipuri de autovehicule specializate. Formularea din art. 277²⁵, pct. 13), lit. b) din CV 95/2021, are un caracter restrictiv, întrucât exclude din sfera de aplicare a Codului anumite tipuri de automobile de intervenție, fără a rezulta în mod clar că o asemenea limitare a fost urmărită de legiuitor.	
Articolul 277²⁵. Mărfurile și bunurile scutite de taxa vamală Sunt scutite de taxa vamală: 14) producția de carte și publicațiile periodice (cu excepția celor cu caracter publicitar și erotic) de la codurile NC 4901, 4902, 4903 00 000, 4904 00 000 și 4905, producția de carte electronică și/sau audio și publicațiile periodice electronice și/sau audio (cu excepția celor cu caracter publicitar și erotic).		Î.S. „Tipografia Centrală”	Am identificat o situație care prezintă un risc atât pentru economia națională, cât și pentru Î.S. F.E.P „Tipografia Centrală” în mod special, motiv pentru care intervenim prin prezenta. <i>Conform prevederilor art. 277²⁵ pct. 14) din Codului vamal și și art.103 alin. (1) pct. 20) din Codul fiscal</i>, sunt scutite de taxa vamală și de TVA fără drept de deducere producția de carte și publicațiile periodice (cu excepția celor cu caracter publicitar și erotic) de la pozițiile tarifare 4901, 4902, 490300000, 490400000 și 4905, producția de carte electronică și/sau audio și publicațiile periodice electronice și/sau audio (cu excepția	Se acceptă, redacția art.104 din CF a fost ajustată.

celor cu caracter publicitar și erotic), precum și serviciile de editare, serviciile privind dreptul de autor și drepturile conexe utilizate în acest scop.

În același timp, materia primă utilizată în cadrul lucrărilor de tipar pe teritoriul Republicii Moldova – hârtie, clei, plăci etc. – **nu beneficiază de aceleași scutiri fiscale**, ceea ce pune în dificultate întreprinderile locale. Astfel, se creează situația în care aceste întreprinderi, care realizează lucrări pe teritoriul țării, **utilizând materie primă a cărei valoare include impozitele menționate anterior**, nu pot propune prețuri competitive editurilor.

Ca urmare, editurile aleg adesea să comande acest tip de lucrări peste hotare și să importe produsul final – cărți, manuale etc., **beneficiind de facilități fiscale pe care producătorii locali nu le pot acorda**, ceea ce reduce semnificativ volumul de activitate, inclusiv, al întreprinderilor de stat implicate în tipar.

În consecință, volumul lucrărilor executate de Î.S. F.E.P „Tipografia Centrală” a înregistrat o reducere substanțială. Conform informațiilor oficiale publicate de Camera Națională a Cărții din Republica Moldova pentru anul 2024, o pondere relevantă a lucrărilor de tipar aferente producției editoriale este realizată în afara teritoriului Republicii Moldova.

Această situație evidențiază impactul negativ al lacunelor normative existente asupra activității de tipar din Republica Moldova și, implicit, asupra economiei naționale, prin diminuarea comenzilor plasate către entitățile autohtone.

			În contextul celor menționate, solicităm respectuos intervenția Dvs., reieșind din competențele deținute, cu o inițiativă de modificare a actelor normative, astfel încât să fie stabilite facilități fiscale pentru materia primă utilizată la tiparul producției de carte și publicațiilor periodice fie să fie excluse/reduce facilitățile existente în prezent pentru produsul final importat, creând un mediu echitabil pentru întreprinderile locale, în mod special pentru întreprinderile de stat. Aceasta ar permite editurilor și tipografiilor de stat să participe pe picior de egalitate și să contribuie în mod real la realizarea obiectivului național de asigurare a elevilor cu manuale școlare de calitate și, totodată să mențină locuri de muncă achitând taxe și impozite în bugetul național. La fel, o soluție pe care o considerăm oportună ar fi ca entitatea care va organiza licitația să stabilească în caietul de sarcini obligația participanților de a realiza lucrările pe teritoriul Republicii Moldova în cuantum de cel puțin 50 %.	
Articolul 345. Acțiunile Serviciului Vamal în cadrul controlului vamal În scopul controlului vamal, Serviciul Vamal este în drept să verifice corectitudinea și caracterul complet ale informațiilor furnizate într-o declarație vamală, o declarație de depozitare temporară, o declarație sumară de intrare, o declarație sumară de ieșire, o declarație de reexport sau o notificare de reexport, precum și existența, autenticitatea, corectitudinea și valabilitatea documentelor justificative, și este în drept să	Articolul 345 se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Astfel de controale pot fi efectuate la sediul titularului mărfurilor sau al reprezentantului său, al oricărei persoane implicate direct sau indirect în aceste operațiuni, sau al oricărei persoane care dispune de documentele și datele respective din motive profesionale.”.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	La modificarea art. 345 formularea propusă conține expresii largi „<i>orice persoană implicată direct sau indirect</i>” și „<i>orice persoană care dispune de documentele și datele respective din motive profesionale</i>”. Aceste sintagme pot extinde considerabil cercul persoanelor supuse verificărilor și pot crea incertitudine pentru terții care au avut doar o legătură indirectă cu operațiunea vamală. Din perspectiva mediului de afaceri, riscul constă în posibilitatea efectuării unor controale la sediul unor terți fără o delimitare clară a legăturii acestora cu operațiunea verificată și fără precizarea expresă a limitelor controlului. Întrucât aplicarea	Nu se acceptă, formulările „orice persoană implicată direct sau indirect” și „persoane care dispun de documente din motive profesionale” sunt necesare pentru a evita lacunele de reglementare care ar putea fi exploatate prin interpunerea de entități terțe în circuitul operațiunilor vamale, iar delimitarea strictă doar la actorii direcți ar limita semnificativ capacitatea Serviciului Vamal de a identifica lanțurile reale de tranzacționare și de a combate fraudele complexe, în care documentele și informațiile relevante sunt deținute intenționat de intermediari, astfel încât extinderea sferei persoanelor

examineze contabilitatea declarantului și alte evidențe, precum și documentele referitoare la operațiunile privind mărfurile în cauză sau la alte operațiuni comerciale anterioare sau ulterioare, implicând aceste mărfuri după acordarea liberului de vamă. Serviciul Vamal poate, de asemenea, să examineze aceste mărfuri și/sau să preleve probe, dacă este încă posibil să se efectueze o asemenea verificare sau prelevare.			Legii nr. 131/2012 în raport cu Serviciul Vamal este limitată, iar unele controale vamale se desfășoară potrivit regulilor speciale din Codul vamal, este important ca norma să stabilească limite clare pentru a evita aplicări discreționare. Se recomandă revizuirea textului astfel încât controalele să poată fi efectuate doar la persoanele care au o legătură directă și demonstrabilă cu operațiunea vamală verificată sau care dețin documente relevante pentru aceasta. De asemenea, ar trebui precizat că verificarea se efectuează strict în limitele obiectului controlului și numai asupra documentelor și datelor aferente operațiunii vamale supuse verificării.	verificabile nu reprezintă o incertitudine juridică, ci o adaptare necesară la realitățile operațiunilor comerciale moderne și la riscurile de evitare a controlului vamal.
	se completează cu articolul 381 ¹ cu următorul cuprins: „ Articolul 381¹. Nerespectarea condiției prezentării în vamă a mărfurilor Depunerea declarației vamale fără respectarea condiției prezentării în vamă a mărfurilor se sancționează cu amendă în mărime de la 4 000 la 15 000 lei.”.	CCI	Pct. 25., se exclude. Argumentele invocate (și anume că declarațiile de tranzit se depun, însă marfa nu este prezentată la postul vamal declarat, sau că aceste situații generează statistici neîntemeiate, întrucât deseori, operatorul economic decide să înlocuiască declarația de tranzit cu alta, având alte informații, iar cea precedentă urmând a fi invalidată), nu sunt suficiente pentru a introduce o sancțiune. Pentru introducerea unei noi contravenții este necesar mai mult decât simpla constatare a nerespectării unei obligații formale. Fapta trebuie să fie ilicită, și să fie săvârșită cu vinovăție. De asemenea, în argumentare, lipsesc date practice: numărul de cazuri pentru o perioadă, impactul etc. Cu referință la vinovăția declarantului, în realitate astfel de cazuri pot fi rezultatul unor situații obiective, tehnice cum ar fi erori de sistem, imposibilitatea prezentării din cauze neimputabile, forța majoră.	Nu se acceptă , înstituirea sancțiunii pentru depunerea declarației vamale fără prezentarea efectivă a mărfurilor este necesară pentru a asigura integritatea și credibilitatea procesului vamal, întrucât prezentarea fizică a mărfurilor reprezintă o condiție esențială pentru verificarea conformității declarațiilor și prevenirea fraudelor, iar lipsa unei sancțiuni clare ar putea încuraja declararea formală a bunurilor fără existența sau disponibilitatea lor reală, ceea ce ar afecta capacitatea Serviciului Vamal de a exercita controlul efectiv și de a asigura respectarea legislației vamale.

			Prin urmare, introducerea sancțiunii nu este motivată și nu poate fi susținută.	
	se completează cu articolul 381¹ cu următorul cuprins: „Articolul 381¹. Nerespectarea condiției prezentării în vamă a mărfurilor Depunerea declarației vamale fără respectarea condiției prezentării în vamă a mărfurilor se sancționează cu amendă în mărime de la 4 000 la 15 000 lei.”.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Introducerea unei norme contravenționale noi – art. 381¹, care sancționează <i>depunerea declarației vamale fără respectarea obligației de prezentare în vamă a mărfurilor</i> urmărește conform NF consolidarea disciplinei vamale și prevenirea inițierii procedurilor de vămuire în lipsa mărfurilor. Totuși, redacția propusă este prea generală și nu face distincție între diferitele situații în care această obligație poate fi încălcată. Norma sancționează simpla depunere a declarației vamale fără prezentarea mărfurilor, fără a preciza dacă este necesară existența vinovăției, dacă fapta este săvârșită cu intenție sau dacă sunt avute în vedere și cazurile generate de erori tehnice, disfuncționalități ale sistemelor informatice ori alte circumstanțe obiective independente de voința declarantului. În lipsa acestor precizări, există riscul aplicării sancțiunii și în situații în care încălcarea nu a produs consecințe prejudiciabile sau nu reflectă o conduită ilicită intenționată. De asemenea, intervalul sancțiunii, cuprins între 4.000 și 15.000 lei, conferă agentului constator o marjă largă de apreciere.	
Articolul 384. Depunerea declarației vamale sau a documentelor de însoțire a mărfurilor cu date eronate	se completează cu articolul 381¹ cu următorul cuprins: „Articolul 381¹. Nerespectarea condiției prezentării în vamă a mărfurilor Depunerea declarației vamale fără respectarea condiției prezentării în vamă a mărfurilor se sancționează cu amendă în mărime de la 4 000 la 15 000 lei.”.	Universitatea de Stat din Moldova (USM)	Introducerea unor amenzi disproporționate de mari (între 4.000 și 15.000 de lei) pentru comiterea unor erori tehnice și procedurale la depunerea declarațiilor vamale Persoanele fizice care importă bunuri (de exemplu, un autoturism) și interacționează cu sistemul vamal riscă penalizări usturătoare pentru simple greșeli de sistem. De exemplu, dacă o persoană depune de două ori o	

	Articolul 384 se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins: „(2²) depunerea declarației vamale cu aceeași informație (date), pentru aceeași marfă, în același regim vamal, după acceptarea declarației vamale, dar pentru care nu i-a fost acordat liberul de vamă se sancționează cu amendă în mărime de la 5000 la 15000 de lei.”.		declarație vamală (poate dintr-o eroare de operare a calculatorului) înainte de a primi liberul de vamă, sau dacă întârzie prezentarea fizică a mărfii, va fi amendată cu până la 15.000 de lei. Aplicarea unor asemenea amenzi pentru niște abateri birocratice reprezintă o povară financiară copleșitoare pentru cetățenii simpli.	
	Articolul 384 se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins: „(2²) depunerea declarației vamale cu aceeași informație (date), pentru aceeași marfă, în același regim vamal, după acceptarea declarației vamale, dar pentru care nu i-a fost acordat liberul de vamă se sancționează cu amendă în mărime de la 5000 la 15000 de lei.”.	CCI	Pct. 26., se exclude. În argumentare lipsesc date practice. Nu sunt indicate numărul de cazuri constatate într-o anumită perioadă, cauzele apariției situațiilor respective, impactul financiar sau administrativ concret și nici eventualele prejudicii cauzate bugetului de stat ori securității lanțului logistic. În lipsa acestor date, introducerea unei sancțiuni contravenționale nu este argumentată. Se invocă drept argumente: - generarea unor statistici neîntemeiate ceea ce nu poate fi temei pentru sancționare. Pentru instituirea unei amenzi este necesară existența unui pericol social real, iar problemele de ordin statistic trebuie soluționate, prin mecanisme tehnice, corectare și filtrare a datelor, nu prin aplicarea unor sancțiuni. - existența unui volum considerabil de erori în completarea și înregistrarea declarațiilor vamale de import/export, și consumul de resurse ale sistemului informațional și ale personalului vamal. Dacă se invocă doar economia de resurse administrative, această normă nu este acceptabilă și este disproporționată. Erorile materiale, tehnice sau operaționale în procesul de declarare nu trebuie tratate automat ca fapte contravenționale, în special atunci când nu există intenție,	Notă. A se vedea argumentele menționate la Codul contravențional.

			prejudiciu și eschivarea de la plata obligației vamale. Problema abordată se rezumă la multitudinea cazurilor de invalidare a declarației. În acest context, propunerea creează o contradicție ori pe de o parte, se propune introducerea unei taxe pentru invalidarea declarației vamale (art. 48), ceea ce confirmă că invalidarea reprezintă o acțiune legală, permisă în cadrul procedurilor vamale. Pe de altă parte, suplimentar taxei, se propune aplicarea unei sancțiuni pentru o acțiune care poate fi legată de situațiile de eroare neintenționată, dificultăți tehnice ale sistemului informațional. Astfel, norma poate conduce la sancționarea disproporționată a brokerilor vamali și a agenților economici pentru acțiunile care nu constituie încălcare și nu produc prejudiciu	
	Articolul 384 se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins: „(2²) depunerea declarației vamale cu aceeași informație (date), pentru aceeași marfă, în același regim vamal, după acceptarea declarației vamale, dar pentru care nu i-a fost acordat liberul de vamă se sancționează cu amendă în mărime de la 5000 la 15000 de lei.”.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Completarea art. 384 cu alin. (2²) conform autorilor va contribui la responsabilizarea declarantului și la îmbunătățirea disciplinei în completarea declarațiilor vamale. Totuși, sancțiunea trebuie aplicată cu prudență. Din Nota de fundamentare rezultă că problema vizată ține în mare parte de erori în completarea și înregistrarea declarațiilor. Or, nu orice eroare justifică automat răspunderea contravențională. Pentru mediul de afaceri, riscul constă în sancționarea unor greșeli tehnice sau materiale care nu urmăresc eludarea controlului vamal și nu produc prejudicii. Se recomandă clarificarea normei astfel încât amenda să se aplice doar în cazul depunerii nejustificate sau culpabile a unei declarații duplicate, după atribuirea culoarului de control pentru declarația deja acceptată. De asemenea, ar trebui excluse de la	

			sanționare situațiile generate de disfuncționalități ale sistemului informațional, erori tehnice neimputabile declarantului sau corectări efectuate la indicația Serviciului Vamal. Cu privire la mărimea sancțiunii, ca și în cazul modificării art.384, se recomandă justificarea suplimentară a cuantumului amenzii de 5.000–15.000 lei. Nota de fundamentare explică necesitatea sancționării declarațiilor duplicate, însă nu argumentează de ce a fost ales acest interval al amenzii. Pentru respectarea principiului proporționalității, cuantumul sancțiunii trebuie corelat cu gravitatea faptei, caracterul repetat al încălcării și consecințele produse (prejudiciul adus bugetului de stat).	
Articolul 399. Contravenție vamală neînsemnată Descrierea eronată a mărfurilor în declarația vamală care conduce la modificarea codului mărfii, fără exonerarea de drepturi de import sau de export, constituind contravenție vamală neînsemnată, se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 1000 de lei.		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Abrogarea articolului 399 din Codul Vamal Considerăm necesară revizuirea prevederilor art. 399, întrucât acestea generează suprapuneri cu alte norme ale Codului vamal și creează premise pentru aplicarea disproporționată a sancțiunilor. În primul rând, fapta descrisă la art. 399 are, în esență, aceeași latură obiectivă ca și încălcarea prevăzută la art. 384 alin. (2) din Codul vamal – depunerea declarației vamale cu date eronate privind codul mărfii, fapt care conduce ulterior la modificarea clasificării tarifare a acesteia. În aceste condiții, nu este clară necesitatea reglementării unei răspunderi contravenționale distincte pentru aceeași conduită. Totodată, textul art. 399 nu precizează în ce măsură modificarea codului mărfii atrage răspunderea. Nomenclatura Combinată a Mărfurilor utilizează un cod format din 9 cifre, iar	Nu se acceptă, menținerea art. 399 este necesară pentru a acoperi situațiile în care declararea incorectă a codului mărfii produce efecte distincte față de alte încălcări vamale, întrucât clasificarea tarifară reprezintă un element esențial al determinării regimului vamal, a taxelor aplicabile și a măsurilor de politică comercială, iar chiar și modificările aparent minore ale codului pot influența tratamentul vamal sau pot ascunde intenții de subevaluare ori evitare a restricțiilor, astfel încât existența unei norme contravenționale autonome asigură un instrument de descurajare și sancționare adecvată a erorilor de clasificare, contribuind la uniformizarea practicilor și la protejarea corectitudinii declarațiilor vamale.

			modificarea poate interveni la nivel de capitol, poziție tarifară, subpoziție sau doar la nivelul ultimelor cifre naționale. În lipsa unor criterii clare, orice modificare, inclusiv una minoră, fără impact asupra tratamentului tarifar sau fiscal, poate conduce la sancționare. Mai mult, prevederea intră în contradicție cu logica art. 384, care condiționează răspunderea materială de existența unui efect fiscal concret, și anume diminuarea sau evitarea totală ori parțială a drepturilor de import. Conform art. 384 alin. (3), dacă suma diminuată a drepturilor de import nu depășește 500 lei, persoana este exonerată de răspunderea materială. Astfel, se ajunge la o situație paradoxală: dacă declararea eronată a codului mărfii conduce la diminuarea drepturilor de import cu 499 lei, contribuabilul este exonerat de răspundere potrivit art. 384. În schimb, aceeași eroare de clasificare, chiar și fără niciun impact asupra drepturilor de import, poate fi sancționată în temeiul art. 399 cu amendă de la 400 la 1.000 lei. Această abordare este disproporționată și contravine principiului conform căruia gravitatea sancțiunii trebuie să fie corelată cu prejudiciul sau riscul fiscal generat. De asemenea, prevederea poate conduce la sancționarea operatorilor economici chiar și în situațiile în care clasificarea inițială a mărfii a determinat achitarea unor drepturi de import mai mari decât cele legal datorate. În asemenea cazuri, ulterior controlului vamal, modificarea codului poate conduce la constatarea unor obligații vamale mai mici, însă contribuabilul rămâne sancționat exclusiv pentru diferența de clasificare,	

			deși bugetul de stat nu a suferit niciun prejudiciu, ci dimpotrivă, a beneficiat de încasări suplimentare. În practică, clasificarea tarifară reprezintă un proces complex. Conform Legii nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii Combinată a Mărfurilor, clasificarea presupune identificarea unui cod format din 9 cifre, bazat pe Sistemul Armonizat al Organizației Mondiale a Vămile, structurat pe 21 de secțiuni și 97 de capitole, însoțite de note explicative detaliate. Complexitatea sistemului face inevitabilă existența unor interpretări diferite în anumite situații, fără ca acestea să reprezinte neapărat o încălcare intenționată. În acest context, simpla modificare a uneia dintre cele 9 cifre ale codului tarifar nu ar trebui să constituie, prin ea însăși, temei suficient pentru sancționare, în special atunci când descrierea, natura și caracteristicile mărfii declarate rămân neschimbate și nu există impact asupra drepturilor de import. Mai mult, formularea actuală creează riscul unor abordări excesiv de formaliste și al unor interpretări abuzive. În practică, constatarea unor astfel de încălcări poate influența indicatorii de performanță ai autorității vamale, în timp ce operatorii economici sunt deseori descurajați să conteste procesele-verbale din cauza costurilor suplimentare aferente procedurilor judiciare. Chiar și în situația obținerii unei hotărâri favorabile, cheltuielile suportate nu sunt întotdeauna recuperate integral. De asemenea, acumularea unor astfel de contravenții, chiar dacă au un caracter formal și lipsit de impact fiscal, poate afecta negativ statutul de	

			conformitate al operatorului economic și poate crea impedimente la obținerea sau menținerea unor autorizații emise de Serviciul Vamal, inclusiv în contextul evaluării criteriilor de conformitate prevăzute de art. 39 din Codul vamal. În aceste condiții, propunem: • limitarea răspunderii la situațiile în care clasificarea eronată a mărfii conduce la diminuarea drepturilor de import sau la obținerea unui avantaj fiscal; • introducerea unui prag de materialitate similar celui prevăzut la art. 384; • excluderea răspunderii pentru cazurile în care modificarea codului tarifar nu influențează cuantumul obligațiilor vamale; • clarificarea expresă a nivelului de modificare a codului tarifar care poate atrage răspunderea; • corelarea art. 399 cu principiile și excepțiile prevăzute la art. 384 pentru a evita dublarea și aplicarea neuniformă a sancțiunilor.	
Articolul 400. Principiile individualizării sancțiunii materiale (4) Săvârșirea repetată a aceleiași contravenții vamale cu răspundere materială în decursul unei perioade de 12 luni consecutive de la data adoptării deciziei de sancționare duce la majorarea cu 25% a cuantumului sancțiunii materiale prevăzute de prezentul cod pentru contravenția respectivă, dar fără depășirea limitei maxime prevăzute pentru contravenția vamală respectivă.		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	Modificarea al. (4), art. 400 din Codul Vamal Considerăm necesară revizuirea prevederii care instituie majorarea automată cu 25% a sancțiunii în cazul repetării aceleiași contravenții vamale, întrucât formularea actuală ridică probleme de claritate, proporționalitate și conformitate cu principiile generale de aplicare a sancțiunilor. În primul rând, textul nu definește în mod clar ce se înțelege prin „aceeași contravenție vamală”. Nu este clar dacă noțiunea se referă la încălcarea aceleiași norme juridice (același articol și alineat) sau dacă include și fapte similare ca natură. Această lipsă de claritate creează premise pentru	Nu se acceptă, instituirea majorării automate a sancțiunii în caz de repetare a aceleiași contravenții vamale este justificată prin necesitatea descurajării recidivei și a consolidării disciplinei vamale, întrucât repetarea unei fapte contravenționale indică o lipsă de conformare voluntară și o ineficiență a sancțiunii inițiale, iar utilizarea unui criteriu automat de majorare asigură aplicarea uniformă și previzibilă a legii, reducând marja de discreție și evitând tratamente neunitare, în timp ce noțiunea de „aceeași contravenție” este interpretată în mod constant în practica juridică prin raportare la identitatea normei încălcate, ceea ce

		interpretări neuniforme și aplicarea discreționară a sancțiunilor. În al doilea rând, majorarea automată a sancțiunii cu 25% se aplică indiferent de gravitatea încălcării, caracterul intenționat sau neintenționat al faptei, valoarea prejudiciului cauzat ori impactul efectiv asupra drepturilor de import sau export. O asemenea abordare contravine principiului individualizării sancțiunii, care presupune evaluarea circumstanțelor concrete ale fiecărui caz și stabilirea unei sancțiuni proporționale cu gradul de pericol social și fiscal al faptei. Aplicarea practică a acestei prevederi poate conduce la rezultate inechitabile. În cazul operatorilor economici care desfășoară activități de brokeraj vamal, unde activează simultan un număr mare de declaranți și sunt procesate anual mii de declarații vamale, probabilitatea statistică a apariției unor erori tehnice este ridicată. În aceste condiții, o încălcare comisă de un anumit declarant poate conduce la majorarea sancțiunii aplicate ulterior pentru o încălcare săvârșită de un alt declarant, care nu are nicio legătură cu fapta inițială și nu a avut posibilitatea să o prevină sau să o cunoască. În esență, mecanismul propus instituie o formă indirectă de răspundere colectivă, incompatibilă cu principiul potrivit căruia răspunderea și sancțiunea trebuie să fie individuale și să reflecte conduita persoanei care a săvârșit fapta. În timp, în cazul operatorilor cu volume mari de activitate, atingerea nivelului maxim al sancțiunii nu mai reprezintă o excepție, ci devine o consecință aproape inevitabilă a activității curente, indiferent de existența sau inexistența unui risc fiscal semnificativ.	oferă un grad suficient de claritate pentru aplicare.

			De asemenea, majorarea repetată a sancțiunilor poate conduce la acumularea unor penalități disproporționate în raport cu natura încălcărilor constatate, în special atunci când este vorba despre abateri tehnice sau formale, fără impact asupra încasărilor bugetare. În asemenea situații, sancțiunea își pierde caracterul preventiv și educativ și capătă un caracter excesiv punitiv. Totodată, constatarea repetată a unor asemenea contravenții poate afecta statutul de conformitate al operatorului economic și poate genera dificultăți în procesul de obținere, menținere sau reînnoire a autorizațiilor emise de Serviciul Vamal, inclusiv în contextul criteriilor de conformitate prevăzute de art. 39 din Codul vamal, chiar dacă încălcările au caracter tehnic, formal sau nesemnificativ. În aceste condiții, propunem: • definirea expresă a noțiunii de „aceeași contravenție vamală”; • limitarea aplicării majorării doar pentru încălcările identice ca natură și gravitate; • excluderea majorării automate și păstrarea posibilității individualizării sancțiunii de către autoritatea competentă; • luarea în considerare a gravității faptei, a caracterului repetitiv al comportamentului și a impactului fiscal efectiv; • neaplicarea majorării în cazul încălcărilor pur tehnice sau formale care nu au generat prejudicii bugetare; • introducerea unui prag de materialitate sau a unor criterii obiective care să permită diferențierea între încălcările minore și cele care prezintă un risc real pentru interesele fiscale ale statului.	

Articolul 427. Dispoziții tranzitorii (3) Continuarea derulării regimurilor vamale (antrepozit vamal, admitere temporară, perfecționare activă, perfecționare pasivă) se va efectua în conformitate cu prevederile legale în vigoare la 31 decembrie 2023, pe o perioadă de 3 ani din momentul intrării în vigoare a prezentului cod. În această perioadă, Serviciul Vamal va reexamina condițiile care stau la baza derulării regimului vamal respectiv și, în caz de neconformitate, va retrage autorizațiile/acordurile în cauză imediat după expirarea termenului menționat în prezentul alineat. Autorizațiile cu o perioadă de valabilitate limitată care sunt acordate în baza Codului vamal nr.1149/2000 și sunt valabile la 1 ianuarie 2024 rămân valabile până la 31 decembrie 2026 sau până la expirarea perioadei indicate în autorizație, dacă aceasta expiră înainte de data de 31 decembrie 2026. La expirarea acestor autorizații în perioada respectivă, prelungirea termenului nu se va acorda, dar se vor elibera autorizații noi în baza prezentului cod. Termenul de valabilitate a garanției acceptate de Serviciul Vamal, până la 1 ianuarie 2024, pentru mărfurile aflate sub regimurile vamale antrepozit vamal sau admitere temporară, care sunt în derulare, poate fi prelungit prin amendamentul garantului până la 31 decembrie 2026, fără obligativitatea deținerii autorizației pentru garanția	Articolul 427: la alineatul (3) textul „de până la 3 ani” se substituie cu textul „de până la 4 ani”;	CCI	La pct. 28.1., la art. 427 alin (3) se propune extinderea termenului de aplicare a scutirii de garantare în cazul regimului de perfecționare activă de la un an la trei ani. Se propune această prelungire având în vedere că industria de procesare nu este capabilă să asigure garantare care necesită surse financiare considerabile. Totodată, reiterăm argumente prezentate la etapa aprobării noului Cod Vamal când s-a acceptat amânarea termenului.	Nu se acceptă, propunerea se va examina ulterior.

globală. De asemenea, garanția poate fi constituită prin angajamentul garantului sau mijloace bănești depuse la contul trezorerial de garanții, în conformitate cu prevederile prezentului cod. Eliberarea autorizației de perfecționare activă, precum și derularea regimului de perfecționare activă pentru o perioadă de până la 3 ani din momentul intrării în vigoare a prezentului cod se vor efectua fără obligativitatea constituirii unei garanții. Autorizațiile vor fi valabile pe perioada indicată în acestea, care nu va depăși data de 31 decembrie 2027. În această perioadă, precum și după expirarea acesteia, titularul autorizației poate solicita exonerarea sau reducerea cuantumului garanției în conformitate cu art.104.				
(3) Continuarea derulării regimurilor vamale (antrepozit vamal, admitere temporară, perfecționare activă, perfecționare pasivă) se va efectua în conformitate cu prevederile legale în vigoare la 31 decembrie 2023, pe o perioadă de 3 ani din momentul intrării în vigoare a prezentului cod. În această perioadă, Serviciul Vamal va reexamina condițiile care stau la baza derulării regimului vamal respectiv și, în caz de neconformitate, va retrage autorizațiile/acordurile în cauză imediat după expirarea termenului menționat în prezentul alineat. Autorizațiile cu o perioadă de valabilitate limitată care sunt acordate în baza Codului vamal	Articolul 427: la alineatul (3) textul „de până la 3 ani” se substituie cu textul „de până la 4 ani”;	Asociația Patronală a Industriei Ușoare (APIUS) MDED	Revenim cu propunerea concretă de extindere a perioadei de tranziție stabilite de alin. (3) al art. 427 al Codului vamal, fie: • pe o perioadă nedeterminată (până la momentul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană), fie • pe o perioadă determinată suplimentară de minimum 3 ani (până la 31.12.2029). Argumentare APIUS solicită să analizați și să promovați decizia de extindere a perioadei de tranziție pentru neaplicarea obligației de garantare a datoriei vamale în regimul de perfecționare activă. Noul Cod vamal al Republicii Moldova a transpus integral prevederile legislației comunitare, inclusiv cerința de garantare obligatorie a datoriei vamale	

nr.1149/2000 și sunt valabile la 1 ianuarie 2024 rămân valabile până la 31 decembrie 2026 sau până la expirarea perioadei indicate în autorizație, dacă aceasta expiră înainte de data de 31 decembrie 2026. La expirarea acestor autorizații în perioada respectivă, prelungirea termenului nu se va acorda, dar se vor elibera autorizații noi în baza prezentului cod. Termenul de valabilitate a garanției acceptate de Serviciul Vamal, până la 1 ianuarie 2024, pentru mărfurile aflate sub regimurile vamale antrepozit vamal sau admitere temporară, care sunt în derulare, poate fi prelungit prin amendamentul garantului până la 31 decembrie 2026, fără obligativitatea deținerii autorizației pentru garanția globală. De asemenea, garanția poate fi constituită prin angajamentul garantului sau mijloace bănești depuse la contul trezorerial de garanții, în conformitate cu prevederile prezentului cod. Eliberarea autorizației de perfecționare activă, precum și derularea regimului de perfecționare activă pentru o perioadă de până la 3 ani din momentul intrării în vigoare a prezentului cod se vor efectua fără obligativitatea constituirii unei garanții. Autorizațiile vor fi valabile pe perioada indicată în acestea, care nu va depăși data de 31 decembrie 2027. În această perioadă, precum și după expirarea acesteia, titularul autorizației poate solicita exonerarea sau reducerea			(drepturilor de import) pentru mărfurile străine plasate în regimurile vamale speciale, în special – în regimul de perfecționare activă (art. 279 alin. (5) lit. c) Cod vamal). Totodată, art. 427 alin. (3) din același Cod a instituit o perioadă de tranziție de 6 luni de la intrarea în vigoare a Codului, în care eliberarea autorizațiilor și derularea regimului se efectuează fără obligativitatea constituirii garanției respective. Anterior, la solicitarea expresă a APIUS, autoritățile publice competente au acceptat, în anul 2024, extinderea acestei perioade de tranziție până la 31 decembrie 2026, decizia fiind implementată prin Legea nr. 125 din 30.05.2024 pentru modificarea unor acte normative. Reiterăm mulțumirile noastre sincere pentru sprijinul acordat. Cu toate acestea, condiția de garantare, deși preluată mot-à-mot din Codul vamal al Uniunii Europene, se dovedește a fi disproporționat de oneroasă în actualul context economic al Republicii Moldova. Implementarea ei în 2027 va genera costuri suplimentare nejustificate pentru întreprinderile industriale vizate, constând în constituirea garanțiilor și plata comisioanelor bancare aferente. Potrivit estimărilor interne ale membrilor APIUS, costurile administrative vamale legate de operațiunile de import-export de materii prime străine plasate în regim de perfecționare activă vor crește cu aproximativ 35 % față de nivelul actual. Aceste majorări vor afecta în mod direct competitivitatea întreprinderilor moldovenești pe piața externă, cu consecințe grave asupra sectoarelor industriale care angajează peste 50 000 de persoane și generează	

cuantumului garanției în conformitate cu art.104.			un volum anual al exporturilor de circa 1 miliard EUR. În plus, atragem atenția asupra următoarelor aspecte negative: a) Riscul neîncasării drepturilor de import în cadrul regimului de perfecționare activă este unul extrem de redus. Conform datelor oficiale ale Serviciului Vamal, în perioada 2005–2023 (când regimul era exonerat de obligația de garantare) au existat doar circa 6 cazuri de urmărire și încasare silită a drepturilor de import, restul obligațiilor fiind achitate benevol. Aceiași situație pozitivă s-a menținut și după aprobarea noului Cod vamal și punerea în funcțiune a perioadei de tranziție menționate (01.01.2024 – până în prezent). b) Constituirea garanțiilor nu aduce niciun beneficiu real bugetului de stat, deoarece, în marea majoritate a cazurilor, acestea se prezintă sub formă de garanții bancare și nu prin depunere de mijloace bănești pe conturi trezoreriale. Astfel, principalii beneficiari ai mecanismului rămân băncile comerciale, iar nu economia reală a țării. c) Majorarea costurilor de prelucrare și deteriorarea climatului investițional vor conduce, în mod inevitabil, la reducerea treptată a activității și chiar la închiderea unor capacități industriale, cu efecte directe asupra exodului forței de muncă calificate. Reiterăm susținerea fermă pentru decizia autorităților de amânare a aplicării efective a cerinței de garantare a obligației vamale pentru regimul de perfecționare activă prin instaurarea mecanismului de tranziție prevăzut la art. 427 din Codul vamal. Totuși, cu toții trebuie să resunoaștem că perioada de 6 luni inițial stabilită și chiar cea actuală extinsă până la 31.12.2026, nu s-au adeverit a fi suficiente pentru adaptarea	

			întreprinderilor la noile condiții. Foarte puține dintre membrii noștri au reușit să aplice și să obțină Autorizații de utilizare a garanției globale cu reducere sau exonerare de la garanție și ne comunică necesitatea unui timp suplimentar finalizării acestor procese. În mod suplimentar menționăm că stabilirea unui termen de tranziție mai mare de 3 ani nu contravine niciunui angajament internațional al Republicii Moldova, inclusiv niciunei norme europene, aceasta fiind lăsată exclusiv la latitudinea legiuitorului național.	
Articolul 427. Dispoziții tranzitorii (19) Mijloacele de transport de uz privat, altele decât cele prevăzute la art.3191 pct.3) a) și b), pot rămâne pe teritoriul vamal sub regimul de admitere temporară pe o perioadă continuă sau întreruptă de 180 de zile într-un interval de 12 luni consecutive. Plasarea sub regimul de admitere temporară a mijloacelor de transport prevăzute în prezentul alineat, de către persoanele stabilite pe teritoriul vamal, se efectuează prin declararea verbală sau altă acțiune a mijlocului de transport, fără deținerea autorizației și cu exonerare de la prezentarea garanției. Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentului cod, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile este calculat din data intrării în vigoare a prezentului cod. Mijloacele de transport rutier înmatriculate în	la alineatul (19), textul „1 august 2026” se substituie cu textul „1 martie 2028”;	A.O. „Ukrainian Women Refugee Network «Female Support Force»”	Considerăm această inițiativă drept o măsură importantă și oportună de sprijin pentru cetățenii Ucrainei care au fost nevoiți să-și părăsească țara ca urmare a agresiunii armate și care continuă să aibă nevoie de protecție juridică și sprijin din partea Republicii Moldova. Totodată, atragem atenția asupra faptului că redactarea propusă a proiectului de lege menține un vid legislativ existent și nu soluționează situația altor categorii de cetățeni ai Ucrainei care au părăsit, de asemenea, teritoriul Ucrainei ca urmare a războiului, însă și-au legalizat șederea în Republica Moldova în baza altor temeuri legale, în special în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, obținând dreptul de ședere provizorie sau permanentă. În prezent, pentru aceste persoane continuă să se aplice limita privind aflarea pe teritoriul Republicii Moldova a mijloacelor de transport înmatriculate în Ucraina – cel mult 180 de zile pe parcursul unui an calendaristic, în timp ce pentru persoanele care intră sub incidența	Nu se acceptă , propunerea se va examina ulterior.

Ucraina pot rămâne sub regimul vamal de admitere temporară până la 1 august 2026 cu condiția obținerii de către cetățenii ucraineni a unui statut conform Legii nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova			Legii nr. 270/2008 este prevăzut un regim semnificativ mai favorabil. În opinia noastră, această abordare conduce la o reglementare juridică diferită pentru persoane aflate într-o situație de fapt comparabilă. Trebuie avut în vedere faptul că, potrivit articolului 1 al Convenției privind statutul refugiaților, refugiat este persoana care, din cauza unei temeri bine întemeiate de persecuție sau a altor circumstanțe, este nevoită să părăsească statul al cărui cetățean este și nu poate beneficia de protecția acestuia. În același timp, înțelegerea internațională a deplasării forțate este mai largă decât categoriile naționale de statut migrațional sau de protecție. În fapt, atât persoanele care au beneficiat de protecție temporară sau de un alt statut în conformitate cu Legea nr. 270/2008, cât și cetățenii Ucrainei care și-au legalizat șederea în baza Legii nr. 200/2010 au părăsit teritoriul Ucrainei din aceeași cauză – războiul și amenințările la adresa securității generate de acesta. Diferența constă exclusiv în mecanismul juridic ales pentru reglementarea șederii pe teritoriul Republicii Moldova. În acest context, considerăm că menținerea unui tratament diferențiat în ceea ce privește admiterea temporară și utilizarea mijloacelor de transport înmatriculate în Ucraina poate genera elemente de tratament inegal între diferitele categorii de cetățeni ucraineni strămutați forțat și nu corespunde pe deplin principiilor securității juridice, proporționalității și nediscriminării, consacrate de Constituția Republicii Moldova, de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului și de standardele	

			europene privind protecția persoanelor strămutate forțat. În legătură cu cele expuse, propunem completarea proiectului de lege cu o prevedere care să permită aplicarea termenului prelungit de admitere temporară a mijloacelor de transport înmatriculate în Ucraina nu doar persoanelor care intră sub incidența Legii Republicii Moldova nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, ci și cetățenilor Ucrainei care locuiesc legal pe teritoriul Republicii Moldova în baza Legii Republicii Moldova nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Alternativ, propunem examinarea posibilității extinderii regimului respectiv asupra tuturor mijloacelor de transport înmatriculate în Ucraina și aparținând cetățenilor Ucrainei care au sosit în Republica Moldova după declanșarea războiului la scară largă și continuă să se afle legal pe teritoriul acesteia.	
Codul urbanismului nr.434/2023				
	Articolul 347 alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Mărimea mijloacelor Fondului se aprobă anual prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, dar nu mai mult de 0,5% din volumul investițiilor din anul precedent”.	Iavorscaia Elena Travinskaia Ecaterina	Propunere pentru formularea noțiunii: Investițiile în capital fix reprezintă alocarea de fonduri pe termen lung pentru achiziționarea, modernizarea sau construirea de active corporale pentru care e necesara elaborarea documentatiei de constructie conform legislatiei in vigoare.	Nota , propunerea a fost exclusă din proiect
		Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Salutăm intenția de a finanța Fondul național pentru dezvoltarea sistemului calității în construcții din surse bugetare și susținem reducerea poverii investiționale și administrative aferente. Atragem, însă, atenția asupra unei posibile suprapuneri cu o inițiativă legislativă paralelă care prevede o	

			contribuție obligatorie de 0,5% în sarcina mediului de afaceri. Solicităm clarificarea expresă a mecanismului de finanțare, pentru a evita instituirea unor obligații fiscale suplimentare necorelate cu obiectivele de simplificare promovate prin prezentul proiect.	
Articolul 347. Cheltuielile pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții (3) Mărimea mijloacelor Fondului se aprobă anual prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.	alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Mărimea mijloacelor Fondului se aprobă anual prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, dar nu mai mult de 0,5% din volumul investițiilor din anul precedent”. alineatele (5)-(8) se abrogă.	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Modificările propuse la art.347 din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023 contribuie la o situație incertă în privința obligației investitorilor de a contribui la Fondul național. În modificările propuse este utilizată cifra de 0,5% din volumul investițiilor ca și limita maximă pentru volumul total al Fondului, însă se exclude obligația defalcării a 0,5% din investiție de către agenții economici (investitori). În același timp, această obligație este păstrată în art.8 din Legea nr.329/2025 în care se prevede că „investitorii din domeniul construcțiilor au obligația de a contribui la Fond prin calcularea și achitarea defalcărilor obligatorii din investițiile în capitalul fix, în mărimea, condițiile și termenele prevăzute la art.347 din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023”. Astfel, se propune o normă care creează o lacună și incertitudine, odată ce pe de o parte obligația de a contribui la Fond se păstrează în raport cu investitorii, însă nu se mai prevede care este suma sau valoarea contribuției. Dacă autorii intenționează să abroge în genere obligația pentru investitori de contribui la Fond, așa cum este prevăzut în Notă, atunci proiectul de lege necesită completat cu modificările corespunzătoare la Legea nr.329/2025 privind Fondul național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții.	Nota, propunerea a fost exclusă din proiect

Articolul 347. Cheltuielile pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții (3) Mărirea mijloacelor Fondului se aprobă anual prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.	alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Mărirea mijloacelor Fondului se aprobă anual prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, dar nu mai mult de 0,5% din volumul investițiilor din anul precedent”.	A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	În final, am vrea să facem o referință și la taxa de 0,5% în construcții. Prevederile aferente Fondului național pentru dezvoltarea sistemului calității în construcții și inițiativele legislative conexe aflate în proces de consultare publică. Solicităm clarificarea modului de finanțare a Fondului național pentru dezvoltarea sistemului calității în construcții și a obligațiilor care ar putea reveni mediului de afaceri în acest sens. În particular, remarcăm că prezentul proiect indică finanțarea fondului din surse bugetare, în timp ce pe platforma Parlamentului este promovată și consultată în paralel o inițiativă legislativă distinctă, care prevede instituirea unei contribuții obligatorii de 0,5% în sarcina mediului de afaceri, cu raportarea și administrarea acesteia de către Serviciul Fiscal de Stat. În acest context, vă rugăm să clarificați: • dacă intenția autorităților este finanțarea fondului exclusiv din surse bugetare sau prin contribuții obligatorii ale mediului de afaceri; • dacă cele două inițiative legislative sunt complementare sau reprezintă abordări alternative; • care este poziția finală a Guvernului asupra mecanismului de finanțare; • dacă a fost realizată o evaluare a impactului economic al unei eventuale contribuții de 0,5% asupra sectorului construcțiilor și asupra beneficiarilor investițiilor în construcții; • cum se evită apariția unor obligații fiscale suplimentare necorelate cu obiectivele de simplificare și reducere a poverii administrative promovate prin prezentul proiect.	Nota, propunerea a fost exclusă din proiect

			Având în vedere existența unor abordări diferite în inițiative legislative aflate simultan în proces de consultare, considerăm necesară clarificarea expresă a regimului aplicabil, pentru a evita incertitudinile juridice și dificultățile de planificare pentru contribuabili.	
Articolul 347. Cheltuielile pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții	alineatele (5)-(8) se abrogă.	MIDR	Nu susținem propunerea de abrogare a alineatelor (5)-(8) din Articolul 347 din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023, fără a fi identificate alte surse financiare pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții.	Nota, propunerea a fost exclusă din proiect
Norme tranzitorii				
	Art. XXIV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, cu excepția: 2. Art.XXIII – care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se pune în aplicare începând cu data de 28.06.2025	Gangan Bogdan	Art. XXIV alin.(1) pct.2 prevede că Art. XXIII „intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial și se pune în aplicare începând cu data de 28.06.2025”. Coroborat cu Art. XXII (care modifică art. VIII alin.(3) din Legea nr. 146/2025), textul reazăză regimul datoriei vamale și al penalităților pentru perioade anterioare, inclusiv prin stabilirea unui termen de prescripție de 7 ani. Indiferent de eticheta de „clarificare”, dispoziția produce efecte juridice pentru trecut , modificând tratamentul fiscal-vamal aplicabil unor fapte deja consumate. Aceasta contravine art. 76 din Constituție și jurisprudenței constituționale obligatorii. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 29 octombrie 1998 (interpretarea art. 76), Curtea a statuat că data intrării în vigoare a legii nu poate preceda data publicării, iar legea nu se aplică faptelor săvârșite înainte de intrarea ei în vigoare – ea dispune numai pentru prezent și viitor . Principiul neretroactivității este reluat și prin art. 6 din Codul civil. În materie fiscal-vamală, retroactivitatea unei	Nu se acceptă, norma respectivă urmează a fi aplicată pentru toate procesele identificate.

			norme defavorabile aduce atingere și art. 46 din Constituție și art. 1 din Protocolul nr.1 la CEDO , obligația de plată a unui impozit/tarif constituind, în jurisprudența constantă, o ingerință în dreptul de proprietate, care trebuie să aibă o bază legală clară și previzibilă (cu titlu de principiu, cauza Șcekin v. Ucraina, hotărârea din 14 octombrie 2010).	
	Art. XXIV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, cu excepția:	S.A. Energocom Ministerul Energiei	La art. XXIV din Proiect se propune completarea cu un nou alineat (8), cu următorul cuprins: „(8) La implementarea prevederilor art. 15 lit. a) din Codul Fiscal, pentru persoanele fizice angajate în cadrul întreprinderilor care desfășoară activități reglementate și ale căror politici de salarizare sunt stabilite sau limitate prin acte normative, se vor avea în vedere particularitățile acestor categorii de contribuabili, inclusiv prin aplicarea unor mecanisme adecvate de ajustare și măsuri tranzitorii, care pot include: a) adaptarea cadrului normativ privind salarizarea, în vederea menținerii competitivității pachetelor de remunerare; b) instituirea unor măsuri tranzitorii pentru diminuarea impactului creșterii sarcinii fiscale asupra veniturilor nete ale salariaților, în vederea menținerii cuantumului salariului net al angajatului cel puțin la același nivel, acordat până la 01 ianuarie 2027; c) posibilitatea recunoașterii, în scop tarifar, a costurilor suplimentare generate de modificările regimului fiscal pentru întreprinderile cu activități reglementate; d) măsuri de prevenire a riscurilor privind retenția personalului calificat, în special pentru funcțiile de conducere și specialiștii cu înaltă calificare.	Se acceptă , mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.

			Modul de aplicare a prezentului alineat se stabilește în condițiile legislației în vigoare.” Propunerile enunțate sunt justificate de necesitatea prevenirii unor efecte disproporționate asupra S.A. „Energocom”, care ar putea rezulta din implementarea sistemului progresiv de impozitare. Societatea desfășoară preponderent activități reglementate în domeniul energiei electrice și al gazelor naturale, în condițiile unui cadru normativ care limitează flexibilitatea ajustării costurilor salariale. Astfel, sistemul de salarizare aplicabil este reglementat prin Hotărârea de Guvern nr. 743/2002, care stabilește limite maxime de remunerare pe categorii de funcții, nepermițând societății ajustarea salariilor în vederea compensării eventualelor diminuări ale veniturilor nete generate de modificarea regimului fiscal. Totodată, costurile salariale care depășesc limitele prevăzute de cadrul normativ aplicabil nu sunt recunoscute în costurile tarifare și nu pot fi recuperate prin tarifele reglementate, fiind suportate din rezultatul financiar al societății. În aceste condiții, eventualele măsuri de compensare a impactului fiscal ar genera costuri suplimentare care nu ar putea fi recuperate prin mecanismele tarifare existente. În lipsa unor măsuri adecvate de adaptare, modificările propuse pot afecta echilibrul financiar al S.A. „Energocom” și capacitatea acesteia de a-și îndeplini în condiții optime obligațiile aferente activităților desfășurate. Din acest motiv, impactul proiectului asupra societății necesită o evaluare distinctă, ținând cont de specificul activităților reglementate pe care aceasta le realizează și de	

			constrângerile legale aplicabile în materie de salarizare și recuperare a costurilor.	
		Berjan Iuliana	Eșalonarea intrării în vigoare pe 3 etape creează o perioadă de coexistență a trei regimuri TVA diferite, fără ghiduri operaționale pentru contribuabili care activează în sectoare din etape diferite. Un lanț comercial (alimentar + farmaceutic + combustibil) trebuie să aplice simultan TVA 20% pentru alimentar din oct.2026, TVA 20% pentru farmaceutic din ian.2027 și TVA 20% pentru combustibil din apr.2027 – sisteme informatice separate, risc de erori.	Se acceptă în redacția propusă de autor
	Art. XXIV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, cu excepția: (3) Pentru plățile salariale aferente perioadelor începând cu anul 2027, persoanele juridice - angajator va asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator.	Rotaru Viorica	(3) Pentru plățile salariale aferente perioadelor începând cu anul 2027, persoanele juridice - angajator va asigura menținerea salariului brut la un nivel care nu poate fi mai mic decât suma dintre salariul brut plus contribuția socială calculată până la 1 ianuarie 2027. (3¹) prin derogare de la aliniatul (3) pentru angajatorii prevăzuți în p. 1.5 din anexa 1 din legea privind sistemul public de asigurări sociale nr 489 din 08.07.1999, vor asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027. sau doar: (3) Pentru plățile salariale aferente perioadelor începând cu anul 2027, persoanele juridice - angajator va asigura menținerea salariului brut la un nivel care nu poate fi mai mic decât suma dintre salariul brut plus	Se acceptă , mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.

			contribuția socială în mărime de 24% calculate până la 1 ianuarie 2027. Formularea propusă în proiect este vagă și nu asigură că angajaților din agricultură nu li se vor micșora salariile ca urmare a modificărilor. Propunerea urmărește ca toată povara modificărilor salariale aferente sectorului agricol să fie suportată de angajator.	
	Art. XXIV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, cu excepția: (3) Pentru plățile salariale aferente perioadelor începând cu anul 2027, persoanele juridice - angajator va asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator.	Banca Națională a Moldovei (BNM)	1) La alin. (3): Sintagma „salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027” nu este suficient de clară, întrucât legislația muncii delimitează noțiunile de salariu de bază (salariul funcției/salariul tarifar), salariu suplimentar (sporuri și adaosuri la salariul de bază), precum și alte plăți de stimulare și compensare. În acest context, nu este clar dacă obligația angajatorului de a menține cuantumul salariului net se referă exclusiv la nivelul de referință a salariului de bază net sau dacă acest nivel include și alte componente ale remunerației muncii. În vederea eliminării ambiguității și asigurării unei aplicări uniforme a normei, considerăm oportună indicarea expresă a elementului salarial care constituie baza de referință, de exemplu, salariul de funcție (salariul de bază) calculat net. Totodată, considerăm necesară clarificarea sintagmei „salariul calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027”, întrucât aceasta poate genera interpretări diferite privind perioada de referință și salariul care urmează a fi luat în calcul. Propunem stabilirea expresă a salariului de referință, de exemplu: „ultimul salariu de funcție calculat net până la data de 31 decembrie 2026”.	Se acceptă, mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.

			La fel, norma nu stabilește explicit mecanismul de menținere a cuantumului salariului net, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator. Astfel, prevederea propusă admite o interpretare duală, ceea ce poate genera aplicări neuniforme. Pe de o parte, norma poate fi interpretată în sensul că salariul net al salariatului trebuie menținut în mod obligatoriu la nivelul celui aferent perioadei de până la 01.01.2027, iar salariul brut urmează a fi recalculat prin aplicarea noilor cote ale contribuțiilor și impozitelor. Pe de altă parte, aceeași normă poate fi interpretată în sensul menținerii cheltuielii salariale totale a angajatorului la nivelul existent până la 01.01.2027, inclusiv prin luarea în considerare a contribuțiilor sociale datorate anterior de angajator, situație în care salariul net rezultat poate fi diferit (atât mai mare, cât și mai mic) față de salariul net aferent perioadei anterioare reformei. În acest caz: -în situația în care recalcularea conduce la un salariu net mai mic decât cel existent până la 01.01.2027, înțelegem că, angajatorul este obligat să compenseze diferența și să asigure menținerea cuantumului minim al salariului net garantat de prevederea legală. -în situația în care recalcularea conduce la un salariu net mai mare decât cel aferent perioadei de până la 01.01.2027, nu este clar și urmează a fi precizat dacă angajatorul este obligat să mențină acest nivel majorat sau dacă poate ajusta salariul brut astfel încât să fie asigurată exclusiv menținerea salariului net existent până la 01.01.2027.	

			Lipsa unei metodologii exprese de calcul poate conduce la rezultate diferite pentru salariați și angajatori, inclusiv la majorarea sau diminuarea salariului net față de nivelul existent până la 01.01.2027. Din aceste considerente, propunem reglementarea expresă a metodei de calcul privind menținerea salariului net. Suplimentar, opinăm că nu este clar modul de aplicare a prevederii respective în cazul membrilor organelor colegiale de conducere a entității, care își exercită atribuțiile în baza unor acte administrative și nu în temeiul unui contract individual de muncă iar remunerația acestora este acordată sub formă de indemnizație lunară pentru exercitarea funcției, modul de calcul/determinare a cărora este stabilit prin lege (i.e. membrii Consiliului de supraveghere al BNM, în temeiul art. 26 din Legea nr. 548/1995).	
	Art. XXIV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, cu excepția: 1. Art.III, Art.V, Art.XIV, Art.XV pct.5, Art.XX pct.26, pct.28.3, Art.XXII - care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; 2. Art.XXIII – care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se pune în aplicare începând cu data de 28.06.2025 3. Art.II. pct.52, pct.67, Art.XVIII care intră în vigoare la data de 1 octombrie 2026; 4. Art.II. pct.53, pct.61, Art.X. - care intră în vigoare la data de 1 aprilie 2027;	Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	Prevederile alineatului (1) stabilesc, că prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, cu excepția: 1. Art.III, Art.V, Art.XIV, Art.XV pct.5, Art.XX pct.26, pct.28.3, Art.XXII -care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; 2. Art.XXIII – care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se pune în aplicare începând cu data de 28.06.2025. Se recomandă de argumentat prevederile punctelor 1 și 2 în Nota de fundamentare.	Se acceptă, urmează a fi completată Nota de fundamentare

	5. Art.II. pct.116, pct.117, pct.121-123, pct.126.1 care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2028.			
	Art. XXIV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, cu excepția: 1. Art.III, Art.V, Art.XIV, Art.XV pct.5, Art.XX pct.26, pct.28.3, Art.XXII - care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; 2. Art.XXIII – care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se pune în aplicare începând cu data de 28.06.2025 3. Art.II. pct.52, pct.67, Art.XVIII care intră în vigoare la data de 1 octombrie 2026; 4. Art.II. pct.53, pct.61, Art.X. - care intră în vigoare la data de 1 aprilie 2027; 5. Art.II. pct.116, pct.117, pct.121-123, pct.126.1 care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2028.	Ministerul Justiției (MJ)	Art. XXIV alin. (1) pct. 2 din proiect prevede că art. XXIII intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se pune în aplicare începând cu data de 28.06.2025. Această soluție este problematică în măsura în care normele respective rează regimul datoriei vamale, al penalităților sau al termenelor de prescripție pentru situații anterioare intrării în vigoare a legii. Principiul neretroactivității legii este garantat de art. 76 din Constituție și de art. 6 din Codul civil. În materie fiscală si vamală, norma care creează, majorează sau agravează o obligație patrimonială trebuie să fie clară, previzibilă și aplicabilă pentru viitor. O lege fiscal-vamală defavorabilă aplicată pentru trecut afectează securitatea juridică și dreptul de proprietate.	Nu se acceptă , norma respectivă urmează a fi aplicată pentru toate procesele identificate.
		Dumitru Barbalat	În finalul proiectul se propune că legea va fi pusă în aplicare de la 01.01.2027. Aceasta ar fi real și legal dacă legea respective va fi adoptată până la 30.06.2026, cee ace este imposibil. Și atunci urmează a luat în calcul cerințele statuate în art.56 din legea nr.100/2017. Precum că modificările codului fiscal se pun în aplicare după 6 luni de la publicarea în MO. În aceste circumstanțe urmează ca, traditional, în final să se schimbe redacția – cu derogare de la art.56...	Se acceptă
	(3) Pentru plățile salariale aferente perioadelor începând cu anul 2027, persoanele juridice - angajator va asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului	CNAM	La Art. XXIV alin.(3) din proiectul legii este menționat că, pentru plățile salariale aferente perioadelor începând cu anul 2027, persoanele juridice - angajator va asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi	Se acceptă , mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.

	calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator.		mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator. Luând în considerare estimările, pentru a menține valoarea salariului net la nivelul anului 2026, fondul de remunerare a muncii trebuie să crească cu cel puțin 23,2%. În aceste condiții, veniturile FAOAM s-ar diminua cu circa 438 milioane lei, ceea ce este inacceptabil în contextul viitoarelor reforme planificate în domeniul sănătății. De asemenea, este de remarcat faptul, că statutul de persoană asigurată în SAOAM este atribuită persoanei fizice prin încadrarea în una din categoriile de persoane asigurate: persoane asigurate de Guvern, persoane asigurate în mod individual și persoane asigurate angajate. Conform datelor CNAM, la finele anului 2025, din numărul total de 2.463.548 persoane asigurate în SAOAM, 1.571.933 persoane sau 63,8% sunt asigurate de Guvern cu o contribuție medie anuală de 4566 lei, versus persoane asigurate angajate – 758.578 sau 30,8% cu o contribuție medie anuală de 12512,6 lei. Astfel, numărul persoanelor neangajate, asigurate de Guvern depășește semnificativ numărul celor angajate, care achită prima în cotă procentuală de 9%. Prin urmare, se constată că un volum considerabil de servicii medicale este destinat anume pentru cele mai vulnerabile categorii de populație, care prezintă o cerere sporită de asistență medicală. Cu toate acestea, alocațiile transferate de la bugetul de	

			stat pentru acești beneficiari sunt mult mai mici în comparație cu costul primei de asigurare în sumă fixă sau cu contribuția medie procentuală plătită de persoanele angajate. Concomitent evidențiem faptul, că la situația din 31.12.2025, conform datelor CNAM, numărul persoanelor neasigurate care au avut obligația de a se asigura în mod individual este de 142 367 de persoane. Totodată, conform actelor normative în vigoare, din FAOAM sunt suportate cheltuieli pentru aceste persoane care pot beneficia, la necesitate, de servicii medicale asigurate în cadrul asistenței medicale urgente prespitalicești, asistenței medicale primare, asistenței medicale specializate de ambulatoriu și spitalicești în cazul maladiilor social-condiționate, cu impact major asupra sănătății publice. Un alt aspect principal este că relațiile contractuale între CNAM și prestatorii de servicii medicale (în continuare – Prestator) sunt reglementate în Contractul-tip aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.770/2022. Acest document stabilește cadrul juridic pentru achiziționarea serviciilor medicale în SAOAM, suma contractuală fiind destinată acoperirii cheltuielilor aferente acestora. Astfel, conform prevederilor Contractului, Prestatorul se obligă să acorde persoanelor asigurate asistență medicală calificată și de calitate, în volumul prevăzut în Programul unic al AOAM și în Contract, iar CNAM, la rândul său, se obligă să achite serviciile medicale prestate în baza facturilor fiscale electronice prezentate de Prestator.	

			Totodată, ținem să menționăm faptul, că în procesul de procurare a serviciilor medicale, având ca scop sporirea accesului populației la servicii de calitate, CNAM estimează volumele contractuale de asistență medicală, bazându-se pe necesitatea populației în servicii medicale, oferta de servicii prezentată de instituțiile medico-sanitare și mijloacele financiare disponibile în fondurile AOAM. Pe parcursul ultimilor ani, necesitatea în servicii medicale crește constant din cauza îmbătrânirii populației și a prevalenței bolilor cronice (diabet, hipertensiune, oncologie). De asemenea, se înregistrează o cerere mare pentru servicii spitalicești și intervenții chirurgicale complexe cu utilizarea tehnologiilor și consumabilelor costisitoare (cardiochirurgie, cardiologie intervențională, tratamentul intervențional al accidentelor vasculare cerebrale, oncologie), servicii medicale de înaltă performanță necesare pentru stabilirea diagnosticului și monitorizarea tratamentului, inclusiv pentru pacienții oncologici. În prezent în Listele de așteptare gestionate de CNAM sunt peste 16500 persoane care necesită tratament operator pentru cataractă și peste 6000 persoane care necesită operații de protezare a aparatului locomotor. Totuși, accesul la aceste servicii depinde de disponibilitatea mijloacelor financiare ale FAOAM, ceea ce limitează capacitatea sistemului de a răspunde integral necesităților populației la serviciile respective. Este stringent necesară și extinderea programelor cost-eficiente de prevenție	

			și screening a maladiilor non-transmisibile. Prin urmare, concluzionăm că fondurile AOAM acoperă parțial necesitatea reală a populației în servicii medicale, ceea ce duce la o subfinanțare cronică a sistemului de sănătate. Prin urmare, relația dintre necesitatea populației în servicii medicale, oferta disponibilă prezentată de prestatorii eligibili în sistemul AOAM și contractele încheiate de CNAM este esențială pentru funcționarea armonioasă a sistemului de sănătate. Un alt risc financiar esențial care trebuie luat în considerare vizează nivelul de pregătire a sistemului AOAM pentru aplicarea mecanismelor de coordonare a sistemelor de securitate socială, în contextul integrării europene a Republicii Moldova. Implementarea Cardului European de Asigurări de Sănătate (în continuare - CEAS), precum și a documentelor portabile S1, S2 și S3, vor genera obligații financiare directe pentru statul competent, inclusiv obligația de a rambursa costurile serviciilor medicale acordate cetățenilor noștri în alte state. Prin urmare, odată cu aplicarea acestor mecanisme, Republica Moldova va trebui să asigure nu doar emiterea și gestionarea documentelor date, ci și capacitatea efectivă de onorare a rambursărilor aferente serviciilor medicale acordate persoanelor asigurate în sistemul AOAM pe teritoriul statelor UE, SEE și Elveției. În cazul CEAS, persoanele asigurate în sistemul AOAM vor putea beneficia de asistență medicală necesară pe durata	

			șederilor temporare în alte state europene, iar costurile acestor servicii vor fi stabilite potrivit regulilor, tarifelor și mecanismelor de decontare aplicabile în statul în care este acordat tratamentul. În condițiile în care nivelul costurilor medicale din multe state europene este semnificativ mai ridicat decât cel practicat în sistemul național, fiecare caz tratat în străinătate poate genera obligații de plată considerabile pentru FAOM. Riscul financiar este amplificat de faptul că aceste obligații sunt dificil de estimat. Cheltuielile aferente CEAS și documentelor portabile nu depind exclusiv de planificarea internă a CNAM, ci de factori externi și variabili, precum intensificarea mobilității populației, creșterea numărului de călătorii, structura cazurilor medicale apărute în străinătate, nivelul tarifelor aplicate de alte state și fluctuațiile cursului valutar. Spre deosebire de serviciile medicale contractate pe teritoriul Republicii Moldova, unde pot fi stabilite volume, tarife și limite contractuale, rambursările transfrontaliere sunt influențate de decizii și costuri generate în afara sistemului național. În acest context, reducerea cotei primei de AOAM de la 9% la 7%, la etapa în care sistemul AOAM urmează să preia obligații financiare și administrative suplimentare, continuând să asigure furnizarea serviciilor medicale populației pe teritoriul Republicii Moldova este greu de conceput. În lipsa unei capacități financiare suficiente, există riscul apariției întârzierilor în procesul de rambursare, acumulării de obligații restante față de instituțiile competente din alte state și	

			afectării credibilității Republicii Moldova în cadrul mecanismelor europene de coordonare a sistemelor de securitate socială. De asemenea, un alt risc cu impact financiar major asupra FAOAM, estimat la circa 50,0 mil.lei, este preluarea treptată, până în anul 2030, a finanțării integrale de către CNAM a răspunsului național la epidemiile cu tuberculoză și HIV/SIDA. În acest context, micșorarea cotei procentuale a primei de AOAM de la 9% la 7%, periclitează sustenabilitatea financiară a SAOAM și a reformelor în domeniul sănătății.	
		CNAS	Alin. (3) la final de completat cu o propoziție nouă cu următorul cuprins: „Modul, condițiile și procedura de executare a acestui mecanism de către angajator se stabilește de Guvern.” Argumentare: Completarea este întru aplicarea uniformă a condițiilor noi de calculare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii din baza lunară de calcul de către toate categoriile de plătitori de contribuții de asigurări sociale de stat.	Se acceptă , mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.
	(3) Pentru plățile salariale aferente perioadelor începând cu anul 2027, persoanele juridice - angajator va asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator.	CCI	La alin. (3) după textul „ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator” se propune completarea cu textul „precum și de cuantumul salariului minim stabilit sau reexaminat pentru anul 2027 în conformitate cu Legea nr. 1432/2000 privind modul de stabilire și reexaminare a salariului minim.” Completarea propusă este necesară în vederea asigurării concordanței dintre mecanismul de menținere a	Se acceptă , mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.

			cuantumului salariului net, instituit prin proiect, și prevederile Legii nr. 1432/2000 privind modul de stabilire și reexaminare a salariului minim. Redacția actuală a art. XXIV alin. (3) stabilește drept reper salariul net calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator. Această formulare nu reglementează însă în mod expres situația în care, pentru anul 2027, cuantumul salariului minim va fi stabilit sau reexaminat în temeiul Legii nr. 1432/2000. În lipsa completării propuse, norma ar putea fi interpretată în sensul că obligația angajatorului se limitează la menținerea salariului net existent până la 1 ianuarie 2027, fără luarea în considerare a drepturilor salariale care rezultă din aplicarea cuantumului salariului minim stabilit sau reexaminat pentru anul 2027. O asemenea interpretare ar putea conduce la diminuarea efectului economic al majorării determinate de modificarea salariului minim, inclusiv prin compensarea acesteia, integrală sau parțială, cu efectele transferării contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii în sarcina salariatului. Or, stabilirea sau reexaminarea salariului minim și ajustarea salariului necesară pentru menținerea venitului salarial net au temeiuri juridice și finalități distincte. Aplicarea cuantumului salariului minim reprezintă realizarea garanției minime de stat în domeniul salarizării, în timp ce ajustarea prevăzută de proiect urmărește neutralizarea efectului financiar produs asupra salariatului	

			prin modificarea mecanismului de achitare a contribuțiilor sociale. Prin urmare, referirea expresă la cuantumul salariului minim stabilit sau reexaminat pentru anul 2027 este necesară pentru a delimita în mod clar efectele juridice ale celor două mecanisme și pentru a exclude interpretările potrivit cărora unul dintre acestea ar putea substitui sau diminua efectele celuilalt. Salariul net care urmează a fi menținut trebuie determinat cu luarea în considerare atât a contribuțiilor sociale obligatorii datorate anterior de angajator, cât și a cuantumului salariului minim aplicabil pentru anul 2027. Completarea propusă va asigura claritatea și previzibilitatea normei, aplicarea uniformă a acesteia de către angajatori și protejarea efectivă a drepturilor salariale ale salariaților. Totodată, aceasta previne interpretările susceptibile să conducă la diminuarea efectului economic al reexaminării salariului minim prin absorbția majorării salariale de noua contribuție datorată de salariat.”	
		MAI	Alin. (3), se propune a fi expus în următoarea redacție: „(3) Pentru plățile salariale aferente perioadelor începând cu anul 2027, persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajator, indiferent de forma de organizare juridică, vor asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator	Se acceptă , mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.

			potrivit legislației aplicabile până la această dată.” Norma propusă are drept scop asigurarea unei tranziții echitabile la noul mecanism de impozitare a salariilor și de achitare a contribuțiilor sociale obligatorii începând cu anul 2027. Potrivit proiectului, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii urmează să fie transferate de la angajator către salariat, iar pentru a evita diminuarea salariului net, angajatorul trebuie să asigure ajustarea corespunzătoare a salariului brut. Cu toate acestea, redacția actuală a alin. (3) limitează obligația de menținere a salariului net doar la „persoanele juridice - angajator”. O asemenea formulare este restrictivă și poate genera o aplicare neuniformă a normei, întrucât, potrivit legislației muncii, calitatea de angajator nu aparține exclusiv persoanelor juridice. Angajatori pot fi și persoanele fizice, inclusiv întreprinzătorii individuali, gospodăriile țărănești/de fermier, titularii unor forme de activitate profesională sau alte persoane fizice care, în condițiile legii, încheie contracte individuale de muncă și achită plăți salariale. Menținerea redacției actuale ar crea un tratament diferențiat între salariați în funcție de forma juridică a angajatorului. Astfel, salariații angajați de persoane juridice ar beneficia de garanția menținerii salariului net, în timp ce salariații angajați de persoane fizice sau de alte forme de organizare ar putea fi excluși de la aplicarea aceleiași garanții, deși sunt afectați în egală măsură de modificarea sistemului de contribuții și rețineri salariale. O asemenea diferențiere nu este justificată prin scopul proiectului. Scopul normei	

			tranzitorii nu este protejarea unei anumite categorii de angajatori, ci protejarea salariatului împotriva diminuării salariului net ca efect al schimbării mecanismului fiscal și social. Prin urmare, garanția trebuie să se aplice în mod uniform tuturor raporturilor de muncă, indiferent dacă angajatorul este persoană juridică sau persoană fizică. Totodată, extinderea normei asupra tuturor persoanelor care au calitatea de angajator este necesară pentru asigurarea clarității, previzibilității și aplicării unitare a legii. În lipsa acestei clarificări, pot apărea interpretări divergente în practică, inclusiv la calcularea salariilor, efectuarea controalelor fiscale și soluționarea eventualelor litigii de muncă privind diminuarea salariului net după 1 ianuarie 2027.	
	Art. XXIV. (3) Pentru plățile salariale aferente perioadelor începând cu anul 2027, persoanele juridice - angajator va asigura menținerea cuantumului salariului net al salariatului la un nivel care nu poate fi mai mic decât salariul net aferent salariului calculat și acordat până la 1 ianuarie 2027, ținând cont de contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator.	ABM	Garanția salariului net: obligație neclară pentru angajatori cu structuri complexe de remunerare Art. XXIV alin. (3): angajatorul asigură menținerea salariului net $\geq$ nivelul anterior lui 01.01.2027. Propunere: clarificarea expresă a mecanismului de recalcul aferent menținerii salariului net, astfel încât acesta să fie aplicat în mod uniform și echitabil tuturor salariaților și angajatorilor. Propunem completarea proiectului cu prevederi exprese potrivit cărora, la aplicarea art. XXIV alin. (3), recalculul necesar pentru menținerea salariului net se efectuează fără luarea în considerare a scutirilor personale aplicabile anterior intrării în vigoare a noilor prevederi și fără includerea stimulentele fiscale prevăzute de noul regim O asemenea soluție ar permite compararea obiectivă a efectelor vechiului și noului mecanism de	Se acceptă, mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.

			impozitare, ar evita tratamentele diferențiate determinate de situația fiscală individuală a salariaților și ar reduce dificultățile de administrare pentru angajatori. O asemenea precizare este necesară pentru aplicarea coerentă și previzibilă a normei tranzitorii.	
	Art.II. pct.53, pct.61, Art.X. - care intră în vigoare la data de 1 aprilie 2027;	CNSM	considerăm necesar ca în cazul plăților salariale, perioadelor precedente anului 2027, angajatorul să calculeze și să vireze efectiv contribuțiile obligatorii de asigurări sociale de stat în condițiile fiscale de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.	Se acceptă , mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.
	(4) În cazul în care se efectuează achitarea plăților salariale aferente perioadelor precedente anului 2027, la care contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii au fost calculate și datorate de către angajator, la momentul achitării plăților respective, se reține doar primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit.	Banca Națională a Moldovei (BNM)	2) La alin. (4): Propunem precizarea modului de aplicare a normei în cazul plăților calculate în baza salariului mediu, prevăzute de legislația muncii, cum ar fi <i>indemnizația pentru concediul de odihnă anual, menținerea salariului în alte cazuri prevăzute de lege etc.</i> În speță, nu este clar calculul acestora, având ca bază de calcul – salariul mediu al perioadelor precedente 01.01.2027, considerând că dreptul la plata acestora poate surveni după 1 ianuarie 2027, însă cuantumul acestora este determinat inclusiv și în baza veniturilor angajaților aferente perioadelor anterioare acestei date, pentru care contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii au fost calculate și datorate potrivit reglementărilor aplicabile până la implementarea reformei. Cu titlu de exemplu, indemnizația pentru concediul de odihnă acordat în luna ianuarie 2027 se calculează în baza salariului mediu aferent lunilor precedente (octombrie-decembrie 2026), respectiv, care includ perioade de activitate realizate până la 1 ianuarie 2027. Prin urmare, propunem	Se acceptă , mecanismul de impozitare a veniturilor salariale rămâne în forma actuală prevăzută în Codul fiscal.

			completarea prevederii cu norme exprese privind aplicarea acestor plăți. Suplimentar, considerăm că dispozițiile finale și tranzitorii ale proiectului de lege necesită a fi completate cu norme care să reglementeze mecanismul de stimulare a muncii în anul intrării în vigoare a modificărilor (01.01.2027), în contextul abrogării articolelor 34–35 ¹ din Codul fiscal privind scutirile personale și pentru persoanele aflate la întreținere. O astfel de reglementare este necesară pentru a evita incertitudini privind aplicarea facilităților fiscale în perioada de tranziție.	
	(5) Indiferent de faza procesuală la care s-a ajuns în instrumentarea/examinarea cauzelor de insolabilitate/lichidare, calitatea procesuală a Casei Naționale de Asigurări Sociale va fi preluată de Serviciul Fiscal de Stat, în termen de 3 luni de zile din data intrării în vigoare a prezentei legi.	CNAS	Alin. (5) se exclude. Argumentare: Potrivit art. 73 alin. (3) și (4) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative ”(3) Actul normativ produce efecte doar cît este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. (4) Au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blînde.” Astfel, prevederile alin. (5) nu se incorporează în nici una din aceste prevederi. Potrivit acestui text de lege se preconizează o preluare automată, în termen restrîns (3 luni), a oricărei calități deținute de către Casa Națională de Asigurări Sociale în procedurile de insolabilitate. Preluarea automată și nediferențiată a calității procesuale a Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS) de către Serviciul Fiscal de Stat (SFS) în toate dosarele de insolabilitate va constitui un blocaj instituțional major și o încălcare a normelor legale actuale.	Nota , propunerea a fost exclusă din proiect

			Această prevedere legală perturbă grav securitatea raporturilor juridice și eficiența procedurilor. Preluarea se va manifesta prin transfer instant generic circa 2 000 mii de dosare în proces de desfășurare din gestiunea CNAS către SFS într-un termen restrâns, care va genera un blocaj judiciar-administrativ, or procedurile de insolabilitate se desfășoară pe principiul celerității care nu poate fi suspendat. Transmiterea cauzelor (de insolabilitate, civile, penale) care constituie procese complexe în desfășurare, impune intervenirea unor noi reprezentanți fără ca aceștia să cunoască actele de procedură anterioare, strategiile de recuperare a creanțelor aplicate, precum și specificul fiecărui debitor în coraport cu creanțele BASS. Prin adoptarea prezentei prevederi legale va fi încălcat principiul independenței creanțelor și autonomiei bugetare, or bugetul administrate de CNAS este distinct de Bugetului de Stat. CNAS și SFS au personalitate juridică proprie și competențe clar delimitate prin lege. Substituirea mecanică a unui creditor cu un alt subiect, fără stingerea obligației sau transmisiunea legală a creanței de bază (cesiune, succesiune), contravine principiilor Codului civil privind titularul dreptului material. Această prevedere legală contravine termenilor imperativi din Legea insolabilității nr.149/2012, deoarece în procedurile de insolabilitate, termenele pentru depunerea cererilor de admitere a creanțelor, contestarea tabelului preliminar sau definitiv sunt termene de decădere (imperative) care nu pot fi prelungite sau suspendate.	

			La fel, prin schimbarea creditorului care urmează a fi efectuată prin preluarea procedurilor de către SFS există riscul pierderii drepturilor de către ultimul, or schimbarea creditorului indiferent de faza procesuală în termen de 3 luni poate duce la situații în care SFS va prelua dosarul după expirarea termenului de validare a creanțelor CNAS sau după aprobarea Planului de restructurare, punând SFS în imposibilitatea legală de a-și exercita drepturile de creditor. La fel, prin această preluare vor fi încălcate normele de procedură civilă privind succesiunea în drepturi care stabilește clar temeiurile pentru o succesiune, or conform normelor Codului de procedură civilă, succesiunea procesuală este generată de reorganizarea persoanei juridice, deces, cesiune de creanță sau preluare de datorie. În cazul preluării de către SFS a procedurilor de insolvabilitate CNAS nu se reorganizează și nu își pierde personalitatea juridică. Transferul forțat prin lege încalcă prevederea legală de bază, deoarece titularul de drept al creanței (CNAS) rămâne activ, dar este depozitat de dreptul său de a interveni în fața instanțelor de judecată/organelor de urmărire penală. Prevederea legală dată nu acordă o calitate procesuală activă/pasivă SFS cu dreptul material, or pentru a fi parte într-un proces, o entitate trebuie să fie titularul dreptului material încălcat. SFS nu devine titularul contribuțiilor de asigurări sociale care aparțin bugetului CNAS, ci doar un reprezentant silit. Acest lucru creează o contradicție conceptuală în CPC și anume, SFS va solicita încasarea unor	

			sume pe care nu le gestionează în propriul bilanț. Înlocuirea părților în procesele de insolabilitate cu transmiterea în masă a procedurilor în derulare va obliga instanțele de judecată și organele de urmărire penală să amâne ședințele, pentru formalizarea procedurilor substituie, generând tergiversări procedurale. Această prevedere va crea un conflict de interese la adunările creditorilor, deoarece SFS și CNAS au adesea ponderi diferite în comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor, având interese bazate pe specificul datoriilor la bugetul de stat versus contribuțiile sociale. Vor fi create tergiversări în valorificarea bunurilor și distribuie mijloacelor financiare de către administrator, or atunci când administratorul valorifică activele debitorului și urmează să distribuie sumele obținute către creditori, el va întâmpina un blocaj instituțional.	
Propuneri generale				
		CNPM	Încălcarea normelor legale privind transparența decizională și termenele de consultare publică Guvernul a alocat un termen de doar 6 zile lucrătoare pentru analizarea, consultarea și transmiterea propunerilor referitoare la acest pachet masiv de modificări fiscale și vamale. Membrii CNPM solicită extinderea de urgență a perioadei de consultare publică la minimum 20 de zile lucrătoare, respectând astfel prevederile clare ale Legii nr. 100/2017 privind actele normative. Analizarea unui proiect cu un asemenea impact structural asupra economiei nu se poate realiza în mod eficient în câteva zile. Timpul extrem	S-a luat act, procesul a fost asigurat conform Legii nr.100/2017

			de restrâns împiedică asociațiile de afaceri să realizeze modelări financiare interne detaliate și consultări cu membrii lor din teritoriu. Graba în adoptarea acestor modificări încalcă principiul predictibilității fiscale și va genera un val de instabilitate, neclarități în aplicare și litigii administrative complexe între companii și autoritățile statului. Necesitatea evaluării de impact și prelungirea termenelor de consultare publică Procesul de promovare a acestor modificări fiscale majore, inclusiv cele legate de sectorul imobiliar și de construcții, a fost realizat într-un ritm accelerat, oferind mediului de afaceri un termen extrem de restrâns pentru analiză și transmiterea obiecțiilor. Se solicită stoparea promovării proiectului până la elaborarea și publicarea unei evaluări ex-ante cuprinzătoare și independente cu privire la impactul asupra investițiilor, pieței imobiliare, locurilor de muncă și dezvoltării regionale. Totodată, este necesară prelungirea termenului de consultare publică la minimum 20 de zile lucrătoare, în deplină concordanță cu prevederile Legii nr.100/2017 privind actele normative. Lipsa unor calcule economice și a unor simulări pe modele de business reale riscă să destabilizeze un sector care contribuie semnificativ la Produsul Intern Brut. Adoptarea în grabă a unor prevederi care modifică substanțial prețul locuințelor și costurile de construcție încalcă principiul predictibilității fiscale, afectează climatul investițional și va genera un climat de incertitudine juridică, urmat în mod inevitabil de litigii	

			administrative complexe între companii și organele de control.	
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	Recomandă excluderea cuvântului „(sucursală)” pe textul proiectului de lege. În acest sens, menționăm că, potrivit definiției prevăzute la art. 3 din Legea nr.202/2017, sucursala reprezintă o subdiviziune separată a băncii, fără personalitate juridică distinctă, fiind dependentă din punct de vedere juridic de banca respectivă și desfășurând, în numele acesteia, toate sau unele dintre activitățile specifice instituțiilor bancare. Prin urmare, sucursala constituie o parte integrantă a băncii, iar utilizarea distinctă a acesteia în textul proiectului de lege este redundantă.	Se acceptă
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	Proiectul de lege propune modificări semnificative ale cadrului fiscal, inclusiv reformarea impozitării veniturilor persoanelor fizice, revizuirea regimurilor fiscale speciale și a facilităților fiscale existente, precum și ajustarea unor prevederi privind taxa pe valoarea adăugată (TVA) și accizele. În acest context, observăm că, deși nota de fundamentare argumentează necesitatea și obiectivele măsurilor propuse și descrie direcția generală a efectelor anticipate, aceasta nu conține estimări cantitative care să permită evaluarea impactului economic și financiar al principalelor modificări. În special, nu sunt prezentate calcule sau scenarii privind efectele asupra venitului disponibil al populației, pe categorii de contribuabili, asupra nivelului prețurilor, puterii de cumpărare și activității economice. În absența unor astfel de estimări, nu poate fi apreciată pe deplin amploarea	<u>S-a luat act</u>

			impactului economic și financiar al reformei.	
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	Cu referire la obligația angajatorului de a ajusta salariul brut pentru menținerea salariului net, opinăm că o astfel de prevedere necesită clarificări suplimentare sub aspectul modalității de aplicare. În redacția actuală, nu este clar care va fi salariul net de referință care urmează a fi menținut, dacă la determinarea acestuia vor fi luate în considerare doar elementele permanente ale salariului sau și plățile cu caracter variabil, precum primele, premiile și alte stimulente, precum și modul de aplicare a noilor reguli în cazul persoanelor angajate după data de 1 ianuarie 2027.	Nota , propunerea a fost exclusă din proiect
		Banca Națională a Moldovei (BNM)	Atenționăm că implementarea prevederilor proiectului de lege va implica revizuirea documentelor și mecanismelor interne de salarizare ale angajatorilor. În acest sens, poate deveni necesară ajustarea statelor de personal, a grilelor salariale, a regulamentelor privind salarizarea, precum și a contractelor individuale de muncă în care salariul este stabilit într-o sumă fixă, pentru a asigura corespunderea acestora cu noul mecanism de calcul al contribuțiilor și al remunerației, reprezentând un efort semnificativ pentru angajatori. De asemenea, modificarea structurii salariului brut poate genera efecte indirecte asupra altor drepturi și beneficii stabilite în funcție de salariul brut sau de fondul de retribuire a muncii. În lipsa unor reglementări suplimentare, majorarea salariului brut determinată exclusiv de transferul contribuțiilor sociale în sarcina salariatului poate influența calculul	Nota , propunerea a fost exclusă din proiect

			anumitor plafoane, limite și beneficii prevăzute de legislație sau de actele interne ale angajatorului, ceea ce, opinăm că justifică realizarea unei evaluări suplimentare a impactului acestor modificări și necesitatea intervenției legislative.	
		Dumitru Barbalat	1. Actualmente în codul fiscal sunt 478 art. + anexe (vedeți anexa). În proiect se propune modificarea/completarea a 130 art. În temeiul art.63 din legea nr.100/2017 în această situație ($130/478 = 27,1\%$) legea nr.100/2017 tehnica legislativă cere emiterea unui nou act normativ. Deoarece până în prezen codul fiscal a mai fost modificat/completat esențial – prin 283 legi. Și a deveni o mare povară pentru toți cei care în diferită măsură sunt în situație să cunoască acest important act normativ. 2. Dacă concomitant se propune modificarea/completarea și a altor 21 legi, legea respectivă va fi mult mai complicată de înșușit/implementat/executat de către rezidenții (cetățeni și p/juridice) R. Moldova și de către investitorii străini actuali și cei potențiali. 4. În temeiul art.72 din Constituție Parlamentul aprobă legi constituționale, legi organice și legii ordinare. În temeiul art.8(2) și art.44)1) din legea nr.100/2017 categoria respectiv a legii se aduce în clauza de adoptare a legii. Codurile, în temeiul art.60 din legea nr.100/2017 sunt legi organice. Dar codul fiscal nu este catalogat cu categoria respectivă ca lege – lege organică. Ceea ce duce la nulitatea juridică a respectivului cod, în temeiul art.7 din Constituție. Propuneți în proiect un art. prin care codul fiscal va fi botezat cu categoria de lege organică.	<u>S-a luat act</u>

			5. Legea organică nr.181/2014 cu privire la finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală, din mai multe considerente a jurisprudenței, este superioară codului fiscal (fără categorie) și este adoptat anterior legii 181/2014). În legea nr.181/2018 sunt nominalizați administratorii respectivelor bugete cu anumite atribuții/responsabilități. Dar nicidecum nu se pomeneste despre Serviciul Fiscal de Stat. În aceste circumstanțe SFS care se conduce de codul fiscal (act normative-juridic nelegal) și nu este pomenit în legea nr.181/2014, are unele dificultăți în legalizarea activității. Cu atât mai mult, că MF la emiterea rapoartelor despre executarea bugetelor se ghidează de datele venit/cheltuieli ale Trezoreriei și nu de cele de la SFS. Iar datele despre venituri la bugete raportate de către SFS sunt mult inferioare celor de la Trezorerie și cele care ulterior persistă în rapoartele respective de executare a bugetelor. 6. În art.81 din legea nr.181/2014 se declară despre careva responsabilitate juridică, inclusiv penală, pentru neexecutarea/încalcarea legii respective. Numai că din 2014 până în prezent MF sau Guvernul nu au pus un art. în codul penal macar pentru administratorii bugetelor – MF, MS, MMuncii și APL. Ar fi obligatoriu ca deja actualmente în respectivul proiect de lege de suplinit cu un art. responsabilitate penală pentru administratorii bugetelor și, posibil unu-două art. pentru alte situații mai des întâlnite.	
		Rotaru Viorica	Pentru că nu am văzut în proiectul politicii fiscale pe anul 2027 modificări la art. 87, revin insistent să fie făcute corectări în mecanismul de amânare a	Nota Propunerea se va examina suplimentar în cadrul exercițiului de rescriere a Codului fiscal.

			achitării impozitului pe venit conform articolului 87 (1^a) din Codul fiscal. 1. Norma actuală nu prevede ce se întâmplă când, folosind amânarea achitării impozitului, profitul anului respectiv este folosit pentru acoperirea pierderilor anilor precedenți. Partea de impozit pe venit aferentă acestui profit nu va fi achitată niciodată la stat. Apare confuzie și risc de interpretări diferite. Propun ca art. 87 (1^a) să fie înlocuit "în care au fost plătite dividende" cu "în care a fost folosit profitul". 2. Am constatat că folosirea în calcul a numitorului "profitul până la impozitare" duce întotdeauna la situația în care, după ce este distribuit tot profitul sub formă de dividende, rămâne sold neachitat al impozitului pe venit aferent perioadei respective. Din nou apare confuzia fără răspuns ce e mai departe de făcut cu acest sold? Prorata e un calcul matematic dar nu un concept și constat că formula inițială în vigoare pe anii 2023-2024 a fost cea corectă. Raționamentul de a schimba numitorul nu corespunde situației. Ca să fie tot impozitul calculat numitorul și numărătorul trebuie să fie egale, adică coeficientul final (prorata) să fie egal cu 1. "Profitul până la impozitare" = "dividende" + "impozitul pe venit calculat" Formula corectă ar fi "dividende distribuite/profit net", deoarece "dividende distribuite" = "profit net". De aceea este nevoie de înlocuit la punctul a) "profitul până la impozitare" cu "profitul net".	
		Asociația Procesatorilor din Industria	Este o practică răspândită printre țările spațiului european, unde majoritatea statelor (cu mici excepții) au o cotă	Se acceptă în redacția propusă de autor

		Alimentară (APIA)	TVA redusă pentru produsele alimentare. Suplimentar, considerăm că astfel de reforme fiscale grandioase pot fi promovate doar în paralel cu alte măsuri de sprijin a producției industriale naționale, cum ar fi scutirea de taxe vamale a materiei prime și utilajelor importate, utilizate în scopuri de producere (regim vamal destinație finală) și plafonarea la 20% a reducerilor comerciale plătite de producători rețelelor comerciale locale (există riscul ca comercianții să solicite reduceri comerciale suplimentare de la producători, pentru a reduce din creșterea prețurilor la raft – practică comercială neloială). Subsecvent, solicităm respectuos ca introducerea taxei vamale zero la importul materiei prime utilizate în producerea alimentară să fie parte componentă a proiectului de lege prenotat, pentru a re-asigura obiectivul guvernării de a promova fabricarea și exportul produselor autohtone cu valoare adăugată.	
		Primăria m. Bălți	Propunerile municipiului Bălți de completare a proiectului de lege pentru consolidarea autonomiei financiare locale. Pentru consolidarea efectivă a capacității și autonomiei financiare la nivel local, Primăria Municipiului Bălți solicită includerea următoarelor propuneri suplimentare în proiectul de lege: I. Modificarea și completarea Legii privind finanțele publice locale nr. 397 din 16.10.2003, cu următoarele amendamente: 1. la alin. (5) lit. b) (i) defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor fizice, să se modifice precum urmează:	Nu se acceptă , propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

			„pentru bugetul municipal Bălți - 100% din volumul total colectat pe teritoriul municipiului Bălți (cu excepția unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiului)” - în condițiile adoptării prevederilor de reducere a cotei impozitului pe venitul persoanelor fizice de la 12% la 7% (ca măsură de compensare a pierderilor); 2. alin. (5) să se completeze cu o literă suplimentară cu următorul conținut: „defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor juridice: „pentru bugetul municipal Bălți – 50% din volumul total colectat pe teritoriul municipiului Bălți (cu excepția unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiului); 3. să se excludă din alin. (6) al art.11 al Legii privind finanțele publice locale textul „cu excepția bugetului municipal Bălți”, fapt care a dus începând cu anul 2015 la o subestimare artificială a capacităților financiare a municipiului.	
		Primăria m. Bălți	Împuternicirea autorităților reprezentative și deliberative ale unităților administrativ teritoriale cu dreptul de aprobare și percepere a taxelor speciale, suplimentare celor reglementate în Codul fiscal, în mărimea și modul stabilit de către autoritățile publice locale. Această extindere a competențelor și responsabilităților autorităților publice locale presupune modificarea normelor Codului fiscal.	Nu se acceptă , propunerea deja să se regăsește în cadrul normativ actual
		Primăria m. Bălți	Direcționarea către bugetul municipal a amenzilor și a altor sancțiuni pecuniare aplicate pentru contravenții și încălcări constatate în raza teritoriului administrat. În prezent, o parte a amenzilor contravenționale și fiscale constatate pe teritoriul municipiului se virează la	Nu se acceptă Direcționarea integrală a amenzilor și sancțiunilor pecuniare către bugetele locale poate crea un conflict de interese instituțional, întrucât autoritățile locale ar deveni beneficiare directe ale sancțiunilor aplicate, ceea ce poate afecta percepția de imparțialitate a

			bugetul de stat. Direcționarea acestor venituri către bugetul local ar institui un mecanism de sporire a autonomiei financiare a municipiului. Un astfel de mecanism ar genera un efect de stimulare a disciplinei urbane, întrucât resursele suplimentare ar putea fi reinvestite în îmbunătățirea serviciilor publice și a infrastructurii locale. În acest sens, Primăria municipiului Bălți solicită completarea cadrului legal astfel încât amenzile și alte sancțiuni aplicate pentru faptele constatate în raza teritoriului administrat să constituie venit al bugetului unității administrativ-teritoriale pe teritoriul căreia au fost săvârșite.	activității de control și sancționare; în plus, amenzile au în principal un rol preventiv și coercitiv, nu unul de finanțare a administrației locale, iar repartizarea lor prin mecanismele generale ale bugetului public asigură o distribuire mai echilibrată a resurselor între unitățile administrativ-teritoriale și evită dependența veniturilor locale de volumul sancțiunilor aplicate.
		Primăria m. Bălți	Instituirea unor mecanisme eficiente de combatere a economiei tenebre și a muncii nedeclarate. Combaterea economiei tenebre ar extinde baza impozabilă și ar spori veniturile bugetare, fără a majora sarcina fiscală a contribuabililor care își declară corect și integral veniturile. Economia tenebră și fenomenul salariilor „în plic” afectează în mod direct sursele de venit ale municipiului. Primăria municipiului Bălți propune consolidarea capacității de control a Serviciului Fiscal de Stat și înăsprirea controalelor fiscale, îndeosebi în domeniile cu risc ridicat de evaziune fiscală și de remunerare nedeclarată.	Se acceptă în măsura în care Guvernul de comun cu Serviciul Fiscal de Stat depune eforturi continue pentru combaterea economiei tenebre.
		Primăria m. Bălți	Racordarea salariilor din cadrul întreprinderilor monopoliste de stat la nivelurile sistemului bugetar public național. Se propune plafonarea și ajustarea salariilor din întreprinderile monopoliste de stat la niveluri optime și rezonabile, corelate cu grilele de salarizare aplicabile în sistemul bugetar public național. Cheltuielile salariale excesive ale acestor entități se	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

			reflectă direct în tarifele percepute pentru serviciile prestate populației și instituțiilor publice locale. Plafonarea și optimizarea acestor cheltuieli ar contribui la reducerea poverii tarifare, la utilizarea economă, eficientă și eficace a resurselor publice și la consolidarea sustenabilității financiare a serviciilor de interes general.	
Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale		Autoritatea Aeronautică Civilă (AEC)	Intervenim cu următoarele propuneri la Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, după cum urmează: 1. Anexa nr.2 la Legea în redacția actuală se substituie în cu Anexa nr.2 în următoarea redacție „, Anexa nr. 2 LISTA categoriilor de personal din aviația civilă ale cărui condiții de muncă se încadrează în condiții speciale 1. Personalul aeronautic navigant: a) membrii echipajelor de zbor (piloți, ingineri naviganți); b) membrii echipajelor de cabină (însoțitori de bord); c) personalul de inspecție în zbor a operațiunilor aeriene (inspectorii și alți specialiști în activitatea de zbor) din cadrul autorității cu funcții de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile, care participă la zboruri în componența echipajului aeronavei sau al altui aparat de zbor pentru menținerea valabilității certificatului de personal navigant; 2. Personalul aeronautic nenavigant: a) controlorii de trafic aerian; b) personalul tehnic calificat care lucrează direct la proiectarea, certificarea, fabricația, inspecția, întreținerea, reparația și operarea tehnicii aeronautice.”. Redacția propusă se bazează pe dispozițiile cadrului normativ în domeniu, în special ale art. 23 alin. (1)	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

			și art. 25 alin. (1) din Codul aerian nr. 301/2017, și ale actelor normative subsecvente (Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la personalul navigant din aviația civilă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 204/2020, Regulamentul de stabilire a cerințelor și procedurilor administrative referitoare la certificatele controlorilor de trafic aerian, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 134/2019, Regulamentul privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 641/2019), care transpun regulamentele europene și asigură implementarea acquis-ului comunitar în domeniul aeronautic. Așadar, lista categoriilor de personal din aviația civilă ale căror condiții de muncă se încadrează în condiții speciale este actualizată la starea curentă prin: 1) ajustarea denumirilor categoriilor de personal aeronautic civil profesionist care activează în condiții speciale de muncă astfel cum acestea sunt stabilite de cadrul normativ aeronautic în vigoare; 2) excluderea categoriilor dispărute de personal aeronautic, care nu mai sunt relevante datorită schimbărilor ce au avut loc în industria aeronautică al Republicii Moldova pe parcursul ultimilor ani. Menționăm că categoriile de personal aeronautic civil profesionist au fost incluse în Lista în vigoare din Anexa nr. 2 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, și vor rămâne în această listă cu	

			denumirile actualizate conform propunerilor AAC specificate supra, datorită condițiilor speciale de muncă demonstrate, existente în mediul aerian, suprasolicitării psihice și nervoase, stresului, zgomotului intens și de lungă durată, pericolului, nocivităților, radiațiilor și radiațiilor cosmice, substanțelor chimice toxice, accelerațiilor și vibrațiilor.	
		CNAS	După Art. VI proiectul se completează cu un articol nou Art. VII cu următorul conținut. ”Art. VII – Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.42-44 art.247 din 12.03.2004), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: Anexa nr.1 Formula de calcul al venitului mediu lunar asigurat valorizat Venitul mediu lunar asigurat valorizat se calculează după formula: $V_{av} = \frac{\sum \frac{con_i}{C_i} \times K_{vi}}{n},$ unde: Vav – venitul mediu lunar asigurat valorizat; con_i – suma contribuțiilor de asigurări sociale individuale plătite pentru perioada i de cotizare. Pentru perioada de la 01.01.2021 pînă la 01.01.2027 se va lua în calcul suma contribuțiilor plătite de angajator; C_i – cota de contribuție de asigurări sociale individuală stabilită în perioada i de cotizare. Pentru perioada de la 1 ianuarie 2021 pînă la 01.01.2027 se va lua în calcul cota de contribuție stabilită;	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

			Kvi – coeficientul de valorizare a venitului asigurat; n – numărul lunilor pentru care s-au calculat și s-au achitat contribuțiile."	
		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	După Art. XXIII proiectul de lege se completează cu Art. XXIV și XXV cu următorul cuprins: „Art. XXIV - Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.19-23, art.56), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: La articolul 1 după cuvântul ”suport” se completează cu textul „ și sprijin pentru copii, inclusiv pentru copiii adoptați”; La Articolul 4, după alin. (2) se completează cu alin. (2¹) cu următorul cuprins: „(2¹) Pentru copil cu vârsta de la 2 ani până la 16 ani se acordă indemnizație lunară de sprijin”; La articolul 5, alineatul (2) se va expune în următoarea redacție: ”(2) Indemnizațiile și prestațiile enumerate la art. 4, alin. (2)-(7) se achită în cuantumul stabilit de Guvern. (2¹) Începând cu 01 ianuarie 2027, cuantumul indemnizației lunare pentru copiii plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesionistă și casă de copii de tip familial este egal cu cuantumul minimului de existență stabilit pentru anul precedent de Biroul Național de Statistică pentru copii-total.” ● Articolul 8 se completează la final cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) Guvernul va stabili un mecanism de indexare a indemnizației lunare pentru copiii plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesionistă și casă de copii de tip familial, începând cu 01 aprilie 2028.”.	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

			21. Art. XXV. - Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 106-108, art. 512) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează : • La art. 8, lit. a¹), lit. b) și lit. c), textul „100%” se substituie cu textul „120%”. • La art.15, alin. (1), textul „80%” se substituie cu textul „100%”.	
		Gutu Dumitru (particip.gov.md)	Proiectul este prezentat drept o reformă de simplificare fiscală, însă în realitate conține măsuri care sporesc povara fiscală asupra populației și mediului de afaceri. Înainte de a solicita resurse suplimentare contribuabililor, statul trebuie să își eficientizeze propriul aparat administrativ prin reducerea structurilor inutile, restructurarea companiilor de stat ineficiente și limitarea intervenției excesive în economie. Simplificarea fiscală nu necesită majorarea impozitelor. Eliminarea unor regimuri speciale poate fi realizată fără creșterea sarcinii fiscale totale. Prezentarea acestor măsuri exclusiv ca „simplificare” ascunde impactul economic real. Creșterea taxelor reduce stimulentele pentru muncă, investiții și antreprenariat. Cu cât o persoană păstrează mai puțin din venitul obținut, cu atât scade motivația de a produce și investi. Acest lucru poate duce la reducerea investițiilor, extinderea economiei informale și emigrarea populației productive. Comparațiile cu statele europene cu fiscalitate ridicată sunt selective. Multe dintre acestea se confruntă cu probleme demografice, productivitate redusă și costuri mari ale muncii. Moldova nu trebuie să trateze acest model drept singura opțiune. De asemenea, centralizarea și plafonarea	<u>S-a luat act</u>

			impozitelor locale reduc autonomia administrațiilor locale, concurența fiscală și reprezentativitatea democratică. Un aspect pozitiv este transferarea contribuțiilor sociale la salariul brut, care crește transparența fiscală. Totuși, fără ajustarea obligatorie a salariilor brute, o parte din povară poate fi transferată asupra angajaților. În concluzie, proiectul simplifică anumite proceduri, dar crește fiscalitatea și reduce autonomia locală. Moldova are nevoie de un sistem fiscal mai simplu, mai stabil și mai competitiv. În forma actuală, proiectul nu reprezintă doar o simplificare fiscală, ci și o creștere a poverii fiscale efective asupra populației și mediului de afaceri. Principalele probleme identificate sunt: • creșterea fiscalității sub pretextul simplificării; • lipsa unei reforme reale a aparatului de stat; • reducerea stimulentei economice; • centralizarea puterii fiscale; • diminuarea autonomiei locale; • afectarea predictibilității legislative; • riscul de descurajare a investițiilor și a antreprenoriatului. Republica Moldova are nevoie de un sistem fiscal mai simplu, mai stabil, mai transparent și mai competitiv, însă aceste obiective pot fi atinse fără majorarea poverii fiscale și fără reducerea libertății economice și a autonomiei locale.	
		Federația Sindicală „Sănătatea”	Proiectul actului normativ supus avizării este de o complexitate mare, respectiv, termenul de avizare de 7 zile lucrătoare prevăzut este insuficient. Or,	<u>S-a luat act</u>

			în conformitate cu art.38 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, termenul general pentru avizarea și expertizarea proiectului actului normativ este de 10 zile lucrătoare. Iar, în funcție de complexitatea proiectului actului normativ, termenul de examinare poate fi prelungit cu până la 10 zile lucrătoare.	
		Federația Sindicală „Sănătatea”	Nu este prevăzut mecanismul de deducere a cotizațiilor sindicale de la plata impozitului pe venit, deși sindicatele au solicitat aceasta în ultimii ani.	Nu se acceptă A se vedea argumente la art.35² din Codul fiscal
Impozitarea muncii și reforma salarială		Instituția Publică „Centrul Municipal pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” (CMDA)	Reforma propusă este prezentată ca o măsură de reducere a impozitării muncii și de creștere a veniturilor disponibile ale salariaților. Totuși, analiza mecanismului propus arată că beneficiile anunțate depind în mare măsură de formule de calcul, mecanisme compensatorii și ipoteze care nu oferă suficiente garanții pe termen lung. În esență, proiectul nu reduce povara fiscală totală asupra muncii, ci redistribuie o parte din aceasta între angajator și angajat. Din acest motiv, există riscul ca reforma să fie percepută drept o îmbunătățire a veniturilor salariale pe hârtie, fără ca efectul real asupra puterii de cumpărare să fie unul semnificativ sau sustenabil. O preocupare importantă ține de faptul că o parte a beneficiului estimat pentru salariați este legată de mecanisme compensatorii și stimulente financiare care nu au caracter permanent. Acestea depind de decizii anuale de politică bugetară și de disponibilitatea resurselor financiare ale statului. Experiența ultimilor ani demonstrează că mecanismele de compensare pot fi	Se acceptă, prin menținerea regimului actual de impozitare a salariilor

			modificate, reduse sau eliminate în funcție de constrângerile bugetare. Un exemplu relevant îl reprezintă programul „Prima Casă”. La momentul lansării și extinderii programului, o parte dintre beneficiari și-au construit planurile financiare pornind de la existența unor mecanisme de compensare și facilități oferite de stat. Ulterior, odată cu modificarea condițiilor și diminuarea unor forme de sprijin, obligațiile contractuale au rămas integral în sarcina beneficiarilor. Din această perspectivă, compensațiile nu pot fi considerate o garanție permanentă și nu ar trebui să constituie principalul argument economic în susținerea unei reforme structurale a sistemului de impozitare a muncii. În plus, proiectul generează un volum considerabil de ajustări administrative pentru angajatori. Companiile vor fi obligate să recalculeze salariile, să modifice contractele individuale de muncă, să adapteze sistemele informatice de salarizare și să revizuiască procedurile interne. Aceste costuri administrative vor fi suportate integral de mediul de afaceri și vor afecta în special întreprinderile mici și microîntreprinderile, care nu dispun de departamente specializate de resurse umane și salarizare. Totodată, rămân insuficient clarificate o serie de aspecte practice privind aplicarea noului regim, inclusiv tratamentul bonusurilor, primelor, plăților suplimentare, situația angajaților noi și mecanismul concret de menținere a nivelului actual al salariului net. Din perspectiva politicilor publice, o reformă a impozitării muncii trebuie evaluată prin efectul său real asupra veniturilor disponibile ale populației și	

			asupra competitivității economiei, nu doar prin modificarea formulelor de calcul. În lipsa unor garanții clare privind menținerea beneficiilor anunțate și în condițiile în care mecanismele compensatorii sunt dependente de decizii politice și de situația bugetară, există riscul ca avantajele comunicate astăzi să nu se regăsească integral în veniturile reale ale salariaților pe termen mediu și lung. Considerăm necesară prezentarea unor simulări complete și transparente pentru diferite categorii de salariați și angajatori, astfel încât efectele reformei să poată fi evaluate și implementate fără riscuri majore pentru mediul economic.	
		Goncearuc Anton	Заработная плата. Любые изменения расчета заработной платы влекут изменения декларирования и отчетности. Все данные вопросы должны быть урегулированы в срок, чтобы экономические агенты имели время для адаптации учетных программ. Штрафная санкция за неполное отражения заработной платы может привести к злоупотреблениям со стороны проверяющих. Например отказ в расчете компенсации за отпуск - это тоже неполное отражение зп, которое влечет доначисление - и как следствие штраф?	Se acceptă , prin menținerea regimului actual de impozitare a salariilor
		CNAS	Subsecvent, Casa Națională de Asigurări Sociale ține să atenționeze, că potrivit mecanismului de impozitare a veniturilor salariale obținute de către persoanele fizice, în condițiile noi propuse pentru calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, asigurarea sustenabilității bugetului asigurărilor sociale de stat va fi posibilă doar în	Se acceptă , prin menținerea regimului actual de impozitare a salariilor

			cazul unui control riguros privind respectarea acestor prevederi de către toate categoriile de plătitori și verificării stricte a declarării complete și corecte a întregii baze de calcul. Proiectul hotărârii urmează a fi ajustat potrivit regulilor de tehnică legislativă stabilite de Legea 100/2017 cu privire la actele normative, inclusiv prin renumerotarea Articolelor.	
		Moldova Fruct	Blocarea modernizării energetice prin refuzul eşalonării TVA Ce prevede proiectul: Ministerul Energiei a propus ca companiile care importă sau cumpără baterii industriale și instalații de stocare a energiei electrice să poată plăti TVA-ul eşalonat pe 60 de luni. Ministerul Finanțelor a respins propunerea, considerând-o „regim preferențial”. Consecințe economice: Este o decizie lipsită de viziune economică. Depozitele frigorifice horticoale consumă cantități uriașe de curent electric pentru a păstra fructele proaspete în sezon. Pentru a reduce costurile, mulți fermieri au instalat panouri fotovoltaice, dar acestea nu au valoare dacă energia nu poate fi stocată în baterii mari atunci când este supra producere. Obligația de a plăti tot TVA-ul deodată, la momentul importului acestor baterii scumpe, blochează pur și simplu independența energetică a fermierilor. Menționăm că măsura solicitată nu era o scutire, ci o simplă eşalonare, deci impactul final pe bugetul statului era zero.	Nota, măsurile de susținere a modernizării energetice au fost aprobate prin Legea nr.112/2026
		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	4. Introducerea unor măsuri de stimulare a activității rezidenților parcurilor industriale. Propunerea constă în instituirea unei facilități fiscale prin care livrările de bunuri și servicii efectuate între rezidenții aceluiași parc industrial să	Nota, propunerea urmează a fi examinată în procesul de rescriere a Codului fiscal

			fie scutite de TVA sau să beneficieze de un mecanism simplificat de aplicare a TVA. Argumentele principale sunt următoarele: • stimularea cooperării industriale și dezvoltarea lanțurilor valorice locale; • creșterea competitivității întreprinderilor producătoare; • atragerea investițiilor în parcurile industriale existente și în cele aflate în proces de creare; • reducerea costurilor administrative și financiare aferente fluxurilor interne dintre rezidenți; • încurajarea localizării producției și a dezvoltării clusterelor industriale. Considerăm că o asemenea măsură ar contribui la valorificarea infrastructurii industriale existente, la crearea de noi locuri de muncă și la creșterea volumului producției industriale cu valoare adăugată în Republica Moldova.	
		Uniunea Agențiilor Imobiliare	Pentru a echilibra obiectivul bugetar cu protecția accesului la locuință, propunem următoarele soluții, aplicabile fără a abandona logica reformei: 1. TVA la prima locuință / locuința de bază: păstrarea unei facilități (scutire sau cotă redusă) pentru achiziția primei locuințe sau a locuinței de domiciliu, în linie cu practica statelor UE, unde locuința socială și prima locuință beneficiază frecvent de cotă redusă, nu de eliminarea facilității. 2. Indexarea câștigului de capital la inflație: impozitarea câștigului real, ajustat la inflație, nu a celui nominal — pentru a nu impozita o creștere de preț care nu reprezintă o îmbogățire reală a vânzătorului. 3. Plafon corelat cu prețul pieței: ajustarea periodică a plafonului de	Se acceptă parțial, în redacție propusă de autor

			1.000.000 lei pentru locuința de bază în funcție de evoluția prețurilor, astfel încât tot mai multe familii să nu fie prinse în impozitare din cauza simplei aprecieri a imobilelor. 4. Introducere graduală: aplicarea etapizată a noii cote pe creșterea de capital (de exemplu, o tranziție pe 2–3 ani), pentru a evita un șoc brusc asupra unei piețe deja în scădere. 5. Regulă tranzitorie mai lină: înlocuirea pragului abrupt de la 1 ianuarie 2027 cu o perioadă tranzitorie clară și suficient de lungă, pentru a preveni grăbirea artificială a tranzacțiilor la final de 2026 și înghețarea ulterioară. 6. organizarea unor consultări reale cu reprezentanții pieței imobiliare, înainte de definitivarea proiectului;	
		A.P. Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova)	5. Se propune modificarea legislației în domeniul asigurărilor sociale, inclusiv a Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, în sensul stabilirii că: indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă se achită integral din bugetul asigurărilor sociale de stat, prin intermediul CNAS, începând cu prima zi de concediu medical, fără suportarea acestora de către angajator. Transferarea integrală a obligației de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă către CNAS este justificată inclusiv prin faptul că contribuțiile de asigurări sociale aferente acestor prestații sunt deja reținute și achitate către bugetul asigurărilor sociale, iar indemnizațiile trebuie suportate din aceste resurse. În prezent, suportarea primelor zile de concediu medical de către angajator generează o povară financiară și administrativă suplimentară, în special	Nota, propunerea urmează a fi examinată suplimentar pe platforma CNAS și MMPS

			pentru entitățile cu un număr mare de salariați, afectând costurile de operare și predictibilitatea bugetară. Totodată, această abordare creează diferențe între angajatori în funcție de frecvența concediilor medicale, independent de activitatea economică. Din perspectiva administrării, implicarea angajatorilor presupune procese suplimentare de calcul, evidență și raportare, precum și riscuri de eroare. Centralizarea mecanismului la nivelul CNAS ar asigura un sistem mai eficient, mai transparent și mai uniform pentru toți contribuabilii.	
		Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Stabilitatea regimurilor investiționale: Moldova IT Park și Pilonul II BEPS Regimul Parcului IT a fost unul dintre cei mai importanți factori de atragere a investițiilor în economia digitală a Republicii Moldova și un element pe care companiile noastre l-au luat în considerare la fundamentarea deciziilor de localizare. Cartea Albă FIA a solicitat în mod constant protejarea acestui regim până în 2035 și asigurarea unei perioade de tranziție clare în raport cu implementarea Pilonului II BEPS (impozitul minim global). Proiectul nu conține, însă, garanții suplimentare în acest sens, ceea ce alimentează incertitudinea pentru companiile multinaționale care intră sub incidența noilor reguli internaționale. Solicităm un angajament expres privind stabilitatea regimului IT Park pe orizontul asumat, precum și clarificarea modului în care rezidenții care nu mai corespund criteriilor de eligibilitate ar urma să fie recalculați conform regimului general. Reiterăm, totodată, propunerea constituirii unui grup de lucru mixt Minister–mediu de afaceri, dedicat	Nota Propunerea dată a fost prezentată Comisiei Europene ca solicitarea perioadei de tranziție

			monitorizării impactului Pilonului II și al noului regim de impozitare a profitului, astfel încât eventualele disfuncționalități să fie identificate și corectate operativ. Solicităm garantarea stabilității regimului Moldova IT Park și instituirea unui grup de lucru mixt pentru monitorizarea impactului Pilonului II BEPS și al noului regim de impozitare.	
		Particip.gov?	Propunere privind completarea activităților suplimentare permise brokerului de asigurare și/sau reasigurare Se propune completarea prevederilor referitoare la activitățile suplimentare ale brokerului de asigurare și/sau reasigurare cu o normă expresă care să permită brokerilor să presteze, să intermedieze sau să faciliteze servicii conexe mobilității rutiere, legate de utilizarea autovehiculelor și de deplasarea acestora pe teritoriul Republicii Moldova sau în afara țării. Text propus: „Brokerul de asigurare și/sau reasigurare poate desfășura, suplimentar activității principale de distribuție de asigurări și/sau reasigurări, activități conexe mobilității rutiere, inclusiv prestarea, intermedierea sau facilitarea procurării vinietelor, rovinietelor, taxelor de drum, taxelor de utilizare a infrastructurii rutiere, altor servicii sau documente necesare circulației autovehiculelor pe teritoriul Republicii Moldova ori în afara acesteia, precum și servicii de asistență rutieră internă sau internațională, cu condiția că aceste activități sunt legate de produsele de asigurare auto distribuite, inclusiv RCA, Carte Verde, CASCO sau	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

			alte produse de asigurare auto, și sunt realizate cu respectarea legislației speciale aplicabile.” Argumentare: Produsele de asigurare auto, în special RCA și Carte Verde, sunt utilizate de clienți în legătură directă cu circulația autovehiculelor. În practică, clientul care procură RCA sau Carte Verde are frecvent nevoie, în același moment, și de alte servicii conexe deplasării: rovinietă pentru România, viniete electronice pentru alte state, taxe de drum, taxe de utilizare a infrastructurii rutiere sau asistență rutieră internațională. Aceste servicii nu reprezintă produse de asigurare și nu presupun preluarea unui risc de asigurare de către broker. Ele sunt servicii auxiliare și complementare produselor de asigurare auto, necesare pentru folosirea efectivă și legală a autovehiculului în țară sau peste hotare. Permiterea expresă a acestor activități ar aduce următoarele beneficii: 1. Protecția clientului și reducerea riscului de neconformare. Clientul care procură Carte Verde pentru deplasare internațională ar putea fi informat și asistat în privința obligațiilor complementare, cum ar fi rovinieta, vinietele electronice sau taxele de drum aplicabile în statele tranzitate ori de destinație. 2. Serviciu integrat pentru posesorii de autovehicule. Brokerul ar putea oferi un pachet complet: RCA, Carte Verde, asistență rutieră, informare și facilitare a achitării vinietelor sau taxelor rutiere. Acest lucru ar simplifica procesul pentru consumatori și ar reduce timpul necesar pentru pregătirea unei deplasări.	

			3. Digitalizare și transparență. Brokerii dispun deja de platforme, sisteme de vânzare și canale digitale prin care pot informa clientul, pot compara produse și pot facilita procurarea documentelor necesare. Integrarea serviciilor conexe ar permite afișarea separată a prețului asigurării, a taxei/vinietei și a comisionului sau costului de serviciu, astfel încât clientul să cunoască exact ce achită. 4. Caracter auxiliar față de activitatea principală. Activitatea principală a brokerului rămâne distribuția de asigurări și/sau reasigurări. Serviciile privind vinietele, rovinietele, taxele de drum și asistența rutieră ar avea caracter accesoriu, fiind prestate numai în legătură cu produsele de asigurare auto sau cu nevoile de mobilitate ale clienților care folosesc aceste produse. 5. Corelare cu serviciile postvânzare și asistența în caz de risc asigurat. Asistența rutieră, serviciile de suport în deplasare, informarea privind obligațiile rutiere și facilitarea procurării documentelor aferente circulației sunt activități apropiate de serviciile postvânzare și de asistență acordată beneficiarului asigurării. 6. Dezvoltarea concurenței și a serviciilor moderne. Permitearea expresă a acestor activități ar stimula brokerii să dezvolte servicii digitale, pachete integrate și soluții utile pentru clienți, fără a afecta supravegherea pieței de asigurări și fără a modifica natura produselor de asigurare. Pentru evitarea confuziilor, se propune ca legea să prevadă expres că vinietele, rovinietele, taxele de drum și alte taxe de utilizare a infrastructurii rutiere nu constituie produse de asigurare, iar brokerul nu preia niciun risc de asigurare prin prestarea sau facilitarea	

			acestor servicii. Aceste activități trebuie evidențiate separat față de prima de asigurare, iar clientul trebuie informat clar cu privire la caracterul opțional sau obligatoriu al fiecărui serviciu, după caz. Totodată, aceste activități ar trebui desfășurate numai cu respectarea legislației speciale aplicabile, inclusiv legislația fiscală, de plăți, protecția consumatorilor, protecția datelor cu caracter personal și regulile stabilite de autoritățile sau operatorii competenți pentru fiecare taxă, vinietă ori serviciu.	
		CONDRUMAT	CONDRUMAT solicită: 1. Suspendarea promovării măsurilor fiscale contestate până la finalizarea unei evaluări economice independente și a unor consultări efective cu reprezentanții sectoarelor economice afectate. 2. Publicarea calculelor, modelelor economice și fundamentărilor care au stat la baza estimării efectelor bugetare ale măsurilor propuse. 3. Elaborarea și publicarea unei evaluări ex ante privind impactul asupra investițiilor, mediului de afaceri, locurilor de muncă, competitivității economice și dezvoltării regionale. 4. Prezentarea poziției instituționale a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării privind impactul măsurilor propuse asupra creșterii economice, investițiilor și mediului antreprenorial. 5. Examinarea subiectului în cadrul Consiliului Economic pe lângă Primministrul Republicii Moldova, cu participarea organizațiilor patronale și a asociațiilor de afaceri. 6. Instituirea unor mecanisme tranzitorii clare și previzibile pentru	<u>S-a luat act</u>

			proiectele investiționale aflate în curs de implementare.	
		Octavian Rusnac (particip.gov)	Trebuie introduse si taxe ecologice pentru automobilele detinute. Sa fie o scara in dependenta de norma de emisii CO2. Varsta masinii nu reflecta acest parametru. Deaceea problema ecologiei nu poate fi solutionata prin accize. In multe tari asemenea taxe se platesc sau anual sau la prima inmatriculare sau reinmatriculare, evident ca atunci si suma platita este mai mare decat una anula. De exemplu, taxele ecologice pentru prima inmatriculare a unui automobil Euro 4 sunt atat de mari ca ele nu se mai importa, deoarece taxa mentionata se apropie de pretul masinii. Prin taxa aceasta putem problema ecologica. Autovehiculele care corespund celui mai recent standard de emisii să fie scutite de taxă.. În acest fel, parcul auto din țară se curăță în mod automat de automobilele mai vechi și, totodată, mai puțin sigure.	Nota , nu face obiectul politicii fiscale și vamale, măsura urmează a fi promovată pe platforma Ministerului Mediului.
		Holychic Club SRL	Propunerea vizează armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene și corectarea unei situații de dublă impunere economică care afectează direct activitatea comercianților-revânzători. În prezent, TVA este aplicată asupra valorii integrale de revânzare a bunurilor care au fost anterior introduse în circuitul economic, deși nu există drept de deducere a TVA la achiziție. Această situație contravine principiului neutralității TVA. Prin introducerea regimului special al marjei , TVA va fi aplicată exclusiv asupra valorii adăugate de comerciant (marja de profit), conform practicii din statele membre ale Uniunii Europene. 1. Context Prezenta propunere vizează introducerea regimului special de	Nota , propunerea se va regăsi în proiectul de lege pentru transpunerea Directivei nr.112/2006

			taxare a marjei pentru bunuri de tip resale, în conformitate cu Directiva 2006/112/CE. Sectorul de resale include în mod expres: - îmbrăcăminte și articole vestimentare, - încălțăminte, - geți și poșete, - accesorii de modă, - bijuterii (second-hand și pre-owned). 2. Problema identificată În lipsa unui regim special: - TVA este aplicată asupra întregului preț de revânzare; - bunurile au fost anterior introduse în economie cu TVA inclus sau fără drept de deducere; - rezultă o dublă impozitare economică; - se încalcă principiul neutralității TVA. 3. Efecte negative actuale - dezavantaj competitiv față de UE; - presiune fiscală excesivă asupra IMM-urilor; - descurajarea activității legale de resale; - migrarea activității în zona informală. 4. Soluția propusă Introducerea: Regimului special de taxare a marjei, prin care: TVA se aplică doar pe marja de profit, nu pe valoarea totală a bunului și nu există deducere la achiziție. 5. Beneficii - eliminarea dublei impuneri; - aliniere la acquis-ul UE; - creșterea conformării fiscale; - dezvoltarea sectorului resale fashion; - reducerea risipei textile; - susținerea economiei circulare. 6. Fundament juridic UE Articolele 311–343 din Directiva 2006/112/CE prevăd expres acest regim pentru comercianții-revânzători. 7. Impact asupra economiei circulare și obiectivelor europene de sustenabilitate Sectorul de resale reprezintă una dintre componentele	

			esențiale ale economiei circulare, prin prelungirea duratei de viață a produselor și reintegrarea acestora în circuitul economic. Activitățile de colectare, recondiționare și revânzare a articolelor de îmbrăcăminte, încălțăminte, genți, accesorii și bijuterii contribuie la reducerea consumului de resurse naturale, la diminuarea cantității de deșeuri și la utilizarea mai eficientă a bunurilor deja existente. Introducerea regimului special de taxare a marjei va crea condiții fiscale echitabile pentru dezvoltarea pieței de resale și va încuraja consumul responsabil, în conformitate cu principiile economiei circulare promovate de Uniunea Europeană. Prin stimularea reutilizării produselor, se reduce necesitatea producerii unor bunuri noi, ceea ce contribuie indirect la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră, a consumului de apă și energie, precum și a presiunii asupra resurselor naturale. Dezvoltarea sectorului de resale este în concordanță cu obiectivele stabilite prin Pactul Verde European și cu Planul de Acțiune pentru Economia Circulară, care încurajează extinderea duratei de viață a produselor, prevenirea generării de deșeuri și promovarea unor modele de afaceri sustenabile. În special, industria textilă este identificată la nivel european drept un sector prioritar pentru tranziția către economia circulară. Prin urmare, introducerea regimului special al marjei nu reprezintă doar o măsură de armonizare fiscală cu legislația Uniunii Europene, ci și un instrument de politică economică și de mediu care poate contribui la dezvoltarea unui sector modern, sustenabil și competitiv în	

			Republica Moldova. 8. Concluzie Implementarea regimului este o măsură de modernizare fiscală și armonizare europeană, nu o derogare. Text Legislativ propus Capitolul X Regimul special pentru comercianții-revânzători Articolul 1 –Domeniul de aplicare Prezentul capitol se aplică livrărilor de bunuri mobile corporale destinate uzului personal, inclusiv: îmbrăcăminte și articole vestimentare; încălțăminte; genți, poșete și rucsacuri; accesorii de modă; bijuterii, inclusiv bijuterii second-hand și pre-owned. Articolul 2 – Definiții (1) Comerciant-revânzător – persoană impozabilă care achiziționează bunuri în scopul revânzării. (2) Regim special al marjei – regim în care TVA se aplică exclusiv asupra marjei de profit. (3) Marjă de profit – diferența dintre prețul de vânzare și prețul de achiziție. Articolul 3 – Baza de impozitare (1) Baza de impozitare este constituită exclusiv din marja de profit. (2) În cazul în care marja este ≤ 0, baza de impozitare este zero. (3) TVA nu se aplică asupra valorii totale a bunului. Articolul 4 – Achiziții fără drept de deducere TVA aferentă bunurilor achiziționate în regim de resale nu este deductibilă. Articolul 5 – Facturare Factura trebuie să conțină mențiunea: „Regim special de taxare a marjei conform Directivei 2006/112/CE – TVA aplicată exclusiv asupra marjei.” Articolul 6 – Evidență Se ține evidență separată pentru fiecare bun: tip bun (haine, încălțăminte, genți, bijuterii); preț	

			achiziție; preț vânzare; marjă; TVA datorată. Articolul 7 – Principiu de neutralitate Regimul urmărește asigurarea neutralității TVA și evitarea dublei impuneri economice.	
/		Moldova Fruct	Asociația „Moldova Fruct” solicită păstrarea neschimbată a întregului cadru de facilități fiscale, sociale și vamale dedicat producătorilor agricoli. Având în vedere riscurile climatice și sezoniere ale sectorului care muncește sub cerul liber, orice tentativă de eliminare a acestor mecanisme – fie că vizăm cotele reduse de TVA (8%), subvenționarea contribuțiilor de asigurări sociale (BASS) aferente angajaților și zilierilor, sau scutirile vamale pentru tehnica agricolă reprezintă o măsură de reducere forțată a activelor circulante ale fermierilor. Aceste facilități nu sunt privilegii, ci piloni de stabilitate construiți în urma unui consens public – privat de durată, esențiali pentru combaterea economiei subterane, menținerea forței de muncă la sate și asigurarea competitivității produselor agricole moldovenești pe piețele europene. În acest sens, orice reformă trebuie să vizeze consolidarea acestui sistem de susținere, nu desființarea lui, pentru a garanta predictibilitatea investițiilor pe termen lung în sectorul agroalimentar.	Se acceptă în redacția propusă de autor
		Igor Profire	As dori sa adaug citeva momtente. Da eu am un depozit la 4% anual la o inflatie de 5-7%, eu achit impozit pe venit din dobinda, dar oare este venit ? Peste 1 an am mai putina putere de cumpare dar achit impozit. Dupa cite inteleg inca se va majora. Daca eu procur un apartament pentru chirie urmeaza sa achit impozit pe venit din chirie, dar dece nu este posibil sa deduc fiscal anumite cheltueli ? Ca	Se acceptă

			sa am 400 euro luna se mai intimpla sa chemi un electric, santehnic, sa mai schimbi tehnica, de ce este aceasta posibilitate ? Eu cind cupar o promisiune ca la etajul 9 unde este nimic si imi asum riscul ca peste 4 ani o sa fie un apartament, unde achit tot eu, de ce eu ca consumator sun lasat risc tot dar impozit sa achit mai mult ? De ce companie de constructie nu vine cu capitalul propriu si bani mei sa fie blocati in cont pina la dare in exploatare ? De ce bancile nu isi asuma riscul pentru companii de constructii dar prefera persoana fizica? De ce nu taxati extra profitul de la bani ? Eu daca azi am depozite, investitii toamna mi se refuza ajutorul pentru sezonul rece ? De ce acea persoana care diversifica, creste, isi asuma responsabilitati trebuie sa achite ? Fiecare isi face alegerea. O persoana de 70 ani i se refuza ajutor in sezonul rece ca are dobinda la banca. Dar asta este un lucru rau ? Sau trebuie la 70 tot de la copii sa apelezi ? ca pina la 70 ai avut dorite placeri...? Dar aceasta inflatie nu trebuie de luat in considerare ? Daca eu investesc si imi eficientizez casa sa achit mai puti, acestea sunt costuri care se recupereaza in timp si noi ca tara importam mai putine resurse. De ce anul trecut a fos impimentat aceasta formula de calcul fara sa fie consultati cetatenii ? De ce nu se ajutorul nu se aloca in factura? Multi merg la magazin dupa bautura si lasa facturile pe umerii altora ..copii, sotie. De ce nu se liberalizeaza piata de gasa pentru consumatorii casnici ? cit timp mai trebuie? Nu trebuie de marit veniturile dar de ajutat de micsorat cheltuelile: rezolavati cu gradinitile, scoliile, pretul	

			la resurse energetice, coruptie, munca la negru. De ce nu se gaseste o echipa care poate negocia un pret bun la gaz ? Care ar fi problema daca la un pret de 0.35euro/mc ar avea 2-3 centi pentru serviciul acordat ? Pentru ce sa lasam ce este mai important la persoane care nu pot aduce rezultat? Pretul oricum il achitam noi. Nu putem face războaie, nu avem colonie, dorim libertate, dar fara energie nu putem, atunci aici trebuie de gasit oameni cu adevarat buni care pot aduce un pret bine stabilit din timp.	
		CNAM	Se propune menținerea cotei de 9% a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală din salariu și alte recompense Asigurarea obligatorie de asistență medicală (AOAM) reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecție financiară a populației în domeniul ocrotirii sănătății prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare a unor fonduri bănești destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratament a stărilor condiționate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecțiuni) și oferă posibilități egale în obținerea asistenței medicale oportune și calitative. Sistemul AOAM a fost implementat începând cu anul 2004 cu stabilirea mărimii primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense în cuantum de 4%. Prima de AOAM în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense, reprezintă o contribuție bănească pe care asiguratul este obligat să o plătească în fondurile	Se acceptă

			asigurării obligatorii de asistență medicală (în continuare - FAOAM) pentru preluarea riscului de îmbolnăvire. Pe parcursul anilor, în baza argumentelor de rigoare și al politicilor aprobate în domeniul sănătății, mărimea primei în cotă procentuală a crescut progresiv până la 9% în anul 2015, fiind menținută la acest nivel până în prezent. Veniturile FAOAM formate din primele în cotă procentuală se ridică la 9 491,7 mil.lei în anul 2025. Acestea reprezintă 54,2% din totalul veniturilor FAOAM (17 493,6 mil.lei), constituind cea mai importantă sursă de finanțare. Creșterea acestei categorii de venituri ale FAOAM pe parcursul anilor a permis dezvoltarea sistemului AOAM. Astfel, a fost extinsă gama de servicii medicale performante oferite populației, aprobate de politici de motivare a personalului din instituțiile medicale contractate.	
		Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)	Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) apreciază eforturile Ministerului Finanțelor orientate spre simplificarea sistemului fiscal, reducerea poverii administrative asupra contribuabililor și stimularea muncii declarate. Considerăm că obiectivele urmărite prin proiectul politicii fiscale și vamale sunt legitime și merită o examinare atentă. În același timp, propunerea de reducere a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală de la 9% la 7% necesită, în opinia noastră, o analiză suplimentară și o evaluare detaliată a impactului asupra finanțării sistemului de sănătate și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.	Se acceptă

			În Republica Moldova, fondurile gestionate de Compania Națională de Asigurări în Medicină reprezintă principalul instrument de finanțare a serviciilor medicale acordate populației. În ultimii ani, sistemul de sănătate a înregistrat progrese importante în ceea ce privește extinderea accesului la servicii medicale, dezvoltarea programelor de compensare a medicamentelor, majorarea treptată a salariilor personalului medical și investițiile în infrastructura și dotarea instituțiilor medicale. Aceste progrese au fost realizate într-un context caracterizat de multiple presiuni financiare: îmbătrânirea populației, creșterea prevalenței bolilor cronice, majorarea costurilor pentru medicamente și tehnologii medicale, precum și necesitatea alinierii treptate la standardele și cerințele Uniunii Europene în domeniul sănătății. Totodată, Republica Moldova se confruntă cu un proces accelerat de îmbătrânire a populației și cu o creștere constantă a poverii bolilor cronice netransmisibile, factori care determină o majorare structurală a necesarului de resurse pentru finanțarea serviciilor medicale și a medicamentelor compensate. În acest context, reducerea cu aproximativ 22% a cotei primei de asigurare medicală ridică întrebări legitime privind impactul asupra veniturilor fondurilor de asigurare medicală și asupra capacității sistemului de a răspunde necesităților populației pe termen mediu și lung. Înțelegem argumentul potrivit căruia efectele pozitive ale reformei fiscale – inclusiv creșterea conformării fiscale, extinderea bazei de contribuabili și	

			reducerea economiei informale – ar putea compensa diminuarea cotei contribuției. Totuși, aceste efecte reprezintă estimări care urmează să fie validate în practică, în timp ce reducerea cotei contribuției constituie o măsură certă, cu impact imediat asupra mecanismului de finanțare. Din această perspectivă, considerăm important ca orice decizie privind diminuarea contribuțiilor destinate asigurărilor medicale să fie fundamentată pe evaluări actuariale și financiare solide, care să permită înțelegerea clară a efectelor asupra sustenabilității financiare a fondurilor de asigurare medicală. Considerăm, de asemenea, necesară prezentarea impactului financiar net estimat asupra fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru perioada 2027–2030, exprimat atât în valori absolute (lei), cât și procentuale, inclusiv în baza unor scenarii alternative privind evoluția fondului de salarizare, gradul de conformare fiscală și nivelul ocupării forței de muncă. În mod particular, considerăm utilă prezentarea și discutarea publică a următoarelor aspecte: • impactul estimat al reformei asupra veniturilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru perioada 2027–2030; • ipotezele economice utilizate pentru estimarea efectelor compensatorii ale reformei; • mecanismele prin care eventualele diminuări ale veniturilor vor fi compensate; • implicațiile asupra finanțării serviciilor medicale, programelor naționale și medicamentelor compensate;	

		• impactul asupra gradului de autonomie financiară a sistemului de asigurări medicale. De asemenea, apreciem că este importantă evitarea unei situații în care reducerea contribuțiilor să conducă, direct sau indirect, la creșterea dependenței sistemului de sănătate de transferurile din bugetul de stat. Stabilitatea și predictibilitatea finanțării reprezintă elemente esențiale pentru funcționarea eficientă a sistemului de asigurări medicale și pentru planificarea pe termen lung a intervențiilor în domeniul sănătății, precum și pentru capacitatea statului de a garanta dreptul la ocrotirea sănătății prevăzut de Constituția Republicii Moldova. Articolul 36 din Constituția Republicii Moldova stabilește expres că dreptul la ocrotirea sănătății este garantat, iar minimul asigurării medicale oferit de stat este gratuit. În același timp, articolul 20 din Legea nr. 411/1995 a ocrotirii sănătății prevede că cetățenilor Republicii Moldova li se oferă posibilități egale de a beneficia de asistență medicală oportună și calitativă, iar sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală reprezintă un mecanism garantat de stat pentru protejarea intereselor populației în domeniul sănătății. Legea nr. 411/1995 stabilește, de asemenea, că asistența medicală de urgență, asistența medicală primară, asistența medicală specializată ambulatorie și spitalicească pentru maladiile social-condiționate, îngrijirile paliative, precum și serviciile incluse în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală se realizează în limita mijloacelor financiare ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. Prin	

			urmare, diminuarea contribuției de asigurări obligatorii de asistență medicală poate conduce la reducerea veniturilor fondurilor gestionate de Compania Națională de Asigurări în Medicină și, implicit, la diminuarea capacității statului de a asigura volumul și calitatea serviciilor medicale garantate de lege. În condițiile în care Republica Moldova se confruntă cu o povară înaltă a bolilor cronice și cu creșterea costurilor serviciilor medicale și a medicamentelor, reducerea resurselor financiare destinate sănătății este susceptibilă să afecteze accesul populației la asistența medicală garantată de Constituție și de legislația în vigoare. Totodată, reducerea contribuției de asigurări obligatorii de asistență medicală este propusă concomitent cu o politică fiscală mai puțin ambițioasă în domeniul accizelor la produsele din tutun. În loc să valorifice unul dintre cele mai eficiente instrumente recomandate de Organizația Mondială a Sănătății pentru reducerea consumului de tutun și pentru creșterea veniturilor publice, proiectul politicii fiscale se îndepărtează de angajamentele asumate de Republica Moldova privind convergența accizelor la nivelul minim prevăzut de legislația Uniunii Europene. Această abordare generează un dublu risc pentru sănătatea publică: pe de o parte, sunt diminuate resursele disponibile pentru finanțarea sistemului de sănătate prin reducerea contribuțiilor de asigurări medicale, iar pe de altă parte, sunt ratate venituri suplimentare care ar putea fi obținute printr-o politică de accizare a produselor din tutun conformă cu recomandările	

			Organizației Mondiale a Sănătății și cu angajamentele asumate în procesul de integrare europeană. În consecință, considerăm că orice măsură fiscală care conduce la diminuarea resurselor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală trebuie să fie însoțită de o evaluare riguroasă a impactului asupra dreptului constituțional la ocrotirea sănătății și de identificarea unor surse compensatorii sustenabile, astfel încât accesul populației la serviciile medicale garantate de stat să nu fie afectat. În opinia Centrului PAS, modernizarea sistemului fiscal și creșterea competitivității economiei trebuie să rămână compatibile cu obiectivul menținerii unui sistem de sănătate sustenabil și adecvat finanțat. Orice reformă care afectează mecanismele de finanțare a sănătății trebuie analizată inclusiv prin prisma impactului asupra accesului populației la servicii medicale și asupra capacității sistemului de a răspunde provocărilor demografice și epidemiologice existente. Menționăm că dreptul la sănătate este un drept constituțional și nu poate fi supus regresului. Reducerea resurselor financiare ale sistemului de sănătate, fără măsuri compensatorii clare și fără o justificare bazată pe interes public major, poate fi calificată drept o măsură regresivă, incompatibilă cu obligația pozitivă a statului de a asigura accesul efectiv și egal la serviciile medicale garantate de lege. Având în vedere că dreptul la ocrotirea sănătății este garantat de articolul 36 din Constituția Republicii Moldova, iar statul are obligația de a asigura accesul	

			efectiv la asistența medicală garantată de lege, recomandăm evaluarea aprofundată a impactului modificărilor propuse asupra sustenabilității financiare a sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală și asupra exercitării acestui drept fundamental, inclusiv prin consultarea CNAM, a Ministerului Sănătății, a partenerilor de dezvoltare și a organizațiilor relevante ale societății civile, înainte de adoptarea modificărilor propuse. În eventualitatea promovării măsurilor propuse, considerăm oportună instituirea unui mecanism de monitorizare anuală a impactului asupra veniturilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și identificarea unor mecanisme clare de compensare a eventualelor diminuări de venituri.	
		Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)	Alte propuneri concrete: Având în vedere că în forma actuală a proiectului nu au fost acceptate mai multe propuneri formulate de CALM și de către membrii săi, deși acestea vizează aspecte esențiale ale autonomiei financiare locale, respectiv funcționarea eficientă a APL, întru fortificarea capacităților APL și a comunităților locale, reiterăm următoarele: Solicităm identificarea soluțiilor legitime privind partajarea defalcărilor la bugetele locale din impozitul din salariul persoanelor fizice între bugetele locale unde unitatea economică realizează activitatea (lucrarea, serviciul) și bugetele locale unde salariatul își are domiciliul; totodată, introducerea expresă în lege a obligației legale de a înregistra filiala/subdiviziunea unității	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale. Totodată, aceasta urmează a fi examinată ca urmare procesului de amalgamare desfășurat de către Cancelaria de Stat

			economice– reieșind din locul desfășurării reale a activității. Implementarea soluțiilor legitime astfel încât o parte din taxa pe valoare adăugată și din impozitul pe venit al persoanelor juridice să fie transferate în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale pe teritoriul cărora au fost realizate veniturile. Implementarea soluțiilor legitime astfel încât taxele pentru resursele naturale să fie transferate integral la bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Implementarea soluțiilor legitime astfel încât toate amenzile încasate în teritoriul administrativ al unității administrativ-teritoriale să rămână (să fie transferate) în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale respective, indiferent de calitatea agentului constatator și genul de contravenție.	
Legea privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor nr. 172/2014		Federația Națională a Fermierilor	Solicităm excluderea taxei vamale la importul unor poziții tarifare care se folosesc tot mai larg în agricultură. 85076000- Acumulatori pentru drone 852691800-Aparate de radionavigație 852910690-Antene și reflectoare de antene 901480000- alte instrumente și aparate 901490000-Părți și accesorii Digitalizarea agriculturii nu mai este un moft ci deja o întrebare legată de competitivitate.	Notă A se vedea obiecțiile MDED la Art. XVIII din proiectul de lege (Legea nr.172/2014) Propunerea urmează a fi examinată pe platforma Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.
		INMACOM	Codul subsolului Nr 246/2024 cu modificările ulterioare, să se modifice după cum urmează: 1.1.În art. 57 aliniatul 25.1 se abrogă; 1.2 În art. 81, aliniatul (11) va avea următorul cuprins: ” (11) În scopul asigurării mijloacelor financiare necesare executării lucrărilor de refacere a mediului, în cazul în care titularii autorizațiilor de	Nota, propunerea urmează a fi examinată pe platforma Ministerului Mediului

			folosință a subsolului sau beneficiarii care dețin dreptul de exploatare a resurselor minerale nu pot săși îndeplinească obligațiile de refacere a mediului din diferite motive justificate, se creează un fond special pentru acestea lucrări. Mărimea mijloacelor Fondului se aprobă anual prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, în mărime de pînă la 50% din suma taxelor pentru resursele naturale acumulate în anul precedent”. Argumentare: Obligația de a achita anual o contribuție în mărime de 0,25% din valoarea garanției financiare pentru refacerea mediului” este o povară suplimentară și, potrivit prevederilor art. 58 din Constituția Republicii Moldova, cetățenii precum și persoanele juridice au obligația de a contribui exclusiv prin impozite și taxe la cheltuielile publice, iar sistemul legal de impuneri trebuie să asigure o așezare justă a sarcinilor fiscale. Orice alte prestații sunt interzise Această plată de 0,25% este numită „contribuție”, dar funcționează ca o penalitate preventivă sau o taxă aplicată unei sume deja blocate (garanția financiară). Agentul economic este obligat să înghețe sume uriașe pentru refacerea mediului prin garanții bancare sau polițe. Impunerea unei taxe suplimentare de 0,25% calculate din valoarea acestei garanții poate fi considerată ca suprasarcina fiscală injustă și o sancțiune aplicată în avans pentru o eventuală rea credință. Art. 58 alin. (3) din Constituție, interzice explicit „orice alte prestații” în afara celor stabilite clar ca	

			impozite/taxe integrate în sistemul fiscal. Mai mult ca atât această contribuție nu poate fi calculată simplu și precis, și din acest motiv va crea multe probleme la gestionarea acestui fond. De asemenea, obligația de virare a banilor în contul trezorerial „mijloace temporare intrate în posesia instituției”, deschisă de o autoritate de mediu încalcă Constituția care interzice colectarea de bani publici directe în conturile unor instituții sau unor autorități guvernamentale fără ca aceștia să treacă prin mecanismul fiscal general. O taxă obligatorie care nu finanțează bugetul general, ci este colectată pentru o autoritate sub formă de „mijloace temporare”, contravine principiului unității bugetare derivate din art. 132. Directionarea banilor în conturi administrative speciale („mijloace temporare”), ocolesc contul general de venituri al bugetului public național.	
		Ministerul Apărării	Totodată, menționăm că la examinare a parvenit și proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care urmează să producă efecte asupra modului de stabilire a drepturilor salariale ale personalului din sectorul bugetar. În cadrul unei simulări de calcul efectuate la nivelul Ministerului Apărării, prin aplicarea concomitentă a noilor prevederi fiscale propuse începând cu 1 ianuarie 2027 și a modificărilor preconizate la Legea nr. 270/2018, au fost identificate situații în care salariile nete ale unor categorii de personal pot fi diminuate. Această situație este determinată de modificarea structurii obligațiilor fiscale și sociale aferente salariului,	Se acceptă, prin menținerea mecanismului actual de impozitare a salariilor

			inclusiv prin transferarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sarcina salariatului, precum și de modificarea elementelor componente ale salariului lunar prevăzute de proiectul de modificare a Legii nr. 270/2018. Deși proiectul fiscal prevede obligația angajatorului de a asigura menținerea salariului net al salariatului la un nivel nu mai mic decât cel aferent salariului calculat și acordat până la data de 1 ianuarie 2027, aplicarea acestei garanții presupune, în mod inevitabil, identificarea unor resurse bugetare suplimentare pentru majorarea corespunzătoare a salariului brut. În acest context, considerăm necesar ca proiectul să fie completat cu norme exprese de garantare a menținerii salariului net pentru toate categoriile de personal bugetar afectate, inclusiv în cazul aplicării concomitente a modificărilor fiscale și a reformei sistemului unitar de salarizare.	
		MAI	Totodată, Ministerul Afacerilor Interne solicită respectuos examinarea unei probleme cu care se confruntă instituțiile din subordine care implementează proiecte de cercetare finanțate din fonduri europene, inclusiv în cadrul programelor Horizon Europe, DIGITAL, CERV și ISF, în cadrul cărora costurile aferente echipamentelor prevăzute la categoria costuri directe sunt eligibile, aplicându-se un mecanism specific de calcul bazat pe amortizare, în condițiile stabilite de Acordul de Grant. În cadrul acestor proiecte, finanțarea echipamentelor nu acoperă costul integral al bunului la momentul achiziției, ci exclusiv amortizarea aferentă perioadei și proporției de utilizare în cadrul activităților de	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

			implementare. În practică, din momentul semnării Acordului de Grant și până la momentul în care echipamentul prevăzut la costuri directe devine disponibil pentru utilizare în proiect sunt parcurse mai multe etape succesive de durată. În această perioadă are loc planificarea resurselor și a achizițiilor în raport cu calendarul de implementare al proiectului, inițierea și derularea procedurilor de achiziții, inclusiv avizarea achizițiilor TIC de către Agenția de Guvernare Electronică. Ulterior sunt inițiate procedurile contabile aferente în vederea luării la evidență și punerii în funcțiune a bunurilor achiziționate. Totodată, transferul tranșelor financiare de la coordonator către partenerii de proiect implică proceduri administrative atât la nivel național, cât și internațional, care în practică pot dura aproximativ două până la cinci luni. În consecință, procesele descrise reduc perioada efectivă rămasă pentru utilizarea echipamentului în proiect și implicit perioada pentru care amortizarea poate fi recunoscută drept cost eligibil. În aceste circumstanțe, deși proiectele pot avea o durată contractuală de până la 36 de luni, amortizarea poate fi luată în calcul doar pentru perioada în care echipamentul este efectiv disponibil și utilizat în cadrul activităților de cercetare suplimentare. În situația în care echipamentul este achiziționat și pus în funcțiune cu întârziere, perioada rămasă pentru utilizare se reduce, iar odată cu aceasta se diminuează și perioada pentru care amortizarea poate fi acoperită din resursele proiectului. Ca urmare, o parte din costul echipamentului rămâne în afara perioadei eligibile și nu poate fi	

			acoperită din finanțarea proiectului, chiar dacă bunul a fost prevăzut la categoria costuri directe. Potrivit prevederilor art. 6.2.C.2 din Acordul de Grant Adnotat (Annotated Grant Agreement), pentru categoria de costuri aferentă echipamentelor sunt acceptate exclusiv cheltuielile de amortizare corespunzătoare perioadei și proporției de utilizare în cadrul acțiunilor de implementare. Prin urmare, partea din valoarea bunului care nu se încadrează în perioada eligibilă de amortizare nu poate fi acoperită din bugetul proiectului și rămâne în sarcina instituției. Totodată, potrivit pct. 2.4 al art. 6.2.C.2 din același Acord de Grant Adnotat, este prevăzută o excepție privind acoperirea costului integral al unui bun de valoare mică într-un singur an, în regim de amortizare, dacă sunt îndeplinite cumulativ anumite condiții, respectiv dacă costul integral este înregistrat în evidențele contabile ale entității drept cheltuială a anului respectiv, dacă valoarea bunului este sub plafonul stabilit de legislația națională pentru bunurile de valoare mică sau sub un alt reper obiectiv compatibil cu principiul materialității și dacă bunul este utilizat exclusiv pentru acțiunea finanțată în anul achiziției. În acest sens, este relevantă și practica legislativă din alte state membre ale Uniunii Europene. Astfel, în Irlanda, în conformitate cu Circulara nr. 21/2020, pragul valoric pentru includerea bunurilor în registrul mijloacelor fixe a fost majorat de la 1000 euro la 10000 euro. Conform acestei reglementări, bunurile cu o valoare mai mare de 10000 euro, inclusiv TVA, sunt tratate ca active imobilizate și sunt reflectate în situația poziției financiare și în registrul	

			mijloacelor fixe, în timp ce bunurile cu o valoare mai mică de 10000 euro nu sunt incluse în situația poziției financiare ca mijloace fixe, însă rămâne obligatorie evidența și controlul intern asupra acestora. Categoria activelor de capital include terenuri, clădiri, autovehicule, utilaje și echipamente, calculatoare, imprimante, copiatoare, echipamente de infrastructură IT precum servere sau echipamente de rețea, sisteme IT, programe și aplicații informatice, precum și echipamente de securitate ale statului. Potrivit prevederilor art. 261 alin. (2) din Codul fiscal al Republicii Moldova, mijloacele fixe asupra cărora se calculează amortizarea reprezintă proprietatea materială reflectată în bilanțul contribuabilului, destinată utilizării în activitatea de întreprinzător, a cărei valoare scade prezumtiv ca urmare a uzurii fizice și morale, care are o perioadă de exploatare mai mare de un an și o valoare ce depășește suma de 12000 de lei. În același context, clasificarea tehnicii de calcul ca mijloace fixe și determinarea duratei de funcționare utile se realizează în baza anexei la Hotărârea Guvernului nr. 941/2020 privind aprobarea Catalogului mijloacelor fixe. Totodată, este relevant de menționat că pragul valoric utilizat pentru delimitarea mijloacelor fixe supuse amortizării în scopuri fiscale a fost revizuit în anul 2022, în cadrul pachetului de modificări aferent politicii fiscale și vamale pentru anul 2023, prin Legea nr. 356/2022, când valoarea stabilită anterior de 6000 lei a fost majorată la 12000 lei. Cu toate acestea, din perspectiva evoluțiilor economice recente, necesitatea unei	

			noi reevaluări a plafonului este susținută atât de rata inflației, cât și de evoluția indicatorilor macroeconomici. Luând în considerare circumstanțele expuse, apreciem necesitatea completării Codului Fiscal al Republicii Moldova, atât prin revizuirea plafonului general prevăzut la art. 26 alin. (2), cu instituirea unui mecanism de ajustare periodică a acestuia, astfel încât pragul să reflecte în mod constant un nivel real de materialitate, cât și prin instituirea unui regim special pentru bunurile achiziționate exclusiv în cadrul proiectelor de cercetare finanțate din granturi nerambursabile ale Comisiei Europene. În acest sens, se propune completarea Codului fiscal al Republicii Moldova cu o prevedere nouă cu următorul cuprins: „Mijloacele fixe achiziționate din costuri directe în cadrul proiectelor de cercetare finanțate din granturi externe nerambursabile ale Comisiei Europene, destinate și utilizate exclusiv pentru implementarea proiectelor respective, se deduc integral la cheltuieli în anul punerii în funcțiune, fără calcularea amortizării, indiferent de valoarea de intrare, cu condiția ținerii unei evidențe de gestiune distincte pe proiect, inclusiv identificarea bunului, data punerii în funcțiune și locația, efectuării inventarierii conform actelor normative aplicabile și păstrării documentelor justificative care confirmă procurarea din grant, încadrarea la costuri directe și utilizarea exclusivă în proiect.”	
		AIM	AIM susține obiectivul simplificării legislației fiscale și vamale și apreciază efortul autorităților de a construi un sistem fiscal mai coerent și mai	<u>A se vedea argumentele mai sus aferente subiectelor date</u>

			competitiv. Totuși, considerăm că o reformă de asemenea amploare trebuie să ofere contribuabililor un nivel suficient de claritate și predictibilitate pentru a permite planificarea activității economice și adoptarea deciziilor investiționale pe termen mediu și lung. Proiectul PFV 2027 propune modificarea substanțială a unor concepte fundamentale ale sistemului fiscal, inclusiv redefinirea obiectului impunerii, restructurarea mecanismului de impozitare a profitului, modificarea regimului facilităților acordate angajaților, reconceptualizarea unor reguli privind TVA și introducerea unor abordări noi în administrarea fiscală. În numeroase cazuri, formulările utilizate în proiect și în nota de fundamentare nu permit identificarea cu suficientă claritate a modului concret de aplicare a normelor propuse și a consecințelor fiscale ale acestora. În lipsa unor clarificări suplimentare și a unor exemple de aplicare, există riscul apariției unor interpretări divergente între contribuabili și autorități, ceea ce poate conduce la litigii, costuri suplimentare de conformare și la amânarea investițiilor. Pentru întreprinderile mici și mijlocii, care dispun de resurse administrative și financiare limitate, asemenea incertitudini generează riscuri disproporționate de mari comparativ cu cele ale întreprinderilor mari. AIM consideră necesară clarificarea suplimentară a tuturor prevederilor care introduc concepte noi sau modifică substanțial mecanisme fiscale existente înainte de promovarea finală a proiectului.	

		AIM	IMM-urile reprezintă categoria de contribuabili cea mai sensibilă la modificările legislative și fiscale, deoarece dispun de capacități limitate de absorbție a costurilor suplimentare și de adaptare rapidă la schimbări complexe. Din această perspectivă, considerăm că proiectul PFV 2027 trebuie analizat nu doar prin prisma fiecărei măsuri individuale, ci și prin efectul cumulat al tuturor modificărilor propuse. În prezent, proiectul conține intervenții simultane asupra impozitului pe venit, TVA, facilităților salariale, regimului colaboratorilor independenți, sectorului imobiliar și procedurilor de administrare fiscală. Aplicarea concomitentă a unui număr mare de modificări cu impact financiar și administrativ poate genera dificultăți de conformare, costuri suplimentare și presiuni asupra lichidității întreprinderilor mici și mijlocii. În acest context, AIM recomandă realizarea unei evaluări suplimentare a impactului cumulativ asupra IMM-urilor și identificarea măsurilor care necesită implementare graduală.	
		AIM	AIM consideră că, în procesul de reformare a sistemului fiscal, o atenție deosebită trebuie acordată sectoarelor caracterizate prin marje reduse de profit, intensitate ridicată a forței de muncă și o sensibilitate accentuată a consumatorilor la modificarea prețurilor. Experiența ultimilor ani demonstrează că politicile fiscale pot influența semnificativ gradul de formalizare a economiei, nivelul investițiilor și ocuparea forței de muncă. Un exemplu relevant îl constituie sectorul HoReCa, care, în perioada aplicării regimului fiscal diferențiat, a înregistrat o	

			creștere semnificativă a indicatorilor economici și fiscali. Conform datelor prezentate în cadrul Conferinței Naționale „Hospitality Next Level – Tendințe, Predictibilitate și Performanță”, în perioada 2021–2025 veniturile declarate ale sectorului s-au triplat, depășind 25 miliarde lei anual, contribuțiile la Bugetul Public Național au crescut de aproape trei ori, ajungând la peste 1,4 miliarde lei, numărul contribuabililor activi a depășit 4.000, iar numărul angajaților a crescut cu peste 60%, ajungând la aproximativ 27.000 de persoane. Totodată, studiile prezentate în cadrul aceleiași conferințe arată că cererea din acest sector rămâne extrem de sensibilă la preț: peste 26,4% dintre consumatori declară că și-ar reduce frecvența vizitelor sau ar renunța complet la serviciile de alimentație publică și cazare în cazul majorării prețurilor, iar 61,6% dintre consumatori cheltuie mai puțin de 1.000 lei lunar pentru asemenea servicii. Aceste date demonstrează că măsurile fiscale care determină majorarea costurilor pentru întreprinderi pot avea efecte indirecte asupra consumului, investițiilor și ocupării forței de muncă, diminuând inclusiv baza fiscală pe termen mediu și lung. Din această perspectivă, AIM recomandă ca orice modificări fiscale cu impact asupra sectoarelor intensive în forță de muncă să fie precedate de evaluări economice detaliate și implementate într-o manieră graduală și predictibilă.	
		AIM	Având în vedere amploarea reformei și impactul potențial asupra IMM-urilor, AIM consideră că măsurile care conduc la majorarea poverii fiscale sau administrative trebuie implementate treptat.	

			O perioadă de tranziție adecvată ar permite întreprinderilor să își adapteze modelele de afaceri, procesele interne și planurile investiționale, reducând riscurile de neconformare și efectele negative asupra activității economice. În acest sens, recomandăm examinarea posibilității de sau amâna sau de a implementa etapizat măsurile cu impact semnificativ asupra costurilor operaționale ale întreprinderilor mici și mijlocii. O sinteză integrală a propunerilor este prezentată în anexa la prezenta scrisoare. În încheiere, atragem atenția că un principiu economic general spune că ”o taxă mai mare nu înseamnă automat venituri bugetare mai mari dacă reduce consumul, Investițiile și conformarea.” – principiu ce ar putea fi unul de referință pentru a considera impactul politicilor publice asupra întreprinderilor mici și mijlocii.	
		SRL „Agromixt TDG”	Modificările ce vizează accizul Pentru un mecanism clar, corect, solicităm ministerului să debirocratizeze aceste plăți neadecvat domeniului agricol. Ca propunere, ar fi găsirea unei modalități ca din start, în momentul importului de motorină pentru agricultură, aceasta să fie lipsită de acciz. Modificarea propusă cu rambursarea accizului, atrage după sine o muncă enormă pentru contabilitate, totodată necesită achitări suplimentare furnizorului ca ulterior să solicităm acest acciz înapoi. În concluzie, Economia țării nu poate progresa prin majorarea tuturor taxelor, acestea cu siguranță vor împovara mediul privat și regresul plăților către buget.	A se vedea argumente mai sus. Totodată, propunerea nu se încadrează în parametrii bugetari

			Mediul privat asteaptă relaxări și îmbunătățiri fiscale, legislative ca să deschidă și să dezvolte afaceri, cât mai multe locuri de muncă, dar cu proiectul propus doar amenința potențialele investiții. În urma celor menționate, reinterăm că agricultura reprezintă un pilon puternic în menținerea și dezvoltarea economiei naționale, care cu greu face față costurilor exagerate, asigură securitatea alimentară, asigură multe locuri de muncă în mediul rural, mai mult, aici au posibilitatea de angajare și cei care nu au studii medii și/sau superioare	
Nota de fundamentare				
		CNAS	La Nota de fundamentare, în primul tabel din pct.2, compartimentul „Situția actuală”, în coloana „Obligațiile angajatorului” urmează a fi substituite sintagmele „23% - sectorul public” și „18% - sectorul privat” cu sintagmele „29 - sectorul public” și „24% - sectorul privat”, respectiv.	Nota , prevederile respective au fost excluse din proiect
		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	Cu referire la modificările aferente TVA și impactul scontat al reformei: astfel o altă componentă importantă a proiectului este reprezentată de modificările operate asupra regimului taxei pe valoarea adăugată. Potrivit notei de fundamentare, aceste intervenții urmăresc simplificarea sistemului TVA, reducerea excepțiilor și a tratamentelor fiscale diferențiate, precum și consolidarea neutralității fiscale. Obiectivul de simplificare și uniformizare a regimului TVA poate fi apreciat și susținut prin prisma necesității eliminării unor distorsiuni fiscale care pot afecta concurența și eficiența economică. Însă, din analiza documentației relevă că impactul sectorial al acestor măsuri nu este	S-a luat act

			dezvoltat în mod suficient. În special, nu sunt prezentate evaluări detaliate privind efectele asupra sectoarelor economiei naționale. Prin urmare se consideră că o asemenea analiză este necesară deoarece efectele economice ale modificărilor TVA pot varia semnificativ între diferite sectoare ale economiei. În subsidiar cu referire la modificările propuse la art. 96 și art. 103 din Codul fiscal nr. 1163/1997, astfel având în vedere abrogarea unor poziții aferente cotelor reduse de TVA și restrângerea unor categorii de scutiri de TVA, considerăm oportună completarea notei informative cu informații privind impactul economic estimat al măsurilor asupra sectoarelor vizate și asupra mediului de afaceri. În special, ar fi utilă prezentarea efectelor asupra costurilor de activitate și a impactului estimat pentru întreprinderile care activează în domeniile vizate de modificările propuse, ceea ce ar contribui la evaluarea completă a efectelor măsurilor și a impactului acestora asupra activității antreprenoriale. La fel, se recomandă completarea notei de fundamentare cu evaluări sectoriale care să permită aprecierea impactului diferențiat al modificărilor propuse și identificarea eventualelor efecte neintenționate asupra anumitor categorii de contribuabili. Suplimentar, impactul modificărilor aferente TVA urmează a fi analizat nu doar din perspectiva mediului de afaceri și a sectoarelor vizate, dar și din perspectiva efectelor asupra prețurilor de consum, cererii agregate și nivelului de trai al populației. În acest sens, constatăm că modificările propuse privind TVA în cadrul politicii fiscale pentru anul 2027 vor avea un impact	

			direct asupra nivelului prețurilor la anumite categorii de bunuri și servicii. Transferarea, integrală sau parțială, a majorărilor de TVA în prețurile finale de consum va genera presiuni inflaționiste suplimentare, afectând puterea de cumpărare a populației și diminuând venitul real disponibil al gospodăriilor. În consecință, este de așteptat o moderare a consumului privat, care reprezintă una dintre principalele componente ale cererii agregate și un factor important al creșterii economice. Astfel, efectele cumulate ale majorărilor de prețuri și ale reducerii consumului populației pot influența negativ dinamica activității economice și ritmul de creștere al economiei naționale. Totodată, deși proiectul conține anumite măsuri de susținere a persoanelor remunerate, acestea nu sunt suficiente pentru a compensa impactul creșterii costului vieții asupra tuturor categoriilor de populație afectate. În special, gospodăriile cu venituri reduse, pensionarii și alte grupuri social vulnerabile sunt expuse într-o măsură mai mare efectelor generate de majorarea prețurilor, având o capacitate limitată de ajustare a consumului și de absorbție a șocurilor inflaționiste. În lipsa unor măsuri compensatorii adecvate, există riscul accentuării vulnerabilităților sociale și al diminuării nivelului de trai al acestor categorii. În acest context, considerăm oportună identificarea și implementarea unor mecanisme de sprijin și compensare bine ținute, orientate către categoriile de populație cele mai afectate, astfel încât să fie atenuat impactul majorărilor de prețuri asociate modificărilor de TVA și să fie limitate efectele adverse asupra	

			consumului populației și activității economice.	
		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)	Ca concluzie generală aferentă avizării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale) (număr unic 599/MF/2026), Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării apreciază obiectivele urmărite prin proiect și susține necesitatea continuării procesului de modernizare a cadrului fiscal și vamal, simplificării administrării fiscale, digitalizării proceselor aferente administrării fiscale și stimulării dezvoltării economice. Analiza proiectului de lege și a notei de fundamentare relevă că intervențiile promovate constituie elemente ale unei reforme fiscale și economice structurale, cu impact direct asupra investițiilor, competitivității economice, dezvoltării antreprenoriale, economiei digitale, pieței muncii și mediului de afaceri. Ministerul apreciază că direcțiile generale ale reformei sunt compatibile cu obiectivele de dezvoltare economică și cu necesitatea consolidării competitivității economiei naționale. Totodată, având în vedere amploarea modificărilor promovate și efectele economice pe care acestea sunt destinate să le producă, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării consideră oportună consolidarea fundamentării economice a reformei și completarea documentației aferente cu evaluări suplimentare privind: impactul asupra investițiilor; impactul asupra competitivității economice; efectele asupra IMM-urilor; efectele asupra pieței muncii; impactul cumulativ al reformei asupra mediului de afaceri și economiei naționale.	S-a luat act

		Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)	<i>La pct. 3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi</i> 1. Lista actelor normative care se supun modificării se va completa cu: Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii 2. Codul Fiscal <i>La Punctul 2: Revizuirea mecanismului de impozitare a veniturilor salariale obținute de către persoanele fizice:</i> - textul „- beneficiului pentru fiecare copil minor aflat la întreținere în mărimea de 200 de lei lunar.” se substituie cu textul „beneficiului pentru fiecare copil cu vârsta de la 2 ani până la 16 ani aflat la întreținere prin acordarea unei indemnizații lunare de sprijin, stabilită în conformitate cu prevederile Legii nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii”; - propoziția „Beneficiile respective vor fi acordate fiecărei persoanei fizice rezidente care are un venit lunar, impozabil conform art. 88 alin.(1) și în limita impozitului pe venit efectiv achitat. Modul, condițiile și procedura de implementare a mecanismului va fi stabilit de Guvern.” se substituie cu propoziția „În cazul beneficiilor personale, acestea vor fi acordate fiecărei persoanei fizice rezidente care are un venit lunar, impozabil conform art. 88 alin.(1) și în limita impozitului pe venit efectiv achitat. Iar în cazul persoanelor rezidente care au la întreținere copii cu vârsta de la 2 la 16 ani, acestea vor beneficia de o indemnizație lunară de sprijin. Modul, condițiile și procedura de implementare a ambelor mecanisme vor fi stabilite de Guvern.”; - textul: „În partea ce vizează de acordarea beneficiului pentru fiecare	Nu se acceptă, în contextul în care se menține mecanismul actual de impozitare salariilor, inclusiv acordarea scutirilor personale. Respectiv, modificările propuse în Legea nr.315/2016 urmează a fi promovate pe platforma MMPS

			copil minor, măsura respectivă urmărește reducerea poverii fiscale a familiilor, compensarea parțială a cheltuielilor asociate creșterii copiilor, precum și susținerea politicilor demografice și de protecție socială. Beneficiu respectiv urmează a fi acordat fiecărui părinte a copiilor minori.” se substituie cu textul „În partea ce vizează de acordarea beneficiului pentru fiecare copil cu vârsta de la 2 ani la 16 ani, măsura respectivă urmărește susținerea familiilor cu copii prin compensarea parțială a cheltuielilor asociate creșterii și îngrijirii copiilor, precum și susținerea politicilor demografice și de protecție socială. Beneficiu respectiv urmează a fi acordat persoanei care are în grija sa un copil cu vârsta de la 2 ani la 16 ani.”; - din tabel, rubrica „situația din 01.01.2027”, textul „Beneficiu pentru fiecare copil minor aflat la întreținere - până la 200 de lei lunar” se substituie cu textul „Beneficiu pentru fiecare copil cu vârsta de la 2 ani până la 16 ani aflat la întreținere - 500 lei lunar”. 3. Înainte de ultimul alineat se completează cu textul: „Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii Propunerile înaintate pentru modificarea art. 33 din Codul Fiscal, impun necesitatea completării proiectului de lege cu modificări ce vizează Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii. Astfel, în vederea susținerii persoanelor rezidente care au la întreținere copii cu vârsta de la 2 ani la 16 ani se propune stabilirea unei indemnizații lunare de sprijin pentru a contribui la reducerea poverii financiare în creșterea și educarea copiilor. Măsura în cauză se	

			aliniază șirului de măsuri întreprinse de stat în vederea susținerii celor care au grijă de copii și le asigură bunăstarea. Reieșind din angajamentul statului consfințit în Constituția Republicii Moldova, conform căreia ”Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare, precum și în Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, care stabilește că „Statul garantează fiecărui copil dreptul la un nivel de viață adecvat dezvoltării sale fizice, intelectuale, spirituale și sociale.” propunerea de stabilire a unei indemnizații lunare de sprijin este absolut necesară pentru a respecta această obligațiune. Totodată, modificările operate în Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii au drept scop reducerea discrepanței majore dintre cuantumul indemnizației lunare care sunt achitate actual celor cca 3620 de copii plasați în serviciile de tip familial și ridicarea considerabilă a prețurilor la produse și servicii, care contribuie negativ la asigurarea unui trai decent copiilor lipsiți de grija părintească, inclusiv a copiilor cu statut de copii rămași temporar fără ocrotire părintească/rămași fără ocrotire părintească. De asemenea, Ministerul Muncii și Protecției Sociale consideră necesară completarea Analizei impactului de reglementare și a Notei de fundamentare cu informații statistice relevante privind numărul pensionarilor, al persoanelor cu dizabilități și al familiilor cu venituri	

			reduse care vor fi afectați de fiecare dintre modificările propuse, precum și cu estimarea impactului financiar asupra acestor categorii, inclusiv a eventualelor pierderi de venituri și/sau beneficii sociale. În aceeași ordine de idei, considerăm oportun ca Nota de fundamentare să reflecte, după caz, eventualul impact al modificărilor fiscale și vamale propuse asupra proiectelor de asistență externă implementate în domeniile muncii și protecției sociale, în special, sub aspectul predictibilității costurilor, eligibilității cheltuielilor și respectării condițiilor stabilite prin acordurile sau documentele de finanțare.	
		Comisia de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (AIR)	<i>Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ</i> La sub punctului 2.2 este necesar de expus clar și concis problema/problemele, care se propun a fi soluționate. Menționăm, că informația prezentată se referă în linii generale la necesitatea unor simplificări, ajustări și uniformizări, unele din care vor avea impact negativ asupra mediului de afaceri (spre exemplu uniformizarea TVA). La acest compartiment nu se expune în ce constă problema și necesitatea stabilirii unor cote mai înalte de impozitare, altor responsabilități sau de eliminare a unor facilități fiscale. Anume aceste propuneri de modificare a cadrului legal vor avea impact negativ asupra activității de întreprinzător și se recomandă de prezentat informație relevantă pentru astfel de prevederi. • <i>Obiectivele urmărite și soluțiile propuse</i> La acest compartiment se recomandă de stabilit obiectivele, care trebuie să fie legate de problemă/probleme, și care necesită expuse în mod măsurabil	S-a luat act, nota urmează a fi ajustată

			și fixat în timp. De asemenea, se vor expune rezultatele scontate după adoptarea și implementarea actului normativ. • <i>Analiza impactului de reglementare</i> Sub punctul 4.3 (Impactul asupra sectorului privat) este doar menționat, că anumite categorii de contribuabili pot suporta costuri suplimentare ca urmare a eliminării unor facilități fiscale, a extinderii bazei impozabile și a ajustării regimurilor fiscale preferențiale existente. Se recomandă detalierea informației respective prin cuantificarea costurilor. La punctul 4.2 se menționează că modificările propuse în mare parte vor lărgi baza de impozitare și vor genera venituri suplimentare la bugetul public național, fiind prezentate cifra de miliarde de lei referitor la impactul bugetar direct. Astfel, deducem că această sumă și va fi costul pentru mediul de afaceri, pe lângă eventualele alte impacturi negative pentru unii agenți economici. • <i>Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</i> La acest compartiment este necesar de prevăzut linkul concret, de la care poate fi accesat proiectul și Nota de fundamentare. Totodată, se recomandă prezentarea informației referitor la organizarea consultărilor publice a proiectului și Notei de fundamentare cu reprezentanții mediului de afaceri, fiind expuse rezultatele acestor consultări.	
		MAE	Se notează că analiza impactului de reglementare este unul dintre principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător potrivit art. 4, lit. c) din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de	<u>S-a luat act</u>

			întreprinzător. Or, conform art. 3, alin. (2), lit. a) din Legea nr. 100/2017, la elaborarea unui act normativ care vizează reglementarea activității de întreprinzător se respectă principiile generale stabilite de Legea nr. 235/2006. Concomitent, art. 30, alin. (1), lit. d) din Legea nr. 100/2017 stipulează că Nota de fundamentare a unui proiect de act normativ trebuie să cuprindă analiza impactului de reglementare. În acest context, se precizează faptul că Nota de fundamentare a proiectului de Lege necesită completări esențiale la compartimentul „4. Analiza impactului de reglementare”. În special, se constată lipsa analizei detaliate la sub-compartimentele „4.1. Impactul asupra sectorului public”, „4.3. Impactul asupra sectorului privat” și „4.4. Impactul social”, având în vedere că informația expusă este vagă, lipsind careva date și prognoze economice. Se subliniază că efectuarea unei analize ample a impactului de reglementare este cu atât mai importantă cu cât proiectul de Lege în cauză modifică un spectru larg de relații juridico-fiscale, stabilind o nouă politică în domeniu. Prin urmare, având în vedere potențialul impact major de ordin macroeconomic și societal al măsurilor propuse, se consideră importantă reexaminarea proiectului de Lege sub aspectul curențelor semnalate.	
		Berjan Iuliana	Elaborarea unui Nou Cod Fiscal în paralel cu intrarea în vigoare a modificărilor actuale creează instabilitate legislativă pe 2+ ani, descurajând investițiile și planificarea fiscală pe termen mediu. O companie internațională care analizează investiția în Moldova	<u>S-a luat act</u>

			primește mesaje contradictorii: regimul fiscal actual se modifică în 3 etape și va fi complet reformat până în 2028 – planificarea pe 5 ani este imposibilă.	
		Berjan Iuliana	Calendarul de uniformizare fiscală pentru zona transnistreană (2026–2030) nu prevede mecanisme de control al conformității sau sancțiuni specifice pentru agenții economici din stânga Nistrului în perioada de tranziție. Un importator care folosea documente de agenți economici transnistreni pentru a beneficia de scutiri TVA poate continua această practică până în 2030, fără sancțiuni imediate definite.	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale
		Contabil News	Reforma modului de calcul al concediilor tot este o perturbare a modului existent, care are foarte multe dedesubturi, care trebuie întâi studiate amănunțit cu toate părțile interesate. Nu sîntem contra la reforme, doar că acestea trebuie făcute cu tălc și fără grabă, fără a scoate din minți și așa puținii specialiști, care au mai rămas în țară. Deaceia cerem următoarele: 1. Aprobarea a nu mai mult de o reformă substanțială, din cele numite mai sus (sau altele, similare), pe an. 2. Implementarea unei reforme nu din anul viitor, ci peste un an, după ce nu doar toate actele normative și portalurile necesare vor fi gata, dar mai trebuie timp pentru modificarea softurilor de evidență, pentru studierea modificărilor de persoanele implicate. 3. În caz dacă totuși se adoptă mai multe reforme într-un an - să fie adoptat și veto controale fiscale pentru anul implementării reformei și neaplicarea amenzilor fiscale și contravenționale agenților economici în perioada numită.	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

		Ministerul Sănătății	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) reprezintă principalul mecanism de acumulare și alocare a resurselor publice pentru sănătate, având rol central în asigurarea protecției financiare a populației în caz de boală, pe principii de solidaritate, echitate și partajare a riscurilor. Predictibilitatea financiară a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (CNAM) depinde în mod direct de stabilitatea veniturilor FAOAM, în special a primelor în cotă procentuală achitate din veniturile salariale, care reprezintă o sursă dedicată și relativ predictibilă de finanțare a serviciilor medicale și farmaceutice. Veniturile FAOAM formate din primele în cotă procentuală se ridică la 9 491,7 mil.lei în anul 2025. Acestea reprezintă 54,2% din totalul veniturilor FAOAM (17493,6 mil.lei), constituind cea mai importantă sursă de finanțare. Argumentul privind reducerea sarcinii fiscale asupra muncii poate fi relevant din perspectiva politicii economice și a stimulării ocupării formale, însă, din perspectiva sustenabilității finanțării sistemului de sănătate, reducerea primei de AOAM ar genera o pierdere semnificativă de venituri anuale dedicate sănătății, estimate aproximativ de 400 mil lei. Având în vedere această reducere a fondurilor AOAM, în nota la proiect nu este expus și argumentat prin calcule din care surse se vor compensa aceste diferențe astfel încât să se asigure finanțarea suficientă a sistemului de sănătate. Astfel, o eventuală reducere a cotei AOAM poate fi examinată doar dacă este însoțită, în același pachet normativ, de o garanție legală clară de compensare integrală, automată și	Se acceptă

			predictibilă a pierderilor de venituri ale fondurilor AOAM. Această garanție ar trebui prevăzută atât în cadrul politicii bugetar-fiscale, cât și în Legea bugetului de stat și/sau în Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, astfel încât reducerea cotei să nu afecteze volumul serviciilor contractate, lista medicamentelor compensate, finanțarea programelor prioritare și măsurile de protecție financiară, garantarea unui nivel decent al retribuirii muncii lucrătorilor medicali prin majorarea acestuia (necesarul de surse suplimentare de aproximativ 1,5 miliarde lei) concomitent cu majorarea retribuirii muncii în sectorul bugetar. Suplimentar, eventualele economii individuale generate de reducerea contribuției sau de alte ajustări fiscale nu trebuie confundate cu finanțarea publică agregată necesară pentru protecția financiară în sănătate. Reducerea fiscalității asupra muncii poate crește venitul net pentru unele persoane angajate, însă nu compensează automat pierderea de venituri a fondurilor AOAM, nu este direcționată către persoanele cu nevoi medicale ridicate și nu protejează gospodăriile casnice fără venit salarial sau cu venituri mici. În absența compensării integrale a fondurilor AOAM și a unor măsuri țintite de protecție, efectul combinat al reducerii veniturilor fondurilor AOAM și al majorării prețurilor la medicamente ar putea conduce nu doar la creșterea cheltuielilor catastrofale și sărăcitoare, ci și la reducerea utilizării tratamentelor necesare, în special în rândul persoanelor vulnerabile (persoanelor vârstnice și pacienților cu boli cronice). Politicile de finanțare a	

			ocrotirii sănătății trebuie analizate nu doar din perspectiva echilibrului fiscal pe termen scurt, ci și din perspectiva sustenabilității sistemului de sănătate, protecției financiare a populației și progresului către acoperirea universală cu servicii de sănătate. Reieșind din cele expuse, Ministerul Sănătății nu susține propunerea de reducere a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală din salariu și alte recompense de la 9% la 7%.	
		MAI	1. Potrivit prevederilor proiectului și Notei de fundamentare, se relevă riscul instituirii unui tratament diferențiat care poate genera inechități sociale și favoriza persoanele cu venituri ridicate, având în vedere că, la procurarea autoturismelor cu o vechime mai mare de 4 ani, se aplică atât TVA în cotă de 20%, cât și acciza, în timp ce la procurarea autoturismelor de lux se va achita doar TVA. 2. Totodată, la pct. 2 din Nota de fundamentare a proiectului, referirea la faptul că salariul net va fi menținut cel puțin la nivelul acordat până la 01.01.2027 nu permite determinarea cu suficientă claritate dacă, la calcularea acestuia, este inclus sau nu și stimulentele muncii. În acest sens, se impune clarificarea expresă a modului de calcul al salariului net și a elementelor care sunt luate în considerare la stabilirea acestuia. Deși obiectivele declarate ale proiectului vizează simplificarea sistemului fiscal, creșterea transparenței și eficientizarea mecanismelor de impozitare și contribuții sociale, considerăm că Nota de fundamentare și documentele aferente proiectului nu oferă o analiză suficient de detaliată și concludentă a impactului economic, financiar și social pe care modificările propuse îl	Se acceptă parțial în redacția propusă de autor

			vor produce asupra diferitelor categorii de contribuabili, în special asupra persoanelor salarizate din sectorul bugetar. În conformitate cu art. 20 lit. c), d) și e), art. 21 alin. (1), art. 30 și art. 32 alin. (1), alin. (2), din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fundamentarea proiectului de act normativ trebuie să conțină analiza impactului financiar, economic și social al soluțiilor propuse, evaluarea costurilor și beneficiilor estimate, justificarea necesității intervenției normative, precum și estimarea cheltuielilor necesare pentru implementarea acestora. Astfel, materialele prezentate nu permit evaluarea efectelor reale ale măsurilor propuse asupra persoanelor vizate și nici asupra autorităților publice care urmează să asigure implementarea acestora. Cu toate acestea, aprecierea pozitivă a reducerii cotei impozitului pe venit nu poate fi analizată în mod izolat de celelalte măsuri promovate prin proiect, întrucât efectul final asupra venitului disponibil al salariatului depinde de impactul cumulat al tuturor contribuțiilor și obligațiilor fiscale instituite. În concluzie se accentuează următoarele: 1. Un simplu calcul demonstrează că, în condițiile de salarizare actuale, venitul salariatului va fi redus cu circa 14% (actualmente angajatul achită 12% impozit pe venit după oferirea scutiilor + 9% prime de asigurare obligatorie de asistență medicală = 21%; în condiții noi: 7% impozit pe venit + 7% prime de asigurare obligatorie de asistență medicală + 21% contribuții de asigurări sociale obligatorii de stat = 35%. Astfel, 35% - 21% = 14%) Este necesar de a evalua cota valorii de referință pentru anul	

			2027, pentru a garanta un salariu achitat echivalent sau mai mare celui stabilit la 1 septembrie 2026. 2. Datorită majorării cotei TVA la medicamente și produse alimentare din 01.10.2026 de la 8% la 20%, pentru asigurarea cu medicamente și produse alimentare entitățile vor suporta cheltuieli suplimentare pentru anul 2027 cu cel puțin 12% mai mult decât în 2026, alocații care urmează a fi prevăzute suplimentar în bugetul de stat pentru anul viitor. 3. Datorită modificărilor sistemului de rețineri din salariu a impozitelor, primelor și contribuțiilor, în pofida faptului că impozitul pe venit și a primei de asigurare medicală se micșorează de la 12% la 7%, respectiv de la 9% la 7%, totuși salariul net calculat în condițiile actelor normative în vigoare micșorat în condițiile sistemului fiscal nou, se va micșora cu circa 1800,00- 2000,00 lei (pentru un salariu brut de 10 000,00 lei). Cei mai defavorizați vor fi angajații care au la întreținere copii cu dizabilități și cei care au beneficiat de scutirea pentru soț/soție cu dizabilități, din cauza anulării scutirilor respective vor avea un salariu mai mic cu 2000,00 lei calculat pentru luna decembrie 2026. 4. Pentru menținerea salariului net la nivelul 01.06.2026 pentru anul 2027, este necesară majorarea salariului brut cu cel puțin 30% din 01.12.2026. 5. Pentru majorarea salariului net cu 15% față de cel din 01.06.2026 pentru anul 2027, este necesară majorarea salariului brut cu 47% din 01.12.2026; 6. Pentru acoperirea costurilor majorate la produsele de primă necesitate (TVA majorat cu 12%), este necesară majorarea salariului brut cu cel puțin 12% față de 01.06.2026. În aceste	

			condiții, apreciem că, proiectul necesită reexaminare conceptuală și completarea documentației de fundamentare, inclusiv prin prezentarea unor analize financiare, economice și sociale suplimentare.	
		Camera Notarială din RM	Transferarea obligației de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale asupra salariatului și impactul acestei măsuri. Camera Notarială constată că pct. 4.2–4.4 din Nota de fundamentare nu conțin o analiză distinctă și argumentată a impactului unificării cotei contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii la nivelul de 21%, concomitent cu transferarea obligației de achitare de la angajator către salariat. Sunt reflectate doar anumite efecte financiare estimate, preponderent cu caracter favorabil, fără a fi evaluate în mod corespunzător riscurile economice și sociale aferente, fapt ce poate crea o imagine incompletă și excesiv de optimistă asupra beneficiilor reale ale modificărilor propuse. În lipsa unor garanții clare și a unei analize de impact economico-social, există riscul diminuării veniturilor reale ale salariaților, în special în contextul actual caracterizat prin presiuni inflaționiste, majorarea costurilor de trai și creșterea generală a cheltuielilor. Mecanismul de stimulare a muncii, propus în proiect, nu are caracter universal, ci este condiționat de nivelul venitului salarial și de respectarea unor plafoane stabilite de legiuitor. Astfel, beneficiul nu va fi acordat în mod egal tuturor salariaților, iar pe măsura majorării venitului salarial cuantumului stimulentului se reduce, până la	Se acceptă prin menținerea regimului actual de impozitare a salariului

			excluderea totală a dreptului de a beneficia de acesta.	
		Camera Notarială din RM	Insuficiența fundamentării juridice, economice și statistice a soluțiilor propuse. Nota de fundamentare conține multiple referiri la existența unor lacune legislative, dificultăți de aplicare a normelor fiscale, erori de calcul al obligațiilor fiscale și costuri administrative sporite. Cu toate acestea, afirmațiile respective nu sunt însoțite de date statistice relevante, studii de impact, analize comparative sau alte elemente obiective care să demonstreze amploarea fenomenelor invocate și necesitatea intervențiilor legislative propuse. Analiza proiectului relevă că accentul reformei este plasat, în principal, pe acumularea veniturilor la bugetul public, în timp ce lipsește mecanismele de redistribuire ulterioară a acestora, ceea ce generează incertitudine pentru contribuabili. Camera Notarială apreciază că în forma actuală, proiectul de lege și Nota de fundamentare nu întrunește pe deplin exigențele privind previzibilitatea, echitatea și fundamentarea suficientă a soluțiilor legislative propuse. În concluzie, Camera Notarială consideră necesară examinarea suplimentară a conceptului reformei, prin prisma evaluării impactului economic și social al măsurilor propuse, inclusiv ținând cont de obiecțiile și propunerile expuse.	<u>S-a luat act</u>
		Primăria m. Bălți	Argumentele în susținerea acoperirii de la bugetul de stat a pierderilor bugetului municipal. Subliniem că însăși nota informativă a proiectului recunoaște o diminuare a încasărilor naționale din impozitul pe	Se acceptă prin menținerea regimului actual de impozitare a salariului

			venitul persoanelor fizice de circa 2,7 miliarde lei (circa 24,96%) față de încasările planificate pentru anul 2026 (circa 10,8 miliarde lei), efect care va afecta în mod semnificativ, în special, municipiul Bălți. Cu toate acestea, nota nu prezintă nicio simulare a impactului pe fiecare buget local. Mai mult, la capitolul de impact financiar, autorul afirmă expres că efectul asupra bugetelor locale „urmează a fi determinat” în funcție de deciziile ulterioare ale autorităților locale. Potrivit propriului tabel de impact al notei informative, ansamblul măsurilor generează un câștig net de ordinul a 5,9 miliarde lei la bugetul public național. Prin urmare, deducem că la nivel central există spațiu fiscal suficient pentru compensarea integrală a pierderilor bugetului municipal.	
Cod penal 985/2002 și Cod contravențional nr. 218/2008 Art. 244¹ Cod penal nr. 985/2002 și art. 301¹–301² Cod contravențional	Menținerea răspunderii penale pentru un spectru larg de încălcări fiscale, inclusiv situații care nu implică fraudă fiscală autentică.	ACAP	Se propune redefinirea sferei răspunderii penale și limitarea acesteia exclusiv la situațiile care implică fraudă fiscală autentică: utilizarea documentelor false sau falsificate, operațiuni fictive fără conținut economic real, ascunderea, distrugerea sau falsificarea intenționată a documentelor contabile și fiscale și utilizarea operațiunilor de spălare a banilor în scopul diminuării obligațiilor fiscale. Diferențele de obligații fiscale rezultate din interpretarea legislației fiscale, ajustările efectuate de organul fiscal (inclusiv cele aferente prețurilor de transfer), erorile de declarare și alte neconformări fără caracter fraudulos ar urma să fie tratate exclusiv prin mecanisme fiscale și contravenționale. Propunerea este justificată de schimbarea modelului de administrare fiscală promovat prin PFV 2027, de principiul proporționalității, de	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

			jurisprudența CJUE (cauza C-570/20 BV), de standardele OECD privind combaterea criminalității fiscale și de necesitatea reducerii expunerii penale pentru contribuabili, contabili, consultanți fiscali și alți profesioniști care activează într-un mediu legislativ complex și în continuă schimbare. Se propune introducerea art. 301¹ și art. 301² în Codul contravențional, cu menținerea obligației de reparare integrală a prejudiciului, aplicarea majorărilor de întârziere și a unor sancțiuni contravenționale proporționale cu gravitatea încălcării. O asemenea abordare permite sancționarea fermă a fraudelor fiscale autentice, fără criminalizarea diferențelor de interpretare, a erorilor sau a neconformărilor procedurale.	
		Consiliul Național al ONG-urilor	Colectarea de fonduri prin intermediul mesajelor scurte Constatări: La data de 14.09.2013 a intrat în vigoare Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. Această lege transpune Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, precum și Directiva nr. 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică. Potrivit art. 4 alin. (7) al acesteia, activitatea ce constă în „executarea operațiunilor de plată în cazul în care consimțământul plătitorului pentru executarea unei operațiuni de plată este exprimat prin intermediul oricăror	Nota, propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale

			dispozitive de comunicație electronică, digitale sau informatice [...] și în cazul în care plata este efectuată către operatorul sistemului sau al rețelei informatice sau de comunicație electronică ce acționează exclusiv ca intermediar între utilizatorul serviciilor de plată și furnizorul bunurilor și serviciilor” se consideră „servicii de plată”. Conform art. 10 al acestei Legi, persoana care intenționează să presteze servicii de plată în calitate de societate de plată este obligată, înainte de a începe să presteze servicii de plată, să obțină licență de activitate de la Banca Națională. Pentru a obține și deține asemenea licență, societățile de plată sunt supuse unor cerințe prudențiale (inclusiv de raportare) extensive și oneroase, inclusiv deschiderea pentru clienții săi și administrarea unor conturi de plăți separate, destinate exclusiv pentru executarea operațiunilor de plată. Legea nominalizată nu permite unui furnizor de rețele și servicii de comunicații electronice să execute, pentru un abonat la rețeaua sa, operațiuni de plată efectuate de pe un dispozitiv electronic sau prin intermediul acestuia, din contul mobil deschis la furnizorul de rețele sau servicii de comunicații electronice, în cadrul unei activități de colectare a donațiilor în scopuri caritabile. Asemenea derogare este prevăzută de Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, cu condiția ca valoarea cumulată a operațiunilor de plată pentru un abonat individual să nu depășească 300 EUR pe lună, însă	

			această Directivă nu a fost încă transpusă în Republica Moldova. Astfel, în ceea ce privește alocarea de numere telefonice scurte pentru colectarea de fonduri pentru terțe persoane prin intermediul mesajelor scurte cu tarif premium, operatorii de telecomunicații din Republica Moldova nu permit unui furnizor de rețele și servicii de comunicații electronice să execute, pentru un abonat la rețeaua sa, operațiuni de plată efectuate de pe un dispozitiv electronic sau prin intermediul acestuia, din contul mobil deschis la furnizorul de rețele sau servicii de comunicații electronice, în cadrul unei activități de colectare a donațiilor în scopuri caritabile. Spre exemplu, în România (țară membră UE) donațiile prin SMS reprezintă una dintre cele mai de succes metode de strângere de fonduri. Sistemul este foarte eficient deoarece este simplu, rapid și nu necesită introducerea datelor bancare. Aproape unu din cinci români alege să doneze prin acest canal. Mecanismul de funcționare și impactul acestuia includ: - Valori fixe: utilizatorii pot dona lunar sume cuprinse între 2 și 10 euro, în funcție de campanie; - Fără comisioane: pentru donațiile prin SMS nu se percepe TVA, iar sumele ajung integral la organizațiile caritabile; - Transparență: donatorii primesc mesaje de confirmare, iar platformele afișează rapoarte de succes și sumele strânse în timp real. Succesul acestui sistem se datorează în mare parte campaniilor masive din domeniul sănătății și socialului.	

		Un exemplu notabil este asociația „Dăruiește Viață” din România, care a atras fonduri substanțiale pentru infrastructura spitalicească, devenind unul dintre cei mai mari beneficiari ai acestui sistem. Recomandări: a) Transpunerea Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, astfel încât aceasta să contribuie la promovarea și dezvoltarea filantropiei în Republica Moldova, prin intermediul căreia participanții activităților filantropice s-ar implica mai mult în soluționarea nevoilor prezente în domeniile de importanță majoră ale statului, precum cele ce sunt reglementate de Legea Nr. 1420 din 21.10.2002 cu privire la filantropie și sponsorizare; b) Includerea în Codul fiscal a prevederilor referitoare la scutirea de TVA în cazul donațiilor prin SMS. Consiliul Național al ONG-urilor susține obiectivul general de simplificare a legislației fiscale și vamale, cu condiția ca reforma să nu producă efecte negative disproporționate asupra societății civile. Sectorul asociativ are un rol esențial în dezvoltarea comunităților, furnizarea de servicii, monitorizarea politicilor publice, promovarea participării civice și susținerea parcursului european al Republicii Moldova. În acest sens, solicităm Ministerului Finanțelor: 1. Să excludă sau să reformuleze prevederea privind „cheltuielile care nu sunt eligibile activității statutare”, cu introducerea unor criterii clare,	

			obiective și adaptate specificului organizațiilor necomerciale. 2. Să majoreze cota desemnării procentuale pentru persoanele fizice de la 2% la 3,5%, pentru a compensa efectul reducerii cotei impozitului pe venit asupra finanțării interne a organizațiilor societății civile. 3. Să consolideze regimul fiscal al filantropiei și sponsorizării printr-un stimulent real pentru donațiile către organizațiile necomerciale independente și prin diferențierea tratamentului fiscal față de entitățile publice finanțate de la buget. 4. Să continue consultările cu organizațiile societății civile înainte de definitivarea proiectului, inclusiv prin organizarea unei discuții tehnice dedicate impactului reformei asupra organizațiilor necomerciale.	

Secretară generală de stat

Dina ROȘCA